Eigel István

ANTAL

Kalandos életút Bíró Antalé. A francia avantgárd festészet számontartott alakja, aki már fél évszázaddal ezelőtt az újat kereső iskolás, műhelyes útjait járta Párizsban, Genfben, Stockholmban, Rómában. Koffán Károly ajánlásával iratkozott a budapesti Képzőművészeti Főiskolára 1941-ben. Négy évtizede él Franciaországban, a lírai tasizmus alapítói közé tartozik.

A rue St. Michelen autók nem járhatnak, olyasféleképpen, mint nálunk a Váci utcán. De aztán más hasonlóság nincs is. A rue St. Michel az olasz kisvárosok járda nélküli, ragyogóan tiszta üzletutcáira hasonlít, amelyekben roskatag, három- négyszáz éves, két-, háromemeletes házak földszintjén káprázatos kis üzletek csillognak, üvegportálokkal, keret nélküli üvegajtókkal. Illatszerbolt, hentes, folyóirat-szaküzlet, olajfafaragványos, cipőszalon, giccsfestmény-galéria, mind-mind olyan, mint az ékszerüzlet, ami természetesen itt sem hiányzik, minden negyedik, ötödik kirakat pompás művirágkölteménye dekorációja kíséretében kínálja az igazgyöngy nyakláncokat, briliáns medáliákat. A forgalom, a sétaáradat is illeszkedik a tükörfényes utcácskához: nercbundák vezetnek nerckutyusokat, illatár úszik a habosra samponozott pudlik és hermelinkeppes gazdáik után. A január eleji tavasz ugyan monokinire vetkőzteti a parton napozókat a St. Micheltől alig ötven lépésnyire, de a kutyakozmetika mesterműveinek felvonultatására, a bundabemutatóra sincs alkalmasabb időpont és hely, mint a mentoni öreg, olasz városka a nyárias tél közepén.

Talán éppen a legfényesebb vitrinmagazin fölött sorakoznak a düledező emelet műteremablakai. A tenyérnyi darabokra rácsozott hatalmas ablakrámák változatos ritmusban bandzsítanak. Beporosodott, pókhálós táblák mellett lyukak feketéllnek, betört ablakok, deklivel pótoltak, sikertelenül eléjük rángatott függönyfoszlányok. Az utcáról a műterem bejárata is látható, kis teraszt egy kopott kőpárkány véd. A pártázat egyik lőrésén bozontos fekete szőrcsomó. Egy igazi kutya! Olyan hivatástudó, nyájőrző, amelyiket most, nyugdíjas korában sem nyaggatnak racsnis pórázzal. Bodrinak hívják, és Bíró Anti a tulajdonosa, de inkább társa, barátja az élet alkonyán meredező magányban.

Mondják, hogy kutya és gazdája lassan átalakul, külsőre, belsőre hasonlítanak egymáshoz. A Promenade de Soleil sok bizonyító példát szolgáltat ehhez az állításhoz. Bodri egyetlen, hatalmas, gondozatlan szőrcsomó, Anti majdnem ugyanaz, hófehérben: derékig lepi a vállait is borító szakáll, de míg Bodri szemeit sohasem látni, Antal szemének könnyes fénye beragyogja az üvegpótlások miatti műtermi félhomályt.

Évekkel ezelőtt a helyiség úgyszólván bejárhatatlan volt, dobozok, rengeteg hullámpapír göngyöleg, láda, bizonytalan rendeltetésű kacat volt felhalmozva, nehezen lehetett átvezető utat találni a hosszú, nagyméretű műteremben, kihalászni a fal mellől a nagy akvarelltároló doszszét, a vásznakat, állványra sikeríteni a lomok alól a képeket. Most szembetűnő a változás. Áttekinthetőbb a tér, méretrendben sorakoznak a negyven éve gyülekező munkák a polcokon, a festőállvány körül is egy bizonyos, Bíró Antira nem jellemző elrendezettség. Persze! Mikor is jártak itt a pesti tévések? Ősszel?

EIGEL ISTVÁN Új Idő 1989. Jan. I. évf. 4. sz.

Nyáron? Ők „dolgozták meg" a terepet, és ez már az öreg Mester habitusára jellemző, az azóta eltelt hónapok alatt még nem állhatott vissza az eredeti állapot.

– Nem, Anti, nem tavaly és nem két éve! Szabó Vladimir legalább hat, de inkább annál is több esztendeje volt itt nálad, és én is már nagyon régen voltam itt költő barátunkkal, aki akkor verseit mondta itt neked, és te lecsukott szemmel hallgattad. Igaz, Felsőbalogra jól emlékszel, és arra az egész időre, úgy van, pontosan, pedig az már negyvenöt esztendeje elmúlt. Csoda világ volt az, a háború kellős közepén. Csak a festés volt a fontos valamennyiünknek. Emlékszem erőteljes színeidre, ahogy a gömöri tájakat festetted. Mindannyian irigyeltük vad bátorságodat, a senkit nem sértő senkivel sem törődést, az elhagyott kastély üres szobáiba visszavonulva valamennyien többé-kevésbé a hatásod alatt voltunk. Nemcsak a festést illetően, hanem az életmódot, a vegetáriánusságot, a jógázást és mindenekfölött a tiszta hivatást, a soha el nem anyagiasodást, a jószándékot, a szentferenci szegénység vállalását illetően.

– A körtefák virágoztak a faluban, Borcsa nénihez jártunk tejért.

– Rézkarcműhelyt rendeztünk be a földszinten...

– Az ám, mi van Varga Nándorral?

– Régen meghalt. De mások is azok közül. És aki él, hol van? Hol van az osztály, az évfolyam, az a bátran induló csapat! Szétfutott a világban. Amerika mindkét kontinensén, Ausztráliában és Európában úgyszólván mindenütt. Itt Franciaországban a legtöbben. Néhányan maradtunk Magyarországon is, titeket sohasem felejtve.

Bíró Antal remegő kézzel emeli fel a poharát.

– Rám nem kell emlékezni. Semmi sem fontos, csak a tiszta élet. A művészet is csak része a teljességnek.

– És mi a teljesség?

– Az a megvilágosulás, amelyre csak a pénz, az anyagias élet hajszájának megtagadásával számíthatunk. Most, nyolcvanhárom esztendősen elvesztettem balszemem világát, de én belülről tisztán látok és fontosabb dolgokat, mint azelőtt két látó szememmel.

– Társaink hangos, jól fizetett sikereket értek el Párizsban, St. Paul Vence-ban...

– Senkit nem irigylek. Sohasem irigyeltem. Azt is tudomásul veszem, hogy az én utamat egyedül járom. Nem azt mondom, hogy szegénynek kell lenni, mint ahogy én maradtam, hanem hogy hiábavaló minden, ami a hírnév, a gyűjtés szolgájává tesz.

– A nonfiguratív festészetnek első kezdeményezői közé tartoztál, a lírai gesztusban inspirálója voltál Hantainak, Fidlernek, Sjöholmnak, az expresszív absztrakciót te sugalltad Reiglnek, megelőzted az Atlanti-iskolát, Riopellét. Rotkót, De Koeniget, mindenesetre elvitathatatlan az avantgárd élbolyához tartozásod...

– Ne folytasd! Mi van Koffán Károllyal?

– Évekkel ezelőtt halt meg, miért kérdezed?

– Ő indított el először, 1937-ben, Párizsban. Karikatúra-rajzolásból éltem, ő talált rám az utcán, és hozott vissza Budapestre, a Főiskolára.

– Koffán különleges ember volt, nem te voltál az egyetlen felfedezettje. Beszéljünk az utadról, a gesztusfestészetről, a tache-ról, a jelekről...

– Amikor dolgozik az ember, nem töri a fejét, hogy mi lesz belőle. Meg utána sem, hogy mi lett. Művészet van, egy és oszthatatlan, bármit csinálhatsz, ha hiszel benne. De csak ha igazán hiszel! Legutóbb nagyméretű akvarelleket festettem erről a városról, Mentonról, meg a hegyekről. A Carnoles palotában csináltak belőle kiállítást tavaly. Összenőttem ezzel a tájjal, ezért adtam fel a párizsi műtermemet is, nem mozdulok ki innen többet.

– És a magyarországi kiállításoddal mi lesz?

– Egész életemben a világot jártam. Gyerekkorom óta csavarogtam – bár ezt a szót nem szeretem. 1946 óta nem voltam otthon egyszer sem, de mégiscsak egyetlen hazám van, mindegy, hogy hol vagyok. Jólesett, amikor gyerekkorom városa, Várpalota meghívott egy kiállításra. Nem a kiállítás után vágyakozom, hanem hogy negyven képemet nekik adhassam. Nekik adnám szívesen mindet, de sem én nem tudom elvinni, sem ők nem jönnek érte.

– Személyesen ismerted Chagallt, Picassóval is találkoztál, Nice-ben murális alkotásaid vannak, Menton jelenleg egy nagyobb munkát vár tőled, kis múzeumot is be akar rendezni neked...

– Az a harmadik szem a fontos, amelyikre nem húz szürke hályogot az öregség.

– De te itt élsz egy csillogó kis városkában, ahol az emberek...

– Bodrival élünk itt, ő a legértelmesebb élőlények közé tartozik. Megmondom azt is, hogy miért Mentonban élünk. Azt hiszem, hogy egész Európában nincs annyi napfényes óra másutt, mint itt. Ide süt a nap, erre a kis teraszra januártól decemberig. A nap teremti a fényt, a színt!

– Nem búcsúzunk el, Anti, eljövök holnap is, azután is, amíg a nap süt, és amíg meg nem tanulom, hogy a pénz nem fontos, azt már én is régóta tudom, hogy nem az izmusok mentik meg a művészetet.

MDK

Eigel István, festöm.

Önarckép. Pastell.

Az OMK.Képzöm.Föisk.Ifj. Körének karácsi kiáll.
1943. Ke t.

MDK

Eigel István

Önarckép, p.

Képzőm.Főisk. Ifj.körének karácsonyi kiáll. 1943.

Eigel István

Jestő

1943-ban 22 éves

Stul. Ujpest (?)

Lárd

Vízy Elemér

Levente művészek

57. l.

Nyíregyháza

Soproni városi Könyvtár

VIII 233

PETROVÁ-PLESKOTOVÁ, ANNA:

BRATISLAVSKÍ VÝTVARNÍ UMELCI A UMELECKÍ REMESELNÍCI 18. STOROČIA

ARS 4. 1970, 1-2. s.

EIGEL ISTVÁN

Sz. K. [SZAKONYI KÁROLY]:
EIGEL ISTVÁNRÓL

LUKASÓRA 9. 1995 febr. 4

Ké

Név: . . . . . .

Születési év: . . . . . Hely: . . . . .

Hol, mikor és kinél tanult: . . . . . .

Önálló kiállításai: . . . . . .

Mely kiállításokon vett részt: . . . . .

Hol jelentek meg kritikák vagy méltat

Eigel István

Részt vett az 1947-es firenzei pályázaton

Szép Rezső: Nagy Gyula műveszete
Jelenkor 1965 9 sz. 849 l.

Eigel István

Nagy Gyula, Bótos Sándor, Eigel István, Hantay Simon, Sarkantyu Simon mint a Főiakola növendéke: résztvettek 1942-ben a firenzei nemzetközi pályázaton.

Szij Rezső: Nagy Gyula 1965. Bp. 5.1

EIGEL István † 2000. július 27

Lehoczki István

KIKAPCSOLÓDÁS

– ...és nekem kell egy csizma, a gyerekeknek télikabát...

HÍREK

Figyelem! Figyelem! – harsogja túl a szokványzsibongást a Balaton-parti település vásári hangosanbeszélője. – Kérjük látogatóinkat, csukják be táskájukat, és szorítsák magukhoz a pénztárcájukat. Ismert zsebtolvajok jelentek meg a területen.

Hm. Ha egyszer ismerik őket, nem lehetne ennél valamicskével többet tenni?

D. Gy.

ELHUNYT EIGEL ISTVÁN. Életének 78. évében kedden elhunyt Eigel István kétszeres Munkácsy Mihály-díjas festőművész, grafikus és író. Az Iparművészeti Főiskola nyugalmazott tanára tagja volt a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének, a Magyar Művészeti Akadémiának, a Rudnay Gyula Társaságnak, a Magyar Írók Egyesületének, és a Berzsenyi Dániel Irodalmi és Művészeti Társaságnak. *(MTI)*

CSEMPÉSZEK. Kilencmillió forint értékű szabadidőruhát és szőnyeget találtak a rajkai vámhivatal munkatársai egy szlovák, illetve egy lengyel kilépő kamionban elrejtve. A csempészárukat a vámhivatal lefoglalta, és I. B. szlovák, valamint Z. D. A. lengyel állampolgár ellen devizabűncselekmény elkövetésének alapos gyanúja miatt tettek feljelentést a Vám- és Pénzügyőrség Győr-Moson-Sopron Megyei Nyomozó Hivatalánál. *(MTI)*

korcefrét fedezett fel egy soltvadkerti ingatlan udvarán, két fémtartályban. Az ingatlan tulajdonosai a szeszes folyadék előállításához adóraktári engedéllyel nem rendelkeztek, ezért a cefrét a pénzügyőrök lefoglalták és a kiskőrösi vámhivatal részére átadták. A várható jövedéki bírság összege elérheti a 200 millió forintot. *(MTI)*

ROHAM. A görög parti őrség búvárai szerda délután megrohamozták Náfplio kikötőjében azt a jachtot, amelyet egy pisztolyos férfi térített el a reggeli órákban. A békaemberek agyonlőtték a túszszedőt. A jelentések szerint az Erato nevű jachton üdülő öttagú svájci család és a hajó kapitánya jól van. A túszszedő azt követelte a hajó kapitányától, hogy hajózzanak a marokkói Casablancába. *(MTI)*

színpadon. A szolnoki Origó rockegyüttessel kiegészült Police stáb műsorában színpadra lép kriminológus, lelkész, valamint a kábítószer-bűnözést üldöző rendőr is. A programban sportolók, táncosok, énekesek is fellépnek. Sokak érdeklődésére számíthat a kábítószer-kereső kutyák bemutatója. A neves vendégek között ott lesz majd Fa Nándor. *(Népszabadság)*

HŐHUJ

Vastaps a premi

Bravúros győzelmet aratott a BL selejtezőj

LABDARÚGÁS

KIKÜLDÖTT MUNKATÁRSUNKTÓL

Nehezen felejthető kép és pokoli hangulat fogadta a nemzetközi színtéren először föllépő Dunaferr együttesét szerda este az 1979-es Mediterrán Játékokra épült Poljud stadionban. Egyrészt (lírai rész következik) a nap, épp hogy csak lebukva a spliti öbölben, fantasztikus narancssárga csíkkal vonta be a létesítményt, amelynek lábait szinte nyaldosták a karnyújtásnyira elterülő Adriai-tenger hullámai; másrészt a tribünön őrjöngő Hajduk-drukkerhad várta az öt játékos – *Rabóczki, Molnár, Zavadszky, Bagoly, Orosz* – kivételével „európai" újoncként kivonuló társulat tagjait.

A Bajnokok Ligája főtáblájára jutásért rendezett utolsó előtti selejtezőkör első mérkőzése aztán nem a helyi várakozásnak megfelelően kezdődött, tudniillik a *Sportske Novosti* címlapján olvasható „sztahanovista" kijelentés – „110 százalékos nyomás alá helyezzük a Dunaújvárost" – ellenére a vendégek dolgoztak többet, s egy-egy Bagoly-lövés, illetve Orosz-helyzet után *Tököli* igazolta, hogy az eredményjelző kezelője sejtett valamit, amikor (amúgy nyilván véletlenül) a hazaiak csapatának tagjaként tüntette fel a meccs előtt. A csatár a gondos vendéglátásnak köszönhetően ziccerrel léphetett ki, és a hirtelen elcsöndesedő spliti publikum, valamint a mintegy százfős magyar tábor ellentétes reakciójára pepecselte el a helyzetet. A másik oldalon jó darabig úgy tetszett, hogy a védelem távoli és megközelíthetetlen, akár a *Salamon*-szigetek, *M. Bilics* két közeli fejesénél viszont Rabóczki robinsoni magányban parádézott, majd nézte ki a labdát a kapuból. A Hajduk e szakaszban ezzel együtt is körülményesen futballozott – a világbajnoki bronzérmes középhátvéd *Szlaven Bilics* játéka például megerősítette a tényt, hogy jócskán elmúlt már 1998 –, mi több, számos olyan momentumot is följegyezhettünk, amelyre már régen volt példa magyar társulat nemzetközi mérkőzésén. Helyzetekről beszélek, de nem gólokról: a *Rósa* finom passzából kilépő Tököli, sajnos továbbra is *Pero Nadoveza* alakulatát erősítette, mint ahogy Orosz is diszkréten kímélte meg az olykor pánikban lévő hátsó alakzatot a góltól. S miután *Leko* „szórványos", ugyanakkor valóban nagymesteri alakításait követően az újvárosi védelem továbbra sem kapitulált, a félidőben nem véletlenül jegyezték meg a horvát hívek: kedd este a régi Hajduk stadionban jobb hangulat uralkodott, igaz, ott *Ray Charles* lépett fel...

HAJDUK SPLIT-
0-2 (0-

Split, 35 000 néző. Jv.: Bolognino (ola
Hajduk Split: Pletikosa – Djuzelov, S
(Pirija, 68.), Leko (Lalics, 62.), Jazics – E
Dunaferr: Rabóczki – Molnár, Salamo
83.), Bagoly, Pomper, Rósa – Tököli (Nic
Gól: Tököli (58.), Lengyel (94.).

BAJNOKOK LIGÁJA
2. selejtező forduló, 1. mérkőzések

Hajduk Split–Dunaferr	**0-2**
Shelbourne–Rosenborg	1-3
Haka–Inter Bratislava	0-0
Crvena Zvezda–Torpedo Kutajszi	4-0
Helsingborg–BATE Boriszov	0-0
Dinamo Bukarest–Polonia	3-4
Besiktas–Levszki Szófia	1-0
Sturm Graz–Hapoel Tel-Aviv	3-0
Zimbru Kisinyov–NK Maribor	2-0
Slavia Prága–Szamkir	1-0
Anderlecht–Anorthoszisz	4-2
Sahtyor Donyeck–Levadia Maardu	4-1
Glasgow Rangers–Zalgiris	4-1
Bröndby–KR Reykjavík	3-1

UEFA-INTERTOTÓ KUPA
a legjobb hat közé jutásért

Sigma Olomouc–Blsany	3-1
VfB Stuttgart–Standard Liege	1-1
Zenit Szentpétervár–Bradford City	1-0
Austria Wien–Udinese	0-1
Auxerre–Wolfsburg	1-1
Celta Vigo–Aston Villa	

Fél térden, de nem meg

Hrutkával szerződést bontott az Eintracht, ő mégis

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726
Eigel István festő
1981 JÚN 7 művész
NÓGRÁD

1021

Eigel István képei

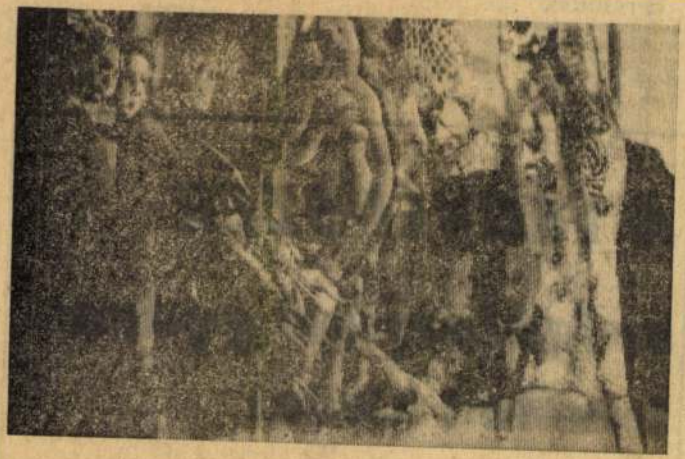

Kékszakállú herceg vára

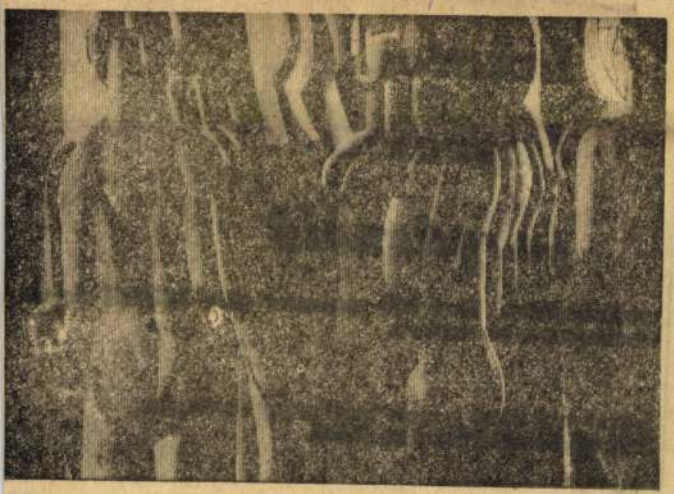

Vénusz hétköznapjai

Bartók

Dokumentumműsor.

17.10: Bartók-művek legszebb hangfelvételeiből.

18.15: Hol volt, hol nem volt...

18.25: Mai könyvajánlatunk.

Női és férfi becenév. 47. A bibliai Ábel testvére. 49. Motívum. 50. Kettőzve város az NSZK-ban. 52. Felbomlik a varrás. 55. Fordított névelő. 56. Helyrag. 58. Megszólítás. 59. Alapítványokhoz kinevezett kormányképviselő. 62. Melléknévképző. 64. Rejtőzködő. 65. A Vezúv lábánál levő olasz város. 66. A buddhizmus a legnagyobb boldogság állapota. 68. Alázatos odaadás.

FÜGGŐLEGES: 2. Hét napra kiterjedő. 3. Talajművelő eszköz része. 4. Ismert fotóriporter (Pál). 5. Francia férfinév. 6. Pályaudvari étterem. 7. Strázsa. 8. Város Afganisztánban. 9. Kis fürdőszobák berendezése. 10. Vízhordóedény. 11. Köbgyök. 125. 12. A boa is ez. 13. Dal. 14. **Az idézet befejező része** (Zárt betűk: K, B, E, F.) 20. Egy Borsod-Abaúj-Zemplén megyei község lakója. 25. Apró mozdulatokkal halad előre. 26. Sportszer. 28. Idegen szóösszetételekben belüli a jelentése. 29. Történelmi festőnk (Mór). 31. Szovjet tehergépkocsi-típus. 32. Galamb. 35. Az argon vegyjele. 36. Barátkozik az új környezettel. 37. Volt osztrák kancellár (Julius). 39. A perc rövidítése. 40. Török gépkocsik jelzése. 42. A ferencesrendből kivált szerzetesrend. 44. Tőrözik. 46. Arra a helyre nyomó. 48. Megelégelő. 51. Heves, gyorsan elvonuló eső, névelővel. 52. Például Pinokkió. 53. Az egyik kémhatás. 54. A török nyelv ismert magyar kutatója (Ignác, 1860—1945). 57. Ijból röpítik ki. 60. Neves magyar geográfus. 61. Állatok házai. 63. Literátor. 67. Vasúti megállóhely rövidítése. 68. Feltéve.

N. B.

Beküldendő: Vízszintes 1., és függőleges 14. számú sor megfejtése.

Beküldési határidő: június 11.

Múlt heti fejtőrőnk helyes megfejtése: „A beszélő köntös — Légy jó mindhalálig — Kincskereső kisködmön — A félkezű óriás."

Könyvjutalmat nyertek: Özv. Szedlák Gusztávné Salgótarján, Bognár Erika Mátraszőlős, Halmos László Szécsény.

A könyveket postán küldjük!

USA film. — Pásztói Mátra: Rally. Színes szovjet bűnügyi film. — Nagy siker volt! Csúfak és gonoszak (18). Színes olasz film. — **Szécsényi Rákóczi:** Hamburgi betegség. Színes NSZK filmdráma. — **Rétság:** Münchhausen báró csodálatos kalandjai. Színes, szinkronizált francia rajzjátékfilm. — **Kisterenyei Petőfi:** Ripacsok (14). Színes, zenés magyar filmvígjáték. — **Karancslapujtő:** Harmadik típusú találkozások I—II. (14). Színes USA fantasztikus film. — **Érsekvadkert:** Kaszkadőrök. Színes USA kalandfilm.

A PÁVA RUHAGYÁR

felvesz

varrónőket.

Betanulási idő: 6 hónap

Bérezés: teljesítménybér, jó kereseti lehetőség, továbbá:

VILLANYSZERELŐT és

MŰSZERÉSZT.

Szakmunkásoknak + 5 % szakmunkáspótlékot fizetünk.

Cím: Páva Ruhagyár, 2. üzem. Homokterenye-Jánosakna.

re a kiadóba.

120 négyszögöl üdülőtelek a Mátrában, a Gombás-réten eladó. Érdeklődés: „Tóparti" jeligére a NÓGRÁD kiadóba.

KETSZOBÁS, összkomfortos családi ház rendezett kerttel, garázzsal eladó. Érdeklődni: Pásztó, Lovász József út 7.

A VEGY... ...ZEK

salgótarjáni gyára

felvételt hirdet

lángvágó

lakatos

hegesztő

forgácsoló

munkakörökbe. Megfelelő gyakorlat után külföldi munkalehetőséget is biztosítunk.

Jelentkezni lehet a gyár munkaügyi osztályán. 3100 Salgótarján, Rákóczi út 249.

Eigel István
festő

A lódzi Modern Múzeumban
rendezett kiállításon részt vett.

.-. Magyar művészek külföldön.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 75.oldal

MH SAJTOFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1981 JUN 7

Eigel István, festőművész

NÉPÚJSÁG (TOLNA)

1021

Vénusz hétköznapjai

Eigel István festménye

A me

A KGST-tag
anyag- és ene
lexumának fej
remti a gyors g
kedés szükséges
cialista nemzetk
osztás útján si
annak a következményeit, hogy a természetes tüzelőanyag-készletek nem egyenletesen oszlanak meg ezek között az országok között.

A Szovjetunió – a világ egyetlen nagy ipari országa, amely nemcsak hogy teljes egészében ellátja önmagát a szükséges erőforrásokkal, hanem jelentős mennyiséget exportál is. KGST-partnereink 1975-ben az összesített energiafelhasználás (körülbelül 580 millió egyezményes tonna tüzelőanyag) mindössze 70 százalékát fedezték saját termelésből. 1980-ban a felhasználás körül-

korlátozott és felújíthatatlan voltát.

TARTALÉKOK ÉS TÁVLATOK

Az a hosszú távú együttműködési célprogram, amelyet a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa XXXII. ülésszaka hagyott jóvá 1978-ban a KGST-tagállamok gazdaságilag indokolt szükségleteinek biztosításáról 1990-ig az alapvető energia-, tüzelőanyag- és nyersanyagfajtákból, a tüzelőanyag- és az energiaipari problémák megoldásának egyeztetett stratégiája. Nem a tüzelőanyagok és az energiaforrások termelésének kölcsönös szállításának

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Eigel István, festőművész

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1981 JUN 6

1021

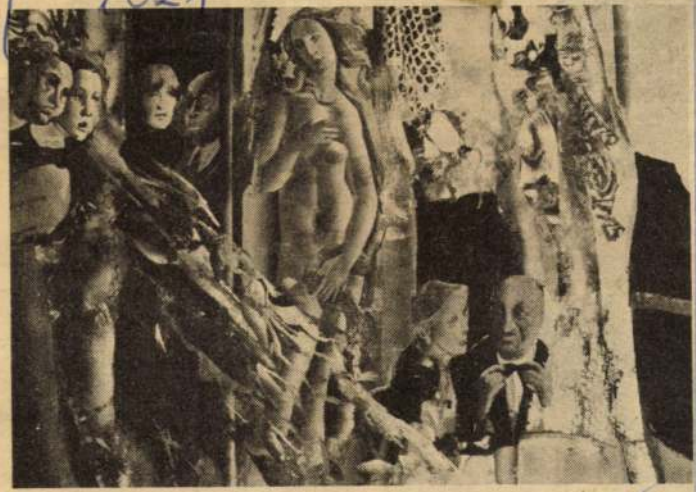

EIGEL ISTVÁN: A VÉNUSZ HÉTKÖZNAPJAI

Az idén is
az országos
amelyet harm
még. Az aug
ló kiállításra
alkotást küld
zül a zsüri c
183 munkát r
A soproni
vid idő alatt

„Csak

munkásságom – nem szeretem azt a szót, hogy költészetem – java része innen való. A tiszta, szép pápai, Pápa-vidéki, a du-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726

Eigel István, festő-
művész

PEST MEGYEI HÍRLAP

1981 MÁJ 3 1

Bartók 1021

Eigel István festménye

VÍZSZIN

2. Híres francia festő 917). 8. Kiemelkedő s: gyik híres műve a Cse Nagy-Kaukázus legmagas iában (5633 m). 11. Félk atói rövidítés. 14. Únyi 5. Mutatószó. 16. Mária 7. Róma két széle! 18. 1 es operája. 21. Egyformi 2. . . . és Petrov, szovjet zerzők, ismert szatíráj zék. 24. 55 római számn ISZSZK fővárosa. 29. Mos áljuk.

FÜGGŐLE

1. Kerti munkát végez. 2. Fél dollár! . Nagyobb megterhelésre is képes. 4. Világhírű orosz író, a szovjet irodalom lső klasszikusa (Makszim). 5. Olvasztótemence, névelővel. 6. Ilyen a tenger ize. 7. Papírmérték. 9. Keletkezik. 10. ános, fonetikus francia szóval. 12. . . .-i tenger, sekély beltenger a Feketenger partvidékén. 14. 2800 km hosszú egység a Szovjetunióban, Európa és ázsia határán. 14. Egyik minisztérium névbetűi. 28. A Baskírföld fővárosa. 21. Dunántúli megye. 23. Újság. 25. Létezik. 27. Aliz egynemű betűi. 28. Fél talp!

Pajtások! A vastag betűkkel szedett sorok megfejtését, a többi májusi megfejtésekkel együtt, június 10-ig küldjétek be a szerkesztőséghez. A helyes megfejtők részt vesznek a májui jutalomsorsolásban.

1	2	3	4	5	6	7
8						
9						10
11	12	13			14	
15		16			17	
18		19		20		
21		22	23		24	25
26	27				28	
29						

6.00: Népszerű muzsika.
6.55: Műsorismertetés.
7.00: Az unitárius egyház félórája.
7.30: Margittay Sándor orgonál.
7.54: Torna.
8.00: Hírek. Lapszemle. Időjárás-jelent
8.05: Mit hallunk?
8.30: Miska bácsi levelesládája.
9.00: Slágermúzeum.
10.00: Láthatatlan múzeum.
10.30: Hírek.
10.33: Színházi magazin.
12.07: Jó bédhez szól a nóta.
13.04: Mondjátok utánam háromszor . . . Rádiójáték.
13.45: Időjárás- és vízállásjelentés.
14.00: Reklámparádé.
14.05: Híres előadók albuma.
14.30: Hírek.
14.33: Ötödik sebesség a KISZ-kongresszuson.
15.30: Én, te, ő.
15.55: Az MRT gyermekkórusa és kamarazenekara szerepel.
16.09: Világhírű énekesnők Lehár-felvételeiből.
16.30: Hírek.
16.33: Útközben.
16.35: Mit üzen a rádió?
17.10: Reklám.
17.15: Slágerek mindenkinek.
18.00: Ötödik sebesség a KISZ-kongresszuson.
18.30: Hírek.
18.33: Nótakedvelőknek.
19.20: Lehoczky Éva és Jámbor László énekel.
19.40: A vasárnap sportja. Totó.
20.20: A világűrra gyöngyszemei.
20.30: Hírek.
20.33: Útközben
20.38: Sporthírek. Totó.
20.43: Társalgó.
22.10: Kellemes pihenést!
23.00: Hírek. Időjárás-jelentés.
23.10: A szórakoztató zene folytatása.
24.00: Hírek. Időjárás-jelentés.
0.10: Műsorzárás.

TELEVÍZIÓ

8.20: Idősebbek is elkezdhetik.
8.25: Óvodások filmműsora.
8.45: A kengyelfutó gyalogkakukk le újabb kalandjai.

MK SAJTOFIGYELO
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Eigel István festő-
KISALFÖLD
1981 MÁJ 3 8
1021

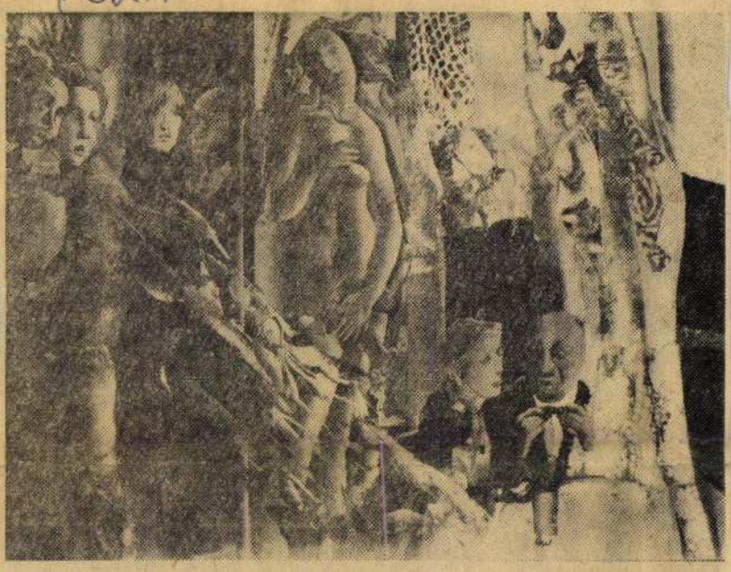

Eigel István képei

Vénusz hétköznapjai — Bartók — Kékszakállú herceg vára

EGY ÓRA A PILÁTUSSAL

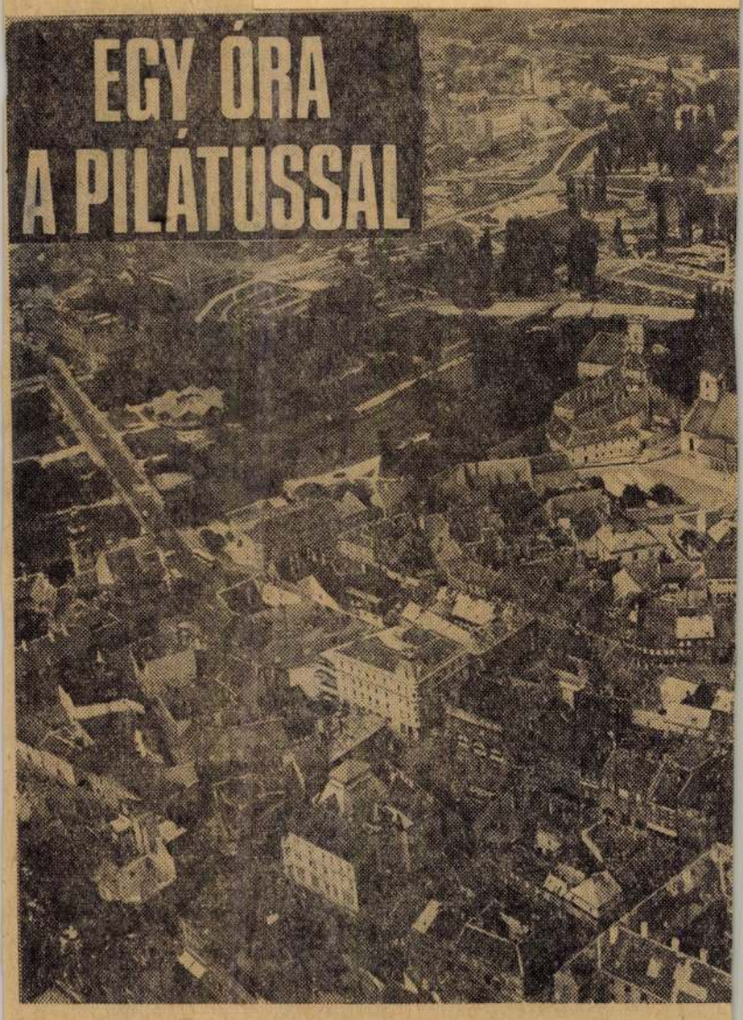

Ilyennek látszik a győri belváros repülőgépről.

Régészeknek, vízügyeseknek segít a légifotó

A kis piros repülőgép bizonyára sok sétáló embernek feltűnt a városban, és felnéztek rá a szántóföldeken dolgozók is. Fényképeket készített Győrben és környékén, vízügyi szakembereket vitt szemlére, bejárásra a folyók fölött.

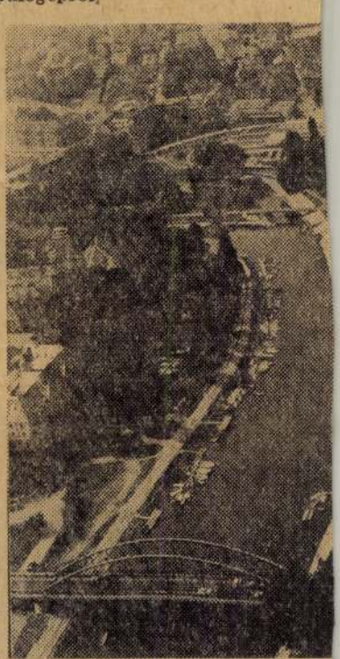

A Rába és a Mosoni-Duna talá

A hatvanas évek elején szervezték meg a Vízügyi Repülőgépszolgálatot, azzal a feladattal, hogy árvíz idején gyorsabbá, hatásosabbá tegyék a védekezést. A szolgálat három gépe „békeidőben" a vízügyi igazgatóságok munkáját segíti: tereprendezések, gátépítési munkák terep színei. Hamarosan feltűnik Győr, a Kun Béla-lakótelep már felépült és jövendő részei, a Holt-Marcal partján a vikendházak és a Merkur-telep a maga színes autóival. A Rába-parton jól látszanak a horgászok ladikjai, az Aranyparton a fürdőzők. A Püspökerdő fölött

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Eigel István, festőművész

KELET-MAGYARORSZÁG

1981 AUG 09

1021

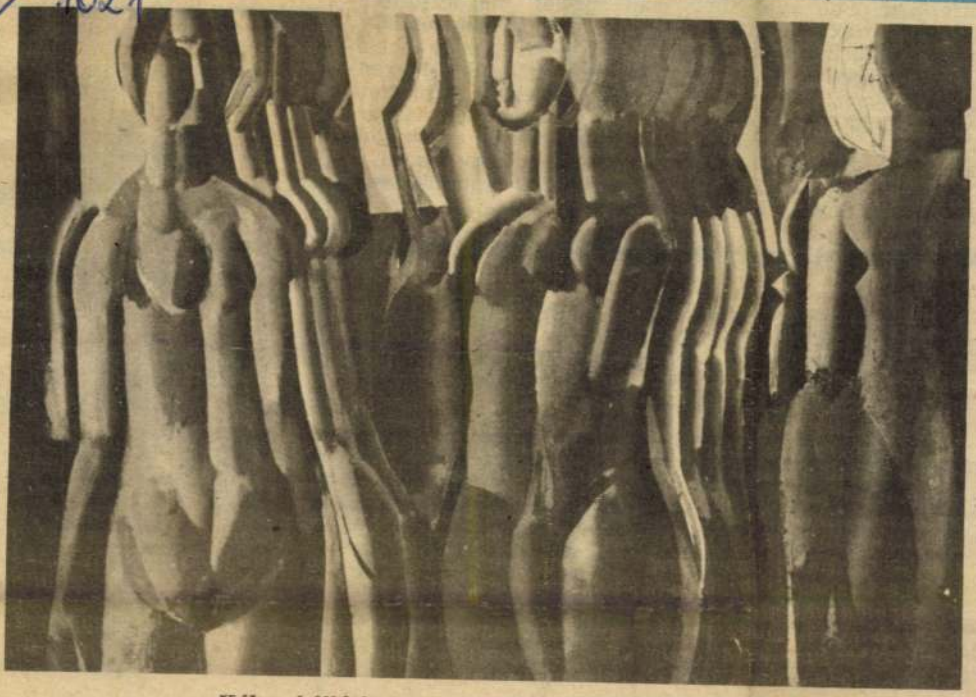

Kékszakállú herceg vára. — Eigel István festménye.

keletre) nem is tárja fel. Jobb a helyzet az utakkal, amelyek célszerűen hálózzák be a vidéket, bár lényegesen nagyobb forgalmat nehezen bírnának el. Gond, hogy fejletlen a távközlés, a nagy területű, sokközséges vidék nagyon kevés vonallal csatlakozik az országos hálózathoz. A gya-

szellemi é
vel, az ok
Szatmár
sége még
forgalmi
műemléki
ti és termá
Előnyös le
zetszennyező hatások nem erősek.

Nyilvánvaló, hogy ezek, s a fel nem sorolt (főként mezőgazdasági jellegű lehetőségek) együttesen is kevésnek bizonyulnak, hogy biztosítsák a körzet kiemelt ütemű, az országos átlagot meghaladó fejlesztését — különösképpen a megváltozott népgazdasági helyzetben.

Kiugró eredményekre ezért aligha számíthatunk. Marad tehát a lehetőség: a következetes, a helyi tartalékokat a legnagyobb mértékben igénybe vevő fokozatos és következetes fejlesztés. Kedvező, hogy az eddigieknél nagyobb ütemű falukorszerűsítés elhatározott, hosszú távú népgazdasági cél, a fejlesztési eszközöket kevésbé koncentrálják majd a nagyvárosokra. Számítani kell arra is, hogy — az országos tendenciákkal ellentétben — tartósan növekszik a népességszám, bővül a rendelkezésre álló munkaerőforrás, amely országos érdeklődést kelthet Szatmár, Bereg iránt, s újabb, ma még távolinak számító vidékek életét pezsdítheti meg.

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 33[illegible]726

Eigel István festő-művész

KELET-MAGYARORSZÁG
1981 JUL 2 8

1021

KM VASÁRNAPI MELLÉKLET

Bartók. — Eigel István festménye

ZET

kszer

io szenvedélyét nem kis
nértékben az önvédelem táp-
ilja. Rendőr barátját a szó
zoros értelmében kilövik
nellőle s folyton rettegnie
ell, mert titokzatos erők ke-
ítik be s életét állandóan ha-
álos veszedelem tartja ré-
nületben. Figyelik és lesnek
á: fő-fő céltáblának számít
z alvilági banditák szemé-
en. A férfi vitézül kezeli a
egyvert s fölényes bizton-
ággal hárítja el ellenségei
ohamát (közben — mintegy
ihenésképpen — nem utasít-
a vissza keselyűhöz hasonlít-
ató kenyéradó gazdája lányá-
ak ajánlatát). A lidércnyo-
nástól — miután állását el-
veszti — képtelen szabadulni.
Felesége nagyon beteg; szö-
vetségesei nincsenek; idegál-
apota lehangolóan rossz. Az
sszony szeretné visszatartani
katasztrófától s végül is ő,
halálraítélt lövi le férjét.
Folyóval. Vittorio még abban
em reménykedhet, hogy va-
aki meghallja a lövést és se-
ítséget hoz számára . . .

Giuliano Montaldo jó film
ehetőségét hagyta elveszni
A játékszer-ben. Ha nem tesz
nást, csak Vittorio pokoljá-
sának emberi indítékaira és
normává vált gengszteriz-
nus elterjedésének okaira fi-
yel, azaz a fokozatos eltor-
ulás folyamatát tárja fel,
minden bizonnyal eredmé-
yesen abszolválja feladatát.
'sakhogy a rendező több le-

ciológiai törekvések, a thril-
ler, a szokványos és a gro-
teszk komédia keveréke."
Hozzáfűzhetjük a magyará-
zathoz: a mixelés nem sike-
rült, mert rosszul megválasz-
tottak az arányok és a film-
ben hol az egyik, hol a másik
hangvétel kerekedett felül.
Különben, sorba véve az épí-
tőkockákat: a szociológia fel-
színes, a thriller rikító, a
szokványos elemek és a gro-
teszk komédia pedig valósság-
gal kioltják a mű (s a fő je-
lenetek) hatását. Nézzünk
példákat. A szupermarket ki-
fosztása éppen dokumentum-
szerűsége miatt érdektelen,
pedig Vittorio sokkbetegsé-
gében nagyon nagy a szerepe
(mint az a következmények-
ből kiderül). A „szerelmi bo-
nyodalom" — Patrícia felkí-
nálkozása — ponyvaízű. A
befejezés egyfajta poénnak is
beillik, ám ezzel meg az a
bajunk, hogy csak becsület-
szóra lehet elhinni a szükség-
szerűség és a véletlen ilyes-
fajta — didaktikus pecséttel
ellátott — összefüggését. Sze-
gény könyvelőnek — ez a fő-
szereplő eredeti foglalkozása
— dramaturgiai betegségben
kell meghalnia.

Túlságosan vitriolba már-
tottam a tollat, amikor a

Eigel István festőművész

Szuromi Pál: Triptichon
Országos tárlaltok Szegeden és Vásárhelyen

Művészet, 1982. január

Eigel István

Kiállítás Mosonmagyaróváron

Magya Nemzet 1984. IX. 23.

Eigel István, festőművész

Losonci Miklós: Művének tájak vonzásában.

Az önismeret fokozása

A Csontváry Teremben augusztus 12-ig látható az az érdekes képtárlat, amely a Bakony és a Balaton jellegzetes hangulatát, domborzati érdekességeit, színvilágát ragadja meg. Olyan festők vonulnak itt fel, akik otthonuknak érzik ezt a két változatos és szépségekben bővelkedő vidéket.

A feldolgozás sokoldalúsága révén a bemutatkozás rendkívül árnyalt. Az ország minden részéből a Balatonra, Bakonyba látogató festők az elért műveltség-, ízlés-, tehetségszintjük alapján ragadják meg a táj bizonyos elemeit.

A táj ábrázolása egyúttal az önismeret fokozását is jelenti.

A pillanatnyi vagy állandósult festői erőnlétben *Eigel István*, *Óvári László*, *Áron Nagy Lajos*, *Balogh Ervin*, *Bod László* és *Bojtor Károly* ezúttal különösen meggyőző, de a többiek is méltó társaságot jelentenek.

Losonci Miklós

Pest Megyei Hírlap, 1982. aug. 13.

Eigel István, festőművész

Jó gazdának bizonyult a Művészeti Alap tavaly jól válogatott az év képzőművészeti termelésből. Eigel István műveivel szerepel. – A Műcsarnokban látható tárlat febr. 11.-ig látogatható.

Losonci Miklós: Köbe, bronzba álmodott élet.

Pest Megyei Hírlap, 1981. febr. 1.

Eigel István, festőművész

a X. nagymarosi nyári tárlaton szerepel a művész munkája, pazar könnyedséggel ivozinál a rá jellemző festői, emberi arányérzékkel, most az általa megtalált derűszigetet mutatja meg. – A művész a Művészeti Alap és a Dunakanyar Intéző Bizottság díját kapta meg.

Losonci Miklós: Tárlat Nagymaroson.
Pest Megyei Hírlap, 1979. júl. 10.

Eigel István festő

Megnyílt a IX. nagymarosi nyári tárlat, melyen szerepel a művész műve szerepel.

Losonci Miklós: A monumentális táj művészete.

Pest Megyei Hírlap, 1978. júl. 11.

Kígel István, festőművész

Kígel Istvánt és Tassy Klárát festőművészek kiállítását 1981. márc. 24-én a Miskolci Galériában Gorba Gyula, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgató helyettese nyitja meg. A kiállítás márc. 24-től ápr. 19. között tekinthető meg.

Megjövő

1981. márc. 24.

Eigel István

Megbízták a művészt, hogy a városkei közúti határátkelőhelyet üvegmozaikkal díszítse.

-----:Köztéri munkák.
MŰVÉSZET, 1979. december - 47. lap.

Eigel István, festő

□ EIGEL ISTVÁN ÉS TASSY KLÁRA festőművész kiállítása április 19-ig látható a Műcsarnokban.

– □ Eigel István

2

Esti Hírlap, 1981. ápr. 6.

Eigel István, festőművész pedagógus

a budapesti pedagógusok képzőművészeti stúdiója az idén ünnepli negyedszázados fennállását. A stúdió első vezetője Domanovszky Endre, a Képzőművészeti Főiskola későbbi főigazgatója, majd rektora. — Az alapító tagok között volt Eigel István, Tassy Klára és még többen.

G. Németh György: Negyedszázada a művészet szolgálatában.
Pedagógusok Lapja, 1974. dec. 20.

Kiegel István, festő

A Művészeti Alap tárlatot rendezett a Műcsarnokban, az 1948-as vásárlásokból. A művész műve szerepel a tárlaton, mely jan. 14-ig látogatható.

Losonci Miklós: Pest Megyei alkotók a Művészeti Alap tárlatán.
Pest Megyei Hírlap, 1979. jan. 10.

Eigel Gyula, festő

Vásárhelyi Kovács Tibor festő — kinek most van kiállítása, — stílusában bizonyos rokonság fűzi Eigel Gyula törekvéseihez, megbízható művészeket nyújt át képzeletünknek.

Losonci Miklós: Forrása Dunakanyar.
Pest Megyei Hírlap, 1978. nov. 25.

Eigel István, festő

L: Tassy Klára

– : Hír

8.

Népszabadság, Bn. 1980 júl 26

Csorba Géza, művészettörténész
a Magyar Nemzeti Galéria főigazgató helyettese,

Meghívjuk Önt és kedves családját

1981. március 27-én pénteken délután 5 órára

a Műcsarnokba,

EIGEL ISTVÁN

és

TASSY KLÁRA

festőművész kiállításának megnyitó ünnepségére.

Megnyitja Csorba Géza
a Magyar Nemzeti Galéria főigazgató helyettese

Közreműködik
Szakonyi Károly és Gyurkovics Tibor író
és Szendrey-Karper László gitárművész

A kiállítás megtekinthető:
1981. március 27 – április 19. között.

81 1124 – FNYV 1

MK SAJTOFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 237-748, 348-726

Eigel István, festőművész

1981 JUN 7

DÉL-MAGYARORSZÁG

1021

EIGEL ISTVÁN FESTMÉNYE: BARTÓK

szi. Azon az éjsza
le utaztam, kicsit
hangulatban volt.
molyan mesélte, h
rében négy ember
zióban él: újságíró
és szolga. Ezek
természetű, tulajd
rek, és mindenhol
leginkább ott ölik
istencsapásaképpen
bőrbe szorultak. J
telt el, hogy az e
támadó négy élő
gyan véglegeser
Hármat elpusztít
egy, amelyik megr
óriássá növekedik
harc volt az élete
pen nem volt elegendő bátorsága ahhoz, hogy leszámoljon a három fölösleges jelenvalóval, mert nem tudta megállapítani, melyik lenne a legéletesebb.

— Tudod-e, barátocskám — mondta akkor, a rohanásban —, a mi nemzedékünk a lelke mélyén torzó maradt. Két világ szegélyén körbejárni sértetlenül nem lehet.

Elromlott a hangulata. Engem meg idegesített a bolondériája, a szédítő sebességben önmagára figyel, és egy óvatlan pillanatban még elveszíti uralmát a vörös robogó fölött.

— Két kávét — szólt a pincérnek.

Tűnődve nézegette a fehér abroszt. Nem beszélt, én meg nem kérdeztem. Ismerem, nem társalgó típus, a csevegő, locsogó időtöltés meghaladja a türelmét, és meglehetősen félszeg is a társasági viselkedésben. Abból a szerkesztőségi időből ismerem ezt a tulajdonságát, amikor gyerekes, gőzös fejjel én is arra a pályára készültem. Naponta beszélgetett velem. Nem alakított ki maga körül társaságot, baráti, családi kört sem. Folyton emberek között él, mozog, de egyedül, vaspáncél erejű szorongása fogva gazdaságot, jól megalapozott agrárius tudással. És ami legalább annyit nyomott — és még nagyon sokáig nyom — a latban, kitanulta a politikai és diplomáciai közlekedés minden rafinériáját, mert rájött az évek múlásával arra a nélkülözhetetlen közegigényre, hogy értelmeset alkotni csak a politikai és diplomáciai kresz ismeretével és gyakorlásával lehet.

— Fölfedeztem, hogy a fejében és a kezében levő politika kresz nála *nem cél;* eszköznek használta alkotói becsvágyának kielégítésére. Úgy vettem észre, hogy gyerekkori tiszta jelleműsége ebben is kifejeződik.

Óvatosan az órámra néztem. Mindjárt két óra.

— Belebonyolódtam?

— Nem. A képlet világos. És ismerős is.

— Utoljára a szövetkezet irodáján beszélgettünk. Persze a magunk módján. Sovány, sárga arcán már ott gubbasztott a halál. Megrendültem. Leginkább azonban attól a szokatlan gondolatfüzértől, amelyet föltálalt.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1982 AUG 11

PESTI MŰSOR

Eigel István, festő-művész

1071

CSONTVÁRY TEREM:

Bakony - Balaton

A Bakony-Balaton kiállítás több mint harminc művész alkotásait mutatja be. A Bakony örökké változó vadregényes erdejét, az aranyló ősz pompáját, régi hangulatú falvait, városait, modern ipari létesítményeit — benne élő emberek hétköznapjait örökítették meg a festők a művészet mai formanyelvén. A Balaton ezer színben tündöklő vize, vitorláktól zsúfolt nyári kavalkádja, tükrének vibráló fényjátékai, a széles horizontú, végtelennek látszó ég az írókat, a népdalköltőket és a festőket is újra meg újra ámulatba ejti.

„A nyár a Balatoné, az eszmélésé, a szemlélődésé, a meditációé, a nagy elhatározásoké, és mindig a szív nyugtatásáé..." — mondja *Eigel István*. „Pápán születtem 1937-ben — írja *Heitler László*. — A barokk kisváros, a Bakony és a Balaton vidéke otthonom és festői munkám táplálója... Képeim uralkodó színe a fehér, a meszelt bakonyi házak, a kalács és a hó színe..." „Szeretem az erdőt, a Balatont, a Bakonyt, a mindig más veszprémi tájat, az erdő hangjait, a csendet, a vihart" — idézem *Balogh Ervin* szavait. „Bejártam a Bakony szinte minden zegét-zugát — emlékezik *Szelestey László* —, ismerem a szelíd-szeszélyes Balaton minden csobbanását. Szeretem az itteni nyár és az ősz szelíd melegét, a csontfagyasztó téli Bakony komor hidegét..." „Tükrének változatos csodái, atmoszférája, fényjátékai egy életre a Balatonhoz kapcsoltak. ..., meghatározhatatlan opáljai, kékjeinek különleges ezüstjei, csodálatos átalakulásai mindig festői gondolatok teremtői" — fogalmazta líraian *Áron Nagy Lajos*. *Bényi László* pedig így ír: „Erdő, hegy, patak, lejtő, utak és síkság, éles napsütés, változó felhőjárás, párás, hirtelen őszök és tavaszok, borulás és derülés, szüretek, piacok, vásárok, mezei munkák, ünnepek, búcsújárások, sátrakkal, játékokkal, körhintával és a nagy víz mozdulatlansága, mozgásai, csendje és hullámai..." inspirálták az ő és valamennyi művész alkotásait. S a kimeríthetelen gazdagságú festői táj száz meg száz arcát örökítették meg a maguk világán belül — változatosan, a tárlatlátogatók örömére és csodálatára.

cs.

Magyar Nemzeti Galéria:

GERICAULT

A *Meduza tutaja* romantikus alkotójának metszetművészetét tárja elénk a mostani rendkívüli kiállítás. Nagy szerencse, hogy éppen hazánkban látható első alkalommal együtt e kivételes anyag, s hogy Franciaország határait átlépve elsőként éppen Budapesten. *Gericault* rövid élete alatt is jelentőset, emlékezeteset alkotott. A romantika festői a szenvedélyek jogát hirdették, s eleven mozgású, hús-vér embereket, a mozgalmas, valós élet hőseit akarták megörökíteni. Gericault fekete-fehér litográfiáit is lobogó szenvedélyek jellemzik. Szilárd kompozícióinak megjelenítő ereje lenyűgöző. Könnyednek tűnő mozgalmas rajzain a formákra helyezte a hangsúlyt, s hol sötét, fekete-szürke bársonyos foltokkal, hol leheletvékony vonalakkal, finom árnyalatokkal érzékeltet sötétséget, fényeket, árnyékokat. *„Szenvedésünk a valósága, örömeink csupán a képzelet szü-*

Hazatérés Oroszországból.

A romantikus realistának két szenvedélye volt: a festészet és a lovak. Együtt érzett a szenvedő, haldokló katonákkal, lyongó-kószáló koldusokkal, a metesekkel, az utcaseprőkkel. a *Hazatérés Oroszországból*, agédiát idéz a *Meduza tutaja* mány. Megkapóan költői s *Sajnáld meg a szegény öreg*- Elegánsak, szárnyalóak lovai. envedélye volt. Az egyik hal- ette, a másik a halálát okoz-

Csorba Mária

ŰSOR
agazin
PESTIEKÉ
PM 51

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-745, 340-725
1973 APR 21
1 Daily News

István Eigel

1021

PHOTO MTI — I. TÓTH

Eine Gemäldeausstellung unter dem Motto „Stilleben" ist im Budapester Csontváry-Saal eröffnet worden, auf der die Bilder gezeigt werden, die bei einem Preisausschreiben der Csontváry-Bildergalerie mit Preisen bedacht wurden. U. B. zeigt das Stilleben „Fenster im Winter" von dem ungarischen Maler István Eigel.

SPORT

WER WIRD WM-GRUPPENLEADER?

München — Entschieden ist bisher lediglich, daß Titelverteidiger Brasilien und Veranstalter BRD in verschiedenen Gruppen spielen werden, aber man kann doch mit einiger Sicherheit annehmen, daß die zwei weiteren Vierergruppen der Fußball-Weltmeisterschaft 1974 in der BRD von Italien und England angeführt werden dürften. Weder Italien noch England ist bisher für die WM endgültig qualifiziert, aber für internationale Fußballfachleute ist diese Qualifikation ebensowenig eine Frage wie der Umstand, daß sich diese beiden Länder aufgrund ihrer bisherigen WM-Ergebnisse (Italien stand 1970 im Finale — England war 1966 Weltmeister) als „Gesetzte" neben Brasilien und der BRD anbieten.

Ein FIFA-Sprecher bestätigte in Genf, daß Brasilien und die BRD Gruppen anführen werden, aber endgültige Entscheidungen würden wahrscheinlich nicht vor der Auslosung getroffen werden, die höchstwahrscheinlich am 5. Januar 1974 stattfinden wird.

Bisher wurden übrigens etwa 20 bis 30 Prozent der verfügbaren 3,1 Millionen Karten für

PHOTO MTI — G. SZEBELLÉDY

Der ungarische Außenhandelsminister Dr. József Bíró (l.) empfing am Donnerstag den zu einem Besuch in Ungarn weilenden Oberbürger-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Eigel István festő
VAS NÉPE
1981 JUN 7.
1021

olatot, s az elvadult kertben tás?

Eigel István képeiből

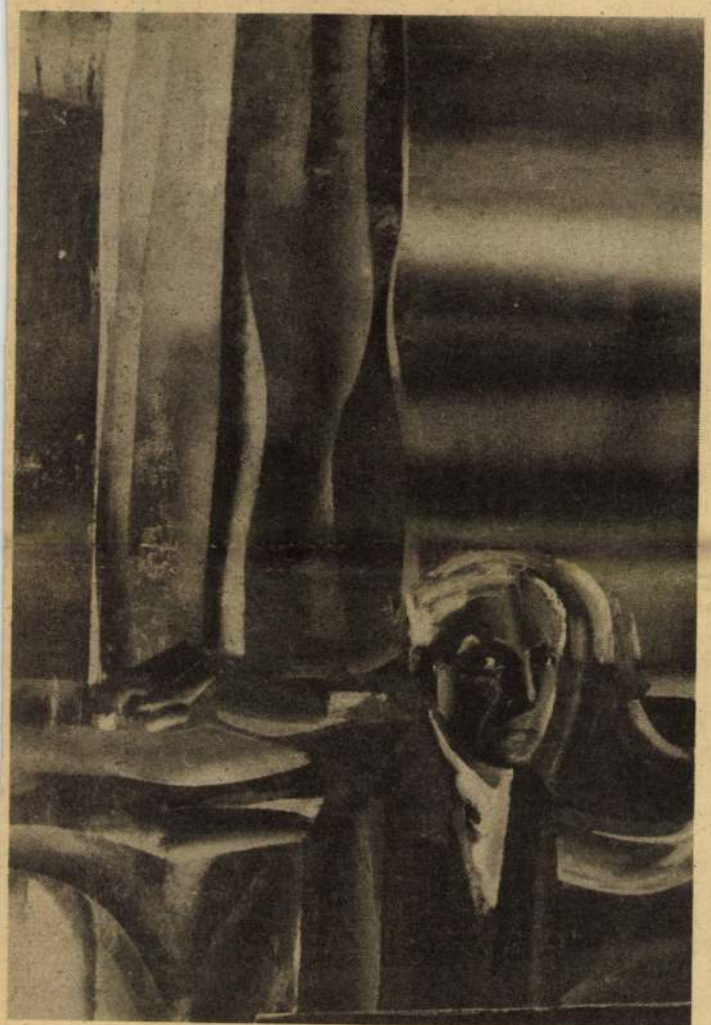

Bartók.

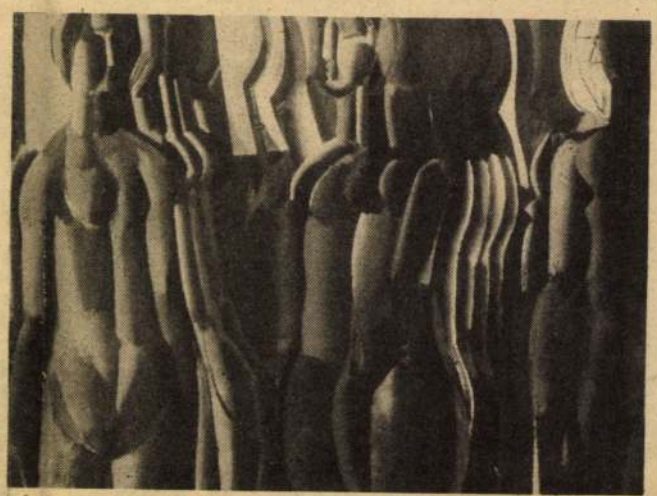

Kékszakállú herceg vára.

Vénusz hétköznapjai.

hon közötti kapcsolat ápolásának.

Bokor István, művezető: Nálunk a feleségem az első számú illetékes abban, hogy az ilyen jellegű feladatokban szerepet vállaljon. Jól mennek a dolgok, úgy látom. Én magam is, ha segítség kell valamiben, megyek. Brigádommal a Derkovits iskola tornaparkjának úgyszólván minden kellékét magunk csináltuk. Az SZM-ről az a véleményem, hogy egyfajta érdekvédelmi szervezet. Olyan tisztségviselőkre van benne szükség, akik időt, fáradságot nem sajnálnak. Ezért az év elején, a választáson dől el minden. Jól meg kell nézni, kik a legalkalmasabbak. Nehogy a cím, a rang legyen a szempont, mert akkor régen rossz az egész.

Bencsics Imréné, pedagógus szakfelügyelő: Zömmel horvát anyanyelvű diákok járnak hozzánk, a magyar és német ajkúak mellett. A nemzetiségi szülőket azért, ahogy gondját viselik iskolánknak, csak dicsérni tudom. Ma jelezzük, miben is várunk gyakorlati segítséget, az SZM máris szervez és holnapután elkészül, amit csak akarunk. Viszont... van egy fehér folt, amiben a partnerség bizony még távolról sincs egybehangolva. A gyermek szó szerinti nevelésében, az egyénisége formálásában, a közösségi szellem kialakításában nem vagyunk igazán társak. Ez kritika, önkritika egyaránt. Nem szorítkozhat csak bizonyos területekre az iskola és az otthon kapcsolata. A nehezebb közös feladat ugyanis szerintem ez az utóbbi.

Nagy Lászlóné, szakácsnő: Összel választottak meg az iskolai szülői munkaközösség elnökének. Itt falun nem nagy gond az ilyen, kényelmesebb bizonyára mint városon. Mindenkit ismer az ember, könnyebb szót érteni. Éves munkaterv szerint osztottuk fel a tennivalót, de ez csak a váz. Rögtönözni is kell, ha a helyzet úgy hozza. Ha jön egy úttörőmegmozdulás, vagy valamiféle iskolai kampány. Amikor én jártam elemibe, a fogalom is ismeretlen volt. Most, amikor a gyerek tanul, mi is együtt élünk az iskolával. Ez jó, hiszen közös cél köt egybe minket: könnyebben, de eredményesebben nevelni fel az új generációt.

sokszor előfordul,
don felejtenek va
észreveszi, elt
tudtam megkösz
közben indulnom
busszal.

Szép Szombathe
lakói.

Sz
Győr, Liezen-M

Válaszolnak az illetékesek

Üdítőhöz műanyag pohár

A múlt vasárnap közöltük egy szombathelyi olvasónk levelét, aki kifogásolta, hogy a Centrum Áruház cukorka osztályán vásárolt üdítőhöz kérésére sem adott a kiszolgáló poharat.

György Béla, az áruház igazgatója olyan tájékoztatót adott, miszerint a jövőben a vevők igényétől függően, az üdítőitalokhoz ötven fillér térítése ellenében eldobható műanyag poharat adnak.

Ezt eddig azért nem tették, mivel a vásárlók részéről még kifogás nem merült fel pohár-ügyben. Jelen esetben az eladó felajánlotta a vásárlónak az egyszer használható műanyag poharat, amit ő nem vett igénybe.

Az áruház igazgatója felhívta a dolgozók figyelmét, hogy hasonló reklamációk elkerülése érdekében fokozott rugalmassággal és udvariassággal álljanak a vásárlók rendelkezésére.

kérjük a környék lakóit. Ha any
keserű tapasztalatunk ellenére —

MS

Rossz szomszédság török átok — így a közmondás s hogy ez mennyire igaz, arról az általam felkeresett idős, beteges házaspár tudna órákig regélni.

Pusztán azért kívánok az ügyről szólni, mivel iskolapéldáját láttam annak, egy-egy — szinte notórius — panaszkodó hány szervet képes állandóan mozgásban tartani. Mert az természetes nálunk, hogy a névvel, pontos címmel ellátott panaszoknak utána járnak.

A szerkesztőségünkhöz küldött levelében felsorolta a levélíró, hány szervhez fordult panaszával, de szerinte senki nem akar intézkedni. Amikor személyesen megkerestem, ömlött belőle a vádaskodás szomszédja ellen: éjjel-nappal fúrnak, zuhog a fürdőszobájukban a víz, mert a káddban forgatnak valamit, szerinte fusiznak. A fiai szállítják aztán kocsival a végterméket. Ő már többször szólt a házfelügyelőnek, a házkezelőségnek, voltak kinn a tanácstól, jelentette a népi ellenőröknek, a fináncoknak, mert

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Eigel István
1981 JÚN 71
Kritika

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

1021

Eigel István: Vénusz hétköznapjai

(Fotó: Hauer Lajos — KS)

amikor Bizánc
őket, csak az
oda, a nép ne
nép tovább élt,
azóta eltelt idő
tozáson ment á
te. Töméntelen
tott osztályrész
a négy évszá
szmán-török
alatt, de meg
megerősödött, é
ból független
és ma, nem ki
építi a szociali

A magyar őstörténet több
helyen találkozik a bolgár
nép történetével: a közös
eredet, a közös őshaza, a két
honfoglalás utáni kapcsola-
tok megléte, alakulása mind-
mind a magyar etnogenezis
kérdései is. De a későbbi tör-
ténet sok azonossága, hason-
lósága is utal a régmúltra, a
rokonságra. **Dankó Imre**

zedek hogyan fogja fel e
zi meg az el nem felejthető
nem kis mértékben a nevelőtő
gustól függ. Idővel homályosu

FILMNAPLÓ

*Bob Fosse neve nem is-
meretlen a magyar nézők
előtt, hiszen világhírű film-*

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-742, 340-726

Eigel István „festő-művész"

KELET-MAGYARORSZÁG

1981 JUN 14

1981. június 14. 8

1021

Vénusz hétköznapjai. Eigel István festménye.

KM VASÁRNAPI MELLÉKLET

VÁLTOZÓ ÉLETÜNK

Mai kalandozásaink

A történelmi munkák tanúsága szerint 898 és 961 közé esett szépemlékű eleink kalandozásainak kora. Az említett munkák arról is szólnak, hogy a hadjáratok során a törzs- és nemzetségfők növelték vagyonukat, miáltal nőttek a törzsön belüli ellentétek. Tudni illik még, hogy ezen kalandozások az Atlanti-óceánig, a Pireneusi félszigetig, továbbá a Balkán félszigeten át Attikáig és Bizáncig nyúltak. A vállalkozó kedvnek a merseburgi és az augsburgi nevezetes vereségek vetettek véget.

Nyakunkon a nyár, most jön bel-, de még inkább külhoni kalandozásaink idénye. Tíz- és tízezrek kelnek útra vonaton, repülőn és gépkocsin, hogy becserkésszék a négy égtáj kínálta szépségeket, s gyarapodjanak szellemiekben, de mint a sokasodó jelek mutatják, ennél is inkább anyagiakban. Mert legalább — ez a legkevesebb jelentkező akadt, míg a többiek a bolgár főváros boltjait járták italokért, különösen whyskiért, mert olyan hír kelt, hogy azt Törökországban dollárért lehet eladni. Az igazi bolt azonban Isztambulban kezdődött. Először is, mindenki eladott mindent, amit vitt, villanyvasalót épp úgy, mint hajcsavarót. A városnézés a bazárral volt gekből kerülnek ki. Egy ilyen út ugyanis befektetést igényel, elsősorban anyagit, de némi szellemit is. Mert ugyebár, tájékozottnak kell lenni a piaci viszonyokról, tudni, hogy ott mit keresnek, és mi az, amit itt értékesíteni lehet. Tudok olyanokról, akik egy nyáron, röpke néhány nap alatt több országot is bejárnak, itt vesznek, ott eladnak, amott megint vesznek, és így tovább.

Mintha az utazási irodák programjai is ezt segítenék elő. Ugyanis az egy-, esetleg kétnapos határközeli túrák a legkiválóbb alkalmak a gyors adás-vételre, és még a rizikó sem nagy, hiszen egy-egy hét végén járművek tucatjai állnak a határon átmenetelre várva. És ilyenkor az ellenőrzés igencsak hiányos.

Eigel István fm

gobelinjei

emlékére

FERENCZY NOEMI

MŰVÉSZET 1985/10/21

Eigel István

Ismeretlen a Fogyódi Iskolával

Wepsiana 1985. IX.9.

Eigel István, kétszeres Munkácsy-díjas festőművész

Az Operaház pályázatot írt ki, gobelin tervezésére, a sikeres mű az Operaházba fog kerülni. A pályázaton hetvenöt művész vett részt, első díjat Tóth Ernő és Eigel István nyerték.

Kelet-Magyarország, 1983. aug. 12.

Eigel István, festőművész

Ugocsai Antal festő tárlatát Kecskeméten látható okt. 29 nov. 12.-ig. – A művész az Iparművészeti Főiskola festő-tanszakán szerzett diplomát Ridovics László, Eigel István és Z. Gács György tanítványaként.

Pesti Műsor, 1981. nov. 11. 64. old.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
1983 AUG 13

Eigel István, kétszeres Munkácsy-díjas festőművész.

1021

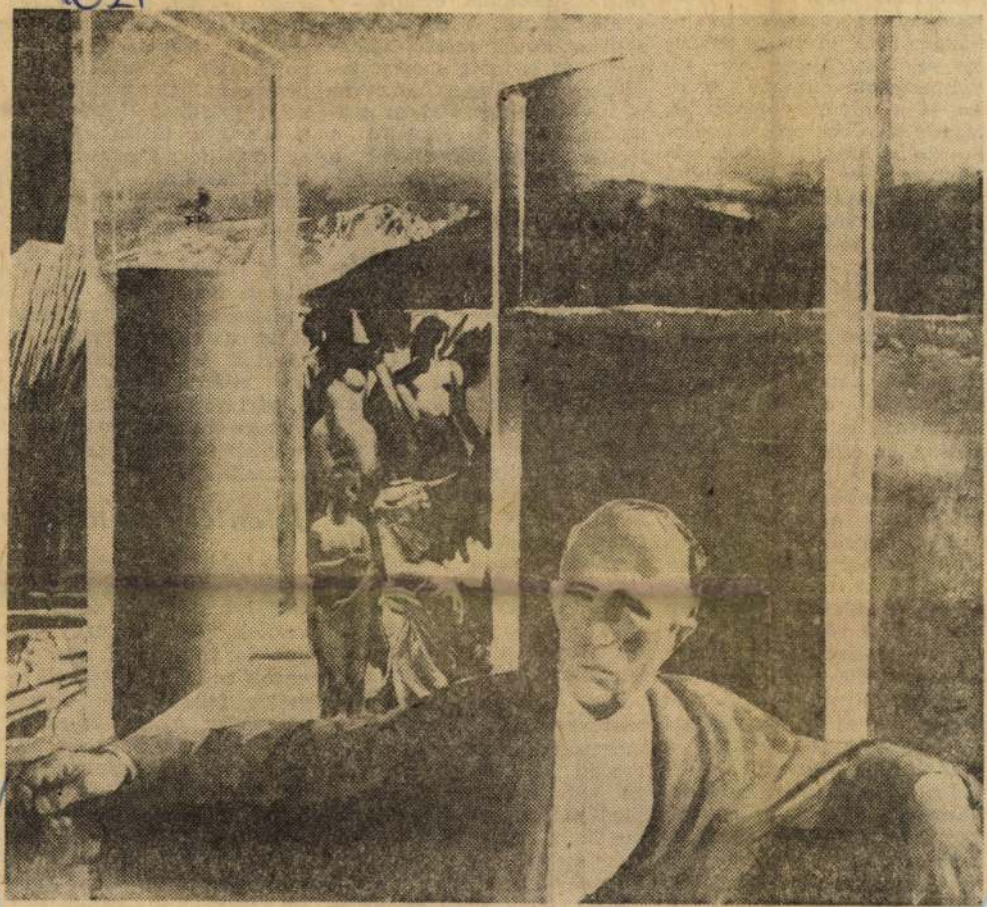

EIGEL ISTVÁN: BERNÁTH AURÉL

Tevékenységükben — éves munkaprogramjaik szerint — központi helyet kap a termelés segítése, hiszen az alkalmazottak alapvető érdekei is a minél hatékonyabb, jövedelmezőbb gazdálkodást követelik meg. Bekapcsolódnak az éves- és középtávú tervek kialakításába, részt vállalnak végrehajtásukban. E célt jól szolgálja többek között: a különféle verseny- és termelési mozgalmak együttes szervezése a szövetkezeti versenybizottságokkal, a társadalmi munka, a betakarítás kampánymunkáira mozgósítás, a hatékonyság, az anyag- és energiatakarékosság, az érdekeltség fokozása.

Megkülönböztetetten foglalkoznak a szakszervezeti tagság szociális ügyeivel. Nagyjából 30 és 100 ezer forint közötti összegből rendszeres és alkalmi segélyben részesítik a rászorulókat, beteg dolgozóikat. A nagycsaládosokat 300—500 forintos tanszersegéllyel, Télapó- és karácsonyi ajándékcsomaggal támogatják. Népszerűek a lakásépítést elősegítő kölcsönök. Kedvezményes telekvásárlást, építőanyagot, szállítójárművet és munkagépet biztosítanak. Általában javult az üdültetési lehetőség. Több helyen feszültségforrást jelentett azonban, hogy a [illegible]ettős tagok egy része a [illegible]övetkezettől és a szakszer-

zalmik, b[illegible]
4 alkalom[illegible]
zeti csop[illegible]
vonta és [illegible]
nácskozna[illegible]
te hívnak össze. Helyes gyakorlat, hogy szb-ülésekre a főbizalmiakat, helyenként a bizalmiakat is meghívják.

Sajátos feltételek

Az általában kedvező tapasztalatok gondot is jelentenek. Különösen ott, ahol nem tudtak megfelelően alkalmazkodni a sajátos működési feltételekhez. Ez többek között indokolatlan párhuzamosságot is okoz a szakszervezet és a szövetkezeti bizottságok működésében. Nem ismerik fel a szakszervezet érdekképviseleti, érdekvédelmi funkciójából fakadó feladatokat. Van ahol a belső szervezeti feladatok öncélúvá, formálissá válnak, s a tevékenység csupán a bélyegeladásra korlátozódik.

A termelőszövetkezeti szakszervezeti mozgalom megerősödéséhez meghatározóan járultak hozzá az irányító járási és nagyközségi pártbizottságok, a termelőhelyi pártszervek, alapszervezetek. A határozat megjelenésekor aktív felvilágosító, meggyőző és operatív szervező munkával segítették a MEDOSZ-t, és a mezőgazdasági termelőszö-

[illegible]helyi pártkal [illegible]ségét alakításában, a különféle intézkedések megértetésében, elfogadtatásában. Nehezíti a munkát, amikor a szakszervezet elmulasztja felkészíteni és elküldeni képviselőjét a szakszervezeti fórumra, illetve nem hívja meg a szakszervezeti tisztségviselőket a szakszervezeti tagságot is érintő témák testületi vitáira, elhanyagolják a pártmegbízatással a szakszervezetben dolgozó kommunisták felkészítését, beszámoltatását.

Jelenlét a munkában

Az elmúlt esztendőkben az illetékes pártszervek az irányító szakszervezeti szervekkel karöltve nagy gondot fordítottak a szakszervezeti munka megfelelő személyi feltételeinek megteremtésére. Ebből is adódik, hogy a szakszervezeti főbizalmik és bizalmiak többsége felkészült a tisztségből adódó feladatok ellátására. Ennek megfelelően fejlődik munkakapcsolatuk a középvezetőkkel és a közvetlen termelést irányítókkal. Hasznosnak bizonyult felkészítésük a jog- és hatáskör gyakorlására. E szinteke

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG (TOLNA)

Eigel István, kétszeres Munkácsy-díjas festőművész.

1021

1981. augusztus 30.

Bartók

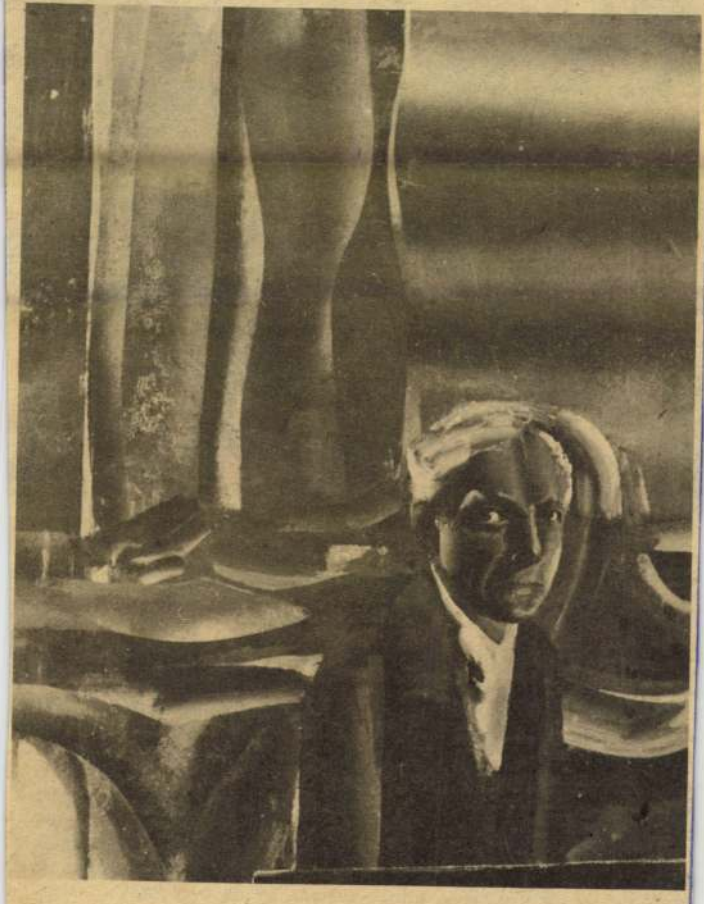

Eigel István festménye

1981. augusztus 30.

Mongol kincske

A Mezőgazdasági Intézet egyik laboratóriun

Az idén ünnepli fennállásának két évtizedes évfordulóját a Mongol Tudományos Akadémia. A mongol tudomány egyik legfőbb műhelye a szocialista országok, főképpen a Szovjetunió sokoldalú támogatásával jött létre 1961-ben.

A hatékony együttműködés azóta is fontos tényezője az akadémia munkájának. A kooperáció közös expedíciókban és kutatómunkákban, tudósok cseréjében ölt testet, s gyakoriak szimpozionok, konferenciák széles körben alkalmazzák a termelésben.

Nemrég elkészítették a következő öt év tudományos kutató munkájának tervét. A hetedik ötéves terv időszakában méginkább előtérbe kerül a követelmény: a technikai, társadalmi fejlődéssel párhuzamosan mind szorosabbra fűzni a tudomány és a termelés kapcsolatainak szálait.

A főbb tudományos kérdéskörök közül most csupán kettőt említsünk meg. Elsőként a föld

1021

Eigel István, hétszeres Munkácsy-díjas festőművész

1983.XI.24.Kossuth 12.00/SzGyné/

Déli krónika.

-Most egy délután nyiló budapesti kiállitásról.Eigel István festőmüvész tárlatát,rendezés közben látta,a Csók Galériában Szántó Zsóka.

-Amikor itt most végignéztük a képeket,Ön azt mondta,hogy ezek a festmények,ezek a képek,ablakok?

-Kettős ablaknak érzem,egyrészt mi ahogy kitenkintünk a világra,és amit láthatunk ezen az ablakon át,másrészt,hogy ezek az ablakokban látható jelenetek,események,tekintenek vissza ránk.Ennek az értelme foglalkoztat engem.Azok a fordulatok,meredek fordulatok,amiket,amiket az ember nap mint nap észlel.

-Nem véletlenül,álltunk meg itt azt hiszem két képe előtt, de talán önkéntelenül.A Játéknak vége és az Illuzióknak vége, cimü két a kulcs ehhez a tárlathoz?

-Nekem az inditék, a téma adás volt benne a fontos.Hogy a keresztlányunk leérettségizett,összecsomagolta a babáit és egy dobozba azt hiszem,végleg elzárta.

-Igen hát lezárult egy kor?

-Igen.És hát ez jelenti azt hiszem azt,hogya Játéknak vége.

Az Illuzióknak vége pedig,hát a költözésnél nagyon sok olyan holmi keveredett össze,és raktározódott föl,amit már azt hiszem nem igen fogunk tudni már ugy élvezni,ahogy azt annak idején,amikor,birtokunkba került.

-Tehát ismét lezártult egy korszak,másmódon,más vetületben?

-Igen,valóban.Talán szomoru,nem?Egy kicsit.

-Kicsit igen,talán szomoru,de talán uj távlatokat nyit.Hát ez a kettősség mindig megvan,ha valamit befejezünk,lezárul, elébe nézünk egy ujnak,és kezdünk valamit.Nem tudom Önt, mennyire foglalkoztatja,a mult és a jelen,és a kettőnek a

hiányzik a befejezés".

Rigel István

Keresszi András: Művészek: Magyar gobelin 1945–1985

Magyar Hirlap, 1985. X. 23.

Eigel István

Legány Péter: 400 ágyas szociális otthon, Debrecen. /Siky Gábor építész, Rákos Zoltán, Eigel István iparművész./ - Műszaki tervezés, 1966. 6.sz. 12-13. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. XXXX 1969. 3.sz. 243-283. l./ 248. l.

Eigel István

„Lovasok" mozaik, 16 m²

Hajdu-Bihar megye, Debrecen, Szociális Otthon, I. em. társalgó.

Tágékoztató 64/65, képző és Ipar-
Művészeti Lektorátus 39 l.

Eigel István
keramikus

M.D.V

Mozaik "Részlet.
(repro)

T. Apostol Mária: A debreceni Szoci alis ötlhon fehérepe
Művészet, 1969. junius – 30 lap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

EIGEL ISTVÁN

In memoriam Eigel István

A LYUKASÓRA októberi számát ismertetik a Kódex Könyvesházban ma délután 5 órakor (1054. Bp., Honvéd u. 5.). Az esten a váratlanul elhunyt Eigel István festőre emlékeznek barátai, pályatársai. A beszélgetésen, melyet Kondor Katalin vezet, részt vesz Gyurkovics Tibor, Kiss Dénes, Szakonyi Károly, valamint Fecske András, Párkányi Péter, Vecsési Sándor és Zugor Sándor képzőművész. Közreműködik Kubik Anna színművész és Mohai Gábor előadóművész. (H.)

MAGYAR NEMZET, 2000. OKT. 9.

Rigel István festő

MDK

Új művek c. kiállítás, Műcsarnok.

Rózsa Gyula: Stabil mobil

7.

Népszabadság, Bp. 1971. március 11.

Eigl István M.D.K.

Debrecen, 400 ágyas szociális otthon

Épitész: Biky Gábor mozaik

Magyar Épitőművészet 1966/5. 24-26.l.

Eigel István, kétszeres Munkácsy-díjas festőművész.

Nagy Imre: Aradi vértanúk. Kéri László pannójáról.

1989. okt. 6-án, 140 évvel a tragikus esemény után, Budapesten, a Nephadsereg Központi Tisztikhulyának Aradi vértanúk termében felavatták az „Aradi vértanúk" című pannót. – A pannó története 1988-ban kezdődött, amikor nyilvános pályázatot hirdettek meg rá. A pályázaton Eigel István, Korga György, Marosvári György, Patay László és Kéri László festőművészek vettek részt. – A pályamunkák egy-egy tábornok arzképének elkészítését jelentették, – a döntés Kéri festőművészre esett. – Így Kérinek egy 2.7 x 6.8 m-es formátumot kellett megkomponálnia, a tábornokok portréit.

Művészet, 1989., okt., 54-old.

Eigel István

Eigel István festményeiből és Tassy Klára gobelinjeiből, gobelinvázlataiból, kollázsaiból és monotypiáiból nyitottak kiállítást Székesfehérvárott, a Mészöly Géza Teremben.

Magyar Nemzet 1986. III. 15.

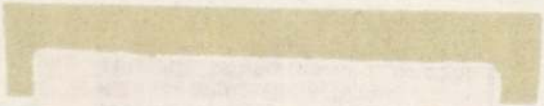

Eigel István

Eigel István és Tassy Klára festményeiből nyílik meg kiállítás március 13-án Székesfehérváron, a Kossuth utcai Mészöly Géza teremben.

Magyar Nemzet 1986. III. 6.

Eigel István

◆

Eigel István és Tassy Mária műveiből kiállítás nyílik meg március tizenharmadikán, csütörtökön délután öt órakor Székesfehérváron, a Mészöly Géza Teremben.

Magyar Nemzet 1986. III. 11.

EIGEL ISTVÁN

emlitve

Székely András:Derkovits-ösztöndijasok.Mücsarnok

UJ TÜKÖR 1981/XVIII/15.sz.4.o.

Eigel István

— **Eigel István** kétszeres Munkácsy-díjas, érdemes művész és Tassy Klára festőművész kiállítása március 13-án, délután 5 órakor nyílik meg a Képcsarnok székesfehérvári Mészöly Géza Termében (Kossuth u. 15.). Megnyitja Gyurkovics Tibor József Attila-díjas költő, közreműködik Balásfai Attila zongoraművész.

Népszava 1986. III. 12.

Eigel István

a Csongrád Megyei Tanács díja,
a III. táblalap – festeszeti biemalén

Magyar Nemzet 1987. VII. 20.

Rigel István

3. táblakép-festészeti
biennálén díjat kapott
(kezed

Népszabadság, 1987. VII. 20

Eigel István festőművész

MŰVÉSZHÁZASPÁR TÁRLATA. Eigel István kétszeres Munkácsy-díjas érdemes művész festményeiből és Tassy Klára gobelinjeiből, kollázsaiból és monotypiáiból nyílt meg kiállítás tegnap Székesfehérvárott, a Mészöly Géza Kiállítási Teremben

Népszabadság, 1986. III. 14

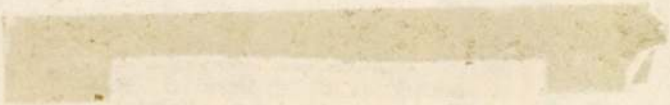

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 337-748, 340-726

Eigel István
kétszeres Munkácsy-díjas
TÚRISTA

1983 DEC

10 RA

Eigel István, kétszeres Munkácsy-díjas, Érdemes Művész kiállítása a Váci utcai Csók Galériában tekinthető meg. Képünkön a „Homo ludens" című, a budapesti Operaházba tervezett gobelinje látható.

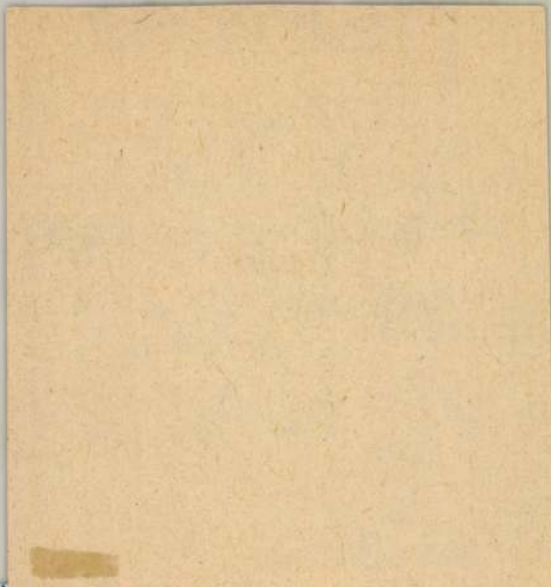

éteért
smét
urista
örömn
edves emléküket elevenítette
el ez az épület.

Természetesen mindez nem jelen-
i azt, hogy minden rendben is van
Ágasvár körül. Köztudott, mennyire
ullámzó a turistaházak kihasznált-
ága. A dolgok természetéből ere-
ően, a hét elején és közepén sok-
aszüneti napok környékén. Ez a
al kevesebben vannak, mint a mun-
oltaképpen érthető és nehezen
egváltoztatható körülmény már
em egy turistaház vesztét okoz-
a a mintegy évtizede végrehajtott
- meglehetősen meggondolatlan —

láshelyeket.

Érdekes, új k
jött létre augusztu
állapodás az ágas
üzemeltető Parádi
gyasztási és Értéke
vetkezet, valamint
szaki Egyetem KI
zött. Az egyetemist
a legkisebb forga
időszakban átlagos
használják a turis
kos Pál elnök és V
felelős aláírta szer
kötéseket tartalma
tel módjára, a f
vonatkozóan.

Ágasvár tehát új
hány éve néhány

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

EIGEL ISTVÁN

KÉTSZERES MUNKÁCSY-DÍJAS
ÉRDEMES MŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1983. NOVEMBER 24-ÉN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRÁRA

MEGNYITJA
SUPKA MAGDOLNA
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

MEGTEKINTHETŐ
1983. NOVEMBER 24–DECEMBER 8.

KÉP CSAR NOK

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA
BUDAPEST V., VÁCI UTCA 25.

83-1614 DNy – F. k.: Kőteles István

EIGEL ISTVÁN

1922 Újpesten született.
1941–46 Képzőművészeti Főiskolai tanulmányok. Mesterei Rudnay Gyula és Bernáth Aurél.
1946 Házasságkötés Tassy Klára festőművésszel.
1961–63 A Képzőművészeti Főiskola tanára.
1963–82 Az Iparművészeti Főiskola egyetemi tanára.

DÍJAK:

1959 Derkovits ösztöndíj
1967 Munkácsy-díj II.
1972 Munkácsy-díj I.
1976 Érdemes művész
1976 Nívódíj
1977 Nívódíj

JELENTŐSEBB KIÁLLÍTÁSOK:

1947 Budapest, Induló Fiatal Festőművészek csoportos kiállítása
1957 Budapest, Fényes Adolf Terem
1958 Párizs, Musée d'Art Moderne
1959 Moszkva, Manege, Nemzetközi kiállítás
1960 Velence, 31. Biennále
1961 Bern, XX. századi magyar képzőművészet
1966 Budapest, Ernst Múzeum, gyűjteményes kiállítás
1966 Athén, Parnassus Galéria, gyűjteményes kiállítás
1966 Graz, Magyar csoport
1967 London XX. századi magyar képzőművészet, Royal Inst. Gal.
1967 Varsó, Magyar festészet és grafika
1968 Essen, Folkwang Múzeum
1971 Gyula, Erkel Múzeum, gyűjteményes kiállítás
1972 Bordeaux, Musée des Beaux-Arts
1972 Bukarest, Konstruktív törekvések a magyar festészetben
1973 Szófia, Nemzetközi kiállítás
1974 Menton, gyűjteményes kiállítás
1976 Berlin, 30 éves évforduló a magyar képzőművészetben
1977 Tápiószele, Blaskovich Múzeum, gyűjteményes kiállítás
1977 Veszprém, Dési Huber Terem
1980 Balatonfüred, Balatoni Galéria
1981 Budapest, Műcsarnok, gyűjteményes kiállítás
1981 Kaposvár, Rippl Rónai Múzeum, gyűjteményes kiállítás
1983 Bukarest
1983 Szeged, I. Festészeti Biennálé – a Megyei Tanács díja

MURÁLIS ALKOTÁSAI:

Mozaik: Debrecen, Budapest, Szentes, Röszke, Ózd, Székesfehérvár
Sgraffitto: Eger, Balatonföldvár
Faintarzia: Budapest
Jelenleg a budapesti Operaházba gobelint készít.
Képei a Nemzeti Galéria, különböző hazai Városi Képtárak, magyar és külföldi magángyűjtők tulajdonában vannak New-Yorkban, Zürichben, Baselban, Párizsban, Tokióban, Mentonban, Bonnban stb.

Eigel István

Képe szerepel a Gontvány Teremben rendezett tájképbemutatón

Népszava 1972 augusztus 11
2. old.

Eigel István.

A Csontváry-teremben a Képcsarnok pályázatára beküldött festmények kiállítása megnyílt, melyen szerepelt festménye.

Losonci Miklós: Pályázat és bemutatkozás.
Pest m. Húlap, 1942. aug. 6.

Engel István
festő

Bordeaux-ban rendezett képzőmű-
vészeti kiállításon részt vett a mű-
vein.

-.- Magyar művészek külföldön.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 75.oldal

Eigel István

festőműrény

Viállítás a Műrénczi Alap vásárlásaival
anyagából

Pest Megyei Hírlap
1980 jan. 19.

Losonci Miklós
ajánlás

Engel József

Augusztus

Alföld 1972/8 90 old.

Rigel József

Augusztus

Alföld 1973/8 90 old.

Eigel István festő

a Csontváry-teremben nov. 18.-ig látható tárlaton szerepelnek a művész festményei.

Losonci Miklós: Hagyomány és korszerűség, Pest Megyei Hírlap, 1976. nov. 9.

Eigel István, festő

L.: Kádár György

1.

– : Kiküntetések

ESTI HIRLAP, Bp. 1976. ápr. 2.

Rigel Ottmár, fest.

l.: Kádár György

—: Kiváló és érdemes .... 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. ápr. 3.

Eigel István

Az 1976-os dijak - kitüntetések közül,
A Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze
cimet kapták:
Eigel István festőművész,
Garányiné Staindl Katalin keramikusművész,
Kálmán Kata fotóművész,
Lessenyei Márta szobrászmüvész,
Majoros János keramikusmüvész,
Papp Gábor alkalmazott grafikusmüvész,
Bedő Ferenc festőművész,
Szurcsik János festőművész és
Tóth Menyhért festőművész.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. ápr.3.
XX. évf. 14. sz. 8. lap.

Eigel István

EIGEL ISTVAN festőművész magas színvonalú táblaképfestészetéért és murális műfajokban elért eredményeiért;

A Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze dijat kapta

Magyar Hirlap 1976/80/4

Eigel István festőművész

A művész „a Magyar Népköztársaság érdemes művésze" kitüntetette lett, magas szinvonalú táblaképfestésszetéért és murális műfajakban elért eredményeiért.

Átadták az idei művészeti díjakat.

Népszabadság, 1976. ápr. 3.

Eigel István

Megbízást kapott Eigel István a szentesi Kossuth tér 5. kereskedelmi központban a Gyógyszertár bejáratánál, valamint az Óra-Ékszer bolt bejáratánál üvegmozaikok elkészítésére.

-------:Köztérimunkák.

Müvészet, 1976.október - 48.oldal.

EIGEL ISTVÁN festő, Munkácsy-díjas
Ujpest, 1922

Főiskolai tanulmányait 1941-46 között végezte Rudnay Gyula és Bernáth Aurél irányításával. 1951 óta művész-pedagógus, jelenleg az Iparművészeti Főiskola tanára. 1947 óta szerepel hazai és külföldi tárlatokon; önálló anyaggal 1957-ben a Fényes Adolf Teremben, 1965-ben az Ernst Muzeumban mutatkozott be. Szerepelt az 1960-as Velencei Biennálén, kiállított több kelet- és nyugat-európai fővárosban (Moszkva, Szófia, Párizs, London, Athén, Bern stb.). Legutóbb 1974 májusában feleségével, Tassy Klára textiltervezővel a franciaországi Mentonban állított ki. 1958-61-ben Derkovits-ösztöndíjat, 1967-ben és 1972-ben Munkácsy-díjat kapott; 1973-ban elnyerte a Képcsarnok csendélet-pályázatának II. díját. - Modern hangvételü, a festői lehetőségek széles skáláján mozgó pikturája különösen jó eredményeket mutat fel a tájábrázolás és a csendélet területén. Tájképeiben nem a természeti képződmények, hanem az ember-alkotta létesitmények, épületek, ipari formák érdeklik elsősorban, eleven élményként éli át a gyárak, gépek világának humánus tartalmait s festi meg rejtett poézisét. Dekorativ készsége jut érvényre a murális müfajokban; szellemes kiaknázója a faktúrális hatásokban jelentkező esztétikai értékeknek.

Művés életrajzok 1975

Eigel István, festő

L.:Marton László

-:Nivójutalmak-köztéri alkotásokért 7.

Népszabadság, B., 1977 szept. 20.

Eigel István

A Nemzeti Galériában két művész kiállitását mutatták be: Szenes Árpád festőművész /Franciaország/ művei november 10.-től, Ország Lili festőművész művei november 27.-ig láthatóak.
A Derkovits Teremben Cziráki Lajos festőművész kiállitása november 24.-ig, a debreceni Medgyessy Teremben Topor András festőművés kiállitása november 24.-ig,
a Veszprémi Dési Huber Teremben Eigel István és Tassy Klára festőművészek kiállitása november 24.-ig,
a Szegedi Gulácsy Lajos Teremben Csabai Kálmán festőművész kiállitása november 24.-ig k tart nyitva. A kulturális események ismertető rovat közleménye. Élet és Irodalom, Bp. 1977. nov. 12. XXI. évf.46. sz. 8. lap

Eigel István
festőművész

A művésznek közös kiállitása nyilt
Tassy Mára festőművésszel Veszprémben
a Dési-Huber-teremben

Népszava, 1977. november 10. 8. oldal.

EIGEL István

SZAKONYI Károly: Emberarcok. Eigel István rajzairól = Kortárs, 1989/2. 129-135. ill.

XX.-sz. 45.-a / Mesterek

Eigel István katalógus

Reprodukciók:

Don Quijote
A nyugati
A lépcső
Kompozíció
Debreceni Mozaik (Rézlet)

Eigel István és E. Jassy Klára festőművének kiáll. Bp. 1965. Ernst Mus. kat. ömcáll. Katona László. A kiáll. rendeter: Lánc Sándor.

Egyel István

neve említve

Művészettörténeti Értesítő 1972

304. old.

Rigel István

Részt vett a „Táblakép '72" pályázaton. A női test szépségét örökíti meg: Augusztus" c. olajfestménye Modigliani felfogására emlékeztet.

Kádár Zoltán: A III. Debreceni Országos Nyári Tárlat.

Alföld 1973/8 69 old.

Rigel István
és Tassy Klára házasságát május 1-én
nyilvánítják meg a gyülai Erkel Ferenc
Múzeum kiállító csarnokában.

Magyar Hirlap 1971/117 Sold.

Eigel István katalógus

17. Vitorlások, 1964, collage, 70×100 cm

18. Gyár, I. 1965. collage, 100×50

19. Gyár, II. 1965, collage, 100×40 cm

20. Csövek, 1965, collage, 125×80 cm

21. A Nyiregyi, 1965, collage, 82×182 M. M. tul.

22. A hajnal és az alkony, 1965, olaj, collage, 190×100 cm

Eigel István és E. Tassy Klára festőm.-ek kiáll.
Bp. 1965, kat. önéll. katona lánló. kiáll. rend.: Lánca Sándor.

M. D. K.

EIGEL István festő

Az 1960-as Velencei Biennalia szerepel

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 167. sz 4. l.

Dulka Mária: A Berkovits-kiállítás sikere Velencében

M.D.V.

Eigel István
festő

Munkát a velencei biennalen
kiállítottak.

Vayer ~~Vayer~~ Lajos: Az idei velencei biennale és . . . .
Művészet, 1960. ~~augusztus~~ szeptember

MDK

Eigel István, festö

Csendélet csukával. Olajtempera.

N.L. arcképe. Olaj.

Mücsarnok.-Tavaszi Tárlat. 1957. K at.9.1.

M.D.K.

Eigel István
festő

„Halászok"

Lánz Sándor: Képzőművészeti Krónika
Élet és Irodalom, 1961. december 23-14e.

M.D.K.

Egel István
festő

Bányászábrázolásaival vett részt a kiállításon.

A. Ny. Tyihomirov: Magyarország fiatal művészei.
Művészet, 1962. március. —37 l.

Eigel István
festő

M.D.V

„Épülő lakótelep" repro, —
„Oroszlányi bányásztemáit.
mutatja be.

Lehőcz Mária: Derkovits - öszöndijas művészek munkabeszámolója
Művészet, 1961. junius — 26 l.

Eigel István, festő

M.D.K.

„Kerepesi út" c. képét közli a Cap a hátsó borítón színes reprodukcióban.

BUDAPEST, 1967. Bp. 1967. V.évf. 10. sz. old.

Eigel István festő

Mukácsy díjat kapott (II. fok)

Ernst Mukacsi kiállításáért

Nagyvarsa 1967 IV. 2 2 old.

Eigel
festő

M.D.L.

A negyedik teremben vannak
kartonjai.

Miklós Pál: A XI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Élet és Irodalom, 1968. ápr. 20 – 7 lap

Eigel István

Szerepel a X. nagy. Kép. mův. kiállításon

Népművelés 1965 11 sz. 31 old.

MDK

Eigel István

állami megbízás:

A Debreceni Agráregyetem mozaik kartonjának részle

11. M. Képzőm. kiáll. Mücs. 1968.

Eigel István

Kerepel a kárados úti hűvésztelep kiállításán Hajdúnoboszlón

N. N.: Képzőművészeti esemény Hajdúnoboszlón

Hajdú Bihar megyei Népujság 1968 XI. 8

Eigel István

Hónapok c. collage-a (eml.)
szerepel az alábbi tárlaton

Tóth Béla: A kázados úti Művésztelep
kiállítása Hajdúszoboszlón

Hajdu Bihar megyei Népujság 1968 XII. 8.

M.D.K

Eigel István
festő

Mittatás -

Bolgár Kálmán: Tíréves a Fiatalok Képzőművészeti Stúdiója
Művészet, 1969. január - 14 lap

Eigel István

MDK

Lakótelep-épitès, repr.

Mücsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Eigel István

MDK

A Nyugati, olf.

Műcsarnok 1965 X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Eigel István

Kiállítása nyílt az Ernst

múzeumban

Nagyvarta 1966 jul. 17, Fold

MDK

Eigel István

A Nyugati, o.

K.M. Képzőművész. kiáll. Műcs. 1965.

Eigel István

Don Quijote, collage

X. Képzőműv. kiáll. Győr. 1965.

M.D.K.

Eigel István
mozaik

A debreceni Vagyerdő új szociális
otthonának az első emeleti pihe-
nőjén látható mozaikjait készítette.

T. Apostol Mária: A debreceni Szociális Otthon falai.
Művészet, 1969. június – 30 lap

Eigel István

festő

n. 1922. nov. 23.
Ujpest.

Rudnay tanít-
vány.

Rónai Máriától

Ø Eigel István

1943. képzőmův. főisk.
ifj kiállítása.
Önarckép, pasztel

Tekintetes

Országos Műemléki Bizottságának

Budapesten.

Eigel István
Téli Kert, olaj
Évike, olaj
Fiatal Képzőművészek és Iparművészek kiállitása
Ernst Muzeum, 1955, 17 l.

Eigel István MDK

festő

szerepelt a párizsi Salon Populiste kiállításon a magyar művészek csoportjában.

Műterem 1958 I.évf. 9. sz. 44.o.

Eigel István MDK

1958- évi új Derkovits- ösztöndíjas.

Műterem 1958 I. évf. I. sz. 46 o.

Eigel István, festő

Kiállítása az Ernszt Múzeumban látható.

— : A hét végi kulturális programból

, Szp. 1966. júl. 9.

NÉPSZABADSÁG

Eigel István

Csendélet csuhával, olaj tempera, 50 × 60 cm

N. L. arcrejze, olaj, 80 × 100 cm

Budapest Műcsarnok kiállítása 1957.
Kat. nest. Kisdiginé Kisimi Irén.

9.

Eigel István

festőművén a Munkácsy Miklós díj 2. fokozatát kapta.

Művének kitüntetése
Pestmegyei Hírlap, 1967. ápr. 2. 3. o.

Ripel István, festő

MDk

Kiállítása júl. 9-én nyílik meg
az Ernst Múzeumban.

— : Kulturális hírek 7

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1966. júl. 6.

Eigel István, festő

Tárlata az Ernst Múzeumban látható.

–: A két végi Kulturális programból

12.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. júl. 30.

Eigel István

MDK

A Csók galériában kiállitáson résztvesz.

/Szerelmes pár/

Esti Hirlap 39.sz. 1960 febr. 16. 2 old.
/Cs.M. cikke " Munka dicsérete" cimmel/

Rigel István, festő MDK

Részlet van az Ernst Múzeum kiállításán.

Péter Imre: Dolgozó emberek Kölök 9.l

NÉPSZABADSÁG, Gy. 1961. dec. 22.

Eigel István

MDK

Csendélet csukával, olajtemp.

N.L. arcképe, olf.

Műcsarnok 1957 Tavaszi tárlat

Eigel István MDK

Bányászok, olajtempera

Vonat és kisváros, olf.

Bányában, olf.

Hajóállomás, temp.

Mücsarnok 1960. VIII.Képzőművészeti kiáll.

MDK

Eigel István, Kerámikus

80 m²-es Gali kerámiáját a debreceni Agrártud. főiskola új épületének előcsarnokában helyezik el.

— : Hír

6.

ESTI HIRLAP, Bp. 1967. jan. 23.

MDK

Eigel István festő /Ujpest, 1922.XI.23.-/

Ferrovia e cittadina, of.

Ungheria, 3o. Biennale Venezia 196o. kat.

MDK

Eigel István

A Nemzeti Szalonban VI. VIT tiszteletére Ifjusági Kiállitást rendez.

Esti Hirlap 135 sz. 1957. jun.12 2 old.

Eigel István

MDK

A miskolci V. Országos Képzőművészeti kiállításon alkotása szerepel.

/rakodómunkások/

Esti Hírlap 259 sz. 1958 nov. 4 2 old.

MDK

Eigel István
festő

képei az Ernst Museum kiállításán
Ábra: Halászok

(Lavas) „Dolgozó emberek között"

Népszava 89 évf 298 sz 1961 dec 17. 4 l.

EIGEL ISTVÁN

Mozaikterveit kiállítva Hajdúszoboszlón az Országos Vázlatkiállításon.

Sz. Kürti Katalin: Képzőművészeti kiállítások Hajdúszoboszlón.

Népművelés: 1971. január.

Eigel István
festő-tanár

1963-ban a Képzőművészeti Főis-
kola esti tagozatán Nagy Elöd
tanára volt.

Szij Rezső: Három művész a Pincetárlaton.
Művészet, 1971. május - 41.oldal

Eigel István

Festménye, repr.

Kortárs, 1970/1. 601.l.

Engel István

Mozaikja van a Debreceni Agrártudományi Egyetemen

L. Kiss Kalalin: Debreceni mozaik és emlék táblák

Hajdú Bihari Napló 1971 I. 14

Eigel István

Kiállítása – nyílik máj. 1-én a
gyulai Erkel Múzeum Ban

Magyar Hírlap 1971 IV. 28

Eigel István festő

A gyulai Erkel Múzeumban

kiállítása nyílt

Kiállítási Kalendárium

Szabadtéri Művészetést 1971 VI.

Eigel István MDK

Épülő lakótelep, olf.

Műcsarnok 1962.IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

Lipcsei István, festő

Kiállítása az Ernst Múzeumban látható.

—: A hétvégi kulturális programokból

12

NÉPSZABADSÁG, hp. 1966. júl. 23.

Eigel István MDK

Don Quijote, collage

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Eigel István

Kiállitási hir

Müvészet 1968 okt.p.25.

Eigel István
festő -

M.D.V.

„Vitorlások"
(repro)

Ujvári Béla: Állami képzőművészeti vásárlások...
Művészet, 1968. október - 25 kap

Eigel István

Szerepel a X. Magy. Kép. műv. Kiáhitás.an

Kösnek Éva: A X. Magy. Kép. műv. Kiáh.

Tiszatáj 1965 XII. n. 925 old.

EIGEL ISTVÁN

Téli kert olaj
Erőke "

Fiatal képzőművészek és iparművészek
kiáll 1955

Vasquez Károly:

Pest térkepé és kicmékedő
városai

Magyarországi Városkepék
Magyar Nemzeti Múzeum
Katalógus: Rózsa György

Eigel István

kiállított festményei:

Gendült munkával, olajtempera,
50x60cm.

N.L. arcképe, olaj, 80x100cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállitása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

G. E. l.

Eigel István festő M.D.K.

Vitorlások c.

müve az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán bemutatva. A Képzőművészeti Alap vásárlása.

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásáról 1.l.

Eigel István

festőművész a Munkácsy Mihály-díj 2. fokozatát kapta.

Magyar Nemzet, 1967. IV. 2.

MDK

Eigel István

Csövek, collage

11. M.Képzőm.kiáll. Mücs. 1968.

Eigel István festő M.S.K.

Csövek c.

műve az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán bemutatva. A Képzőművészeti Alap vásárlása.

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásáról l.l.

Figel István festő

munkácsy díjas

A Szárados úti művésztelepen él és dolgozik

Sehnecki Tóth János: A Szárados úti művésztelep

Népművelés 1968 VIII. n. 40 old.

Eigel István

Gyárudvar

Olajtempera

Repr.

A budapesti pedagógusok képzőművészeti stúdiója 1953-1963
Bev. Vajtai Andrea Bp. 1963

Eigel István

A Stúdió alapító tagja

A Budapesti pedagógusok képzőművészeti stúdiója
1953-1963. Ber. Vajtai Anikó Bp. 1963.
29.o.

Eigel István

Derkovits-ösztöndíjat kap és képeit 1960-ban a velencei Biennaléra küldik ki

A budapesti pedagógusok képzőművészeti stúdiója 1953-1963. Bev. Vajkai Aurél Bp. 1963

23.o - 24.o

Eigel István

festő
született 1922-ben
1947-ben fejezte be tanulmányait a Budapesti Képzőművészeti Főiskolán mint Bernáth Aurél tanítványa
1958-tól 3 éves Derkovits ösztöndíjat kapott
1957-ben és 1966-ban kiállított Budapesten.
Műveit kiállították: Athénban, Londonban, Varsóban, Moszkvában és Bukarestben.

Ungarische Kunst der Gegenwart, Museum Folkwang, Essen, 1968.
10.o.

Szigel István

Kiállítások művei

Hónapok I. 1965. Olaj-kollázs, 60 x 130 cm
Hónapok II. 1965, -"- -"-, 60 x 130 cm
Anyák, 1967. -"- -"-, 146 x 157 -"-
Don Quijote, 1964 -"- -"-, 60 x 40 -"-
Nyugati Pályaudvar, 1964, olaj-kollázs, 82 x 182 cm
Hajók, 1964, olaj-kollázs, 70 x 100 cm

Hungarische Kunst der Gegenwart, Museum Folkwang, Essen, 1968.

40.0.

Eigel István

Hónapok I.
Hónapok II.
A tyár

Fekete-fehér repr. M

Ungarische Kunst der Gegenwart, Museum Folkwang, Essen, 1968.

19.0.

MDK

Eigel István

Csónakok gouache 40x60

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállítás.Műcsarnok.
1955.Kat. 29.1.

MDK

Eigel István

Két idős asszony csendes együttlétét ábrázoló:
"Délután"
"Tengerparton"
Kisméretü tempera és gouache-képei:
"A fekete Dunajec",
"Komp a Dunán",
"Kompnál"
"Déli napsütés" képei a Nemzeti Szalonban rend. kiállitáson.

Népakarat, 1957.szept.21.

Eigel István
festő

M.D.K.

A nagymarosi alkotóházban dolgozik.

Magyar Nemzet, 1959 okt. 20.

f.z.: Őszi várlat a nagymarosi alkotóházról. 4C

Eigel István „festő" M Dk

Bányászábrázolásain jól érzékelhető a tárgy és a megjelenítés összhangjának megbomlása.

Rényi Péter: A tartalom és a forma
A VIII. M.K.K. – I.

Népszabadság Bp. 1960. ápr. 24. 7.1

Eigel

Eigel
Grafikus

M.D.K

Méltatás.

Dutka Mária: Fiatal művészek kiállítása. 8 l
Magyar Nemzet, 1960 jan 24.

Eigel István, festő

BDG

Van benne konkrétság, frisseség, művészete mégis alapjában véve ellentmondásos.

Rényi Péter: Küzdelem a valóság kifejezéséért
A VIII. M. K. K. II.

Népszabadság. Bp. 1960. máj. 8.

11. l

MDK

Eigel István, [festő]

Romantikus hangulatu tengerparti jelenettel szerepelt a VI.VIT tiszteletére rendezett kiállitáson A Nemzeti Szalonban

Artner Tivadar: Az ifjuságá kiállitásról.

Esti Hirlap, II.évf. 135.sz. 1957.jun.12.szer. 2.oldal

M. D. K.

EIGEL István festő

a velencei Biennalen szerepel (1960.)

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 109. sz. 9. o.

(d.) Berkovits - Kiállítás Velencében

Zigel István
festő

M.D.K

Vélemény egy „bányászképéről".

Borgáti Péter: Vitadás a kifejezésről
Élet és Irodalom, 1960. máj. 6–19 szám

Eigel István, festő

MDK

Vasút és Kisváros c. képe
önállósodásáról tanúskodik.

Péter Imre: A fiatal Képzőművének Stúdiójának
kiállítása az Ernst Múzeumban

Népszabadság Bp. 1960. febr. 5. 8. l

M.D.K.

Eigel István
festő

Méltatás.

Dutka Mária: Ugkorszerű törekvések a VII. Magyar...
Magyar Nemzet, 1959, márc. 29.

8 l

Eigel István [festő] MDK

Eigel István és

E. Tassy Klára festők kiállitást rendeztek a Fényes Adolf teremben.

Eigel István ...

Esti Hirlap, II.évf.218.sz. 1957.szept.18.sze.
2.oldal

M.D.K.

Eigel István
festő

Méltatás.

Dutka Mária: Fiatal művészek kiállítása. 8 l.
Magyar Nemzet, 1960 jan. 24.

M.D.M.

Eigel Iván megvázárolt (Pentquent-
erzsébet.

Kihirdették a Munkaverseny-Iroda
plakátpályázatának eredményeit

Szabad Nép 1948 ápr. 22.-ko.

Eigel Istv án M.D.K.

az Iparművészeti Vállalat szövőműhelyében kivitelezték gobelintervét

Domanovszky György: A magyar gobelin husz éve
Magyar Nemzet 1965. március 7. 9.l.

Eigel István M.D.K.

Lásd Eigel házaspár.

Paddnyi Anna:Művészek a szívószéknél
Magyar Nemzet 1965. április 19. 4.l.

.Y.C.M

Eigel István, festő

Az Ernst Múzeumban állította ki Eigel István és felesége E. Tassy Klára 120 darabból álló gazdag anyagukat.

Eigel művei körül feltétlenül megemlítendők: A nyugati, A lépcső, vagy a Don Quijote és a Sziget ciminek.

K. D.: Eigel István és E. Tassy Klára kiállítása 2

ESTI HIRLAP Bp. 1966. jól. 28.

Eigel István
festő

M.D.L

A Munkácsy Mihály díjat
nyerte el.

—: 1967 kiváló és érdemes művészei . . .

Élet és Irodalom, 1967. ápr. 8-4 lap

MDK.

Eigel István

Munkácsy dijat kapott

Délmagyarország 1967 ápr.2.

MDK.

Nigel István

Munkácsy dijat kapott

Pestmegyei Hirlap 1967 ápr.2.

Eigel István MDK

Csónakok, gouache

Műcsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Eigel István MDK

Plakátragasztó, olf.

Műcsarnok 1957.VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Eigel István MDK

Sztrájk, falképterv, tus

Műcsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Eigel István, festő

MDK

Igéret van alkotásaiban.

Rényi Péter: A IX. Magyar Képzőművészeti Kiállítás festményei 8. l.

NÉPSZABADSÁG, Dn. 1962. máj. 12.

MDK

Eigel István festőmüv.

Jelentős m.müv.siker Párisban. Népszava, 1958. jun. 18.

4.l.

Eigel István
festő

M.D.K.

Bányátlan" „Vonat és kisváros"
"Bányászok" c. kompozíciójával vett
"részt a VIII. Magyar Képzőművészeti
Kiállításon.

D. Fehér Zsuzsa: Fiatal festők
Magyar Ifjúság, 1960. ápr. 23.

MDK

Eigel István

festőművész kiállitása a Fényes Adolf teremben.

mélt.

Esti Hirlap 218 sz. 1957. ~~szept~~.szept.18
2 old.

M.D.K.

Eigel István

Iparművész kiállitott a Nemzeti Szalonban.

Két kiállitás.

Népakarat 1957. szept. 21. 6.old. 221.szám.

MDK.

Eigel István grafikus

"Csónakok" /gouache/

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Mücsarnok ,1955. 29.1.

Eigel István

MDK

festő

a Fiatal Képzőművészek Studiójának első kiállitásán (Ernst Muzeum) szerepelt

Péter Imre: Fiatal művészek kiállitása az Ernst Muzeumban.

Népszabadság, 1958 szept. 28.

Eigel István MDK

Plakátragasztó, repr.

Mücsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Rigel István, festő MDK

E. Tassy Klárával együttesen
állít ki az Ernst Múzeumban.

—: Kis hírlap 2

ESTI HIRLAP Bp. 1966. júl. 6.

MDK.

Eigel István

Munkácsy dijat kapott

Csongrádmegyei Hirlap 1967 ápr.2.

MDK.

Eigel István

Munkácsy dij II.fokozatát kapta

Népszava 1967 ápr.2.

MDK.

Eigel István

1967-ben Munkácsy dijas

Élet ésn itodaiom 1967 ápr.8.

MDK

Eigel István, festő

A Munkácsy M.-díj II. f.-f
kapta.

–: Az idei irod. és művészeti díjasok 6.

Népszabadság Bp. 1967 ápr. 2.

M.D.K.

Eigel István
festő

Lahótelep építése" című
"képével vesz részt a hi allitason

Laúcz Sándor: Festészet és Grafika
Élet és Irodalom, 1962. május 12 – 8 lap

Eigel: István
festő

M.D.K.

A moszkvai Biennalén részt vett
képével szerepel a kiállitáson.

D. Fehér Zsuzsa: Munkát ábrázoló festmények a IX Mayon
Művészet, 1962 május. — Sl.

1021

eigel istván

festőművésznek.
az ernst muzeumban rendezett egyéni kiállitásán bemutatott alkotásaiért;

/folyt.köv./
9.52/e

-- 28 -

Eigel István

egyetemi
egyetemi kó-
sikeres külföldi szerepléseikért;

/folyt.köv./

9.48/e 12 ÍP

Eigel István
festő

M.D.K

Kisvarosi tájáról. — Bányászok"
Oroszbányi tájairól. "

Avadi Nóra: Utólagos megjegyzések a VIII. Képzőmű vészeti Kialtelárok
Élet és Irodalom, 1960. jul. 1. — 27 szám — 5 l.

Eigel Istvánn
festő

M.D.K.

Munkái ról.

Anadi Nóra: Utólagos megjegyzések a VIII. Képzőművészek Szi cellitásról.
Élet és Irodalom, 1960 jul 1 — 27 szám — 6 l.

Engel István
festő

M.D.V.

Párizsi utca
(rajz)

Élet és Irodalom, 1960. dec. 2 – 3 lap.

MDK

Eigel István

Fiatal müvész az Ernst muzeum kiállitásá
bemutatja munkáit.
/tempera festmények/

Esti Hirlap 14 sz. 1960 jan. 17. 2 old.
/Cs.M. cikke/

Eigel István
festő

M.D.K.

Balatoni halászok munkája

Sz. Zs.: Egy kiállítás alkalmából.
Művészet, 1962. február — 33 l.

MDK

Eigel István

A Derkovits ösztön dijat 2 évig kapja havi 3.ooo Ft-ot.

Esti Hirlap 3o4 sz. 1957. dec. 29. 2 old.

Eigel István

Festő kiállított

Németh Lajos: Gondolatok a X.
Magy. Képzőm-i Kiállításról

Kritika 1967 11sz. 49.l.

Bigel István M.D.K.

A hódmezővásárhelyi művésztelepn dolgozik

Akácz László: Nyár a művésztelepn

Csongrádmegyei Hirlap 1965. jul. 25.

M.D.K.

Eigel István
festő -

„A Nyugati pályaudvar"
(repro)

Művészet, 1965. december - 27 kap

Eigel István MDK

Magyarok a Biennálén. A művészek nemzetközi seregszemléje ez.
Fenti művész alkotásai is résztvesznek.

Esti Hirlap 136 sz. 1960 jun. 10 2 old.
/Cs.M. cikke/

MDK.

Eigel István

Kiállitási kritika

Népszabadság 1965 okt. 3. 1.9.

MDK.

Eigel István

Kiállitási kritika

Dunaujváros 1965 juni.26.lap -

Eigel István festő

Szövegy említi tiszteletét a grazi Künstler-
haus magyar kiállításán

1966. feb. 16. Magyar Nemzet

Eigel István
festő-

M.D.K

Az Ernst Museumban rendezett tailaton bemutatta monotypiá-it és a „Skompozíció" unió sorozatát.

Szabó György: Ernst Museum: Eigel-Tassy
Élet és Irodalom, 1966 julius 16-9 lap

Engel István

Meghívásos pályázaton nyerte el a debreceni Agrártudományi Egyetem nagy előadótermének előcsarnokába szánt 80 négyzetméteres secco falkép tervezését.

Magyar Nemzet 1966. jún. 25.

Eigel István
festő

M.D.K.

Rezit vett a tárlaton.

D. Fehér Loursa: A X. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Művészet, 1965. november – 28 lap

MIK.

Eigel István

Kiállitási hiradás

Népszabadság 1966 okt.21.

N
é

MDK.

Eigel István

Kiállitási hiradás

Magyar Nemzet 1966 okt.21.

MDK

Eigel István

Épülő lakótelep, of. ,repr.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll.kat. Mücs.1962. 13.1.

MDK

Eigel István

Mozaikkarton az Ózd-Bólyok-i étteremhez

Scgraffito a Hajtóm.Bfüredi üdülője részére

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. pótlás. Műcs. 1962.

MDK

Eigel István-Tassy Klára

Gobelinterv I-II. /Szegedi Tan./

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. pótlás. Mics. 1962.

Lipcsei István festő

MDK

14 művét mutatják be a Parnassus Teremben megnyílt, kiállításon.

—: Magyar Képzőművészeti Kiállítás Athénban

8.

NÉPSZABADSÁG

Ny. 1966. okt. 2i. [Violéki]

Zigel István

M.D.K.

Müve a grazi Künstlerhausban rendezett repzentativ kiállitáson

Napló

Magyar Nemzet 1966. febr. 16. 4. l.

. . .

Eigel István, festő MDG

Nyugati pályaudvara az objektív világ művészi megragadása.

AX.M.Képzőműv.Kiál.

Rényi Péter: Festészet és korszerűség 9-10

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1965. okt. 3.

MDK.

Eigel István

Kiállitási kritika

Müvészet 1965 nov. lap 3o.

Eigel István

kiállítása rajzai Salgótarjánban.

Nógrád 1966. sept. 21.

MDK

Eigel István

Halászok, temp.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz. 1951.

MDK.

Eigel István

Mozaikpályázatáról

Nógrád 1965 szept.15.

MDK.

Eigel István

Nyugati pályaudvar c. o.festményének ké
fényképe

Szocialista Müvészetért 1965 nov.

M.D.K.

Eigel István

Gobelin-tervét az Iparmüvészeti Váll szövőmühelyében kivitelezték

Domanovszky György: A magyar gobelin-müvészet husz éve
Magyar Nemzet 1965. márc. 7.

Eigel István

Grafikái a kiállitáson

Don Quijote

Oelmacher Anna_ A X. Magyar Képzőművészeti Kiállitás grafikái
Magyar Nemzet 1965. október 10. 13. 1.

M.D.K.

~~Eigel István~~

Eigel István festő

A művésztelepen dolgozott

/havas/ A Százados uti művésztelep 50 éve

Népszava 1965. jan. 31.

MDK

Eigel István

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG 196o.

9 l.

MDK

Eigel István

Bányászok, o.temp.

Vonat és kisváros, of.

Bányában, of.

Hajóállomás, temp.

8. M. Képzőmüv. Kiáll. Mücsarnok 196o. ápr.

Eigel István
festő

M.Dk.

1967-ben a Munkácsy díj
II. fokozatát nyerte el.

— : 1967. évi Munkácsy-díjasok.
Művészet, 1967. május - 31 lap.

MIK.

Eigel István

Kiállitási kritika

Hajdubiharmegyei Népujság 1967 jan.22.

E. Tassy Klára

Ablak	1957.	olaj	60×80
Kamaszok	1957.	olaj	80×60
Este	1956—57.	olaj	60×80
Február	1957.	olaj	60×80
Csendélet	1957.	olaj	80×60
Napernyő	1957.	olaj	60×50
Kisleány	1957.	olaj-tempera	60×50
Ősz	1956.	szin. linó	30×100
Rózsák	1956.	gouache	50×60
Domboldal	1955.	gouache	50×60
Kirándulók	1956.	gouache	37×45
Fák	1955.	gouache	19×27
Céllövölde	1956.	gouache	19×27
Színvázlat	1957.	gouache	45×37
Virágok	1957.	gouache	45×37
Fehér rózsák	1957.	tempera	45×37
Délutáni napsütés	1957.	tempera	37×45
Alkonyat	1957.	gouache	30×37
Hajóállomás	1957.	gouache	29×36
Párás idő	1957.	gouache	37×30
Vadvirágok	1957.	gouache	30×37
Fények a Dunán	1957.	gouache	30×37

FÉNYES ADOLF-TEREM

BUDAPEST VIII., RÁKÓCZI ÚT 30.

1957. SZEPTEMBER 13 — OKTÓBER 6.

Felelős kiadó: Luzsicza Lajos — 1957. IX. 500

576280 Pátria Nyomda, Bp. F. v.: Földi V.

EIGEL ISTVÁN

ÉS

E. TASSY KLÁRA

FESTŐMŰVÉSZEK

Eigel István 1922-ben, Újpesten született. 1941-ben iratkozik be a főiskolára és Rudnay Gyulát választja tanárául. 1944-ben és 45-ben Felsőbalogon, illetve Tápiószelén dolgozik a művésztelepen. Már mint főiskolai növendék kiállít 1944-ben a Műcsarnokban, kiállított képével a kritika elismerően foglalkozik. Főiskolai tanulmányait 1946-ban fejezi be, az utolsó években Bernáth Aurél a mestere. Ugyanez évben munkáit egy kis kiállításon mutatja be. Az elkövetkező években 1951-ig, noha megszakítás nélkül dolgozik, kiállításokon nem szerepel. 1951—53. között három nyarat feleségével, Tassy Klárával együtt, Badacsonyörsön Bernáth Aurél körében töltenek. Közben külföldi tanulmányutakra is sor kerül. 1951-ben Csehszlovákiába, 1955-ben feleségével együtt Romániába, a Fekete-tenger partjára utaznak. Constanzai utazása élményeit örökíti meg „Tengerparton" című festménye. 1957-ben Lengyelországban jár tanulmányúton. A kiállítás több Lengyelországban készült képét mutatja be, ugyancsak több a Nagymarosi Művésztelepen készült festménye kerül kiállításra.

E. Tassy Klára 1922-ben született Békésen, 1942-ben kerül főiskolára és szintén Rudnay Gyula tanítványa lesz. Tanulmányait 1947-ben Bernáth Aurél növendékeként fejezi be. Művészi fejlődése szempontjából jelentős állomásoknak tekintjük az 1943-ban Nagybányai Művésztelepen töltött nyarat és az 1945-ös tápiószelei tartózkodását. 1947—51. között iskolai tanítási munkája mellett, folytatja művészi munkáját, de kiállításokon nem szerepel. Művészeti felfogásának kialakulására döntő hatással a Badacsonyörsön Bernáth Aurél körében eltöltött három nyár 1951—53. volt. 1954-ben Vörösberényben, 1956-ban Sárospatakon és 1957. nyarán Nagymaroson dolgozik. 1955-ben Romániai tanulmányút. Ez az első alkalom, amikor egy jelentősebb válogatott anyaggal mutatkozik be a közönségnek. Bemutatott anyaga főleg az utolsó két év eredményeit és új törekvéseit mutatja be.

Eigel István

Tengerparton	1956.	olaj-tempera	120×150
Délután	1957.	olaj	100×150
Klári	1957.	olaj	100×80
Csukák	1957.	tempera	50×60
Csendélet	1956.	olaj	60×80
Zakopanei házak	1957.	tempera	35×46
Déli napsütés	1957.	tempera	35×46
Kompnál	1957.	tempera	36×46
Nagymarosi utca	1957.	gouache	35×46
Dunapart	1957.	tempera	33×40
Fák	1955.	gouache	28×41
Este	1957.	gouache	32×40
Nagymarosi pincék	1957.	gouache	40×48
Vázlat egy portréhoz	1957.	tempera	46×33
A fekete Dunajec	1957.	tempera	36×45
Komp a Dunán	1957.	gouache	32×42
Klári	1956.	gouache	32×42
Rajz I.			
Rajz II.			
Rajz. III.			
Rajz IV.			
Rajz V.			

Eigel István, festő

A legfiatalabb nemzedék tagja.

Murányi-Kovács Endre. A Százados úti művésztelep kiállítása a Nemzeti Galériában 9.

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. jan. 24

Eigel István

Festőművész. Képei a Százados út 50 éves kiállításán a Magyar Nemzeti Galériában. említve.

Népszava, 1965 jan. 31. 7. l.

Eigel Ishmi

Festtümüzü. Képei a Brázo-
dos út 50 éves hiállítása
a Magyar Keinyetti Galériában
emlékre

Népszava, 1965 jan. 31. 7. l

Eigel István

Képei a VIII. Magyar Képzőművészeti Kiállításon.

cikkei.

Valóság, 1960. 3. sz. 96. l.

Eigel festő házaspár M.D.K.

Alföld c. gobelin tervén dolgoznak az Iparmüvészeti Vállalat gobelin-mühelyében

Padányi Anna:Müvészek a szövőszéknél

Magyar Nemzet 1963. április 19. 4.1.

Eigel István

Szerepelt a kiállításon.

Építkezés.

Lehóczi Mária: A IX. Magyar Képzőművészeti Kiállításról.
JELENKOR 1962. 4. 541-543.l.

Fafaragók, mesterfogások

■ MTI

A fa megmunkálásának mesterfogásait mutatják be a héten Letenyén a népi faszobrászok és fafaragók XV. nemzetközi alkotótáborának lakói. A Nemzeti Kulturális Alapprogram jelentős támogatásával megrendezett táborba a faragás, a famegmunkálás mesterei Ausztriából és Horvátországból, valamint Magyarország minden tájáról érkeztek a határ menti városba. A tábor lakói hagyományos népi használati eszközöket, valamint beltéri szobrokat készítenek. A faragók, a faszobrászok zárókiállításon mutatják majd be munkáikat, s gazdagítják a 60 kollekcióból és kis szoborból álló letenyei állandó gyűjtemény anyagát.

Új színpad Visegrádon

■ F. T.

Új színjátszótérrel gazdagodik honi szabadtéri színházi életünk, amennyiben a zöldek hozzájárulnak a visegrádi Hotel Silvanus terveinek építési engedélyéhez – mondta lapunknak *Lantos Árpád*, a szálloda igazgatója. A visegrádi fellegvár festői környezetében lévő hotel közelmúltbeli felújítása után egy már öt év óta tarsolyban lévő tervét szeretné megvalósítani. Ennek célja: panorámaszínpad és mintegy háromszáz látogatót befogadó nézőtér kialakítása. A szép természeti környezetbe simuló ókori római és görög jellegű anfiteátrum komolyzenei és dzsesszhangversenyek, kortárs- és klasszikusbalett-előadások, valamint néptáncprodukciók otthona kíván lenni.

Elhunyt Eigel István

Életének hetvennyolcadik évében váratlan hirtelenséggel tegnap elhunyt *Eigel István* kétszeres Munkácsy-díjas érdemes művész – tudatta a Magyar Képző- és Iparművészeti Szövetség, a Rudnay Gyula Társaság, a Magyar Művészeti Akadémia, a Magyar Írók Egyesülete, a Berzsenyi Dániel Irodalmi és Művészeti Társaság.

A Magyar Művészeti Akadémia lapunkhoz eljuttatott méltatásában kiemeli: „Eigel István eredeti, színes, felejthetetlen egyéniség és különleges aurájú festő, bravúrgrafikus és mesteri író volt, akit csak szeretni lehetett. Mestere, *Rudnay Gyula*, de különösen *Bernáth Aurél* nyomán a borongó színű festményekből olyan különös világot varázsolt, amelyben a gyerekkor és felnőttkor emlékei emberbaráti filozófiát, melengető érzést, görögös kultúrát árasztottak.

Mindig embert akart idézni, tragikus és örökéletű embert, akit nem bír elsodorni a történelem – megörökítette és megszentelte a szálló időt. Talán az idő volt egyetlen és fő témája óriásméretű festményein, a velencei Szent Márk-katedrális csíkokból hasított nagy pannóján éppen úgy, mint a Teremtés öles gesztusán, ahogy az európai múltat görögösen idéző márványemlékeken, a Földközi-tenger hatalmas harsogásán, a család múltba billenő árnyképein, a „Száz év magány" egyedülálló rajzsorozatában, prózájának európai ívelésében az idő, az idő, az idő képe és filozófiája sodorta, melyben most eltűnt halhatatlanul szeretett örök és egyetlen társa, mellől, hogy szeretetteljes lelke csendjébe visszatérjen.

Nem feledjük őt."

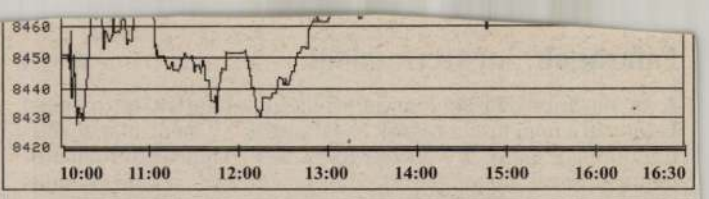

Az oldalon szereplő adatokat
a Fornax Rt. és az MTI ECO szolgáltatta.

KAMATOZÓ KINCSTÁRJEGYEK

	Lejárat	Kamat (%)	Vételi nettó árf.	Felhalmozódott kamat	Vételi nettó hozam
K2000/08	2000.08.10	14	100,09	10,33	13,46
K2000/09	2000.09.14	13,75	100,19	11,03	11,90
K2000/10	2000.10.19	13,75	100,05	12,25	10,58
K2000/11	2000.11.23	13,5	99,96	12,52	9,09
K2000/12	2000.12.21	13,25	99,91	12,53	7,90
K2001/01	2001.01.25	11,75	99,30	12,55	5,87
K2001/02	2001.02.22	10	98,41	12,46	4,23
K2001/03	2001.03.29	9	97,68	12,38	2,96
K2001/04	2001.04.26	9,75	98,04	12,31	2,46
K2001/05	2001.05.31	9,75	98,48	11,55	1,52
K2001/06	2001.06.28	9,75	99,23	10,59	0,77

ÁLLAMKÖTVÉNYEK

Kötvény	Vételi nettó árf.	Eladási nettó árf.	Felhalm. kamat
2000/C	100,15	0,00	12,52
2000/F	100,37	100,69	6,71
2000/G	100,99	101,98	2,81
2001/C	104,29	107,41	1,85
2001/D	101,80	103,36	7,23
2001/E	102,47	104,48	3,23
2001/F	102,98	105,24	0,12
2001/G	100,40	101,74	0,55
2001/H	101,25	103,36	1,66
2001/I	102,31	105,28	2,37
2002/F	104,60	108,84	1,27
2002/G	106,77	111,64	1,73
2002/H	101,72	105,47	3,63
2002/I	102,84	107,39	4,28
2002/J	97,40	100,54	0,39
2002/K	97,06	101,03	1,64
2003/F	98,50	100,50	11,27
2003/H	98,00	100,00	3,92
2003/I	107,94	113,20	0,11
2003/J	99,35	104,26	5,15
2003/K	98,50	103,63	0,53
2004/F	98,90	100,90	4,88
2004/G	99,00	101,00	4,38
2004/H	103,09	108,78	2,19
2005/C	100,00	0,00	15,01
2005/D	99,50	101,50	24,39
2005/E	100,68	106,61	4,41
2005/F	98,00	100,00	4,94
2009/B	106,14	113,27	4,29

DISZKONT KIN

	Lejárat	árf.
D000809	2000.08.09	99,63
D000816	2000.08.16	99,43
D000823	2000.08.23	99,24
D000830	2000.08.30	99,0
D000906	2000.09.06	98,8
D000913	2000.09.13	98,5
D000920	2000.09.20	98,3
D000927	2000.09.27	98,0
D001004	2000.10.04	97,8
D001011	2000.10.11	97,5
D001018	2000.10.18	97,3
D001101	2000.11.01	96,7
D001129	2000.11.29	95,8
D001227	2000.12.27	95,0
D010124	2001.01.24	94,1
D010221	2001.02.21	93,3
D010418	2001.04.18	91,7
D010613	2001.06.13	90,3

AZ MNB HIVATALO

Devizanem	Árf. 1 egységre forintban
Angol font	419,42
Ausztrál dollár	163,45
Cseh korona	7,30
Dán korona	34,91
Euró	260,31
Luxemburgi frank (100)	645,29
Finn márka	43,78
Francia frank	39,68
Ír font	330,53
Német márka	133,09
Olasz líra (1000)	134,44

Eigel István +

13o. Magy. Nemz. 2000 juli 27

Engel Károly, kétszeres Munkácsy-díjas érdemes művész

A „Szocializmust építő ember" című festménypályázatra beérkezett művekből állítottak ki a Gondozó-teremben nov. 4.-én. — A művész is részt vett művével a pályázaton.

Riska Lajos: Rangos kiállítás a Gondozó-teremben.

Petőfi Népe, 1976. nov. 10.

Eigel István

szerepelt az V országos nyári tárlaton,
feszültséggel telt Domanovszkyjával

Alföld 1976/1o/88

Szabó Mire kíváncsi a látogató?

Eigel István festő M.D.V.

Vonat és kisváros.

Gyengeryné Nagy Zsuzsa: A Magyar Nemzeti Galéria az 1966-1981-es években 159.1.

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei IV. sz. Bp. 1983.

Engel István

Bárné – Telegdi: Kép-
német nyelvkönyvet
illustrálta

Diszérelet kapott

A nép magyar könyv, 1962, 32 old

Eigel István
festő

M.D.K.

Festményeit kiállították
a tárlaton.

Frank János: A nádados úti művésztelep
Élet és Irodalom, 1965. febr. 6 - 9 lap

Eigel István
festő

M.D.V.

A Szaiados-úti műventelep
lakója.

Tokaji György: A Szaiados-úti műventelep
Művészet, 1965. február – 11 lap.

M.D.K.

Eigel István
grafikus

Művészete konstruktív, olyhot kubista jellegű. – Bernáth Aurél nivendele volt.

Telepy Katalin: Az 50 éves Szárados úti művésztelep kiállítása

Művészet, 1965. február – 12 kap

Eigel István M.D.

Művei a kiállitáson

S.M.: A Százados uti művésztelep jubileumi kiállitása
Magyar Nemzet 1964. január 20. 4.1.

Eigel István festő M.D.K.

Müvei a kiállitáson

Munkásábrázolások

Sárávri Márta: A Százados uti müvésztelep jubileumi kiállitása a Nemzeti Galériában

Magyar Nemzet 1965. jan. 20.

Eigel István M.D.K.

Művei a kiállításon

Murányi-Kovács Endre: A felszabadulás utáni művésztelep kiállítása a Nemzeti Galériában

Népszabadság, jaux 1965, január 24. 9.l.

Eigel [festő] MDK

Művei mai fejlődésünket
tükrözik.

Bencze Gyula: A Magyar Képzőművészek Szövetségének közgyűlése elé 8. l.
NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. febr. 13.

melk

Eigel István

Építkezés e. műve

Lelőcz Mária. Ax. Magy. Képzőm. Kiállításról
Jelenkor, 1962. 4. sz 542. l

Eigel István festő MDL

: Szerepel a kiállításon.

– : Ma nyílt meg fiatal képzőművészeink
moszkvai kiállítása 7.l

Bp. 1961. nov. 9.

ESTI HIRLAP

MDK

Eigel István festőm.

Havas L: Munka és munkaábrázolás a képzőművészetben. Szép Szó, 1960. febr. 21.

EIGEL István

mindenesetre én így értettem – sok írónál egyfajta vaksághoz s egyfajta tehetetlenséghez vezetett mindazzal szemben, ami a késő húszas és harmicas években özönvízszerűen Európára zúdult. Azaz: igen sok derék ember nem tudta akkor felfogni, hogy mi történik a nagyvilágban, s hogy a végzet milyen sebességgel közeledik feléjük. Mit csinált Ön ezekben az időkben? Előre látta, hogy mi fog történni?

D. T.: Melyik években?

E. D.: A késő húszas, korai harmincas években, tehát a fasizmus kezdetén.

D. T.: Nagyképűség lenne, ha most azt mondanám, hogy akár sejtelmem lett volna arról, ami bekövetkezett.

E. D.: Nem lehetett ezt látni? Vagy egyesek nem akarták ezt meglátni?

D. T.: Fogas kérdés. Az emberek önvédelmi ösztöne megkísérli, hogy kisebbítse vagy elhallgassa a veszélyt – annak érdekében, hogy egyéni létét valahogy rendben tartsa; természetes emberi reakció. Ezenkívül az emberek ki vannak szolgáltatva kormányaiknak, politikusaiknak. Valamenyiünket irányítanak, s mi – kényelmi szempontjainknak engedelmeskedve – mindig abban bízunk, hogy mindez nem vezet majd rosszra.

***

E. D.: Milyenek a tervei? Min dolgozik? Milyen témák foglalkoztatják ebben a pillanatban?

D. T.: Valójában folyamatosan az a téma foglalkoztat, amely egyéni jólétem és a környezetem, azaz az emberiség rossz állapota közötti ellentmondáson alapszik. Ez a kérdés mindent meghatároz, amikor írok vagy amit írni tervezek. Ebben a pillanatban nem tudok határozni, nincs időm, hogy valami konkrét dolognak utána nézzek, amiről írni tudnék. Reszketek attól a pillanattól, amikor íróasztalom elé fogok ülni és arra kényszerülök, hogy írjak. Hogy „kényszerülök", ez nem egészen pontos kifejezés, hiszen munka nélkül rosszul érzem magam. Rosszabbul, mint munka közben.

E. D.: Ez tehát csupán aközötti választás, hogy kevésbé rosszul vagy kissé rosszabbul érzi magát?

D. T.: Igen, bár ezt is ki kell egészítenem. Ha már egyszer az asztalnál ülök és dolgozom, akkor a munka már örömet okoz. Éspedig nem a tulajdonképpeni munka, azaz a téma megtalálása és annak kialakítása, hanem elsősorban maga a szó. A szavak mondatba fűzése, a mondatok fejezetté alakítása stb. Röviden: ez ad vigaszt, valahányszor rossz kedvvel kezdek a munkához.

E. D.: S témáját tekintve, amit ír, abban ismét teret ad majd a reménynek, leírja e reményt, amely tennivalóit kíséri.

D. T.: Igen, ez így igaz, amennyiben nem mulasztom el, hogy közben pesszimizmusomnak is kifejezést adjak.

E. D.: Egy barátságos pesszimizmusnak.

D. T.: Ez a – ahogy Ön mondja – barátságos pesszimizmus: az önvigasztalásnak egy formája. Hasonlít ahhoz, mint amikor az ember eltéved egy sötét erdőben, nem jut ki belőle, de mégis reménykedik, hogy végül rátalál a kiútra.

E. D.: S közben egy dalt énekel.

D. T.: Igen. Vagy fütyül, inkább csak fütyül – félelmében.

E. D.: Köszönöm a beszélgetést.

D. T.: Én is köszönöm.

Gyurkovics Tibor

Turul utca 21.

(Eigel Istvánnak)

Ősz hajad előrebukkan
az irgalmatlan fejtetőn
borzasan ülsz a kíméletlen ágyon
mely kínozza kínos gerincedet

Szerettelek –
mindig szerettelek

(Kapkodó álmaid színes festményeken
összefoglalták Európát
vagdalt kollázsaid szent Márk katedrálisában
ordított az elveszett mennyország)

Szerettelek mint festőt s mint egy embert
ahogy kifutottál a hóban elém
gyűrt kabátod hónaljában
kitárult felém a remény:

kis krisztus vagy borzas fejű
túl komplikált túl egyszerű
túl nemzetközi túl magyar
nagyon bölcs nagyon fiatal

szétvetett karjaidban lángol az ecset
szerettelek mindig szerettelek

a festékeken csupa tiszta hó van
botorkálsz felém a hatalmas hóban
kitárt fenyőfák közt a magas szélben
kabátod rebben a reménytelenségben

ujjaid csúcsán ragyog a hó
szárnyas festő vagy – szeretni való
Röpködsz a kertben és Magyarországon
elém jössz lángolsz ujjaidat látom
hóból vagy és sűrű hóban hó vagy
s tudsz egy világot – elfogadhatóbbat.

Festői beszéd – két gorillára

Mintha örökké itt állnék Eigel István és Tassy Klára képei előtt. Harmincéves barátság távlatából egy ilyen kiállítás csak egy pillanat.

Eigel István tulajdonképpen két gorillát bérelt magának, Szakonyi Károlyt és engem. Midőn szentséges pápánk hazánk földjén járt, tulajdonképpen arra lettem figyelmes, hogy az embereket idővel jobban érdekelték a hórihorgas gorillák, mint maga a jóságos öregúr, nem beszélve az eléggé megtermett, aranyba burkolt püspökökről, akik tömjénfüstözték az eseményeket. A gorillák – mondhatnám talán úgy is, gerillák – előre tolakodtak, enyhén félre-, no nem azt mondtam, -lökdösték, inkább csak félresodorták a bámészkodókat, nehogy belelássanak a jóságos ember arcába. Pedig talán éppen ez a művelet tetszett volna a legjobban a nézőknek: megnézni a bátyuska arcát.

Magunk is így vagyunk Szakonyi Károllyal, már annyiszor voltunk gorillái Eigeléknek, hogy önkéntelenül is előtérbe tolakszunk és félresodorjuk a nézőket. Ha jól számolom, go-rillatársam negyvenkétszer, magam negyvenháromszor nyitottam már meg eme tehetséges és tisztességes házaspár bemutatóját.

Azt hiszem, a művész, a pápa is netán, maga választja a gorilláit. Legalább is megbízik bennük, különben megtörténhetne, hogy egyszerűen rátörnek magára a védett személyre, és ahelyett, hogy védelmeznék, jócskán ütlegelni kezdik. Így aztán valóban fontos, hogy a művész megbízzon bennük, sőt, hogy előttük kedvező színben tüntesse föl magát, különben maguk a gorillák látják el a baját.

Tessék elképzelni például olyan fölvezetőt, kiállításmegnyitót vagy egyszerűen gorillát, aki előállna és gyalázni kezdené „főnökét". Előugranék és azt állítanám, ilyen pocsék festményekkel életem során még nem találkoztam. Egye meg az ördög, senki se nézze ezeket a fránya képeket, mert ezek semmire se valók. A vonalvezetésük gyatra, a színfoltjaik skarlátos gyerekek ülepére emlékeztetnek, a kompozíció darabokra hullik, mint a nyűgös cserépváza, amit lábunk útjába raktak. Nem nagyon hihető, hogy e mester valaha is tudott egy tisztességes vonalat húzni, ákombákom kacskaringói pedig arra vallanak, hogy biztos, Isten mindennel megáldotta, csak tehetséggel nem. A képzelőerején lehet leméri azt az abszolút hiányt, mely a mai festészet szürkeségébe sorolja. Mindehhez járul, hogy egyetlen pillanatra sem tudja eldönteni, mit is akar valójában a képén. Absztrakciót vagy naturalizmust? Kommersz figurákat vagy arcpacnikat? Lazúros szürkeséget vagy egymásnak mindenben ellentmondó és ugyanakkor össze nem illő színegyveleget? Festészeti kakofóniát netán? Rendszerbe foglalt zagyvaságot?

Nos, kedves barátaim, ki az a hülye festő, aki magának ilyen gorillákat állít? Nyilván, a gorilla arra van, hogy dicsérje azt a festőt, akit megnyit, mint egy operációban a bőrfelületet. Dicsérje? Dicshimnuszokat zengjen, méghozzá vakon – ahogy a festészethez illik. Már meg se kell néznie a képeket – öntheti a borsodót a pikánsan diós aranygaluskára.

Legutóbb a Csók Galériában azt figyeltem, gorillatársam mi a nyavalyát tud még kitalálni Eigel István képeiről, hiszen már ő is elmondott minden elmondhatót, minden könyvének a borítójára őt kérje föl – mert még megsértődik! –, olyan könyveket ír, melyekhez Eigel rajzolja a képeket, sőt kiadott egy kötetet, Képnovellák címen, melyben a festő nagyméretű festményei szerepelnek, messze

háttérbe szorítva az író munkáit. Kell még több áldozat? Figyeltem hát, mit tud még kinyögni a fenti gorilla a festő múltkori kiállításán. Izzadt, azt kitaláltam, mert fekete inge teljesen átázott a mellkasán. Végül is az egyik festményen a zugban megtalálható varrógép sarkáról kezdett monologizálni, belemagyarázva ebbe a varrógéplábba a titokzatos múlt minden rezzenetét, az újpesti munkásotthon szomorkás melegét, a szülők erdélyi számkivetettségét, talán még a szocializmus hibáit is, végül olyan novellát kanyarított ki a varrógéplábból, mely önállóan élni kezdett, végre boldogan elszakadt az eredeti témától, a festményektől, talán még a varrógéplábtól is és szárnyalt, szárnyalt föl – a Csók Galéria mennyezetéig.

Magam is így vagyok talán. Körülnézek s nem lelém... Mit mondhatnék még el a képekről? Mindent elmondtam. Mit mondhatnék még a füredi tanyaházról, ahonnan lelátni végig a Balatonra, mint valami helyi Riviérára, boldogan fodrozódik a víz, a színe kékből zöldbe vág, hideg lesz, tél lesz, de Eigelék még mindig kitartóan nézik a füredi öblöt. Nézik éjjel a csillagokat, mert azt szeretik a legjobban. Élni, nézni a csillagokat és szeretni egymást, ötven év után is. Hát normálisak? Ahelyett, hogy festenének, ők gyűjtik az erőt, egymásból és a csillagokból.

Most hát ezt mondom, mert látom Eigel arcán, hogy bármennyire nagy humorérzékkel áldotta meg a sors(?), gyanakodni kezd, hogy iróniám gonoszkodásba csap át és valami olyan igazságot mondok, ami nem illenék gorilla-mivoltomhoz.

Mondom hát azt, amit gonoszkodásból mondhatok, ha már volt képe és mersze negyvenharmadszor is felkérni kiállításuk megnyitására, itt Várpalotán.

Mondom, hogy harmincéves barátság távlatában is vívódom festészetével. Van festménye, ami lenyűgöz, agyonvág, van, amelyik lappangó elégedetlenséggel tölt el. Sokszor érzem azt, hogy az egész világot kívánja „képre venni", s ezáltal túlzsúfolja a felületet, annyit présel bele, amennyit a kép nem bír el.

Mondom, hogy nem hagyja abba néha a képet, amikor kell. Szerintem. Megragad, bemér, telitalál – aztán elkezd „hozzáfogalmazni", belebeszélni a saját munkájához. Elhagyja a megérintés első ihletett pillanatát, és elkezd „szakmáskodni". Hozzáír a vershez még egy versszakot. Belegondolkodik – elejtve az első ihlet forróságát.

Mondom, hogy olyan elemeket komprimál egy-egy festménybe, melyek nem illenek össze. Stilárisan. Elütnek egymástól, ezáltal ütik egymást.

Mondom, hogy égszínkék csodákat alkalmaz, de olykor elveszi a színek kellemetességét. Lebarnít. Elkomorít a színekkel, az ő belső derűje fontoskodó színekkel megterhelten bebarnul. Nem eléggé színesek így a képek, noha sok szín van rajtuk.

Mondom, hogy portrészerű hűséggel jelennek meg a képeken emberek, éktelen hasonlatosságban (Bíró Antal, Bernáth Aurél vagy maguk a gorillák is, Sz. K. és Gy. T., de anyja–apja, felesége, nevelt gyerekei is), mégis olykor merevvé válnak a halhatatlanságnak szánt képfejek.

Mondom, hogy felesége, a maga erős szerénységében éveken át és masszívan háttérbe van szorítva, ami a nyilvánosságot, munkát, elismeréseket illeti. Érdemtelenül. Ha nem akar is, Eigel előtérbe tolakszik, elnyomva asszonyát. Sosem esik elég szó Tassy Klára művészetéről, finomságáról, gobelinjeiről, halk halhatatlanságáról, a csahosabb férfi kedves jótékonysággal előhangoskodja magát a kertből. Mérhetetlen szorgalmával és állandó tettkészségével lehengerli saját, hűséges kutyatársát is.

Mondhatnám ezt, de természetes, hogy egy gorilla ezt nem mondhatja. Azt mondhatja, hogy akármennyire vívódom évek óta képeivel, mindig érdekesnek, újnak találom őket, ami harminc év távlatából nem kicsiny dolog.

Mondhatom azt, hogy mindig fölzaklató és érdekes és új maradt számomra, hogy annyi mindent akar belezsúfolni a képébe. Ezáltal a festmény mindig robbanásra kész – babitsi szóval – „szétvetni a keretet".

Mondhatom azt, hogy Eigel sosem nyugszik meg az első ihlet forró, de futó melegével, mindig föl-

emeli egy általánosabb síkra, ahol a reneszánsztól a szupermodernekig „korok festményévé" próbálja dolgozni–álmodni képeit.

Mondhatom azt, hogy nem nyugszik bele egyetlen stiláris aktus nagyszerűségébe, olyan remek módon ellenpontozza egyéb stílusbeli jegyekkel, hogy állandó stiláris izgalmat ér el, valami zenei ellenpontozást.

Mondhatnám azt, hogy egészen sajátos színvilágot teremt, amelyben nem egyszerűen maguk a színek felelgetnek egymásnak, hanem színtémák, lelki színek és filozófiai színek. Ritka a festészetben.

Mondhatnám azt, hogy figuráit olyan különleges technikával csinálja, hogy valódinak és álomszerűnek hatnak egyszerre, hasonlatosak a portrékhoz és egyben azoknak égi mása.

Mondhatnám azt, hogy a látszatra háttérbe szorult élete társa, felesége, festőtársa irányítja az egész életét. Valójában fordítva van: olyan bőséges ihlettel segíti–inspirálja–ösztönzi–emeli–szereti munka- és élettársát , hogy az csöndesen és erőteljesen kifejtheti önnön, legbelső lelki erejét, lelki festészetét. A látszólagos háttérből egyetlen erőteljes kontúr rajzolódik ki: Tassy Klára büszke szerénysége. Fordítva van hát a dolog, nem Tassy Klára van háttérbe szorítva, hanem Eigel István.

No de mondhat ilyet egy gorilla?

Tassy Klára Száz év magány című gobelinjére

Küldöm ezt a verset a Gobelin-Fához,
melyben az ember sorsa, személyes órája,
dicsősége és pusztulása beteljesül,
virágtalan maradandóságát.

Barna fának barna odva
barnaságba burkolózva
mintha benn is barna volna
barna odvak barna boltja

templom épül templomokra
tiszta tűzben tornyozódva
tetején tenyérnyi tonna
áll a teplom tompa tornya

a benseje mintha bongna
barna barlang boltozódna
babonáktól boltosodva
benn a barlang barna bronza

mintha idő foglya volna
folt a folttól foltozódva
folyondárrá fokozódva
fölénk fatemplomot fonna

ág az ágat átkarolva
áthajolva áthajolna
áramában áradozva
álom áradása vonja

mégis mintha meghajolna
moha-mélyben mama-monda
mamásodva morgolódva
nagymamává magasodva

csak csicsegne csak csacsogna
csivitelne csak a csonkja
csillagcsengős karácsonyfa
mint akinek cseng a csontja

pusztulása puha pompa
puhasága hippre-hoppra
puha pihét pazarolva
pusztulássá pompásodna

Mintha pompa foglya volna
mintha álom foglya volna
mintha idő foglya volna
mintha a fa foglya volna

Barna barlang barna boltja
bő bársonnyá boltozódva
a belseje mintha bongna –
barna fának barna odva.

EIGEL István

Karácsonyra megjönnek Magdiék a gyerekekkel, de Némethy Laci nem marad itt szilveszterre. Ella néni meg akarja fiatalítani – Laci bácsi kívánságára – a szilveszteri társaságot: Fodor Andrásékat, Juhász professzorékat, Czinééket, Szokolayékat és még másokat is meg akar hívni a régiek, Borsosék, Déryék mellé. Egyébként Déry Böbe nem szereti Czine Miskát, mert soha egy sort sem írt még a férjéről.

1973. DECEMBER 26., SZERDA – Az elmúlt három nap a már évek óta megszokott menetrend szerint folyt le, amelyre a Némethy család is teljes létszámban megérkezett. 23-án a „kis család" karácsonyán Ella néni és Laci bácsi is nálunk volt, 24-én a Fasorban az egész „nagy család" összegyűlt. Az ajándékhalmazt Laci bácsi elviselhetetlennek találta, és egy távoli sarokba elvonulva, magányosan szemlélte a karácsonyfa körüli kavalkádot. Ma Juditéknál ünnepeltük Ella néni születésnapját. A két Ágnes készül a holnapi szlovákiai útra.

1974. JANUÁR 1., KEDD – Hát mégsem tudtam elkerülni, és egyedül, Ágnes nélkül csak el kellett mennem a Fasorba a szilveszterre. Laci bácsi unokatestvére, Kajus vigyázott addig a kis Istvánra.

A Fasorban nagy társaság volt együtt, Borsosék, Illyésék, Déryék, Fodor Andrásék, Czinéék, Illés Jenőék, Párizsból Konok Tamásék, később Sinkovitsék egy ideggyógyász házaspárral. Segédkeztem a család többi tagjainak, Jutkáéknak és Magdinak a vendégek ellátásában, és sok fényképfelvételt készítettem.

A társaságnak ízlett a disznótoros vacsora, és Laci bácsi feltűnő élénkséggel vett részt a társalgásban. Mindenki úgy érezte, hogy a régi Németh László van közöttünk, aki udvariasan kínálja a vendégeket. A megelőző évi szilveszterrel szemben most Illyés Gyula volt az, aki szinte szótlanul ült az egyik fotelban. Most nem volt a társaság központja, és bár Flóra néni nem beszél róla, de mindenki tudja, hogy Gyula bácsi egy ideje rossz állapotban van.

Talán nemcsak Illyés Gyula hangulattalansága, de a nem összeszokott társaság is oka volt, hogy Laci bácsi is megállapíthatta: szürke volt a hangulat! Hiába igyekezett Sinkovits Imre a megszokottnál vidámabb „műsorral" szórakoztatni. Ennek ellenére fél háromkor oszlott fel végleg a társaság, miután Czine Miska a végére még egy kis magyarnótázást is „összehozott", és elhangzott a székely himnusz is.

(A BEFEJEZŐ RÉSZ KÖVETKEZIK)

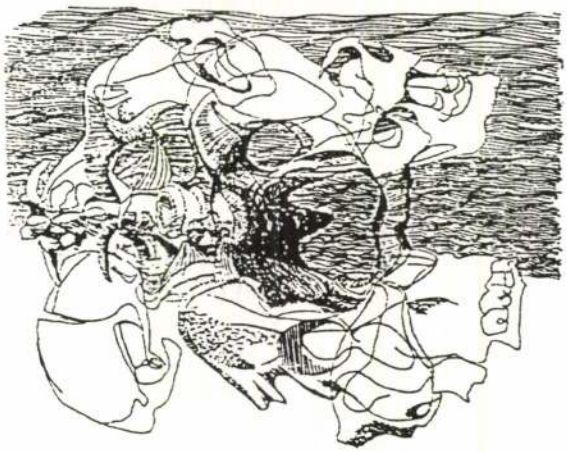

Fenyvesi Ottó

ÉLVE VAGY HALVA

Sziveri János emlékének

Éj gyűlik odvakban.
Sötét, tán nemsokára három.
Tétován babrálok a szavakon,
odakinn hajnalelőttin csüngnek
a februári csillagok. Sérti
őkeg a nyomorúság, a zordon
múlt. Tejszín ködök a Duna fölött.

A függönyt lehúzza egy kéz.

Lőn hát mit éjnek mond urunk.
Turkálnak virágok közt a csibék,
arcodra csöpp fintor érkezik.
Halottját kiadja a szív.
Vízöntő hallgat ítéletre készen,
a tél félútra fordul, a napba
vér szalad, lobod az óriási
terekben az anyag.

Szárnyat bont jobbodon egy angyal.

Légyen az ég egyre szürkébb – miként
jövendölted. Elnézem léted ezer pici
tulajdonát. Évekig ültünk, támasztva
egymást, szedtük a betűt, figyeltük
a készülő zajokat, az édes semmiségeket,
a torlódó tömböket. A megannyi kiismerhetetlen
torlaszt. Az intések roppant évadát.

Tovaballag a gyomorfekélyes idő.

Ez minden, barátom, már csak konstatálom:
élve vagy halva, ím megint tavasz jár majd
errefelé. De te már tudod,
mily jó a csöndbe kilépni,
kihalt utakon csatangolni.
S tudod majd azt is,
kik voltunk és mivégre.

Kutasi Kovács Lajos

A LÁTÓHEGY

Apám halkan füttyentett Treffnek, a kutyának. Kezében volt már a sétabotja és föltette a kalapját. Aztán hozzám fordult és azt mondta:

– Gyere, sétálunk egyet!

Szerettem ezeket a délutáni sétákat, melyeket apámmal szoktunk volt megtenni a város környékén. Gondoltam, megint a jutasi erdőbe megyünk, vagy az Aranyos-völgybe, ahol a Sédben megúsztatjuk Treffet. Esetleg a Lövölde felé, Kiskutin túl a Laczkó-forráshoz vagy éppen a Tekeresbe, ahol ingoványos sás övezi a patakot meztelen dolomitsziklák árnyékában.

Tévedtem, mert ezúttal másfelé indultunk.

Egy ideig a palotai úton mentünk kifelé a városból, majd átvágtunk – úgy emlékszem – a Geleméri-dűlő felé. Nem kérdeztem semmit, apám általában szótlan volt, és megszoktam, hogy nem sok szó esik köztünk az efféle sétákon.

Csendes kora őszi délután aranylott, azon őszi délutánok egyike, amikor a levegőben már ökörnyál úszik, amikor mindennek érett az íze-zamata, amikor mélyebbek és őszintébbek a színek, amikor az asszonyok szívében fölizzik a szerelem parazsa, s amikor a pincékben, Somlón és Badacsonyban is mindenütt, ahol értik és érzik Bacchus művészetét, alaposan utánanéznek az időben kikénezett hordóknak, hogy a szüretre alkalmasak legyenek.

Szóval olyan magyar őszi délután volt, amilyen nincs másutt sehol, csak Pannóniában.

Apám komótosan lépdelt hosszú szárú cipőjében, szeges botjával, kalapját kissé, alig észrevehetően, ám mégis titkolhatatlan hetykeséggel félrevágta, s a cigaretta úgy állt a szájában, mintha szivar lett volna.

A Geleméri-dűlő – ha ugyan az volt – meglehetősen színtelennek tűnt. Ez már a Bakony utolsó sóhajtása, csendesen, alig észrevehetően hullámzik a táj. Mintha utolsó játéka lenne azoknak a fölmagasló hegyeknek – a Papodnak, Csatárnak s a többinek –, melyek a várost, Veszprémet úgy ölelik körül gyengéden, hűségesen és elszakíthatatlanul, mint egy ragaszkodó s talán kissé féltékeny férfi a kedvesét.

Nem, itt nem voltak erdők, bokrok, sziklák, nem csobbant beszédesen semmiféle patak. Csak szántók nyúltak el hosszan, mintha maguk se tudnák, mivégre.

Néhány görbe akác állt a dűlőút mentén oly árván és oly magányosan, elhagyottan, mint öreg kapatos legények, akiket éjszakai dorbézolás után hajnaltájt kitettek a kocsmából s most ott állnak valamelyik sarkon s nem tudják, mit kezdjenek, merre menjenek, menjenek-e egyáltalán.

Felhő se volt az égen ezen a délutánon, szellő se járt. Messze el lehetett látni, s a határban egy lélek se mutatkozott. Csak mi hárman ballagtunk, apám, a kutya meg én.

– Fölmegyünk a Látóhegyre – mondta apám.

Nem igazi hegy a Látóhegy, csak hegyet játszik, mint minden valamirevaló kis domb a Bakonyalján. Valamelyest kiemelkedik a veszprémi plátóból. Még utcát is neveztek el róla. Tetszett is a neve és tűnődtem rajta: vajon mit lehet látni a – Látóhegyről? Épp azért valami különös, bizsergő izgalommal lépdeltem apám mellett. Gondoltam, tartogat valami meglepetést számomra.

– Onnan majd meglátjuk a Balatont! – szólalt meg ismét apám és mosolygott a bajusza alatt. Arcom csupa ragyogás lett az örömtől és a meglepetéstől. Onnan meglátjuk a Balatont!

Lám, mit tartogat számomra az apám!

Jó kedvem kerekedett, ficánkolni, futkározni, rohangálni szerettem volna, mint Treff szokta volt, de valahogy az apám előtt mindig szégyelltem az ilyesmit. Komoly fiúnak akartam látszani, aki méltó arra, hogy az apjával az őszi délutánban a Látóhgyre menjen, ahonnan láthatni a – Balatont.

A Látóhegy aljában egyszeriben elmaradtak tőlünk a szántók. Errefelé a gazdák nem küszködtek a kemény, kopár, köves földdel, hagyták az ördögbe. Gyér, marhának való legelő volt a hegy alján és még egy karám is állt, igaz, üresen.

– Na, gyerünk föl! – mondta apám.

Úgy másztam föl a nem éppen meredek emelkedőn, mintha egyetlen pillanatot se akartam volna elmulasztani az elém táruló látványból.

Hamarosan fölértünk.

Valóban, messze távol, a szabadi völgy horpadásán túl, Fűzfő vagy Almádi felé valószínűtlenül, kéken csillogott a Balaton.

Boldoggá tett a látvány.

A tetőn valami épület vagy torony alapfalainak maradványa látszott. Mielőtt megkérdeztem volna, hogy mi lehetett itt, apám már fölvilágosított:

– Ez volt az Akasztófa-domb. Itt akasztották föl a betyárokat!

Valóság volt ez, vagy csak legenda?

Egyszeriben körülzsongott a mese, bakonyi betyártörténetek híres betyárokról. Hisz, ha igaz, nagyapám még látta Savanyú Jóskát is!

Mintha a rég halott betyárok, Savanyú Jóska, Sobri, Milfájt meg a ravasz Mógor Peti követték volna lépteinket, amikor lefelé indultunk. Azon se csodálkoztam volna, ha Treff megugatja a halott betyárokat.

Ám Treff nem ugatott és a mese – elaludt.

A rövidke ebédidő hamar elszaladt, s elment az idegen is. De ők nem felejtették el sem az alakját, sem a gondolatait.

Kozma J. 1938-ban ismét a Hunyady-birtokra szegődött 6 hónapra. Hallhatott az előző évi vasúti szerencsétlenségről, ami sokáig beszédtéma lehetett a környéken. Ő és summástársai azonnal összekapcsolták az esetet az idegen személyével, mert tapasztalatuk szerint az uraság egy ilyen lázító beszédet egészen biztosan nem hagyott megtorlás nélkül. – És megszületett egy máig élő legenda.

Kedves és naiv vonás is tarkítja az elbeszélést, amely azt mutatja, hogy történetünk már elszakadt a valóságtól. A fiú azt képzeli, hogy az uraság csak úgy beszélő viszonyban volt a summásaival – az ő apjával is – és személyesen világosította fel őket a történtekről.

Ez azért is említésre méltó, mert gyerekként maga is volt summás. Tudhatta, hogy többnyire nem is látták a földesurat! Legföljebb csak az aratás kezdetekor kocsizott ki a földre, hogy egy szemfüles marokszedő jókívánságok kíséretében – és egy kis ajándék reményében – átköthesse gabonakötéllel a derekát.

Valószínű, hogy sohasem tudjuk meg, ki volt az az ember ott a búzaföldön '37 nyarán és mi lett vele az életben. Sorsa most már örökre egybeforrt József Attila sorsával az akkori summások és leszármazottaik emlékezetében.

Petánovics Katalin

Praznovszky Mihály

„Nem menekülhetek – nem is akarok"

Széchenyi István és Arad

Szokatlan cím, szokatlan párosítás a címben, hogyan találkozik e kettő? Nagyon is összekapcsolódik, még ha valóságosan nem is, de sorsszerűen, jelképszerűen mindenképp. Amikor tervbe vettük e megemlékezést, még előtte voltunk az aradi gyásznapoknak. Adott volt hát, hogy Széchenyire gondolva ne szóljunk az aradi tizenháromról is. Amely már régóta nem tizenhárom, talán száztizenhárom, ezerszáztizenhárom, tízmillió-tizenhárom.

Vajon nem aradi-e gróf Széchenyi István, akinek szemét nem a hóhér kötözte be a sortűz előtt, akinek nyakravalóját nem a hóhér oldotta meg, hanem az aradi tábornokokat is vesztőhelyre vezető „nem menekülhetek – nem is akarok" erkölcsi parancsa vezette őt ön-vesztőhelyére.

Vajon nem aradi-e Krúdy Kálmán kisnemes, aki Világos után 12 évig az erdőket bújja, képtelen visszatérni a lét normális keretei közé, s végül is napra pontosan, ma 130 esztendeje egy pandúrhadnagy pisztolygolyója végez vele.

S nem aradiak-e a császári seregbe sorozottak ezrei, Kufstein évtizedig szenvedő rabjai; Anglia, Amerika, Törökország hontalan magyarjai; a Bach-rendszert kiszolgáló – mert élni kell a hivatalnokok magyarjai; az elhallgatott és megőrjített Vörösmarty – nem aradi-e hát a hajdani Magyarhon népe? Széchenyi István annyival volt szerencsésebb – milyen szó ez itt! –, hogy Arad akasztófáit, a kivégzőosztag sortüzét nem élte át. Haladékot kapott, de szörnyű áron – megárnyékosult elméje menedékében élt.

Azt mondhatjuk tehát, hogy Széchenyi nem tudott volna Aradról? Könnyű lenne ezt állítani, hiszen 1848 őszétől porhüvelyét bezárta döblingi cellája, szellemét pedig kínzó lelkiismeret-furdalása gyengítette el. Még akkor is, ha ez igaz, akkor sem igaz!

1848 Széchenyije az ellentmondások Széchenyije. Hiszi, vallja és cselekszi a forradalmat – hiszen miniszteri tárcát vállal Batthyány kormányában. Érzi, tudja, hogy neki kötelessége közreműködni azok után, hogy évtizedekig, írásaival és tetteivel előkészítette a változásokat. Még akkor is, ha nem ilyenekre gondolt. S csak pár hónap kellett ahhoz, hogy véres víziók, lázálmok démonai kerítsék hatalmukba, hogy rettenetes lelkiismeret-furdalásában önmagát, és csakis önmagát, minden leírt sorát és végbevitt munkáját vádolja a szerinte elkerülhetetlen nemzethalálért.

Az osztrák kormány 1848. augusztus 30-án kelt emlékirata, amelyet a közös uralkodóhoz intézett, nem más, „mint a magyar kormány ellen szóló vádirat" (Spira György), amelynek végső kicsengése: az elmúlt fél esztendő magyarországi történései ellentétesek a pragmatica sanctio elvével, s ezért nemhogy vissza kell vonnia minden addigi rendeletét, de egyenesen alá kell rendelnie magát az osztrák kormánynak is.

Széchenyi tudja, hogy a feliratnak de jure igaza van, de azt is tudja, hogy ezt a követelést elfogadni nem lehet. S ha a magyar kormány nem enged s a császár az osztrák kormány pártjára áll – nos, akkor megindul a harc. E harcból pedig – véli Széchenyi – Magyarország csak vesztesen kerülhet ki, s nemcsak 1848 vívmányai lesznek oda, de maga a nemzet is a végpusztulásba zuhan.

feláldozzák és átöltöznek karácsonyfává. A hótakarót díszekre cserélik fel, emlékeztetőül a megtörtént csodára.

6.

A téli fenyőfa megfestésének mestere a homályosnak is becézett német romantikus festő Caspar David Friedrich. Egyik téli képén a nagy fehérség közepén fenyőfák állnak sziklákkal a hófödte dombon. A különböző méretű fenyők közül egy, a legsudárabb, a legmagasabbra törő magához vonja a tekintetet, de csak később derül ki, miért. A fenyőfa ágai, mélyzöld tűlevelei között egy Krisztuskereszt bújik meg, alig észrevehetően, a legpontosabban felidézve a misztériumot. A kép fölső részén szinte elsikkadnak a ködbe burkolt templomtornyok, pedig az analógia kézenfekvő. A kép címe: Téli táj templommal. A semmiben lebegő tornyok és a fenyőfák analógiája megtévesztő, mert a kép terébe belépve a tornyok szinte eltűnnek és a fenyőfák keresztje alatt kivehetővé válik egy félig ülő, félig fekvő alak. A havon eldobált mankói jelzik az utat, az irányt ahonnan jött. Egyenesen onnan, ahol a képre rácsodálkozva állunk. A kereszt alatt kezeit összerakva imádkozik. Kérdése egyből megfogalmazódik bennünk: része lesz-e a megváltásban? A képen a feszület nem a kegyelem hordozója, hanem a reményé. Megtörténik-e a csoda (éppen) vagy a halál váltja meg szenvedéseitől? Az eldobált mankók mutatják az utat a megoldás centruma felé, mert a szeretet nem állapot, hanem irányulás (Simone Weil).

7.

C. D. Friedrich a tél misztériumának festője, titkainak legavatottabb ismerője egész életében északra vágyott, szülővárosánál, Drezdánál is északabbra, Izlandra „a lelkek országába", ahogy ő nevezte. A Jeges-tenger című képe helyenként A hajótörött Remény címet viseli, és annak ellenére, hogy nem lehet tudni, melyik volt az eredeti, mégis az utóbbi segít lecsökkenteni a félreértés lehetőségét. A képet nézve érthető, miért látták benne az absztrakt festészet megteremtőjét. Az egymásra torlódott jégtáblák között egy vitorlás hajó fekszik teljesen lehetetlenül. Nincs idő előtti, felülről jövő megváltás, bele kell törődnie – a Remény hajótörést szenvedhet a Jeges-tengeren. Feltárulnak a megismerés mélyebb jégtábla-rétegei, ahogy „a legkisebb fenyőtűlevél is kitárul az őt érintő lábra".

Jász Attila

Könyvespolc

TRIANON

VERSES ANTOLÓGIA

Kiadja a Katolikus Magyarok Vasárnapja
Youngstown, Ohio–USA
1990

„And it shall come to pass that in all the land, saith the Lord, two parts therein shall be cut and die; but the third shall be left therein.
and i will bring the third part through the fire, and will refine them as silver is refined, and will try them as gold is tried: they shall call on my name, and i will hear them: will say it is my people:
and they will say: the Lord is my God!"

Zacheriah (XIII. 8–9.)

„És lészen az egész földön, így szól az Úr: a két rész kivágattatik azon és meghal, de a harmadik megmarad rajta.

És beviszem a harmadrészt a tűzbe, és megtisztítom őket, mint tisztítják az ezüstöt, és megpróbálom őket, a mint megpróbálják az aranyat; ő segítségül hívja az én nevemet és én felelni fogok néki; ezt mondom: népem ő! Ő pedig ezt mondja: az Úr az én Istenem!

Zakariás könyve (13. 8–9)

A Bibliát forgatom 1991. karácsonyán és mellette egy új magyar imádságoskönyvet, amely Ohióból jutott el hozzánk szépen dedikálva. A babiloni fogságból visszatérő és az új templom építését sürgető Zakariás próféta jóslata jut óhatatlanul is eszünkbe a verses antológiát nézegetve–olvasgatva, mert annyi fájdalom és szenvedés talán csak a zsidóknak és magyaroknak jutott ki – meg az örményeknek és a kurdoknak... Ne is soroljuk!

Meg kellett őriznünk a reményt itthon és a diaszpórában, de meglehet, hogy itthon a látszólagos könnyebbség ellenére is nehezebb volt. A világ egyetlen országa lévén, amely önmagával határos, kétszeresen igaz a jóslat: Európába az út önmagunkon keresztül vezet! A geopolitikai örvények és törvények eredőjeként Trianon nálunk gyásznak, tőlünk délkeletre pedig örömünnep úgy hetven éve, de az időzített trianoni bomba 1991-ben felrobbant, repeszei a szó szoros értelmében bennünket is értek. A kérdés csak az, hogy a távolból látják-e, tudják-e vagy meg akarják-e egyáltalán érteni, hogy mi és miért robbant fel Közép-Kelet Európában?

A Larousse azt írja Le Petit Trianonról, Dubarry asszony és Mária Antónia királyné kedvelt helyéről, hogy 1175-ben *Trianum* néven szerepelt először, és a gall eredetű szó jelentése: községhatár, vá-

cok. Arcok, arcok és arcok. A toll, a filc gyors, könnyed mozgása nyomán iletett emberarcok. Egymáshoz hajoló alakok; magányos férfi egy padon a v séges fatörzs tövében, magába zártan, ahogy sorsába zártan áll az időette ia , a fehér papíron vékony, finom vonalakból teremtett emberek némi környezetben, de legfőképpen csak az arcuk; sovány, megtört férfiak, deli nők, szépek és vonzó tekintetűek vagy ijesztő boszorkák; elzsírosodott, tokás, kopasz

Szakonyi Károly

Emberarcok

Eigel István rajzairól

urak meg kalaposak, nagy loboncúak. És a toll, a filc nyomán a tökéletes mozdulatok, a mozgások sokszor csak leheletnyi jelzései, melyekből azonban történeteket olvashatunk ki, élethelyzeteket; becsapottságot, büszkeséget, reményt vagy csalatkozást; a kezek, nyakak, fejtartások pontos ábrázolatai; a vállak ejtésében, a szemekben rejlő vallomások, melyeket meg is hallunk, meg is értünk, ha kellő figyelemmel nézzük a rajzokat; arcok; toprongyos fickók arcai, hidegen a semmibe nézők vagy hittel az égre tekintők arcai; nők kalapban, kibontott hajjal, szédítően, boldogtalanul; bűvészek, kiknek kezében eltűnnek a kártyák, ujjaik között golyók pörögnek, vállukra tépett galamb száll; titokzatos alakok, sötét sikátorokból előosonók; köcsögkalapos uracsok a fehér papíron, összebújva suttogók, múltjukkal dicsekvők; utazók, örökösen úton lévők, kisvárosokba érkezők, állomások restijeiben zsíros pörköltszaftot mártogatók, habzó söröket ivók, handabandázók és szentek; katonák; tábornokok és bakák, csákós és bajszos svihákok, istencsudája lények, messzi tájak emberei, messzi irodalmak figurái, francia, angol, kolumbiai regényhősök...

Ezek Eigel István rajzai.

Őt az ember érdekli. Az ember arca. Az ember gazdag arca. A jellem érdekli, kutat a személyiség titkai után; egy grimasz mögé rejtett sors, egy mosollyal elfedni kívánt tragédia, egy fennkölt fejtartással eltussolni akart kudarc felderítése érdekli. Festészetében is, de kiváltképpen a rajzaiban. A rajzai mindig és mindig az emberről szólnak, embereket teremt, s főleg emberarcokat. Mesterien rajzol, ihletetten, nagyszerű légkört képes teremteni néhány vonással, árnyékolással, sejtető rajzolattal; órákig tudom nézni az alakjait, mert mesélnek, beszélnek, elmondják az életüket, és érzékelhető a táj is, a kor is, amiben léteznek. A művész embereket szabadít a világra, akik eddig nem voltak, *csak* a keze nyomán születtek, ki tudja, mennyi és miféle élmény *kromoszómájából*. És most már vannak, elpusztíthatatlanabbul, mint az elevenek.

Nem véletlen, hogy szeret illusztrálni. Nem alkalmazottan, és csak igen ritkán megrendelésre. Csupán a maga kedvére, olvasás közben. Megragadják a leírt figurák, tollat fog, s lerajzolja a róluk támadt látomásait. Hosszú barátságunk alatt már nemegyszer tapasztaltam, hogyan készítették illusztrálásra közös olvasmányélményeink. Amikor például Marquez könyve, a zseniális *Száz év magány* lenyűgözött, azonnal odaadtam neki, hadd ismerje meg ő is.

Eipel

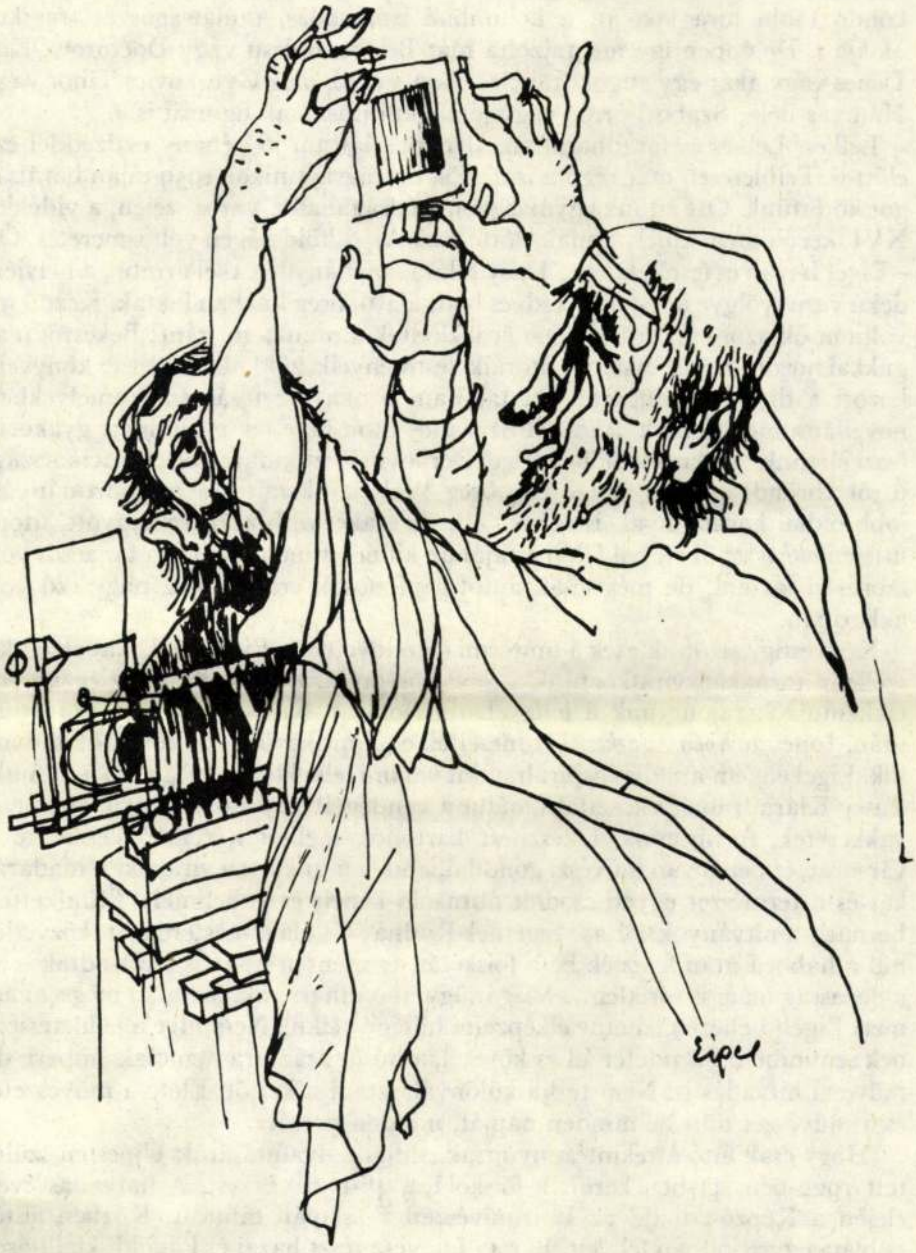
Eipel

Mire végzett az olvasással, el is készült a számtalan lapból álló sorozat, csak úgy, magánpasszióból. Lelkesen mutatta Buendía ezredest, Melchiadest, a torzonborz szakállú, bűvös cigányt, a boszorkányos szerkezetek mágusát, Ursulát, Második Aurelianót, Amarantát, a buja nagynénit, Rebecát és Macondo többi fura lakóját, a kolumbiai író csodás, mulatságos és tragikus alakjait. De éppen így megrajzolta már Bertha Bulcsu vagy Doctorow, Kiss Dénes vagy akár egy angol, francia, olasz szerző, meg Gyurkovics Tibor vagy Hamvas Béla, Szabó Lőrinc vagy jómagam írásainak figuráit is.

Lelkes. Lelkes és fáradhatatlan. Ilyennek láttam jó néhány évtizeddel ezelőtt is. Felületesen már régóta ismertük egymást, amikor 1959 táján barátságot kötöttünk. Ott éltünk egymás szomszédságában a város szélén, a vidékies XVI. kerületben, amely annak előtte csak Árpádföld néven volt ismeretes. Ők – Eigel István és festőfelesége, Tassy Klára – néhány telekkel arrébb, a helyiérdekű vasút völgye felett, egy kedves hangulatú, öreg házban laktak. Kezdő író voltam, ők azonban kitüntetően érdeklődtek a munkáim iránt; Békésről magukkal hozott, nehéz családi bútoraik, festményeik, zöld növényeik és könyveik között a diószínű zongorán ott találtam azokat az újságokat, amelyekben novelláim megjelentek. Aztán a Százados úton béreltek műtermet; gyakorta összejártunk. Abban az időben Eigel Derkovits-ösztöndíjas volt; franciaországi útról ábrándoztak, és vettek egy öreg Wolseley kocsit, angol gyártmányút, jobb oldali kormánnyal. Elegáns volt, de szakértőbb kezekre vágyott, útonútfélen *otthagyta* őket, bal felőli ajtajának kilincsét menet közben tanácsos volt szorosan tartani, de mégiscsak autótulajdonosok voltak, s ez nagy szó volt akkoriban.

Késő estig tartottak ezek a műtermi összejövetelek; Eigel játékokat eszelt ki, szellemi tornákat, vitatkoztunk a modernségről, az izmusokról, az egzisztencializmusról, rajongtunk a lengyel irodalomért. Később, már párizsi útjuk után, Ionescu *Kopasz énekesnő*jét mesélték el, amit közülünk elsőnek ők láthattak. Eigel engem mindig inspirált, mint valami lelki klinikára jártam hozzájuk. Tassy Klára franciás koszttal kínálta a vendégeit; a festőállványok között, a vakkeretek, furnírlapok, felfeszített kartonok mellett a rezsón készítette a vacsorát, éppen olyan művészi gonddal, ahogy munkáit: a virágokat, madarakat és a természet egyéb csodáit ábrázoló képeit és gobelinjeit. Mindketten Bernáth-tanítványok voltak, Eigelnek Rudnay Gyula is mestere volt; közvetlenül a háború után fejezték be a főiskolát, és menten össze is házasodtak – ez a házasság máig is töretlen... Magánügy, mondhatnánk, de talán mégsem az, mert Eigelt nehezen lehetne elképzelni hűsége nélkül. Nem híve a felületességnek semmiben. Szeretetet ád és követel, a hűség számára nemcsak emberi, de művészi hitvallás is. Nem tudja különválasztani a kettőt. Élete a művészeté, és a művészet tölti be minden napját, minden percét.

(Hogy csak futó áttekintést nyújtsak eddigi pályafutásáról: Újpesten született 1922-ben. 41-ben került a főiskolára, 46-ban végzett. A hatvanas évek elején a Képző-, majd az Iparművészeti Főiskolán tanított. Közben festői pályája egyre jobban felívelt. Bár 47 óta vesz részt hazai és külföldi kiállításokon, első egyéni bemutatkozása csak 1957-ben volt a Fényes Adolf teremben. Aztán a Velencei Biennálé [1960] után egyre sűrűsödnek a bel- és külhoni tárlatok. Biennálé-díjak, pályázatokon nyert megbízatások követik egymást. Két ízben kapja meg a Munkácsy-díjat, 76-ban pedig az Érdemes Művész

kitüntetést. Murális munkáit megtaláljuk a röszkei határátkelőnél éppen úgy, mint az ország különböző városaiban. 1981-ben Tassy Klárával közös kiállítása volt a Műcsarnokban, s még ugyanebben az évben elkészítette a Rádió új épületének üvegablakait, a felújított Operaházban nagyméretű gobelinjét láthatták a megnyitó díszvendégei. Intarziák, mozaikok, sgraffitók, táblaképek – munkássága kiterjedt.)

Komolyan veszi a dolgát. Komoly, de nem komolykodó; talán Csehovnál lehet megtalálni azt az életszeretetet, amit az ő megnyilvánulásaiban. Ez látszik rajzain is: az élet teljes elfogadása minden tragikumával és groteszkségével egyetemben. Talán azért is van ez így, mert nem lett – hála Istennek, nem lett! – igazán felnőtté. Szívében ott él az ifjúság naiv hite, és az a vágya, amivel megismerni és a gonoszságtól megszabadítani akarta a világot. Az évtizedek alatt rá kellett ugyan jönnie, hogy vajmi kevéssé sikerülhet ez, mégsem adja fel a reményt. Ebből táplálkozik művészete. Még most is, már nem fiatalon, úgy tud rácsodálkozni a világra, mint hajdanán.

Nagy utazók mindketten. Amióta csak lehetséges, felkerekednek: Párizs, London, Zürich, Menton, New York... Ilyenkor aztán csak levelek meg képeslapok jönnek, s nagyon hiányoznak a velük tölthető, inspiráló esték, a viták, a diskurzusok a művek felett. De karácsony havában – jó néhány éve már – a fenyőfa alá szánt csomagban mindig megérkezik az egyedi Eigel-naptár, rajzokkal, monotypiákkal a hónapok lapjain; szellemesek, szépek, ötletesek, kijárnak minden jó barátnak, s mind különbözőek, gonddal, szeretettel készítettek.

Néhány éve Amerikában járt a feleségével. Eigel szüntelen keresi az új és új élményeket, az alkotásra késztető miliőt, mohón kívánja a feltöltődést, az idegen tájak, városok, épületek, a tenger, a kavicsos partok, a hullámverte mellvédek hangulatát, a Broadway nyüzsgését, a kínai negyed különösségét New Yorkban vagy a római utcák forgatagából kiemelkedő klasszikus romok bizarr képét, a spanyol föld színét, a Lorca látta égboltot, messzi emberek tekintetét; élményeket gyűjt, színfoltokat raktároz el emlékezetében, sziklák tövében, völgyben legelésző lovakat jegyez meg, de aztán egyszer csak – mint a félelmetesen nagy amerikai városban is, azt mondja a feleségének: – Menjünk haza Máriaremetére! – Mert a műtermes ház, a kertben a mályvabokrok, a lugas, a japán tyúkok és kakasok, Jokó, a borzas, szürke-fekete kutya, az örökké javításra szoruló, mert szervizbe soha nem vitt autó, a megkezdett képek, Klári növényei hiányozni kezdenek. Hiányoznak a könyvek, a hanglemezek, a barátok, a munka, a küzdés a hétköznapokért. De itthon nemsokára megint kocsiba pakolnak, és lemennek Balatonfüredre. Évekkel ezelőtt fenn, a város feletti dombon, ahol már csak a bokros rét csendje fogja körül a fennsíkon a tájat, egy öreg parasztházat vettek, nádfedelest, azt építgették át kedves fészekké. A teraszként szolgáló kertből a vízre, Tihanyra, az öbölre látni. Ide menekülnek pihenni az ügyintézések, a városi szaladgálások elől. Jó dolgozni a csendben, nyugalomban; a vén tölgyfa alatt olvasni, *felolvasni* egymásnak egy regényből, novellaskötetből, lelkesedni egy versért – aztán tollat, filcet ragadni, és rajzolni, rajzolni az élmény nyomán. Emberarcokat rajzolni, alakokat; megteremteni őket, megteremteni ezeket, az élet mély titkait őrző figurákat.

A kritikai szakosztály vezetősége megkereste szerkesztőségünket, kérve, bocsássuk nyilvánosság elé helyzetelemző s az Írószövetség megújítását szolgáló vitairatát. A vezetőség kérésének eleget teszünk. A dokumentum megállapításaival ugyan nem mindenben értünk egyet, többek között a vezetőségnek a viszonyok rendezését célzó erőfeszítéseivel és azok eredményességével kapcsolatos megítéléssel; azt reméljük azonban, a kibontakozó eszmecserére előkészítheti a közgyűlést, s hozzájárulhat ahhoz, hogy az Írószövetség a magyar írók demokratikus szervezetévé váljék. (A szerk.)

Az Írószövetség reformjához

A kritikai szakosztály vezetőségének javaslata

A közgyűlés óta eltelt időszakot átgondolva, a kialakult helyzet szorításában egyre nagyobb aggodalommal látjuk, hogy az Írószövetség megújulására, szellemi környezetalakító erejének mozgósítására és mozgósíthatóságára vonatkozó reményeink megalapozatlannak bizonyultak. Azoknak a tudatos változtatásoknak ugyanis, amelyeknek a tagság kifejezett igényei szerint az Írószövetség funkciójára, szerkezetére, működési elveire, külső és belső viszonyaira, funkcionális és strukturális kapcsolataira, a szervezetet mozgató testületekre, e testületek beállítódására, minőségére, működési módjára és formáira kellett volna összpontosulniuk, nyomát is alig leljük. Mivel az Írószövetség nem szabadult meg hivatali-bürokratikus mivoltától, s mert emiatt nem használta, nem használhatta ki a politikai nyomás enyhülésével megnyíló cselekvési lehetőségeit, szükségképpen kényszerpályára került, s egyre távolabb attól, amit kívánatosnak, de legalábbis feltétlenül szükségesnek tartunk.

1. Kétségtelen, hogy az Írószövetség erőit a közgyűlés utáni időszakban az állami-politikai felügyeletből eredő függőségi viszony újrarendezése kötötte le. Megítélésünk szerint hiábavalóan, mert csak a korábbi viszonyt sikerült helyreállítani, ráadásul nagy áldozatok árán, hiszen az újrarendezési kísérlet erkölcsileg-szakmailag kompromittáló, túlzott egyezségkeresésben fejeződött ki. Erre vall, hogy engedtünk a demokratikusan választott tisztségviselők felmentését s a hivatali presztízsigényeknek megfelelő újak kooptálását szorgalmazó követeléseknek, vagy hogy hallgatólagosan bár, de elismertük a központosított újraelosztás keretében nyújtott támogatás állami-politikai privilégiumát, egyszersmind – kompromisszum helyett alkut kötve – azt, hogy e támogatásért politikai-erkölcsi ellentételezés jár. Vagyis az elemi erkölcsi-szellemi érdekek képviselőiként méltánylandónak tekintettük az aktuális politikai megfontolások szolgálatába állított mecenatúra kétséges szempontjait. Érthető, ha a közgyűlés körüli hónapokban még a magyar társadalom, a magyar szellemi élet előőrseként küzdő Írószövetség, felélve a közgyűlés látleletének és prognózisának s a tagság közgyűlésen tanúsított cselekvésvágyának és az új vezetőség kezdeti, példaadó helytállásának szellemi-morális előnyét, messze lemaradt a változásoktól, és mára a hitelvesztés fenyegetésével kell szembenéznie.

EIGEL István

Magyar Kortársaszigi Érdemrend
Tisztikerenlye

1994. aug. 20.

a helyszínen.

Eigel István ezuttal táblaképeit mutatta be. Helyhiány miatt nem szerepeltette Egerben, Ózdon, Budapesten, Debrecenben felavatott monumentális mozaikjának szkmafitjának vázlatait.

Eigel István

Tápiószelén Csik István festőművész tárlata nov. 14-ig látható. Utána az éves program keretében Bakallár József, Eigel István, és Tassy Klára művei lesznek láthatók itt.

Sasonci Miklós: A holnap festője.

Pest Megyei Hírlap, 1976. okt. 12.

ugyanabban a magasságban indult. Hogy mi lett az életmű végeredménye, nagyjából azt is tudjuk. A

vállalom. Megkínáltak mindenféle ranggal, politikusi címmel, s én mindegyiket visszautasítottam,

nem lehet igazat mondani, mert az igazságot nem lehet igazából megfogalmazni. Mert az igazság kimondásához nem csak bátorság kell. In-

Megalakult a Magyar Művészeti Akadémia

Elnök Makovecz Imre

Mint arról lapunkban hírt adtunk, 1991. december 2-án *Kosáry* Domokos, a *Magyar Tudományos Akadémia* elnöke indítványozta, alakuljon *Művészeti Akadémia* Magyarországon is, amely nem az *Akadémia* része, de szoros kapcsolatot tart fenn az MTA-val. A rendkívüli közgyűlésen, ahol ez az indítvány elhangzott, a kezdeményezésben részt vett írókból szervezőbizottság alakult, amelynek az volt a feladata, hogy a *Művészeti Akadémia* létrejöttét és annak a Magyar Tudományos Akadémiával való kapcsolatát elősegítse.

Tegnap a *Balassa* Sándor zeneszerző, *Makovecz* Imre építész és *Somogyi* József szobrász nevével jegyzett előkészítő bizottság baráti beszélgetésre hívta meg a magyar művészeti élet számos jeles személyiségét, hogy beszélgessenek a Művészeti Akadémia sorsáról.

Mivel az elmúlt negyvenöt év „művelődéspolitikája" nem csupán egyes művészek rangjának meghatározásába szólt bele, illetve döntött mellőzésekről, hanem igyekezett a különböző művészeti ágakat is (előnyökkel, hátrányokkal) egymás ellen kijátszani – s ezzel a magyar szellemi élet összhangját veszélyeztető megosztottságot idézett elő –, a magyar szellemi és művészi élet számos képviselője úgy látja, létre kell hozni a Magyar Művészeti Akadémiát. Az egybegyűltek megtárgyalták a társadalmi szervezetként működő Magyar Művészeti Akadémia célját és feladatait.

A *Magyar Művészeti Akadémia* fórumot biztosít a legkiválóbb magyar alkotóművészeknek – íróknak, zeneszerzőknek, képző- és iparművészeknek, építészeknek, valamint más művészeti ágaknak is –, *függetlenül attól, hogy mely országban élnek*. Fórumot az eszmék, gondolatok, vélemények, gondok megvitatására. Fórumot a magyar szellemi élet legjelentősebb értékeinek védelmére, értékrendjének helyreállítására, társadalmi és nemzetközi tekintélyének emelésére. Fórumot, amelynek erkölcsi súlya hozzájárulhat ahhoz a szerephez, amit a művészeteknek a nemzeti tudat formálásában be kell tölteniük.

Különösen fontosnak tartják ezt a demokratikus átalakulás időszakában, amikor a politikai és jogi lehetőségek szélesre tárták az önmegvalósítás lehetőségeit, a közvéleményre azonban elsősorban a tömegtájékoztatás gyakorol befolyást. Az alkotó szellem képviselője kíván lenni – függetlenül irányzatoktól, politikai nézetektől, egyéni vagy csoportos törekvésektől – a magyarság és emberi egyetemesség eszemi hagyományának megfelelően.

..Azokat fogadja tagjai közé, akik a maguk irodalmi vagy művészi életművében általánosan elismert értékeket hoztak létre. Az alakulás évében kívánja meghatározni azokat az alapelveket, szervezeti kereteket, amelyek eredményes működését biztosíthatják. Alapítói döntenek tagjaik számáról, és céljuknak tekintik, hogy később a magyar szellemi élet további kiemelkedő személyiségeit is meghívják maguk közé.

Ezután az egybegyűltek a továbblépés mikéntjét tanácskozták meg. Elnöknek egybehangzóan *Makovecz* Imrét választották meg. Az elnökség tagjai: *Gyurkovics* Tibor, *Páskándi* Géza, *Somogyi* József, *Schrammer* Imre, *Bak* Imre, *Balassa* Sándor, *Soproni* József és *Godonyi* Csaba. A *Magyar Művészeti Akadémia* felügyelő bizottsága: *Gerzson* Pál, *Petrovits* Emil és *Berta* Bulcsu. A társadalmi szervezetet február 3-án, hétfőn bírósági bejegyzéssel teszik hivatalossá.

A Magyar Művészeti Akadémia megalakulásának alkalmából a következő művészek kérték belépésüket e társadalmi szervezetbe:

Bak Imre, *Balassa* Sándor, *Bartha* László, *Bencsik* István, *Berta* Bulcsu, *Bodonyi* Csaba, *Bozay* Attila, *Csaba* László, *Deim* Pál, *Eigel* István, *Finta* József, *Gerzson* Pál, *Görgey* Gábor, *Gyarmathy* Tiharmér, *Gyurkovics* Tibor, *Hernádi* Gyula, *Kerényi* József, *Keserű* Ilona, *Kokas* Ignác, *Makovecz* Imre, *Melocco* Miklós, *Páskándi* Géza, *Petrovics* Emil, *Somogyi* József, *Soproni* József, *Schéner* Mihály, *Schrammel* Imre, *Sváby* Lajos, *Szalay* Lajos, *Szakonyi* Károly, *Szokolay* Sándor, *Szőllősy* András, *Tornai* József, *Vigh* Tamás.

(l. g.)

Akadémia kontra Művészeti Akadémia

Nyilatkozik a sajtótitkár

Lapunk szombati számában hírt adtunk a *Magyar Művészeti Akadémia* megalakulásáról. A *Magyar Tudományos Akadémia* sajtótitkára, *Odze* György a következő nyilatkozat közzétételét kérte e tudósításal kapcsolatban:

„Mint emlékezetes, a *Magyar Tudományos Akadémia* decemberi közgyűlésén határozott egy *Művészeti Akadémia* létrehozásáról, aminek kinyilvánított célja – alapítója, Széchenyi István szellemében – a magyar tudományos és művészeti élet összefogása volt. Éppen ezért meglepetéssel értesültünk arról, hogy 1992. január 31-én megalakult egy másik szervezet, a *Magyar Művészeti Akadémia* is, amely *Makovecz* Imrét választotta elnökül: Ez a művészeti társulás semmiféle kapcsolatban nincs a *Magyar Tudományos Akadémiával*, ezért hangoztatni szeretnénk, hogy a *Magyar Nemzet* szombati számában mindenféle erre utaló megjegyzés valótlan."

*

Az Akadémia sajtótitkárának nyilatkozatához a tudósító csupán annyit kíván hozzáfűzni, hogy a dokumentumok szerint az elmúlt év decemberében akadémiai közgyűlésen kinyilvánított szándék, a Művészeti Akadémia megalapítása nem a magyar tudományos és művészet összefogását célozta. A újonnan megalakult *Magyar Művészeti Akadémia* és a *Magyar Tudományos Akadémia* lehetséges kapcsolatainak ismertetésére a tudósítás vállalkozott, tehát valótlant sem állíthatott.

(L. g.

EIGEL btrain

Eigel István, festő

Az „Alföldi festők" c. kiállítás Szegeden aug. 5.-én nyílt meg, melyen szerepel a művész műve.

Halász Miklós: A természet szépsége.
Pesti Műsor, 1978. aug. 9.

Eigel István

Festményei szerepeltek az októberi bordeaux-i Magyar Hét kiállításán.

Műgyűjtő, 1972/3. sz. 63. l.

Eigel István

Képei szerepelnek a bordeaux-i
Musée des Beaux Arts-ban megnyilt magyar képzőművészeti kiállitáson

Magyar Nemzet 1972 október 27
4.old.

Eigel István

A művészszentesi „Mozaik" mozgá-
jáért, mint az 1976-os év egyik legjobb
alkotásáért jutalomba részesült.

—: Hírek
Művészet, 1977. december - 48. lap.

EIGEL István

Gyurkovics Tibor: Testvéri beszéd – Két gorillában.
= Új Horizont, 20, 1992, 2. 35-37. ill

Eigel István és Tany Klára

Tany Klára →

EIGEL ISTVÁN, iparművész

A szinházterem"előcsarnokának"Négy évszak"c.mozaikján Balról jobbra haladva egyre inkább lazitanak az alakok merevségükből,a téli dermedtség forgássá,tánccá oldódik a nyárnál teljes fényében megpihen,az ősz mozgása kényelmes,a télben statikus.A tavasz színei pasztellek, a nyáré érettek,az őszé biborak,a télé beszürkülőek 464.old.

SZ.KURTI KATALIN: Monumentális képzőművészeti alkotások a Debreceni Agrártudományi Főiskolán 453.old

A Debreceni Déri Muz.Evkönyve,1971. Debrecen,1972

EIGEL ISTVÁNIPARMŰVÉSZ

A debreceni Agrártud.Főisk.szinházterménék előcsarnokában"Négy évszak"c.szines mozaikja.1967-ben kérték fel e munkára.Már meglévő tervét adta át.Halátás hianyaban felborult az előcsarnok léptékhelyessége,megváltoztak az arányok.A mozaik hatalmas mérete szétfeszíti a kis belsőteret,amely nem bir el ilyen sokalakos,kelleténél szinesebb művet. 462.old.6.kép.

SZ.KÜRTI KATALIN: Monumentalis képzőművészeti alkotasok a Debreceni Agrártudományi Főiskolan 453.old

A Debreceni Déri Muz.Evkönyve,1971. Debrecen,1972

EIGEL ISTVÁN, iparművész

A debreceni szociális otthonban lévő "Lovasok"c. mozaikja hasonló törekvéseket mutat, mint az Agrártud. Főiskola színháztermének előcsarnokában lévő "Négyévszak"c. mozaikja. 464.old.

SZ. KÜRTI KATALIN: Monumentálisképzőművészeti alkotások a Debreceni Agrártudományi Főiskolán 455.old

A Debreceni Déri Muz. Évkönyve. 1971. Debrecen 1972

EIGEL ISTVÁN, szobrász, iparművész

Az ő mozaikja, Hincz Gyula gobelinje, Vigh Tamás "Magvető" je, Megyeri Barna "Europa elrablása" az igazi művészet legmagasabbrendű katartikus hatásával ajándékozza meg a nézőt, az emberi erő tudatára ébreszt. 472.old.

SZ. KÜRTI KATALIN: Monumentális képzőművészeti alkotások a Debreceni Agrártudományi Főiskolan 455.old

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve, 1971. Debrecen, 1972

EIGEL ISTVÁN, iparmüvész, szobrász

A debreceni Agrártud. Főisk. szinháztermének előcsarnokában Eigel szines mozaikja, a bejárattal szemben lévő falon. "Négy évszak" c. mozaik. 84 m-es felülettel. Az elhelyezés rossz, káros az épitész és a képzőmüvész egymástól független munkája. 6. kép. Fekete repr. 462. és 463. old.

SZ. KURTI KATALIN: Monumentális képzőmüvészeti alkotások a Debreceni Agrártudományi Főiskolán 453. old

A Debreceni Déri Muz. Évkönyve, 1971. Debrecen, 1972

EIGEL ISTVÁN, iparművész

"Négy évszak"c.mozaiknál több szint használ a kelleténél de az olasz mozaik üveg lehetővé teszi a jó színharmóniát.Ismeri az anyag és technika törvényeit,dekorativitásra törekszik.Alakjai stilizáltak,konturokkal jelezve a kompozición a ritmus képezi a fő szervezőerőt.
6.kép. 464.old.

SZ.KURTI KATALIN: Monumentális képzőművészeti alkotások a Debreceni Agrártudományi Főiskolán 453.old

A Debreceni Déri Muz.Évkönyve, 1971. Debrecen, 1972

EIGEL ISTVÁN, iparművész

A sziházterem előcsarnokának"Négy évszakc.mozikján,egy egyxxxxxxxxxxxxxxxévszakot zárt embercsoportés napkorong jelez,a természeti erőket a kendőt lobogtató szél.Az évs szakok változását a szinek árnyalataival,a fények erősség gével,a mozgás széles fázisaival érzékelteti a művész. 464.old.

SZ.KÜRTI KATALIN: Monumentális képzőművészeti alkotások a Debreceni Agrártudományi Főiskolán 453.old

A Debreceni Déri Muz.Évkönyve, 1971. Debrecen, 1972

EIGEL ISTVÁN, iparművész

A "Négy évszak" c. mozaikján a napsugárzás kiteljesedésig tágul, azután szükül. A formákba behatolt napsugár körkörösen helyezkedik el a mű fenti kétharmadán, a sárgák, vörösek végtelen változatával érzékelteti erősségét. 464.old. 6.kép.

SZ. KURTI KATALIN: Monumentalis képzőművészeti alkotások a Debreceni Agrártudományi Főiskolan 453.old

A Debreceni Déri Muz. Évkönyve, 1971. Debrecen, 1972

EIGEL ISTVÁN, iparművész

A debreceni Agrártud. Főisk. reprezentativ disze "Négy évszak"c. mozaikja. Gondolati-hangulati mondanivalójában magas szinten kapcsolódik az épület rendeltetéséhez. A sokalakos mű az emberek, évszakok megjelenitésével az életet szervező nagy ritmusra utal. 462.old. 6.kép.

SZ. KURTI KATALIN: Monumentalis képzőművészeti alkotások a Debreceni Agrártudományi Főiskolán 453.old

A Debreceni Déri Muz. Évkönyve, 1971. Debrecen, 1972

EIGEL ISTVÁN, iparművész

Itt a faldiszitő művészetben az ő mozaikja és Hincz Gyula gobelinje mutat rokonságot. Mindkét technika több ezer éves, a modern murális művészet támasztotta fel. A művészek új burkoló anyagokat, vagy a festészetnek alárendelt "szolgáló" technikákat alkalmaznak. /üveg, mozaik, falkárpit, kerámia, faintarzia/. 464.old.

SZ. KURTI KATALIN: Monumentalis képzőművészeti alkotások a Debreceni Agrartudomanyi Főiskolan 453.old

A Debreceni Déri Muz. Évkönyve, 1971. Debrecen, 1972

EIGEL ISTVÁN, iparmüvész, szobrász

A debreceni Agrártud. Főisk. szinháztermének előcsarnokában szines mozaikja, a bejaratital szemben lévő falon "Négy évszak" c. mozaik 84 m -es felülettel. Az elhelyezés rossz, káros az épitész és képzőmüvész egymástól független munkája. 6. kép. 462. old

SZ. KÜRTI KATALIN: Monumentális képzőmüvészeti alkotások a Debreceni Agrártudományi Főiskolán 453. old

A Debreceni Déri muz. Évkönyve, 1971. Debrecen, 1972

Eigel István festménye

Pályaudvar

Kortárs 1970/4 601. old.

Eigel István

Részt vett a „Táblakép '72" pályázaton. A noi test szépségét örökíti meg: „Augusztus" c. olajfestménye llodigli ani felfogására emlékeztet.

Kádár Zoltán: A III. Debreceni Országos Nyári Tárlat.

Alföld 1972/8 69 old.

Eipel István festőművész.

Neve a „heti zsűri" vitában szerepelt.

Látóhatár 73 máj. 156. o.

Eigel István

„Köztulajdon 1945-1975" cimmel Vadass József emlékezik az 1948-ban rendezett kiállitásra "Közösségi müvészet felé" c. beszámolójában s felsorolja a Mücsarnokban résztvevő müvészeket, mindegyikük munkájával kapcsolatban külön rákérdez müveikre.
Csik István, Récz András, Garányi József, Marton László, Tury Mária, Óvári László, Patay László, Eigel István, Bencze Lilla, Balázs József.
Eigel István mozaiktervével kapcsolatban idézi az akkori kritikát: "a szinek fényes csillogásán tul, nem kell keresni bennük semmit."

Élet és Irodalom, Bp. 1975. febr. 15.
XIX. évf. 7. sz. 13. lap.

Eigel István, festő

Kiállító

[Virág s' ablak" c. műve]
megemlítve.

Rózsa Gyula: Gondoletek cöf, két részletben

13.

Népszabadság, Bp 1973. ápr. 30.

Eigel István
grafikus

A debreceni Agártudományi
Egyetem szintian előcsarnokának
szürkes mozaikja a „Négy évszak"
Eigel István műve.

Sz.Kürti Katalin: Monumentális képzőmüvészeti alkotások.
Müvészet, 1974. április - 4.oldal.

Engel István
grafikus

Engel István műve a debreceni szociális otthonban lévő „Lovasok" című mozaik.

Sz.Kürti Katalin: Monumentális képzőművészeti alkotások. Művészet, 1974. április - 4.oldal.

Eigel István kablojus

grafikát

13. Róma, 1965. Collage, 32×30 cm.

14. Halottak napja, 1965 – monotypia, 24×53 cm.

15 – 44. Kompozicio I – XXX.

— . —

Eigel István és E. Jassy Klára festőművének kiáll., Bp. 1965. E. inst. Mus. Kat. összeáll.: Katona Lemló. A ziáll. rendezte: Láncz Sándor.

EIGEL ISTVAN, festő

A mai középnemzedék a magyar festészet európai törvényeit fogalmazza, emblematikus sűrítésekre törekszik. EIGEL ISTVÁN konstrukció és képzelet kardos terjeszkedését villantja fel az "AGAVÉ" fölfelé törő langolásában. 372.old

XV.

LOSONCI MIKLÓS: "Művésztelep 72". A Soproni Ünnepi Hetek képzőművészeti kiállitása 371.old

Soproni Szemle, Helytörténeti Folyóirat, XXVI.évf. 1972. 4.szám

Eigel István

Fakturális izgalmakat talmácsoló festő, az új generáció egyik képviselője. Bernáth-növendék volt.

Németh Lajos: Modern magyar művészet
Corvina 1968 147. l.

Eigel István katalógus grafikái

8. Viadukt. 1964. LM, 30×48 cm.
9. Viaduktok. 1964. monotyp. 32×24
10. Három lépcső, 1964. monotyp. 32×25.
11. Katedrális. 1964. monotyp. 36×24.
12. Tanulmány, 1964. toll. 35×20

Eigel István és E. Jassy Klára festőművészek kiáll. ap. 1965. Ernst Múz. Kat. összeáll.: Katona Lajos. A kiáll. rendezte: Lányi Sándor.

Eigel István

Eigel István és Tassy Klára E. festőművészek kiállitása - Bp. Ernst Muzeum. Rend. Láncz Sándor, katalógust összeáll. Katona László, Bp, 1966. - Ism.: /havas/, Népszava, 1966. jul. 17. - Perneczky Géza, Magyar Nemzet, 1966. jul. 21. - Szabó György, Élet és Irodalom, 1966. jul. 16.

Az 1966. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört .Ért. 1969.3.sz. 243-284.l./

27o. l.

Eigel István

kolóljas

grafikái:

2. Halánhálók, II. 1959, temp. 24 x 52 cm.
3. Nagymaros, 1959. temp. 36 x 42 cm
4. Art, 1960, Luzsica lajos tul.
5. Jankhajó, 1966, temp, 23 x 42 cm
6. Firenze, 1962, Ferete 7. tul.
7. Halán bárka, 1963, monotyp. M. M. tul.

Eigel István és E. Jassy Klára festőművének kiáll. Bp. 1965. Ernst Mus. Kat. összeáll.: Katona László. A kiáll. rendezte: Láncz Sándor.

Eigel István katalógus

Alföld – 195 x 385
grafika, zénált E. Jassy
klásával egyett,
Gongrád megyei Tanács V. B.
tul.

Eigel István és E. Jassy Klára festőművének
kiáll. Bp. 1965. Ernst Mus. kat. ömeáll. katona
kiadó. a kiáll. rendszer. Láncz Sándor.

Eigel István

festőmüvész kiállitása. Bp, Ernst Múzeum. - Ism: Pogány Frigyes, Müvészet, 1967.8.évf.2.sz.41-43.1.

Az1967. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája / Müvtört.Ért. 1970. ~~[illegible]~~ 68.107. 1./ 1. sz.

90. 1.

Eigel István

Szerepel az alábbi tárlatok
Hajdúszoboszlón

N.N: Országos vázlatkiállítás

Hajdú Bihari Napló 1970 VI. 26

Eigel István

Szerepel az alábbi tárlaton.

M.N: Várlatkiállítás nyílt
Hajdúszoboszlón

Hajdu Bihari Napló 1970 VII. 5

Engel István

Nyugati pályaudvar . regv.

Magyar Művészet 1945-1969
Műcsarnok, 1969 szept-okt

Eigel István

1. Nyugati pályaudvar, coll. 82,5x182
2. Csövek, coll. 125 x 80
3. Épülő lakótelep olaj 80x100

Magyar Művészet 1945-1969
Mucsamak

EIGEL ISTVÁN
„Búcsúzik a cirkusz"
olaj, 1982

Kiadó: Eigel István

PROFI-Print Kft., Veszprém

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KORTÁRS
Budapest

összeszorult, szíve kitárult, tudta, hogy Attila üzent. Tudta, ha Attila üzen, akkor nem lehet semmi baj, hiszen ő egy egész ország térképe alatt feküdt a szárszói síneken.

1021

Eigel István

EIGEL ISTVÁN: Pályaudvar

Ennek frontját is áttörte. 1942 december v
seregtől délre teljesen megingott a német V
tőség friss erők bevetésével még mindig tar
grádnál körülzárt Paulus tábornok 6. hads
a döntésért.

A 2. magyar hadsereg vezérkari főnöl
egyedikén azt jelentette Horthynak, hogy
vonalakon és Sztálingrádnál annyira leköti a
sereg frontjain a közeli napokban nem kell

1943. január tizenkettedikén a 2. magy
jet hadsereg egyszerre három irányú támad
méter szélességben, Sztucsjenél ötven és Antemirovka körzetében hatvan kilométer szélességben áttörték a magyarok jól megerősített védelmi vonalát.

A Vörös Hadsereg átütő sikeréhez hozzájárult, hogy a magyar csapatok a nagy fagyok ellenére leváltás nélkül, állandóan a frontvonalban tartózkodtak. Ruházatuk nem felelt meg a rendkívüli hideg téli időjárásnak. Katonai felszerelésük is hiányos volt. A német hadvezetőség többször ígérte, de nem adott elegendő nehézfegyverzetet.

Tizenharmadikán hajnalban megindult a 2. magyar hadsereg ellentámadása, hogy elreteszeljék az áttörést. Három napig tartó megfeszített küzdelemben a Vörös Hadsereg megtörte e magyar ellenállást és már az első három nap ötven-kilencven kilométernyire haladt előre. Három nap harcaiban a Vörös Hadsereg tizenhétezer magyar katonát és tisztet ejtett fogságba. Halottakban a magyar veszteség tizenötezer fő

A szovjet csapatok miután leküzdötték a magyar ellentámadást és messze előrenyomultak, a szovjet áttörést most már hadműveleti átkarolássá fejlesztették. A további két hét harcaiban a 2. magyar hadsereg, közel egyéves frontszolgálat után megsemmi-

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA
BUDAPEST, VÁCI UTCA 25.

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

EIGEL ISTVÁN

FESTŐMŰVÉSZ
KÉTSZERES MUNKÁCSY-DÍJAS
ÉRDEMES MŰVÉSZ
KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1991. SZEPTEMBER 5-ÉN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRÁRA

MEGNYITJA
SZAKONYI KÁROLY
ÍRÓ

MEGTEKINTHETŐ
1991. SZEPTEMBER 5—14.

F. K.: WEIN MIKLÓS

Eigel István

Készítette Kiss Dénes: Akkor én hova néttel c. könyvének borítóját

Hurkovics Tibor: „A boldogság megmaradásának törvénye.

Somogy, 1987. 3. sz. 26. l.

Eigel István

a hajdúszoboszlói Művelődési Központban az évek folyamán alkotásai szerepeltek, az itt rendezett tárlatokon.

Szállási Gyuláné: Kiállítási társulások Hajdú-Biharban.

Hajdú-Bihari Napló, 1942. febr. 15.

Eigel István

Szines reprodukció, egész táblón:
30. sz. „San Marco", kollófs; a művész tulajdona.

Szántó Tibor: Pictura Hungarica I.
Mai magyar táblafestészet, Budapest, 1971

Eigelné Tassy Klára

M.D.K

Kiállításán a grafikától
a hatalmas gobelinek
és gobelinterek tárul a
néző elé „Alföld" (gobelin
kompozíció (repro)

Pogány Frigyes megnyitó beszéde Eigel István és Tassy Klára kiállításán

Művészet, 1967. február – 41 kap.

Eigelné Tassy Klára

1970-ben kiállítása lesz a békési muzeumban

N.N.: Kerencstől Sarkadig

Délmagyarország 1970 I. 24

Eigel István festőművész

Hazánk felszabadulásának 27. évfordulója alkalmából a Munkácsy Mihály-díj I. fokozatával tüntették ki, az Iparművészeti Főiskola docensét.

Szocialista Művészetért, 1972. máj.

Eigel István, [Jestő]

3 művel szerepel a Musée des Beaux Arts kiállításán.

—: Magyar hét Bordeaux-ban 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. okt. 5.

M.D.K.

Eigel
Jenő

1945-óta részt vett a velencei
biennalen.

Vayer Lajos: Biennalé – problémák
Művészet, 1962. november – 24 lap

Eigel István festőművész

a „Munkácsy díj" I. fokozatát

kapta

Nápszava 1972 április 1

Zsold.

Eigel István gestörmüvész

az Iparmüvészeti Főiskola docense

Munkácsy díj I. fokozatát kapta

Magyar Nemzet 1972 április 1
4. old.

Eigel István
festő

Az Iparművészeti Főiskola docense
az 1972. évi Munkácsy díj I. fokozatát
nyerte el.

— : 1972 évi Munkácsy díjak
Művészet, 1972. április - 9 oldal

Eigel István festőművész

A Munkácsy Mihály-dij I. fokozatát kapta az Iparművészeti Főiskola docense, az 1972 év művészeti dijasai között.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. ápr. 1.
XVI. évf. 14. sz. 4. lap.

Eigel István

Bemutatott műve:

" Csövek", collage, 135 x 80.

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti kiállitás,

Budapest, 1968.

Rigel István, festő

A Munkácsy M.-díj I. f.-t kapta.

— : Átadták az idei művészeti díjakat

4.

Népszabadság, Bp. 1972. ápr. 1.

Eigel Ottmár, festő

A Munkácsy M. díj I. fokozatát kapta.

– átadták az idei művészeti díjakat 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. márc. 31.

Eigel István festőművész

Hazánk felszabadulásának 27. évfordulója alkalmából a Munkácsy Mihály-díj I. fokozatával tüntették ki.

Hajdu-Bihari Napló, Debrecen, 1972. ápr. 1.

Kigel István

festőművészt, az Iparművészeti Főiskola docensét a Munkácsy Mihály-díj I. fokozatával tüntették ki felszabadulásunk évfordulója alkalmából.

Magyar Nemzet, 1972. ápr. 1.

Eigel István

festőművésznek, az Iparművészeti Főiskola
doctorának a Munkácsy Mihály-díj I.
fokozatában részesült.

Vas Népe, 1942. ápr. 1.

Kigel István festőművész

az Iparművészeti Főiskola docense a Munkácsy Mihály-díj I. fokozatában részesült, hazánk felszabadulásának 27. évfordulója alkalmából.

Zalai Hírlap, 1972. ápr. 1.

Eigel István

A Művészeti Alap a nagykanizsai Thury György Múzeumnak adta „Az újrakezdés" c. olajfestményét.
(emlétve)

[illegible]lai Hírlap, 1972. febr. 25.

Siegel Gáborné festőművész,
az Iparművészeti Főiskola docense a
Munkácsy Mihály-díj I. fokoza-
tát kapta.

Népszabadság, 1972. ápr. 1.

M.D.K.

Eigel István, festő (1922 –

a Képzőművészeti Főiskolán Bernáth Aurél növendéke volt. 1958-61 között Derkovits-ösztöndíjat kapok. Budapesten 1957-ben és 1966-ban állítok ki. Tabla képeken kívül felfestményekkel is foglalkozik. 1966-ban Athénben állítok ki. A londoni kiállításon 2 kollázzsal szerepel.

– Twentieth Centnry Hungarian Art. Paintings, sculpture and graphic works. Intr.: István Genthon.

– The Arts Council of Great Britain at the Royal Institute Galleries, Piccadilly, 1967. 4. és 17. o.

Eigel István katalógus

1. Artistacsalád, 1959, olaj, 100×80 cm.
2. Artistát, I. 1959. olaj, 110×80 cm.
3. Artistát II. 1959. olaj, 80×60 cm.
4. A lipet, 1959. olaj, 65×110 cm
5. Férfi és nő, 1959, olajtempera, 100×80
6. Nesszebar, 1960, olaj, 130×100 cm.
   Mohácsi Ferenc. tul.
7. Karneval. 1960, olaj, 70×60 cm.

Eigel István és E. Jassy Klára festőművének ziáll. Bp. 1965. kat. összeáll. Katona Jenő. A ziáll. rendezte: Lánca Sándor.

Eigel István katalógus

8. Bányánd, 1961, olajtempera, 130×150 cm. MM. tul.
9. Gyárudvar, 1962, olajtemp. 70×50 MM. tul.
10. Vonat és Kisvárd, 1963. olaj, 80×100 cm. MM. tul.
11. Holánd, 1963, temp. 100×150 K. Alap tul.

Eigel István és E. Jassy Klára festőművének ziáll. Bp. 1965. kat. összeáll. katona Jenő. A ziáll. rendezte: Lánca Sándor.

Eigel István

Kataló

Mozaik:

1. Ma és Tegnap. 1962. Ördbogoti Éltereu (terv.
2. Lovasok, 1964. Szociális Okkan, Debrecen (terv –
3. Évnatok, 1964 (terv.)
4. A Mizsák, 1965, Mův. Hai, Salgótarján (terv)

(folyt.

Eigel István és E. Jassy Klára festőművének kiáll. Bp. 1965. Ernst Muz. kat. összeáll. katona Lánló, a kiáll. rendezte: Láncz Sándor.

Eigel István Katalógus

12. A modell, 1962. olajtemp. 130x100 cm.
13. Firenze, 1963, temp., 80x80 cm.
14. Üveglúvók, 1963, collage, 40x95
15. Sorompó, 1964. temp. 60x120 K. Alap. tul.
16. Don Quijote, 1964 – collage, 60x40 cm

Eigel István és E. Jassy Klára festőművének ziáll. Bp. 1965. kat. összeáll. katona Jenő. A ziáll. rendőte: Lánca Sándor.

Eigel István kokléjus

23. A lépcső, 1966, collage, 110 x 70 cm
24. A sziget, 1963–66. olaj temp. 135 x 270 cm.
25. Emberek, I. 1964–66 – olaj, 120 x 150 cm.
26. Emberek, II. 1964–66. olaj 120 x 150 cm.

Gobelinek

1. Négy évnak, 1964 (terv).
2. 12 hónap, 1964, (terv)
3. Lovak, 1964 (terv –

(Mozaik-ok következnek folt.

Eigel István és E. Jassy Klára festőművének kiáll. Bp. 1965. kat. összeáll. katona ~~[illegible]~~ lánló, kiáll. rend.: Láncz Sándor

Eigel István (mozaik:) katalógus

5. Homlokzáli terv, 1965
Dunaújvárosi Tanácsház (terv)
6. A Kölléret, 1966 - 120x240 cm.
7. Kél figura, 1966, 100x200 cm.

variolatintarzia

1. A Parton, 1959
Budapesti Hajlómúgyár üdülője, Balaton földvár -

Eigel István és E. Jassy Klára fesztőművének kiáll. Bp. 1965. Ernst Mus. kat. összeáll. katona Lánló, a kiáll. rendezte: Láncz Sándor.

Eigel István

15. Margitniget, coll. p. 290 x 415 mm.
7. j. l.: Eigel

Szij Rezső, Gyűjteményem (katalógus)
olaj, tempi arvi gouache, Bp. 1966.

12.

Eigel István kohológus

Üvegablak:

1. Üveglúvók, 1965. Karancs-kőkő Salgótarján, (lev)
2. Üveglúvók, 1965, vázlat –

Falzép karton:

1. Beke és háború – 200×320 cm.

Grafika:

1. Halánhálók, I. 1959. Lemp. 24×54 cm.

~~Eigel István és E. Jassy Klára festőművének~~

Kiáll. Bp. 1965. Ernst Muz. kat. összeáll. katona Lánló, a kiáll. rendezte: Láncz Sándor.

Eigel István

és Tassy Klára.

Reprodukció:

Alföld, 1963.

Szárados uti műkereskedés riállítása:
kat. összeáll.: Gap Erzsébet, Elischer
Brigitta. Bp. 1965.

Eigel István festőm.

Újpesten szül. 1922-ben. A repr. Főv. 1946-ban végzett mint Bernáth Aurél tanúlója. 1957-ben rendes gyűjt. Szall.t. Derkovits ösztöndíjas volt 1958-61-ig. Murális művei: Mozaik, 1961. Ozbolyok, eltérem; Sgrafillo, 1959 Balatonföldvár, Hajtó műgyár; Sgrafillo, 1963, Eger, Pásthás; 1960 ót. van műterme a szárad s úton.

Százados uti művésztelep kiállítása. Kat. összeáll. Csap Erzsébet, Elischer Brigitta. Bp. 1965

14-

Eigel István

Oroszlány 1961. O. temp. farostlem., 120 x 250 cm. J. j. l.: Eigel. A mův. tul.

Épülő lakótelep 1962. O. farostl., 80 x 100 cm. J. n. A Mův. Min. tul.

Kerepesi út 1962. O. temp. farostl. 40 x 120 cm. J. n. A mův. tul.

Hajó 1964. Temp. farostl. 80 x 120 cm. J. n. A mův. tul.

Lovasi, 1964. Mozaikterv, temp., 55 x 115 cm. J. n. A mův. tul.

Szárados úti művésztelep kiállítása, kat. összeáll. Gap Erzsébet, Elischer Brigitta Bp. 1965.

61.

Eigel István

„Rakodómunkásai" egy mai Derkovits bűvöletébe ejtenek.

Hajdu Béla: A IV. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállitás

Északmagyarország 1958. nov. 18. 6.1.

Eigel István

az V. miskolci országos kiállításon

Bányászokat ábr. egyik képével.

Hajdu Béla: Az V. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállitás

Északmagyarország 1959. okt. 30. 4.l

EIGEL Istvan

Kalóztámadások statisztikája

A Nemzetközi Tengerhajózási Hivatal (IMB) tegnap nyilvánosságra hozott statisztikája szerint ez év januárja és szeptembere között kevesebb kalóztámadás történt a tengereken, mint az előző év azonos időszakában, viszont a tengeri haramiák az idén irgalmatlanabbak voltak, rablóportyáik súlyosabb következményekkel jártak.

A kalóztámadások száma 142 volt a tavalyi 169-cel szemben – írta kimutatásában az IMB Kuala Lumpur-i regionális központja, amelynek külön feladata figyelni a kalóztevékenység alakulását. A hajótulajdonosok és hajózási társaságok e nemzetközi szervezetének adatai szerint 45 matrózt öltek meg kalózok a vizsgált periódusban, míg a tavalyi év azonos időszakában 26-ot. 228-at ejtettek túszul, tavaly 170-et, 28-at sebesítettek meg, tavaly hetet. Az IMB jelentése nem bocsátkozott a tendenciák okainak elemzésébe.

A legtöbb kalóztámadás indonéz vizeken történt csakúgy, mint tavaly. A második helyet e feketelistán a Fülöp-szigetek, a harmadikat pedig Brazília foglalja el. Európában csak Albánia területi vizein történt ilyen eset, szám szerint kettő.

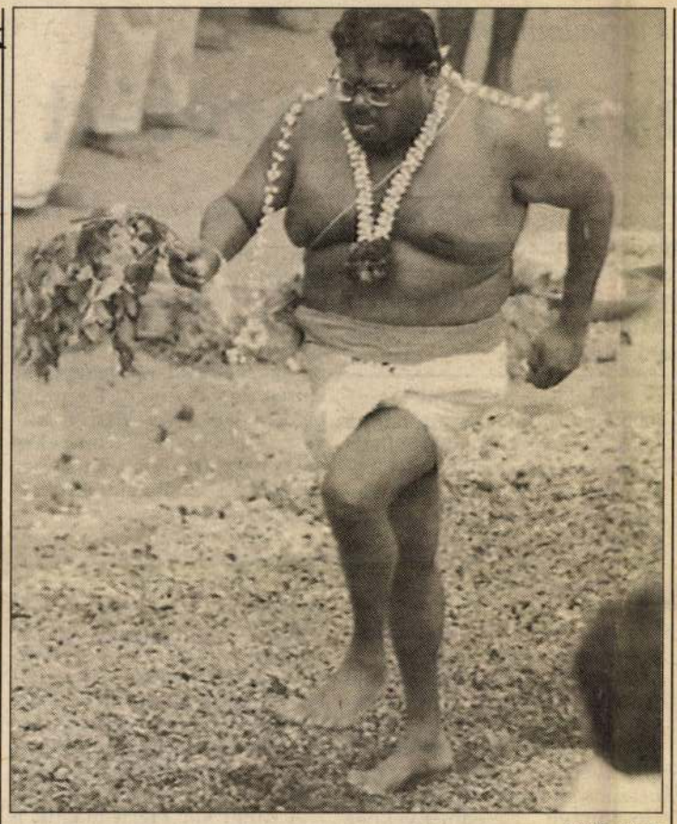

FOTÓ: MTI/AP

Egy kicsi mozgás mindenkinek kell. Pláne, ha olyan forró hamun lépkedünk, mint ez a derék hindu, aki kétezer társával egyetemben abban leli örömét, ha összevissza égetheti a talpát. Hiába, fakírnak születni kell...

A Mirséta vége

Anatolij Szolovjov parancsnok és *Pavel Vinogradov* fedélzeti mérnök hat óra 38 perces „belső" űrsétája után negyed hétkor bezárta a Szpektr modul ajtaját. Az orosz űrhajósok csak részben tudták feladatukat elvégezni: a júniusi ütközéskor megsérült modul három napelemének számítógépes kábele közül csupán kettőt tudtak kiszerelni. A harmadik kábel kiszerelése feltehetően a Földről küldött hibás berendezés miatt hiúsult meg.

● Eddig több mint kétszáz áldozata van a Mexikó déli államaiban pusztító „Pauline" ciklonnak. A mexikói hatóságok hivatalos adatai szerint 219 ember lelte halálát a 190 kilométer/óra sebességgel száguldó, pusztító szélviharban. A legtöbb – összesen 136 – haláleset Guerrero szövetségi államban történt. Az ítéletidőben 181 ember eltűnt – adta hírül az AFP, a hatóságok közlése nyomán.

● *Egy dániai nyugdíjasház egyik dolgozónőjét azzal vádolják a hatóságok, hogy meggyilkolta az otthon 22 lakóját. A gyilkosságokra akkor derült először fény, amikor csalás gyanúja miatt folytattak vizsgálatot a hatóságok a nyugdíjasházakban, ahol szóbeszédet hallottak bizonyos „elősegített öngyilkosságokról".*

Amerika denevérfővárosa

Bőregérmánia Austinban

Kétszáz éve történt Párizsban

Az első ejtőernyős ugrás

Kétszáz évvel ezelőtt, 1797. október 22-én hajtotta végre a világon az első ejtőernyős ugrást a párizsi Montceau-park fölött *André-Jaques Garnerin*, tizennégy évvel *Pilatre de Rosier* légballonos repülése után. Kétszáz esztendővel később, 1997. július 4-én a Pathfinder amerikai űrszonda leereszkedett a Mars bolygó felszínére, sebességét rakéták és egy ejtőernyő fékezték.

Pilatre de Rosier 1783-as légballonos repülésén fellelkesedve, a fiatal Garnerin több ízben is a magasba emelkedett léggömbbel. A forradalom győzelme után, mint a Konvent tagját, kinevezték „az északi arcvonal francia tűzérsége szekereseinek parancsnokává". Osztrák hadifogságba esett, és az ott töltött három év alatt intenzíven foglalkozott „az ember levegőben történő esésének fékezésére szolgáló szerkezet", az ejtőernyő elkészítésének gondolatával.

Párizsba visszatérve, Garnerin 1796-ban és 1797-ben több kísérletet folytatott légballonnal, és egy alkalommal ejtőernyővel felszerelt kutyáját kidobta a ballon gondolájából. Az állat sértetlenül földet ért.

1797. október 22-re Garnerin meghívta „egész Párizst" a Mousseaux-mezőre (ma: Montceau-park), hogy tanúi legyenek az ember első ejtőernyős ugrásának. Garnerin pontosan 17.29 órakor elvágta az őt a hidrogéntöltésű léggömb gondolájához erősítő kötelet, és 400 méteres magasságból leereszkedett ejtőernyőjével.

Attól a naptól fogva az ejtőernyőzés története szorosan összefonódott a Garnerin családdal. *Jeanne Labrosse*, André-Jaques első tanítványa, majd felesége lett az első nő, aki ejtőernyős ugrást hajtott végre 1799. október 12-én. Unokahúga, *Elisa* 1815-től kezdve összesen 39 alkalommal ugrott ejtőernyővel. Garnerin, aki két évtizeden át számos ugrást hajtott végre, 1823. augusztus 23-án baleset áldozata lett: kifutópálya építése közben halálos fejsebet ejtett rajta egy gerenda.

Drótszamáron a déli sarkra

Még saját kerékpárja sem volt *Robbinnak*, mielőtt elindult fivérével, *Remonddal* a 31 ezer kilométeres bicikliútra. A holland testvérpár immár befejezte a Hollandiából a Déli-sark közelébe vezető lehető legrövidebb kerékpárút meghódítását, ami azonban így is eltartott 17 hónapig.

A fivérek Új-Zéland legdélibb városának, Bluffnak is egészen a déli végéig kerekeztek, s csak ott szálltak le a nyeregből. Európából indult, s egyebek között Thaiföldön, Malajzián, Indonézián, Ausztrálián át vezetett útjuk során a célegyenest, Új-Zélandot találták a leggyönyörűbbnek.

Gyalogolni jó

Rekordidő, 77 nap alatt haladt át gyalog az ötödik kontinensen a 23 éves angol *Craig Brown*. A fiatalember augusztusban indult útnak Sydneyből, és pénteken délután megérkezett Perthbe. A híres brit Horse Guard egykori tagja ezzel nem kevesebb mint 18 nappal megjavította az ugyancsak angol *Fiona Campbell* 1988-ban felállított rekordját.

Ami azonban Brownnak igen nagy örömet jelentett, az szomorúságot okozott egy 36 éves brit hölgynek, *Debi Readernek*, aki – indulás előtt nem tudván a fiatalember kísérletéről – ugyanazon a hét végén nekivágott, hogy gyalog haladjon át Ausztrálián. Debi hétfőn, tehát két nappal később érkezett célba. Egyetlen vigasza az lehet, hogy a nők közül még így is ő a leggyorsabb, aki átgyalogolta a kontinenst. Egyébként Debi Raeder és Craig Brown csak a start után szerzett tudomást a párhuzamosan „futó" rekordjavítási kísérletről, s ez jelentősen növelte mindkettőjük „sebességét" – írja az AP.

115 éve, ezen a napon hunyt el Budapesten Arany János költő. Már fiatal korában a szabadság eszméiért lelkesedett, az 1848/49-es szabadságharcban nemzetőr volt. Az elveszett alkotmány című művében a nemesi pártharcokat gúnyolta ki, a Toldi-trilógiában az elnyomott felemelkedni vágyó pa-

Festészet és gobelinművészet

Eigel Istvánt és *Tassy Klárát* nem kell bemutatni a kiállításokra járó, műkedvelő közönségnek. A művészházaspár számos közös kiállításon jelent már meg. Most a *Berzsenyi Dániel Irodalmi és Művészeti Társaság* szervezett közös monográfiai bemutatót a Rátkai Klubban, ahol bemutatták *Csiha László* portréfilmjét is a házaspárról.

Eigel István ma már reprezentatív festői életművet tudhat maga mögött, de irodalmi munkássága is számottevő. Kisregényei, naplója, tanulmányai együtt fejlődtek festészetével.

Mondhatjuk, hogy a szerencsés művészek táborába tartozik, hiszen már az első kapunyitással, 1960-ban valósággal rászabadult Európára, a svájci, franciaországi kiállítótermekre. Tassy Klára gobelinművész alkotásaiban öntörvényű világ jelenik meg. Megtalálta azt az utat, amelyen összeegyeztetheti a gobelin materiális adottságait a festői szemlélettel. A Tassy-életmű sajátossága az, hogy a piktúra tulajdonságaival létrejövő gobelinnek megvannak a maga funkcionális jelentőssége. „A gobelin terve egy ihletett pillanat eredménye" – vallja a művésznő. A szimbolikus formanyelv megteremtésére már korán, a hatvanas évek közepén megteszi az első kísérleteket. A madarak között is a sirályok az állandó visszatérő motívumok. El kell vonatkoztatni a materiális látványtól, hogy aztán azonosulni tudjon a hullámokkal. Így van ez a Mentoni sirályoknál, de a Dunai sirályoknál éppúgy. A saját szimbólumrendszer megteremtésére azonban még egy évtizedet várni kellett. Ebben a rendszerben már a virágok a természet örök körforgását vetítik elénk.

Sem Eigel Istvánról sem Tassy Kláráról nem lehet mondani, hogy művészetük hamar kiteljesedett.

Ötvenegy évi házasságban alakultak maguk és művészetük is. Mindketten mára találták meg művészetük végső formáját, stílusát, rendjét.

Tittel Johanna

● Alekszandr Szolzsenyicin irodalmi díjat alapítottak Moszkvában az Oroszországban élő és orosz nyelven alkotó irodalmárok munkásságának elismerésére. Az irodalmi díj odaítéléséről hattagú bírálóbizottság dönt, amelynek a Szolzsenyicin házaspáron kívül tagja Nyikita Sztruve Párizsban élő professzor és könyvkiadó, Valentyin Nepomnyascsij író, Ludmilla Szaraszkina irodalomkutató és Pavel Baszinszkij irodalomkritikus.

Shakespeare, Thomas Bernhard

A Bárka Színház első évadja

A Bárka Színház (hivatalos ne- padán látható a társulat már

Civil ifjúsági szervezetek társadalmunkban

Kultúrával a nemzetért

Csekély gazdasági erőforrás, korlátozott anyagi lehetőségek jellemzik a két éve működő Konzervatív Fiatalok Klubját (KOFIK), a 1993-ban alakult Keresztény Értelmiségi Társaságot (KET), és a negyedik esztendeje létrejött Teleki Pál Baráti Kört (TPBK). Mindemellett megpróbálják megtalálni, kihasználni a lehetőségeket.

Civil – pártoktól független – egyesületek lévén, önfenntartóak – ehhez tettbeli, erkölcsi és kevés pénzbeli támogatást magánszemélyektől kapnak. Önállóan gondolkoznak és szerveznek, regisztrált tagságuk: nyolcszáz, háromezer, illetve kétszáz fő. Mindhárom ifjúsági szervezet munkájában különösen nagy hangsúlyt kap a keresztény, nemzeti értékrend, az emberközeliség.

– Az emberközeliség azt jelenti, hogy mindent támogatunk, ami az életünk kiteljesedéséhez szükséges. Ehhez kapcsolódik az is, hogy a rendezvények szervezésében, illetve általános működésükben rendkívül nagy autonómiát biztosítunk szakklubjaink számára. Ezt azért tesszük, hogy az emberek cselekvőképessége kibontakozhasson – tájékoztatott *dr. Hosszú Gábor*, a Keresztény Értelmiségi Társaság elnöke. A KET az egyik legnagyobb szervezetté vált az ifjúsági csoportok között. A konzervatív értékek megbecsülése mellett jellemző rá a belső nyitottság, a tolerancia. – Szeretnénk – szólt arról a továbbiakban az elnök –, hogy akik felkeresnek, megismernek minket, érezzék: nemzethez, kereszténységhez, tehát értékekhez ragaszkodni nemcsak, hogy természetes, hanem kifejezetten alkotó, építő gondolat. Az egyesület fejlődőképességét jelzi többek között két rendszeresen megjelenő újságja, valamint az Internet adta lehető-

– Meglátásunk szerint egyre jobb együttműködés jön létre a konzervatív gondolkodású fiatal és idősebb generáció között. Hiszen például a TPBK tagjai eleinte csak fiatalok voltak – fűzte hozzá *Sárközi Attila Csaba*, a baráti kör elnöke. – Most már az idősebb korosztály is érdeklődik, részt kíván vállalni munkánkban. Ez ma általános jelenség, nem csupán a mi csoportunkra jellemző. Minden ifjúsági társaság kialakította a maga körét, műhelyét. Fiatalok között sok az értelmes és kreatív ember, akik ilyen szervezettségben már hasznosan tudnak működni. Hosszútávú eredményekhez csak az vezethet, ha több figyelmet kapnak tevékenységeik.

– A legfontosabbnak tartjuk az egymás közötti kapcsolatrendszert. Tapasztalataink szerint a fiatalokat csak közvetett módon lehet bevezetni a politikai életbe. Sérült társadalomról van szó, hiszen jelenleg, ha valaki csak meghallja magát a szót, fejvesztve menekül, különösen ha fiatal... – szólt hozzá *Arday Géza*, a KOFIK elnökségi tagja.

A művészet útmutatása

Az egyesületek megpróbálnak előadások formájában történelmi, nemzeti, kulturális ismereteket nyújtani az érdeklődőknek. Ezekre az alkalmakra gyakran hívnak meg az aktuális politikában részt vevő vezetőket. A KET feladata az, hogy segítséget

beszélgetésünkben a KET elnöke.

A Teleki Pál Baráti Kör szintén keresztény gondolkodású előadókat hív meg, akiknek hazafias történelmi szemléletük van. Előadásaik alaptámája mindig valami nagyobb távlatú fogalom, jelenség vagy esemény. Legutóbb például Jankovics Marcell művész „Küszöbország" című előadását hallgatták meg, amelyben jelképekről, szimbólumokról, országsorsról esett szó.

– Rádöbbentünk arra, hogy számunkra társadalmi kérdésekben a legkorrektebb választ és kristálytiszta útmutatást a művészek tudják nyújtani. Előadásaik hitet adnak a további küzdéshez, gondolatot ébresztenek, vitákat szítanak, amelyek szintén rendkívül fontosak a gyarapodáshoz – vezetett be minket a TPBK képviselője előadásaik világába.

A baráti kör tagjai maguk is tartanak előadásokat, hiszen rendszeresen járnak Moldvába, hogy az ott élő csángókat tanítsák magyarul írni, olvasni. Kultúrájukat kellően megismerték. Innen erednek azok a rendezvények, mulatságok, amiket országszerte rendeznek, ezzel is éltetve a moldvai magyar kultúrát. Hasonló tervekkel indítja útjára a KOFIK is előadás-sorozatát, amely Erdély irodalmát eleveníti majd föl, kiemelve Tamási Áron, Dsida Jenő, Wass Albert munkásságát.

– Sorra vesszük Erdély, a Felvidék, Kárpátalja és a Vajdaság irodalmát, történelmét. Mert olyan költők, írók vannak, akiknek neve kezd kitörlődni a köztudatból. A határon túli irodalom az, ami minimálisan szerepel a tanmenetben. Amit az érintett területeken tudatosan nem

hogy ez másnak is élményt nyújtson, terveznek egy olyan kiadványt, amelyben az elhangzott előadásokat foglalnák össze. Arday Géza néhány súlyos társadalmi problémát is kiemelt:

– Problémát jelent, hogy nehéz megragadni a fiatalságot. Hiába van szó értelmes fiatalokról, meglátásuk szerint új tantervre, tankönyvekre van szükség: új szemléletű irodalom- és történelemtanításra, hogy a berögzült balsorsú nemzetfelfogást megszüntesse. Ehhez az eddigi törekvések igen kevésnek bizonyultak...

Az egységes magyarságért

Mind a KET, mind a KOFIK és a TPBK intenzív kapcsolatot tart fenn a határon túli – különösen az erdélyi és a felvidéki – magyar ifjúsági szervezetekkel, számos karitatív illetve közös program keretében. Erdélyben a mádéfalvi lelkésszel, *Sógor Csabával* a KOFIK együtt szervezett könyvgyűjtést, amit erdélyieknek, felvidékieknek adományoztak. Legutóbb pedig az Együttélés Kassai Ifjúsági Csoport látta vendégül Kassán és Stószon képviselőiket, ahol Fábry Zoltán író emlékére rendezett programokon vettek részt.

– Össze kell fognunk, mert kevés életképes konzervatív ifjúsági társaság működik, s bármiféle vetélkedés luxus lenne számunkra – hangsúlyozta Arday Géza.

Ezt a törekvést jelzi az is, hogy október 23-ra nyolc ifjúsági szervezet érkezik Felvidékről is Budapestre, s együtt tisztelegnek a forradalom emléke előtt. Ehhez hasonlatos esemény a csíksomlyói búcsú, amely a fiatalok állandó találkozóhelye.

– Mi nem tartjuk jónak a régiók szerinti elkülönítést. Egységes magyarságban gondolkodunk. Főként egyik szakklubnak

BIGEL ISTVAN

ASZTROLÓGIAI
ÚTJELZŐ SZOLGÁLAT

Tárcsázza heti horoszkópját,
most 10.000 Ft-ot nyerhet!
06/90 311 306
Studio 10* 1399 Pf.701/251 csak 88 Ft+Áfa/p.

A visegrádi gyógyító vonala

Pozitívan a rák ellen
06/90 310 965
Gyógyító energia
06/90 310 961
Hittel a daganatok ellen
06/90 310 962
Izületi fájdalmakra
06/90 310 963
Gyógyító szeretet
06/90 310 964
Studio 10* 1399 Pf.701/251 csak 88 Ft+Áfa/p.

MIT REJT
A JÖVŐ?
06/90 311 209

TAROT
KÁRTYA
JÓSLÁS
Studio 10* 1399 Pf.701/251 csak 88 Ft+Áfa/p.

Tisztelt kárpótlásijegy- és részvénytulajdonosok!

Korona Bróker
PÉNZÜGYI- ÉS BEFEKTETÉSI KFT
Cégünk azonnali készpénzfizetés mellett a napi legmagasabb árfolyamon megvásárolja értékpapírjaikat.
Korona Bróker, 1088 Budapest, Múzeum u. 9., I. 5.
Információs telefon: 266-7259

I SZABÓ PÉTER
NYEI

r történelmet feldolgozó regé-
években. Mivel ezek a kötetek
zent István Társulat megfelelő
akiadást.
ük az Ön segítségét!
elsorolt könyvek érdemesek a
a megfelelő mondatot, s a hir-
issza címünkre.
YŰRŰJE
ÉRT
S A VAK
N LÁSZLÓ
TÁNC
dekelnek!
a regénysorozatot!

1.
zolgál, vásárlásra nem kötelez.

.....

.....

Sokat költ hirdetésre?

Hirdessen *INGYEN* a hétfőn, szerdán, pénteken, országosan megjelenő

HIRDETÉS

című újságban.
A lapban található kuponnal belföldi magánhirdetéseit *INGYEN* megjelentetjük.
Kereskedelmi hirdetések kedvező áron!
Külföldön 37 ország 140 lapjában hirdethet!
Információ:
Budapest, VI. ker.
Teréz krt. 19.
Tel.: 312-9267, 269-4366
Internet: www.hirdetés.com

HULLÁMHOSSZ

75 éves a pasztell színek abszolút költője

De jó, hogy a televíziónál is hiearchikusabbá és vazallusi szelleműbbé züllött rádióban olykor megszólal egy-egy tiszta hang is. Vasárnap déli egy órától két szólamban. *Gyurkovics Tibor*, a reneszánsz szellemű író a Kossuth Rádió Névjegy című műsorában szólaltatta meg a szelíd álmok örökifjú piktorát, a pasztell színek abszolút költőjét, *Eigel Istvánt*, aki 1922. november 23-án született Újpesten. Reneszánsz szellemű ember ő is, ahogy a beszélgetőtárs, a riporterként is tökéletes Gyurkovics Tibor nyomban rámutatott. Eigel István zenében, irodalomban olyannyira otthon van, hogy szakbarbár századunk ezt olykor föl is rója neki, képzőművész kollegái kiváltképpen nehezményezik sokoldalúságát. Szakonyi Károllyal közösen alkották a Képnovellák című kötetet, melynek böngészésekor nehéz eldönteni, ki tud inkább áthangolódni a másik műfajára, hogy Szakonyi pasztell képiségű novellái vagy Eigel epikus hangneme okoztak-e nagyobb meglepetést. Gyurkovics Tibor első kérdésére, igaza van-e Tamási Áronnak, aki szerint: az a leglényegesebb dolog, hogy a világban valahol otthon kell lennünk; azt válaszolja, számára a legfontosabb, hogy békében éljünk Istennel, a teremtővel. Talán olyan intenzív istenélménye nem volt eddigi életében, mint Keresztes Szent Jánosnak (Gyurkovics erre is rákérdezett), ám istenhite mégis személyes, egyértelmű, nem filozofikus "metafora" csupán. Az isteni tisztaság megtalálása viszont csak úgy képzelhető el, hogy – Tamási Áron útmutatása szerint, megtaláljuk a világnak azt a pontját, ahol otthon lehetünk. Mégcsak igaza van hát Tamásinak. Nem Párizs, nem Európa Eigel István otthona, hanem Magyarország. Elindult Újpest-Megyerről, s hazaérkezett Hidegkút-remetei otthonába, amelyet fokról fokra fogadott el új hazájának, pontosabban szűkebb pátriájának. Először csak a műterme került a közigazgatásilag Budapesthez tartozó, ám szellemiségében önálló művészfaluba. Aztán a lakását is oda építette, ott dolgoznak feleségével, művésztársával, *Tassy Klárával*, ott is élnek. Bevallja büszkén: felesége első szerelme volt, s azóta is kitartanak egymás mellett. A rendet, s a végső harmóniát mindenben a legfontosabbnak tartja. Ő, aki Párizsban is kiállított, testközelből ismeri az avantgárd minden hazárdízű kalandját, vallja: a kísérletező művészet soha nem lépheti túl azt a határt, ahol megszűnnek az elcsíphető üzenetek, gondolatok. A pusztán provokatív polgárpukkasztó művészetnek is megvolt a maga fura szerepe, de amint elszakítjuk a történelmi szövegösszefüggéstől, helyzettől, amelyben született, értéktelenné válik. És sajnos, ezt az értéktelenséget tekintik ma igen sokan értékmércének.

A két rokonpalettájú reneszánsz művész arról is cserélt gondolatokat: hogyan függ össze az erkölcs és az esztétika. Létezik-e hogy tisztességtelen ember, horribile dictu: gazember nagy művet hozzon létre. Talán nem elképzelhetetlen, ám az ilyesfajta kivételek az alapszabályt erősítik. Mint művész, mint alkotó, senki sem nem lehet aljas, hitványságból, közvetlenül valódi érték soha nem született. Gyurkovics Tibor *Kosztolányi Dezső* látszólagos ellenvéleményére hivatkozott. A gigászi tehetségű nyugatos formaművész vallotta: van erkölcsi és esztétikai lény, homo moralis és homo aestheticus. Nincs hát közvetlen összefüggés az emberi tisztesség és a művészi teljesítmény között. Mire Eigel Istán úgy válaszolt: lehet, hogy Kosztolányi Dezső ezt állítván, játszott a szavakkal, ám életének példájával éppen az ellenkezőjét bizonyította. Tisztességes ember volt, aki azonosulni tudott tőle eltérő művész alkatok teljesítményének kisugárzásával is. Hány és hány tehetséget pátyolgatott, a többi között *József Attilát*, ki nem mondható éppen vele azonos lelkialkatúnak. Eigel István és Gyurkovics Tibor tartalmas beszélgetése egyben egy életre szóló, de legalábbis életutakat meghatározó barátságról is vallott. A Magyar Írók Egyesületéről és a Művészeti Akadémiáról is szót ejtettek. Meglehet, a művészeti alkotás egyedi, magányos tevékenység, szinte lehetetlen művészettel, alkotással kapcsolatban közösségről beszélni. Ám a lehetetlent az ember olykor mégis megpróbálja.

Pósa Zoltán

M.D.K.

Eipel

nevét említi:

— Bencze Gyula: Képzőművészetünk tegnapja, jelene, fejlődésének néhány kérdése

— Művészettörténeti Értesitő, 1965, XIV,évf. 3.sz. 235. old.

Eigel István

Bemutatott műve:

A debreceni ugráregyetem mozaik kartonjának részlete.

Zola Tibor: XI. magyar képzőművészeti kiállítás, Budapest, 1968.

81

M.D.K.

Eigel István festő

Meghivásos pályázaton nyerte el debreceni Agrártudományi Egyetem nagy előadótermének előcsarnokába ke rülő 80 négyzetméteres secco falkép tervezését.

Napló

Magyar Nemzet 1966. junius 25. 7.1.

Kigel István festő

Meghivásos pályázaton nyerte el debreceni Agrártudományi Egyetem nagy előadótermének előcsarnokába ke rülő 80 négyzetméteres secco falkép tervezését.

Napló

25. 7.1.

Rigel István

mozaik terveit láthattuk az 1970 júliusában rendezett hajduszoboszlói országos vázlatkiállitáson. Szabó Iván emlék-plakettet kapta.

Sz. Kürti Katalin: Képzőművészeti kiállitások Hajduszoboszlon

Népművelés 1971/1 41old.

M.D.K.

Eigel István

Közös kiállitása feleségével Tassy Klárával

Perneczky Géza: Tassy Klára és Eigel István kiállitása

Magyar Nemzet 1966. julius 23. 4.l.

M.D.A.

Eigel István

Közös kiállítása feleségével Tassy Klárával

Berneczky Géza: Tassy Klára és Eigel István kiállítása

Magyar N emzet 1966. julius 23. 4.1.

M.D.K.

Eigel István
grafikus

Kiállításon bemutatta a
„Sziget", a „Répcső", a „Mú-
zsa" c. művét. —
„Alföld" Gobelin kompozíció (repro)

Pozganý Friggyes megnyitó beszéde Eigel István és Tassy Klára kiál-
lításán
Művészet, 1967 február – 41 kep.

Engel István

Kiállítása nyílt az Ernst
Múzeumban

Magyarország 1966 júl. 10, 10 old.

EIGEL István

katalógus

1922-ben szül. Ujpesten. Főisk. tanulmányait 1947-ben fejezte be, mesterei Rudnay Gy. és Bernáth Aurél voltak. 1958-61-ig Derkovits-öntöndíjas. -1951 óta rendszeresen fogl. oktatással: előbb ipari-iskolában, később technikumban tanított rajzot. 1961-től a képzőm., majd az Iparm. Főisk. tanít. 1954 óta rendszeresen szerepel a harci kiáll.-okon. Gyűjt. Kiáll. volt több más tiszt feslővel együtt 1947-ben, műterem kiáll. 1951-ben. jelt.

Eigel István és E. Jassy Klára festőművének kiáll. Bp. 1965. kat. összeáll. katona ~~Jenő~~ lánló. Kiáll. rend.: Lánez Sándor

Kabelófus

EIGEL István

1957-ben feleségével együtt mutatkozott be a Fényes Adolf-teremben. Képeivel rendszeresen szerepelt külföldi bemutatkozásokon is, vagy Párizsban, Lusszvában, Velencében, Genfben, Varsóban, Prágában, Berlinben. Legutóbb és évben Grosban – egy magyar ziáll. szerebében. Pápázatokon jezt mozai Egerben sgraffito, Debrecenben mozaik, Szegeden feleségével kénilett gobelin. Dunaujvárosi mozai 1 tervével is megnyerte a ziért pápázatot, de ez nem zerult vivitelezésre öadra kénilett mozaikot, Balatonfüzedre vakolatintarziát.

Eigel István és E. Tassy Klára festőm.-ek kiáll. Bp. 1965. kat. önéáll. katona lánló. kiáll. rend.: Lánca Sándor.

alkalmazza az emberi személy transzcendenciáját." (G.S. 76.)

Az emberi személy transzcendenciájának védelme, a személyes Isten-hit, az Isten országának terjesztése, az egyház, mint egyház elsődleges feladata. S az Isten országa nem téveszthető össze semmiféle evilági ország vagy rendszer terjesztésével. Ez az úgynevezett „felszabadítás teológiák" egyik nagy kísértése.

Azt jelenti-e akkor ez, hogy az egyház elvonja tagjait az evilági feladatoktól? Gúzsba köti-e kezüket és tétlenségre kárhoztatja-e őket mindabban, ami az igazságosabb társadalom építését és az emberi jogok védelmét illeti?

A válasz egyértelműen: nem. Ahogy valaki szellemesen fogalmazta: az igazságosabb társadalom, az emberi jogokért való küzdelem nem azonos az üdvösséggel. De hogy én ezért mindent megteszek-e, üdvösségem ettől is függ.

Politizáljanak? Ne politizáljanak?

Amikor II. János Pál pápa Pueblában járt, a latin-amerikai püspökök konferenciáján, a magyar újságok ezt írták: „Arról beszélt, hogy a katolikusok ne politizáljanak, s ezzel a jobboldali diktatúrákat segítette". Csakhogy ez nem igaz.

Azt valóban mondta, hogy az egyház, mint egyház — s az egyház nevében szóló püspökök és papok — ne vegyen részt a pártpolitikában. Hiszen több párthoz tartozó híveik lehetnek, s a világi hívek nagykorúak. De igenis prófétai módon szólaljanak meg ott, ahol az emberi méltóság, szabadságjogok, a család és az erkölcs kérdéseiről van szó. Félelem nélkül hirdessék a szociális igazságosságot és neveljenek szociális érzékenységre. Hirdessék és terjesszék az egyház szociális tanítását.

Ugyanerről II. János Pál pápa a „Sollicitudo rei socialis" kezdetű enciklikájában így tanít: „Az egyház szociális tanítása nem 'harma-

szersmind nemes mesterségére, készüljenek fel rá, és a maguk kényelmével vagy áruba bocsátható érdekeivel nem törődve igyekezzenek azt gyakorolni. Megvesztegethetetlenül és okosan szálljanak síkra minden igazságtalanság és elnyomás, egy-egy személy vagy egyetlen politikai párt más véleményt nem tűrő önkényuralma ellen. De legyenek őszinték és méltányosak, sőt politikai szeretettel és eréllyel szenteljék magukat minden ember szolgálatára." (75. p)

Sokan, jó keresztények is, félnek politikai szerepet vállalni. „Sine mendatio non est politica" — mondják és félnek, hogy bepiszkítják kezüket. Manicheista tévedés ez, olyan gondolkodás, mint a példabeszédbeli szolgáé, aki elásta a talentumokat, hogy el ne veszítse. „Vétkesek közt cinkos, aki néma" — írja a magyar költő is. Jacques Maritain pedig így foglalta össze az egyház politikai felelősségét, s benne külön a papokét és a hívekét: „A püspök és a pap az egyházat képviselve áll ki az emberi jogokért, a világi hívő pedig hitéből erőt merítve a saját nevében vesz részt a pártpolitikában."

Ám az emlékezés, a keresztény felelősség kérdésének felvetése előre is mutat. „Mit tegyünk hát, testvérek?" — kérdezik Péter hallgatói az első pünkösdkor. Mi, elkötelezett keresztények plurális demokráciában élünk, sokszor kisebbségben. Egyedül kevesek vagyunk. Testvérkezeket kell tehát keresnünk. II. János Pál írja: „... minden jóakaratú embert arra kértem, hogy legyenek készségesek a párbeszédre és az együttműködésre. Ez különösen azokra a személyekre és csoportokra vonatkozik, akik sajátos felelősséget viselnek politikai, gazdasági és társadalmi téren, akár nemzeti vagy nemzetközi szinten." (Centesimus annus 60. pont). Ugyancsak ő mondta: „...az ember az a kiemelt út, amelyen az egyháznak járnia kell, hogy teljesítse missziós küldetését... az út, amelyet maga Jézus jelölt meg, az út, amely titokzatos módon a teremtés

szimbóluma. Kell és szükséges, és minden kereszténynek az „ideiglenes dolgok dinamizmusában" (R. Schütz) kell kifejteni evilági küldetését. De van egy másik kép is, s ez maga az ember, az Isten képmása. Az egyház, mint egyház, a püspök, a pap mindig erre figyelmeztet, felkiáltójelként, mint vértanú elődöm, Apor Vilmos püspök, aki bátran szembeszállt mindenféle barbársággal: „Isten dicsősége az élő ember" (Iraeneus). Bárcsak megértenénk ezt mi, magyarországi keresztények és elkötelezetten, felelősséggel szolgálnánk minden jóakaratú emberrel karöltve, minden embert és az egész ember boldogabb jövőjét és üdvösségét.

leg va tói em len me kal gas tán A nye Nev nos tosít zede Age e el, reszt Az

Egyi

Késő-barokk feszület áll főiskolai szobám asztalán. Legutóbb néhány hallgatóm arra figyelt fel, hogy Mária szívét csak egyetlen tőr járja át ezen a Golgota-ábrázoláson, nem pedig hét. Örültem az érzékeny reflexiónak, s alkalmam nyílt egy kicsit fellapozni az emlékezet könyvét Máriáról, a szenvedő anyáról, a róla szóló irodalmi remekeket idézni.

Bevallom, következő előadásomba belenyúlt a „téma", főleg a fájdalmas Szentszűzről valló, őt megéneklő „ősi" irodalom, a derék ferencesek, szerviták hitbuzgalma e Mária-emlékezés kultuszterjesztésében. Természetesen megemlékeztünk, az Ó-magyar Máriasiralomról, amely újra itthon van, *Erdélyi Zsuzsanna* „drágalátos szöveg-gyűjtésé"-ről hazai tájakról, amely a „hétfájdalmú" anyai sorsában az életért, a gyermekeik sorsáért aggódó „csöndes lelkeket" idézi fel, az azonosulást a világ Édesanyjával.

„A te lelkedet is tőr járja át" — idézte hallgatóm a szentírási mondatot, Simeon szavait, aztán még hozzátettük a golgotai sötétedő ég alatt remegő ifjú Jánost, s a legenda-töredéket, amely a középkor lel-

kis lék ha mc iva ság kec vét ről szo eg ga gy els m rá go en se éle rál és iza zel alá ara sze vé ria

Új Ember 1997 [illegible]

EIGEL István

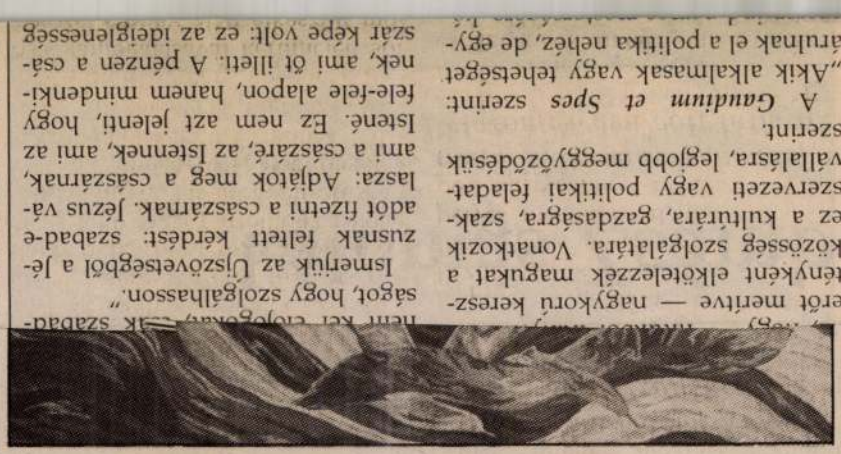

Tassy Klára: Dunai sirályok

Tassy Klára és Eigel István emberi szövetsége immár ötven esztendős, — egymás iránti szeretetük, megbecsülésük, hűségük két vonzó festői életpályát is eredményezett. Mindketten hetvenöt évesek. Azonos életkoruk is összetartozásukat erősíti.

Eigel István Munkácsy-díjas érdemes művész, főiskolai tanár itthon és külföldön is ismert. Gondolkodó alkat. Híres *„Majális"*-adaptációjában nemcsak *Szinyei Merse Pál* emléke előtt tiszteleg, hanem a szemléttel borított térség megjelenítésével korunk új veszélyeire is utal.

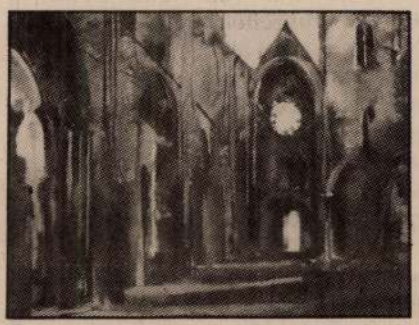

Eigel István: Zsámbék

Azt kutatja, mivé lettek eszményeink. A biblikus üzeneteket korszerűsítve, személyes tapasztalataival gazdagítja. *Kiűzetés a paradicsomból* című képének másik változata; űrjelenet. Idestova két évtizede főmotívuma Zsámbék. E rom sok változó szépségűek. Árnyalatokban érzékeny színei az élet ragyogását tárják föl a kert varázsában, a virágok hatalmában, pávák sétájában, hegyek-völgyek ritmusában, a forgószél és a dunai sirályok kavargásában. Művészete egyenletes, nincsenek megtorpanásai, csak magaslatai. Balatonfüreden szinte Csontváryt idézte megrázó alkotása, *A magányos pinea* textíliája.

Tassy Klára és Eigel István közös vallomását az utóbbi e gondolatban összegzi: „Meg kell őrizni a szép öregséget, és a lázadás nélküli halál bölcsességét." Ők ketten őrzik.

Losonci Miklós

Károlyi Amy

Folyosó

A van és semmi közti folyosó
embertelen és hangtalan.
Kórházban, börtönben, gyárban van.
Hangja nincs, visszhangja van.

Ez a folyosó nem beszél
de mind a két oldalon hangfal.
Nem szól, de megőrzi a hangokat,
születik és meghal.

Károlyi Amy

Ige

Többfelöl közelitem az Istent,
ki megtart lent, és megtart ott fent.
Kezdete az ige.
Állványzaton a hangzata.
Sóhajaim Ő maga,
amikor megtalálom Istent.

Minden sorra van bocsánat,
az irgalom nem ér véget,
mindnyájunk sorsát Te itéled.
Kegyelmedet Te árasztod,
s bocsánatot hogyha kérek.

Gyámhivatal alakul Palotán

Várpalota, Ősi, Öskü, Tés és Berhida településeken végzi majd munkáját a várpalotai székhelyű gyámhivatal, melynek – a polgármesteri hivatal új belső szervezeti egységeként történő – létrehozásáról legutóbbi ülésén döntött a város önkormányzati képviselőtestülete.

A megye érintett részén közel 52 ezer polgár él, így (a vonatkozó minisztériumi ajánlás értelmében) öt fő ügyintézővel alakul meg az új gyámhivatal, amelynek teljes létszáma a vezetővel és az ügykezelővel héttagú lesz. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatás-ól szóló törvény értelmében a ámhatósági feladatok egy rés-ze jegyzői hatáskörben marad, de azokat is az új szervezet látja majd el.

Leszkovszki Tibor polgármester előterjesztésében megjegyezte, sem törvény, sem kormányrendelet nem ad utasítást arra, hogy milyen módon kell a városi gyámhivatalokat megszervezni. A város elöljárója javasolta, a gyámhivatalt a városháza önálló irodájaként hozzák létre: az új szervezet ellátja majd az elsőfokú gyámügyeket, igazgatási feladatokat (természetesen a jegyzői feladatokat és hatásköröket Várpalota közigazgatási területén továbbra is *dr. Fekete Antal János* jegyző gyakorolja).

A Népjóléti Minisztérium másfél millió forintot biztosít a városi gyámhivatal 1997. esztendei működésére. A jövő évi finanszírozást a költségvetési törvénytervezetben (a Belügyminisztérium fejezetében) a körzeti feladatokat ellátó városi gyámhivataloknak járó kiegészítő igazgatási normatívával tervezik. A városházán ebben az évben csak az egy fő ügykezelőt nem tudják a hivatal létszámából biztosítani, a járandóságok így nem jelentenek különlegesen nagy megterhelést a várpalotai büdzsének.

A megyében eddig különböző típusú megoldások születtek a városi gyámhivatalok létrehozására: van olyan település, ahol a gyámhivatali és a jegyzői feladatokat külön szervezetben látják el, máshol ugyanaz az ügyintéző végzi mindkét feladatot. A Veszprém Megyei Közigazgatási Hivatal szakemberei egyetértettek a várpalotai modellel. A működési feltételek kialakítására, az ügyrend elkészítésére a képviselő-testület felkérte a polgármestert és a jegyzőt.

(áj)

Fűzfői részvénykibocsátás

Az Állami Pénz- és Tőkepiaci Felügyelet engedélyével a november 10-től december 10-ig terjedő időszakban a Fűzfői Papír Rt. nyilvános részvény-

ám a részvénytársaság szeretné, ha ettől függetlenül legalább egy, de inkább két hétig nyitott maradna a jegyzési időszak, még nagy túljegyzés esetén is.

hász Nagy Sándor, a Fűzfői Papír Rt. igazgatósági elnöke.

A Napló kérdésére azt is elmondta, hogy az árfolyam kia-kításában szerepet ját-

Fából faragott Jézus-szobrot avattak a sümegi temetőben

Embernagyságú, tölgyfából faragott, Jézust ábrázoló szobrot ajándékozott a sümegieknek *Nyers Miklós* helyi fafaragó művész.

Az ajándékot a temetőben november 1-jén, szombaton ünnepélyes keretek között avatták fel a szintén fából faragott harangláb és a hirdető szomszédságában, a ravatalozó mellett. Az eseményt a sümegi katolikus egyház, a helyi temetkezési társaság és a városvédők szervezték meg.

Tanai Károlyné, a Városvédő Egyesület elnöke az égő gyertyákkal megjelent polgárok gyűrűjében tartott köszöntőjében elismeréssel szólt a művészről, aki nem műteremben, hanem a város utcáin és terein, a lakosság szeme láttára dolgozik művein, amelyekből már több darabot ajándékozott a sümegieknek. Nyers Miklós soha nem vágyott hangzatos, központi kitüntetésekre, elismerésre, ehelyett a csendes kisvárosi alkotás ...sztotta. Tanainé arról ... hogy a művész a

EIGEL István

Ajándék Balatonfüredneknek

***Eigel István* és *Tassy Klára* festőművész házaspár idén ősszel ünnepli 75. születésnapját. Ebből az alkalomból nyáron közös kiállításuk nyílt a füredi Art East Galériában. A házaspár hosszú éveken át a városhoz kötődött, a nyarakat fenn a hegyen, nádtetős, öreg házukban töltötték, amelyet a közelmúltban eladtak.**

A füredi esztendők emlékére Eigel István Munkácsy-díjas, érdemes művész *A Berzsenyi Társaság* című, 140x175 centiméteres olajfestményét a városnak ajándékozta. A művet a polgármesteri hivatal előterében helyezték el.

Dr. Szalay László polgármester elmondta, hogy a művész a nyári kiállítást követően ajánlotta fel festményét a városnak. A nagyméretű mű méltó helyre került, amelyet akarva-akaratlanul minden betérő ember lát. A polgármester a házaspár nyaralójában tett látogatásakor őszinte háláját fejezte ki az önkormányzat nevében.

Eigel István érdeklődésünkre megjegyezte, hogy nem búcsúztak el örökre Füredtől, ám idős koruk miatt nem tudnak rendszeresen lejárni. Feleségével azért döntöttek az ajándékozás mellett, mert a polgármesteri hivatalról és a füredi ismerősökről kedves emlékeket őriznek. Művéről elmondta, hogy a Berzsenyi Társaság elnökségének tizenhárom tagját és a tizenhárom aradi vértanút ábrázolja. Az elnökséget, a társaságot Berzsenyi Dániel és a vértanúk szellemisége hatja át, és az elnökség tagjai közül sokan kötődnek Füredhez és a Balatonhoz.

– kgy –

A zsűri értékelése szerint kétmillió forintot érő olajfestmény a polgármesteri hivatal előterében látható

Áfrány Gábo[illegible] [illegible]tel[illegible]

Japánok a magyar oktatásról

Magyarország komoly társadalmi és gazdasági változáson ment keresztül, mi arra voltunk elsősorban kíváncsiak, ez miként érintette, milyen feladatok elé állította a pedagógusokat – tájékoztatta a Naplót *Eiji Saiki*, a kumamotói Oktatási Továbbképző Központ igazgatója, az elmúlt napokban a várpalotai általános és középiskolákkal ismerkedő húszfős japán pedagóguscsoport vezetője.

Saiki úr elmondta, a Japán Császárság kormánya a világ számos országába küld szakmai csoportokat, velük egy időben kollégáik Mexikó és több nyugat-európai állam oktatási módszereiről tájékozódnak. Ők Japán legdélibb szigetéről, Kiyusuról érkeztek, általános és középiskolákban tanítanak, az egyik pedagógus hátrányos helyzetű gyerekekkel foglalkozik.

A japán pedagógusok Magyarország demokratizálódását és az oktatási rendszer változását együtt szemlélik. Különösen nagyra értékelik a képességfejlesztő tantárgyaknál (ének-zene, testnevelés, művészeti oktatás) elért eredményeket. A Japánban megszokotthoz igen alacsonynak tekinthető magyar osztálylétszámok Saiki igazgató szerint lehetőséget adnak arra, hogy bensőségesebb viszony alakuljon ki tanár és diák között. Újdonságnak tűnt számukra, milyen nagy figyelmet fordítunk már az általános iskolában az idegen nyelv oktatására, ezt a szemléletet megfontolandónak, átvételre alkalmasnak tartják. Ugyanígy felhasználhatónak tekintik a magyar környezetvédelmi oktatás eredményeit.

Ha a magyarok elfogadják kritikai észrevételeiket, a japán pedagógusok a számítástechnikai ismeretek alaposabb oktatását, a számítástechnika lehetőségeinek a tanórák alatti nagyobb kihasználását javasolják. Megjegyezték, Japánban [illegible] alapfokú intézmények között nincs olyan nagy különbség, mint nálunk: a felkelő nap országának bármely iskolájában a diák lényegében ugyanazt a színvonalú oktatást kapja. A várpalotai iskolák vezetőinek rendezett búcsútalálkozón Eiji Saiki kollégái nevében is köszönetet mondott, hogy sokat tanulhattak Magyarországon, Várpalotán.

(áj)

EIGEL István

T.A. [TASNÁDI Attila]: Eigel. - Népszava, 119. évf. 216.sz. 1991. szept.14. 8. p.

kötet, a „Víztükör", melyet a festővel közösen csinált.

S most lássuk a megoldást…

Ha Takáts Gyula sarat dobott barátkozott egyedül.

– Igaz, hogy nyomorogtak feleségével?

– Igaz. Több oka volt. Bada-

Legfeljebb húsz lépcsőfok az út a festő gyönyörű képéig. Nem vállalja. Kiszédeleg a kertbe – bizonnyal hányni.

*

Jó tizenöt éve egy jugoszláviai lapban azt írta egy szerb nevű szerző a Vajdaságról szólva, hogy az ott élők egy igazi kultúrnépből, a magyarságból valók.

Azóta arrafelé lőnek.

Végh-Alpár Sándor

BADACSONYBAN?

…, mint aki szögbe lépett. Lehet-A szelíd költő, Takáts Gyula fel-nes szándékú egyesületet barátja, zobra ellen? Manapság minden A megyei lap cikke, amely tudósít f Emlékmúzeum Baráti Körének éről, címében egész odáig megy, ot el kell távolítani…"

az Egry-szoborra, miért nem szólt már korábban a „szocreál" ellen.? Például akkor, amikor felavatták az Egry-múzeumot? Az ünnepségre Bernáth szinte úgy ért le Pestről, hogy még kezén voltak a pártházi secco festésének nyomai… Tudom, 1973-ban ilyenért nem lehetett szólni – nyilvánosan.

És négyszemközt?

Megtörtént?

Vagy nem tudta a költő, hogy Bernáth mivel van elfoglalva?

Majd' elfelejtettem, mert ez is az ügyhöz tartozik: az Egry József Emlékmúzeum Baráti Körének – papíron – ma is tagja Aczél György. Igaz, rég nem fizeti a tagdíjat.

csony elzártsága az egyik. Se üzlet, semmi. Naplójában írja, hogy bement Tapolcára, nem kapott zsírt, de kapott tizenöt deka vajat. Nagy siker: tizenöt deka vaj… Horgászott, haluk volt. Fájuk viszont nem. Amikor végre kaptak egy kocsira valót, olyan nyers volt, hogy nem égett.

– Ön hogyan került kapcsolatba Egryékkel?

– Tanulmányi felügyelő voltam akkor, s nemcsak iskolákat meg nevelőket látogattam, hanem néhány jellegzetes figurájú tanulót is. Így kerültem el Vízkeletyékhez. Vízkelety István Egry feleségének első házasságából származó fia volt. Lump, könnyelmű ember, akit hamar

S itt?

Könyvesboltokból butik lett. Tárlatlátogatásból hányás. Pannon költőből szoborlökdöső.

A kultúra elleni dzsungelháborúhoz nem kell se kés, se puska. Ennyi is elég. Főleg akkor, ha nincs ki szóljon: önmagadra emelsz kezet!

Én szóltam…

*

Eddig a közírás. Innen a szerző magánjellegű kiegészítése következik.

Elmondom, hogy ottlétemkor magam is beléptem az Egry József Emlékmúzeum Baráti Körének tagjai közé. Legfőbb oka ennek a festő iránti mélységes tiszteletem. A másik, hogy tán segíteni tudom ennek a tiszta szándékú csapatnak a munkáját. A harmadik, hogy megakadályozzam a badacsonyi szobor elmozdítását.

Magam elé képzelem azt a jugoszláv lapot, amelynek kulturális oldalán jókora címbetűkkel ez áll: „Ledöntötték egy festő szobrát a Balatonnál!" Még álomnak is rossz…

Nem rokonom, nem ismerősöm, fogalmam sincs, miféle ember a szobrász: Marton László. De vád alá fogni azért, mert Egry-szobrához a kommunista párt adta a pénzt: szánnivaló indok. Én bizony boldogan járnék Krúdy emlékmúzeumába, akár Gömbös, akár Rákosi adta hozzá a pénzt. Sajnos, egyik se adott, nincs is Krúdy-múzeum…

Egry-szobor viszont van!

Itt és most közlöm mindenkivel, akit illet: ha ledől vagy elkerül

MAHIR SAJTOFIGYELO
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Eigel István, kétszeres Munkácsy-díjas festőművész

MŰVÉSZET

1984 -10- - -, 13-old.

Pálosi Judit: Új művészeti alkotások a szőnyes Operaházban.

5 Eigel István: Szövött falikárpit kartonja, 155×275 cm

gok. Elgondolkoztat maszk és ember, szerep és színész bizonytalan határú egysége-különbözése vagy a muzsikát létrehozó zeneszerző és azt az előadásokon újra és újra megteremtő muzsikus egymásrautaltsága.

Karmesteri kéz mozdulatára fellebbenő függöny egyik szárnyán, a drapéria redőibe simulva, az álom bizonytalan rendszerű felsorakoztatásában különböző korok zeneszerzőinek arcvonásait ismerhetjük fel. A másik függönyszárny a szerepeké és előadóiké: néhol portréhűséggel előadott, másutt fantázia szülte arcok sokasága. A képmezőt alsó szegélyén maszkok keretezik, egy kettévált maszk alól pedig a színész valódi arca tekint ki a képből. Az aprólékos részletezettségű motívumok sora finomságokat lehetővé tevő sűrű felvetést kívánt: a színes fonál itt centi-

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

Eigel István

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1972 JUL 12

1021

Az országos nyári tárlat anyagából

Eigel István

Bartók

(Fotó: Zoltay — Dokumentációs Stúdió)

TELEVIZIÓ

Apróhir

HÁZ

112 négyszögöles ház kétszoba, konyha, mellékhelyiséggel eladó 120 000-ért. Berettyóújfalu, Bessenyei u. 20. sz.

Háromszobás, gázfűtéses ház beköltözhetően eladó. Szepességi u. 34. Érdeklődni délután.

Eladó kertes családi ház, OTP-s. Egylétkert u. 58.

Eladó beköltözhető házrész. Kishegyesi út 19.

Téglaskert, Kanális u. 85. számú ház sürgősen eladó.

Jóssán, központban levő kertes, kétszobás családi ház melléképületekkel azonnali átadással eladó. Gépkocsit beszámítok — részlet lehetséges. Debrecenhez 4 km. Tel.: 15-334

Családi ház beköltözhetően eladó. Homok u. 2.

Kétszobás házam 150 négyszögöl telekkel másfél, kétszobás lakásra cserélem, lehet házfelügyelői is. „Megegyezés 110 000" jeligére a kiadóba.

Kettőszobás, kertes ház melléképületekkel beköltöz-

Kondoroson Homok u. 2.

ALBÉ

Külön bejári talembernek kiadó. Vörösmarty u. 8. I. 7.

Különálló üres szoba házaspárnak kiadó. Bellegelő 417. 8-as buszvégállomáshoz közel, Bodnárék.

Száraz pincehelyiséget keresünk raktározás céljára. Legalább 4 m hosszúságú. OTP, Vörös Hadsereg útja 16. sz.

Kiadó bútorozott szoba két személy részére. Kishegyesi út 19.

Két kislányt albérlőnek felvesznek. Érdeklődni: 5 óra után. Cegléd u. 11., jobbra I. lépcső.

Külön bejáratú bútorozott szoba, konyha, fürdőszoba-használattal kettő értelmiségi dolgozónak kiadó. Botond u. 9. Árpád térnél.

Üres vagy bútorozott kis szoba, konyha- és fürdőszoba-használattal kiadó. Szabadság útja 78. II. 10.

Egyetemi hallgató leány fürdőszobás, külön bejáratú

KULTÚRCIKK

Philips kazettás magnetofon, beépített rádióval eladó. Debrecen, Vár u. 2. félemelet 4.

BÚTOR

Eladó fényezett háló, konyhabútor, kombinált szekrény, háromajtós, kétajtós szekrény, rekamiék, rekamiégarnitúra, heverők, szelon, dohányzóasztal, fotelek, íróasztal. Arany János u. 13.

Jó állapotú dióháló eladó. Bethlen u. 68.

Eladó nagyméretű magasgasfényű íróasztal. Dobó u. 9. sz.

Fáklya kombinált szekrény eladó. Mata J. u. 13. IV. em. 14.

Hosszabbítható, ágyneműtartós gyermek rekamié új, 2 db alblak 90×130-as, 1 db ajtótok, használt, eladó. Teleki u. 26.

Fáhálá darabonként is

kérjük az ÁF
jában leadni.
ceni út 17/A

Női dolgozó
kakörbe felső
kalmaz a Haj
pos munkahét
cen, Vágóhíd

Műstoppolót
lat Vállalat.

Gépkocsivez
is — kőfarag
mint sírkőüze
gédmunkást
Temetkezési
Béke útja 13.,

A Debrecen
keres szabó
korlattal re
férfi segédm
Jelentkezés
lyon.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 237-748, 340-726

1970 JAN 17

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

A békési múzeum idei terve

Békésen, a múzeum hét termében 1971-ig ideiglenes kiállítások lesznek. A Múzeumi Főigazgatóság a jövő évben rendezi be az állandó jellegű kiállítást, amely 5—6 évre szól.

Az idei tervekből érdekes program bontakozik ki. Békéscsaba után Békésen is megrendezik a Békés megye 1944-től 1969-ig című, megyei festőket bemutató kiállítást. A helyi ipari szakiskola tanulóinak vizsgamunkáiból, modelljeiből a pályaválasztást segítő tárlatot rendeznek. A Békésről eltávozott művészek bemutatása sorozatban többek közt Eigelné Tassy Klára gobelinművész kiállítására kerül sor.

Eigelné Tassy Klára

Keresse fel a Házikertek Magboltját! Virág és konyhakerti magvak nagy választékban! Kifejtő-, vető- és takarmánybors ó. Bokorbab. Dughagyma. Heterózis paradicsom. Francia import szegfűmag. Gazdasági magvak. Állati tápszerek. — Vásároljon nálunk! Szerezze be még a tavasz beállta előtt a házikertjébe szükséges magvakat! **Cím:**

Kertész Sándorné magboltja.
Békéscsaba, Jókai u. 27.
Piactér. 141353

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748. 340-726

Eigel István, festőművész

1981 JUN 7.

HAJDÚ-BIHARI NAPLÓ

1021

Eigel István: Kékszakállú herceg vára

(Fotó: Hauer Lajos — KS)

Eigel István festményei

Eigel István Munkácsy-díjas festőművész kiállítása holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor nyílik a tápiószelei Blaskovich Múzeumban. Itt a festményeket június 19-ig tekinthetik meg az érdeklődők, hétfő kivételével naponta 10 és 13 óra között.

Az első művésztelep 1945 tavaszán Tápiószelén nyílt a Blaskovich Múzeumban. Még nem szabadult fel teljesen hazánk, mikor már itt festett *Eigel István*, is, aki azóta műveivel meghódította a fél kontinenst. Most tisztességgel mutatkozik be, ott, ahonnan indult: *Tápiószelén*. Eigel István nagy utazó. Ez gondolkodást, munkát, helyváltozást és minőséget jelent. Ez utóbbi a leglényegesebb.

1922-ben született Budapesten, *Munkácsy-díjas, a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze. Rudnay Gyula* és *Bernáth Aurél* irányításával végezte el a Képzőművészeti Főiskolát — műveit azóta bemutatták *Budapesten, Moszkvában, Velencében, Mentonban, Athénban* — monumentális méretű mozaikjai, gobelinjei *Egerben, Debrecenben, Ózdon* szolgálják az esztétikai nevelés ügyét.

Művészetének kiemelkedő eredménye abban rejlik, hogy az ízlés és tudás *azonos minőségben* jelenik meg, de ugyanez vonatkozik a mű absztrakt és reális összetevőire, melyek szintén egyensúlyban vannak. Ez az Eigel-festmény komplexitása. Egyszerre látvány és meditációs tömb, egyszerre ad munkát, örömet szemnek, szívnek, intellektusnak. A fejlődés valahány állomásán időző ember tájékozódást kap, kincset vehet át Eigel művészetétől!

Ez vallomása alapján is mélyen közösségi indítékú: *Közös a sorsunk, akik festjük a képeket, és akik nézik azokat. Ez a világunk, erről kell vallanunk, erre kérünk meghallgatást.* Ő a maga által kitűzött magas elvet maradéktalanul és következetesen megvalósítja. Mindent magához gyűjt, hogy mindent átadhasson számunkra festői gazdagítás után; halászhálókat, zsámbéki íveket, nagymarosi motívumot, Itáliát, bányászokat, üvegfúvót. Különös, de igaz, számára és így számunkra is minden lépcsője, gyára, sorompója, kötéltáncosa vizuális esemény, színnel növelt kincs, mely közös tulajdonunk.

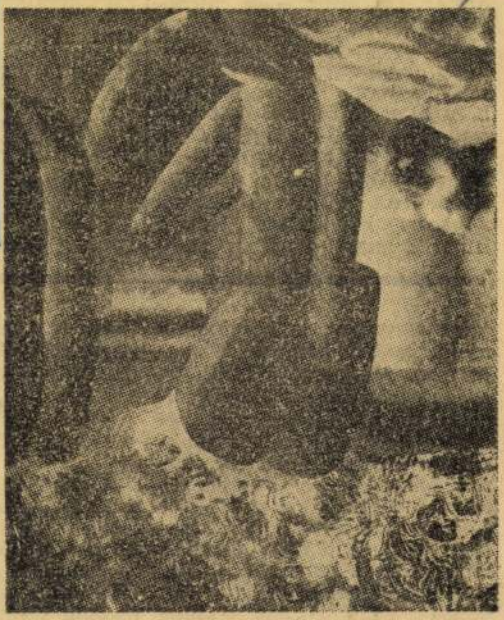

Eigel István: Augusztus

Függőleges szakadással épít tömböt Bartók arcmásához. *Minden megoldása egyedien választékos.* Képzőművészetünk egyik követe külföldön, támpontja itthon Eigel István. Képi kultúránk vele is, általa is terjeszkedik. Jelképei kellemesek. Megfejti és vízszintes hullámokban adja át egy sík táj hangulatát, s az *Augusztus* szeme a barnára sült emberi test. Választékos eszközeiben, mindig másképpen gazdálkodik a kép lehetőségeivel. Egyszer a látvány kap főszerepet, máskor megelégszik az erővonalakkal. Olykor egyetlen ötlet elegendő, máskor a komplexitás jelenti a véglegességet. Erre a példa a *Metamorfózis.*

Olyan pontja hazánknak Tápiószele, ahonnan Eigel István művészete indult, s megérkezett az európai köztudatba. Valamit lendített hírünkön, hozzájárult szellemi gyarapodásunkhoz. Gyarapított, indult, terebélyesült, és visszaérkezett Tápiószelére úgy, hogy ez az érték, ez a festői minőség másutt is létezik.

Losonci Miklós

emberek, szakemberek tucatjai tervezték, mérlegelték az ültetvény telepítésének részleteit. És végül úgy döntöttek, hogy *a legmegfelelőbb hely a gödöllői dombhát délnyugati nyúlványa lesz*, a Ceglédbercel, Pilis és Albertirsa községek által határolt területen. (Az előkészítő munka részletes ismertetése helyett itt csak annyit jegyzek meg,

sára lesz szi
gondoltak az
tervezésénél
fordulás idej
júsági tábort
re. A termés
hát majd ez
leányok szed

A látási

És végül
igazság érde

telen szemlélet, amely *csak a szakismeretek bővítését kívánja meg.* Az üzem, a termelés, de az egyén érdekeit sem szolgálja, ha művelődési törekvéseink túlzottan csak a szakemberek képzésére irányulnak, elhanyagolva az ember általános és politikai műveltségének fejlesztését. A szakismeretek gyakorlati nélkülözhetetlensége nem jelentheti, hogy csak annak megszerzésére van szükség. Ellenkezőleg, *olyan művelt emberek kellenek*, akikre az új iránti nyitottság jellemző, *akik vállalják a folyamatos tanulást, képesek tudásuk állandó megújítására s ha szükséges, akár egy másik szakma elsajátítására is.*

Társadalmi céljaink elérését is lassítja, ha csak a szakmai ismeretek állandó bővítését tartjuk fontosnak. A műveltség különböző összetevőit nem lehet mereven szétválasztani, fontossági sorrendben egyiket a másik elé állítani. Igaz ugyan, hogy feltételesen és viszonylagosan szétválaszthatók, s az is igaz, hogy az általános és politikai műveltség gazdasági haszna sem mérhető. A műveltség hasznát csak számokban mérni nem csupán helytelen, hanem téves szemlélet is. Ugyanis *az általános és az ideológiai-politikai műveltség nélkülözhetetlen feltétele a szakmai tevékenység és a műveltség fejlesztésének*, a tulajdonosi tudat és a munkafegyelem, a munkához való szocialista viszony erősítésének. Ezen tulajdonságok nélkül a nagyobb szakmai tudás önmagában keveset ér.

A MUNKAHELY SZEREPE

A párt állásfoglalásai, valamint az országos szervek intézkedései világosan meghatározzák: *a munkahelyi művelődés a munka és a személyiség fejlődésének egyaránt kulcsfontosságú területe.* Ez megköveteli módszereinek, formáinak kidolgozását és továbbfejlesztését, tartalmának, irányításának korszerűsítését. E feladatok megoldásában a gazdasági vezetőkre szintén fontos feladat hárul.

Megállapíthatjuk, hogy egyre inkább csökken a szűk látókörű vezetők és szakemberek száma, s növekszik azoké, akik a termelés objektív tényezői mellett jelentőségének megfelelően foglalkoznak annak szubjektív oldalával, az emberrel is. Állandó és közvetlen *biztatással, személyes példamutatással és anyagi eszközökkel* is *segítik dolgozóik tanulását, műveltségének gyarapítását.*

Szólni kell arról is, hogy a művelődésben milyen nagy szerepe van a *munkahelyi közösségeknek*, elsősorban a *szocialista brigádoknak.* Jelentősége abban van, hogy e mozgalomban társult először a *szocialista* módon *dolgozni, tanulni és élni* hármas követelménye. Jelszavuk *társadalmi szükségletet fejez ki*, mert *az élet minden területén segítik, gyorsítják a szocialista életmód és erkölcs, a szocialista érdekek általánossá válását.* Ez, a dolgozók öntevékenységére épülő, szervezett társadalmi erő a termelési feladatok végrehajtását, a korszerű technika alkalmazását politikai és kulturális aktivitással ötvözi, s ezért élenjáró nagy társadalmi feladataink teljesítésében is.

TÖBB SZABAD IDŐ

A társadalom és a technika fejlődése nemcsak az emberek munkáját könnyíti, hanem *csökkenti a munkára fordított idő mennyiségét* is. Objektív és szubjektív okok egyaránt közrejátszanak abban, hogy *ma még az emberek többsége nem tudja értelmesen eltölteni szabad idejét.*

Az értelmes, kulturált élet igénylésére, a különböző értékű lehetőségek közötti helyes válogatásra azonban nevelni kell az embereket. Ahogyan a munka alkotótevékenységgé alakul, úgy lesz a munkaidő helyett egyre inkább a szabad idő a társadalom tényleges gazdagságának mértéke: az a szabad idő, amely ténylegesen az ember rendelkezésére álló, az ember fejlődésének és képességei sokoldalú kibontakoztatásának céljaira felszabadított idő lesz.

Nagy Sándor
az MSZMP Pest megyei Bizottsága
Oktatási Igazgatóságának
tanára

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG
Eger
1969 OKT 5

Egy jogos megjegyzés

A Népújság szeptember 7-i számában Kátai Gábor cikket írt Hatvani Perlusz Gyula festőről. Szülővárosában — Hatvanban — nemrég megrendezett emlékkiállítása alkalmából. Tisztességes és okos cikk, nincs vitatkozni valóm vele. Csak egy kitételével: Hatvani Perlusz Gyula mint egyszerű, vándorló „tollaszsidó" járta hajdanában az országot.

A kiállításra kiadott tájékoztató szerint a festő a kereskedelmi pályát cserélte fel a művészettel, melynek kedvéért lemondott az egykori Fenyves Áruházban viselt üzletvezetői állásáról. Mégsem az a bajom, hogy e ténybeli tévedés Perluszt, mint kereskedőt, tollas zsidóvá degradálta. Hanem az, hogy a tollas zsidó — éppúgy, mint a rongyos vagy libás zsidó —, a felszabadulás előtti hazai szóhasználatban komisz tartalmat kapott. Mindenekfelett nem foglalkozást jelentett, hanem zsidót. Vagyis megkülönböztetést. Elhatárolást. Kirekesztést. Ezért nem szeretem olvasni ma sem, hiszen egy művész — vagy bármilyen hivatású állampolgár — tevékenységének méltatása közben, a dolog természeténél fogva, épp az érdekelhet legkevésbé, az illetőt megkeresztelték-e, vagy sem, magyar anyanyelvű-e, vagy sem: ha egyszer itt élt és nekünk alkotott, hozzánk tartozik fenntartások nélkül.

Kátai Gáborról, természetesen fel sem tételezem, hogy az említett kitétellel félreérthető szándéka lett volna. Bizonnyal nem ismerte, vagy nem gondolta végig e kitétel járulékos jelentéseit.

Dobozy Imre

akar, új
vásárolni,
lenne szük
zamok nö
nyilvánvaló
két az el
szeretnék
hogy ne e
inkább em
jövedelme.
gépvásárlás
trágya besz
nem kevé
szükség. Saj
mindig sikerül, ezért a szövetkezetek szívesen vennének fel bankhitelt. Ez pedig nem egyszerű dolog, mert a hitel felvételéért folytatott versenytárgyalások során csak a legerősebb szövetkezetek esélyesek. A közepes vagy különösen a gyenge termelőszövetkezetek általában esélytelenek, de ha kapnak is hitelt, akkor is meggondolják, hogy felvegyék-e.

A hitelek törlesztése ugyanis olyan gyors ütemű, hogy általában nem képesek a visszafizetésre anélkül, hogy ez meg ne ingatná gazdálkodásukat.

... kereskedelmi, feldolgozó vállalatok és a termelőszövetkezetek közötti kapcsolat nagyon sokat javult az új gazdasági mechanizmusban. Különösen akkor, ha egy felvásárló vállalat mellett konkurrens cég is megjelent. Ebben az esetben nyilván mindkét vállalat arra törekszik, hogy megnyerje magának a szövetkezeteket, s ezért bizonyos előnyöket biztosítson.

Nagyon sok szövetkezeti vezető szerint azonban a kapcsolatok még mindig nem kielégítőek. A szövetkezetek ugyanis a biztonságos

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor-u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Eigel István

NÉPSZABADSÁG

1957 SZEP - 3.

Sok magyar és külföldi képzőművészeti alkotást állítanak ki

(Tudósítónktól)

A Műcsarnokban, a Nemzeti Szalonban, az Ernst Múzeumban, a Csók-galérián az év hátralevő hónapjaiban számos érdekes kiállítást rendeznek.

A Műcsarnokban szeptember 14-én *egyiptomi képzőművészeti kiállítás nyílik.* Ugyanekkor mutatják be a *Port Said-i gyermekkiállítás* rajzait, valamint *Hasszan Hesmat* egyiptomi keramikus műveit. Az egyiptomi kiállításon több mint 200 mű szerepel. Ezek európai „turnéjukról". Bécsből érkeznek hozzánk *Salah Kamelnek*, a római egyiptomi akadémia igazgatójának rendezésében.

Szeptemberben mutatják be műveiket a *Derkovits ösztöndíjasok.* Októberben *Szabó Iván* szobrászművész számol be munkájáról.

A Műcsarnok legnagyobb reprezentatív kiállítása az októberi forradalom negyvenéves évfordulója alkalmából *„Forradalmi magyar művészet"* címen készül. A kiállítás több mint háromnegyed részét múzeumi anyagból választották ki. Legnevesebb festőink forradalmi tárgyú képeit, például *Munkácsy „Sztrájk"*. *Kernstok „Agitátor"* című képét állítjuk ki. Ennek a Kernstok-képnek különös érdekessége, hogy az 1920-ban festett alkotás főalakjához Lenint választotta példaképül a mester. A kiállításon szerepelnek *Derkovits, Dési Huber, Tornyai* művei is. A felszabadulás óta eltelt tizenkét év alkotásaiból, képzőművészeink legfrissebb műveiből is a múzeális anyagot gyűjtik össze.

Kiemelkedik az őszi programból a *Csók alkotó közösségnek* a novemberben az Ernst Múzeumban megrendezendő kiállítása. Számos kiváló mesterünk és tehetséges fiatalunk vesz részt ezen a reprezentatív kiállításon.

A Nemzeti Szalonban egyes művészek műveit láthatjuk. *Gorka Géza* keramikus, *Borsos Miklós szobrász*, a plakett mestere, *Barcsay Jenő*, a kiváló festő szerepelnek a Nemzeti Szalon kiállítási programjában.

A Fényes Adolf-teremben *Eigel István, Tassy Klára* és *Kántor Andor* szerepel.

Több vidéki nagyvárosban is nyílik reprezentatív kiállítás. Októberben a miskolci és a hódmezővásárhelyi őszi tárlaton a helyi művészek és a fővárosi festők, szobrászok egyaránt bemutatják legújabb műveiket. *Martyn Ferenc* Pécsett rendez kiállítást.

A Képzőművészeti Alap két érdekes kiállítást tervez szeptemberben és októberben: *Jakuba János* és *Balogh András* képeit gyűjtik össze. A szegedi kiállításon *Winkler László* és *Jánoska Tivadar*, mint a tájegység művészei kapnak nyilvánosságot.

Sok kisebb kiállítás jelzi még az őszi képzőművészeti szezon zajlását. A Műcsarnok segíti a Kultúrkapcsolatok Intézetét külföldi kiállítások rendezésében is. Valószínű, hogy *sziriai* és *mongol* kiállítás is lesz az idén.

úgy oldható meg, ha a gyártó és értékesítő vállalatok szállítási szerződéseiket becsülettel teljesítik. Ha a vállalatok nem így járnak el, annak a dolgozók látják kárát, mert nem jutnak kellő időben hozzá a szükségleteiknek megfelelő, jó minőségű árukhoz. Az átvevő vállalatok kötelessége tehát, hogy szigorúan ellenőrizzék az áru minőségét, és amennyiben az nem felel meg az előírásnak,

érvényesítsék kötbér- és kártérítési igényeiket.

Sajnos, a vállalatok, különösen az ellenforradalom óta, gyakran elmulasztják szerződésszegésből eredő igényeik érvényesítését. Köztudomású, hogy az ellenforradalom következtében a kereskedelmi raktárkészletek erősen megsappantak, s a termelés mennyisége csak fokozatosan éri el a kívánt szintet. Emiatt számos iparcikk eladása, még abban az esetben sem okoz nehézséget, ha az áruk minősége és választéka nem felel meg a vásárlók szükségleteinek. A „mennyiségi kiszolgálás" kedvéért, a hibák felett szemet hunyó megrendelő azonban vét a dolgozók érdekei ellen.

Ez az elhallgatás a fogyasztóknak é ságnak. A kereske egyes esetekben m szervek által hibás árut is átveszik az sel, hogy a hibás ár lalat nekik szállítsa gyártott termékeit.

károsodnak a fog

A Duna Cipőgyár például úgynevezett korrigált bőrökből — amelyekből extra *minőségű* cipőket nem lehet gyártani — mégis extra *minősítésű* cipőket készített és ezeket is 5 százalékkal drágábban számlázta. A megfelelő minőségellenőrzés hiánya miatt erre csak akkor jöttek rá, amikor a cipők nagy részét a kereskedelem már értékesítette. Egyes esetekben a megrendelő vállalat már előre lemond arról, hogy szerződésszegés esetén érvényesítse a gyártó vállalattal szembeni igényeit. A Bútorértékesítő Vállalat 1957. I. negyedévre olyan megállapodást kötött a gyártó vállalattal, hogy annyi árut vesz át, amennyit a szállító vállalat gyártani tud, és olyan minőségben, ahogyan az elkészíti. Ez a megál-

-lapodás egyenes

felhívás rossz minőségű termelésre.

Az ilyen példa sajnos, nem egyedüli. A Rákospalotai Bőrkonfekció Vállalat által a textilgyárak részére szállított verőszíjak minősége például 1952. óta állandóan romlik. A szíjak túlnyomó részének hossza és szélessége nem felel meg a szabvány előírásainak. A verőszíjak rossz minősége miatt 70—80 százalékkal többet kell belőlük felhasználni, a szíjcsere miatti állásidővel a textilgyárak károsodnak, s a balesetek száma is nő. Ha a textilgyárak a szerződésszegésből eredő igényeik érvényesítésével az állam iránti kötelességüket teljesítették volna, úgy nemcsak a minőséghibás szállításból eredő káruk tért volna meg, hanem a szállítóvállalatokat is már régen rászorították volna a becsületes munkára.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Eigel Istvan

MAGYAR NEMZET

1966 JUL 6

Eigél ~~István~~ és E. Tassy Klára festőművészek kiállítása július 9-én, szombaton nyílik meg az Ernst Múzeumban. A megnyitó beszédet dr. Pogány Frigyes tartja.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1988 JUL - 6.

EIGEL ISTVÁN ÉS E. TASSY KLÁRA festőművész kiállítását szombaton 12 órakor nyitja meg dr. Pogány Frigyes az Ernst Múzeumban.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Eigel Gyula

ESTI HÍRLAP

1957 JAN 23.

GOBELIN, KERÁMIA. Elhelyeztek Hincz Gyula iparművész 15,5 négyzetméteres gobelinjét a debreceni Agrártudományi Főiskola új tanulmányi épületében. Még ebben az évben falra kerül Eigel István 80 négyzetméteres fali kerámiája az épület előcsarnokában.

elnöki palota ellen felvonuló

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HÍRLAP

Eigel István

1966 JUL 6

□ EIGEL ISTVÁN ÉS E. TASSY KLÁRA festőművészek az Ernst Múzeum soron levő kiállítói. A megnyitót Pogány Frigyes állami díjas építész, az Iparművészeti Iskola igazgatója tartja, szombaton délben.

Telefon: 221—931, 221—203

Eigel Mrai

MAGYAR NEMZET

1[illegible] SZEP 12

NAPLÓ

Szeptember 12

A Fényes Adolf teremben szeptember 13-án délután nyitják meg Eigel István és E. Tassy Klára festőművészek kiállitását. Megnyitó beszédet mond Szentiványi Lajos Kossuth-díjas festőművész.

kaképességű, fiatalabb egyént, könnyű, otthon elvégzendő munkára betanítok és munkával ellátom. »Ülőmunka« jeligére Felszabadulás téri

személyhez f
szek »Mérnök
lád« jeligére Fe
badulás téri H
tőbe.

Fővárosi Vízm
keres vízmérőle
sókat azonnali

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

EGYETEMI ÉLET

Eigel István

1963 SZEP 1 0

1021

ÚJ MOZAIK AZ ATF-EN. A 400 főt befogadó nagy előadóterem előcsarnokában avatták fel Eigel István festőművész üvegmozaik berakású alkotását, amely a „Négy évszak" címet viseli.

tatói hozzászólás (felkérésre
két hallgatói cikk (mellesl
ugyanannak a hallgatónak
tollából) és — a vitaindítóv
együtt — két „belső" írás.
mérleg szerénysége rövid tö

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1972 AUG

ALFÖLD
Debrecen

Eigel József

1021

Eigel József: Augusztus

né válhat a társadalom legfelsőbb rétegeiben végbemenő jelenségek megjelölésére.

Az ,,elit'' szó a polgári szociológia közkedvelt fogalma. Ez a kifejezés sokak számára egy a többi ember fölött álló ,,kiválasztott'', a tömegek vezetésére egyedül hivatott, legfelsőbb réteget jelentette és jelenti. A közelmúlt és a ma polgári filozófiájában, valamint a szociológiában a társadalom értékelése kapcsán terjedtek el a különböző elitelméletek. Közös tartalmi vonásuk az, hogy az ún. ,,kiválasztottak'' kisebb-nagyobb csoportjait tüntették fel a történelem formálójaként. A burzsoá történetfilozófiában és szociológiában azt a célt szolgálták ezek az elméletek, hogy a finánctőkések és a nagybirtokosok kezében levő gazdasági, politikai és katonai hatalmat az elit-uralom örökérvényű törvényének tüntessék föl. Értelmezésük szerint a társadalom minden időben az alkotó elitre és a passzív tömegekre oszlik, s egyedül az uralkodó osztályok, különösen a társadalom ,,legjobbjait'' tömörítő elit, mint uralkodó, mint irányító réteg képes a társadalmat vezetni, s erre a szerepre a velük született belső értékek teszik őket alkalmassá.

W. Mills, az amerikai ,,kritikai szociológia'' jeles képviselője, nagyrészt túllépte a korábtudatba
szintjé
(gazda
ugyana
lényegi
esemér
tetszik
hatalm
nak, m
kor mi
tömeg
felruházott s kitüntetett helyet
társadalmi csoportosulásként jelenik meg. A lényeg viszont mélyebben rejlik. A ,,Nagy Három'' (a gazdasági, a politikai és a katonai körök) nagyon is reális, kézzelfogható hatalom birtokosa. Következésképpen a történelmi események mögött a modern társadalom fontos szervezetei, a hatalom eszközei (az állam, a vállalatok és a hadsereg) állnak. Ez a felosztás, amely szoros egybefonódást is jelent, nagyjában-egészében megfelel a ,,Nagy Háromnak''. A történelem eseményeit tekintve a gazdasági, politikai és katonai körök megnyilatkozásai meghatározó jellegűek. A hatalom érdekében döntéseiket folytonosan egyeztetik. De csak a hatalom kérdésében. Saját, közvetlen érdekeik ugyanakkor

Eigel István

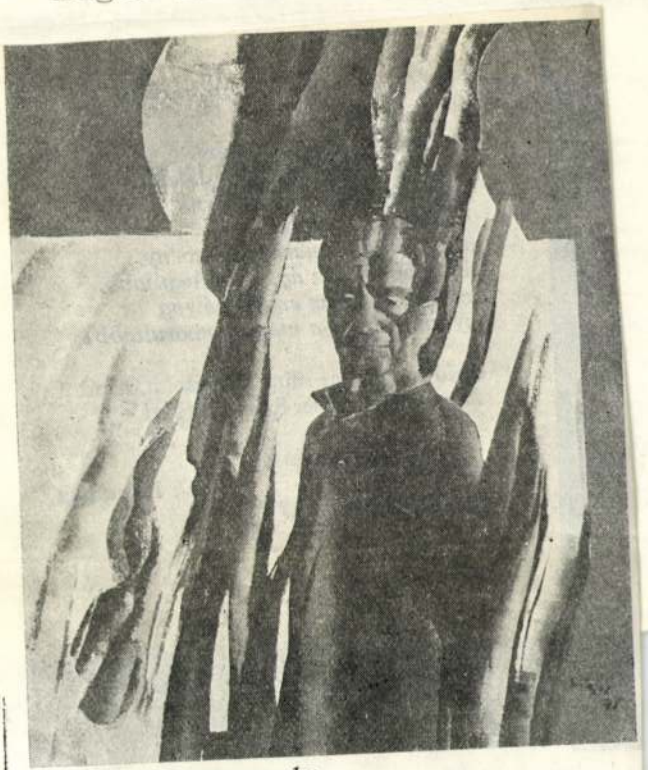

22

Eigel István: Domanovszky

Eigel István, festő

HÚSZ ÉV MÚLTÁN

Eigel István és Tassy Klára kiállítása a Műcsarnokban

NEM TETT JÓT a három hatalmas *műcsarnoki* terem és a sok vendégfal *Eigel István* bemutatójának. Ekkora képtömeg, az ilyen műáradat túlságosan is feltűnővé teszi, szinte belénk sulykolja mindazt, amit a közelmúlt kisebb kollekcióiból csak sejtettünk, s ami az utóbbi tíz év Eigel-piktúráját ezek szerint meghatározza: *a festészeti zsurnalizmust.* Nem publicisztikus festészetet, még kevésbé deklaratívan politizáló táblakép-tevékenységet tehát — ámbár kellő művészi és műfaji hitel híján azzal sem lehetnénk elégedettek —; ezek a táblák mások, mint a harminc éve, húsz éve ismert, s ma sem teljesen ismeretlen, keretbe foglalt vezércikkek.

Eigel István tárcákat, lírai gloszszákat, hírfejeket fest — olyan műfajokat, amilyeneket az újságokban általában dőlt betűkkel szoktak szedni. A témái is ezekéhez hasonlók. Környezetszennyezés és varrólányos fakó romantika, régi műremekek szomorú mai sorsa és itáliai emlékképek, állatvilágot pusztító emberi önzés és kis hangulatok nagy emberekről, Bartókról, Rudnayról, Váci Mihályról — továbbá a művelődéstörténet nagy élményeiről, Proustról, Ikaruszról, Nikéről, Szinyei Majálisáról.

Mindez — a kézhez mindig legközelebb eső közérzelmek és -gondolatok zavartalan, önfeledt hasznosítása — önmagában is magyarázza az Eigel-képek kelendőségét, kapósságát; a soktételes katalógusi műtárgylista, a csaknem minden kép mellett tulajdonost is jelző címcédula nem is hagy kétséget e népszerűség felől. Azaz: felettébb népszerűtlen és tapintatlan tevékenység, ami ezeken a hasábokon történik: a fenntartások közlése egy sikerpiktúra ügyében. Holott nincsen ebben a jelenségben semmi rendkívüli, még kevésbé tragikus — e festészet népszerűsége szinte törvényszerű. Kultúránk — hiába tagadjuk, s hiába remélnek mást a vizuális megszállottak — ma is irodalom irányította kultúra, és a szépirodalmon nevelkedett műveltség szívesen olvas önfeledten vászonról és plasztikáról irodalmat — kis beszélyt, hangulatképet, érzelmes szösszenetet. Kiváltképp irodalomban már egyszer (sokszor) olvasott, jólesően ismerős, *és piktúrában mit sem változó* novellette-et, hangulatképet, szösszenetet — nem kell ezen megütközni, a rokonszeny magától értetődő.

Persze csak akkor, ha irodalmi és művelődéstörténeti élményeinket nem zavarja *festői* drámaiság, mélyen eredeti *látványélmény,* zavarba ejtő különleges *képzőművészeti* átélés. Az Eigel István mostani kiállításán nem zavarja — és ez a másik fontos eleme a festészeti zsurnalizmusnak. Hiszen antik témákkal és művelődéstörténettel, keresztény és modern mítoszok felsorolásával könnyű volna „elintézni" a képzőművészet súlyos alkotásait is ezer évektől napjainkig — ha hagynák magukat, ha nem volna bennük az a képzőművészeti teljességtöbblet, ami a remekművet a legközhelyesebb téma- és gondolatkör fölé elérhetetlen magasságba helyezi. Az a bizonyos, szokott kultúrafogyasztásunkat megakasztó, megnehezítő, megküzdésre késztető s végül megerősítő-gazdagító hozadék, amely az öntörvényű művészeteket öntörvényű művészetekké teszi.

Eigel István mai figuratív festészetének nem nehéz megtalálni az előzményeit. Körülbelül azokban a húsz évvel ezelőtti erőfeszítésekben keresendők, amelyekkel egy akkor pályája elején újra nekivágó, a sematizmus nevelte és a sematizmustól megszabadulni akaró művészgeneráció először próbálkozott érdes, tragikus és felelősségteljes mondanivalóinak megfogalmazásával. Nevezték a maga korában ezt a törekvést neorealistának, nevezték szikár plebejusfestészetnek, nevezték másnak is; a lényege az volt, hogy egy művésznemzedék (a festészetben kivált Bernáth Aurél és Szőnyi István egykori tanítványai) a régebbi kifényesítettnél valami nyersebbet, a régebbi lírainál valami keményebbet akart megfesteni a világról és önmagáról. Ez az újrakezdés gyakran nem is volt több, mint simítatlanul nyers és küszködően kemény; művelői azóta vagy túlléptek infernálisabb, megtisztítóbb, mélyültebb életművük felé, vagy eredmény híján megkeseredtek, s viaskodnak mindmáig akkori féleredményeikkel.

Eigel István mostani képein nyoma nincs viaskodásnak vagy megtisztulásnak: Eigel István mostani képei csak *használják* ezt a — maradjunk most ennél a szakszónál — neorealista modort. Használják, azaz koptatják, azaz kiüresítik. A hússzesztendős, bejáratott fogások ma rutintartalmakat rutinosan illusztrálnak. A rutin természete szerint: szakmailag is kilazultan, mesterségbelileg is henyén. (Hogy ezek után mi a magyarázata a közönségen túlterjedő „hivatalos" — és ezért megtévesztően látszatértéket szavatoló — közületi vásárlások feltűnően nagy számának, az egy másik, e „professzionista" műpártolást méltató cikk témája lehetne. Itt csak különvéleményünket jelentjük be.)

Mindezek után tartozunk még egy megkülönböztetéssel, a pontosabb megértethetésnek és az újságműfajoknak. Ez a piktúra festészeti zsurnalizmus ugyan, de a henyén fogalmazók, az érzelmeskedő jegyzetszerzők, az írott nyelvet tisztán nem tartó hírlapírók tevékenységével rokon. Nincs köze a nem szépirodalom-súlyú, de feszes, szellemes, funkcionális és bravúros újságíró-teljesítményekhez. Hogy csak egy példát említsünk: a műcsarnoki „Majális" az ismert Szinyei-pozíciókba szupermotorkerékpárt, félmeztelen nőket, tisztátalan rétet és fejetlen antik Nikét rakott. Választékos olvasószerkesztő tárcát ilyen ízlésszínvonalról nemigen adna nyomdába.

(LÁTHATÓAN A KIÁLLÍTÁS mellékszereplőinek szánták a házastárs *Tassy Klára* gobelinterveit és gobelinjeit. Az utóbbiak, a szerény, nem eléggé színes és nem eléggé kárpitszerű kárpitok a mai magyar textilnek abba a középmezőnyébe tartoznak, amely nagyon messzire mögötte van a látványos sikereivel és látványos kudarcaival figyelmet követelő hazai élvonalnak.)

Rózsa Gyula

előadóknak, akik hosszú időn át magas színvonalú művészi teljesítményükkel jelentős részt vállaltak irodalmunk méltó megszólaltatásában. Ezúttal *Berek Katalin*, *Horváth Ferenc*, *Nagy Attila* és *Sebő Ferenc*, a Sebő-együttes vezetője részesült ebben az elismerésben.

A fesztivált az idén is a költészet napja jegyében tartották. Április 11-e, *József Attila* születésének napján a Kamaraterméből hangzik el a magyar és a világirodalom lírájából összeállított zenés műsor, s ugyanezt a programot az Óbudai Művelődési Házban is előadják. A *Művelt Nép Könyvterjesztő Vállalat* új könyvesboltot ad át Szekszárdon, az Arany János utcában. A jövő héten több középiskolában tartanak rendhagyó irodalomórákat, ismert előadóművészek közreműködésével. (MTI)

Változás a budapesti telexállomások kezelésében

140 országba közvetlen távhívással lehet telexezni

Az elmúlt év végén adták át a Központi Távíró Hivatalban az új rendszerű, teljesen elektronikus távíró, telex és adatátviteli központot, amely a kísérleti üzem után most végleges, folyamatos munkába áll. Ezért a posta ma 20 és 22 óra között a csaknem háromezer budapesti telex-előfizetőt is átkapcsolja az új elektronikus rendszerre. Az átkapcsolásnál az előfizetők hívószáma nem változik, viszont módosul a telexállomások kezelése; a telexgép számtárcsájának használatára nem lesz szükség, a hívott előfizető-partner telexszáma a távgépírók billentyűzetével választható ki.

A zavartalan átállás érdekében a posta kéri a telex-előfizetőket, hogy gépüket a péntek esti átállításkor hagyják bekapcsolva, ennek alapján ellenőrzik ugyanis — valamennyi telex-előfizető felhívásával — az állomások működését. A távirda a 384—555-ös hibabejelentő telefonon éjjelnappal szolgálatot tart.

Az elektronikus központ teljes üzembe állításával a régebbi 60 helyett most mintegy 140 országba közvetlen távhívással telexezhetnek az előfizetők. Ezenkívül új telexszolgáltatások igénybe vételére is mód nyílik. A posta a régi telexközpontokat — felújításuk után — a vidéki telexhálózat bővítésére használja fel.

Enyhe idő

1981. április 9., csütörtök, 12 óra.

Szárazföldünk déli, nyugati és középső részén egyelőre folytatódik a jobbára napos, enyhe, száraz idő. A legmagasabb nappali hőmérséklet sokfelé eléri a 20, s helyenként megközelíti a 25 fokot is. A nedves óceáni léghullámok az elmúlt időszakban általában Északnyugat-, Észak-Európában felhős, több helyen csapadékos időjárást okoztak. Az éjszakai órákban azonban a Kárpát-medence nyugati részét is elérték. Hatásukra megnövekedett a felhőzet és néhány helyen zápor, zivatar is keletkezett. A következő 24 órában átmenetileg a nedvesebb levegő hatása a Kárpát-medencében még megmarad.

Hazánkban csütörtök délelőtt eleinte a Dunántúlon túlnyomóan felhős idő volt, majd csökkent a felhőzet; az ország többi részén viszont megnövekedett, sőt a nyugati, északnyugati megyékből kisebb záport is jelentettek. A hőmérséklet a délutáni órákban 18—23 fok között alakult.

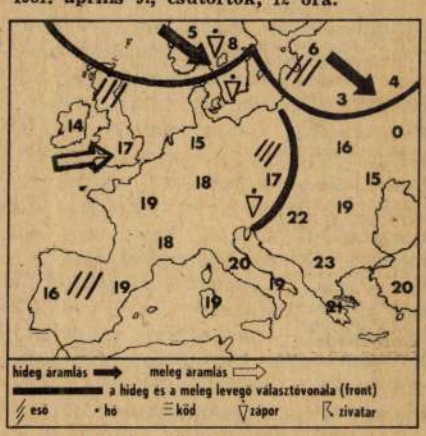

Távolabbi kilátások szombattól keddig:

A felhőzet fokozatosan csökken, változóan felhős lesz az idő; futó záporokra az időszak elején még számítani kell. A

Előrejelzés ma estig:

Időnként megnövekszik a felhőzet, néhány helyen kisebb zápor, esetleg zivatar. A mérsékelt változó irányú szél he-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Eigel István

1963 ÁPR 12

Művészek a szövőszéknél

Főnn a Várban, a restaurált Úri utcai Forgách-házban van az Iparművészeti Vállalat gobelin-műhelye. Márványlépcsők vezetnek a lovagterembe, ahol díszesen faragott ajtók között, műértők kandalló mellett, stukkós mennyezet alatt, eléggé összezsúfolva dolgozik négy szövőszék és kilenc szövő. (Kölcsönösen zavarhatják egymást a lovagterem és az üzem. Addig is, míg a műhely végleges elhelyezést kap, egy más helyiség ideiglenes kiutalásával lehetne kímélni a költségesen rekonstruált műemléket.)

Mennyi idő alatt készül a gobelin

Az üzem kilenc éve működik, és — festők, iparművészek zsürizett terve után — évente körülbelül hét-nyolc nagyméretű gobelin kerül ki innen. (Egy 4 × 8 méretű szövési ideje átlag hat-nyolc hónap.) Itt készült többek között *Bán István* műve, a *Busójárás*, mely az 1962. évi lausanne-i gobelinkiállítás második díját nyerte; a Gellért szálló teaszalonjában elhelyezett, *Domanovszky* Endre tervezte faliszőnyeg; az Eötvös Loránd Tudományegyetem Ménesi úti diákotthonában levő *Lovas, Kass János* munkája.

A négy szövőszéken most is négy elkezdett gobelin. Terveik összegöngyölítve; óriási hengerek, csak egy-egy részletüket mutatva hevernek a szövőszékek közelében. Az *Eigel* festő-házaspár munkája, az *Alföld* — sárga, szürke, vörös színekből összetett, álló emberalakokat látunk a leszőtt darabon — és *Csik* Jolán *Szegedi gobelin* című terve — kék-szürke, sötét alapból kivilágló fehér-szürke figurák — egy helyre, sőt helyiségbe, a szegedi tanácsház dísztermébe kerülnek. Nyilván a szemnek kellemes változatosság kedvéért ellentétes a színösszeállításuk. A harmadik szövőszéken a Balatoni Vízügyi Intézet számára készülő faliszőnyeg rendkívül dekoratív részlete: kék háttér előtt fehér és vörös vitorlák. Tervező *Prepelicza* Katalin. *Honthy* Mária, az Iparművészeti Főiskola utolsóéves textilszakos növendéke a Hámán Kató úti úttörőházba tervezte *Népek barátsága* című gobelinjét. Ez az üzem negyedik most készülő munkája.

Kép — textilből

A műhelyben Eigel István épp gobelin tervének kivitelezéséről tárgyal *Rábai* Jánosné szövőmesterrel, az üzem vezetőjével. A beszélgetés csakhamar kiterjed a mai magyar gobelinművészet témájára.

Eigel István — kinek nem most készül első faliszőnyege — elmondta, hogy az itthoni gobelintervezők többsége szerint a műfajt — bár az rokon a képzőművészettel — nem szükséges a festészet egyik mellékhajtásának felfogni, mint azt a régi korok festő-tervezői tették. A mai tervezők a gobelint inkább *a festészethez közel álló*, de attól mégis — ipari-kézműves jellege, s az ebből fakadó sajátos nyelvezete folytán — elkülönülő *iparművészetnek* tekintik, melynek a festészettől kölcsönzött ábrázoló-tulajdonság megtartása mellett a dekorativitás is lényeges eleme. A modern gobelin az iparművészin belül *a textilszerűséget* keresi, s ezért míg bizonyos mértékig elfordult a festészettől, megújulni próbált a többi között a szőnyegszövés évezredes hagyományaitól.

Textil mint építészeti elem

— A modern faliszőnyegek funkciója hogyan hat vissza a magyar gobelinművészetre?

— Gobelinművészetünknek számolni kell azzal, hogy nálunk a faliszőnyegeket magas áruk miatt nem magánlaká-

Padányi Anna

k a Minisztertanács OT vándorzászlóit

ırtott a Minisztertanács

intézkedéseket tartalmaz a *mezőgazdasági gépállomány további növelésére* is.

A Minisztertanács megvitatta az Országos Bányaműszaki Főfelügyelőségnek, valamint a Szakszervezetek Országos Tanácsának és a Bányaipari Dolgozók Szakszervezetének a *bányák biztonsági helyzetéről szóló jelentéseit.* A kormány a jelentéseket elfogadta.

A Minisztertanács jóváhagyólag tudomásul vette az egészségügyi miniszter jelentését *a Fejér megyében bevezetett egészségügyi szervezési módszerek kedvező tapasztalatairól.*

A kormány tudomásul vette a külkereskedelmi miniszternek a *lipcsei tavaszi vásárról* szóló beszámolóját, majd folyó ügyeket tárgyalt.

tt üzemek

Kohó- és Gépipari Minisztérium

Magyar Optikai Művek, Lámpagyár, Csepel Autógyár, Budapesti Szerszámgépgyár, Dinamó Villamosforgógépgyár, Csepeli Csőgyár, Telefongyár.

rencsi Cukorgyár, Győr-Sopron-Komárom megyei Állatforgalmi Vállalat, Szegedi Paprikafeldolgozó Vállalat, Növényolaj- és Szappangyár, Vasmegyei Malomipari és Terményforgalmi Vállalat. Óbudai Szeszgyár, Debreceni Dohánygyár.

Könnyűipari Minisztérium

Magyar Posztógyár, Zalaegerszegi Ruhagyár, Csepeli Papírgyár, Fővárosi Gázkészülékgyártó Vállalat, Székesfehérvári Finommechanikai és Autójavító Vállalat, Angyalföldi Bútorgyár, Kaposvári Textilművek, Szegedi Cipőgyár.

Földművelésügyi Minisztérium

Sátorhely-Bolyi Állami Gazdaság, Kiskunhalasi Gépállomás, Gyulai Állami Gazdaság, Tatai Tangazdaság, Alsótengelici Kísérleti Gazdaság, Orosházai Gépállomás.

Országos Vízügyi Főigazgatóság

Közép-tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság (Szolnok), Bács-Kiskunmegyei Vízmű.

Országos Erdészeti Főigazgatóság

Budapesti Állami Erdőgazdaság.

Belkereskedelmi Minisztérium

Győr-Sopron megyei Iparcikk Kiskereskedelmi Vállalat, KÖZÉRT Zöldség-gyümölcs Elosztó Nagykereskedelmi Vállalat.

Külkereskedelmi Minisztérium

TERIMPEX Külkereskedelmi Vállalat.

Egészségügyi Minisztérium

Országos Mentőszolgálat.

Szövetkezetek Országos Szövetsége

Tiszakécskei Földművesszövetkezet.

Kisipari Szövetkezetek Országos Szövetsége

Híradástechnikai Kisipari Termelő Szövetkezet, Putnoki Vegyesipari Kisipari Termelő Szövetkezet.

ıladó szellemű ságíróknak!

NUSZ elnökségének felhívásához. A csütörtökön megtartott kibővített választmányi ülésén a Magyar Újságírók Országos Szövetségének elnöksége foglalkozott ezzel a kérdéssel és a legteljesebb szolidaritásáról biztosította a NUSZ elnökségét, nemzetközi szervezetünk minden tagszervezetét és egyéni tagját: gondoskodik arról, hogy a magyar közvélemény is megismerje ezeket a tényeket és mindent megtesz annak érdekében, hogy minden újságíró munkássága méltóképpen járulhasson hozzá az újságírói hivatás, a szabadság, a demokrácia és a béke védelméhez a világ minden táján.

Az ifjúság neveléséről tárgyalt a KISZ központi bizottsága

A Kommunista Ifjúsági Szövetség központi bizottsága csütörtökön ülést tartott. Az ülésen részt vett és felszólalt *Orbán* László, az MSZMP Központi Bizottsága agitációs és propaganda osztályának vezetője. *Pullai* Árpádnak, a KISZ KB első titkárának megnyitó szavai után *Pataki* László, a KISZ KB titkára ismertette a magyar ifjúság kommunista nevelésének főbb kérdéseit összefoglaló irányelv-tervezetet.

Az irányelvek összegezik a KISZ nevelőmunkájának eddigi tapasztalatait, az elmúlt évek eredményeit. Rámutatnak, hogy az utóbbi esztendőkben az ifjúsági szövetség a fiatalok újabb százezreit nyer-

EIGEL ISTVÁN

Élet és Irodalom 1981. ápr. 4.

VADAS JÓZSEF:

Képzőművészet

Az azonosságok vonzzák egymást

A házaspár Tassy Klára és Eigel István elhatározta: *közös* kiállítást rendez a *Műcsarnokban*. Mintha csak alkotóközösség volna. Döntésüket lehet helyeselni, vagy vitatni. Egy azonban biztos: a kritikusnak *két* kritikát kell írnia. Még akkor is, ha lelkesedni egyikük teljesítményéért sem tud.

A festő

EIGEL ISTVÁN

a háborús nemzedék tagja. Ez az immár művészettörténeti fogalom a következőket takarja: 1941 és 1946 között végezte főiskolai tanulmányait, első művei a szocialista Magyarország szellemi klímájának szülöttei, stílusát az 1956 utáni korszakban alakította ki.

Erről a kezdeti időszakról nem ad képet a kiállítás, és ezt a szó szoros értelmében kell érteni. Nem látjuk tehát, hogy milyen studiumok birtokában indult pályáján, milyen hatások érték és érlelték, hogyan szabadult meg a kötöttségeitől. A tárlat a már tipikus Eigel-művekkel kezdődik. Azokkal a hetvenes évek derekán festett képekkel, amelyek főszereplője szinte mindig az ember. Egy-egy álló vagy elmerengő figura — táj előtt vagy szobabelsőben. Azokkal a képekkel fogad a kiállítás, amelyek hétévtizedes késéssel dolgozák fel a kubizmus felfedezéseit. S ami még ennél is meglepőbb: értetlenül.

Eigel átvette a nyelvezetet s kicsit át is szabta; anélkül azonban, hogy a stílus lényegét magában tisztázta volna. Külső szemlélőként hasonult hozzá. A kubizmus, mint ma már a tankönyvek is közhelyként mondják, azért tördelte mértani formákra a látványt, hogy meghódítsa magának a teret. S a tér meghódításával pontosabb és teljesebb képet adjon a világról. Eigelnél ilyesmiről — térszemléletről és valóságértelmezésről szó sincs. Ő csupán barnákat, zöldeket és kékeket rak egymás mellé. Ennek pedig magától értetődő következménye: a barnák, kékek, zöldek kompozíciója — világnézet nélkül — üres színhalmaz.

Ez a bádogformájú és fémszínű világ merev és fantáziátlan ugyan, de legalább nem bántó. Nem sérti szemüket, ha már hidegen hagyja az agyunkat. Nem mondhatjuk el ugyanezt (a jót) azokról a műveiről, amelyek az elmúlt években készültek. Eigel, újabban, szinte megmámorosodott. Csipkék, levélnyomatok, drapériák, középkori freskófigurák lepték el mind bizarabb összhatású vásznait. Ennek az Eigelnek szintén van előzménye: a szürnaturalizmus, aminek nálunk *Csernus Tibor* volt a fő mestere, jó két évtizede, s amely — ne feledjük — csupán segítség volt ahhoz, hogy a magyar festészet oldjon a posztimpresszionista hagyomány akkor már bénító szorításán.

A szürnaturalisták társaságának egy-két tagja ma is valamiféle szürrealizmust és valamiféle naturalizmust művel. De már a korábbitól eltérő értelmezésben. Ennélfogva a kritika nem szürnaturalizmust emleget, hanem inkább hatásvadászatról és kommercializálódásról beszél, kétségkívül szemkápráztató műveik láttán. Eigel — mit is tehetne? — ehhez a kommerszra hangolódó szürnaturalizmushoz igazodik. Csak éppen amennyire tőle telik, leplezi. Szürke fátyollal vonja be képeit.

Ezért aztán nem lehet eldönteni: nem tud-e igazán rafinált képeket festeni, vagy éppen ellenkezőleg: olyannyira rafinált, hogy küzdelmet sejtető előadásmóddal palástolja ügyességét. Nehogy rájöjjünk a csalafintaságra. Arra, amiről *A teremtés nyolcadik napja* című pannója, ez a vészkiáltó kezekből és borzongató csontokból font rettentő kompozíció tanúskodik: Eigel festészete modernkedő gesztusoktól hangos és modorosságoktól hemzseg.

A gobelintervező

TASSY KLÁRA

egységes anyagot állított ki. Ezt nem hibaként és nem erényeként mondom, puszta tényként említem. Valószínűleg az rejlik mögötte, hogy hosszú időn át tanított, s a gobelinszövés lassú, kitartó munkát igényel.

Elsősorban a természet organikus elemei foglalkoztatják képzeletét. Nemcsak akkor hullámoznak műveiben a formák, amikor göcsörtös öreg farönköt ábrázol; motívumként valamennyi művét egyfajta indás szerkezet hatja át. Ebből adódóan színvilága sem fegyelmezett. Tarkaságtól vibrálnak a felületei.

Természetesen: a színek játéka is adhat nagy élményt. Tassy Klára kompozíciói azonban idegesítőek, nyugtalanítóak. A felület nem a felszikrázó gondolatoktól eleven, hanem az össze nem illő, pontosabban, a sem formában, sem arányaiban össze nem hangolt motívumok (tenyér, napraforgó, szárny) keltenek bennünk egyáltalán nem szellemi feszültséget. Inkább türelmetlenséget. Távolról egy-egy szőnyeg élénk színfolt; nézőközelben azonban kiderül: rossz grafikákat látunk, kusza, olykor léptékzavaros kompozíciókat. Az ember szinte sajnálja a nemes és drága gyapjúfonalat, amiből a gobelin készül. Azt már csak halkan jegyzem meg: a szövés nem kis fáradságba és pénzbe kerül.

Hogy ezen felül mi a tanulság? Talán az: Eigel képei előtt ügyességet. Tassy munkái előtt nehézkességet érzékelünk. De valójában az ügyesség és a nehézkesség — meg az ellentétük is — csak látszat. Nagyon hasonló ez a két életmű: abban például hogy túldimenzionált. Miként a kiállítás, amelynek szerényebb helyet is el tudtam volna képzelni, mint éppen a Műcsarnok három termét. A legnagyobbakat.

SZIGETI LAJOS:

A teremtésből

Vulkáni kövek ágya
hány-vet, víz dorombol,
a nagy körforgás árja
tajtékká veri csontom.

Forog tengelye körül
— szívemnél a világ,
színjátszó, de gyönyörű
égbolt: tükrös szilánk.

Gyökér tűzmélyre fúrna,
és nap felé az ág,
embriók hártyás ujja
kijelöl új hazát!

Szöcske árnyát ugorja,
katica felségjellel
fölszáll, féreg sodorja
porhüvelyét selyembe.

Téged választanálak
virágom, világom,
rothadás tagadása
ütközik termő száron.

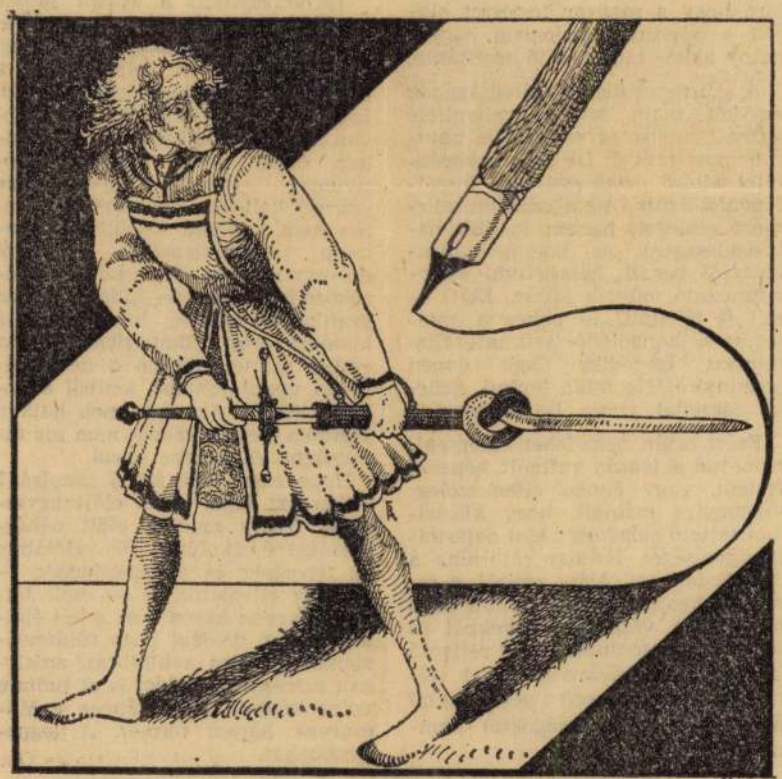

BERKES ERZSÉBET:

A fej

■ *Szilágyi István: Kő hull apadó kútba (Magvető, 614 old.)*

A műalkotás — mint minden, amit ember teremt a világban — szabályok szerint formálható meg. Így tudjuk meg legalább Arisztotelesz óta, s azt is, hogy Minden Szabályok betartása is kevés ahhoz, hogy műalkotás szülessék. Vagyis: a szabály nem minden. Hanem... S ez az a pont, ahol elejti a tollat a szépség búvárlója, mert rájön, hogy a „hanem" kezdetű mondatot képtelen befejezni annak a valaminek a megnevezésével, ami még kell a műalkotáshoz. Van aki tolla-veszetten évekig mereng, s van aki évtizedek munkájával próbálja kideríteni „az esztétikum sajátosságait"; megint mások a mű keltette hatás leírásával kísérlik meg visszaadni a szépség-érzet jellemzőit, de többen kísérleteznek azzal is, hogy azt a „valamit", azt a különös minőséget, új szóval kössék a már ismertekhez. „Kultúrateremtő" hallom; vagy másoktól: „egy közösség mitológiája", és azt is: „morális imperatívusz", azaz a jó parancsoló szükségének kifejezése. Sajnos, azonban egyik közelítés sem maradéktalan, szemben a műalkotással, amely annyival jobb, amennyivel inkább maradéktalan.

Mindezzel azért terhelem az olvasót, hogy megvallhassam: csak részeket tudok megnevezni annak indoklására, miért adott kivételes esztétikai élményt másodszori olvasáskor is *Szilágyi István* regénye, a *Kő hull apadó kútba*. Amikor megjelent, 1975-ben, csak a szemfüles kevesektől értesülhettünk arról, hogy remekmű látott napvilágot. Lévén, hogy ezek a szemfülesek többnyire mindig remekműhírével rajongják körül azt, ami nem hazai termék, fönntartással vettük a hírt. De ma is érzem az akkori olvasás boldog révületét,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Eigel István
1966 JUL 16
ÉLET ÉS IRODALOM

SZABÓ GYÖRGY:

1021

ERNST MÚZEUM: EIGEL–TASSY

KÉPZŐMŰVÉSZET

Ritkán találkozik az ember enyire rokonszenves őszinte kiállítással: aki a szeszélyes nyár meglehetősen elszürkült képzőművészeti programjából *Eigel István* és felesége, *Tassy Klára* művének szemléjét választja, nem választ rosszul. Mindenekelőtt az anyag szellemi egysége ragadja meg: saját határait és lehetőségeit jól bemérő művészetre bukkan, olyanra, amely a mai, ugyancsak felbolydult esztétikai életben sem zavarodik meg, nem enged a látványos (ám megalapozatlan) kalandok csábításainak, nem vállal erején felüli feladatokat; de nem hátrál meg a fejlődés parancsolta újabb követelmények teljesítése elől sem. Szervesen épül tehát, legsajátabb állandóit — a humánumot, derűt, kiegyensúlyozottságot — folyamatosan megőrizve: a néző szimpátiáját mindenekelőtt ez a minden alkotáson fellelhető és soha nem mesterkélt harmónia kelti fel. S mindjárt utána megragadja az a tudatosság is, mely ugyancsak szembeötlő és arról tanúskodik, hogy a két művész nemcsak önnön erőivel, de eddigi útjával is tisztában van. Nehéz lenne kettejük fejlődését jobban jellemezni, mint katalógus-előszavuk saját megfogalmazásával: „A festészet története — írják — azt bizonyítja, hogy sohasem azt festettük a világból, amit „láttunk", hanem azt, amit „tudtunk" róla. Pontosabban: mindig azt láttuk a világból, amit értelmünk kiemelt. A tudott terület növekedésével egyszerre nő bizalmatlanságunk a „tudott" mindenhatósága iránt, s helyére lépnek a sejtések. Bűvöl minket, amit titoknak vélünk, s amiről azt hisszük, hogy az is marad."

Általánosságban mozgó megfigyelések; ám Eigel István és Tassy Klára újabb művei oly logikusan a „látvány — értelmezés — sejtelem" három fokozatának sorrendjében helyezkednek el, hogy a fenti szavakat akár eddigi útjuk jellemzésére is felhasználhatjuk. Némileg átírva, az igaz; hiszen (miként azt néhány ötvenes években készült festmény tanúsíthatja) Rudnay Gyula és Bernáth Aurél tanítványai először inkább azt festik, amit „látnak": a benyomás, a pillanat dinamikus megragadásával és rögzítésével próbálkoznak még. A belső összetevők feltárásának igénye, a szét-elemzés szükségessége azonban mind erősebben fordítja őket a szerkezet kutatása felé: a színekben oldott hangulatok világát mindinkább visszaszorítja hát az „átvilágított", „testesebb" tárgyak és alakok világa; a foltok helyét pedig az éles-kemény vágások veszik át. Különösen Eigel István művein látszik e második fázis sok eredménye: festészete ebben nőtt eredetivé és önállóvá. Ezen a szinten a gondosan kicsiszolt eszközök mintha a teljesen kialakult művészi nyelvezet illúzióját ígérnék; az alkotónak azonban — szerencsére — volt ereje ahhoz, hogy némi kétkedéssel tekintsen az analitikus festészet lehetőségeire és tovább lépjen a nem kizárólagosan racionális megismerés irányába. Néhány új monotypiáján, még inkább a *Kompozíció* című sorozatba összegyűjtött munkáin (például a VIII. és IX. számmal jelzetteken) a megsejtésre hagyatkozik, vagy legalábbis részben arra bízza magát: olyan vállalkozásba kezd tehát, melynek kockázatai igen nagyok, de nagyok lehetnek eredményei is. Az mindenesetre bizonyosnak látszik, hogy sok emberi értéke, szép fegyelme, valóságérzéke és bizalma is mindabban, amit röviden humánumnak szoktunk nevezni, erős segítője lesz megújuló kísérleteiben s nem hagyja megpihenni még: nehéz fordulók várnak erre a festészetre, ha a teljesség ostromára indul.

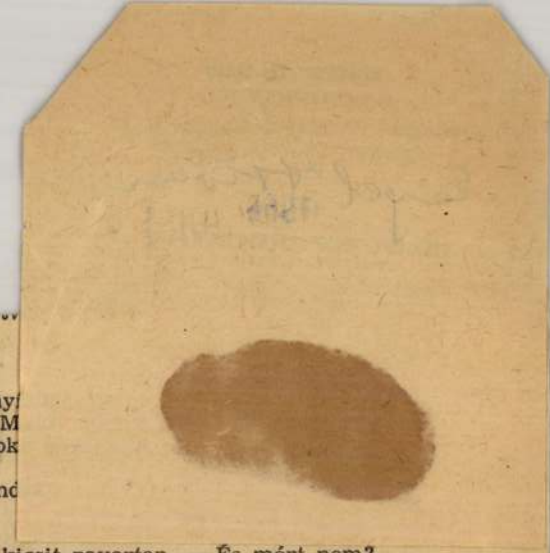

végzett munka
a demizsont. — Na, Du-
szor magyarázzam?
sandított a kerekek alá
de Dugó megelőzte.
i, egy ilyen szépasszony-

az otromba fogalmazásért
Szóval: a pince!...

a szenet. Szultán egy pil-
nézésében, amitől a több-

Szultán —, húsz — mint-
hogy ezt valaki kimondja
a kosár, jól mondtam? —
— feldobott egyet a mér-
susmus. Műanyag, ebbe

laintett — le van tárálva?
ejét. — Hogy tetszett?...
k, kérem.
tva. Arca beborult, végre
legmutassam? — rátette a

e magát. — Nem is azért...
ázni.
meg Szultán —, de előbb
— Meghuzigálta két tenye-
apta a kosarat.
ána a fejével a báró —, de

min-no-ó, domin-noó-ó —
hogy ezt sokáig nem lehet

hogy minden kosár után tisztességgel lesöpörték a merleget. Dugó vezényelt.

— Hó-rukk!... tizenöt... söprés!... — Fél óra alatt behányták az egészet.

— Mennyi?

— Ötven.

— Ötven meg ötven, az egy mázsa. Majd otthagyom neki!...

— Ezt nem kívánhatja tőlünk. Ez kell a Szlobodának Erzsébetre — mondta Dugó.

◆

Egy fiú állt az ajtóban. Harisnyája leharmonikázott egészen a cipője orráig. Lehetett úgy hat-hét éves. Nekitámaszkodott a félfának és nézte, hogyan kanyarodnak be a ház elé. Világított a feje a kopaszságtól.

— Téged aztán jól megnyírtak.

Nem válaszolt. Zsebredugott kézzel állt és támaszkodott. Nézte a kocsit. — ... Hathengeres?

— Engedelmeddel. Ki van idehaza?

— Én. — Nézte a kocsit. Kijött és körbesétált. A feje olyan volt, mintha lesmirglizték volna.

Dugó elfüttyentette magát. — Ez aztán fej! Mi? Szidolozod?...

A báró lekászálódott. — Te, kopasz, ki veszi át a szenet?

A gyerek a motorházat bámulta. — Én... Önindítós?

Egymásra néztek.

— Mutasd a szelvényt!

— Beülhetek? Egy percre... — izgalmában a cipője orrával még lejjebb túrta a harisnyáját.

Dugó kapcsolt a leghamarább. — Ha kihozod a szelvényt.

A gyerek rohant. Kihozta.

Dugó odavágott egy pillantást a fiú felé, aztán egyet a másik kettőre és már iszkolt is a kosarakhoz.

Szultán megfogta a gyerek vállát. — Na, gyere! — Kinyitotta a kocsiajtót és berakta az ülésre. — De vigyázz, ne

— Nem.

— Hát mit csináltál?

— Semmit.

— Valamiért csak leny
rított. — Jól van, no! M

— Ez nem. — A gombok

— Nem?

— Nem. A Kruger mond

— Az ki?

— Az orvos.

Nézték a fiút. A báró kicsit zavartan. — És mért nem?

— Hát, mer az agyhártya miatt... Azt is mondta, hogy örüljünk, hogy csak ennyi... — Előrehajolt. — Ez az ablaktörlő, igaz?

— Igaz. — A fejet nézték. Röhej egy fej. Mintha lesmirglizték volna!

Szultán felemelte a kezét, hogy barackot nyomjon rá, de a mozdulat félúton a levegőben megakadt. Hátraballagott.

Két kosár már tele volt, Dugó most lapátolta a harmadikat: — Nem kell nagy ceremónia. Lemérjük a másfelet, a többit meg behordjuk.

— Egyet. — Szultán a vállára kapta a kosarat.

— Tessék?!

— Egyet. A fiú megkapja az egészet.

Dugó leugrott és utánaszaladt. — Mit beszélsz? A Szlobodának másfél kell.

— Ki az a Szloboda? — olyan tekintettel nézett rá, amilyennel a körmét szokta piszkálni.

— A Szloboda Erzsébeten ... — Dugó megszédült a dühtől. — Te, ne add a hülyét, az anyád keservit!... — összeszorította az öklét. — A sógorom szomszédja.

Addigra már a báró is odaért. Csendesen nézett Dugóra. Az elbizonytalanodott — ... a Szloboda... a sógorom szomszédja... — tehetetlenül nézett egyikről a másikra.

— Ja, a Szloboda!..., — Szultán megfordult, kezét a sap-

Mondd meg

té

ő- és vonaljáratok

parti raktárakat megvédjék, kiürítsék.

Előkészítik a Duna-parti korlátokat is, ezekkel jelzik: *tilos a közlekedés.* A Csatornázási Művek emberei szivattyúkkal emelik át a csatornák vizét a budai oldalon a Dunába. *A zsilipeket ugyanis le kellett zárni, mivel ezekben megszűnt a gravitáció.*

Budapesttől fölfelé a Duna országhatárig terjedő szakaszán *mindenütt teljes árvízvédelmi készültséget tartanak.*

A ma délutáni órákban a Fővárosi Hajózási Vállalat leállítja az átkelő- és vonaljáratokat.

Az árhullám elvonulásáig — előreláthatólag két-három napig — szüneteltetik az utasforgalmat *Lágymányos—Jászai Mari tér—Pünkösdfürdő között.* A nagyobb közforgalmú átkelőhelyeket, például a *Megyer—Csillaghegy,* a *Budafok—Csepel Művek,* valamint a másik csepeli átkelőt minden körülmények között *fenntartják.*

(békés)

Eigel István
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HÍRLAP
1966 JUL 28

Eigel István és E. Tassy Klára kiállítása

1021

Az *Ernst Múzeum* összes termeinek falait megtöltik a művészházaspár alkotásai. Mintegy százhúsz darabból álló, gazdag anyagot mutatnak be. Műveik között megtaláljuk a kis méretű grafikákat, a monotypiákat, a mozaikokat. A látogatót fogva tartja a két művész széles skálája, műveinek változatossága, szuggesztív erejű dekoratív hatása. Erős színfoltja, s egyik karaktermeghatározója a kiállításnak az a kis terem, ahol *Tassy Klára olaszországi fogantatású képei helyezkednek el, a Szicília, a Calabria, a St. Agnese* címűek. Szembetűnő e képek gobelinbe kívánkozó szerkesztése, valamint az olasz napfény koloritja. A képek és a grafikák mellett meglepetést jelentenek *Tassy sajátos gobelinjei*, különösen a Megfejtett hidrogén, az Elemek, a Sirályok.

Eigel István útja követhető az erős impresszionista hatásoktól, a szigorú tudatossággal szerkesztett művekig, melyek között fontos helyet foglalnak el *collage-ai*. Némelyik meghatározó lehet a művész további útján. Ilyen például *A nyugati, A lépcső, vagy a Don Quijote* című. A megtett út (színekben-kompozícióban) és már a további lendület él a *Sziget* című festményén, hordozza a tudatos művész emberi mélységek felmutatását áhító konokságát, a szigorúság és belső erő bizonyosságát.

K. D.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
HAJDÚ-BIHARMEGYEI
NÉPÚJSÁG
1968 JÚN 4

Négy évszak

A Debreceni Agrártudományi Főiskola 400 főt befogadó nagy előadótermében a Képzőművészeti Alap által kijelölt zsüri és a főiskola vezetői június 7-én, pénteken délelőtt vették át Eigel István festőművész üvegmozaik berakású, nagyméretű alkotását. Az átadáson jelen volt a művész is. A „Négy évszak" című, rendkívül igényes és körültekintő munkát igénylő mozaiktechnikával készített alkotáshoz Olaszországból hozták az alapanyagot. Az alkotás alapterülete 82 négyzetméter, és az ország második hasonló jellegű legnagyobb méretű alkotása.

(Győry Ferenc felv.)

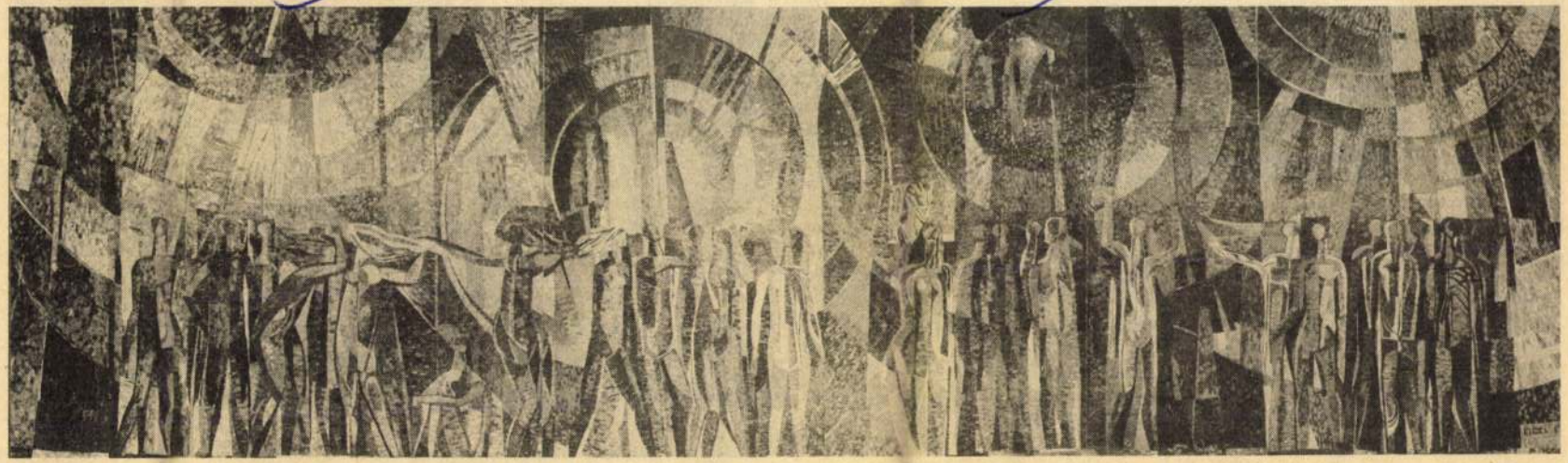

lakcímmel a kérelem alá került. Valaki vállalta a fáradságot, s kilencvenkét más személy pedig azt, hogy nevét, aláírását adja az ügyhöz. S ez az a tény, ami elgondolkoztat.

Hiszen mindössze két padról van szó, ami megmentheti a buszra várakozókat attól, hogy öt-tíz percig állva kelljen várakozniuk. S ennek az ügynek az érdekében ennyi ember volt képes megmozdulni. Kell-e ékesebb bizonyíték arra, hogy az emberekben van aktivitás? Hogy ha olyan dologról van szó, amelyik közvetlenül érinti őket, nem várnak tétlenül, közömbösen, nem legyintenek, mondván, ha nincs, hát nincs.

A kérdés csupán csak az, jól hasznosítjuk-e mi ezt az aktivitást, tásukból, más téren sokkal jobban hasznosítható energiájukból. Az első lépés tehát az lehetne, hogy az illetékesek még fokozottabb gonddal, nagyobb körültekintéssel végezve munkájukat, eleve fölöslegessé tegyék, hogy sokkal egyszerűbben megoldható problémák miatt emberek sokaságának kelljen akcióba lépni.

A második viszont feltétlenül az — és senki sem vitathatja, hogy erre máris számos jó példa akad —, hogy a társadalmi szervek igyekezzenek megkeresni, felkutatni az említetthez hasonló energiaforrásokat, s az aktivitást úgy hasznosítani, hogy abból többet is profitálhassunk, mint néhány padot a debreceni utcákon.

Nagy Zsuzsa

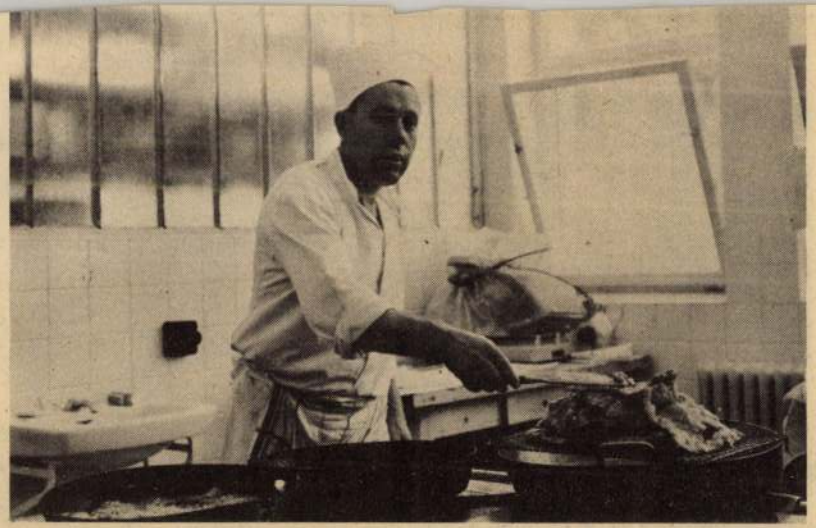

ven
gon
öt
pre
ház
rég
hűt
má
jún
vet
Az első csoporttal több mint kétszázan érkeztek, többségük családos beutalóval. Nem lehet panaszuk, szép üdülő és meleg nyár fogadta őket Debrecenben.

J. J.

Megérkeztek az év első üdülővendégei. Köbli József főszakács készíti a finom ebédet, felesége, Köbli Józsefné cukrász pedig a süteményt

EIGEL ISTVÁN

Népszava 1981. ápr. 17

Kiállítási kalauz

Eigel István és Tassy Klára munkái a Műcsarnokban

Jelentős életrajzi és művészettörténeti adat, hogy a felszabadulás utáni első művésztelepen, 1945 tavaszán Tápiószelén indult az *Eigel—Tassy* művészházaspár pályája. Azóta már nyomon követhető egyéni indítékú, mégis közös eszmét valló képzőművészeti tevékenységük. Tény ugyanis, hogy *Eigel István* és *Tassy Klára* szemléleti rokonságuk, azonos műgondjuk és szakmai színvonaluk ellenére más-más stíluseszményt követnek, stiláris eszközeik eltérnek.

Ennek előrebocsátásával hangoztatom, hogy tévedés lenne más alkotók törekvéseihez és értékeihez viszonyítani, hasonlítani öntörvényű eredményeiket — megállnak magukban is, manifesztálva festészetünk középnemzedékének árnyaltságát, amely sok irány és modell alapján éri el lehetőségeit.

E korosztály egyik útjelzője *Eigel István*. Rajzi-festői apparátusának állandó nyugalma valósítja meg változó formáit, melyek inspirátora a társadalom igénye és saját belső feszültsége. Most nem életműve teljességét látjuk, hanem jelenének jellemző alkotásait. *Növekedett a nosztalgiája.*

E képi visszaálmodások lámpáit saját tájékozódása mellett mintha Krúdy Gyula tartaná, mégsem irodalmi festészet ez, csupán a magatartás rokonsága érződik a csipkék, varrógépek, régi ruhák, emlékidéző limlomok kellemesen fájó labirintusában. (Az más kérdés, hogy időnként e táblaképre méretezett vizuális gondolatok átlörik, szétfeszítik a méretet, megnagyobbodnak, csökkentve ezáltal sokszor a képi bensőséget.) Eigel nosztalgiája halk figyelmeztetés is, annak a festői-emberi felmérése, hogy civilizálódó életünkben valamit elvesztettünk. Gépszemetes a „Majális" egykori domboldala, füst szürkíti a tavaszi pázsitot.

Tassy Klára: A világosság győzelme

Eigel képzelete kontinentális határok között időzik, a földrajzi és kulturális kategóriákat Segesvár, Cap Martin, Istria, Niké, Bartók zenéje, Domanovszky és Váci Mihály portréja nyomán sűríti festészetté. E visszaálmodott múlt olyan friss és eleven, hogy nemcsak emlékezésünket segíti, hanem a *jövő értelmezését is.* Szemlélete nyitott és tág, egyéni stíluskombináció alapján ötvözi a látványt és az asszociatív elemeket, mindenkor ügyelve a mesterség követelményeire.

Tassy Klára világa zártabb: csak arra vállalkozik, aminek maradéktalan megoldására képes. Hosszú ideje korlátozza működését gobelinra: — mindez speciális megoldásokat eredményez elmélyültsége és élményei alapján.

Nem csapong, hanem *otthont épít a műfajban.* Nemcsak leírja egy fa színes gyökérelágazásait, törzsgörcseit, lombritmusát, hanem fel is fedezi számunkra úgy, hogy az emberi küzdelem magányát vagy méltóságát jelzi a formákkal. Az már csak természetes, hogy ez az alakzatátvitel nem egyszerű leírás, hanem önarcképének átszellemült metamorfózisa.

Kulturáltsága csak rejti szenvedélyét, de nem csökkenti, mert valahány alkotása a személyes közlés hitelességével szól hozzánk. Mind az ő, mind férje műveit hazai és külföldi kiállítótermek fogadták, s ez nemcsak nemzetközi mérleget jelent, hanem értékeik elismerő minősítését is.

Losonci Miklós

goszláv

ba—Dinara közötti együttműködés helyzetéről és távlatairól adott tájékoztatást. A jugoszláv vendégek megtekintették Eger nevezetességeit.

Zvone Dragan és kísérete csütörtökön a késő esti órákban elutazott Budapestről. A Keleti pályaudvaron Faluvégi Lajos búcsúztatta a vendégeket. Jelen volt *Milan Veres*, Jugoszlávia budapesti nagykövete is.

Elutazása előtt Zvone Dragan nyilatkozott az MTI munkatársának.

Egyebek között elmondotta: a tárgyalásokkal elégedett, mert a gazdasági együttműködés újabb lehetséges területeit sikerült feltárni. A kapcsolatok új formáinak alkalmazása feltétlenül szükséges ahhoz, hogy a magyar—jugoszláv áruforgalom fejlődése töretlen maradjon, *s az előző tervidőszakhoz hasonlóan a mostani ötéves tervben ismét megkétszereződjék.*

tják

URH-rádió ből sokra vitték

ve az ilyen címen nyugdíjazottakat *ingyen, térítésmentesen készítjük fel munkatársaink vállalásai alapján a vizsgákra.*

— A motorosok mostohagyerekek. A legtöbbször szívességből tanítják őket, nincs megoldva szervezett képzésük.

— Motoros- és segéd-motorkerékpáros tanfolyamokat

Nyugdíjasévek

Rövid, sóhajtásnyi utcák kapaszkodnak föl a domboldalra, víz mosta, kicsorbult macskaköves, girbe-görbe utácskák. Ez itt a híres pécsi hegyoldal, a Tettye része, amelyet Havi-hegynek neveznek. A helyi polgárok meg az itteni földszintes világot inkább Puturluknak nevezik, még a török időkből.

Az omladozó, majdnem százéves házak közül kimagaslik a Kesztyűgyár toronyépülete. Jelkép is, valóság is ez.

Gölöncsér Ferencnének pedig a mindennapot jelenti.

— Életem egy jelentős részét töltöttem el a Kesztyűgyárban. Amikor kezdtük, tizenhét évvel ezelőtt, még csak Barakksornak hívták azt a telepet, ahol nekifogtunk. Mára megépült ez a nagy toronyház, *a Barakksor helyén szintén korszerű gyár van*, s a Pécsi Kesztyűgyárnak már „leányvállalatai" is vannak a megyében.

— Előtte is az iparban dolgozott?

— Nem. Téeszcsében voltam, Keszüben. Azután meghalt az első férjem, újra férjhez mentem és beköltöztünk Pécsre. Így kerültem a kesztyűkhöz.

— Miért pont ezt választotta? Ehhez volt kedve, hajlama?

— Akkor még nem volt túlságosan lényeges a kedv és a hajlam. Tudja, itt 1963-ban még minden szép hosszú sorhoz oda kellett állni, van-e munka, kell-e a munkáskéz? Tizenhét évet végigdolgoztam, egész idő alatt befejezőként. Mi csináltuk a kesztyűhöz a díszítést, szegést. Talán a legnehezebb munka a miénk.

— Mennyit lehetett ezzel keresni?

— Darabbérben dolgoztunk, nyolc fillértől öt forintig. Nyolc fillér volt a tisztázás, öt forint pedig a kanadai export. A fizetésem most már, a vége felé felment ötezer forintra.

— Most, január 1-től meg ugye, a nyugdíj?...

— Igen. Elértem a korhatárt. Három forint híján 3200 forint a nyugdíjam, azt hiszem, elégedett lehetek.

Az alacsony mennyezetű, kisablakos szobába nehezen óvakodik be a fény. Az itteni építmények még az egykori paraszt-barokk stílusában készült, falusias házak. Az alacsony mennyezetet azonban sokágú, modern csillár díszíti, a szobában fényes politúrú, nyersfa-színű bútor, szóval valahogy a külcsín és a belbecs ellentétéből áll össze az egység.

Hárman élnek a házban: az asszony a férjével, meg egy felnőtt unoka. A kert megadja a kikapcsolódást és a termést is, a spájzból a füstölt kolbász, szalonna eltéveszthetetlen illata árad.

— *A kert inkább szórakozás, mint jövedelemkiegészítés* — mondja Gölöncsér Ferencné. — Jó időben ott vagyok, ez feledteti velem a gondokat.

— Hiányzik a munka?

— Nem hiszem, hogy egyhamar megunom a nyugdíjaséveket. *Most egyelőre nagyon föltalálom magam!* Rengeteget kötök, horgolok, lejárok a városba. Végigvizslatom a boltokat, a Konzum Áruházat, jött-e valami új, valami érdekes? Vásárolni ritkán vásárolok, de szeretek nézegetni, mustrálni. Inkább a társaság hiányzik, mint a munka.

— A barátok, ismerősök kizárólag a gyárból valók?

— Javarészt igen. Persze, jóban vagyok a szomszédokkal. is, de azért az mégiscsak más. Az ember azokkal tudja igazán megértetni magát, akivel együtt húzta, jóban, rosszban.

— Megszakadt a kapcsolatuk a nyugdíj óta?

— A csudát! Nemrég volt nyereségrészesedés, akkor megint összejöttünk. No és az ősszel minden bizonnyal ismét beállok a gép mellé. Sok lesz a munka, szükség van a segítségemre. Végső soron így eltelnek az évek: ősszel-télen kisegítek, tavasszal-nyáron a kertben ügyködök, és a kötnivaló se fogy el egyhamar.

A Puturluk könyöknyi utcáin megyünk lefelé a belvárosba. A kocsi nyikorogva veszi az éles kanyarokat. A Kesztyűgyár üveg- és beton toronyépületéből tódulnak kifelé az emberek: vége a műszaknak.

Szántó Péter

Magyar—angolai baráti találkozó

Az Angolai Népi Védelmi Szervezet hazánkban tartózkodó küldöttsége, amelyet

Beregovoj köszöntése

A hatvanéves *Georgij Beregovoj* altábornagyot, az űrhajósok *Jurij Gagarinról* elnevezett kiképző központjának vezetőjét, a Szovjet—

levelét, valamint az MSZBT aranykoszorús jelvényét. *Czinege Lajos* hadseregtábornok, honvédelmi miniszter a két nép, a két hadse-

SAJTOFIGYELO
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
Eigel István,
NAPLÓ (VESZPRÉM)
festőművész
1980 AUG 14

1021

Vergeli Lajos:

Igényes tárlat a Balatoni Galériában

Eigel István és Tassy Klára kiállításáról

Egy lebegő, elmosódott figura, aki a kép szűkre szabott keretei közül is ki akar törni küszködve, forrva, dühögve, – mit mond a nézőnek. Azt, hogy ilyenek vagyunk, magunkra ismertünk. A színek kavalkádjai közé bújt formák, árnyalatok mind-mind vissza akarják húzni a kitörni készülő embert. Ő nem néz hátra, csak izmos hátát láthatják a fejlődést megakadályozni kívánó, a jövőt hátráltatni akaró gomolygó, sötét árnyak. *Eigel István* Ikarusz elindul című képe előtt mindnyájan arra gondolunk, hogy megértett bennünket egy festő, velünk együtt érez, azt akarja, amit mi akarunk. Nagyszerű dolog ez, hogy nem kell szóban elárulni titkainkat, a festményekről sorjában a mi örömökkel és gondokkal teli világunkat láthatjuk. Eigel István festészetében a romantikától a nosztalgián át, az örömön, a bánaton keresztül mindazokkal az érzésekkel találkozhatunk, amelyek mindennapjainkat kitöltik. Erre érez rá a festő, behálóz, bekerít bennünket, érzelmeinket, belső világunkat felfedi. Egy másik festményén nemcsak a festő apját festette meg, hanem mindnyájunk csontos kezű, értünk megtört, szikár, száraz arcúvá vált apját láthatjuk.

Az Esküvő, A tenger, a Félelem, az Ábránd című képein szinte izzik, forr a levegő és ha a téma engedi, hogy örömteli boldog pillanatokat adjon, Eigel akkor is figyelmeztet: mindig ott lebeg fejünk fölött a rossz, amire ügyelnünk kell és meg kell előzni. Drámaiság feszít a képein. Festőisége magával ragadó, lenyűgözó. Különös felépítésű figuráinak plasztikussága előtérbe hozza az embert, aki mindenek fölött áll. Bár tökéletesen megérti és mint a képei is tanúsítják, műveiben hirdeti is az ember és a természet áthatásainak fontosságát, mégsem feledkezik bele az enyésző érzelmekbe. Képei nem indulati kivetítések, hanem szükséges ábrázolások, mert megmutatják korunk keserű valóságát is.

Apám

A tenger

Olvasósz

A NAPLÓ olvasóinak segítségére kívánunk len
nál azzal, hogy az alant közölt kivágható me
ják lapunkban APRÓHIRDETÉSÜKET, vagy az
gyűjtőládába dobhatják munkaidőn kívül bárm
hirdetések díjait:

1 szó 4,– Ft, szombaton 7,– Ft, házassági hird
Halálozási értesítés, köszönetnyilvánítás soronké
Vastagon szedett szó kettőnek számít. Jeligés
Az apróhirdetés legkisebb dija 40,– Ft.
Veszprém megyei Lapkiadó Vállalat, 8201 Ves
Szabadság tér 15. Telefon: 13-250, 13-251,

..... 1980 ..... hó ..... n.

Megrendelem a NAPLÓ legközelebbi, szombat
számában a következő szövegű APRÓHIRDETÉ

egyszer (vagy ..... -szer)

A hirdetés díját a címmel küldött befizetési cs
feladom.

---

cím

T É S

–252-es telefonszámon

bás lakás kerttel el-
gkút, Kossuth út 166.

i 2 szoba összkom-
itéses lakásomat el-
Balatonfüreden ve-
i területen lévő egy-
omfortosra. Válaszo-
nyjogosult" jeligére
Szabadság tér 15. sz.

IX. em. gázfűtéses,
néteres, nem panel
nácsi bérlakást cse-
rémi, vagy Veszp-
i hasonlóra. Leve-
di ház vagy szö-
' jeligére a Veszp-
Lapkiadó Vállalat-
ám, Szabadság tér

érnök önálló lak-
szobát bérelne
n. Leveleket: Hor-
Ajka, Móricz Zs.
ló kérem.

reden másfélszobás
lnék 1 évre. Szep-
-től. Balatonfüred,
3.

i kétszobás, össz-
szövetkezeti lakáso-
mi hasonlóra, vagy
serélném. Érdeklőd-
n, Kossuth u. 6. 18.

érnök házaspár al-
át keres Veszprém-
dőszoba-használattal
„Szeptember" jel-
detésfelvételhez. De-
n u. 6. címre kér-

m ajkai garzonlaká-
prémi vagy keszthe-
ra. Ajka, Kosztolá-
fszt. 1.

i községi tanács –
nővelés megszűnése
értékesíti a bánya-
lévő kétlakásos
. A külterületi –
yezetben lévő – 2
szobás, komfortos,
kások vásárlásával
érdeklődésre felvi-
a helyi tanács vb
ási szerve szolgáltat.

adó Szentgál, József

Nagykerekű 1000-es Wartburg műszakival, üzemképes, olcsón eladó. Várpalota, Mandulás 34/14. Érdeklődni: délután 18 órakor Farkas.

UR-es fehér Zsiguli elsőkézből 45 000 km-rel eladó. Tapolca, Vöröshadsereg út 24. 3. lh. 4. em. 1. Horváth.

Garázs kiadó. Veszprém, Dobi I. u. 8/B.

IK-s Trabant Combi friss műszakival eladó. Veszprém, László út 14.

UZ-s Wartburg de Luxe gépkocsi 45 ezer km-rel elsőkézből eladó. Szentgál, Fő út 191.

412 Moszkvics, ID forgalmi rendszámú, friss műszaki vizsgával eladó. Hajmáskér, Honvéd u. 7.

UE frsz. Zsiguli, 1982-ig műszakizott, eladó. Kajdi Ferenc Taliándörögd, Béke út 1.

1302-es 44 LE automata (kuplung nélküli), tolótetős Volkswagen személygépkocsi 1983-ig műszaki vizsgázott, megkímélt állapotban eladó. Veszprém, Jókai u. 10.

601-es Trabant újszerű állapotban eladó. Hegyi, Balatonalmádi, Lenin út 44.

IN-es Trabant eladó. Borzavár, Fő út 108.

UO-s Wartburg jó állapotban eladó. Érdeklődni: Veszprém, Kiliti Dániel út 5. (aug. 16-án), szombat 12 órától.

IG Trabant Combi eladó. Kolontár, Petőfi u. 49.

CP-s Zastava október 30-ig érvényes forgalmival eladó. Bíró Tihany, Fürdőtelep 54.

Ötéves Trabant Speciál eladó. Csapó Kerta, Bem u. 20. 8492.

K–25-ös Zetor utánfutóval, szalagfűrésszel, hidraulikus kapálóekékkel eladó. Búzás Béla Csögle, Széchenyi tér 35.

UC-s frsz. Skoda S–100-as 1982-ig műszakizva megkímélt állapotban eladó. Érdeklődni: Sümegcsehi, Kossuth út 22.

1500-as Polski Fiat felújítva

ZE-s Trabant Speciál eladó. Érdeklődni: szombat, vasárnap kivételével 16 óra után. Pápa, Wallner testvérek u. 4.

VEGYES

Rába blokktégla és farostlemez eladó. Csopak, Öreghegyi u. 2.

10 hetes malacok eladók.
u. 51.

gáztűzhelyet,
vót, szek-
heverőket,
yhaszekrényt
d használt-
zprém, Eöt-
egész nap.
harmadik

herélt ló
Jókai út 77.

ló munkát
. Nits Fe-
Veszprém,

i sávozott
agos) te-
. 8951 Gu-
4.

Balatonfüredi Kisfaludy
badstrandnál lévő zöldsé
mölcs bolt családi okok
eladó. Érdeklődni: a h
nen.

200 literes szőlőprés é
riák eladók. Hajmáskér,
véd u. 7.

3 hónapos bikaborjú
Dörgicse, Fő u. 79. Fül

Szeptemberi ültetésre tu
hagymát szállítok után
3,– Ft/db, legszebb szín
Rendeléseket „Tavasz leg
virága" jeligére, Veszpré
gyei Lapkiadó Válla
Veszprém, Szabadság te
címre kérem.

2 db legelőre kijáró v
anyakoca eladó. Púpos,
asszonyfa, „Nycky" kasté

15–20 m² süttői fűrésze
5 és 3 cm-es vastagsá
egyben eladók. 539 Ft/m²
Vak Bottyán u. 9.

30 család méh Hunor
dókaptárban, virágporle
vel, jó állapotban beteg
miatt eladó. Megtekinthe
mon Dezső Zalaszántó, P
hegy.

1 db 7 éves tehén, 8
pos vemhes állapotban
Cím: Vanyola, Kossuth
Simon.

Hatéves tehén sürgőse
adó. Érd.: Sikátor, Kossu
24.

Gombos harmonika, új,

la. Majd meg-
eósokat is pre-
éghez nagyobb
ket.

Október 8. utcai
it 1969-ben, a
Kertészmérnök
volt a túljelent-
án került ide,

m meg, hogy
jegyezte meg
találtam a szá-
1981-ben meg-
kitüntetést.
kedves modora
a szakszervezeti

a vezetőség eb-
dolgozókkal —

— Igaz, hogy most a Béke nevű bri-
gádunk gy
túlóra terl
kollektíva
Ha szorít
Ez év ele
modell szá
maradtunk
gén: „Na,
nünk." Iga

A látoga
üzem bem
a gyáregys
nyi utcába
cipők, am
Szívesen
egyaránt,
171-es n
asszonyain

1983 APR 7 6:
CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 181-718, 310-726

EIGEL ISTVÁN

1021

EIGEL ISTVÁN: BARTÓK

EIGEL ISTVÁN

1021

Eigel István: Vénusz hétköznapjai

MAHIR
SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

E

SOMOGYI NÉPLAP

1982 DEC 11

Eigel István

Kettős szárnyalás

Eigel István és Tassy Klára kiállítása Székesfehérváron

A szél, amely megbillenti a repülő madarakat, suta szárnycsapásokra késztetve, át is fordítja őket, nincs ott a képen! Csak a szürkébe mosódó égi kékség hátterén, a levegő áramlása, lökései nyomán zilálton repülő madárcsoport „láttatja". Mert mégis érezzük a megfesthetetlen süvítést, zúgást a madarak örök mozdulatlanságában is: vergődő röptük idézi. Hullanak ki az ég semmijéből, hogy aztán eltűnjenek benne. Ezt az átmeneti pillanatot, e látomást „dobta" elénk a festő ecsete a *Madarak* című képen. A viszonylag kis méretű festmény égnagyságúra tágul. Megfesteni a szelet, elhajló faágak, fűszálak, foszló felhők és szálló falevelek nélkül, ez a Madarak remeklése. Érzékeltetni a láthatatlan résztvevőt, ez a művész titka.

Ebben az esetben már nem szabad ecsetkezelésről szólni, félrevezető volna minden elemzés. *Eigel István*, a kétszeres Munkácsy-díjas, érdemes művész, a csúcsra érkezett. Nagyvonalúan s szinte könnyedén használja a tehetség és a mesterség eszközeit, mindazt, amit természetesen birtokol. Jelképes és megrendítő képe a kopott, régi baba, amely tört végtagokkal, szerencsétlenül hever, s azonnal gyerekkorunkat érinti meg bennünk a látvány, az elmúlás visszavonhatatlansága borzongtat. S a festőművész ezt a címet adta a félredobott és emberi sorsot idéző babaképének: *Érdemei elismerése mellett.*

Igen, nemcsak a világ dicsősége múlik el így, sugallja a művész, hanem kifosztódik édesded gyerekkori világunk is! Képein mégis több a mozgás, akár *A ménes* porba vesző futását, vagy a lángnyelveket idéző *Szilaj lovak* fejvetését nézzük, ráérzünk a sajátos szárnyalásra. De még a *Halászok az öbölben* mély színeinek komorlása, vagy a *Zöld tó*, szintén lovakkal, a távlat homályában is nyugtalanságot rejt.

Eigel István: Szilaj lovak

S e kettőst ötvözi a *Vége a nyárnak* őszi képköltemény, amelyen utolsót parázslanak a szél tépte napraforgók, miközben délre vonuló vadludak szárnycsapása suhog az alkony ködlésében. *A csend mélyén* és *A régi autó amazonjai*, mintha válaszolnának a *Mi lesz a szép emlékekből* című képe kérdésére. Elmélyülten, megrendítően.

Az elmúlt másfél évben festett képeit állította ki a *Képcsarnok* székesfehérvári *Mészöly Géza Termében* Eigel István. Társa a tárlaton *Tassy Klára* festőművész, aki az utóbbi években gobelinjeivel hívta fel magára a figyelmet. Három gobelinje, közülük kettő egész falat foglal el, a *Hajnal felé* és a *Szárnyalás II*, valamint a kisebb méretű, a kékkel játszó *Sirályok* méltó súllyal teszi sajátosan rendkívülivé a művészházaspár tárlatát.

Ezúttal azonban Tassy Klára derűs kollázsokkal és „monotypiákkal", valamint gobelintervekkel is jelen van. Ő a lágyabb szárnyalás mestere, madarai mögött vöröses vagy éppen kékes ragyogás a háttér, de mindezt puhává deríti a szőttes anyaga, amely a kézimunka melengetését is visszafogottan sugározza. A gobelinek és a festmények maguknál tartó összhangban állnak a látogató elé, a nemrég elkészült székesfehérvári kiállítóteremben. Az oszlopok és boltívek meghitté, otthonossá teszik a kiállítást a hajdani Pelikán fogadóban, ahol annak idején Petőfi Sándor is fellépett, mint vándorszínész.

Eigel István és Tassy Klára együttes kiállítása költői szárnyalás színekkel, alakokkal, nemcsak jelképesen, valóságosan is. A mozgás, repülés lendülete sokféleképpen van jelen, a művekről egymásra is átsugárzik, erőt, fénylést kap, s így a képek valóságos mozdulatlansága suhanást, futást, időmúlást hullámoztat a nézővel, aki a bőrén érzi az alkotásokat létrehozó feszültséget. A művészházaspár együttes kiállítása jelentős eseménye a város képzőművészeti életének, és vitathatatlan a tárlatot kísérő kölcsönös siker is.

Kiss Dénes

többé-kevésbé, az óvodából, iskolából, és szabadidejükben ugyanebbe a parkba engedik, vagy kísérik le őket a szüleik. *Miért nem játszanak hát egymással?* Miért nem örökölték meg a nemzedékről nemzedékre szálló társasjátékainkat a gyerekeink? Vagy miért nem épít ezek helyébe — ha „kinőtték" őket — új, közösségi játékokat a gyerekfantázia?

Néhány éve *Vitnyéden* jártam. *Még könnyen feleleveníthető volt* — egy tehetséges és lelkes tanárnő jóvoltából — *jó néhány, a jeles* énekeskönyvekben is jó néhány, csapatban játszható játék dallama-szövege található. *Tanulják is őket énekórákon a gyerekek.* Az óvodai foglalkozásokban is sokféle társasjáték szerepel. Nemcsak az izmokat, a gyerekfantáziát is mozgatók. *Csak épp a gyerekek mindennapjaiból, természetes szokásaik közül tűntek el a közösségi játékok valamiképp.* Talán, mert nincsenek hozzájuk elegen? Hiszen megtelnek ma is napos délutánokon gyerekekkel a parkok, játszóterek. Vagy nyi gödör kell — és persze, sok gyerek. De három—négy gyerek is valóságos színdarabot rögtönözhet, kiszámolván, kinek-kinek a szerepeket, s ki-ki aszerint lesz hunyó, futó, elbújó, helyben maradó.

Alkonyodik. *Ki-ki magához inti a hozzá tartozó egyetlen — ritkábban két — gyereket.* Ballagnak a családok a parkból hazafelé. Csak a focizó nagyfiúk maradnak még, egy visszavágót lejátszani.

Rab Nóra

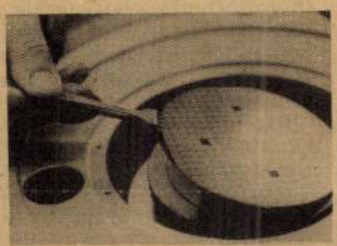

Integráltáramkör-gyár

Idén januárban új mikroelektronikai üzem kezdte meg a termelést a Híradástechnikai Szövetkezetnél. Az OMFB támogatásával épült üzemben, úgynevezett berendezésorientált integrált áramköröket készítenek

T. Balogh László felvételei

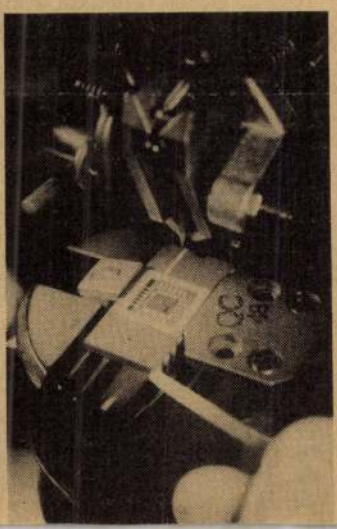

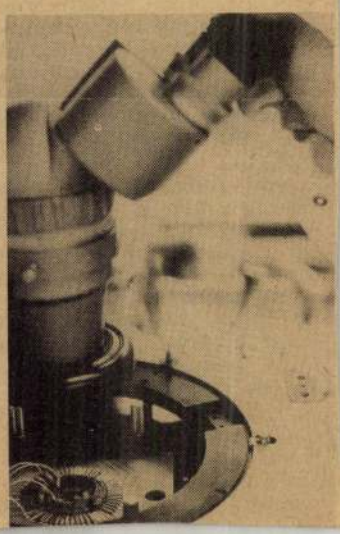

MDK

Éger István
festő

Méltatás

Péter Imre: A monumentalizmus kérdéséhez
Művészet 1966. január - 10 lap

EIGEL István
91 J. 62

Új Müvészet

Új Művészet

Eigel István

Újpesten született 1922-ben. Tanulmányai: Képzőművészeti Főiskola.

Szántó Tibor: Pictura Hungarica I.

A mai magyar táblafestészet, Budapest, 1971

FECSKE ANDRÁS

Hulló színek, hulló formák

(Eigel István halálhírére)

Eltűnt a magyar festészet palettájáról néhány szín jellegzetes együttállása: a sziénáké, sárgáké, kékeké. Pedig a vásznon még láthatók. A vászon még medrében tartja a kobaltkék vízpartot, megrakoncázza az indigó eget és az okker fövenyt, melyen rendszerint csíkos törülközős fürdőzők vetkezik le magukról a kulturált világ szemérmes gondjait, s néznek szembe a foltként előrenyomuló, majd visszavonuló tengerrel. A vászon még nagyon is létező, látható, tapintható.

Csak épp az okker fövenyen kezd megváltozni minden: a sziénára barnult fürdőzők még bámulják ugyan a cirkuszi mutatványt végző bohócot, az egykerekűjével fellegekben egyensúlyozó biciklivirtuózt, Pierrot-ot, Cippolát vagy a rosszul sikerült repülési kísérlet utolsó perceit élő Ikaroszt és Daidaloszt, de a markotányosnő már kocsijába zárkózik, a bűvész keze varázspálca helyett sétabotot tart, az érett tónusokkal lekerekített asszony helyett a csitri lány lesz a nőiesség szimbóluma. A szerepek fölcserélődnek, nem lehet többé megkülönböztetni a clochart a clowntól.

A festett tenger festett partján láthatóan nem peregnek a homokfestékszemek úgy, mint máskor – kerettől keretig. Kivonatolódik az ég a vízből, tenger és szárazföld között nincs már az a misztikus kapcsolat, amit a dagályok és az apályok váltakozása idéz elő ősidőktől fogva. A parton sem öblösödik a forró anyagban kitaposott ecsetösvény, s nem iramodik a sziklába vágott halászfalu ölelő karjaiba vagy a park mediterrán fái közé egy olyan világba, amelynek részei sem a valóságon innen, sem pedig túl nem lehetünk.

Most csak egyszerű valóság van, rideg, könyörtelen szobafallét, kiállítási lét, amely ugyan létező, tapintható, érzékelhető, mégis lelketlen lét, falon függő lét, magamutogató lét – utókor.

Lassan eltűnik a sárga vajban olvadó Riviéra, a Loire menti kastélyok tengerpartra röpített babaháza s a dragonyosok által felvonóhídra zökkentett uzsonnaasztal, melyről a gyümölcsízű beaujolais nouveau illata még most is száll a levegőben. Üresen tátong a fotel, s a tonettszék ülőlapja sem hajlik meg diszkréten az imaginárius modell súlya alatt. A kortalan szereplők is elmennek, s bár kalapjuk még ott függ a semmiből előbukó kávéházi ruhafogason, testük lassan belemerítkezik a háttérbe. Már csak a szélfútta függönyök drapériája leng a szélben – szélcsend idején. Megálló életidő ez, a pillanat még itt van közöttünk, miközben a jövő optikája szemünk láttára képezi múlttá a jelent.

Lám, az okker fövenytől egy gondolatnyira épült templom sem lesz már soha a gótika romján ívelő szellemkatedrális! Ajtaja egykedvűen leng a szélben – nem őrzi többé a szentély kővé dermedt angyalát, nem óvja a Jelenések könyvét a barbár hétköznapok piromániás gondolataitól. Csak a rózsaablak sikolya csörömpöl végig az apszis falán, mint gregorián kíntorna. Ahol eddig a festett

látomás tartotta az örökmécset az oltár fölött, most vakkeret lebeg az üres térben. Zsámbék kifosztott nekropolisz.

Ez hát a valóság: a valóság hiánya. Amikor már csak a kép valósága marad s az összegező, nagy tablóké. Amilyen *A teremtés nyolcadik napja:* hulló színek, formák, staffázsfigurák és modellek zuhanása egy folyamatosan pergő film kockánként kimerevített mozijáról.

Aztán az elgurult ecset nyugalma, amint az örökkévalóságban várja a kezet, hogy életet adjon neki. Teremtést a végítéletben.

Elment a festő, és nem kapcsolta le maga után a fényt a műteremben – utánavilágít az ég.

Eigel István rajza

Eigli Irén

Cris Foláival készített gobelint tervezett a

Csongrád megyei tanács megyei épületébe.

Csongrád megyei Hírlap 1965. nov. 18.

Eigner A. körajzoló M.D.K.

mük. Pesten az 1840 es években.

1.) Schwab Vilmos tellurium-ának hirdetése. — rajzolta Salzer L.
1845

Geron, A magy. köraj. 1960 134

Ø

Eigenzehrer Janis

kartyafestő Pest

1827.

lásd

Tanulmányok Bpest I.

139. l.

Anonym, a XVII sz.

III. Ferdinand.

Egész alakban, jobbra fordu
zogánynyal a jobb kezében v
rossal s egmásra rontó lova

FERDINANDVS III. REX HUNGAR
DVX BVRGVND. STYR. CARIT.
TVROL. GORIT LANDGRA

Rézmetszet, méretei 17·9:

Ltn. 142
Szakl. 224
510-914-

MDK

Eigenbrod József

etzelő

a Zsolnay-gyár művészeti munkáiban közreműködött a fesőosztályon 1881-1907.

71.o.

NIKELSZKY GÉZA A Zsolnay-gyár művészete.

Pécs. 1959.

MDK.

Eiger István

Kiállitási kritika

Müvészet 1966 jan.

MDK

Eigenbrod József, festö, etzelö.
kavencépitö.

o895 -töla Zsolnay gyárban dolgozott 12. éven át.

Nikelszky Géza: A Zsolnay gyár müvészei é kivitelezöi.
Pécs. 1949. ápr.12.

nostre arti figurative moderne che in It
hanno sempre trovato accoglienza di
ed amichevole interessamento

Speriamo che quest
nuova ed efficace t
meglio la co
l'Ung

(litografia)

Veduta di Pest dalla Fortezza.

16. G. Eigner; stampato da Steimle.

Balint Hóman
Ministro Ungherese dei Culti
e della Pubblica Istruzione.

Eigner, G.

Cat medagungh

storico.

Fra i re d'Ungheria Mattia Corvino fu forse il più potente rappresentante e propagatore dell'amicizia italo-ungherese. Fu soprattutto sotto il suo regno che le anime degli artisti ungheresi vennero attratte dall'arte del Rinascimento italiano e che l'umanesimo fecondò intensamente la scienza ungherese. L'influsso artistico italiano, — fra tante altre cose — si è obiettivato anche in quella medaglia che un artista italiano fece di Mattia Corvino, medaglia che è nello stesso tempo la prima nella serie di medaglie commemorative ungheresi.

Eigner G.

Pest a Várkert felől tekintve a lánchiddal és a hajóhiddal. „Lith. G. Eigner a.– Gedr. bei Steimle.–

Kfo. Múz. ltsz. 3179.

Pest festői látképe. A várkertben két genre-csoport.–

Eigner litogr.

A jász-kun hármas kerület váltságának százados ünnepén kiadott emléklap.

Köre metszette fenti

Repr.

Lestyán Sándor:

József nádor. Egy alkotó élet írásban és képben. 1776-1847. Bp. 1943.

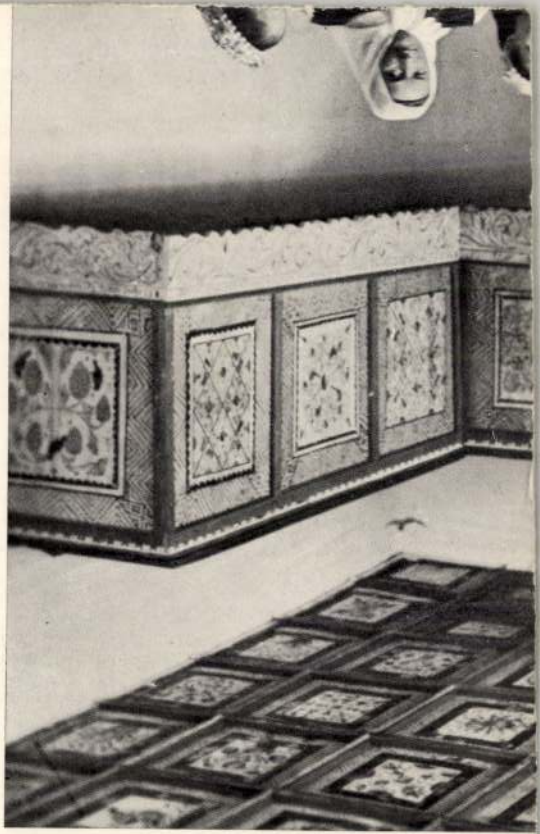

Eigner G.

13

Pest a Várkert felől tekintve a lánchiddal és a hajóhiddal. "Lith. G. Eigner. Gedr. bei Steinle." - Fővmuz.ltsz. 3179. /A Mansfeld-Sandmann "Pest" után/

Gróf Lamberg F

szept. 28-án. Aláírása: "Die

Lamberg auf der Pesther Brück

nyelven. Főv.Muz.Kat.V.45.-

Budavár ostrom

Főv.Kvt.Bq.769/255.-

Budavár ostrom

Kvt.Bq,769/133.-

Ehrsam Éva

Textiltervező, részt vesz a kiállításon

Jubileumi parművészeti kiállítás
1975. Műcsarnok, jún - júl.

JOS. EICHMÜLLER, textilfestőmest r

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 92.-Herr Jos. Eichmüller
Felvétel ideje: 1785. 12. Sept.
Hová vették fel: Dotis, /Tata/. 156.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

Eifert János

fotókiállitása nyilt meg május 17-én az esztergomi Petőfi Müvelődési központban.

Magyar Hirlap 1975 136/13

Eifert
fotos.

A tájkép kategóriában díjazott
szerző Eifert fotós.

Gpcsa Katalin: Az év legjobb képe.
Művészet, 1973. május - 27.oldal

Bifert János fotóművész

"Humoros libafejei"-t dicséri A.J.: "Két fotókiállitás" c. kritikájában, mely az Országos Fotóművészeti Kiállitásról szól és a Budapesti Fotóklub termeiben rendezték.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. nov. 25.
XVI. évf. 48. sz. 13. lap.

EIFERT János

nov. 15.

EIFERT JÁNOS fotóművész kiállítása Veszprémben, a Dimitrov Művelődési Központban szombaton megnyílt.

Magyar Hirlap 1975/3o1/13

Eigner Ignác

Szalay László:

Mellig, balra nézve. Simára lefésült haja rövid, bajusza s szakálla hosszú. Ingének galléryá látható s kabátyá kettős elejű. Felirata a kép alatt két sorban:

LADISLAUS SZALAY VON KIS-KÁMON
Director des Telegraphen Bezirkes Budapest.

a bal vállnál: Ig. Eigner
s legalóe balra: „INDUSTRIELLE"
jobbra: Druck v. L. Schilling Wien.

Könyomat, az alak nagysága 18·5 cm.

9929

Sz. N. 490/98
112-98-865.

11464.

Báró Rudnyánszky József.

Mellig látható, szembenéz. Öltözete: ing álló gallérral, csomóra kötött nyakkendő és egyelejű szegett kabát. Felirata a kép alatt aláírásának másaképp:

B. Rudnyánszky Jozsef

alól jobbra: Ig. Eigner.
legalol balra: DAS PARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt Wien (Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stern & Steiner Wien.

Kőnyomat chinap papiroson, magassága 21.2 cm.

Szn. 252-910
717-910-179
Át. lelt. 3166.

11357.

Schwicker Henrik.

Mellig, kissé jobbrafordultan és szemüveggel van ábrázolva. Öltözete: ing lehajtott gallérral, nyakkendő tűvel és egyelejű kabát. Felirata a kép alatt:

DR. HEINRICH SCHWICKER
Reichstags-Abgeordneter
alól jobbra: Ig. Eigner
legalol balra: DAS PARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt, Wien (Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stern & Steiner Wien.

Kőnyomat, magassága 21 cm.

Szn. 145-910
717-910-72
Át. lelt. 3059.

11467

Schwicker Henrik.

Mellig, kissé jobbrafordultan és szemüveggel van ábrázolva. Öltözete: ing lehajtott gallérral, nyakkendő tűvel és egyelejű kabát. Felirata a kép alatt aláírásának másakép:

Prof. Dr. Schwicker
ung. Reichstagsabgeordneter

alól jobbra: Ig. Eigner.
legalol balra: DAS PARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt, Wien (Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stern & Steiner Wien.

Könyomat chinai papiroson, magassága 21 cm.

Szn. 255-910
717-910-182
Át. lelt. 3169.

11354.

Roszner Ervin.

Mellig, kissé balrafordultan és zsinóron csüngő csiptető-szemüveggel van ábrázolva. Öltözete: ing álló gallérral, csomóra kötött nyakkendő, atilla és vállravetett prémes mente. Felirata a kép alatt:

ERWIN FREIHERR VON ROSZNER
Reichstags-Abgeordneter

alól jobbra: Ig. Eigner.
legalól balra: DAS PARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt Wien (Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stern & Steiner.

Kőnyomat, magassága 21 cm.

Szn. 142-910
717-910-69
Át. lelt. 3056.

11463.

Roszner Ervin.

Mellig, kissé balrafordultan és zsinóron csüngő csiptető-szemüveggel van ábrázolva. Öltözete: ing álló gallérral, csomóra kötött nyakkendő, atilla és vállra-vetett prémes mente. Felirata a kép alatt:

ERVIN FREIHERR VON ROSZNER
Reichstags-Abgeordneter

alól jobbra: Ig. Eigner.
legalól balra: DAS PARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt Wien (Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stern & Steiner.

Kőnyomat chinai papiroson, magassága 21 cm.

Szn. 251-910
717-910-178
Át. lelt. 3165.

11339.

Münnich Aurél.

Mellig és jobbraforditott fejjel van ábrázolva. Öltözete: ing álló gallérral, nyakkendő tűvel és kettős elejű szegett kabát oldalzsebbel. Felirata a kép alatt:

DR. AURÉL MÜNNICH
Reichstags-Abgeordneter

alól jobbra: Ig. Eigner.
legalól balra: DAS PARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt, Wien (Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stern & Steiner.

Kőnyomat, magassága 17.3 cm.

Szn. 127-910
717-910-54
Át. lelt. 3041.

11447.

Münnich Aurél.

Mellig és jobbraforditott fejjel van ábrázolva. Öltözete: ing álló gallérral, nyakkendő tűvel és kettős elejű szegett kabát oldalzsebbel. Felirata a kép alatt:

DR. AURÉL MÜNNICH
Reichstags-Abgeordneter

alól jobbra: Ig. Eigner.
legalól balra: DAS PARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt, Wien (Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stern & Steiner.

Könyomat chinai papiroson, magassága 17.3 cm.

Szn. 235-910
717-910-162
Át. lelt. 3149.

11333.

László Mihály.

Mellig és szembenézve van ábrázolva. Öltözete: disz-magyar rojtos nyakkendővel és vállravetett prémes mentével. Felirata a kép alatt:

DR. MICHAEL LÁSZLÓ
Reichstags-Abgeordneter.

alól jobbra: Ig. Eigner
legalól balra: DAS PARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt, Wien (Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stern & Steiner Wien.

Kőnyomat, magassága 21.7 cm.

Szn. 121-910
717-910-48
Át. lelt. 3035.

11440.

László Mihály.

Mellig és szembenézve van ábrázolva. Öltözete: diszmagyar rojtos nyakkendővel és vállravetett prémes mentével. Felirata a kép alatt aláírásának másakép:

Dr. László Mihály
orsz. képviselő

alól jobbra: Ig. Eigner.
legalól balra: DAS PARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt, Wien(Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stern & Steiner Wien.

Kőnyomat chinai papiroson, magassága 21.7 cm.

Szn. 228-910
717-910-155.
Át. lelt. 3142.

11326.

Hunfalvy Pál.

Mellig, és szembenézve van ábrázolva. Öltözete: ing lehajtott gallérral, csokorra kötött keskeny nyakkendő és egyelejű kabát. Felirata a kép alatt:

PAUL HUNFALVY
Mitglied des Magnatenhauses.

alól jobbra: Ig. Eigner.
legalól balra: DAS PARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt Wien (Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stern & Steiner.

Kőnyomat, magassága 19.3 cm.

Szn. 114-910
717-910-41
Át. lelt. 3028.

11432.

Hunfalvy Pál.

Mellig és szembenézve van ábrázolva. Öltözete: ing lehajtott gallérral, csokorra kötött keskeny nyakkendő és egyelejű kabát. Felirata a kép alatt:

PAUL HUNFALVY
Mitglied des Magnatenhauses.

alól jobbra: Ig. Eigner.
legalól balra: DAS PARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt Wien (Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stern & Steiner.

Kőnyomat chinai papiroson, magassága 19.3 cm.

Szn. 220-910
717-910-147
Át. lelt. 3134.

11340

Neumann Ármin.

Csaknem derékig, kissé jobbrafordult, szembenéz. Diszmagyart visel rojtos nyakkendővel és vállravetett prémgalléru mentével. Felirata a kép alatt:

DR. ÁRMIN NEUMANN
Reichstags-Abgeordneter

alól jobbra: Ig. Eigner
legalól balra: DAS PARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt Wien (Stern & Steiner).
jobbra: Druck v. Stern & Steiner.

Kőnyomat, magassága az alaknak 21.1 cm.

Szn. 128-910
717-910-55
Át. lelt. 3042.

11340.

Neumann Ármin.

Mellig látható, kissé jobbrafordult. Öltözete: diszmagyar vállravetett prémes mentével és rojtos nyakkendővel. Felirata a kép alatt:

DR. ÁRMIN NEUMANN
Reichstags-Abgeordneter

alól jobbra: Ig. Eigner.
legalól balra: DAS PARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt Wien (Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stern & Steiner.

Kőnyomat, magassága 21.3 cm.

Szn. 128-910
717-910-55.

Át. lelt. 3042.

11448.

Neumann Ármin.

Mellig látható, kissé jobbrafordult. Öltözete: disz-magyar vállravetett prémes mentével és rojtos nyakkendővel. Felirata a kép alatt:

DR. ÁRMIN NEUMANN
Reichstags-Abgeordneter

alól jobbra: Ig. Eigner.
legalól balra: DAS PARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt Wien (Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stern & Steiner.

Kőnyomat chinai papiroson, magassága 21.3 cm.

Szn. 236-910
717-910-163
Át. lelt. 3150

11364.

Szathmáry Miklós.

Mellig és szembenézve van ábrázolva. Öltözete: ing álló gallérral, csokorra kötött nyakkendő, mellény és egyelejű kabát. Felirata a kép alatt:

NICOLAUS v. SZATHMÁRY
Reichstags-Abgeordneter.

a bal karnál: Ig. Eigner.
legalól balra: DASPARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt Wien (Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stern & Steiner Wien.

Könyomat, magassága 21 cm.

Szn. 152-910
717-910-79.
Át. lelt. 3066.

11474.

Szathmáry Miklós.

Mellig és szembenézve van ábrázolva. Öltözete: ing álló gallérral, csokorra kötött nyakkendő, mellény és egyelejű kabát. Felirata a kép alatt aláírásának másakép:

Szathmáry Miklós.

a bal karnál: Ig. Eigner.
legalól balra: DAS PARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt, Wien (Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stern & Steiner Wien.

Kőnyomat chinai papiroson, magassága 21 cm.

Szn. 262-910
717-910-189.
Át. lelt. 3176.

11376.

Vaszary Kolozs.

Mellig és szembenézve van ábrázolva. Öltözete: a Benczések egyenruhája caputiummal. Ferencz Jozsef rendjét mellén, keresztjét pedig nyakbavetett kettős lánczon hordja. Felirata a kép alatt:

FRAN CLAUDIUS VASZARY
Erzabt von Martinsberg
Mitglied des Magnatenhauses.

alól jobbra: Ig. Eigner.
legalól balra: DAS PARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt Wien (Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stern & Steiner.

Kőnyomat, magassága 22 cm.

Szn. 164-910
717-910-91
Át. lelt. 3078.

11359.

Simor János.

Mellig, kissé jobbrafordult, szembenéz. Caputiumot és cimadájának gallérja felett lánczon ékköves keresztet hord. Mellét a szent István rend csillagja disziti. Felirata a kép alatt:

JOHANN SIMOR EMINENZ
Cardinal Fürstprimas
Mitglied des Magnatenhauses.

alól jobbra: Ig. Eigner.
legalól balra: DAS PARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt Wien (Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stern & Steiner.

Kőnyomat, magassága 21.2 cm.

Szn. 147-910
717-910-74
Át. lelt. 3061

11469.

Simor János.

Mellig, kissé jobbrafordult, de szembenéz. Caputiumot és címádájának gallérja felett lánczon ékköves keresztet hord. Mellét a szent István rend csillagja diszíti. Felirata a kép alatt:

JOHANN SIMOR EMINENZ
Cardinal Fürstprimas
Mitglied des Magnatenhauses.

alól jobbra: Ig. Eigner.
legalól balra: DAS PARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt, Wien (Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stern & Steiner.

Könyomat chinai papiroson, magassága 21.2 cm.

Szn. 257-910
717-910-184
Át. lelt. 3171.

11425.

Gyulai Pál.

Mellig, kissé balraforduit. Öltözete: ing lehajtott gallérral, csokorra kötött keskeny nyakkendő és oldalzsebes kabát. Felirata
alól jobbra: Ig. Eigner.
legalól balra: DAS PARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt, Wien (Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stern & Steiner.

Kőnyomat chinai papiroson, magassága 20.5 cm.

Szn. 213-910
717-910-140
Át. lelt. 3127.

11320.

Gyulai Pál.

Mellig, kissé balrafordult. Öltözete: ing lehajtott gallérral, csokorra kötött keskeny nyakkendő és oldalzsebes kabát. Felirata a kép alatt:

PAUL VON GYULAI
Mitglied des Magnatenhauses.

alól jobbra: Ig. Eigner.
legalól balra: DAS PARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt, Wien (Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stern & Steiner.

Kőnyomat, magassága 20.1 cm.

Szn. 108-910
717-910-35.
Át. leít. 3022.

11423.

Görgey Cornél.

Mellig, kissé jobbraforditott fejjel. Öltözete: zsinóros atilla mellén érdemkereszttel és rendjellel. Felirata a kép alatt:

CORNEL VON GÖRGEY
Mitglied des Magnatenhauses.

alól jobbra: Ig. Eigner.
legalol balra: DAS PARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt Wien (Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stern & Steiner.

Könyomat chinai papiroson, magassága 19.5 cm.

Szn. 211-910
717-910-138
Át. lelt. 3125.

11318.

Görgey Kornél.

Mellig, kissé jobbraforditott fejjel. Öltözete: zsinóros atilla mellén érdemkereszttel és rendjellel. Felirata a kép alatt:

CORNÉL VON GÖRGEY
Mitglied des Magnatenhauses.

alól jobbra: Ig. Eigner.
legalól balra: DAS PARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt Wien (Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stern & Steiner.

Könyomat, magassága 19.5 cm.

Szn. 106-910
717-910-33
Át. lelt. 3020.

11407.

Csáky Albin gróf.

Mellig, kissé jobbrafordult. Öltözete: álló gallérú ing, nyakkendő melltűvel és egyelejű kabát. Felirata a kép alatt aláírásának másakép:

Gf. Csáky Albin

alól jobbra: Ig. Eigner.
legalól balra: DAS PARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt Wien (Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stern & Steiner.

Kőnyomat chinai papiroson, magassága 20 cm.

Szn. 195-910
717-910-122
Át. lelt. 3109

11300.

Csáky Albin gróf.

Mellig, kissé jobbrafordult. Öltözete: álló gallérú ing, nyakkendő melltűvel és egyelejű kabát. Felirata a kép alatt:

GRAF ALBIN CSÁKY, EXCELLENZ
kön. ung. Cultus und Unterrichtsminister

alól jobbra: Ig. Eigner.
legalól balra: DAS PARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt Wien (Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stern & Steiner.

Kőnyomat, magassága 20 cm.

Szn. 88-910
717-910-15
Át. lelt. 3002

Császka György. 11302.

Mellig, kissé jobbra fordult. Caputiumot és cimadájának gallérja felett kettős lánczon keresztet meg rendjel csillagot visel. Felirata a kép alatt:

CSÁSZKA GYÖRGY Ő EXCELLENCZIÁJA
Kalócsai Érsek

alól jobbra: Ig. Eigner.
legalól balra: A MAGYAR KATH. HIERARCHIA
Budapest, Vörösmarty-utcza 12.
jobbra: Nyomatja és kiadja
dr. Baracs Géza.

Kőnyomat, magassága 22 cm.

Szn. 90-910
717-910-17
Át. lelt. 3004.

11409.

Császka György.

Mellig, kissé jobbrafordult. Caputiumot és cimadájának gallérja felett kettős lánczon keresztet meg rendjelcsillagot visel. Felirata a kép alatt:

GEORG CSÁSZKA, EXCELLENCZ
Bischof von Zips
Mitglied des Magnatenhauses.

alól jobbra: Ig. Eigner.
legalól balra: DAS PARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt Wien (Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stern & Steiner.

Kőnyomat chinai papiroson, magassága 22 cm.

Szn. 197-910
717-910-124
Át. lelt. 3111.

Eigner Ignácz, kőrajzoló. Műve: Szalay László arczképe. Aláírás: Ladislaus Szalay von Kis-Kámon / Director des Telegraphen Bezirkes Budapest. Kőnyomat, ívrét. Jelzése: Ig. Eigner. Az »Industrielle« melléklete.

Tört. Képcsarnok grafikai gyűjteménye, Budapest.

Eigner Ignác

Kőrajzoló

l

Tört. képes 1922

58. l.

Paris
Charles de Mourgues frères
1867

11404.

Bokros Elek.

Mellig, szembenézve van ábrázolva. Öltözete: álló gallérú ing, nyakkendő, szegett mellény, kettős elejű kabát. Felirata a kép alatt aláírásának másakép:

Bokros Elek

alól jobbra: Ig. Eigner.

Kőnyomat chinai papiroson, magassága 19.7 cm.

Szn. 192-910
717-910-119
Át. lelt. 3106.

11403.

Bokros Elek.

Mellig és szembenézve van ábrázolva. Öltözete: álló gallérú ing, nyakkendő, szegett mellény és kettős elejű kabát. Felirata a kép alatt:

ALEXIUS VON BOKROS
Vice-Präsident des ungarischen Abgeordnetenhauses.

alól jobbra: Ig. Eigner.
legalól balra: DAS PARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt Wien (Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stern & Steiner.

chinai papiroson,
Kőnyomat, magassága 19.7 cm.

Szn. 191-910
717-910-118
Át. lelt. 3105.

11298.

Bokros Elek.

Mellig és szembenézve van ábrázolva. Öltözete: álló gallérú ing, nyakkendő, szegett mellény, kettős elejű kabát. Felirata a kép alatt:

ALEXIUS VON BOKROS
Vice-Präsident des ungarischen Abgeordnetenhauses.

alól jobbra: Ig. Eigner
legalól balra: DAS PARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt Wien (Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stein & Steiner.

Kőnyomat, magassága 19.7 cm.

Szn. 86-910
717-910-13
Át. lelt. 3000

11392.

Bánffy György gróf.

Mellig látható és szembenéz. Öltözete: lehajtott galléru ing, nyakkendő melltűvel és egyelejű kabát. Felirata a kép alatt:

GRAF GEORG BÁNFFY FREIHERR v. LOSONCZ
Mitglied des Magnatenhauses.

alól jobbra: Ig. Eigner.
legalól balra: DAS PARLAMENT
Eckstein' sche Verlags-Anstalt, Wien (Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stern & Steiner.

Kőnyomat chinai papiroson, magassága 19.2 cm.

Szn. 180-910
717-910-107
Át. lelt. 3094.

11289

Bánffy György.

Mellig látható és szembenéz. Öltözete: lehajtott galléru ing, nyakkendő melltűvel és egyelejű kabát. Felirata a kép alatt:

GRAF GEORG BÁNFFY FREIHERR v. LOSONCZ
Mitglied des Magnatenhauses.

alól jobbra: Ig. Eigner.
legalól balra: DAS PARLAMENT
Eckstein'sche Verlags-Anstalt, Wien (Stern & Steiner)
jobbra: Druck v. Stern & Steiner.

Kőnyomat, magassága 19.2 cm.

Szn. 77-910
717-910-4
Át. lelt. 2991.

Eigner Ignác

Nagy Zoltán jegyzete

Eigner Ignác

festő, Pesthről, 1869-ben
15 éves.

15
1854

lásd még Aigner
alatt is
nincs-e meg?

lásd Fleischer Bécs 39. l.

bécsi)
Az Okstein ~~kiadó~~ vállalat
kiadásában megjelent
Das Parlament. C. kiad-
vány rezere a kör.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Eigner Ignác

festő és Körajzoló

laid

Lay Bpest iparmuvkiáll

64. l.

I KIÁLLIT

éria-utca 8.

haftr

MAF

Meghívó

EIKE : ZÁRTLÁNCÚ RENDSZEREK
(CLosed Circuit Systems)

című
kiállításának megnyitójára

a Budapest Galéria Kiállítóházába
(1036 Budapest, Lajos utca 158.)

2005. október 20-án csütörtökön 17 órára.

A kiállítást megnyitja:
Sugár János

Megtekinthető 2005. november 20-ig,
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

Támogatók:

nka
Nemzeti Kulturális Alapprogram

Budapest Fővárosi Közgyűlés
Kulturális Bizottsága

Deák Erika Galéria

www.eike.hu

SEMMI SINCS HIÁBA

Beszélgetés Eisenberger Jenővel

Október 23-án nyílt meg Bécsben, a Villa Hermes összes helyiségében az Eisenberger-gyűjtemény kiállítása, mely a nemzetközileg ismert gyűjtő tulajdonából mintegy ötszáz műalkotást mutat be. Ez a kollekció az egyik legjelentősebb osztrák magángyűjtemény, amelynek anyagából közel száz festményt 2001 nyarán látni lehetett a budapesti Károlyi Palotában. A Villa Hermes (amely eredetileg Erzsébet királyné – Sissi – vadászkastélya volt) ideális hely e kiállításra, melyen az osztrák biedermeier festészettől az osztrák impresszionizmuson és szecesszión át a legmodernebb élő kortársakig osztrák és magyar főművek egyaránt láthatók. Főművek az egyes festők életművéből és főművek az egyes stíluskorszakokból. Az Eisenberger-gyűjtemény azonban nemcsak kiváló festményekből áll, hanem ezüst dísztárgyakból és a századforduló bécsi szecessziójának, a Wiener Werkstätte nagymestereinek kerámia- és

Szalay Zoltán reprodukciója

Scheiber Hugó: Kávéházi jelenet

Rippl-Rónai József: Kalapos lány, 1920

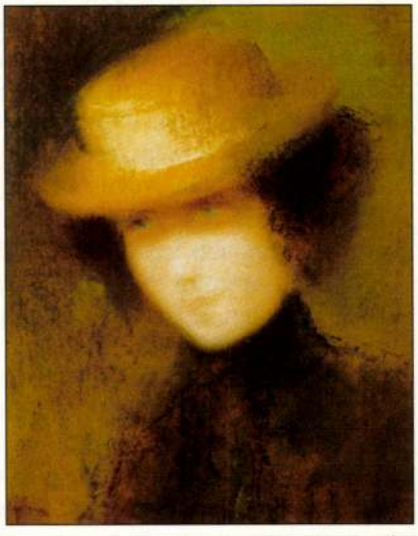

üvegalkotásaiból is: vázák, kelyhek, dísztárgyak; utoljára, de nem utolsósorban első osztályú judaikákból. A nyolcvan felé közeledő, de igen fiatalos kiállású és fürge észjárású gyűjtő azt már sok interjúban elmondta, hogy miként kezdődött és hogyan gyarapodott a gyűjtemény, de az valahogy mindig a háttérben maradt, hogy milyen vonzások és választások irányították az életét, mielőtt rányílt volna a szeme és intellektusa a képző- és iparművészetre. Marcus Aurelius, az antik Róma filozófus-császára talán éppen itt, Vindobona (Bécs latin neve a római korban) castrumának falai közt írta: „Micsoda kis rész jut egy-egy emberre a végtelen és mérhetetlen időből, s milyen gyorsan eltűnik ez is a feneketlen időben! Milyen kis rész az egész anyagból! Milyen kis hányad a világlélekből! S az egész Földnek mekkora kis rögén csúszol-mászol! Gondold meg mindezt, és gondold meg, hogy ami téged láthatatlan szálakkal ide-oda rángat, az benned van elrejtve…"

– *Mit hozott magával a szülői házból, aminek a birtokában mindazt a szépet és jót felépítette, amit az Eisenberger név jelentett és jelent ma is az üzleti életben és a műgyűjtésben?*

– Mind Sátoraljaújhely [valójában nem így mondja, hanem, nyilván gyerekkori beidegződéssel úgy, hogy: Újhel. – K. A.], mind a család a lehető legkispolgáribb miliő volt, majdnem azt kell hogy mondjam: primitív. Apám borkereskedő volt, nyilván nagyapám is, de erre már nem emlékszem, mindenesetre Újhelen mindenki a borral foglalkozott. Én ebből a miliőből nemhogy elmentem, de egyenesen elmenekültem. Vágytam arra, hogy tanuljak. Tizenkét vagy tizenhárom éves koromban elmentem Verpelétre, az ottani Talmud-iskolába, amelyet a vezetője Amerikában gyűjtött pénzből alapított meg, 120 tanulóra méretezett, bentlakásos kollégiummal. Itt nem hagyományos iskolába jártam, hanem Talmudot tanultam. Nagyon híres és nagyon jó Talmud-iskola volt, de egyoldalú. Egyébként mindig a stréberségig jó tanuló voltam. A nagyvilágba kikerülvén jöttem rá, hogy mit is jelent a tanulás, a kultúra, a sokoldalúság azzal az egyoldalúsággal szemben, ami otthon vagy ami Verpeléten vett körül. Két és fél év után eljöttem Verpelétről, Pestre mentem, a szüleim nem támogattak ebbéli elhatározásomban. Tizenhat éves voltam, elmentem dolgozni. Kitanultam a fehérnemű-készítést két hónap alatt, béreltem egy varrógépet, és amíg mások öt-hat inget csináltak egy nap alatt, én tizenötöt készítettem. Körülbelül fél évig dolgoztam egy gyárban, azután önállósítottam magam. Akkor már (ezt ma így mondanák) készítő voltam: vettem egy vég vásznat, kiszabtam az ingeket, kiadtam összevarrásra, majd amikor visszahozták, kivasaltam és végül eladtam.

Kádár Béla: Idős férfi – fiatal nő

– *Hol lakott akkoriban?*

– Először a Dob utcában, azután a Klauzál téren, végül pedig a József körúton, mint Félix Mihály teljes jogú, árja magyar, akinek a Klauzál téren volt egy bérelt szobája s benne a műhelye.

– *No ezt hogy csinálta?*

– A Klauzál téri háznak abban a lakásában, ahol albérlőként vettem ki egy szobát műhelynek, és benne dolgoztam, albérlőként ott lakott egy Félix Irén nevű lány is, aki Kapuvárról került Pestre. Gyárban dolgozott, megbarátkoztunk, néha segített nekem, elmentünk együtt moziba, erre-arra. Elmesélte, hogy volt egy tizenöt éves öccse, aki meghalt. Én Félix Irén nevében írtam a kapuvári papnak, és kértem, hogy küldje el nekem az öccse papírjait, mindenekelőtt a születési bizonyítványát. Az én kedves barátnőm persze nem tudott erről, s mivel ő egész nap nem volt otthon, én viszont igen, hiszen ott dolgoztam, a postás nekem adta át a leveleket. Így hát lett egy teljesen szabályos születési anyakönyvi kivonatom, amely úgy szólt, hogy Félix Mihály, kapuvári születésű, tizenöt éves katolikus árja magyar vagyok, anyám neve ez-és-ez, apám neve ez-és-ez. Aztán írtam az „anyám" szülőhelyén levő papnak, kértem tőle az ő iratait, hasonlóképpen az „apám" iratait is megszereztem egy kis levelezés után, végül a „nagyszülőkét" is. Magyarországon akkoriban legalább két árja nagyszülőt kellett igazolni. Nekem egyszeriben négy lett, így aztán előállt egy feddhetetlen múltú magyar állampolgár. Ezek után elkezdtem beiratkozni mindenféle egyletbe, körbe ahová csak lehetett, főként olyanokba, amelyek fényképes igazolványt adtak. Így kerültem el a Fes

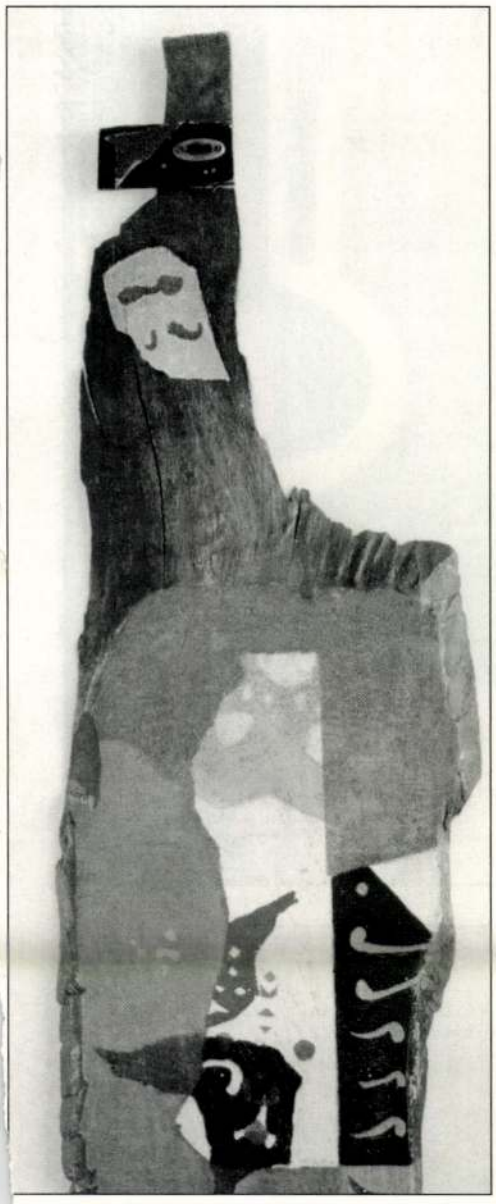

Bálint Endre: Kompozíció

tetich gróf nevével fémjelzett Magyar Nemzeti Munka Központba. Ez egy jobboldali szakszervezet volt, és ott kaptam a legjobb arcképes igazolványt. Amikor a németek 1944. március 19-én megszállták Magyarországot, engem igazoltattak az utcán, és meglátták ezt az igazolványomat, olyan barátsággal fogadtak, hogy csak úgy bámultam. Mint kiderült, ez a szervezet egy titkos nyilas egyesület volt, kaptam tőlük karszalagot, minden héten be kellett mennem tornászni, továbbképzésre, nagyon aktív voltam. Így lettem nyilaskeresztes – nem is levente, hanem – hogy is hívták ezeket? Már nem tudom. Mindenesetre sikerült megúsznom a háborút.

– Köztudott, hogy ön bújtatott és mentett zsidókat a vészkorszakban. Ez hogyan történt?

– Szálasi 1944. október 15-én jött, és rá egy hétre az oroszok elfoglalták Csapot és Nyíregyházát. Mivel Újhel közel volt ezekhez, gondoltam, három-négy nap múlva oda is elérnek az oroszok. Egy éjjel felültem a sátoraljaújhelyi vonatra, majdnem mezítláb, szegényesen öltözve, és irány Újhel. Igen ám, de Miskolcról nem volt tovább. A miskolci pályaudvaron kihirdették, hogy az orosz veszély miatt a vonat nem megy tovább. Leszálltam és nem tudtam, mit csináljak. Céltalanul kóboroltam az utcán. Másnap azután jelentkeztem a helyi nyilas pártban, mint aki Újhelről menekült az oroszok elől, és príma dolgom volt. Közben kapcsolatot találtam a Miskolcon levő zsidókkal, akik lengyel menekültként éltek ott, hiszen vidéki hitsorsosaimat már fél évvel korábban elvitték. Ezek az emberek a vasgyárban dolgoztak, háborítatlanul. Akkor én még novemberben visszavonatoztam Pestre, és tizenhárom zsidót levittem Miskolcra, persze pénzért, mint nyilas. A miskolci „lengyel menekültek" az elhurcolt hitsorsosaink által elhagyott lakásokban éltek, az egyikbe beköltöztettem a fővárosból lehozott embereket. December másodikán aztán bejöttek Miskolcra az oroszok, ugyanaznap Újhelre is, és így éppen három hétig tartott, amíg Miskolcról Újhelre értem.

– Mit tudott a családjáról?

– Azonkívül, hogy Auschwitzba és munkatáborokba vitték őket, semmit. Újhelben természetesen azonnal elkezdtem seftelni. Mindent el lehetett adni, mert senkinek semmije sem volt, s a lakosság lelkiismerete is megszólalt, amikor látták, hogy megjött egy Eisenberger. Most már tanulhattam volna, de a pénzkereset lehetősége és a vele járó siker megint elvitt máshová. Körülbelül 1945 májusában jött meg a húgom Auschwitzból, előtte két bátyám, kilenc testvérből végül öten maradtunk. A szüleim már nem jöttek vissza. Újhel mindig kicsi volt nekem, nem akartam ott besavanyodni, habár a háború után nagyon-nagyon jól éltem.

– Miből? Mit csinált?

– Két unokatestvéremmel, akik megjöttek a magyarországi munkaszolgálatból, összeálltunk, és mindennel foglalkoztunk, amit csak adni-venni lehetett. Akkoriban az összes hidat felrobbantották, ezért Újhel teljesen el volt vágva a Tiszántúltól, ahol már Nyíregyházán, Debrecenben nagyon sokféle árut lehetett kapni, amire Újhelen nagy szükség volt: gyertyát, gyufát, élesztőt, mindent, ami a hétköznapi élethez szükséges. Én egy szekéren Tokaj felé kerülve kompon átmentem a Tiszán, a legnagyobb hidegben is, az ismeretségeim közbejöttével beszereztem, amit kellett, és elvittem Újhelre. Ott az unokabátyáim foglalkoztak az értékesítéssel, én pedig fordultam vissza, minden héten. Akkor tizennyolc éves voltam. A befektetett pénzünknek a tíz-hússzorosát kerestük. Mindez nem volt elég vonzó ahhoz, hogy ott maradjak, mint az unokabátyáim. Inkább elmentem a nagy bizonytalanságba, Budapestre. Újra textillel kezdtem. A Király utcában egy textil-nagykereskedést vettem. Aztán kaptam egy ajánlatot: olcsón megvehetek egy gyöngyházgombgyárat Zuglóban, hét munkással. Megvettem. Termeltünk. Mindent el lehetett adni. Ezért aztán 1947-ben már annyi pénzem volt, hogy elmehettem kéthetes szabadságra a Magas-Tátrába, és még ugyanebben az évben, augusztusban elmentem világot látni: egy hétre elutaztam Párizsba. Nem a Notre Damemal, nem az Eiffel-toronnyal, nem az éjszakai élettel találkoztam, hanem a Magyarországról elmenekült zsidókkal. Voltak köztük pesti barátaim, ismerőseim. Kérdeztem tőlük: Mit csináltok ti itt? Azt mondták: Palesztinában háború lesz, oda megyünk, harcolni. Ha hiszi, ha nem, én addig úgy el voltam az én üzleteimmel, hogy fogalmam sem volt Palesztináról, cionizmusról, világpolitikáról, semmiről. Akkor elmentem a palesztinai zsidók képviseletéhez, a Szochnuthoz, mond-

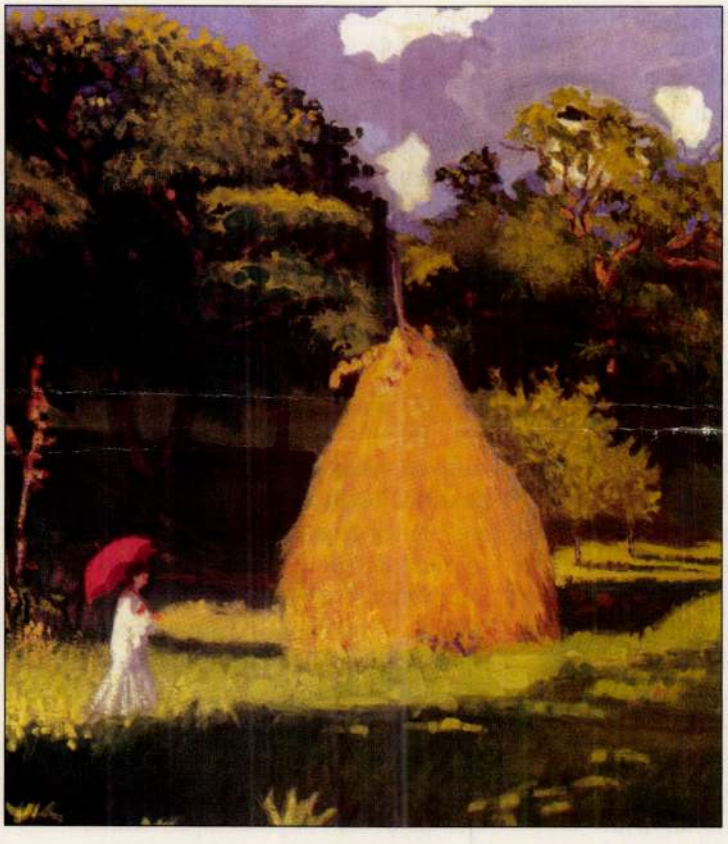

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9

1. Vaszary János: Uzsonna a kertben, 1933–34
2. Boromissza Tibor: Táj napsütésben

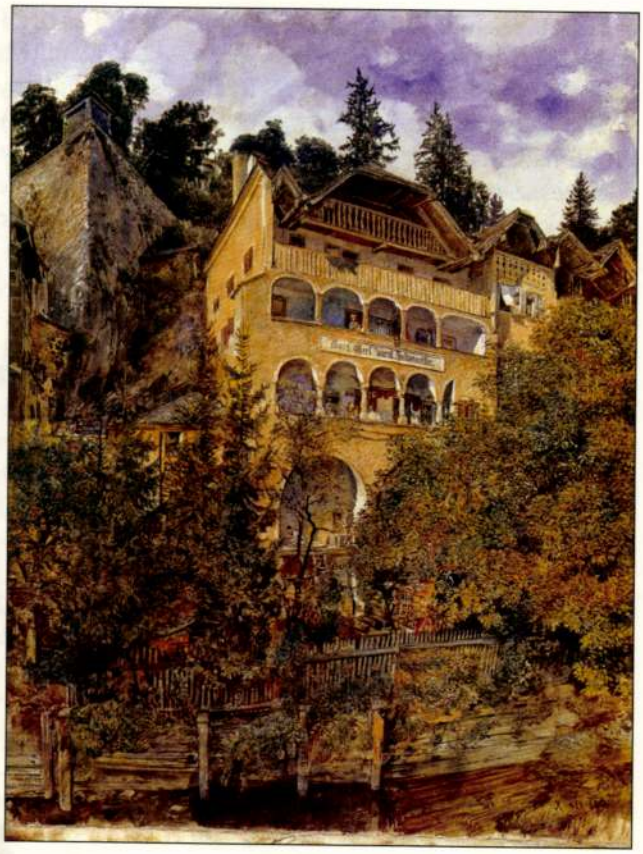

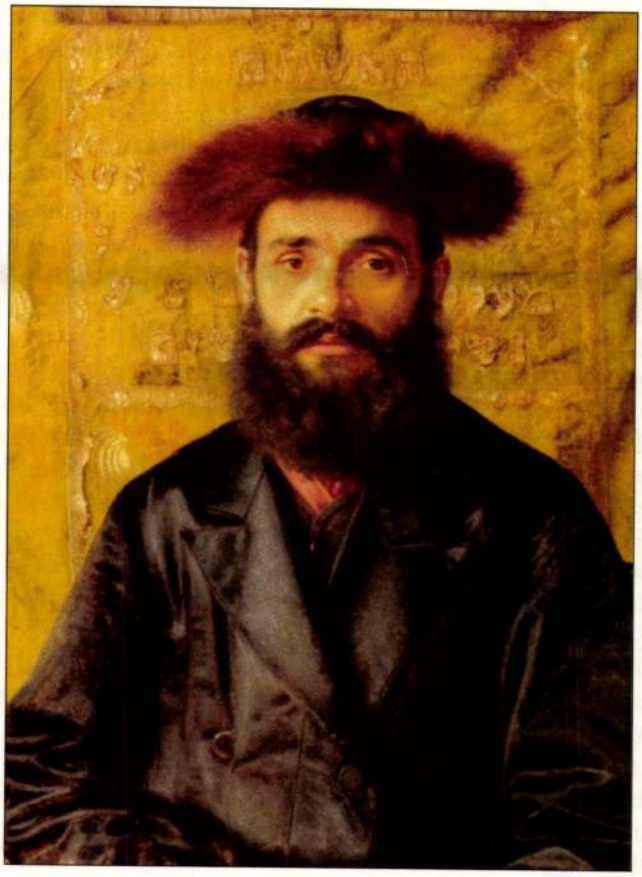

3. Tina Blau: Volendami kikötő, 1905
4. Tihanyi Lajos: Absztrakt
5. Kolo Moser: Esős nap, 1914
6. Carl Moll: A bécsi Erzsébet híd
7. Isidor Kaufmann: Orosz segédtanító portréja, 1907–08
8. Rudolf von Alt: Lois Gerl háza Salzburgban, 1889
9. Emil Jakob Schindler: Velencei csatorna, háttérben a Santa Maria della Salutéval, 1873–1874

tam, Palesztinába akarok menni, mi kell hozzá. Kérdezték, van-e pénzem, mondtam: van. Helyes, felelték, akkor nyolcszáz dollár. Hazatelefonáltam a bátyámnak, hogy átveszi-e az üzletemet három hónapra, én akkor annyi időt adtam magamnak egy palesztinai kirándulásra. A bátyám azt felelte: Mindig tudtam, hogy bolond vagy – de elvállalta. A Szochnutnak odaadtam a nyolcszáz dollárt, ezután elküldtek Marseillebe kiképzésre, több mint három hétig tartott, utána felültettek egy hajóra, adtak egy útlevelet, és kitanították, hogy ha az angolok (akik akkor Palesztinát birtokolták) ellenőrzéskor kikérdeznének, akkor én visszavándorló vagyok. Megérkeztem, beálltam a seregbe, és a három hétből két év lett. Én akkoriban még nem tudtam a nyelvet, nem olvastam újságot, csak jiddisül és magyarul beszéltem. Iszonyú káosz volt, soha nem tudtuk, hogy megérjük-e a másnapot. Nem voltak szabályos frontvonalak, mindenütt volt front, valahogy úgy, mint most. Izrael Állam megalakulása után, amikor leszereltem, megkérdezték tőlem, mit akarok. Ha izraeli akarok lenni, kapok lakást, berendezést; ha pedig nem akarok, akkor adnak háromszáz dollárt és repülőjegyet vissza. Én az utóbbit választottam.

– A sok jó üzlet után ez rossz üzlet volt: nyolcszáz dollárt fektetett be, két évig harcolt, kockáztatta az életét és végül háromszázat kapott: ez nem a maga stílusa.

– Az életben nem lehet minden csak üzlet. Na, szóval, kérdezték, hová akarok menni. Mondtam: Pestre. Oda nincs repülőgép, felelték. Én persze nem tudtam, hogy közbejött a kommunista hatalomátvétel. Nem olvastam újságot, nem foglalkoztam politikával. Na jó, mondták, ha Pestre nem, akkor hová? Megkérdeztem: mi a legközelebbi hely, ahová megy a gép? Azt felelték, hogy Bécs. Akkor oda. Onnan már vonattal átmegyek, gondoltam. Megérkeztem Bécsbe, tájékozódtam az ottani menekültek közt: hogyan lehet Pestre menni. Mondták: Bolond vagy? Mások az egész vagyonukat veszni hagyják, csakhogy kijöhessenek. Végül csak két évvel később, 1951-ben sikerült először kapcsolatot létesítenem a bátyámmal, és akkor tudtam meg, hogy már az államosítások első hetében elvették a Király utcai nagykereskedést, a zuglói gyöngyházgomb-gyárat, mindent. Semmink sem maradt, a bátyám 1956-ig abból élt, amit én küldtem neki Bécsből.

– Bécsben viszont ugyanannyija volt 1949-ben, mint amennyi Pesten lett volna. Mihez kezdett?

– Volt itt egy menekülttábor, amely a háború előtt kórház volt, a Rotschild Spital. Ott nagyon sok magyar élt. Köztük egy újheli ismerős. Addigra ő már rágógumival seftelt. Adott nekem hitelbe, a régi barátságra való tekintettel egy kartont, húsz darab ötös csomagot: áruljak belőle, amennyit tudok. Mentem házról házra. Ötöt persze senki sem vett, de egyesével el lehetett adni. Estére mind elfogyott, és első nap kerestem húsz schillinget. Látták, hogy mire viszem, adtak többet, három hét múlva már heti ötszáz schillinget is kerestem. Később kakaót bíztak rám, azt is eladtam. Így éltem 1949 szeptembere és decembere közt. Abban az időben egész Európában csak a győztes nagyhatalmak által megszállt két fővárosban, Berlinben és Bécsben volt közvetlen kontaktus Kelet és Nyugat közt a vasfüggöny miatt. Kereskedelmileg is. Bécsben szektorokra osztották a várost (angol, amerikai, francia, szovjet zóna), de persze minden további nélkül át lehetett menni egyikből a másikba. A negyedik kerület meg a második kerület az oroszoké volt, a Naschmarkton pedig üzemelt egy boltjuk Usija néven, itt mindenfélét lehetett kapni, ami Kelet-Európából érkezve a Nyugat számára is értékes volt: román cigarettát, lengyel vodkát, magyar bort. December elején híre ment, hogy az oroszok behoztak Magyarországról Herz és Pick szalámit, munkaadóim kérdezték: akarok-e vele foglalkozni. Mi az, hogy akartam. Addigra már megbíztak bennem, úgyhogy kaptam egy láda szalámit, de nem házakhoz mentem vele, hanem kereskedőkhöz. Az egyiket megkértem, hogy a ládámat betehessem a boltjába, rögtön vett is három rudat, úgyhogy nála volt a lerakatom. Én meg annyit pakoltam be egy hátizsákba, amennyit csak elbírtam, és fűszerestől fűszeresig mentem. A karácsony előtti hétig eladtam harminc láda szalámit, akkor már egy világra való pénzt kerestem, és így jutottam be a vevőkhöz. Így lettek a vevőim a fűszeresek, és így lettem fűszeres nagykereskedő. Egészen 1955-ig az oroszoktól vásároltam, és eladtam az osztrákoknak. [A háború után, az osztrák államszerződés 1955-ös aláírásáig, a mai Osztrák Köztársaság megalakulásáig Ausztria és Bécs külön is négyhatalmi megszállás alatt volt. – K. A.] Amikor az oroszok kimentek, megvettem az ő egyik korábbi üzlethelyiségüket a Naschmarkton, megalapítottam a Löwát, amely kávépörkölő és élelmiszer-nagykereskedés volt, nevét a társamról kapta, akit Löwe Walternek hívtak. Vele már öt éve partnerként dolgoztam együtt, neki autója volt, nekem kapcsolataim.

– A Löwa az első és a legnagyobb osztrák önkiszolgáló üzletlánc lett. Hogy jutott eszébe a nagykereskedésből ilyet kifejleszteni?

– Amerikában jártam 1960-ban, és ott ismerkedtem meg ezzel a kereskedelmi formával. Mikor visszajöttem, a 30–40 négyzetméteres kávépörkölő üzletem melletti bolt tulajdonosa meghalt, én pedig megvettem az üzlethelyiséget, és egybenyitottam a magaméval. Így aztán lett 110 négyzetméterem. Ekkora helyen már érdemes volt az amerikai példát követni. A következő üzlet 180 négyzetméteren indult, és három évvel később Ausztria legnagyobb élelmiszerüzlete lett a 670 négyzetméteres Löwa. Amikor az üzleti karrierem végén mindent el adtam, akkor 10 000 négyzetméterem volt.

– Amikor bejött az első két-háro Löwa bolt, akkor már tudta, hog olyan hatalmas üzletláncot fog fe építeni, mint amilyeneket Amerik ban látott?

– Én soha nem képzeltem el val mit jó előre. Mindig maguktól jö tek a dolgok. Az egész életemet

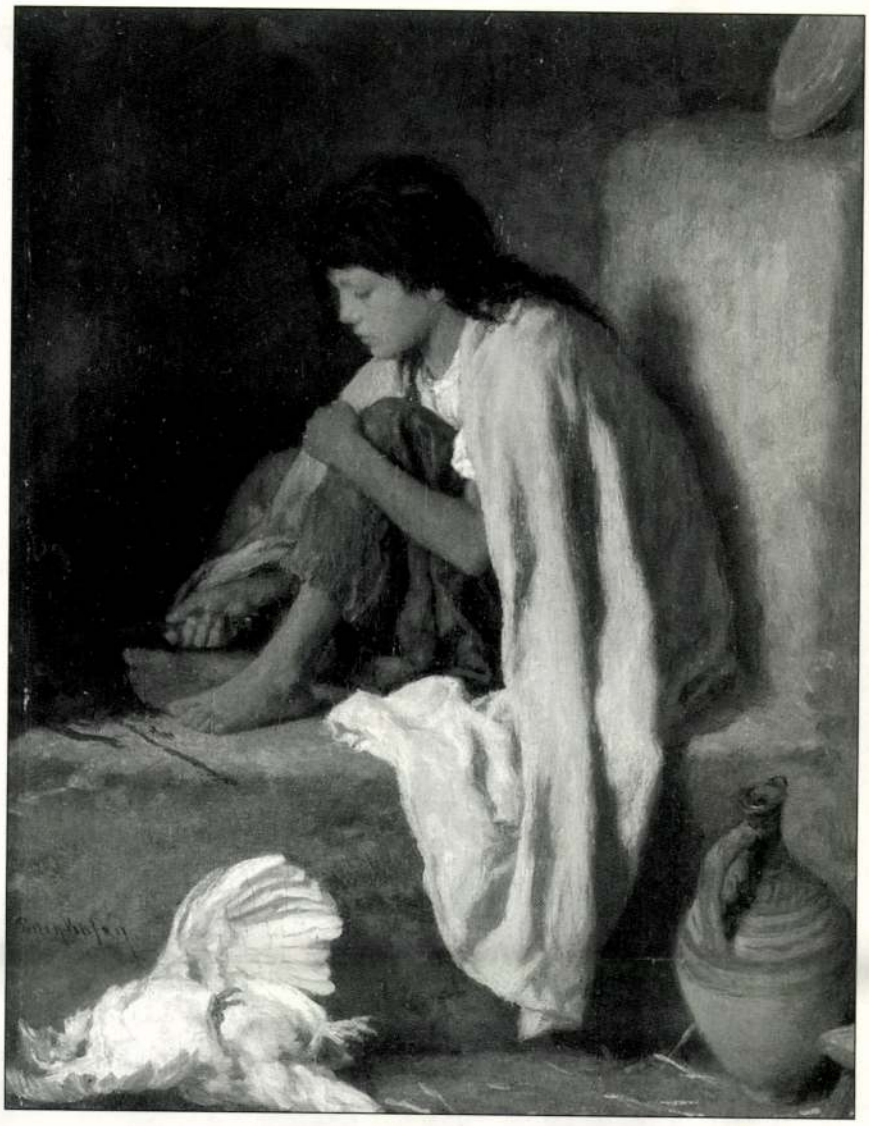

August von Pettenkoffen: Cigánylány tűzhelynél kuporogva, 1850–55

szerencse kísérte, nem pedig a tudás vagy az ész. Tudja, hogy jött létre az üzletlánc? Jól ment a boltom, jól fizettem az alkalmazottakat, jöttek újabbak és újabbak, kérdeztem magamtól: Mit csináljak én ennyi alkalmazottal? Csinálok még egy üzletet. És így jött egyik a másik után. Az inas meg a segéd, aki nálam kezdett, később az újbb üzletben már vezető lett. A Löwa-korszak 1972-ig tartott, én a következő évben megalapítottam a Pam Pam üzletláncot. Végül 1978-ban az Eisenberger fűszer-nagykereskedést, amit 1989-ben eladtam, és azóta csak a gyűjteményemnek élek.

– Ausztriában élve tartott-e kapcsolatot Izraellel, a zsidó kultúrával?

– Tulajdonképen mindig. Olyan év nem telt el, hogy háromszor-négyszer ne utaztam volna oda. Ott élt a családom egy része, a bátyám és a húgom, ott ismertem meg a feleségemet a hatvanas évek elején, a nyelvet már beszéltem, vele például ivritül értettem meg magam.

– A felesége Izraelben született?

– Nem, Pozsonyban, és sokáig ott is élt.

– Ez olyan, mint egy romantikus regény: maga Bécsben, ő Pozsonyban, mégis onnan 1500 kilométernyire jöttek össze.

– Ilyen az élet: hogy mit hoz a sors. Azután 1964-ben összeházasodtunk, és ő velem jött Bécsbe.

– Ön három nyelven ír, olvas és beszél: magyarul, németül és ivritül. Minek tartja magát: magyarnak, osztráknak vagy zsidónak?

– A hovatartozásomat illetően nem éreztem magam soha izraelinek, magyarnak vagy osztráknak. Nem tartozom egyetlen államhoz sem ezek közül. Ugyanakkor ezerszázalékos rokonszenvvel viseltetek a zsidó nép, Izrael állam iránt, az osztrákokat pedig egész egyszerűen szeretem: a tájat, a népet, a folklórjukat. Úgy vélem, egyáltalán nem véletlen, hogy amikor másfélkét évtizeddel ezelőt gyűjteni kezdtem, akkor osztrák tárgyakat és festményeket gyűjtöttem, osztrák irodalmat olvastam hozzá. Magyar tárgyakat is gyűjtöttem persze, de csak azokat, amelyek a Monarchia korában készültek, még a judaikákat is. Ez szinte tudat alatti síkon rávilágított arra, amit tudatosan is vallok: ahhoz nekem nem kell osztráknak lennem, hogy szerethessem az osztrákokat.

– Kérem, határozza meg magát: kicsoda, micsoda ön?

– Még nem jutottam olyan messzire, hogy az intellektusom ezt ki tudná fejezni.

– Hogy kezdődött a kapcsolata a képzőművészetekkel?

– Minden évben elutaztunk New Yorkba, így 1983-ban is. Vera, a feleségem állandóan a múzeumokat járta. Mutatta nekem a szebbnél szebb festményeket. Csak állt előttük a Modern Művészetek Múzeumában, és gyönyörködött bennük. Láttam, hogy nagyon tetszik neki, kérdeztem tőle: Pénzed van, miért nem veszed meg ezeket? Erre persze azt felete: Ez múzeum, itt nem lehet vásárolni. Amikor kijöttünk, elmagyarázta nekem, mi az, hogy múzeum. Na jó, mondtam, de akkor hol lehet ilyen festményeket venni? Azt is elmondta: galériákban vagy a festőktől, a műtermükben. Neki voltak fiatal festő barátai Izraelben, ahol tanult, s amikor legközelebb ott jártunk, akkor én is elmentem vele. Kérdeztem az egyiktől: Mibe kerül egy képed? Két-háromszáz dollár, felelte. Na és ha ötöt veszek? Mert az addigi üzleti gyakorlatomban, ha öt vagon rizst vettem, akkor árkedvezményt kaptam. Erre jót ne-

vettek, de nekem így lett egy hét alatt negyven vagy ötven képem. Azután, amikor hazajöttünk Bécsbe, ez hasonlóképpen folytatódott, annyi különbséggel, hogy megkérdeztem magamtól: Miért vegyek egy Ernst Fuchs-képet a galériában vagy az árverésen csillagászati összegekért, amikor a húszéves fia képét megkaphatom két-háromezer schillingért is? Így aztán összejött több tucat képem, darabja két-három-ötezer schillinget ért. Egy alkalommal vettem három képet egyszerre. Egy Schindler-tájképet, egy Tina Blau kikötői jelenetet és Carl Moll *Ünnepi asztal* című festményét. Ezt is hazavittem, megmutattam. És akkor a feleségem azt mondta: Na látod, most vagy a helyes úton. Miért nem szóltál eddig? – kérdeztem. Azért, felelte, mert neked magadnak kellett rátalálnod. És mit csinálunk ezzel a sok vacakkal, amit eddig vettem? Így kezdődött a gyűjteményem megalapozása.

– Aukción mikor és hol vásárolt először?

– Életemben először jártam úgy Londonban, hogy belebotlottam a Bond Streeten a Sotheby'sbe, ugyanis egy közeli szállodában laktunk, 1984-ben. Mondom a feleségemnek: Kedvesem, úgy gondolom, hogy ez olyan, mint Bécsben a Dorotheum. Én bemegyek. Gyere velem. – Bementünk, ő tudott angolul. Éppen ezüstöket aukcionáltak, de olyan sebesen forogtak a tételek, hogy mire feltettük a kezünket, már a következőnél tartottak. Így aztán vettünk három olyan ezüstöt, amit nem is akartunk. Másnap reggel városnézés, vásárolgatás volt az előre tervezett program. Azt mondtam a feleségemnek: Kedvesem, ne haragudj, én visszamegyek abba a Sotheby'sbe. Valami odahúz engem, gyere utánam tizenkettő-fél egy körül, addigra végzek. Odamentem, éppen elcsíptem egy úgynevezett Arcade Salest. [Magyar fogalmak szerint afféle kamaraárverés – K. A.] Régi mesterek képeit vitték kalapács alá, főként németalföldi XVII–XIX. századi festőket. Néztem a becsértéküket: háromszáz-ötszáz-nyolcszáz font, mondom magamban: ezek itten mind hülyék, ilyen olcsón adnak régi mestereket? Láttam, hogy legtöbbjüket az induló árnál legfeljebb 50 százalékkal magasabban ütik le. [A Sotheby's gyakorlata szerint a becsérték kétharmadáról indulnak a licitek. – K. A.] Na, mondtam magamban, minden olyan képet megveszek, amely nem éri el ezt a szintet. Így vettem hét képet. Délben jön a feleségem, mondom neki, most ki kell hogy váltsál, vettem hét képet, 56 ezer (osztrák) schillingért. Hazahoztuk a képeket, volt köztük két Domenichino [Domenico Zampieri, 1581–1641] félköríves formájú, szerintem csak a fém névtáblájuk volt eredeti. Bécsben a Flohmarktról volt egy ismerősöm még az élelmiszer-kereskedelmi korszakomból, elvittem hozzá, megkértem, hogy hozassa rendbe egy kicsit, mert abban az állapotukban még a falra sem tudtam volna feltenni. Ez volt reggel kilenckor. Tizenegykor felhívott és azt mondja: Eisenberger, eladod ezeket a képeket? Ha jól megfizetik, feleltem, akkor igen. Volna vevő erre a két képedre. Mennyibe kerülnek? Negyvenezer válaszoltam neki. Rendben, mondta, én kétezret akarok keresni. Így kaptam 38 ezret, és még egyet elátam ennek az ismerősömnek ezerért. Három kép árán majdnem megvolt mind a hét. A négy tovább

Fritz Wotruba: Alakos kompozíció, 1965

Arnulf Rainer: Cím nélkül

képpel elküldtem a feleségemet a Dorotheumba. Közülük az egyik egy nagyon jó holland név volt, Aert van der Neer [1603/4–1677]. A becsűs azt kérdezte: Ki mondta magának, hogy ez egy van der Neer? Erre azt válaszolta: Londonban mondták nekünk. Mire a becsűs: Én erősen kétlem, hogy az volna, de ha mégis, hát akkor nagyon rossz napja lehetett, amikor ezt a képet festette. Végül aztán bevette, mind a négyet eladtuk, összesen valamivel több mint százezer schillingért. Ez a történet akkor engem arról győzött meg, hogy érdemes a festményekkel foglalkozni. Eleinte az egészet úgy fogtam fel, mintha csak egyszerű kereskedelmi tevékenység volna.

– *Így is folytatta?*

– Eleinte igen. Még 1984-ben Beneschnek, az Albertina egykori igazgatójának az özvegye (78. életévében nem volt senkije) nem akarta, hogy a halála után az államra szálljon mindene; ugyanakkor szerette volna, ha a házvezetőnője és az ügyvédje hozzájuthatna tőle egy kis pénzhez. Valaki megkeresett az ő megbízásából, hogy eladó négy Schiele. Én akkor azt kérdeztem? Mi az? Nem azt, hogy ki az, hanem, hogy mi az. Mire azt válaszolták, hogy: Azt magának nem kell tudnia, elég, ha megvan hozzá a pénze. De mielőtt megvettem volna, elhozták a képeket megmutatni, hogy mit kapok a pénzemért. Bevallom, én még addig olyan torzonborz embereket nem láttam lefestve, és mindezért kértek összesen tízmillió schillinget. Huszonnégy órán át tartó alkudozás végén megvettem mind a négyet ötmillió schillingért. Néhány héttel később jött hozzám egy ügyvéd, hogy ő megveszi a képeket. Rövidre fogva, eladtam neki mind a négyet 12 millióért.

– *Ez látszólag jó üzlet volt: 140 százalékos haszon. De ma már nem sajnálja a Schiele-képeket?*

– Nagyon sajnálom, mert most már tudom, hogy mi az, illetve ki az. Akkor csak azt néztem, hogy még az életben nem kerestem hétmilliót egyszerre és ilyen könnyen. Van azonban ezeknek a képeknek utóélete. Aki megvette tőlem, hármat eladott belőle Rudolf Leopoldnak, az ismert gyűjtőnek 35 millióért, ő pedig később eladta ugyanezeket az államnak 350 millióért. [Ezek most a gyűjtőről elnevezett múzeumban, a bécsi MUMOK nevű múzeumi negyedben láthatók a gyűjtemény több száz további darabjával együtt. – K. A.] A negyedik Schiele-kép a mai napig annál az ügyvédnél van. Ezek az esetek vezettek rá engem arra a meggyőződésre, hogy érdemes a festményekkel foglalkozni, de csak a legjobb minőségű darabokkal. Akkoriban már elkezdtem hozzáolvasni, tájékozódni a művészeti irodalomban. A festmények művészi értékét a feleségem segítségével tanultam meg, a judaikák és az iparművészeti tárgyak világában már önállóan igazodtam el. Hónapról hónapra, évről évre nőtt a gyűjtemény, sok korábbi szerzeményt eladtam, elcseréltem. Bizonyos korszakokat már nem gyűjtök, másokat, amelyeket korábban nem értettem vagy nem kedveltem, annál inkább. Mostanában főként kortárs osztrák és magyar festményekkel foglalkozom, olvasom a szakirodalmukat.

– *Tudtommal a mai napig tanul. Mit?*

– Ugyanazt, mint annak idején a verpeléti jesivában, csak most magasabb színvonalon, egy izraeli rabbitól: a Talmudot, amit egyébként egész életemben tanultam, az utóbbi tizenöt évben pedig hetente kétszer: hétfőn és pénteken két-két órát. Most például Majmonidészt, aki több mint 900 éve élt, de ma is érvényes a tanítása. Ma éppen ezt tanultam tőle. Azt mondja: Nincs egyetlen fűszál vagy állat, hogy a létezésének ne lenne értelme. Lehet, hogy a fűszál mérgező, ha megesszük, de akkor vajon miért teremtette az isten? Ha a sebre tesszük, akkor gyógyít. Semmi sincs hiába. Mindennek van értelme, csak mi még nem tudjuk megfejteni. Minden isteni teremtménynek legalább egy értelme(zhetősége) van. Minden isteni teremtmény egy-egy, csak rá jellemző cél érdekében létezik. Az ember az egyetlen lény a világon, amelynek sokféle célja, sokoldalú tevékenysége lehet. S hogy mi is ez, az csak a kultúrában, a tudásban derülhet ki. De mi van akkor, ha az ember buta? Ha nincs tudása, nincs kultúrája? Két út áll előtte. Ha sikeres az életben, akkor biztos, hogy a gyerekei tanulni fognak. Ha nem sikeres, isten akkor is gondoskodik arról, hogy a tudás ne maradjon magára. Valakinek ahhoz is értenie kell, hogy miként kell házat építeni, vetni-aratni, anyagi értékeket létrehozni. Az élet értelme azonban a kultúra, a tudás.

Kenessei András

VILENICA 2002

Szlovéniai beszélgetések Közép-Európáról

Idén szeptemberben rendezték meg immár 17. alkalommal a Vilenica Irodalmi Fesztivált a szlovéniai Lipicán. A szlovén kultúra jelentős személyiségeivel készült alábbi interjúk ehhez az eseményhez kapcsolódnak.

ANDREJA RIHTER
szlovén kulturális miniszter

– Miniszter asszony, ezen a Vilenica-találkozón negyedik alkalommal ítélték oda Vilenica kristályát magyar szerzőnek: ezúttal Závada Pálnak. Korábban Grendel Lajos, Kukorelly Endre és Vörös István kapta a kristályt, a nagydíjat pedig 1988-ban Esterházy Péter és 1998-ban Nádas Péter. Miben látja e találkozók lényegét, úgy is, mint a fesztivál fő támogatója?

– Vilenica új arcokat hozott Szlovéniába, az írott szó, a költészet erejével összekötötte az itteni és az európai kultúrát. Örülök, hogy ilyen sikerszériát jelent a magyaroknak. Nagy lehetőség ez az esemény Szlovénia számára, mely a kultúra által nyit utat Európába. Az Európai Közösséghez közeledve, Vilenica további bizonyítékot szolgáltat arról, hogy hazánk Európa központjában van, és ott volt kezdettől fogva.

– Tehát ön jó promóciós lehetőségnek tartja az ilyenfajta kulturális rendezvényeket? Vagy az olyan publikációkat, amilyeneket a kulturális tárca is támogatott a kolozsvári Korunk és a pécsi Jelenkor szlovén különszámában?

– Mindez sokkal több országpromóciónál. Úgy vélem, a kultúra maga az élet, maga a hagyomány. Minden ország ezért invesztál a kultúrába, művészetbe, a művészeibe és kivált nyelvébe, irodalmába, mely a leginkább megkülönbözteti a többiektől. Vilenica pont a szó erejével nyithat kaputa a töb-

Einczinger Ferenc
eletrajza.

Békássy Jenő:
Komárom és Esztergom
vármaszek ujjáépi-
tése Trianon után.
Bp. c. n. 112. l.

3211

Sz. 1879. Esztergomban. Bpesti felsőkeresk. iskola. Pénzintézeti alkalmazás – bankcégvezető. Tanulmányutak Nyugateuropa nag városaiban. „Művészeti kiképzését szakiskolán kívül szerezte". Több kiáll. Esztergomban. 1925. ezüstérmet nyert. Balassa Bálint vrod. és műv. Társ. alelnöke és műv. osztályának vezetője. 1929. Kút tagja lett. Képzőműv. előadásokat tartott ár esztergomi Szabad Egyetemen.

Értékes műv. és régészeti gyűjteménye, nag szakkönyvtára van. Esztergomi lapokba ír is.

EINCZINGER Ferenc (festő)

Kiállitása volt a Balassa Bálint Muzeumban

WEHNER Tibor: Képzőművészeti krónika : Komárom megye
1986. március, április. = Uj Forrás, 1986/4. 71-72.p.

EINCZIGER Ferenc müvészeti író

GULYÁS P.: Magyar írók ...Us.
VII. Bp., 1990.

Gulyás-gyüjt.

Eimann *László*: ügyvéd. — 1898-ig volt Palánkán ügyvédi irodája. — Cikkei: *A Jog* (1892/3, 95, 98).

MTC. Bp., 1898. (Eiman). — Gulyás-gyüjt.

Eincziger *Ferenc* (Esztergom, Esztergomvm., 1879. -): banktisztviselő, a Balassa Bálint Irod. és Műv. Társ. alelnöke. — Szülők: György sütőmester, Wagner Jozefa. Keresk. érettségit Bpen tett. A Felvidék különböző pénzint.-nél, majd Esztergomban 1938 táján takarékpénztári cégvezető volt. Festészettel is foglalkozott s e minőségben a nyugat fővárosaiban hosszabb tanulmányutat tett. — Régészeti és műtört. cikkei: *Esztergom évlapja, Esztergom és Vid.* — M: 1. *Az E. család története.* (Esztergom, 1935). — 2. *Nyergesi János.* (Uo.). [1939].

M. kvészet, 1936, 41. — *O'sváth.* Bp., 1938: 722. l.

Einhorn *Ábrahám Cháim* (? - Szafet, Palesztina): talmudista. — Eredetileg Majszinban (Máramarosvm.) élt. — M: 1. *Birchász Habájisz.* — 2. *Mekór Habrochó.* — 3. *Acé Hoélu.*

Ujvári. Bp., 1929.

Einwachter *József*, dr. ing. (Vért. acsa, Fejérvm., 1899. -): műsz. főtanácsos. — R. k. Főisk. tanulmányait Karlsruhében végezte. 1929/30: belf. kutatói ösztöndíjat kapott. 1930 k. a vízépítéstan műegy. adjunktusa lett Bpen. 1933/4: Smitek-Holmies-ösztöndíjjal a Cambridgei (USA) műegy. research assistentként tanult. 1942: a hódmezővásárhelyi államépítészeti hivatal vezetője volt. 1944: a Földmív. Min. Vízrajzi Int.-ben szolgált. 1945. IV: állásából felfüggesztették. — Cikkei: *Vízügyi*

Közlem. (193
u. Sohlenabst-
terwasserspieg
d. verschied.
1930.

Külf. m.
MTC. Uo.,
Uo., 1939. —
Gulyás-gyüjt

Einzig *Mik*
1881. - Szo
gimn. tanár.
lat. szakos
ködött Sopr
Kecskeméten
kon. — Cik
ért. (1939)
m: 1. *Wa*
Írta Tóth
Br. 1927/9.
I. *Bildung d.*
művelt ifjú]:
gen Mensch
III. *Religion*
[A vallásos
tus u. d. Juge
(Névtelen fo
nen Augen d
ua. Uo., 193
4. *Jugendseel*
born, 1933.
Írta Schmidt
6. *Beiträge z.*
einfachen ev.
Lajos. (Beih
gionspsycholo
Hol, mikor?

Áll. Verse
1926/38. —
Szolnok, 194
l. (Dr. R. G.
V. 7. — OSz.

Einzig *Pál*,
(Brassó, Bras
-): hírlapíró
Weisz Gizella
a bpi Keleti A
egy. végezte.

MDK

Einczinger Ferenc

Ablaknál. Mgt.

III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll. 1935.
Marc.24.-máj.15. Műcsarnok. Kat. 16.1.

Einczinger Ferenc MDK

Ablaknál

Mücsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MDK

Einczinger Ferenc, festöm.

azok közé tartozik, kiknél minden az érzelem s annál minél hivebb kifejezése/ mégha esetleg a természettudományi tények valóságával ellenkezik/.

III. Nemzeti Kiállitás.
Képzőmüvészet. 1935. 83-84.l.

Gyurkovics Tibor

Utolsó levél

Eigel Istvánnak

Feküdj a vízre, hagyd magad sodorni,
mint folyóban a sárga falevél,
minek ereje óriás folyónyi,
miközben pihe-módra alig él.

Simulj a vízre, élj vízszintesen, hogy
ne látszódjék belőled semmi sem,
amíg a nyár arany ereje elfogy,
ő csak lebeg a végtelen vizen.

Suhanj vele – nem kell kirajzolódni,
nem kell pörögni, zúgni – lenni kell,
az Isten kezéből kiejtett holmi
a bőr levélerezeteivel.

A fa emléke borul, mint az árnyék
a hömpölyödő hűs folyón föléd,
nagy koronája biztat egyre: szállj még,
röpülj, suhanj, kitárva vár az ég!

Ne higgy neki. – Nem fa. Te a levél vagy,
mit üzenetül írott valaki,
amit kifog a parton, ha elég nagy
lesz majd a csönd, egy másik valaki.

Ki írt? Kinek? A betűk elmosódnak?
Kibetűzi őket az alkonyat?
Ne gondolj véle, magad megadón hagyd,
hogy fújja a szél levélarcodat.

Az út a fontos, mi magába fogja
a célt, ami Isten szívében él,
simulj a vízre, magad megadón hagyd,
hogy fújja levélarcodat a szél.

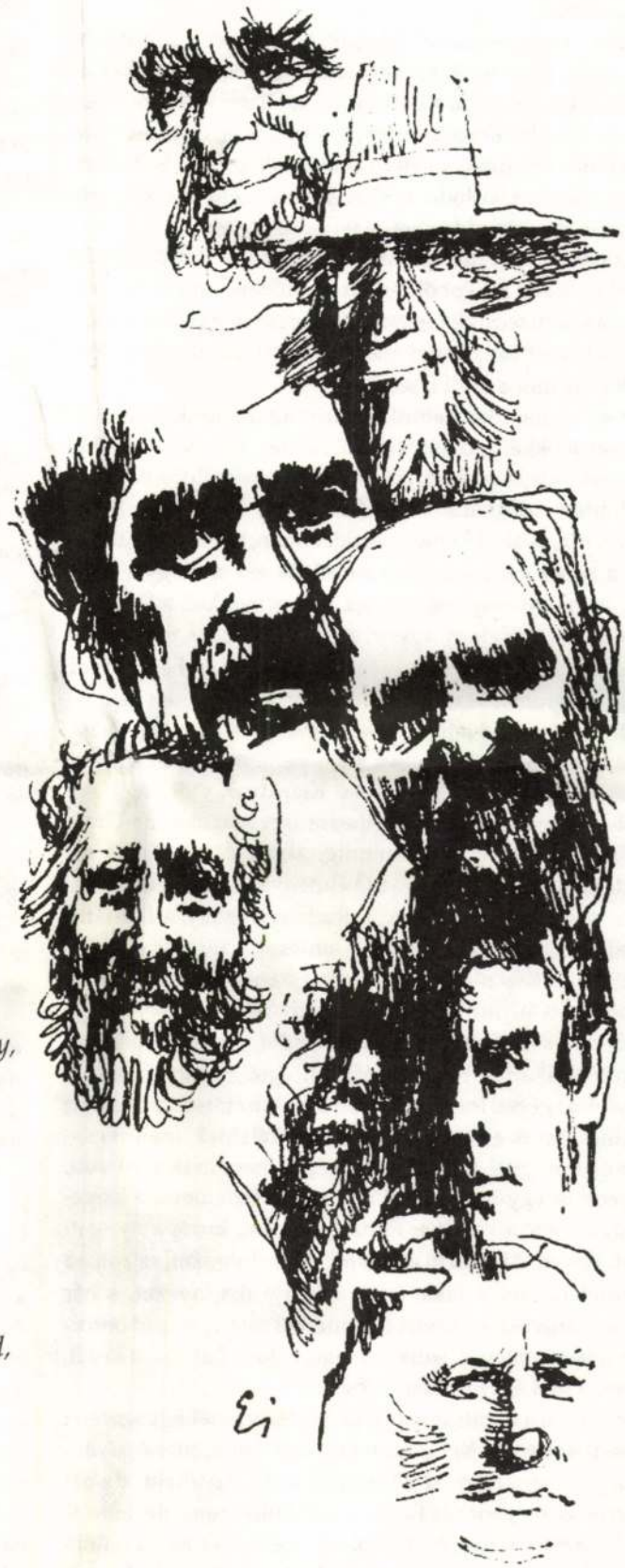

EIGEL István
1
Gyurkovics 2000/10

Szakonyi Károly

Ave atque vale!

Drága Pista,

a végső, végzetes óra előtti napon Nálatok voltunk, derűs, szép estét töltöttünk együtt, aztán kikísértél minket az útszélre, hű társadra, Klárira meg az újabb időkben használatos botodra támaszkodva, bár fáradtan, de mosolyogva intettél utánunk, néztél minket, ahogy mi is Titeket, Téged, nézted távolodó autónk pirosan izzó lámpáit, míg bele nem veszett a Máriaremetei út sötétjébe.

Akkor láttalak utoljára, akárha egy film utolsó kockáin tűntél volna ki a képből térben és időben. Immár tudom, hogy sok évtizednyi nagyszerű, szerető, meghitt barátság után akkor váltunk el egymástól, fizikai létünkben örökre.

De csak ami a földi létet illeti.

Mert itt maradsz velünk, s majd az utánunk jövő mindenkori élőkkel gazdag életműveddel, munkásságodból áradó szellemiségeddel, míg csak el nem múlik a világ.

Minden megmarad, Pista! Minden, amit éltél, hittél, éreztél. Megmarad képekben, rajzokban, a murális művekben, a betűk erejében. Megmarad Újpest, a megyeri bőrgyár cserzőműhelyeinek szaga, a gyermekkor, a lázas érdeklődés az irodalom, a zene, a művészet iránt, megmarad a csipkefüggönyös szoba, még a függönyök lebbenése is az ablakon besuhanó szélben, a fotográfus elé ültetett hajdani család, megmarad a tűzbe vesző ország 1944-es krónikája, minden pontosan lejegyzett nap, perc, óra, amit aggódó szeretettel írtál a távolban lévő Kláridnak vidékre, hogy majd a harcok múltával átélhesse ugyanazokat az élményeket, amiket Te, mert mindig, akkor és azután is azt akartad, hogy élményeid az Ő élményei is legyenek. Megmaradnak a főiskolai évek, a Rudnay-osztály, a Bernáth-osztály emlékiratodba mentett emlékei, a tápiószelei művésztelep, a Képző- és az Iparművészeti főiskolai tanárkodásod tanítványaid elméjében és szívében.

Türelmetlen sietséggel élted éveidet, örökösen alkotni, teremteni akartál, magas hőfokon égtél, s ugyanezzel a nagyfokú égéssel forrasztottad magadhoz társadat, amikor nekiindultatok a háború után a közös életnek, melyet csodálatos hűséggel őriztél, de hűséged nem csak testi volt, szellemi is: együtt csodálni a világot a Balatontól a tengerekig, a francia vidéket, Párizst, Svájcot, Európa nyugati tájait, Amerikát, utazni és útközben is dolgozni, rajzolni a mentoni parton a fákat meg a hegyi ösvényeket, s bár emellett művészi önzéssel teremtetted meg a magad öntörvényű festői világát, soha nem engedted el annak a kezét, aki melletted állt minden időben.

Így voltál a barátsággal is, rajongás és féltékeny szeretet vezetett abban is. Kíváncsi voltál mindenre, mohó kíváncsisággal megkívántad az irántad való figyelmet, de azt másnak is megadtad, Barátoknak különösen, de lobogó érdeklődésed kiterjedt a képzőművészet és az irodalom távolabbi tájaira is. Indulattal bíráltál, felzaklatott a hamisság, szinte személyes sértésnek vetted a kontárok vagy a divatokat majmolók ügyeskedéseit. Haragos cikket írtál, ha semmitmondónak láttad a velencei biennálét, de szíved mélyéig meghatottak a remekművek. Aligha akadt kortársaid között sok Hozzád hasonló, ki nem sajnálta a fáradságot áttekinteni, elemezni, megvitatni a kor képzőművészetét, lelkes esztétikai fejtegetésekbe fogni, ahogy az Íróegyesület folyóiratában is már hosszú idő óta bemutattál festőket, grafikusokat, szobrászokat azzal a tudással, felkészültséggel, szépérzékkel, amely oly sok baráti együttlétünk idején is örökösen elkápráztatott. De arra is volt mindig szíved és erőd, hogy távolba szakadt barátaid, egykori főiskolai társaid hazai kiállítását megszervezzed, vagy írjál munkáikról, ha úgy láttad, méltatlanul megfeledkeznek róluk. Ezt is kötelességednek tartottad. Ahogy mindenben szigorúan az voltál. Kötelességtudó. Felelősen gondolkodó, erkölcsi kérdésekben hajlíthatatlan.

Ugyanakkor nagylelkű. Ajándékozó, örömöt szerző. Igazi barát.

Szerettünk Veled lenni, jó volt Nálatok még hajdan Árpádföldön, aztán a Százados úti műteremben, a Turul utcai nagykertű házban, majd itt a Kenyérmezőben, jók voltak a közös felolvasások, készülődés a kiállításokra, jó volt vitatkozni a művészi áramlatokról, a világ soráról, színházról, versekről, novellákról. Képeid írásra ihlettek, amint Téged írásaink festményekre, rajzokra. Összenőttünk az évtizedek alatt. Szépek voltak a balatonfüredi nyarak, az öreg ház a dombon, a kert Klári mályváival, a kert, hol meleg estéken nyugágyban heverve néztük Tihany fényeit és a csillagos eget.

Füred már a múlté, s íme múlttá válnak az emlékek, de te belementetted írásaidba, képeidbe, sgraffitóidba, remek rajzaidba ezt a múltat, megélt világodat.

A barát elvesztését fájlalom, a csaknem rokont, a szellemi rokont mindenképpen, de úgy is tisztelhetlek, mint a magyar kultúra távozó jelentős alakját. Mert az voltál, és az vagy itthagyott értékeiddel, melyek a magyar és az európai művészet kincsei.

Fáj, hogy többé nem tárod ölelésre karodat érkezésünk örömére. Fáj, hogy nem ülhetünk otthonotok asztalánál. De mindannyian elmegyünk, ahogy most Te, és nem mindegy, mit hagy maga után a távozó. Te sokat adtál a világnak, a magyar szellemi életnek. Tanítottál, alkottál. És szerettél. Az is életműved része; a jóság és szeretet, ami szüntelenül áradt Belőled, s ami itt marad a Föld légterében, az Élet légterében. A fájdalmas búcsú tehát a testnek szól, mely drága volt nekünk, de nem búcsúzunk sem mi, most élők, sem a későbbi generációk nevében szellemiségedtől, mert az továbbra is világít.

Catullus, a költő, amikor felkereste barátja sírját Troasban, a kis-ázsiai partokon, *„fraterno multum manantia fletu"* – testvéri könnyek özönétől áztatva bemutatta áldozatát, s így búcsúzott: *ave atque vale!* Én is ezt mondom: Légy áldott és Isten veled!

Nemeskürty István

Egy kiállítás titkai

„Mi a kép? – talán az, ami a bánat vagy az öröm. A mulandóság és a mulandóság elleni védekezés. Szerencsés esetben a hithez is köze van, az erkölcshöz is."

Eigel István szavait idézem egy olyan kiállításon, amelynek titkait ezek a gondolatok sugallják. Ritkán beszélnek ma – még úgynevezett szakértők is – a képzőművészeti alkotásokkal kapcsolatban arról, hogy mindez bánat és öröm, s így a szépség.

Pedig talán ez a kettő az igazi célja minden műalkotásnak. S mint Eigel István mondja, a hithez is köze van, és az erkölcshöz is. Először Réti István megfogalmazásában találkoztam hasonló gondolatokkal. 1932-ben és 1934-ben a Képzőművészeti Főiskola évkönyveiben jelentek meg tanulmányai, aztán 1944-ben, amikor megvettem ezt a kötetet – mert Réti külön kötetben is kiadta az esszéit –, láttam, szinte makacsul hajtogatja, hogy a szépségnek mintegy örömet kell sugároznia, örömet kell adnia, mert ennél nagyobb ritkán ajándékozható. Érdekes, hogy *Az apostol* imént felolvasott részletében* Petőfi, akit mindig a szabadság költőjeként emlegetünk, azt írja: az élet célja a boldogság, és a szabadság út a boldogság elérésére.

Minden igazi festő, amikor alkot, valamiképpen boldog, és ezt a boldogságot szeretné átadni azoknak, akik a képet szemlélik, hogy mintegy befejezzék a festményt.

E kiállításnak van még egy különlegessége: egy házaspár műveit láthatjuk egymás mellett. Meglepett, hogy már ötvenkét esztendeje házasok, túl vannak tehát a nevezetes ötvenedik évfordulón is. A magam filosz módján azon kezdtem gondolkodni, ismer-e a világ művészettörténete olyan házaspárt, akik ennyi időn át együtt alkottak – nemcsak együtt éltek, szerették egymást, hanem együtt alkottak. Abbahagytam a kutatást, mindennél többet mondanak az ebben a teremben egymás mellett található művek.

Ritkaság képzőművészeti körökben Eigel István következő gondolata is: *„Akkor romlik meg a kultúra, ha beoson a bűn."* Hozzájuk sosem osont be. Ezért jelentős művészek.

Több képen érződik mindkettejük élménye a tengerről. Talán mondta is egyszer Eigel István: számára a tenger volt a meghatározó élmény. Ami engem illet – bár talán okoskodásnak látszik –, egyre jobban látom, a mi történelmünk egész tragédiája az, hogy rövid időszakoktól eltekintve nem volt tengerünk. Annyira kontinentális nép vagyunk, hogy ez óhatatlanul beszorítottsághoz vezet, és akinek sikerül ebből kitörnie, nagyon sokat kap. Ezeken a képeken az ég és a tenger találkozásai fejezik ki ezt a témát, s Tassy Klára sirályai, meg azok a hullámok, amelyekről nem is tudom, hogy hullámok vagy sirályok-e, annyira együtt fejezik ki mindkettőt, de mindenképpen az öröm, a szépség, a felszabadultság, a szabadság érzését keltik az emberben. Amikor az Eigel-Tassy házaspár lakására látogattam, több ilyen sirály-képet volt szerencsém látni, s folyton eszembe jutott egy ma már sajnos elfeledett svájci-német költő verse, mintha azt festették volna meg. Persze, nem a vers alapján festettek, de ugyanaz az élmény született meg bennük, s műveik nyomán bennem is. Szabó Lőrinc fordításában idézem a verset, ahogyan emlékszem rá:

Sirályokat láttam, nagy csapatban
köröztek egy szirtet szakadatlan.
Kitárt szárnyon lebegtek, zuhantak,
fehér vízben ragyogva suhantak,
s a tengerben ugyanazt láttam, szárnyak
fehér villáma keringett a vízben,
s fönt a levegőben – valóság és látszat:
ugyanaz.

Azt hiszem, valóság és látszat e képeken is ugyanaz, művészi élménnyé emelkedve. E gondolatokkal kívánok az Eigel-Tassy házaspár kiállításához örömet a művészetkedvelőknek, sikert a művészeknek, a szépség jelenével.

---

*Nemeskürty István beszéde előtt Cseke Péter színművész olvasta fel *Az apostol* ismert szőlőszem hasonlatát:

A szőlőszem kicsiny gyümölcs
Egy nyár kell hozzá mégis, hogy megérjék.
A föld is egy gyümölcs, egy nagy gyümölcs,
S ha a kis szőlőszemnek egy nyár
Kell, hány nem kell e nagy gyümölcsnek,
Amíg megérik? ez belékerül
Évezredek vagy tán évmiljomokba.
De bizonyára meg fog érni egykor,
És azután az emberek belőle
Világvégéig lakomázni fognak.
A szőlő a napsugaraktul érik;
Míg édes lett, hány napsugár
Lehelte rája élte melegét,
Hány százezer, hány miljom napsugár?...
A földet is sugárok érlelik, de
Ezek nem nap sugárai, hanem
Az embereknek lelkei.
Minden nagy lélek egy ilyen sugár, de
Csak a nagy lélek, s ez ritkán terem;
Hogyan kívánhatnók tehát, hogy
a föld hamar megérjék?...
– – – – –
Mi célja a világnak?
Boldogság! s erre eszköz? a szabadság!
Szabadságért kell küzdenem,
Mint küzdtek érte oly sokan,
És hogyha kell, elvéreznem,
Mint elvérzettek oly sokan!
Fogadjatok, ti szabadság vitézek.

Nemeskürty István élőszóban elhangzott megnyitó beszédét Erdősi Katalin, a Hidegkúti Hírek főszerkesztője jegyezte le magnetofonról. A kiállítás 1998. december 19-én nyílt meg a Pesthidegkút Alapítvány központjában, a Rudnay Teremben. Eigel István a Pesthidegkút Alapítvány kurátora és a Rudnay Terem alapítója is volt.

Kiss Dénes

Eigel István arcai

A szeretet erőterében

Nem a saját, élő arcára gondolok elsősorban, persze arra is, a szép, megnyerő férfiarcra, hanem arra a kevés képre, amelyeken önnön vonásait is ránk hagyta. Aligha ismerem valamennyit, de az egyiket – nem is akármelyiket! – mindennap láthatom. Itt van előttem a falon nagyobb kép keretébe tűzve a képeslap nagyságúra kicsinyített műve, s annak sarkában az oldalról készült önarckép, amelyen éppen a nyakához teszi a kezét. A nagy képen az Árpád-kori bödei templom – *Gerencsér Miklós* színes krétarajza, baráti ajándék –, a keret két sarkában *Berzsenyi Dániel* képe ugyancsak kicsinyített levelezőlapon, a másik sarkában *Kodály Zoltán* ismert arcképe, s közöttük *Eigel István* ugyancsak nagy festményéről – ami emlékezetem szerint látható volt a Műcsarnokban – készült színes fénykép. Mostanában, más „távlatból" nézve a képet, úgy gondolom, ez az az Eigel-kép, amely talán a legjobban jellemzi az ő emberi, lelki, szellemi kapcsolatait, alapvető vonzódásait. Ezt a festményről készült és jól sikerült fényképet állandóan látom, ha leülök íróasztalomhoz. S nemcsak látom, nézem is. A képet Pista a *Berzsenyi Dániel Irodalmi és Művészeti Társaság* tiszteletére festette. Évtizede annak is, hogy művészeti alelnöke lett a társaságnak és több képzőművészeti kiállítás kezdeményezője, rendezője. Mert a festés mellett szüksége volt folytonos tevékenységre, a világ minden percbeni továbbteremtésére, az emberi kapcsolatokra. Nem helyben ülő, sokkal inkább eredendően mozgékony ember volt, s ami talán ennél is fontosabb, nyílt szellem.

Szakonyi Károly jóvoltából ismertem meg 1959 táján. Ők Árpádföldön voltak annak idején szomszédok. Akkoriban a Százados úti műteremben is jártam, Pista az első ottani látogatáskor arra kért, hogy válasszak tőle képet. Nem akartam elfogadni, de nem lehetett kitérni akarata elől – később se nagyon –, végül elfogadtam. Ezidőben alapozódott meg a barátság *Gyurkovics Tiborrral* is, vele *Andrássy Kurta János* műtermében ismerkedtem meg. Vonzódásom a képzőművészethez jól alakult a festő és a szobrász által. Később is szerencsém volt, mert barátságba kerülhettem a legjobbak közül több festővel és szobrásszal is. Eigel István volt az a festő, akinek a tárlatáról nagy előizgalommal írtam az *Esti Hírlap* egyik – 1962-es – számába. Ez volt az első képzőművészettel kapcsolatos írásom. Természetesen Tassy Klári is örökösen ott volt képben, mint művész, meleg humorú társ, feleség. Olyan emberpár voltak ők, akikkel öröm volt együtt lenni, beszélgetni, tűnődni az ember, a világ dolgairól. Sajátos vonzás jellemezte őket és különleges összetartozás. Mintha egy ember lettek volna, akik jól kiegészítik egymást, éppen ezért elválaszthatatlanok. Csodaemberek.

Pista és Klári tájékozott volt, sokat olvasott, akárcsak a későbbi barát-kettős, a *Vecsési–Bazsonyi* házaspár. Talán többet is, mint egyes írók. De István műfordítással is foglalkozott, ha kedve tartotta. Márpedig igenis kedve volt rá, csak „úgy", magának, szórakozásból. Regényt fordított franciából, ha jól emlékszem, *Agatha Christie* egyik regényét. Csodáltam ezért, de azt is megmondtam, jobban örülnék, ha erejét, tehetségét nem Agatha Christie-félékre tékozolná, hanem érdekes, fontos munkákat fordítana. Emiatt, mint annyiszor, igazi szent dühvel szólalkoztunk össze, s mint máskor se, a barátság azúttal sem sérült! Mert mindenek fölött élt és uralkodott közöttünk és fölöttünk a szeretet különleges erőtere.

Sokoldalúságát mutatja két megjelent könyve, amelyek kitűnő írói munkák. Két regény és egy útirajz, az amerikai utazás *eigeles* naplója. Érdekes, izgalmas, láttató. Kirándulásai más műfajhoz csodálnivalóak. Bár Eigel István alapvetően és meghatározóan festő volt. Mi az, hogy volt?! Éppen festőisége, kivételes rajztudása, amit aligha lehet megtanulni, tartotta őt a magasban a nap előtt. Fölöttünk szépen, fénylőn.

Nézem az emlegetett képet, amit a Berzsenyi Társaság egyik vezetőjeként a társaságnak ajánlott. Nézem és látom, hogy egyre többen hiányoznak azok, akikhez csak mi szólhatunk, de ők már örökös arccal maradnak meg előttünk és hangjukkal nem szólnak vissza. Íme, a szereplők névsora. Fölül az egekben szinte felhőalakok, de azért jól kivehető vonásokkal az *Aradi tizenhárom*. Többször is meg akartam kérdezni, hogy miért festette a fejünk fölé őket? Talán sejtem, azért maradt el a kérdés. Érdekes a képen szereplők névsora, talán így pontosabb, arc-sora.

Balról kezdve: *Ágh István*, szorosan mellette *Simonffy András*, aztán kicsit távolodva *Kósa Csaba*, kissé a háttérben *Czigány György*, előtte *Tornai József*, majd teljesen az előtérben *Bella István*. Aztán megint pici űr, s következik *Gyurkovics Tibor*, csöppet előtte jómagam és a teljes képet meghatározó *Berzsenyi Dániel* erős „felhőképe", de pontosan s hasonlatosan a föntiekhez, a vértanúkhoz. Majd újabb apró „szünet", és kissé félrefordított fejjel *Szakonyi Károly* néz ránk. Őt picit takarja *Fodor András*, majd csaknem teljesen az előtérben *Takáts Gyula*. Kettejük mögött *Somlyó György*, mintha átnézne a fejek fölött. S végül a kép jobboldalán, félig Takáts Gyula mögött, a társaságot tűnődve figyelő Eigel István. Most már számolnom kell. Ha van túlvilági társaság, akkor már e képről hárman csatlakozhatnak örök hőseinkhez, illetve Berzsenyihez. Ezt a képet nézem és látom is minden nap, ha akarom, ha nem. Azt hiszem ezután már többször elidőzöm előtte, mint eddig szoktam. Mert olyan ez, mint a sorbanállás.

Az ilyesfajta írást sem elkezdeni, sem befejezni nem lehet. Ehhez a műfajhoz valójában nincsenek is szavak,

kifejezések. Mert magát a dolgot nem hisszük el, csupán az állítható, hogy tudunk róla. Elhinni nem lehet, legalábbis az élők világában. Pedig a hirtelen jött halálhírre azonnal asztalhoz ültem és sete-suta verset írtam. Azóta gondolok arra, hogy valójában minden versírás az emberi tehetetlenség és kiszolgáltatottság szembeszúró bizonyítéka. Mert nemrégen találkoztunk. A Kecske utcából, a *Magyar Művészeti Akadémia* rendezvényéről én vihettem haza Klárit és Pistát, és akkor Pista marasztalt, nézzük meg az új képeit, amiken „naponta ma is rontogat valamit" – mondta mosolyogva. Én tudtam, nem maradhatok annyi ideig, hogy igazán megnézzem a képeket. Ígértem, és ezt így is gondoltam, hogy rövidesen eljövök kép nézőbe. De hát ki tudja melyik találkozásunk az utolsó? Melyik kézfogás, melyik szó?! Ide másolom hát az említett vers egy részét, amely aligha végleges, de mégis mutat abból valamit, hogy miként gondolkodhat a halandó a halálról, a barátságról, a többi soha jóvá nem tehető dolgokról. De az emlékezés mindig fölfényesíti majd Eigel Pista mosolyát, derűjét, azzal a tündérkedéssel, ahogy őt a létezés fölmutatta a napnak!

Eigel István lehetetlen halálára
(részlet)

...csak ez az együgyű vers feketéll
papíromon Az ember kiszolgáltatott
Mert a vers kevés nagyon kevés
ez a senkinek sohova üzengetés
Tudom a Földnek nincsen reggele
mint ahogy napnyugtája sincsen
Forgása az állandóság jele –
Csillagok közt tekézik vele az Isten

Majd ha halálnak lészen halála
akkor mosolyoghat a Teremtő
Addig szemvakítás örömeink ára
a trágyadísz a növények virágzása
Minden gyümölcsök anyja romlás
és sír ásása mindenik dalunk
Imánk is csupa istenkáromlás
Mert a halál az amibe visszahalunk

Kívánlak én halálnak halála
Keresem a holdban barátom arcát –
Kivel mikor lesz utolsó szavam?!
Káprázat itt minden világosság
Hányszor elköszönünk könnyedén
Elfeledjük a nyűgöző időt
Aztán magunkba dermedve állunk
a rémület pogány oltára előtt...

2000. július 24.

Varga Domokos

Felvitt egyszer a műtermébe, leültetett és rajzolni kezdett. A fejemet, az arcomat. Hatszor egymásután? Vagy hétszer is? Magam sem tudom már. Először szemüvegesen. Aztán úgy találta, hogy zavarja a szemüvegem. Nem akartam ellenkezni, pedig rosszul éreztem magamat nélküle. Így mintha még bajosabb lett volna nem vágnom semmilyen képet, nem öltenem semmilyen maszkot. Csak ülnöm ott egyszerűen, a magam hamisítatlan mivoltában, teljesen póztalanul Eigel István röntgenszeme előtt.

Láthatóvá a láthatatlant

Holott ő éppen ezt a hamisítatlan mivoltomat kereste. Nemcsak az enyémet. Mindenkor mindenkiét, aki érdekelte valamiért. Mi van a szemüveg mögött? Mi van az arc mögött? Mi van a látható mögött? Mi az, ami láthatatlan, de ő – a művészet csodájaképpen – láthatóvá teheti?

Roppantul racionális lény volt, nemcsak fürkész szemmel, hanem fürkész aggyal is: mindent felfedezni, kikutatni, megérteni vágyó. De jól tudta, hogy a művészetben – ha valóban méltó erre a névre – mindig valami több is van, túl a mesterség megszerezhető eszközein, megtanulható módszerein. Túl minden ráción. Maradéktalanul igazat, szépet – csak csoda teremthet.

Rajzolta rólam is a harmadik, a hatodik, talán már a hetedik képet, s nem volt elégedett. Nekem nem mutatta meg munka közben egyiket sem, csak a végén, együtt valamennyit, ezzel a lemondó sóhajjal: – Válassz, ha tudsz! Én nem tudok. Folytatni se tudom, nincs már elég világos.

Esteledett, de nem akart még villanyt gyújtani, érzékeny szemét egy másik világításra átállítani. Az ablakhoz húzódva azonban képeinek még a legfinomabb vonalai is láthatók voltak. Néztem őket: egyik jobban sikerült, mint a másik. Szerintem. Csakhogy ő nem érezte igazán sikerültnek egyiket sem. Talán mert csupán a látható lényemet látta bennük, a láthatatlant nem.

Ő az Isten lábát akarta megfogni. Akkor is, azon a szeptemberi estén, a Kenyérmező utca 2. számú ház padlásműtermében. Ennél kevesebbel soha nem érte be.

Pályatársaiban is – régiekben és újakban – mindig ezt kereste. Numen adest? Látszik az isteni jel?

Enélkül ő csak ürességet látott a legkáprázatosabb színek, formák, vonalak mögött is. De tüstént felcsillant a szeme, ha felsejlett előtte: többet lát, mint ügyes mestermunkát. A látható mögött a láthatatlant.

Avatott művészként a maga munkáiban is ezt kereste. Sőt, még szigorúbban, mint másokéban. Azon az alkonyatba hajló délutánon is, ott fent a műtermében, 1997. szeptemberében.

Zugor Sándor Töredékek egy zsúfolt életből

1953 vagy '54 lehetett.

Vörösberény felett, zöld dombokon lovak legelésztek. Feketék, barnák, fehérek. Lent a falu szinte üres. A nyári hőségben csak a nemrég alakult művésztelep tagjai szorgoskodnak.

A Balaton felől már elindult egy hűvös pára. Az alkonyat se lehet nagyon messze. Heverészünk a zöld fűben. Eigel István már kiszemelte a témáját: „Két fehér ló a zöldben, kék permet az égben". Kiválasztotta a legjobb helyet, a legmegfelelőbb szemszögből. Természetesen Klári ott ül mellette: Tassy Klára, az elválaszthatatlan, az örökké inspiráló társ.

Én mögöttük ülve, tisztes távolságban csak bemérem a látványt, mint ahogy a filmesek szokták. Aztán memorizálva a dolgok lényegét, megelégszem azzal, hogy majd otthon megfestem.

Pista hadakozik az akvarelles ecsettel. Csorgat, maszatol széles mozdulatokkal. A papíron megjelenik a két fehér ló az estbe hanyatló zöld mezőben. Halványlila sejtelem, sóhaj az érkező újholdhoz. Szunnyadozva-ébredezve felszálló álmok ezek. Elkészült a festett költemény: *„Szerenád a koraesthez"*.

Nagyon mély benyomást tett rám. Ez volt az a néhány pillanat, amikor a barátságunk elindult és sorsunk összefonódott. Ki gondolta volna akkor, hogy két év múlva – a levert forradalom után – teliholdas éjszakában első feleségemmel és egy Rómából hozott festőkazettával a vállamon (régi idők nosztalgiája!) menekülni fogok az ismeretlenbe!

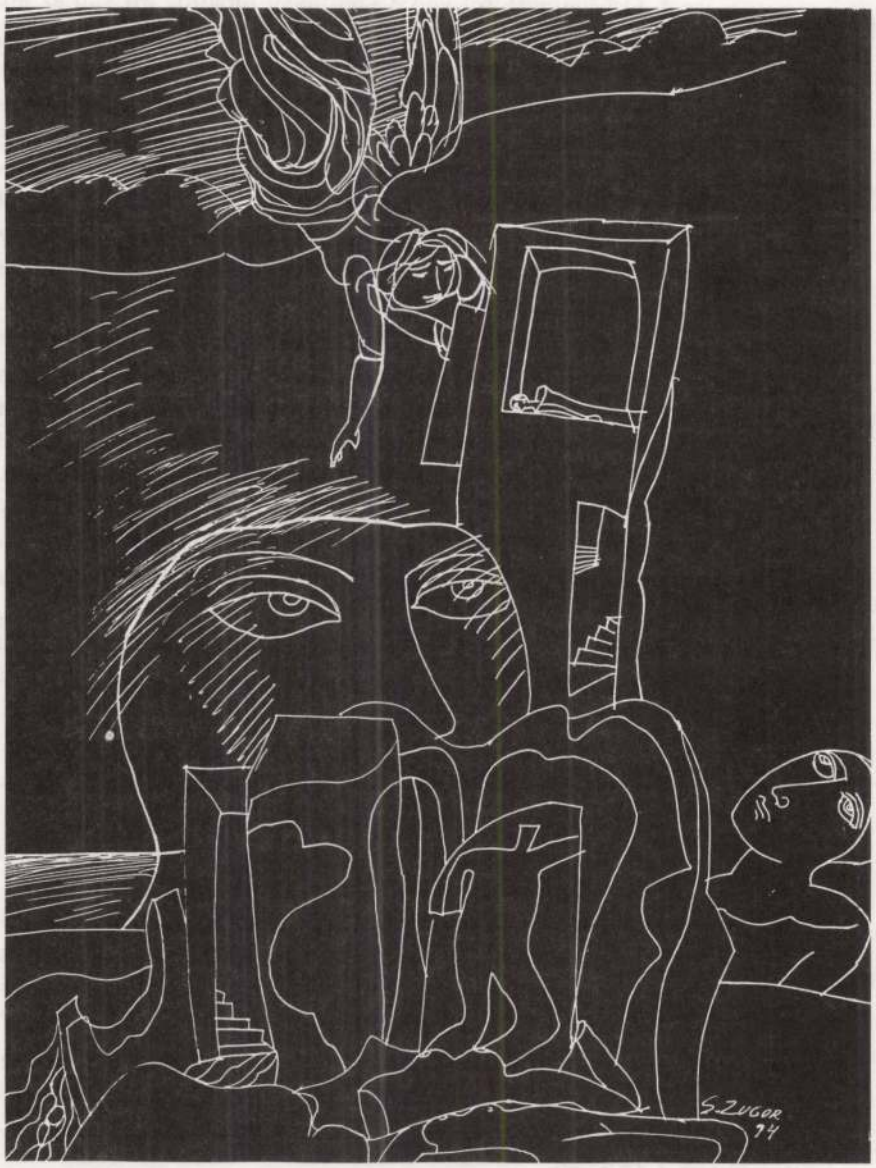

Csak 1968-ban találkoztunk újra. Az volt az első alkalom, hogy vissza lehetettt jönni látogatóba. Viszont lehetett levelezni! Elkerülhetetlen volt, hogy ez is *„eigeli méretek"* szerint alakuljon, növekedjék. Kétségtelen, bőven volt mit írni, de az eigeli trükk az volt, hogy állandó jelleggel halálrasértődést szimulált, ha a válasz késett. Tehát elindult egy levéláradat, szerény számítás szerint is száz-százhúsz levél mindkét irányban.

Ha az emberi élet hosszúságát a napi tevékenység és az elért eredmények összegével mérnénk, akkor nyugodtan állíthatnánk, hogy Eigel István háromszáz évig élt. Fékezhetetlen dinamó volt. Fogadok, hogy miközben a délutáni szunyókálást szimulálta, kiolvasott egy újabb könyvet, kéziratot, memoárt, csakhogy le ne maradjon valamiről. Persze ugyanezt a nyüzsgést elvárta másoktól is. Fáradhatatlanul organizált. Szinte a telefonnal a kezében élt, aludt. Mondjuk, ez egy kis túlzás, de tény, hogy szívügye volt gyűlésekre járni, kollégákkal megvitatni a dolgokat. Mindenféle ürüggyel rendezett gyűlésről van szó: kiállítást szervező gyűlés, felolvasó gyűlés, videós-vita-gyűlés, kuratóriumi, könyvkiadói gyűlés. Megállíthatatlan volt.

Ezt úgy tálalom, mint elvakult időveszteget ést, minthogy én csecsemő koromtól fogva igyekeztem elkerülni minden emberi csoportosulást, de ugyanakkor töredelmesen be kell vallanom, hogy hálával tartozom Eigel barátomnak ezért a mániákus buzgalomért, mert az Ő érdeme – legnagyobb mértékben –, hogy Magyarországon legalább öt kiállításom jól megszervezve létrejött.

1985 tavaszán Eigelék nálunk voltak New Yorkban egy hónapig. Pista

minden hajnalban leírta az előző nap érdekességeit. Feltételezhető, hogy egyik könyvét, az *Amerikai naplót* már ott helyben megírta. Sőt, felmerül bennem a gyanú, hogy talán az egész amerikai utazást előre megírta, még mielőtt elhagyta Budapestet! Ki tudja? Végül is, ha dús a fantáziád és a végeredmény jó, mindegy, hol írsz. Talán nem is fontos utazni!

Eigelék életük felét úti készülődéssel, utazással, aztán hazaérve az élmények feldolgozásával töltötték.

Mint ahogy én gyermekkoromban figyeltem a fecskék érkezését és távozását, gondolom, Provance-ban és Dél-Görögországban az emberek a tengerparton ugyanolyan izgalommal lesték-várták az Eigel-házaspár érkezését, távozását évről évre.

Még ugyanabban az 1985-ös évben viszonoztuk Eigelék látogatását Budapesten, nászút ürügye alatt, új feleségemmel.

Óriási, faragott tölgyfa (vagy diófa?) ágy várt ránk a felső lakásban. Azt hiszem, családi örökség volt, de az is lehet, hogy Pista egy firenzei utazás alkalmával lekenyerezett valakit valamelyik múzeumban, és festővászonba göngyölve mentették át az antik bútort Budapestre. Egyszóval az ágy nagyon megnyerő volt, de volt egy kis hibája, ugyanis azt az illúziót keltette, hogy matraca márványból van. Nehéz volt megszokni. Kimerülten, eszméletlenül hevertünk, amikor hajnal felé motoszkálást hallottam a bejárat küszöbe felől. Aztán felcsattant, sercegve, egy tranzisztoros rádió. Valaki teljes odaadással Szabó Lőrinc-verseket szavalt. Még nem lehetett több mint reggeli hat óra, de Eigel István szükségesnek érezte, hogy a magyar kultúra kiemelkedő alkotójának művével köszöntsön.

Kinn már pirkadt. A hidegkúti dombok peremén már sejteni lehetett a napkorongot.

Hát így éltünk mi Pannóniában.

*

Eigel István művészi munkásságát, festői, grafikai, mozaik- vagy üvegdekorációs, intarziás remekműveit nem lehet itt érzékeltetni, ilyen szűk keretben méltán tárgyalni, belepréselni egy-két anekdotás visszaemlékezésbe. Arra komoly művészettörténeti feldolgozás hivatott.

Azért hadd említsem meg néhány kedvencemet:

– *Don Quijote* – kis méretű olajkép. Elragadó!

– Majdnem mindegyik, a családjával, kapcsolatos, költői, nosztalgikus, elégikus hangú képe.

– A velencei *San Marco* bazilika: erősen absztrahált színköltemény.

– Egy tengerparti jelenet *(Búcsúzik a cirkusz)*, homokban heverő lányok, biciklizö alakok, sejtelmes, elúszó felhők a délutáni fényben.

– Számos megbízás között a debreceni egyetem nagycsarnokában a mennyezetig érő mozaik, egyiptomi monumentalitással vetélkedő figurák. Megdöbbentő hatású. Bár a kivitelezés, a fizikai megoldás több kolléga együttműködésével jött létre, a koncepció eredetien eigeli.

*

Eigel István elment, itthagyott bennünket. Itt hagyta azokat, akikhez szenvedélyes barátság fűzte, és azokat is, akiket irritált nagy gesztusokkal harcoló, szenvedélyes egyénisége.

Igen, ezentúl csend lesz, békesség és nagy szomorúság. Ülünk bámulva az égre, merengő, szürke szemmel. Tűnődve: milyen lehetett utolsó hangja, amint föléje zuhant a fekete égbolt?

*

Kedves Pista Barátom!

Ez az utolsó üzenet, amit megpróbálok Hozzád juttatni. Előző levelemben hírül adtam, hogy jövök októberben. Tudom, hogy megkaptad és örültél. Én is nagyon vártam egy elmerendő, számvető, búcsúzkodó találkozás lehetőségét. Sajnos, a sors titokzatos, érthetetlen, kiszámíthatatlan. Nem tudom elrejteni szomorúságomat. Az üresség óriási.

Te, mint vallásban, öröklétben hívő ember, biztosan ott szálldogálsz a nagy kékségben, remélve, hogy megtalálod a Mennyország kapuját.

Én, mint Buddha tanítványa, hiszem, hogy szétszórt, fénylő atomjaim, ha valamikor útra indulnak a végtelenbe, hogy új életet találjanak, bolyongásaink során, valahol összefutunk, mert egymás iránti vonzalmunk túl erős volt ahhoz, hogy semmivé foszladozzon.

Békesség és remény legyen Veled.

Hűséges barátod:

Sándor

Kő Pál Eigel rajzol

Egy okos, érzékeny, nyugtalan ember. Tanít, szervez, rajzol és fest. Ír, szerkeszt, előadásokat tart.

Alkotó gondolkodó.

Kortalan.

A rajz az alapja mindennek. Ő nagyszerűen rajzol! Vonagló vonalai szenvedélyesen uralják a fehér lapot.

Remekül fogalmaz, karikíroz, persze vonallal és ellenvonallal, sraffozva szökteti a tollat, ceruzát.

Most még csak kontúroz, aztán ahol kell, belepödör és beleforgatja a formát: csuklóból.

Van, amikor föl sem emeli a tollat, hanem körbebodrozva a felületet, átkapcsol. Sodró és szenvedélyes ez a rajzi beszéd.

Ismerjük ezt a látszólag könnyed előadást, és azt is tudjuk, hányszor gyűrjük össze, dobjuk el a szerencsétlen, hófehér papírlapot.

De ezt meg kell tenni. Nincs kegyelem.

Sokszor a magyarázó rajz egy gipszeszsákon remekül sikerül, aztán – mivel méltatlannak tartjuk és érezzük az anyagát, a tépett és piszkos papírt – újrafogalmazunk.

Ez persze nem sikerül!

Nem is sikerülhet, mert elillant az a pillanat, az a hőmérséklet. A teremtés ideje elmúlt.

Illyés Gyula beszélt egyszer a kézírás fontosságáról. Ennek az volt a lényege, hogy amikor a költő elakad, elkezd firkálni, csak úgy maga elé, szinte öntudatlanul.

Rajzban beszél tovább.

Ez ösztönös dolog, de lényeges. Ez a rajzi beszéd.

Ezt művelte magas fokon Eigel István. Isten mécsese ragyogjon a sírja fölött.

Fecske András

Római levél Eigel Istvánnak

A Santa Francesca monostor emeleti szobájából nézem a világot. A falakon túl a kánikulai Róma piheg, innen pedig a belső udvar citromligetével, narancsfáival. Hűsítő sóhaj a rekkenetben. Ha egy ablakkal arrébb mennék, épp a kerengőre látnék, s egy másik udvarra, melynek kockaköveit olykor a szélnél is sebesebben mérik a hangtalan apáca-léptek. Róma védőszentjének zárdájában vagyok, s ez a tény már önmagában is annyira hihetetlen, hogy papírért kiált. Bizony, írásban kell meggyónnom, hogy eloroztam egy szellemi élvezetet, amely pedig Neked dukált volna: Liszt Ferenc után több mint száz évvel elsőnek lenni a magyar férfiak sorában, aki a másfél méteres cikolopfalak mögé került.

Sietek megjegyezni: nem saját érdememből, hanem a sors kegyéből léphettem be egy olyan világba, amelynek vendégszobájából is jól érezni, hogyan áll őrt a kapunál a klauzúra vasalt fegyelme. És mindez a huszonegyedik század örök városában, a megalomániáját fennen hirdető Viktor Emánuel-emlékmű és a kopottas Teatro Marcello között. Ez ugyanis a *Tor de Specchi*, vagyis a Specchiek lakótornya – háztömbnyi örökség, középkori kelengye, melyet valamikor főrangú apáca hozott a Jézussal kötött frigybe.

Ha itt lennél, minden bizonnyal árnyalataiban is éreznéd a kettősséget a tökéletesre csiszolt anyagok elegáns, materiális volta és immanens célja között. A márvány súlya és transzcendens jelentése között. Ahogy mintázata a régen elhalt ismeretlen mester keze alól, ragyogó ívben kanyarodik a misézö pap lába alá a kápolnában. Mennyi idő, szándék, tehetség őrződött meg ebben az anyagtalan szőttesben mégis, mennyire az anyag dicséretét zengi! Nem is oldhatja fel ezt a kettősséget más, csak a liturgia, tudta ezt jól *Romano* is, akinek freskó-alakjai az oltár fölött megértő csendes társai naponta a nővérek egy hangra írt litániájának, s megindító, őszinte igyekezetüknek, ahogy a pap keze alá dolgoznak.

Itt már az ostya a valóság, a szellem, a matéria, a túlvilág a hétköznap. Hit, amely a barbár „hegyen túlinak", mint amilyen én is vagyok, megérthető, de nem megélhető. Ebbe a kápolnába úgy lép be az ember, hogy először az anyagra figyel, amely elkáprázтatja, aztán a szellem nyűgözi le, amely az anyagot szülte. Itt filozófus lesz az is, aki nem akarja, s megtapasztalhatja, hogy a lényeg a tartalom, a forma pedig csak a jelenség. És a Tamásnak, aki nem hisz a szemének, marad az ostya valósága. Meg az apácák nesztelen, padlót alig érintő helyváltoztatása ebben a valóságban. A hit.

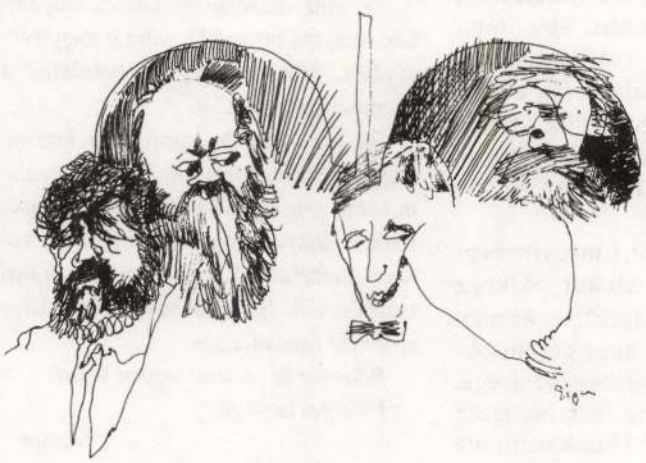

*

Kicsit úgy érzem magam, akárcsak Te és Klári a *„Kiűzetés a paradicsomból"* képeden, amely valahol ott lóg pesti lakásunk innen kevésbé érzékelhető valóságában: minél tovább maradok itt, annál inkább kiűzetem én is egy olyan paradicsomból, amibe pedig – a saját hívő igyekezetemből – nem is vágyakoztam. Ezt teszi a hit művészete.

És a művészet hite? Szerteágazó vitáink közös platformján állva, szelídülő szívvel nézek körbe a San Pietro árkádjai alatt. Míg készülök Michelangelo kupolájának élményére, memorizálom a tényt: a világ összes katolikusát összefogó *sátor* alatt állok majd. Mégis meglep, amikor az ikonográfiai jelentés konkrét formában is testet ölt Bernini baldachinjában. Meglep az anyagok előkelő sokasága, a Santa Francesca kápolnájához képest tolakodó tömege. A méretek mellett eltörpülök, körbezár a márvány-hegy. Menthetetlenül zárvánnyá válok.

Renitens gondolataimat elűzendő, tiszta lélekkel kezdem meg a zarándoklati misét, mégis a befejező ámenig zavart a lelkem. Próbálom nyugtatni magam: egy világvallás székhelyén reprezentatív funkciót is el kell látnia Isten házának. Az eszem föl is fogja. *De a lelkemet nem érinti meg az angyalszárny suhogása.* Túlságosan zavar annak tudata, hogy a baldachin anyagához a valamikori pápai akarat elbontotta a Pantheon bronzfödőjét a képekről régóta ismert, Bernini-munkába, ezért mániákusan keresem az antik formák átsejlő nyomatát, de hiába, a szobrász zsenialitása győzött a fémen. Magamban is csak súgva teszem föl az eretnek kérdést: vajon a művészet hite győzött Bernini alkotásában?

Kínzó hiányát érzem a gerényi kerek templom, Ják vagy Gelence hitet fakasztó egyszerűségének. Ahol nem kell a súlyos és hivalkodó bronz mimézise ahhoz, hogy *lássam* a sátrat, ami alatt nyugodt szívvel mondhatom el az Úr imáját.

Pedig találkoztam az angyallal Itáliában is. Hűvös széllel simogatta arcomat Assisi altemplomában, a *Lorenzetti-freskókban*, majd szárnyaival fölemelt *Simone Martini* Szent Klára képében. Megmutatta *Nicolo Pisano* lélegzetelállító szószékét Sienában, ott volt *Brunelleschi* Porta del Paradisojának révületében, az *öreg Michelangelo* Pietàjának emberi Isten-gyászában, *Fra Angelico* utolérhetetlen *Angyali üdvöz-*

Bakallár József

Ma ismét többet tud...

Alig pár hónapja, hogy Pista és Klári asztalánál ültünk, már lehetett kortársi életművekről beszélgetni, hiszen kialakultak a művészkarakterek, akiket szerettünk. A szétvezérelt művészvilágban már nincs irigység, mert a presztízs-műveket kiállítás címén csak képszellőztetik, a giccsekben meg térdig járunk. Baján, a Rudnaysták találkahelyén is napokon át anekdotáztunk.

A legyező minden irányához hasonlított munkakapcsolatunk. Festettünk középületekben, templomokban, tanítottunk, illusztráltunk, olykor zsüriztünk, de mindig éreztük: az idő teltével komor fellegek vannak érkezőben.

„Csodálom a hatalmas erőfeszítéseidet..." – mondotta a Váci utcában, ahová lektori közreműködése révén jutott egy képem.

„Én meg aggódom, mi lesz majd egykoron az összegyűlt életanyagunkkal. Pista, neked is együtt kéne tartani egy válogatást..." Ma is fülembe zúg e rövid diskurzus. A fővárosban is hiába kérdeztem, a bajai vízparton is kár volt álmodozni. Klári is Fra Angelico Madonnájaként hajtott fejet: Nincs értelme. Az ábrázoló piktúrát odébb címezték szakmánk manökenjei, ma a geometrikus absztraktok meg a loccsintók terítik be a világot.

Együtt voltunk fiatal szittyafejűek, már hófehér hajjal együtt emlékeztünk az elfelejtett kikötőkre. Pista írói remekléseiből derült ki, hogy minden kollégájának felfedezi egyediségét. A *Lyukasóra*ban élvezet volt olvasni, hogyan írja pendülőkről vagy a „gyalogrendűebbekről" kisesszéit. Ezek az írások igazán vizuális szavakkal fogantak, és az olvasó is a kép bőre alá láthatott általuk. Így válhattak „minigaléria"hőseivé a kortársak és „híven tüntető pipaccsá" a műtermekben hányódó egyedi rajzok.

Nem véletlen, hogy az utóbbi években sokat találkozott a Fennenvalóval. Észrevettük ezt mindannyian, és mindannyian nagy festőnek tartottuk. Élveztük virtuóz ötleteit, gavallérosan művelt elmélkedéseit.

Nehéz tudni, hogy fiatalosan ment át a kapun. Egész biztos, hogy közelében Ávét énekelt egy csalogány. Eigel István ma ismét többet tud, mint mi, a Földön maradók. A csillagok mezején már találkozott Michelangelóval, Rembrandttal, Egryvel és Kondorral.

---

*let*ében. És persze Padovában, a Srovegny-kápolnában a legtisztábban. Ott nemcsak az angyalszárnyak zizegését lehetett jól hallani, hanem az egymáshoz súrolódó tollak neszét is. Ahol a mindenek festője, *Giotto* szolgált művészetével a Minden Urának. Ahol a szellem testesült meg a freskóban. Az egyetlenegy isteni örökség, ami csak a művésznek adatott.

Látom, amint máriaremetei lugasod magányából idekacsintasz. Tudom, Pista, hogy tudod. Nem a *„Kiűzetés..."* angyalára gondolok, az ő szava pallos, érintése halál. Csak a maga dacosságával megbékélt, mindenre elszánt lélek érzi simogatásnak szárnycsapását. Sokkal inkább a zsámbéki templom romos oszlopa mögül fölrebbenő szeráf szárnya tűnik elém, ahogy betakarja a haldokló templomot. Ahogy fölemeli, miközben itt hagyta nekünk – mementónak. Ahogy a „Ments meg engem, Uram"-ot énekli, miközben a „Békesség földön az embernek" hallatszik.

Tudom, Pista, hogy tudod: az ecsetvonás mindent visszaad. Azt is, amivé az angyalnak lennie kell a vásznon, s azt is, amivé általad lehet. S ha a kettő eggyé válik, valahonnan a kép belsejéből felcsendül a zene.

Ezt a szimfóniát kerestem a San Pietróban, s találtam meg a Srovegny kápolnában. Rácsodálkozó hazai beszélgetéseink hosszú fonalára a megegyezés csomóját: *csakis a szellem tehet művészetet, s ahol ez nincs, néma marad a kép.* Örökre. Tudom, Pista, hogy tudod, de nekem Itáliába kellett utaznom a bizonyosságért.

*

Fél órája sem vagyok itthon, s már meg kell békélnem a gondolattal: ezt a levelet nem fogom átadni azzal a huncut örömmel, ahogy terveztem – a Rómában félig kész iromány hazai befejezése után önmagam postásaként. Talán komolyan kellett volna venni utolsó mondatodat a kertkapuban: „Vigyél magaddal!" – akkor nem történt volna mindez. Útra-pakoltan, menet közben ugrottunk be egy köszönés erejéig. De hát abban a kertkapuban történtek ennél furcsább dolgok is – emlékszem, amint télvíz idején egy szál ingben hánytad a havat elakadt autóm kereke alól. És hiába rimánkodtam, könyörögtem (épp akkortájt jöttél ki a kórházból). Te mindenáron segíteni akartál. Akkor nem történt semmi; ki gondolta volna, hogy az a kertkapu lesz az utolsó állomás?

Elvittelek magammal, Pista. Nemcsak beszélgetéseink hangulatát a lugasban, vagy a könyvírás körüli viták olykor dühös szelét. Igazán csak írásaidban előmerészkedő lélek-rejtekedet, amely nyájasan kitárulkozó személyiséged mögé bújt. A hamiskás mosolyt a szemed szögletében, amikor felmérted az ellenfél hadállásait, majd kaján győzelmedet, ha bevetted a várat. Mindenkin segíteni akaró igaz barátságodat – szívjóságodat. (Nem is tudod, hányan tartoznak Neked köszönettel!) Önzetlen odaadásodat az ügynek, a világcsavargó pikáró alázatát a nemzet művészetének.

Végig velem voltál, Pista, s most egyedül hagytál, ebben a hirtelen-jött, kifejezni-nem-tudom gyászban, ami idegen Tőled, tőlem. Hiányozni fogsz. Hiányozni fog mindig frissre vágyó szellemi éhséged, lopakodó szereteted, amivel körülvetted az embert.

Amit elviszek magammal – örökre.

Róma–Budapest, 2000. július 23. – augusztus 21.

Feledy Balázs

Szó és kép

Az elmúlt sok évben többször hallottam a legyintő megjegyzést – tán megbocsátják barátaim, a *Lyukasóra*ban is –, mégpedig irodalmi, szerkesztői berkekből: „Azok a buta festők" ... Mindig ingereltek az ilyen típusú elejtett nyegleségek, különösen azért is, mert valahol erre a válasz is egyértelmű: amíg az író-embernek, a szerkesztőnek a szó a munkaeszköze, ennek használatára képezte magát évekig, addig a festőnek az ecset a munkaeszköze, ezáltal nyilvánvalóan nem alkalmazza oly pallérozottan a verbális lehetőségeket, mint író-partnere. Eszembe jut, hogy tény: Tóth Menyhértet annyira gúnyolták a főiskolán osztálytársai beszédmódja miatt, hogy volt úgy: hetekig meg se szólalt... Ám milyen festő lett belőle... De közben egyre többször tapasztaltuk, hogy ez a szó és ecset megkülönböztetés sem általánosítható. Mert sorolhatnánk hosszan az ellenpéldákat, mikor festő írt, s nem is akármilyen műveket! Igazán csak a felvillantás szándékával jegyzem meg, hogy a nagybányai művésztelepről a máig legjobb monográfiát Réti István, *a festő* írta meg, hogy mennyire színesítette az irodalmi életet, mikor sorra jelentek meg Bernáth Aurél, *a festő* Pannónia-könyvei, s hogy egészen friss példával is éljek, nemrég olvasható Mészáros Géza, *a festő* „Vidéki bolygó" című olyan önéletírása, mely okosságával, műveltségével és érzékenységével az utóbbi évek egyik legszebb könyvévé „nőtte ki magát". S végül – s hogy ne csak szépírói, művészeti írói teljesítményére utaljak – most jelent meg Bujdosó Ernő írása a *Hitel*ben, az utolsó évtized kulturális folyamatairól, s mint hallom, még a bennfentesek is azt kérdezték a kiváló éleslátással, felkészültséggel megírt tanulmány megjelenése után, hogy „ki ez az ember?" Hát erre is az a válasz: *a festő*. Vannak tehát olyanok, akik hiteltelenítik az elöljáróban idézett megjegyzést, ám az kétségtelen, hogy az utóbbi évtizedekben – s épp az irodalmi élettel is érintkezve – ezért *legtöbbet Eigel István tett*. Magam ebben látom személyisége és életműve egyik esszenciáját. *Okos is volt, s művelt is volt*. Szándékosan választom szét a két fogalmat, mert talán az első kategóriával még többet is találkozni, de a *kettővel együtt valóban igen ritkán*. Mintegy élete jelképének tartom azt a megjegyzést, melyet a Gyurkovics Tiborral folytatott beszélgetése során tett, s arról beszélt, hogy amikor gyerekkorában, az újpesti bőrgyár területén lakva, egy tanár elköltözött a házból, s kidobott egy halom könyvet, ő észrevett egy *olasz nyelvű* Divina Commedia-t, felvette és eltette. Pedig akkor még egy kukkot nem tudott olaszul, s majd csak később vehette hasznát a könyvnek. Nos, ez az. Eigel intellektusa olyan volt, hogy a dolgoknak (és jelenségeknek) mindig elébe ment! Olvasmányai, utazásai, töprengései, meditációi sosem a dolgok után kullogtak, hanem elébe vágtak, s ezért lehetett véleménye mindig eredeti, friss és ugyanakkor szellemileg nagyon is megalapozott. Mert persze, hogy Eigel festő volt, de számára *a festői lét elszakíthatatlan volt a szellemi létezéstől*, az értelmiségi léttől. S ez a szellemi nyitottság és intenzív érdeklődés vitte őt művészetében is oly sokfelé. Hiszen köztudott, hogy – pályája bármiféle elemzésekor – mennyire nem elég róla azt mondnaunk, hogy „festő". Mert persze, hogy az volt, ám ezzel szimbiózisban valóban hallatlanul érzékeny rajzoló, aki a tűvékony tusvonalat éppoly bravúrral alkalmazta, mint a vastagabb tollat, domborműveket és igen jelentős, többször nagyméretű köztéri munkákat, úgynevezett murális műveket készített, mégpedig igen változatos technikákkal, technológiákkal. Ritka az olyan alkotó művészetünkben, aki ökonomikusan műfaj-tiszta gobelineket tervez, aki mozaikban is gondolkozik, üvegablakot s mindemellett sgraffittót is készít, s hogy a kör szinte teljes legyen: természetesen intarziáiról is tudunk.

Eigel nyitott és eleven affinitása a kultúra és művészet történelméhez, az irodalomhoz harmóniával transzponálódott az alkotóművészet területére, melyben tehát szintén sokgyökerű volt. Ez a sokféleség festészetét csak annyiban jellemezte, hogy képes volt tökéletes ábrázolásra – ismeretesek portréi –, s képes volt elszakadni az úgynevezett természetelvűségtől, leginkább egyfajta szürrealisztikus – számomra sokszor – organikus formákkal teli festői világot teremtve, mely mindig bizonyította az alkotó rendkívül mély érzelmeit, s egyben elmélyülését. Eigelnek több kategóriával jelölhetjük stílusát, inkább így: szemléletét, de ezek is mindig egy vezérfonalra fűződtek fel. Nem szerette azokat a festőket, akik radikális irányváltásokat hajtottak végre pályájuk során, mindennél többre becsülte a folyamatos önépítkezést. Mint ahogy az volt jellemző egész piktúrájára. Érezni ezt ívet. Ami a földből jön és porrá lesz, újra a földön, de közben megjárja az égbolt végtelenségét. Színei is nagyon jellemezték. Mint ahogy személyisége sem volt sohasem jellemezhető a harsánysággal, az erőszakossággal, úgy képeinek koloritja is mindig tisztelte az átmeneteket. Nem a kontraszt festője volt, hanem a kontinuitásé, nem a vadság festője, hanem a harmóniáé. Mindig sokat beszélt és írt mestereiről, akik nehéz időkben, a negyvenes évek első felében egyengették pályaindulását. Tisztelte Rudnay Gyulát, szerette Bernáth Aurélt, s mindkét mesterétől tovább vitt szellemi batyujában olyat, amiből szintén tudott töltekezni. Sokat foglalkozott Szőnyi Istvánnal, akit szintén nagy mesternek tartott. S számon tartotta generációs társait, jobbakat és gyengébbeket, külföldre kerülteket és itthon maradottakat. Mikor végre utazhatott – állandó társával, feleségével, Tassy Klárával –, sorra kereste fel azokat az osztálytársait, akikkel együtt voltak főiskolások. Róluk adott jellemzései nemcsak hírhozóak, de művészettörténeti fontosságúak is. Épp egy éve, hogy örömmel készítette elő az Amerikába került Zugor Sándor kiállítását abban a galériában, amely élete utolsó éveiben számára is fontossá, szinte műhelyévé vált, s ez a pesthidegkúti Rudnay Galéria. A színvonalas kiállítások vernisszázsain jó volt látni enyhén mosolygó, megsápadt arcát és fáradt alakját, amely azonban mindig felvillanyozódott akkor, ha számára izgalmas kérdés került terítékre. Elment közülünk egy olyan festő, aki olyan értékekkel gazdagított minket, melyeket csak hosszú távon fogunk igazán érzékelni. Univerzalitása, igényessége példa lehet előttünk. S a műveltsége is. Azok élén állt tehát, akiknél *szó* – s ami ehhez szorosan kapcsolódik: mondat, gondolat, eleven, egyéni írásos vélemény, kritika, esszé – *és kép* erősítette egymást, s mindezt mindig *festőként* tette.

Egyik írásában Eigel István mesterének nevezte Szalay Lajost, bár megjegyezte, hogy sohasem találkoztak. Most erre a találkozásra is sor került...

Majoros Sándor

Traktátum egy képről

Nincsen sötétség. A régi házba úgy jön be az éjszaka, miként huzat szokott a nyitva felejtett ablakon. Bejön és meglengeti a fogasra akasztott mellényt, nadrágot. A ruhadarabok lebbenése magával sodorja a karosszékben ásítozó nagymamát, de nem is a nagymama az, hanem az emlék-lenyomata. Itt maradt a régi házban, miként a elrévedő arc is megmarad a tükör üvegszemcséi között. Eldől a nagymama-emlék, fehér iszalagok csúsznak le rá, pereg velük a falfesték, az idő. Távolabb, a kijárat hasítékán komor férfiak tanakodnak. Az a legfőbb gondjuk, hogy megállapítsák: itt jártak-e vajon, vagy csak a képzelet terelte őket ide, ebbe a fölbolydult, éjhuzat által lengetett hálószobába. Nem tudják, s nem is merik megközelíteni a nagymama mellett bóbiskoló dámát, akinek meztelen válla úgy dereng át a selymes félhomályon, miként az ébrenlétbe is áthajlik néha az álmodás. A hölgy egyébként sem törődik ezekkel a komor kinézetű férfiakkal. Inkább a nagymama tekintetét követi, s lát is valami érdekeset. Egy faliórát, egy vitrint, vagy talán egy nehéz brokáttal betakart ablakot. Bal oldalánál fiatal leány várakozik. Csipkeszegélyű ruhát visel, de lehet, hogy csak a fal mintázatából szakított le egy darabot. Ezen az éjszakán ez is megengedhető. A férfiak bársonykabátja egyelőre még megakadályozza az árnyékok terjedését, tehát csak a megszűrt, kipasszírozott éjjel juthat be a házba, s ezt ugyebár senki sem veheti komolyan. A fogasra akasztott kalpag a legszebb délelőttöket idézi, a karosszék támlája meg azokat a délutánokat, amikor a bevezető fények a plafonig magasították. Csönd és békesség mindenütt, ám ha jobban odafigyelünk, a fiatal lány arcán, sőt a befelé tekintgető férfiakén is fölfedezhető némi nyugtalanság. Mindannyian tudják, hgoy az éjszaka előszele már megérkezett, s nemcsak a fogasra dobott pantallót lengette meg. A tonettszéken ülő dáma karja, mintha levél lenne egy százéves tölgy tövében, most finoman megemelkedik, a nagymama-emlék pedig görcsösen kapaszkodik hímzett vállkendőjébe. Tudják jól: ez az állapot csak az örökkévalóságig tarthat, s ez ugyebár édeskevés: nem lehet odébb menni, nem lehet lámpát gyújtani, elalunni, vagy kiszállni a tenger fájdalom ellen. A bejárat hasítéka máris megdőlt, szurdék lett belőle, ahová rablóhordák is bemerészkedhetnek. Az egyik, katonasapkát viselő férfi szenvtelen nyugalommal figyeli a szobában történteket, pedig a fogas már majdnem beleolvadt a megsemmisülésbe, a nagymamaszék karfájára pedig barna gyökerek kúsztak. És íme: egy másik, félretolt, otromba szék már meg is adta magát az elmúlásnak. Nem is lehet rajta csodálkozni, hiszen itt van egészen közel. Csak az idők végezetére vár, hogy megérkezhessen. *(Eigel István: A régi ház éjszakája, olaj, 128x171 cm, 1979.)*

Antall István

A mozgás mitológiája

Eigel István monumentalitása

Eigel István alámerült. Többször is, és következetes makacssággal. A felszín ragyogása, könnyű lebegése felől a nyughatatlanság fordította a kétséges, sötétebb mélység felé. A végtelenül kíváncsi és következetesen rendszerező ember kényszere. Csakhogy a művészi megújulás mámora, egészséges izgalma és a hatalmi ideológia folyamatos nyomása különös keszonbetegséget okozott a huszadik századi magyar képzőművészetben. Különös, és máig ható keszonbetegséget. Eigel István pedig védekezett. Nem is akárhogyan, nem is akármiképp. Iskolázott piktúrájának két mestere a magyar festészet két különösen erős egyénisége, akik pedagógusnak sem voltak jelentéktelenek. *Bernáth Aurél* és *Rudnay Gyula* két karakter, két különböző program, kétfajta alkotói út. Bernáth Aurélról szóljon egy anekdota. A frissen fölvett, a megtiszteltetéstől feszülő energiájú hallgatók már az első órán maguktól beállítást készítenek, s keményen rajzolni kezdenek. Ekkor lép be, s telepedik le a Mester. Kávéját kavargatva szinte mélázva kérdez: – *Maguk mit csinálnak?* – *Rajzolunk, Mester, rajzolunk!* – hangzik a válasz. – *...hát ez nem festőosztály?!* – kérdezett vissza kétségbeejtő zavart keltve Bernáth. Akár igaz a történet, akár nem, azt az elementáris festői magatartást sugallja, amely ezt a monumentális életművet, s ennek pedagógiai elveit mozgatta. Ehhez képest Rudnay Gyula sokkal tudatosabb, szikárabb, puritánabb, de nem kevésbé invenciózus festői világa maga volt a fegyelem. Bár szerencsére semmiféle vegyelemzéssel nem mutatható ki egy növendék későbbi életművében a mesterek hatása, Eigel festészetében érzékelhető a kétféle magatartás szerves jelenléte. A murális munkák felé tájékozódó alkotó nem mondhat le a tervezés mérnöki pontosságáról, a kivitelezés mesterségbeli igényességről. Ám ez a magatartás együtt él a piktúra költői erejét, lendületét továbbvivő szemlélettel. Eigel az ötvenes évek végétől saját bőrén tapasztalhatja a skolasztikával való szakítás örömét, a nyugatról érkező friss áramlatok fölfedezésének mámorát. Abszolutizálni azonban ekkor sem hajlandó, az új dogmáktól éppúgy idegenkedik, amint a régiektől. Non-

figuralitás iránti érdeklődése, absztrakciós készsége nem halványul akkor sem, amikor a figurában a mozgást, az emberben a sokaságot keresi. Festészetében új távlatok nyílnak, amikor az elvontságot nem mint intellektuális kalandot éli át, sokkal inkább a festészeten belüli, a látványnak alárendelt folyamatként jeleníti meg. Ehhez robbanékony muníciót ad a fal, adnak a hatalmas terek. Miközben nem mond le a magyar festészet igényes, a művességet alapelvként megfogalmazó alkotói módszereiről, vásznain, kartonjain, mozaikjain, intarziáin, sgrafittóin az összefogott nagy formák uralkodnak. Ez azonban egy pillanatra sem válik statikus élménnyé. A tanulmányok és az előzmények tanulságait földolgozva a futurista kísérletek mozgáselemei és a látvány részletei új egésszé, új minőséggé válnak művein. A tanítás több évtizedes tapasztalata és e karakteres festői magatartás egyszerre idegeníti el az irodalmias, a festészetet tagadó képzőművészettől, a játékos, ám üres ötletektől, a hamis gesztusoktól, a kísérletnek nevezett agyalásoktól. A művészetről azt tudta, azt hitte, azt akarta továbbadni, hogy az valami olyan, az emberi közösségen belüli tevékenység, amely hozzátesz valamit világhoz és nem elidegenít tőle. Ezzel együtt Eigelben semmi nyoma sincs az önkényes, védekező konzervativizmusnak. Érdeklődése széles, szellemi kalandozásaiban élete utolsó éveiben is eredeti. Beszélgetni éppen olyan kellemes vele, mint figyelni előadását, képeit, újra és újra szemügyre venni monumentális munkáit.

Az Eigel Istvánról szóló kritikák, de a publikált önvallomások is történelmi kényszerekről beszélnek. Alaposan áttekintve az életmű egészét, leírhatjuk: Eigel nem alkudott. Ha voltak is kétségei, ha nem is volt idegen tőle az önvizsgálat, murális munkáiban minden esetben a festői probléma, s nem az aktuálpolitikai üzenet az uralkodó. Ezt igazolhatom: minden áldott reggel egri sgrafittója alatt mentem iskolába. Már a „hordozó felület" is érdekes. Ez a modernista – ám máig érvényes építészeti elvek alapján megépített irodaház – illeszkedik a történelmi környezethez. Sarokházként a kisebb, meredek utcára nyitott helyiségek tűzfalát kellett elviselhetővé varázsolni Eigel Istvánnak. Az azóta többször átfestett épületen még ma is egy dolog tűnik elő állandó elemként. Az az álló, horizontálisan többszörösen tagolt, mozgáselemeiben máig izgalmas munka, amelyet ő készített. Évek óta nem láttam ezt a vakolatrétegekből összeálló, dekoratív, mégsem teátrális művet, de máig emlékszem rá. Mert van kire, és van miért emlékeznünk.

D. Nagy Imre

Újkori Philemon

Nem emlékszem barátságunk kezdetére, bizonytalan a hely, az óra is. Talán valamelyik kiállításon, Várpalotán vagy Székesfehérváron lehetett, amikor először találkoztunk, de az is lehet, hogy sok évvel ezelőtt Gyurkovics Tibornál egy esti beszélgetés alkalmával ismertem meg Eigel Istvánt.

Egy székesfehérvári kiállítás különös, de csak rá jellemző stílusú képeire emlékszem, valamint egy hatalmas gobelinre, amelyet felesége, Tassy Klára készített. Sirályok lehettek rajta, amelyek csodálatos kékségükkel megragadtak. A festmények tengerpartot ábrázoltak, fürdőző alakokat, de arctalanul. Különös, izgató képek voltak.

Később, évek múltával levelet küldtem neki, hogy szeretnék írni róla, illusztrációként pedig a rajzaiból elhelyezni néhányat. Küldött egy keménykötésű tartóban tíz darabot, s azt írta mellé, hogy amelyiket leközlitek, az eredetije a tied lehet. Igyekeztem a kis cikkecske mellé besűríteni három rajzának tartalmát, így ezek eredetijét őrizhetem azóta is. Nagyon hálás volt a kis cikkért, amelyet megküldtem neki.

Várpalotai kiállítások úsznak be emlékezetembe. Nemcsak a saját monumentális képeit bemutató kiállítások, hanem a Várpalotáról elszármazott Bíró Antal képeinek bemutatói. Lelkesen, egy fiatal kamaszt megszégyenítő aktivitással igyekezett Bíró Antal képeit visszajuttatni a városba, feldobta, lelkesítette az a tudat, hogy ezzel a városnak is, a festőnek is jó szolgálatot tehet.

Figyelmessége nemcsak a róla megjelent méltatások reflexióiban nyilvánult meg, hanem gondos figyelemmel kísérte mások írásait is. Nemegyszer adta tudtomra, hogy „milyen jó a novellád az *Új Horizont* című lapban", s maga is tudatott róla, hogy újabban megint ír. Elegáns, részletes, olvasmányos útirajzokat adott, egyszerre volt festő és író.

Amikor a *Bertha Bulcsu Emlékkönyv*be ígért illusztrációi miatt kerestem meg, a műteremben izgatottan keresgélni kezdett, s biztosított, hogy már előkészítette az összes rajzot. Ezek csak nem akartak előkerülni. Közben az egész világirodalmat volt szerencsém áttekinteni, mivel a keresgélés közepette egyre több Ionesco-, Szakonyi-, Gabriel García Márquez-illusztráció került elő. Hálás vagyok a sorsnak, hogy csak órák múlva lettek meg a remek Bulcsu-portrék, mert addig rajzhegyeket, remek alkotásokat tekintettünk át.

Rendkívül szenzibilis lény volt. Társaságban pillanatok alatt „egy húron pendült" a beszélgetőpartnerével, rövid másodpercek alatt belehelyezte magát abba a világba, amelyben az illető élt, alkotott. Ugyanakkor társának minden apró rezdülését figyelte, udvariasan kikérte a véleményét, műveltsége révén könnyedén hozzászólt nemcsak festészeti, de irodalmi kérdésekhez is.

Amikor az Eigel-Tassy házaspárra gondolok, mindig Philemon és Baucis alakja jut eszembe.

Mai, rohanó világunkban, amikor a kulturált, nagy műveltségű emberek, az intelligens, segítőkész művészlelkek eltávoznak, szorongó érzés kerít hatalmába. Hiányoznak a kedves, mindig figyelmes és alázatos Philemonok...

Sébor József

Angyal

In memoriam Eigel István

„Hol azelőtt az angyal állt a karddal, –
talán most senki sincs."

Radnóti Miklós

Ki az angyal? Mi az angyal?
Röppenő? Zajgó? Suhogó?
Röppen az angyal a kancsal
időben, hószín az árnya.

Röppen a túli világba,
holdas az éj, nyugodalmas.
De a hajnal nem lesz olyan,
mint tegnap. Urunk hatalmas.

Végh Attila

A csillagos ég

Nem ismertem Eigel Istvánt. De ismerem néhány művét. Ismerem az egét. A Magyar Művészeti Akadémia tanácstermének mennyezetéről beszélek. Eigel István festette ezt a hatalmas, ovális égtérképet, csillagképes takarót a beszélgetők fölé. Ez az égbolt jelez, kijelöl, utat mutat, betakargat.

Jelzi, hogy minden tanácskozás, minden dialógus vízszintes, földi, tapasztalati síkját miféle függőlegesség szúrja át. Hogy az együttgondolkodásban a föntivel, a túlival is együtt kell gondolkodnunk, mert különben szavainkba, énünkbe, semminkbe ragadunk. Hogy gondolataink logoszhoz kötöttségének ősi rendje felszabadít.

A preszókratikusok, Szókratész és Platón még tudták ezt. Szavaik a megismerés és a hit metszéspontjából szólnak. Bátor elszakadásukban is, gondolkodó előremerészkedésükben is titkon tartják a kapcsolatot az elgondolhatatlan ősrenddel. Tanulhatunk tőlük. Hogy gondolataink, terveink, jövőképünk úgy vegyék birtokba az életet, hogy közben ne veszítsük szem elől a létet, aminek birtoka vagyunk. Mert a hideg, néma, csillagos ég figyel.

Eigel István egyénieskedéstől mentes, átszellemülten egyszerű égpaplanja kijelöli a betartandó álomirányt. Utat mutat. Megmutatja, hogy azért vagyunk emberek, hogy eredendő, mélységes otthontalanságunkat megtalált, kikérdezett otthonokba felejtsük bele. Hogy eredendő bizonytalanságunk, ami létünket ránk méri, ami pillanatnyi, könnyed, szűkös biztonságainkra folyton rákérdez, bizonyos lelki, még inkább szellemi magaslatot elérve angyali nyugalommá olvad.

És ekkor megérthetjük, hogy aki elérte a létet, az könnyen mond le róla. Csak az fél beleoldani szellemi tekintetét a részvéttelen, fénypöttyös űrbe, aki akar, aki ragaszkodik, aki birtokolni vágyik, aki görcsöl. Aki eléggé túl van mindezen, azt betakargatja az égbolt. Bebugyolál; aludjál, szentem, álmodjon benned a Szellem, élj, amíg lehet. És ha szerencséd van, ha a csillagok születésed pillanatában kijelöltek rá, nőj szellemivé, érd el az elérhetetlent, kísértsd a mondhatatlant, próbáld a lehetetlent.

Ez az egyetlen igaz út. Botorkálni, száguldani, botlakozni, fényleni. Megérteni a fény természetét, és végül megsejteni, hogy az elérhetetlen sötétség a legmélyebb otthon. Fekete sugarában élünk, amíg élünk.

Péntek Orsolya

Reneszánsz ember

Eigel Istvánt az ezredvég egyik utolsó polihisztorának tartották, „reneszánsz szellemű embernek", aki egyszerre volt festő, grafikus és író. Mesterei: Rudnay Gyula és Bernáth Aurél, akiknek szemléletével, értékrendjével soha nem szakított. Hogy miért lényeges ezt megjegyezni? Mert Rudnay és Bernáth képi világát, az általuk képviselt és közvetített értékeket nem lehetett és nem is lehet vitatni. Sem a „szocialista realizmusban", amely a hazugságból emelt törvényt, sem korunkban, amely törvény és értékrend nélküli. Az erkölcsi zűrzavarban pedig mindig biztos pontot jelentettek a Rudnay-, Bernáth- és Eigel-féle alkotók.

Amikor az írók egymásnak és a kritikusoknak írnak, a festők pedig „képtelenekké" váltak, felmerül a kérdés: miért van ez így – és miképp lehetne máshogy?

Eigel István egyszerű választ adott, de több évezredes utat mutatott meg – ismét (ezért az útért kerülték meg a második világháború utáni művészet generációi a fél világot?): *„A kísérletező művészet soha nem lépheti túl azt a határt, ahol megszűnnek az elcsíphető üzenetek, gondolatok".*

Vagyis: amint a művészet érthetetlenné válik, elveszíti önmagát, mert „nem ér el" a másik emberig.

Eigel István – úgy érzem – elért a másik emberig.

Finom rajzú, tiszta képei úgy mutatják meg a világot és önmagunkat, hogy nem sokkolnak, nem kiabálnak – mégis sokkal jobban odafigyelünk rájuk, mint másokéira.

És nincs ebben semmi különös. Az igazi tudás soha nem bújik erőszakosság, harsányság, ízléstelenség mögé – mert nincs szüksége rá. Megáll önmagában, kitárja és igazolja önmagát: vitathatatlanul létezik.

El nem felejtett mű és alkotó talán nincs. De az a minőség, amit az igazán nagy művészek létrehoznak, létrehoztak: örök.

Régiposta

Fontos dolog a festészet? A Művészet? Fontosabb – minél? A Frick-gyűjteményben járkálva miért jut eszembe ilyen kérdéseket feltenni? Amik itt láthatók, felette szálldosnak az efféle kérdéseknek. De amit ma Művészetként emlegetünk, mennyire távolodott el? Mitől és hova?... Itt minden nemesen tiszta. Csodálni való mesterség. Lehet folytatásnak tekinteni azt, ami ma van? A bohóckodásokat, a cinikusságot, a fintort, a dühöngést, az őrültségbe gerjesztett indulatot? Lemondhatunk-e, vagy le kell-e mondanunk a vermeeri derűről, a giottói alázatról, a rembrandti meghatódottságról?

Eigel István: Amerikai napló (1985)

Kiss Dénes

Október hatodikára

Bokrok boga ágbog
lobognak komor lángok
Idő felett táj felett
szent borzadály integet

Fúródunk napnyugatba
szétfolyó fényviaszba
Gerincen dideregve
hadsereg menetelne

Felhők felkócosodnak
koszorúi a holdnak
Gyásznap ez lázas gyásznap
Belegondolók fáznak

Vonat visz napnyugatnak
kivert kutyák ugatnak
Tájban füvekben fákban
rettentő magyar gyász van

Októberek könnye

Októberek könnye pereg
amikor a fákról a levél –
Mintha vére folyna-hullna
az elítélt természetnek
és kigyúlna fénylő csöppje
sokmilliót szétfröcskölve
zúgó szélben elröppenne
de az mind mind vér vér vér

Októberek könnye pereg
zokogás a szél fúvása
torz hegedű huzigálva
rüszölődik a fák ága
mind nyüszögi kiabálja
embereket magyarokat
akasztottak vétlen fákra
rajtuk végzett már hány száza!

Ezerhárma tizenhárma
Októberek könnye pereg
titkon ásott sírok felett
Kérdésekre a felelet
ifjak méltatlan halála
Szélben éles sortűz recseg
Októberek könnye pereg
velőt verő halál-lárma

Versrendezés

Világos Istvánnak és Eszternek, Ausztráliába

A rímekhez a legszebb szavakhoz
rendeződik a vers a gondolat
Engedd hát szívem közel magadhoz
a sebzéssel suhanó napokat

A rímek: anya álom szerelem
édes illat kék ég sugár remény
ahogy a mező kizöldül s terem
s elönti roppant vízesés a fény

Ibolyák orgonák s itt-ott sárga
virág csilingel és harsonázik
s kibuggyan ahol dombok buzgárja
a sás és nád barnítja bugáit

Majd végül valóság és látomás
együtt szárnyal dalol lobog repes
valamiről ami szent és csodás
Mást tudni róla nem is érdemes

Mert ez maga az élet-imádság
s munkálkodás – mi végül is vagyunk –
Nem a szív az ész építi gátját
s támadja magát is buzgón agyunk

Mindez csupa hímes-hámos álság
a mindenségből csönd zúzmarázik
A szép szavakat mára leváltják
Arcokon rozsdás szeplő virágzik

Mészöly Dezső

Olvasónaplómból

Még mindig vannak fehér foltok irodalmi műveltségem atlaszán. Egyet nemrég sikerült eltüntetnem: elolvastam végre a *Feleségem történetét*, Füst Milán elragadtatással emlegetett regényét, melyet egyesek Nobel-díjra méltó remekműnek értékeltek.

Nagy kiábrándulás!...

Talán elsősorban azért, mert irritál a bántóan magyartalan nyelve. Ez a könyv tele van éktelen germanizmusokkal. Olykor mintha magyarul beszélve is németül gondolkoznék.

„Ezt nem lehet kitartani" – írja újra meg újra (*elviselni* helyett), mert a német ezt így mondja *(aushalten)*. S mint a német alapozású pesti nyelvet beszélők, nem érzi a különbséget *jövök – megyek* között! (Pedig milyen egyszerű: innen – oda: *megyek;* onnan – ide: *jövök.)*

Felesége (valamire támaszkodva) *egy* lábon áll, nem féllábon. S persze *szemei, fülei, lábai, kezei* vannak (nem olykor-olykor, valami sajátos okból, hanem következetesen).

No de beszéljünk a történet belső anyagáról is, ne csak burkáról! Tudom: lírikus regénye, ekként olvasandó, értékelendő. De hát legalább főhőse, az a bizonyos tengerészkapitány volna élő személy! Egy darabig reményünk van erre. De a szeszélyesen kanyargó *én-regény* folyamán az a bizonyos *én* kocsonyásan változtatja állagát, s így végül hitelét veszti.

No, nem folytatom e kifakadást, érzem, nagyon megnyomtam a tollat. A Füst-rajongók stilisztikai süketsége sodort bele a nagy csalódásba. Bizony, Füst Milán versei, drámái után többet, jobbat vártam ettől a híres regénytől. Persze a versekben, drámákban is meghőköltetett olykor valami kérkedő modorosság, de azért azok elfogadtatták magukat, mint új úton járó, öntörvényű írások.

Füst nagy hatású, lebilincselő egyetemi előadó volt, Shakespeare, Tolsztoj s más szellemóriások ábrázoló művészetéről finom intuícióval, lelkesítő erővel tudott szólni...

S most itt tartom kezemben ezt a monstruózusan *túlírt*, felemás regényt...

Mi marad meg belőle jó emléknek?

Egy-két szuggesztív, szenvedélyes lap, a fokról fokra egyre mániákusabbá váló féltékenység rajza... Vagy egy rum-láng fényében úszó, francia karácsonyeste finoman megidézett hangulata, felesége s barátnéja társaságában...

És meg kell adni, váratlanul szép, sok mindent feledtető a regény befejezése, mikor a már-már kérges szívű öreglegény fölbukkanni véli valahol a párizsi utcán egy pillanatra egykori feleségét, amint vékony fekete ruháján átsüt a nap... Nem folytatom, ezt el kell olvasni úgy, ahogy Füst megírta – ez aranyfüst!

Barna T. Attila

Ködváros

A forradalom halottainak

Tankok muzsikáltak
nektek altatót,
nyomukban jöttek ők is,
surranó patkányhad
a köd
ingó romfalai,
üres barikádjai
között,
sapkájukon véresen röhögött a csillag,
gúnyos nóta szólt...
Ti már nem hallottátok
srácok,
ti már aludtatok
tágranyílt szemmel
a pufajkás ég alatt,
arcotok feltépett utcakövére

fekete eső hajolt...

Einczinger Ferenc .

1929. KUT kiáll.

Kompozitio
Esztergomi séta, paszt.

1930. KUT kiáll.
Utcarészlet fákkal,

Nemzeti Szalon

Felsővízkő h. n. IX 172.

Einczinger Ferenc

Kut 1929. jan. Eiall.

2 um.

Kinczinger Ferenc

MAGYAR MŰVÉSZET

1929. 355.

Nemr képrem kiáll

1935 márc.-máj (kinek)

Ablaknál

megírva

Einczinger Ferenc

festő

impressionista irány-
zatát elhagyva, az
1920-as évek végen
expressionista pasztell-
jeivel tünki. A Kut
1929-evi reprezentációs
kiállitásán szerepelt és
a tanaság rendes mű-
vésztagjává lett.

Bék Kom Eszt

72. l.

Tekintete

Ö Mlga megyés Püspökön pa
helybeli papnövelde 3
középkori műrégészetből
a t. cz. bizottság által
épitészetet ábrázoló táblák
Minthogy pedig kivánatos
után is folytassák az
kat; ezennel alázatosan

Einczinger Ferenc

festő

Esztergomi tájkép

l.

Magyar Művészet

1929. 355. l.

Esztergomban el

pasztell táj Eipeket

fest.

Tekintetes

KÖZALAPITVÁNYI KIRÁ

Hivatkozással

lettel közöljük, hogy nyomdabérlönk

ban 39 klisét találtunk, amit decemb

Országos Bizottsága címére .

Több klisé nin

ki karácsonyi mellékletünkben jelente

akkor vissza is küldettek és ujból 19

kaptuk vissza.- Valószinü tehát, hogy

Kőnyves Kálmán

XVII (4) év. 103 (XXXIV)

M. postnyr. I.

Asszony a karosszékben

Terek folyó IV. 103.

Eiszinger Ferenc

festő

Műcs. kiáll, 1935 től

Pipics 112. l. Nagy képpel áll

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

ELNÖK:

Gróf ZICHY JÁNOS

TÁRSELNÖK:

PRESZLY ELEMÉR

Einczinger Ferenc

festő

53a. Einczinger Ferencz: Kompoziczió. Eladó.
53b. Einczinger Ferencz: Esztergomi séta (pasztell) Babits Mihályné tulajdona.

Nemzeti Szalon

1929. jan.

Kut

HEREND 100 ÉVES

Felelős kiadó: Lehel Béla.

Ábrahám József, Budapest

EINCZINGER FERENC

71 Utcarészlet fákkal 300.

Nemzeti Szalon 1930.

Kiit jan.

EINCZINGER Ferenc (1879-1950)

Féglás János: „Könnyebb sajzolni, mint írni..."
A Tilencvennégy esztendős Einczinger Ferencné
emlékei Babits Mihályról. • Új T. 1985. ápr. 28. 10-11. ill

HELGA M. NOVAK

Két tárca

Kleopátra

Nem tudom, kicsoda Karl. Nem emlékszem rá.

Minden este sétálni viszem Tassót. Egyszer körüljártuk a negyedet. Tasso minden fát körbeszimatol. Én mélyeket szippantok a jázminillatú levegőből.

Találkozom egy volt kollégámmal. Üdvözöljük egymást. Megkérdezi, hogy van Karl. Karl, kérdezem. Persze, a barátod. Gyorsan rávágom, ollalla, nagyon jól. A volt kolléga azt mondja, add át neki üdvözletemet, ha látod. Jó, felelem. Azt mondja, emlékszel még, milyen jókat nevettünk a büfében? De még mennyire, felelem.

Nyár van. Tasso és én körüljárjuk a negyedet. Találkozunk a volt kollégával. Megkérdi, mit csinál. Visszakérdezek, kicsoda. Karl, ki más? Semmi különöset, felelem. És hogy van a felesége, érdeklődik. Azt már igazán nem tudom. A kolléga a homlokára csap, felkiált, ma mindent összezagyválok, Karl nem is nős. Rávágom, nem bizony. Azt mondja, Karlnak mindig meggyűlt a baja a nőkkel. Vajon megtalálta-e már az igazit. Mondom, nem tudom, nem követem nyomon az életét. Szóval nem házasadott meg, folytatja. Azt felelem, hová gondolsz? Nem találkoztok gyakran, érdeklődik. De, néha, mondom. Megadom egyszer a telefonszámomat, hogy odaadhasd neki. Hívjon fel, ha van egy kis ideje, mondja. Biztosan felhív, mondom.

Őszirózsák illatát hozza a szél. Tasso és én találkozunk a volt kollégával. Azt mondja, képzeld, itt szeretem lakást egész a közelben. Fantasztikus, lelkesedem. Akkor néha beülhetünk egy sörre. Karlt is meghívjuk, javasolja. Most mennem kell, találkám van valakivel, búcsúzom. Nem sürgős, de egyszer-egyszer hívd meg őt is. Feltétlenül, ígérem. Azt mondja a kolléga, szeretném, ha felhívna, vagy már egyáltalán nem találkoztok? Csak futólag, felelem. És legutóljára nem volt nálam a telefonszámod. Megvígasztal, nem tesz semmit, majd legközelebb odaadod neki. Megígérem. Azt mondja, mindig csodálta, mennyire összetartottunk a főnökkel szemben. Ó, annak már jó ideje! És hol találkoztok, amikor találkoztok? — érdeklődik. Mikor hol, felelem. Nem jár mostanában a Kleopátrába, kérdezi. Azt válaszolom, nem ismerek semmiféle Kleopátrát. Hunyorog és azt mondja, nem ismered a Kleopátrát? Nem én. Az Immanuel Kant utcában lévő lokált nem ismered, kérdi. Nagy piros betűkkel áll a bejárat fölött: Kleopátra. Ja igen. most már tudom, felelem. Te is gyakran megfordulsz ott, kérdi. Ritkán, felelem.

Kiújult a reumám. Tassót egyedül engedem le sétálni, de a háziasszonyom szerint veszettségi járvány tombol a városban. Tassóval körülsétálom a negyedet. Vörös az ég alja, havazni fog. Szembejön a volt kolléga. Kétségbeesetten igyekszem, hogy eszembe jusson valami Karlról. Rég nem láttalak, mi újság Karllal, lelkendezik. Még a pontos címedet sem tudom, ha valami történne, folytatja. Hallgatok. Van valami bajod? Látom, nyomaszt valami.

Fájnak az ízületeim, érzem, kiver a veríték, a kolléga a vállamra teszi a kezét és érdeklődik. Mi van Karllal. Meghalt, felelem.

Január óta nem mozdulok ki a lakásból. Háziasszonyom hozza fel az élelmiszert a boltból. Tassót elütötte valami, amikor egyedül küldtem le sétálni. Kopognak. Nem adok életjelt. Megint kopognak. Visszafojtom a lélegzetem. Rázzák a kilincset. Magas női hang visítja, az állatvédő egyesülettől vagyok, ha nem hozza el a kutyáját, injekciót adunk neki. Hallom, amint távolodnak a lépései.

Nagyon mélyen alhattam, arra riadok, egy rendőr áll az ágyam mellett a volt kollégám társaságában. Azt mondja a rendőr, megtaláltuk Karlt. Tévedtél, amikor azt állítottad, meghalt, támad rám a volt kolléga. Karl él. Öltözz fel, menjünk el a Kleopátrába. Már nagyon várnak.

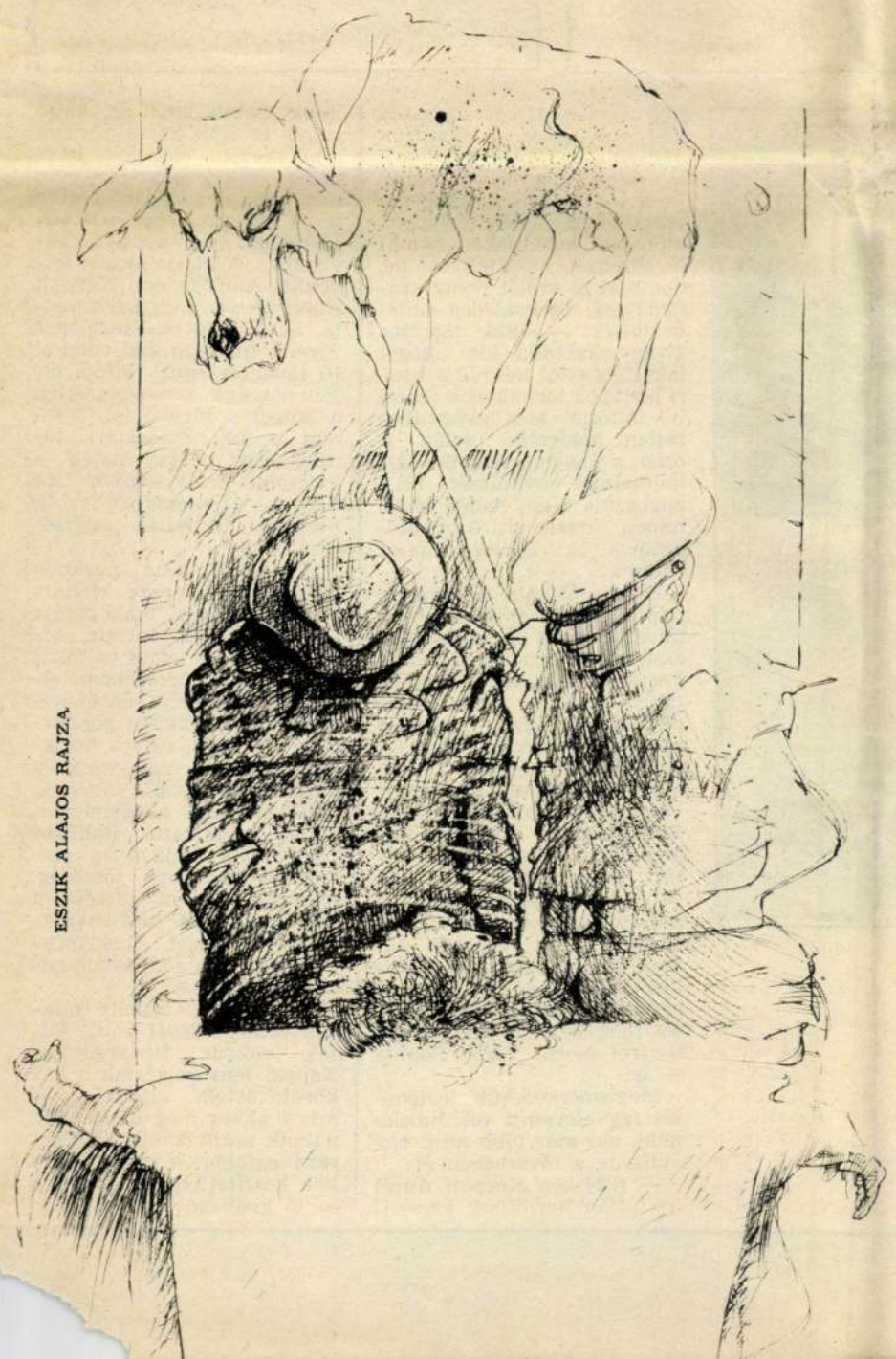

ESZIK ALAJOS RAJZA

Szánkózás

Családi ház áll a kert közepén. A kert nagy, patak fut rajta keresztül. Két gyermek játszik a kertben. Az egyik még nem tud beszélni. A másik nagyobbacska. Mindketten szánkózni akarnak. A kicsi sír. A nagyobbik azt üvölti, add ide a szánkót. A kicsi azt üvölti, nem adom. A házból kilép egy férfi. Azt mondja, aki bőg, azonnal bejön. Visszamegy a házba, becsukja az ajtót. A kicsi bömböl. A férfi ismét kilép. Azt mondja, azonnal bejössz. Aki bőg, azonnal bejön. Azonnal gyere be!

A férfi bemegy, becsukja az ajtót. A kicsi a markában szorongatja a szánkó hevederét és szipog.

A férfi kinyitja az ajtót és odaszól, szánkózhatsz, de csak akkor, ha nem bőgsz. Aki bőg, azonnal bejön. Játsszatok szépen!

A nagyobbik azt mondja, Andreas mindig egyedül akar szánkózni. A férfi azt mondja, aki bőg, bejön, akármelyikőtök is az. Becsukja az ajtót.

A nagyobbik elveszi a kicsitől a szánkót. A kicsi toporzékolva bömböl. A férfi kijön a házból. A nagyobbik odaadja a szánkót a kicsinek, a kicsi fölül rá és szánkózik.

A férfi felnéz az égre. Az ég kék. A nap hatalmas és vörös. Hideg van. Vígan fütyörészve bemegy a házba, becsukja az ajtót.

A nagyobbik kiabál, apa, apa, Andreas nem adja ide a szánkót.

Kinyílik az ajtó. A résen kidugja fejét a férfi. Azt mondja, aki bőg, azonnal bejön. Becsukja az ajtót. A nagyobbik fiú megint üvölt. Apa, apa, Andreas beleesett a patakba.

Az ajtó kinyílik, a férfi kiszól. Hányszor mondjam még, aki bőg, azonnal bejön.

A nyugatnémet írónő novelláit
KINCSES EDIT fordította

HANNS RENGER

FÉLELEM HALÁLMADARA

Félelem halálmadara!
Miattad nehéz
belélegezni
a barna nyáréjszakát.
Szemed izzása vér,
akár a csillagok borókabogyói,
míg völggyé tárul
a lélek keserve,
hol patakok surrognak
hideg széltől hajtva,
és szétmarják szívem.
Ó,
madarak százai számolják
vakondok gyengeségem dombjait,
és porba zuhannak a
csillagvirágok fényei.
Kutak dalaival telnek meg
az öreg falak,
de a semmibe halkul a
víz táncos morajа.
Meredélyen, mezőn
leng át a mentaillat,
és a mohával benőtt tetőn
sárga a hold.

MÉG FÚJJÁK

Még fújják fülembe
a rigók az okarinát,
hűvös és távoli
a holdnak a dala,
melegebb a dombról
a szél.
Fekete pocsolyákból
emelem föl a csillagokat,
mindent megértve a fényben.
Látom, a folyókhoz repülnek
a galambok,
és riadt mozdulattal méri
botom az utat
egészen a temetőkig.
Zajtalan éjek
szegődnek hozzám kísérőnek,
tamburin szava zeng ide
cigányok tüze mellől.
Én, hallgatag, csöndben akarok
a bánat mezein tovamenni.
Nem jön az álom,
felhők zúdulnak le
az áradó patakokba,
Rothadás szaga üt meg,
és a tűz után vágyom.
Tudom én jól,
hogy senki se jár az éjben:
az idő változtatja arculatát.

Az osztrák költő verseit
JÁVOR OTTÓ fordította

Új Tükör, XXII. évf. 17. sz. 1985

EINGZINGER FERENC

„Könnyebb rajzolni, mint írni...”

A KILENCVENNÉGY ESZTENDŐS EINCZINGER FERENCNÉ EMLÉKEI BABITS ESZTERGOMI ÉVEIRŐL

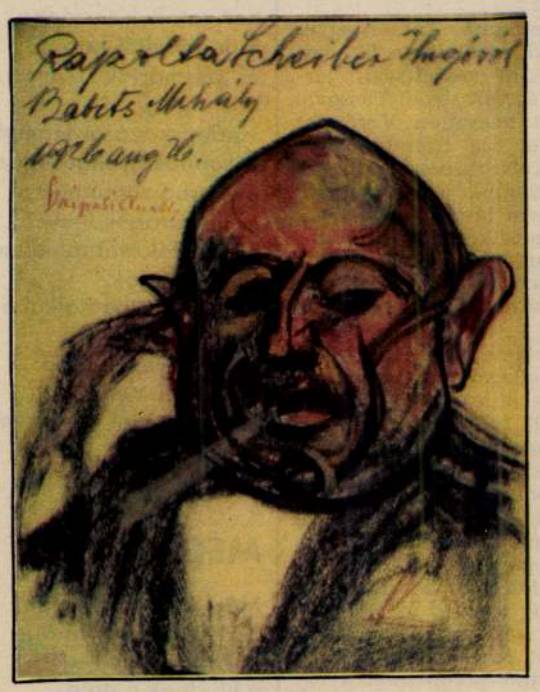

1. Babits Mihály: Scheiber Hugó
2. Scheiber Hugó: Babits Mihály
3. Kárpáti Aurél: Scheiber Hugó

„*kertem az egész táj, hol óriás csiga / kétszarvú dómjával e bölcs bazilika.*” — Az Előhegyről letekintő Babits Mihály írta ezeket a verssorokat Esztergomról, melynek műemlékei Rómát és Firenzét juttatták eszébe, dombjai és szőlői pedig szülőhelyére, Szekszárdra emlékeztették. — 1924. március 27-én vásárolta kis „hegyi lakát”, s ettől kezdve a nyári hónapok legnagyobb részét itt töltötte. Még gyógyíthatatlan betegsége idején is ezen a helyen remélte fájdalmainak enyhülését: 1941. augusztus 3-án, halála előtti napon, innen vitték mentőautóval a Siesta-szanatóriumba...

Babits Mihály esztergomi napjairól a leghitelesebb tanúvallomást a kilencvennégy esztendős Juliska néni teheti. Férje, Einczinger Ferenc (1879—1950) a városi takarékpénztár egyik vezetője volt, polgári foglalkozása ellenére művészember: festő, tagja a KUT-nak (Képzőművészek Új Társasága) és a Vajda János Társaságnak, alelnöke a helyi Balassa Bálint Társaságnak. Einczingerék Duna-parti házában sokszor megfordultak festők (Bayer Ágost, Jaschik Álmos, Viski), színészek (Márkus Emília), költők. Gyakori vendég volt náluk Babits és felesége, Tanner Ilonka — írói nevén Török Sophie — is.

Megismerkedésük történetét így eleveníti fel Juliska néni, aki már több mint egy évtizede a fővárosban él:

— 1924-ben Kárpáti Aurél író útján kerültünk kapcsolatba Babitsékkal. A költő akkor is csak kevés pénzzel rendelkezett, előhegyi háza pedig düledezőfélben volt, nem sokkal a vásárlás után le is omlott a fala. A felépítéshez és később a bővítéshez kölcsönt akart felvenni. Amikor ezt Kárpáti Aurél meghallotta, azt mondta, az ő barátja, Einczinger Ferenc biztosan tud valami jó tanácsot adni. Babits eljött hozzánk, s megbeszélték a dolgot a férjemmel. Másnap a takarékpénztári tanácsülésen megszavazták a kölcsönt. Ettől kezdve, ha bármi problémájuk volt, hozzánk fordultak segítségért.

Az elkövetkező években Einczinger Ferenc Babits egyik pénzügyi tanácsadója volt: adóügyeit intézte, hitelt szerzett, a lejáró váltókat kifizette, s a takarékban elhelyezett csekély pénzét kezelte. Távollétükben gondoztatta a kertet, súlyos betegsége idején pedig kezelőorvost keresett a költőnek. 1928-ban az ő kezdeményezésére választotta Babitsot tiszteletbeli tagjává az esztergomi irodalmi társaság, melynek ünnepi ülésén a költő Balassáról tartott székfoglaló előadást. Einczingerék néha még szállást is adtak Babitséknak.

— Ilonka és Mihály minden évben húsvét körül jöttek először Esztergomba. Nappal fent dolgoztak a ház körül, ástak, ültettek; de mivel akkor még hűvös volt, nálunk szálltak meg. Vacsorára legtöbbször rántott csirkét készítettem, ez volt a költő kedvenc étele. Nyáron

Einczinger Ferenc

festö

vül. 1879. Esztergom

Életrap és arckép

laid okv.

Bék Kom Eszt

112. l.

MOB kat. 3211. v.

1881 aug. 2 kán a következő

l az 1867 évfolyam.

: mintául az eljö.

in tául a XI é, XII kötet (egyben)

XIII köt.

ér 1878.

[illegible] folyam mintául az 1878 é, 9 évf.

1 Bde.

o. complet.

ect

Einczinger Ferenc

festő

grafikai természet tanulmányait 1924-ben állitotta ki Esztergomban.

Bék Komészt

I. 71.

Ugyanő irta az itt említett műben a „Művészetek a vármegyében c. cikket.

Tőle elhárhetőt lennének az Esztergomban az utóbbi evekben rendezett kiállitások katalógusai

Einczinger Ferenc: Önarckép (részlet), 1926

„...Einczinger Ferenc kiváló amatőr festőművészünk e hét folyamán négy képét mutatta be az Ernst-múzeum bíráló bizottságának — írja az *Esztergom* 1928. október 28-iki száma —, *Lázár Béla neves műkritikus és maga Ernst Lajos a műveket oly sikerülteknek találták, hogy a jövő kiállítási szezonra az Ernst-múzeumban külön termet ajánlottak fel a művésznek. Aki az Ernst-múzeum jelentőségét és időszaki kiállításainak nívóját ismeri, őszinte örömmel gratulál Einczingernek az elért váratlan siker alkalmából...*" Nos, a képek ismeretében állítjuk, hogy a siker nem is olyan váratlan, mint a cikk szerzője hiszi, bár mégiscsak megtisztelő, hogy a helyi lapokban Einczinger festői működéséről további híradások találhatók, a kortársi képzőművészetről pedig az ő beszámolói és magvas frásai.

A Balassa Társaságban előadásokkal, az ismétlődő *Szabadegyetem*eken pedig előadássorozatokkal szerepelt kezdetben a „literátus festő", egyidejűleg tárlatmegnyitókkal, rendszeresen megjelenő publikációkkal folytatta a maga ismeretterjesztő munkáját a modern képzőművészetek helyi befogadása körül. Nem ritkán csendes vagy éppen hangosabb harcban a konzervativizmussal — a „villámhárító szerepe" Lepoldnak jutott —, pl. a húszas évek végén, a már említett „akt-képek vitájában", egy helybeli tárlat váratlan következményeként. Így aztán ritkulnak — a festő csüggedésével arányosan — az esztergomi képzőművészeti bemutatók. Az előző vitát követő egyházművészeti kiállításon Einczinger már meg is tagadta személyes részvételét.

Képkiállítás Esztergomban. A karácsony alatt, dec 21-től jan. 2-ig naponta d. e 10—1-ig a gimnázium nagytermében Tipary Dezső festőművész, Hellebrand Béla tanár és Einczinger Ferenc képkiállítást rendeznek. A kiállítás sikerére a kiállító művészek általánosan ismert és megbecsült neve biztosítékul szolgál. Aki maradandó, és szép karácsonyi ajándékot akar venni, az biztosan ott szerzi be. Tipary Dezső portrékat, olajfestményeket, squarelleket és kisebb rajzokat mutat be, Hellebrand Béla ötvösmunkákat, kovácsolt nemesfém disz- és kegytárgyakat, Einczinger Ferenc pedig szemelvényt gazdag képanyagából. A kiállítást dr. Antóny Béla polgármester fogja megnyitni ünnepélyes keretek között, 26-án d. u. 5 órakor pedig Kárpáti Aurél a kiváló író és kritikus tart ott előadást a Zsolt—Berenc—Rayman—Obermüller quartett közreműködésével.

Esztergom és Vidéke, 1924. dec. 24.

Bár sokszor kellett megalázó és értelmetlen vitákba bonyolódnia, írásaiban mindvégig feltáró és elemző módon foglalkozott a város művelődéstörténeti és művészeti értékeivel, a kortársi Európa modern képzőművészetével, a budapesti tárlatokkal, eseményekkel a művészet körül.

A budapesti kollektív tárlatokon számos elismerést és díjat kapott, a nyaranként itt időző egykori esztergomi diákkal, *Kárpáti Auréllal* (1884—1963) együtt álmodták meg, majd megrendezték a Tamás galéria modern magyar képzőművészeti bemutatóját 1934 őszén az esztergomi *Széchényi Kaszinó* helyiségeiben. A tárlatnak szép helyi visszhangja volt.

Babits és Kárpáti Aurél ajánlásával lett Einczinger Ferenc a *Vajda János Társaság* levelező tagja, székfoglalóját *Az esztergomi várásatások művészettörténeti jelentősége* címmel tartotta meg az 1936 májusában rendezett előadássorozaton. Ez a társasági tagság nyitotta végül állandóra Einczinger művei előtt a Tamás galéria kapuit. De előbb került sor az említett esztergomi bemutatóra a Tamás galéria korábbi „állandó tagjainak" alkotásaiból. A megnyitón Lepold és Kárpáti mellett Einczinger is szerepelt: az ünnepi szavak és a tárlatvezetés között előadást tartott a huszadik századi magyar képzőművészetről a vernisszázs közönsége előtt (1934. október 7.). Ennek részletei az *Esztergom* októberi számaiban lettek olvashatók, egyidejűen a helyi lapokban Einczingertől és másoktól nem kevés tárlatbeszámoló. A legsikeresebb kiállító itt az esztendő nyarán elhunyt, eddig „ismeretlen" *Derkovits Gyula* lett. A kollektív válogatás esztergomi anyaga innen indult aztán vándorútra az ország más városaiba.

Babits jelenlétének nyugalmában Einczinger Ferencnek jelentős része lett. Előbb a két fivér biztosította folyamatosan a Babits-család nyári napjainak kényelmét (és Ferenc hozta a helyi híreket), majd a minden irányú támogatást a költő betegségeinek idején. Einczinger Ferenc közvetített a város intézményei és Babits között, ő szervezte meg Lepolddal közösen Babits esztergomi költői estjét 1934 nyarán.

„...Szóval Feri az igazgatóság jelöltje volt és a részvényesek buktatták ki... Kicsit savanyú, nem bratyizik, nem ivott..." — olvashatjuk a *Beszélgető Füzetek* egy lapján (1938. március 31.). *„...Einczinger megmondja, mikorra kapod meg biztosan a pénzt..."* (1940. október közepe), *...sokszor üdvözlöm Einczinger Ferit, javulást kívánok mielőbb...* (1941. május 24.). *...Einczinger Feri ajánlkozott, hogy könyveket küld. Most küldhetne. Esetleg van valami detektívregénye is* (1941 június közepe).

„...mutatok egy szép érmet Ferinek, ha eljön (június végén), *...Ferikém, egy érmet akartam neked megmutatni, ott van, kék tokban! — Hogy tetszik az érem? Berán...* (július 2.) *...Einczinger Ferenc, Beck után szabadon...* (július 12.), *...Hűtlen leszel hozzám..."* (augusztus 1.)..." — olvashatjuk tovább a valóban meghitt és eleven barátság írott bizonyítékaként. De Einczinger nem lett hűtlen Babitshoz később sem, hiszen elevenül őrizte emlékét, megírta a barátság történetét.

A *„Beck után szabadon"* záradékú tréfás megjegyzés nyilván arra vonatkozik, amit Einczinger *Beck Ö. Fülöp*nek Babits 50 esztendős írói jubileumára készített érméről az *Esztergom* hasábjain írt (1934. március 11.).

A jóbarát az előhegyi, majd a kórházi betegágynál egyaránt sokszor jelen van, Babits kérésére *Lepold Antal* kanonokot a betegágyhoz több ízben ő hívta meg.

Dr. Berényi Zsigmond, a városi főorvos mellett a nagybeteg Babitsnál Einczinger a leggyakoribb helyi látogató, bár 1941 májusában ő is beteg.

Einczinger Ferenc munkássága és művészete Esztergom érdemes hagyományai közé tartozik. Az 1946-ban alakult *Magyar—Szovjet Baráti Társaság* helyi szervezetének a már visszavonult hivatalnok és festő az első elnöke volt. Néhány írása meg-megjelent az esztergomi kérészéletű lapokban 1945 után.

Nyergesi János és más helyiek-környékbéliek felkarolása még akár baráti gesztusnak tekinthető. Személyes rokonszenvnek ügybuzgalma a modern képzőművészet és Babits körül. De Derkovits művészetének csodálata már mindezen túl emelkedik. Különösen a korábbi „rebelliók" után.

Záradékul sem mást tehát: az emlékkiállítás után érdemes lenne legalább egy bibliográfiában egybegyűjteni Einczinger Ferenc írásainak jegyzékét, utóbb pedig közreadni egy kötetkében legjelentősebb, legélőbb írásait.

Bodri Ferenc

Einczinger Ferenc

1879—1950

Liwa 1990/1

Századunk első felének esztergomi irodalmi és képzőművészeti, általában művelődési életében és városszépítő munkásságában jelentős feladatokat vállalt és töltött be egy magas fokon művelt és jó tollú festőművész, *Babits Mihály* és mások jóbarátja, a köznapok életében pedig afféle „pénzügyi nagyhatalom": *Einczinger Ferenc*. Fivérével, *Sándor*ral közösen nem keveset vállalt a városi élet mozgalmasságáért és Esztergom jó híréért, nemesen őrizve az egykori céhbeliek legtisztább hagyományait. Meghatározó szerepet töltöttek be a város közművelődésében, Babits „esztergomi idejében", ugyanígy az időnként ideérkező vagy éppen itt nyaraló művészbarátok, az Esztergomba látogató írók és újságírók körül.

Az egykori esztergomi „pék-dinasztia" két hírneves tagjának neve sokszor fordul elő Babits itteni tartózkodásainak irodalmában, a *Beszélgető füzetek*ben és a Babits-levelekben, ugyanígy az egykori barátok emlékezetében, emlékezéseiben is. Ideje lenne tevékenységüknek méltó emléket állítani.

Mindennek eredményeiről örömmel számolhatunk be, a Babits-centenárium körül a két fivér tevékenysége végre a köztudatba került. A folyamat megindult tehát, ennek első és szép eredményeként a festőművész Einczinger Ferencnek az esztergomi *Balassa Bálint Múzeum*ban 1986 tavaszán emlékezetes és szép sikerű emlékkiállítása volt. A tárlat katalógusa a szép képek mellékleteként értőn és közfigyelmet keltőn mutatta be a festő munkásságát és életét. Pedig nem kevés gondot jelenthetett az adatok mellett a műveket is egybegyűjteni, hiszen ez utóbbiak eléggé szétszóródtak a nagyvilágban, az egykori barátok leszármazottainak hagyatékában, a legtöbbször messze elvándorolt utódok féltett kincseként.

Mindkét Einczinger-fivér módfelett hasznos, önzetlen, valójában nélkülözhetetlen és áldozatos „aprómunkát" vállalt és látott el az Esztergomban megtelepedő Babitsék körül.

A tehetősebb Einczinger-fivér a családi hagyományt folytató pékmester, Sándor volt — ő lett a költő „esztergomi magánbankja" a megtelepedés első esztendeiben. Az ő anyagi segítségével és iparosbarátai közreműködésével, széles körű helyi kapcsolatai révén bővítgették többször is a telket Babitsék, ugyanígy a házacskát a meredek hegyoldalon. Mindezeken kívül a napi élelem- és az őszi tüzifa-beszerzés (stb.), a köznapok hasonló teendőinek elvégzése és folyamatossága a kedves „literátus-iparos-polgár" örömmel és készséggel vállalt feladata lett. A családi hagyaték büszkén őriz néhány dedikált Babits- és Török Sophie-kötetet, amatőrfényképeket a költő Einczingeréknél tett látogatásairól. A kölcsönös együttlétek féltetten ápolt és babusgatott emlékeit. Babits egyetlen, Török Sophie egy-két levelét: a kapcsolattartás, a „folyó ügyek intézése" és az elvégzettek nyugtázása többnyire az írónő-feleség feladata lett. Aprócska dolgokról szólnak ezek a levelek, de a mindennapi kényelem elengedhetetlen feltételeiről — a kapcsolat „innenső végén" ezekért Sándor felelt. A kamrát is jó részben ő töltötte és töltette meg.

Einczinger Ferenc a család művésztagja lett. Az ő neve a helybéliek közül a legtöbbször fordul elő a Babits-irodalomban, a levelezésben és a dokumentumokban — hiszen ő az esztergomi „szellemiekért" volt mindvégig felelős. Takarékpénztári tisztviselőként, majd főtisztviselőként utóbb ő vállalja át a „bankár" szerepét. *Az Országos Széchenyi Könyvtár Kézirattárának Babits-hagyatéka nagy számban őrzi a költőhöz írott leveleit, ugyanígy a hozzá írt Babits-leveleket — mindezek feldolgozása és közreadása még feladat egyelőre „az esztergomi Babits" körül. Bár Dévényi Iván* a pécsi *Jelenkor* 1960-as évfolyamában publikált a sokból 12 levelet.

Az Einczinger Ferenccel folytatott levelezésben már nem csupán „a napi ügyek" kapnak helyet, olykor „a szellemi honfoglalás" akciói, ügymenete és eredményei is. Íródott azért afféle „hivatalos levél" is nem kevés, hiszen Einczinger Ferenc nemcsak az esztergomi *Balassa Bálint Társaság* alelnöke volt, de takarékpénztári hivatalnok is, aki néhány „pénzügyi tranzakcióval" az egyre inkább bővülő „honalapítás" nagy segítségére lett.

Einczinger Ferenc tevékenysége és a városért folytatott művészi és irodalmi munkássága még Babits nélkül is megérdemelne egy gazdag összefoglalást, és nemcsak a pontatlan emlékezések, adatszegénység vagy éppen a téves adatok kiigazítása okán. Hiszen *festőművész és író* is volt egyben, városában a modern képzőművészeti szemlélet jeles hirdetője és művelője; akár a helyi újságokban megjelent írásai is megérdemelnének egy kötetbe gyűjtést az emléktárlat után. Novellácskái csupán kedvesek, de meg-

lepő tisztánlátása és küldetéstudata sugárzik írásaiból, akár a város értékeit és képzőművészeti kultúráját, akár a koszerű művészeteket illetően. A várásatásokról szóló beszámolója, Babits jelenléteiről szóló emlékezései, vitacikkei a „modernség" képzőművészeti fogalma körül, képzőművészeti beszámolói ma is elevenek. Ezek egyikéből ad ízelítőt a mellékelt egykori beszámoló.

De mindezek mellett jelentős áldozatkészség is jellemezte Einczinger Ferenc tevékenységét: pl. *Nyergesi János* piktúrájának egyik első felfedezője, helyi tárlatainak egyik szervezője és társasági tagságának szorgalmazója volt. Megírta és egy szépen nyomott füzetkében ki is adta az esztergomi „Einczinger-dinasztia" letelepedésének és munkásságának történetét.

Kereskedelmi érettségit Budapesten tett, gyakornoki idejét a Felvidék különböző pénzintézeteinél (Léva, Ipolyság, stb.) töltötte a század elején. A képzőművészkedésben első mestere éppen az ipolysági *Kováts Károly* volt, aki maga még a müncheni Festőakadémián töltötte inaséveit.

Szülővárosába vissza 1905 végén került, takarékpénztári könyvvezető lesz, egyben a helyi *Széchenyi Kaszinó* titkára is, bár ebből a tisztségből leköszön egy esztendei sikertelen művelődési kísérletek után. Első képeit éppen e Kaszinó 2. Amatőr művészeti kiállításán mutatta be (1905 november). Végigszolgálja a háborút, a szükséges kényszerpihenések után 1920-ban kerül vissza szülővárosába. Folytatja munkáját a Takarékpénztárnál, lassú, fokozatos és csendes emelkedéssel 1938-ban lesz „ügyvezető igazgató".

Ifjabb korában több ízben és hosszabb-rövidebb ideig tartózkodott Nyugat-Európa nagyvárosaiban, itt főként művészettörténeti és festészeti stúdiumokkal foglalkozott, fel-felkeresve a jelesebb műemlékeket és múzeumokat. Münchenben és Párizsban ismerkedett meg a festőművészet szelídebb új törekvéseivel, és valamiféle „impresszív naturalizmusban" találta meg a maga kedvesen és tehetséggel őrzött „irányzatát". *„A tájban találtam meg a természet áhitatos csendjét, nyugalmát..."* — idézi visszaemlékezéseit az emlékkiállítás katalógusa. *„...Képeit a látvány pillanatnyi hatása alatt, egyetlen lendülettel rajzolta vagy festette meg, s ez különös frissességet, közvetlenséget kölcsönöz műveinek..."* — állapítja meg a bevezető.

Festői ambícióinak valóra váltásában, a müncheni, párizsi és londoni tartózkodásokban, az itáliai tanulmányutak valóraváltásában Ferencet az iparoshagyományt öröklő fivér, Sándor támogatta szeretettel és bőkezűen. Az „Einczingerek" különben német földről érkezve telepedtek meg Esztergomban az 1700-as évek végén, alapították meg a maguk pékműhelyét. A műhely sokban és sokszor korszerűsödött az időközben eltelt közel kétszáz esztendő során, de a kenyérbolt masszív berendezése majdhogy az évszázadok eredményeként funkcionál napjainkban is, akárha még műemléknek is lehetne tekinthető. Kitűnő asztalosmesterek építhették be a terembe a pultot és a polcokat.

Az 1920 után „végleg hazaérkező" Einczinger Ferenc mindegyre nagyobb aktivitással kapcsolódott be Esztergom szellemi életébe: a *Balassa Társaság* egyik alapító tagja lett, majd tevékeny alelnöke. Az elnökkel, *dr. Lepold Antal* prelátus-kanonokkal jól kiegészítették egymást — a tudós egyházi méltóság képviselete a tradíciót, alelnöke pedig a korszerűbb és világibb szellemet. Einczinger több képzőművészeti tárlatot rendez Esztergomban a Balassa Társaság tagjai és más, meghívott művészek számára, sokszor nem kevés bonyodalom, nem kicsiny viták követik kezdetben ezeket a kiállításokat. Vitacikkei és beszámolói jelennek meg az *Esztergom és Vidéke*, az *Esztergom* és más helyi lapok hasábjain, tanulmányai az *Esztergom Évlapjai*ban. Beszámolóját a Képzőművészeti Társulat budapesti akt-kiállításáról (1925 november—december), majd egy hasonló esztergomi kísérletet nem csekély helyi mozgolódások követik. De szívesen ad számot az egyházművészeti kiállításról is (1927 november), a modern festészetről pedig a Képzőművészek Új Társaságában (KÚT) 1927. október 19-én tart előadást.

Volt néhány önálló bemutatkozása is a látványértékeket naturalista indíttatásból átszellemítő, impresszionista színességű pasztellképeiből és akvarelljeiből — munkáival több ízben szerepelt a *Nemzeti Szalon* kollektív tárlatain. A *Szigeti út ősszel* című, első Budapesten kiállított műve hozza meg számára az országos sikert, a KÚT ekkor választotta tagjai közé az előadás után (1929). Majd tagja lett több országos hírű képzőművészeti egyesületnek, akár az amatőr művészeket és a magángyűjtőket egybefogó *Szent György Cé*hnek és a *Szinyei Társaság*nak is. A *Vajda János Társaság*ban 1936 májusában tartott székfoglaló előadást. Lepold mellett az elsők között, aki az esztergomi várásatások művészettörténeti jelentőségét felismerte, és publikálta a naponként meglátogatott munkálatok eseményeit és eredményeit.

1929-ben az *Ernst-múzeum* különtermében mutatta be a KÚT a maga csoportkiállításán Einczinger műveit, majd a *III. Képzőművészeti Kiállításon* bemutatott *Ablaknál* című műve már teljes dicsőséget hozott: a kritika egyöntetű elismerését a korábbiak után. De 1929-ben egy hannoveri galériában már önálló tárlattal szerepel, később többször a *Tamás galéria* kollektív tárlatain, 1934 októberében önállóan is.

Művészetek a vármegyében

Írta: *Einczinger Ferenc*

Komárom és Esztergom vármegyék művészeti kultúrája a nagy római birodalom idejére viszonyuló nyomokat mutat. De a Kelettől, a Nyugat kultúrája érdekében vívott harcaink, főként a másfél évszázados török uralom, a XVI. és XVII. században az országnak úgy politikailag, mint művészileg legfontosabb részeit tökéletesen elpusztították. Esztergom városában, úgy mint másutt, a török elvonulás után, csak füstölgő romok maradtak s a templomok, paloták megmaradt köveiből, a hosszú harcban meggyérült, elfáradt, elszegényedett lakosság és az idegen telepesek csak dísztelen lakóházakat emeltek. Pedig ez a hely a XI. század elejétől kezdve az ország kultúrájának és művészetének elinduló forrása volt.

Bár e korbeli építkezéseinek mint a művészeti élet első lelőhelyei a betelepülő idegen szerzetesek elgondolásai voltak s később is sok idegen mester dolgozik itt, mint általában az egész országban, művészetük a hosszabb itt tartózkodás ideje alatt, magyar hagyományoknak megfelelően átalakult.

Műemlékek temetője lett az ősi Istergarom (Esztergom) város, mint hajdan Brigécio (Ó-Szőny). Csak a föld alól előkerülő épület és iparművészeti maradványok és sírleletek tanúskodnak a régi korok kultúrfokáról, mert népvándorlás, római és középkori leletek nem ritkák a kettős vármegye vidékein.

Az új évszázadokra szóló fejlődés Szent István, első magyar királlyal kezdődik. A politikailag megszilárdult országban a kereszténység és a nyugati műveltség befogadásával itt teremti meg a művészetek virágzásának életfeltételeit is. Uralkodása idejéből származó esztergomi nagy templom fennmaradt dekoratív kőtöredékei közvetlen rokonságot árulnak el a még régibb magyar fegyverek és sírleletek díszítésével, ami bizonyítja, hogy a behozott idegen stílusformák magyar levegő hatása alatt, helyi jelleget vettek fel. E töredékek is eleget beszélnek nekünk az elpusztult műemlékek egykori pompájáról.

Haladott kultúra és kifejezett művészet nyilatkozik meg az esztergomi templom trónusának márványberakásos töredékében. Sajnos, a mesterek nevének s származásának feljegyzése az időben feledésbe ment. Bizonyára bizánci, lombardiai, délnémet vagy francia kőfaragók alkotása, mert a nyugati művekkel való stílusösszefüggés nyilvánvaló.

A várhegy hajdan több tornyú gerendatetős székesegyháza, a megye területén állott monostorok és templomaik a külföld egyházi emlékeivel szemben külön csoportot alkotnak. A fennmaradt csekély töredékéből is megállapítható, hogy milyen nagy súlyt helyeztek a bejárat díszes kiképzésére, melynél a csúcsív-jelleg már a gótikára való átmenetet is jelzi.

Pótolhatatlan vesztesége a magyar művészet történetének, hogy a kulturális gócpontok, — így Esztergom is, — ahol az irányadó mecénás bőkezűségéből a művészetek virágoztak, a török időkben teljesen elpusztultak. Az ország nyugalmasabb szélein megőrzött középkori és reneszánszkori művészeti emlékek bizonyára csak a gócpontokból kiáradó vidéki hajtások voltak.

Festőink e korban a német realizmus és latin idealizmus középútján jártak. Az esztergomi prímási képtárban csodálhatjuk *Kolosvári Tamásnak*, a régi magyar festészet legnagyobb mesterének remekeit, a Szent Antalról származó és 1506 évszámot viselő oltárszárnyképeit, melyek egy kivételével itt vannak. (E hiányzó egy, a budapesti Szépművészeti Múzeum büszkesége.) Német művészi írók, a dunai iskola képviselőjének tartják a híres M. E. monogrammú mestert, kinek szintén több igen becses műve van az esztergomi prímási múzeumban. A tudatos természetismeret, emelkedett stilizáló erő remekművei ezek a dekoratív finomságokkal teli alkotások.

A XVI. század elejéről azonban egy kiváló műemléket kímélt meg a török pusztítás, sőt méltányolva a mesteri művet, az időben mecsetnek használták és az esztergomi székesegyházba beépített Bakócz kardinális díszes és nemes arányú, stíltiszta röneszánsz, megyebeli (süttői) vörös márványból készült kápolnája, melynek fehér márványoltárát Andrea Ferucci firenzei mester faragta. E kápolna az olasz röneszánsz izlést még a maga teljes tisztaságában mutatja, itt még nem jelentkezik a helyi jelleg.

A barokk-művészet nagyvonalúsága kiválóan becses műalkotásban nyilatkozik meg az esztergom—szenttamási kálvárián. E másfél évszázadot látott komoly múzeális értékű szoborcsoport karakterében a XVIII. századra vall. Eredetileg a várhegyen állott, a Bakócz-kápolna hajdani helye előtt és csak 1823-ban került mai helyére, a művészettörténet szempontjából nem kevéssé becses kálváriastációkkal együtt,

melyek közül az I., II. és VI. számú szinte római domborművek stílusára emlékeztető ugyancsak kifejezetten barokk-alkotások.

A Bazilika kincstára sok becses műtárgya között őrzi Mátyás király színarany kálváriáját. Ennek felső gótikus része XV. századból származó, bizonyára magyar alkotás, talapzatát röneszánsz-stílben. Mátyás király olasz mesterével készíttette. E 72 cm. magas, világhírű műkincs, az ötvös művészet méltán híres alkotása. Igen becses mű, a magyar szent koronával kivitelben és korban rokon békecsók tábla, mely már 1528 óta a kincstár tulajdona.

E kiragadott szemelvénysorozatban csak az egyes gyűjtemények kimagasló értékeire mutattunk reá, mert az itt érintett gyűjteményekben, továbbá a Régészeti és történelmi társulat városi múzeumában, valamint a magán kezekben levő értékek felsorolására megfelelő hely nem áll rendelkezésünkre.

Lassú elindulással jelentkezik a XIX. század elején a nemzeti jelleg kialakulása a magyar művészetekben. Az uralkodó klasszicizmus jegyében már fel-felbukkan a magyar jelleg az irodalom terén, majd az építészetben. Legnehezebben a festészetben látjuk nyomát, mert tehetségeink azidőben külföldön fejtik ki tevékenységüket. A múlt század végén azután úgy gazdasági, mint szellemi téren az egész ország bámulatos fejlődése keretében, a művészetek is nagy lendületet vettek, mely egészen a nagy háború kitöréséig tartott. Az építészeti stílus-formálás ez években már majdnem az új magyar építőművészeti stílus kialakulásához vezetett, bár a konzervatív magyar közszellem folytán, visszhangra csak kis mértékben talált.

A festészet történetében nálunk, az utolsó száz év a legfontosabb korszak s eleven lendületet a múlt század második felében vesz a nemzeti öntudat újraébredése folytán. De az igazi magyar levegő akkor vonul be festészetünkbe, mikor a közvetlen természet szemlélet lett a képírás vezetője, hogy utat adjon a plen airnek, majd az impresszionizmusnak, így lettek egyre világosabbak a szabad levegőben alkotott képek. A kilencvenes évektől kezdve mind nagyobb tért hódít a tájkép, mely még a történelmi tárgyú festészetnél is nagyobb teret adott a magyar jelleg kifejlődésének. a nagybányai iskola speciálisan magyar zamatú képein pedig már határozott helyi stílus ütközik ki, melyet később a szolnokiaknál is láthatunk. A szigorú naturalizmuson és a könnyed impresszionizmuson természetesen a legtöbb jelentékeny magyar festő túl van már, de művészi transzponálásukat nem kigondolt elméletek, hanem egyéni fantáziájuk vezeti. Színjelenségeket drámailag hangsúlyoznak vagy dekoratív módon kiaknáznak, de mögöttük ott érzik a természet benyomás közvetlenségéhez való kapocs.

* * *

A krónikás kinek hivatása „Művészetek a vármegyében" címen a lefolyt tíz rövid év történetét adni, félve nyúl tollához, mert a kellő kiválasztódás és történelmi távlat híján, kevés módja van kellően felvérteznie magát.

A művészetek forrongó árjának hullámzása, a nagy világégés dacára sem csapott ki általában a vidékre s ha szórványosan mégis tudott gyökeret verni, a főváros centralizáló ereje dacára. Esztergom és Komárom vármegyék, talán éppen a főváros közelsége folytán, dacára sok természeti szépségeiknek, nem váltak arra befogadóképessé. A gazdag múlt művészeti életére, mint kultúrtényezőre vonatkozó adatainak összegyűjtését is nélkülözzük és így elinduló alap nélkül lévén, annál bátortalanabbul fogunk az alábbi felsoroláshoz.

Művészeti életünk méltán legszámottevőbb eseménye volt az esztergomi prímási képtár újbóli rendezése, melyet Gerevich Tibor egyetemi tanár, a képtár igazgatója, szerencsés kézzel és nagy hozzáértéssel oldott meg. Sok érték került elő az eddigi fel nem ismerés folytán az ismeretlenség raktárából, viszont számos félreismert műtárgyat szállított le eddigi képzett magas polcáról. Ma á gyűjtemény főként az Ipolyi hagyaték és San Marco hercegnő gyűjteménye beolvasztása folytán, nemcsak az ország, de az egész kontinens előtt méltán nevezetes helyet foglal el.

Az esztergomi jövendő művésztelep alapkövét rakta le Jaschik Álmos festőművész tanár azzal, hogy iskoláját 1924. évtől kezdve, már ötödízben hozta ki a nyári szezonra s e város festői fekvése és artisztikus adottságai inspirálása mellett, a közvetlen természet szemlélet alapján itt adja át növendékeinek gazdag szín és formavilágán nyugvó tudását.

Tatán tölti a nyarat Vaszary János festőművész, a képzőművészeti főiskola tanára, villáját a székely térművész, Toroczkói-Wiegand Ede tervezte. Művészeti fejlődése szintén példa nélkül való, tompa, dekoratív erejű képtechnikájából a közvetlen hatású naturalizmusba, majd a problémafestésre veti magát, hogy megint a vonal, majd a harsogó szín ezer változatú és szólamú mesterművén át, a legelsők közé emelkedjék. Ő alapította a KUT művésztársaságot.

Kernstock Károly festőművész, a másik vezéralakja mai művészeti életünknek, viszont Nyergesújfalun tölti nyári idejét. Eleinte impresszionista, aztán erősen stilizáló színt, formát, vonalat hangsúlyozó

volt kézírása, hogy a tudást leszűrve, az új realizmusnak hódolva, fveljen magasabbra művészi pályafutása.

Csernoch János hercegprímás 1925. évi jubileuma, szinte új röneszánszot teremtett; ez alkalomból Damkó József szobrászművész a hercegprímás fehér márvány mellszobrát, Berán Lajos és Reményi József szobrászművészek pedig emlék-plakettjét készítették el. Ugyanez ünnepséggel kapcsolatban Wesely Norbert, Koszkol Jenő, Bayer Ágost és Marik Brigitta festőművészek fejtettek ki művészi tevékenységet.

Nyilvános kiállításon többízben volt alkalma közönségünknek művészeti ismereteit fejleszteni, így 1924. évben Szilasi József képző és iparművész, majd Fuchs Hajni festő és Holló Kornél szobrász mutatták be fejlett művészeti tudásukat, míg évzáróul Tipary Dezső festőművész nagy kollektív kiállításban számolt be két év esztergomi terméséből, posztimpresszionista képeivel és rajzaival. Ez utóbbi kiállítás keretében mutatkozott be Hellebrand Béla rajztanár, ötvösművészeti alkotásaival és Einczinger Ferenc festőművész, grafikai természet tanulmányaival. 1925. évben a Falu Szövetség helyi kiállításán, külön művészeti csoportban a város és megye úgyszólván valamennyi művésze részt vett. Helyi szenzáció erejével hatott 1926-ban a Balassa Bálint irodalmi és művészeti társaság művészeti osztályának első bemutatkozó kiállítása. E magas nívójú kiállítás egyben demonstrálása volt a modern képzőművészeti irányok térfoglalásának, hol a művészetek iránt érdeklődő helyi közönség első ízben tehetett összehasonlítást, a konzervatív és haladó irányzatok között.

A város és megye festői fekvése mind sűrűbben vonza ide a festőművészeket, így gyakran látogat szülővárosába Groh István, az iparművészeti iskola igazgatója, Tipary Dezső közel (1923—1925) három évet töltöt szorgos művészi munkában Esztergomban, a szélsőséges piktúra vezére, Scheiber Hugó (1926—27) többízben töltött hosszabb időt itt, Koszkol Jenő éveken át ellátogat nyaranta, úgyszintén Királyfalvi-Kraft Károly és Kontuly Béla festők is, kik utóbbiak a freskóművészetben alkottak művészi értékeket. Legutóbb pedig (1929) Szenes Fülöp festőművész használta fel itteni nyaralását szebbnélszebb művek alkotására.

Lányi Dezső szobrászművész 1928-ban emelte az esztergomi Hősi emléket, vitéz Holló Kornél szobrász, mint keramikus és utóbb mint freskófestő fejtett ki művészi tevékenységet.

Élénk művészi életet élnek Tatatóvárosban Hesky János rajztanár, Nyergesújfalun Nyergesi-Maul János és Maksay Nelli festők. Esztergomból származtak el a közelmúltban dr. Pázmándy István grafikus, Klomann Nándor, Burián Irén és Madarász Imre festők.

A vendégnek adott elsőbbség figyelembevétele után áttérünk a művészeti világ helyi képviselőinek felsorolására és a sort vitéz Bajor-Bayer Ágost festőművésszel kezdjük, ki mint portrait-festő jelentős nevet vívott ki magának. Legnemesebb hivatást azonban grafikus munkáival érte el, mert a közönség széles rétegében, környékünkön ő honosította meg rézkarcaival, a művészet népszerűsítését. Einczinger Ferenc festőművész, impresszionista irányzatát elhagyva, az utóbbi években, egyéni zamatú szintetikus és expresszionista paszteljeivel tűnt ki és a KUT művészeti egyesület 1929. évi nagy reprezentációs kiállításán szerepelt és művei alapján e társaság rendes művésztagjává választotta. Hellbrand Béla ötvösművész, az Iparművészeti Társaság 1929. évi nagy kiállításán kovácsolt nemes fém műalkotásaival szerepelt. Alkotásai a régi magyar ötvösművészet egy-egy gyöngyei voltak. Kontulyné Fuchs Hajni, a batikfestészet terén tört egyéni új utat magának, összekapcsolván abban a dekoratív elemet, a figurális és tájképével. A helyi festők felsorlását folytatva kiemeljük Magasi-Német Gábor nevét, mint templomfestőét, Vitál István, Pirchala Imre, Hideg Béla és Keplinger Gézáné festőkét, kik mindannyian nagy lelkesedéssel hódolnak a művészetek oltárán.

Befejezőül a művészeti irodalom művelői táborából, mint Esztergom gyakori vendégeit, Lyka Károlyt, a Képzőművészeti főiskola rektorát és Kárpáti Aurélt, a műkritikust említjük fel, kiknek a művészet elméleti ismereteinek népszerűsítése terén országosan elismert nevük van.

(Komárom és Esztergom vármegyék újjáépítése Trianon után — Budapest 192? 67—72 lap)

Einzinger Ferenc,

Nyergesi János művészetét olyan kiváló szakemberek és kortársak ékesítették, mint Rabinovszky Máriusz, Einzinger Ferenc, Déényi Iván, Brokopp Mária, Frank János, Heitler László.

Wehner Tibor: Életműmetszet.
Dolgozók Lapja, 1984. jan. 8. 4.-old.

Einczinger Ferenc, Jastö
író

Megemlítve.

—: Babits Mihály benálgető füzetéiből 2-19.

Kritika, Bp. 1978. aug. 78/8.

EINCZINGER FERENC, festő

Babits névnapját 1926. szeptember 29-én Esztergomban ülték meg. Két festő barátja Bajor Ágost és Einczinger erre az alkalomra egy tréfás festményt készitett: Babits a Pegazuson ülve irógépen dolgozik. A kép a padlásról került elő. A ház lakói az esztergomi muzeumnak adják e képet.
183.old

ZOLNAY LÁSZLÓ: Babits Mihály Esztergom-Előhegyi nyaralójáról 181.old

Esztergom Évlapjai, Annales Strigonienses, 1960.
Bp. 1960

EINCZINGER Ferenc festő

Bodri Ferenc: Einczinger Ferenc 1879-1950.
= Limes, 1990. 1. 37-40. p. ill

us 29.

ől elsőnek életirása tudósit, a-
an, hosszabb és rövidebb. A kettő
r egymástól. A vita megirására
táján került sor vagy legföljebb
rónikák, évkönyvek, liturgikus szö-
il értékes forrásként életének hi-

ive, vagyis az állam, amit alapitott,
vezett, a halálát követő nehéz év-

EINCZINGER Ferenc: Müveszetel a vármegyében. = Limes 1990. 1. 41–43. p.

Rend. – napp. a megye lépvármeste

ott II. Ottó császár és Theophanu
házasságával éppen úgy "ősválasz-
ának.
ngyelországban született, s ez az
ország történetében. A Vata-féle
hogy a kereszténység az ország
ségénél még nem gyökerezett elég
nak bizonyult, hogy a Péter ellen
ták Vazul két, időközben Lengyel-
telepedett fiát, Andrást és Leven-
épése /király: 1046-1060/ Béla her-
ését lehetővé tette. András ural-
ét menekülnie kellett, ám Lengyel-
vissza, igaz, rövid három évre

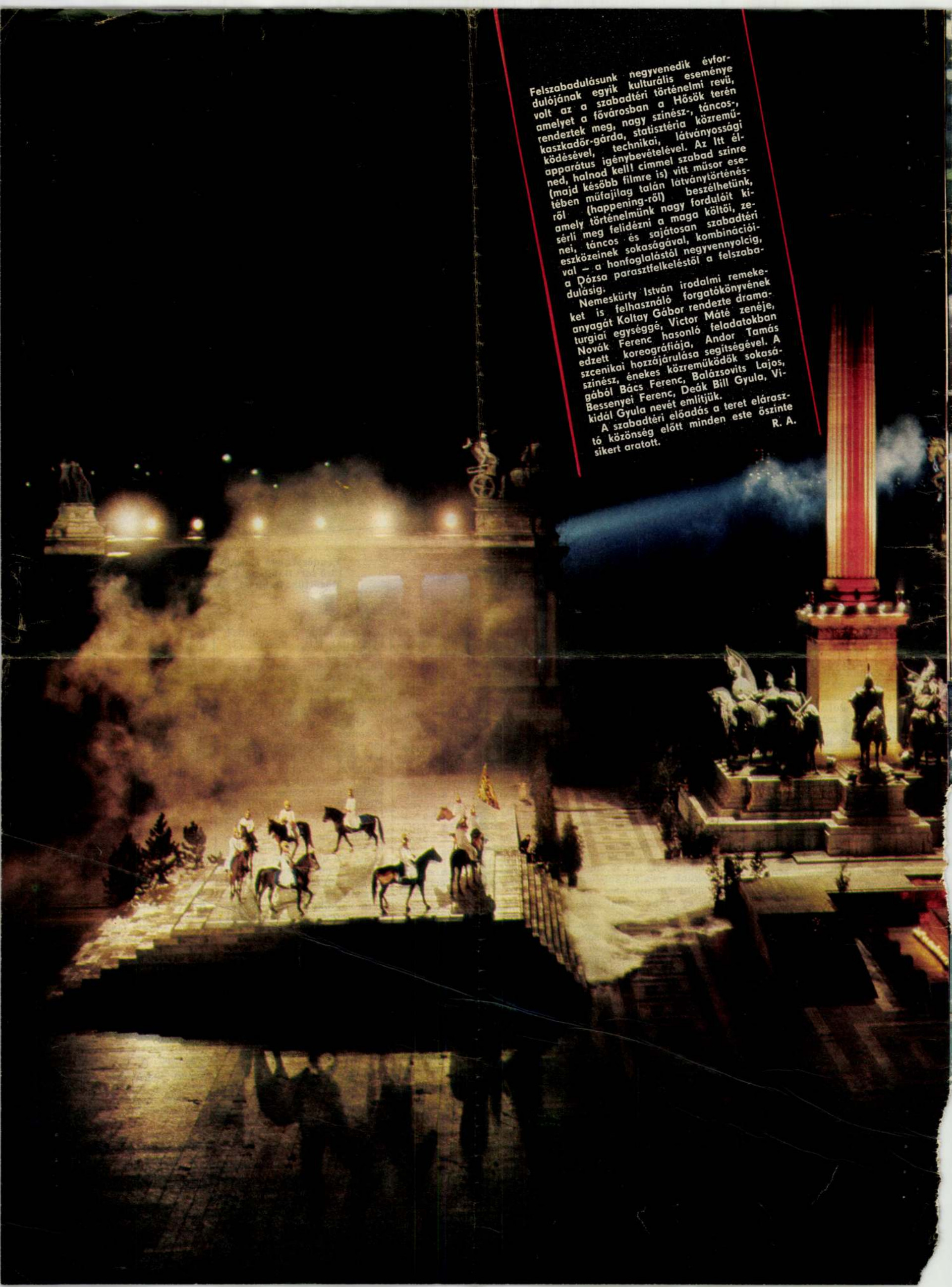

Felszabadulásunk negyvenedik évfordulójának egyik kulturális eseménye volt az a szabadtéri történelmi revű, amelyet a fővárosban a Hősök terén rendeztek meg, nagy színész-, táncos-, kaszkadőr-gárda, statisztéria közreműködésével, technikai, látványossági apparátus igénybevételével. Az Itt élned, halnod kell! címmel szabad színre (majd később filmre is) vitt műsor esetében műfajilag talán látványtörténésről (happening-ről) beszélhetünk, amely történelmünk nagy fordulóit kisérli meg felidézni a maga költői, zenei, táncos és sajátosan szabadtéri eszközeinek sokaságával, kombinációival — a honfoglalástól negyvennyolcig, a Pózsa parasztfelkeléstől a felszabadulásig.

Nemeskürty István irodalmi remekeket is felhasználó forgatókönyvének anyagát Koltay Gábor rendezte dramaturgiai egységgé, Victor Máté zenéje, Novák Ferenc hasonló feladatokban edzett koreográfiája, Andor Tamás szcenikai hozzájárulása segítségével. A színész, énekes közreműködők sokaságából Bács Ferenc, Balázsovits Lajos, Bessenyei Ferenc, Deák Bill Gyula, Vikidál Gyula nevét említjük.

A szabadtéri előadás a teret elárasztó közönség előtt minden este őszinte sikert aratott.

R. A.

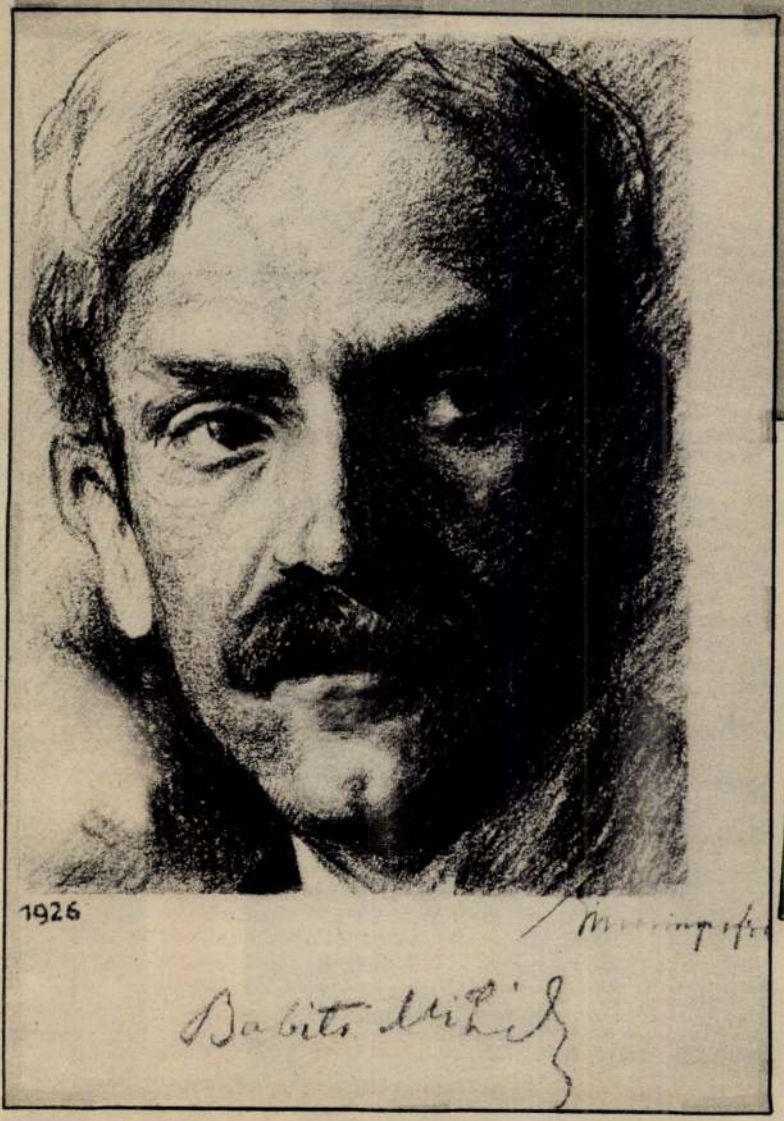

Einczinger Ferenc:
Babits Mihály
(Dr. Bartal Ernőné tulajdona)

Vendégségben Einczinger Sándoréknál (1939. v. 1940)
Első sor: Babitsné, E. Ferenc, E. Sándorné, E. Ferencné.
Mögöttük: Babits, E. Sándor, E. Lívia, Bartal Ernő

mi is sokszor felmentünk hozzájuk a hegyre, ilyenkor rendszerint vittem nekik egy szőttest vagy egy parasztkendőt. Amikor Mihály meglátott bennünket az úton, rögtön kiabált a feleségének: „Ilonka, jönnek Juliskáék, készíts sört! — és tréfásan hozzátette: — Legalább most én is kapok egy kicsit".

Fényképek, levelek, dedikált könyvek kerülnek elő a családi gyűjteményből. A költő *Aranygaras* című meséskönyvében ez olvasható: *„Kis barátjának, Einczinger Gyurkának Babits Mihály".*

— Gyurka fiam — aki sajnos korán meghalt — 1925-ben a húsvéti szünetet Babitséknál töltötte. Mihály egész idő alatt vele foglalkozott, moziba, kiállításra vitte. Ilonkával együtt nagyon szerették a gyerekeket...

Juliska néni büszkén és boldogan mutatja a következő levelet, barátságuk egyik bizonyítékát:

1925. ápr. 17.

Kedves Juliskám!

Vártunk Benneteket kedd délután, sajnáljuk, hogy nem jöttetek! Mi különben rettenetes nagy munkában voltunk, mind a hárman derék földmunkások módjára dolgoztunk estig, s aztán rohanva fogtuk el a vonatot — képzelhetitek, milyen izomlázunk van most, alig tudunk mozdulni. Mihály nagy szenvedéllyel fogott neki a plató megcsinálásához, egy rész el is készült, most aztán fájlalja a hátát és a tenyerét, de nem baj, ez egészséges. Köszönöm Juliskám, a rengeteg nárciszt, a gyerekek még elültetni is segítettek...

Simándi (esztergomi újságíró — T. J.) írt nekünk egy társas levelezőlapot, s írja, hogy holnap játsszák ott a Gólyakalifát. Megnézitek? Simándi hív, hogy jöjjünk el, sajnos éppen pénteken ez lehetetlen, pedig kíváncsiak volnánk rá! Úgy tervezzük, hogy mindenféle sürgős és halaszthatatlan vizitelésünket gyorsan elintézzük, s ha az idő is úgy akarja, május elején végleg kiköltözünk Esztergomba, Juliskám, nem is hiszed, mennyire várom már, milyen boldogság lesz itthagyni ezt az utálatos várost! Most, hogy Ti is vagytok nekünk, még sokkal jobb lesz, mint tavaly, meg hát kerítés és plató, szóval iszonyúan jó lesz!...

Édes Juliskám, még egyszer nagyon köszönjük sokasok szívességteket! A gyerekeket csókolom, az uradat üdvözlöm, Téged a mielőbbi viszontlátásig szeretettel ölellek

Ilonka

Ez a levél napok óta fekszik az asztalon készen és megcímezve; azóta az esőből jégzápor lett és újra tavasz; én vagyok az oka a késésnek, mert azt mondtam Ilonkának, hogy pár sort rá szeretnék írni a levélre, s ezért nem küldte el azonnal. Most hát bűnbánóan körmölöm ide ezt a záradékot, kézcsókomat küldve, s Ferinek meleg kézszorítást, s a gyerekeknek is sok üdvözletet

Babits Mihály

A Babits-ház két érdekes látványossága is elválaszthatatlan kapcsolatban van Einczingerékkel.

— Többször meghívtuk Ilonkáékat szüretre. Talán 1925-ben történt, hogy megkértük Mihályt, adjon autogramot présházunk falára. Nagyon megtetszett neki ez az ötlet, és megkérte férjemet, csináljon az ő házukban is ilyen emlékfalat. Ez ma is megvan az előhegyi ház teraszán. Nem tudom azonban, látható-e még az Einczinger-pincében a költő aláírása? — Babitsék házát több falra festett kép díszíti, s különböző versidézeteket is olvashat ott a látogató. Ezek egy részét — Ilonka segédletével — szintén Feri festette.

Einczinger Ferenc alkotásai mellett ott sorakoznak a falakon Nagy Endrének, a magyar kabaré kiemelkedő alakjának, valamint Simon György János és Tipary Dezső festőművészeknek a freskói is.

1926. augusztus 26-án nevezetes emberek találkoztak Einczingeréknél: Babits és felesége, Kárpáti Aurél és felesége, Scheiber Hugó, a kitűnő modern festő, valamint Olajos János, a helybeli reáliskola ábrázoló geometria tanára. A ház teraszán történt eseményeket írásban foglalta össze Juliska néni:

— A társaság tagjai beszélgetés közben sokat ugratták Scheiber Hugót, hogy úgy, ahogy ő fest, akárki tudna festeni. A beszélgetés lassan az írók és festők közti vitává vált, és Babits azt mondotta, hogy döntsék el a vitát, mi nehezebb: rajzolni vagy írni. Férjem előhozta festőszerszámait, mindenki kapott egy rajzlapot és pasztellkrétát. Scheiber Hugó és férjem elkezdték rajzolni Babits Mihályt, Kárpáti, Olajos és Babits pedig Scheiber Hugót „portretírozta". A rajzverseny közben sok kedves ugratás, tréfa hangzott el. Babits és Kárpáti rajza meglepően jól sikerült, ezt Scheiber Hugó is elismerte. Babits úgy örült festői sikerének, mint egy gyerek. Az egyik kép hátlapján azonnal hozzáfogott a terasz és a kert lerajzolásához. Ez ugyan már nem sikerült olyan jól, mint a portré, de miután Scheiber Hugó kijelentette, hogy versírásra nem vállalkozik, férjem ráírta a rajzra a verseny eredményét: *„Könnyebb rajzolni, mint írni".* — Hozzátartozik még a történethez, hogy Scheiber tényleg nem tudott írni, leveleit mindig másokkal íratta (legtöbbször a kávéházi főpincérrel), csak a nevét tanulta meg leírni, hogy a képeit szignálni tudja. Férjem a saját maga által készített krétarajzot később kidolgozta. Babits halála után Kárpáti Aurél, kérésünkre, aláírásával hitelesítette a költő és saját rajzát.

A kultúrtörténeti értékű képek már az Országos Széchényi Könyvtár tulajdonában vannak, de Einczinger Ferenc Babitsról készített portréja ma is a család legféltettebb kincse.

Babitsék bérmakeresztlánya, dr. Bartal Ernőné, Einczinger Lívia folytatja a régi emlékek felelevenítését:

— Egyszer, talán 1931 húsvétján kényelmes, nagy karosszékkel leptük meg Mihály bácsit. Az asztalos munkát nagybátyám, Einczinger Sándor csinálta. Apa a szék lábára és karfájára tulipánokat festett, a támláját pedig a Nyugat közismert íródeák alakjával díszítette. Én lefényképeztem a széket, s a fotót elküldtük Budapestre. Nagy örömet szereztünk ezzel a költőnek, s ajándékunkat meleg hangú levélben köszönte meg:

„Kedves Feri! Gyönyörű a tulipános fotel! Egészen meg vagyok hatva és nem tudom hogyan megköszönni. Alig várom, hogy láthassam. — Kedves Baba! Nagyon hálás vagyok, hogy a szép fotográfia jóvoltából legalább a képében gyönyörködhetem a műremeknek..."

A szék hosszú ideig Babits előhegyi dolgozószobájában állt. Néhány korabeli képen felbukkan virágos karfája, még az egyik utolsó esztergomi felvételen is látható a beteg költő ágya mellett — aztán eltűnt örökre...

Babits és az Einczinger család barátsága tizenhét esztendeig tartott. A kilencvennégy esztendős Juliska néni szeretettel és derűvel felidézett visszaemlékezéseit a némaságra ítélt költő *Beszélgetőfüzetei*nek sorai, a sárguló fényképek és az Országos Széchényi Könyvtárban őrzött több mint száz levél hitelesíti.

TÉGLÁS JÁNOS

121

1975. XI. 6i. 18.30. /11/ V.

Esti Magazin

- És egy másik telefonról is hadd szóljak. Egy hallgató gratulált az Esti Magazin egyhónapos jubileumához. Köszönjük szépen a figyelmet. Folytatjuk a műsorunkat, más.

Munkásélet 1975, ahogy a festők látják. Egy ma megnyílt kiállítás hum képei között kalauzol Szatmári Ilona a Csontváry-teremben.

- HOgy mennyi nagyszerű témát adhat festőművészeinknek a munkáséletet ábrázolása, hogy hányféle művészi stílusban, mennyi színnel és szépséggel lehet megjeleníteni a munkát, a munkásember hétköznapjait és ünnepeit, azt a Képcsarnok Csontváry -termében délután megnyitott festménykiállítást, élményt adóan bizonyítja.

- A Képcsarnok évek óta tudatosan, következetesen és elkötelezettten szervezi és mutat be, politikai tartalmú és célu kiállításokat, pályázatot irtunk ki napjaink munkáséletének ábrázolására. A zsűri a beérkező művekből 31 festményt válogatott ki, ezek láthatók itt körben, a terem falain.

1975. XI. 63. 16.30. /73/ V.

Beti Magazin

- Le egy mécik telefonról is hadd szóljak. Egy hallgató gratulált az Beti Magazin egyházegyes jubileumához. Vörösnjük szépen a figyelmet. Folytatjuk a műsorunkat, más.

Munkáslet 1975, ahogy a fentek látják. Egy ne megnyílt kiállítás kis képei között kalauzol Csatmári Ilona a Csontváry-teremben.

- Hogy mennyi nagyszerű tárát adhat festőművészeinknek a munkáslet ábrázolása, hogy hányféle művészi stílusban, mennyi szinnel és szépséggel lehet megjelenítani a munkát, a munkásember hétköznapjait és ünnepeit, azt a Képcsarnok Csontváry-termében délutén megnyitott festménykiállítást, élményt adóan bizonyítja.

- A Képcsarnok Szuk Ste szintosan, következetesen és elkötelezetten szervezi és mutat be, politikai tartalmu és célu kiállításokat, pélyázatot irtunk ki nagyobb munkáslétének ábrázolására. A szűri a beérkező művekből 31 festményt válogatott ki, ezek láthatók itt körben, a teren falain.

- Szemmel láthatólag művészeink itt most nem a fantáziájukra hagyatkoztak.

- Nem műtermi festészettel találkozunk, valóságélmény, az átélés ihlette a műveket.

- Amikor egy-egy üzemben jártak, amikor a szocialista brigádokkal találkoztak, amikor kint a földeken dolgozó asszonyokkal beszélgettek, mutassunk be két-három képet.

- Elsősorban is bemutatnám Bigel István ú : Váci Mihály költő emlékére című művét.

- Igen, ez nyerte a Képcsarnok pályázatának 15 ezer forintos fődíját. Mellette Sényi Mihály festménye egy vezérlőtermet ábrázol.

- Ahol nem a gép manipulál, hanem az ember, a technika ura, szervezi, irányitja a kibernetikus rendszereket, a munkás a modern munkás. A bányászatban még ma is gyakran drámai küzdelem folyik a föld rejtett kincseiért, ezt a küzdelmet hangsúlyozza szinvezetésében, az egész mi atmoszférájában ifju Benedek Jenő, Bauxitmunkások című alkotásában.

- És a Munkásélet 1975 című kiállitás anyagából még egy szép képet bemutat nekünk Veszeli Tibor, a Csontváry-terem vezetője.

- Szentgyörgyi Kornél : Uj lakás című műve, egy fiatal munkáspárt ábrázol. Az asszonyka gyermeket vár, az uj otthonka ablakából tekintenek ki a tájra és beteljesülő jövőjükre. A kép egy vidéki házasságkötő-termet díszit majd, a kiállitás első perceiben vásárolták meg.

/ Sport. /

Eigner (Aigner)
József

MAGYAR MŰVÉSZET

1928. 539

Csatkai E

A sopron Kobrazat

E. Reichardfia.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Eigner József

kőfaragó

Sopron

1802 júl. 21.

polg. esküt

tett

Eigner Józef
kőfaragó
l. Sopronban
a XIX. sz.
legelyen

LykaMagymű1800-50
354. l.

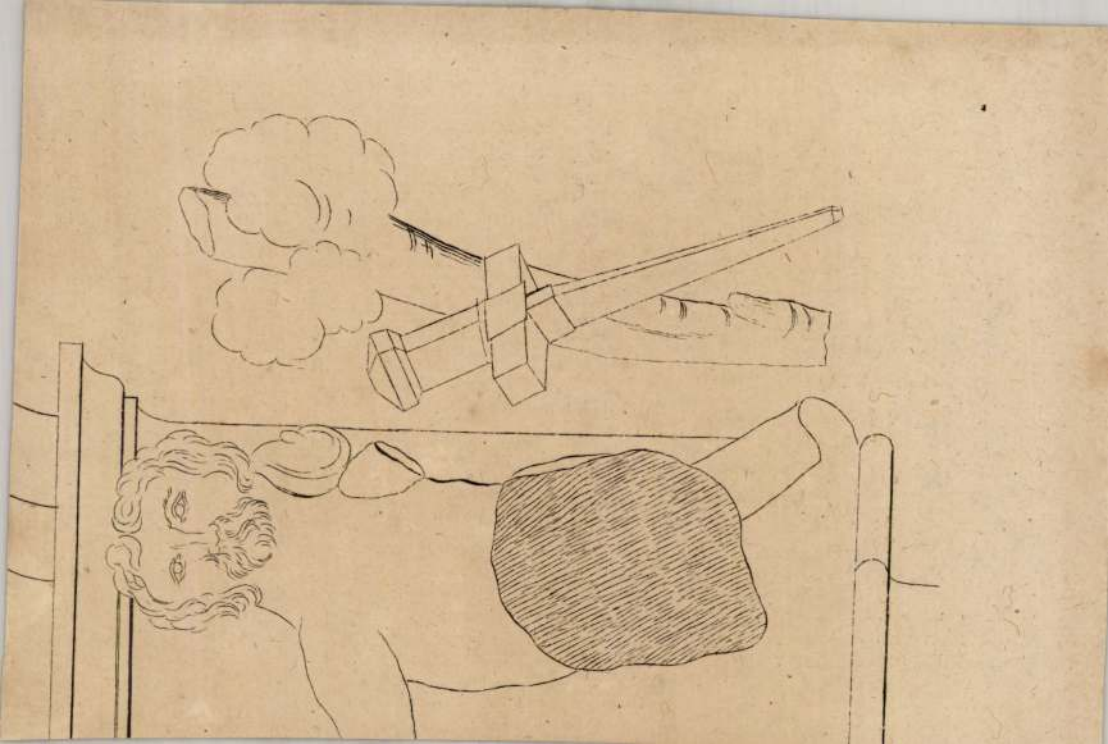

Eigner József

Kőfaragó
szül. Sopronban 1777 k
† 1807. apr. 19. 30 éves
Kovaban. ♀ 1802. tól polgár
1803 tól mester Sopronban.

F 1799. Anyjával folytatott
civodás után Beisbe
küldik tanulni.

Csatkosi

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Eigner József köfaragó, soproni.

Atyja Reichardt köfaragó, 1799 Bécsben tanul, 1803-ban mester, meghalt 1807-ben harminc éves korában

Csatkai Endre: A nyugatmagyarországi harózi-szobrászat problémái.
MTA II. Társ.-tört. Tud. Ont. Közl. II. köt. 1. sz. (1951) 100. l.

MDK

Eigner József kőfaragó
Reichard fia, 1805-ben mester

Csatkai E: A soproni szobrászat. Magyar Művészet, 1928. 7.sz. 539 l.

Ø Eigner Lörinz

szobrász Sopronban

Emlitve 1783.

Csatkörl

Eigner Marton

Szolnok 1815

Ságüvegesipar

261-l

30

Eigner Richárd

Kőfaragó

Sopron

1775. máj. 19. polg. eskü

Házi

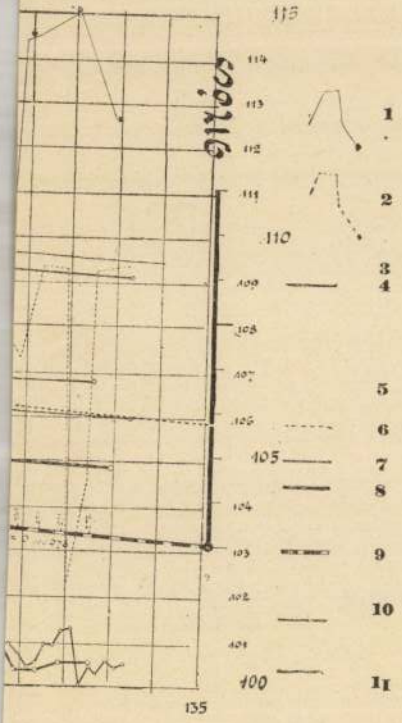
115
114
113
112
111
110
109
108
107
106
105
104
103
102
101
100
135
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11

Rigner (Aigner)
Richard

MAGYAR MŰVÉSZET

1928. 539

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Eigner Reichardt

Köfarago

109, 232, 241, 268

270, 384-385. l.

~~O Emminger 385. l.~~

Csat. Derecsenyi

Sopron és Környéke műemlékei

Bp. 1953.

gyi miniszternek 29.297/1926. III.a.

XII. és Csekkosztályához intézett

A m. kir. vall. és közokt. min

s a IX. ker. m. kir. állampénz

M.Kir. Vallás- és közo

29.297/1926.szám.-

III.a.

A Műemlékek Országos Bizottságának,

B u d a p e s t.

Folyó évi március hó 29-én 86. szám alatt kelt felterjesztésére tudomás végett azzal küldöm meg, hogy az utalványozásról érdekeltet egyidejül értesitettem.

Budapest, 1926.évi április hó 29-én.

A miniszter rendeletéből:

Eigner Reichardt

Kőfaragó

Sopron, 1953

109, 232, 241,
268, 270, 384,
385. l.

Hauck Tobiás leányát
vette feleségül

Eigner Richard
Köfaragó
109, 232, 241, 268,
270, 384-5.

Deresenyi – Csatkai
Sopron –

Köfaragónak is
gyenge volt
Sopronban a XVIII. sz
második felében

Eigner Mátyás, Könnüvességéd,
+ 1782. Pozsony.

Pressburger Zeitung
1782, 82. sz.

EIGNER, Mathias, pozsonyi kőművesegéd

M. E, Maurergesell, 10 éves fia meghalt. (1773, 50. vzám, 4 l)

—

U. az. + 42 éves korában, Pozsony, 1782 október 3. (1782, 82. vzám, 8 l)

—

Preßburger Zeitung
(Genthon)

EIGNER Nándor müvészeti író

GULYÁS P.: Magyar írók ...Us.
VII. Bp., 1990.

A kalocsai érsm. népisk. évke. Kalocsa, 1907. — *M. Paed.* 1909. (Hellebrant). — *A közs. p. fiúisk. ért.* Siklós, 1915: 4. l.; 1916: 5. l.; 1917: 3. l. — *M. közalk. alm.* Bp., 1939: 139. h. — *Deák.* Bp., 1942. — Gulyás-gyűjt.

Eigner *Géza* (Szombathely, Vasvm., 1881. aug. 1. –): állampénztári tanácsos. — R. k. Szülők: Adolf, Tóth Irma. 1900: tett f. keresk. érettségit Szombathelyt. 1938: Csornán élt. 1935: üv. alelnöke volt a Rábaközi Sportegyes.-nek. — Cikkei: *Szombathelyi Friss Újs.* (1901), csornai *Rábaközi Közl.* (1903), *M. Hírl.* (1908), *Sopronvme* (1910/13), szombathelyi *Hír* (1915/21).

M. sport. Bp., [1935]. — Sajtókam. irattára (1938). — Gulyás-gyűjt.

Eigner *Nándor* (1869 – Bécs(?). Alsó-Ausztria, 1912. aug. 28.): r. k. lelkész. — 1894: pappá szenteltetvén, Kerecsenden, 1896: Egyeken, 1897: Törökszt miklóson, 1901: Pusztanagyszenttamáson lett káplán. 1904: betegen Mezőkövesdre, 1905: Bécsbe költözött. — Cikkei: *Egyházi Műipar* (1908/12), *Alkotmány* (1909, 11). — M: 1. *Emléksorok a törökszt miklósi r. k. új templom...megáldása alk.* 2. kiad. Eger, 1900. — 2. *A törökszentmiklósi honvéd síremlék.* Bp., 1901. (Petriknél tévesen E. Sándor!). — Betűjegye: E. M. (Egyh. Műipar).

Schemat. Agriens. Eger, 1895/1913. — *Petrik.* 1886–1900. Bp., 1908, 17. — *EPhK.* 1909/13. (Hellebrant). — Gulyás-gyűjt.

Eigner *Tivadarné* → *Török Ilona*

Eikart *János.* — Cikke: *Köztelek* (1909).

Gulyás-gyűjt.

Eimann *János*: közs. jegyző (Sz. II: 1248. h.). — Munkájának új kiadása: *Der deutsche Kolonist.* Hódság, (ny. Bp., 1894).

M. D. K.

EIGNER, Richard "Bőfaragó
a Salzburg környéki Langenfeldből.
1775-ben Sopron polgára lett, több há-
za is volt
1782. Sopron ev. templomhoz faszkán oszlo-
pok
1785-1790. Agfalva ev. templom
1795-körül. Agfalva kat. templom

Agghásy. Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 188. l.

Eigner Reichardt soproni kőfaragó

(Fia E. József) szül. Langfeldben (Salzburg). 1775-ben polgár, Hauck Mátyás özvegétől átvette a műhelyt, 1782-3-ban a soproni ev. templom oszlopait faragja, 1790-ben az ágfalvi templomban tevékeny. + 1796-ban sorvadásban, 45 évet élt.

Csatkai Endre: A nyugatmagyarországi barokk-szobrászat problémái. MTA II. Társ.-tört. Tud. Oszt. Közl. II. köt. 1. sz. (1951) 100. l.

Eigner Reichardt kőfaragó M.D.K.

Sopron, Színház u 19. 1800 körül

Genth. Mitteil. 1959 I. 320

MDK

Eigner /Aigner/ Reichard szobr.

1775. polgár, kimutatható 1796-ig.

Csatkai E: A soproni szobrászat. Magyar Müvészet 1928. 7.sz. 539 l.

Eigner Reinhardt

Kőfaragó.

szül 1750. k. Langfelden (Salzburg) † 1796. apr. 20.)

(Sopronban) 1775. szerez polgárjogot ~~Sopronban~~ Hol és Hauck Tobiás özvegyétől átveszi a műhelyt. 1782/83. a soprom ev. templom oszlopait készíti Turbával Jónet (l. o.) 1784. segédcsábitásért omegbüntetik 1787. harat vesz az Uj utcában. 1790. az ágfalvi ev. templomban tevékenykedik.

Csalkózl

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Eigner Mátyás, Kőművesegédy

1773. Pozsony.

Presburger Zeitung

1773, 50. sz.

Eigner Sándor
épitész

l.

Wickkassaidom

170. l.

nehány cedulát

Aigner-re írtam
át. Ezek. ide helye-
zendők.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután $^{1}/_{2}$5 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszter-mében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Eigner Tivadar

rajztanár

lásd

Török (Eigner)

Tivadar alatt

FORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, 1933. október 2.
I., Disz-tér 11.

gos Bizottsága,

Budapest.

iszteletteljes hivatkozással 346/1933.számu
ratukra köszönettel vettük tudomásul, hogy
sága rendkivüli házadómentességi ügyünkkel
t van szerencsénk közölni, hogy Sándy Gyula
ágának a készkiadásokért igényelt 5o.--pen-
. megküldöttük.

gyidejüleg azzal a tiszteletteljes kéréssel

Eigner Tivadar MDK

Subás paraszt

Cigányleány

Mücsarnok 1937 Képszőm. Főisk. Kiáll.

Eigner Tivadar

Benkhard tanítványa.

Szerepel a Kézőmű. Főiskola

Liáhításán a műszaknokban

Lyság 1937 III. 20.

Eigner Tivadar VI. éves

A Kolozsvári Főiskola kiállításán látható rajzaiért a Várday Szilárd 30 pengős emlékdíját kapta

Magyarság 1937 IV. 9.

Eigner Tivadar MDK

Koronázó templom, repr.

Műcsarnok 1937 Képzőm. Főisk. Kiáll.

Nagyer Tivadar

Koronázó templom, Tepr.

MDK

Eigner Tivadar

Koronázótemplom, látszattani rajz

Mücs. Képzőm. Főisk. kiáll. 1937.

MDK

Eigner Tivadar, ~~emlékdij 30 P~~ VI.é.növ.
látszattani rajzokért a Várdoy Szilárd 30 P
emlékdij

Képzőmiv. főisk. jelölései... Magyarság
1937. ápr. 9. 10 l.

Meghívó

EIKE : ZÁRTLÁNCÚ RENDSZEREK
(CLosed Circuit Systems)

című
kiállításának megnyitójára

a Budapest Galéria Kiállítóházába
(1036 Budapest, Lajos utca 158.)

2005. október 20-án csütörtökön 17 órára.

A kiállítást megnyitja:
Sugár János

Megtekinthető 2005. november 20-ig,
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

Támogatók:

nka
Nemzeti Kulturális Alapprogram

Budapest Fővárosi Közgyűlés
Kulturális Bizottsága

Deák Erika Galéria

www.eike.hu

EIKE
(Budapest–Braunschweig)

1998. június 5-26.

Dancing place — installáció

A "Tánchely olyan videovetítés, amely nem "csak" — táncmotívumokat is bemutató — film, hanem térvonatkozású installáció, mely ugyan vetítésből áll, azonban kihasználja a Vízivárosi Galéria-beli tér nyújtotta különböző perspektívákat is. Kinetikus szobraiban Denis Stuart Rose saját valóságát, az őt érintő helyzeteket ábrázolja. Politikai realizmusa olykor találkozik Eike absztrakciójával.

(Matthias Müller-Wieferig)

Megnyitó: 1998. június 5-én, pénteken 17 órakor
Megnyitja: Frank Werger, művészettörténész
Galerie KK im Fisch, Braunschweig

A Goethe Intézettel közös rendezésében

GOETHE INSTITUT BUDAPEST

VÍZIVÁROSI GALÉRIA 1027 Budapest II. Kapás utca 55. Telefon: 201 6925

VÍZIVÁROSI GALÉRIA

NYITVATARTÁS: keddtől-péntekig 13-18 óráig; szombaton 10-14 óráig

...Eike kutatóárkai a tér tömbjeibe vezetnek. Terek különböző kombinációi jelentik az igazi feladványokat. Hiszen egy adott téren belül sok fajta megoldás létezhet, ha az alapvető feltételek adottak, azaz a tér lehetőséget biztosít a képzelet számára...
Mintha minden egyes galériát, csarnokot, sarkat, lépcsőfeljárót, plafont, ablakot és ajtót átrendezne, feltárná a láthatatlan átjárókat és az egész belső térhez hozzáillesztené ami a galérián kívül, a csarnokon, a plafonon, az ablakon és az ajtón túl található. Mindig kifelé igyekszik, minduntalan mozgásban van, soha nem elégszik meg azzal, ami evidenciaként az általa létrehozott konstrukció látványa által tapasztalható...
"A gúlából szaggatott kék fénysugár indult ki, egy rácsvonalat követve. Bobby nézte, s szinte látta önmagát, ahogy anyja nappalijában ül egyedül a behúzott függönyök mögött, ölében az ONO-Sendaival, ujjai a decken mozognak.
— Megy a jégtörő — mondta Beauvoir.
A kék pontok elérték a doboz falát. Beauvoir a deckhez nyúlt, és a koordináták megváltoztak. Az első beállítást újabb mértani mező váltotta fel. Bobby ráismert a rács közepén lévő narancsszínű téglalaphalmazra.
— Ez volt az — dünnyögte."
(Kurdy Fehér János: Világportré; Szöveg részlet: William Gibson: Neurománc 2)

Eike
1966 született Halle/Saale-ban
1987 a "Fisch" nevű független galéria alapítótagja Braunschweigben
1987—93 tanulmányok a braunschweigi Képzőművészeti Főiskolán; mesteriskola prof. G.Büttenbendernél
1994 díj a Modern Művészeti Alapítvány Dunaújváros-tól
1995 "Rudolf Wilke" nevü díj a braunschweigi várostól
1995/96 ösztöndíj Kunsthalle Nannen, Emden/Németország
Budapestben és Braunschweigben él és dolgozik.

A Vízivárosi Galéria támogatói:
Nemzetközi Kulturális Alap Képzőművészeti Szakkollégiuma,
Fővárosi Önkormányzat Kulturális Bizottsága,
II. kerületi Önkormányzat Kulturális Bizottsága,
Budapest Art Expo Alapítvány

EIKE

Megnyugtat, ha kétségbeesten, hogy látom a folyót, mert még mindig megvan. Ha boldok vagyok félek átnézni a folyón, mert az őserő kegyetlensége van benne. Nem véletlen, hogy azon a napon történik az akción. Ez a dátum dogmává romlott, egy hagyományos muszállyá, ami nem engedi, hogy gondolkozzunk. Ezért fontos, hogy manifesztáljunk egy másik lehetőséget arra az időre. A dolgokat folyamatosan próbálgatni kell. A művészet ennek egy módja. A változtatás kifejezése, kísérlet a megfoghatatlannal, mint a folyó.

eike - "Danube-experiment 1"
performance **1993. dec. 24.**
Budapest, Fő utca 3 Duna parton,
a Folyamat Galérianál

EIKE

eike "Danube-experiment 1"
performance 1993.dec.24. 18 orákor
kiállítás 1993.dec.20.-tól 27.-ig

Fő utca 3 és Folyamat Galéria
Budapest, Fő u. 3, Duna parton
HTI HighTechIdentity-tervezete

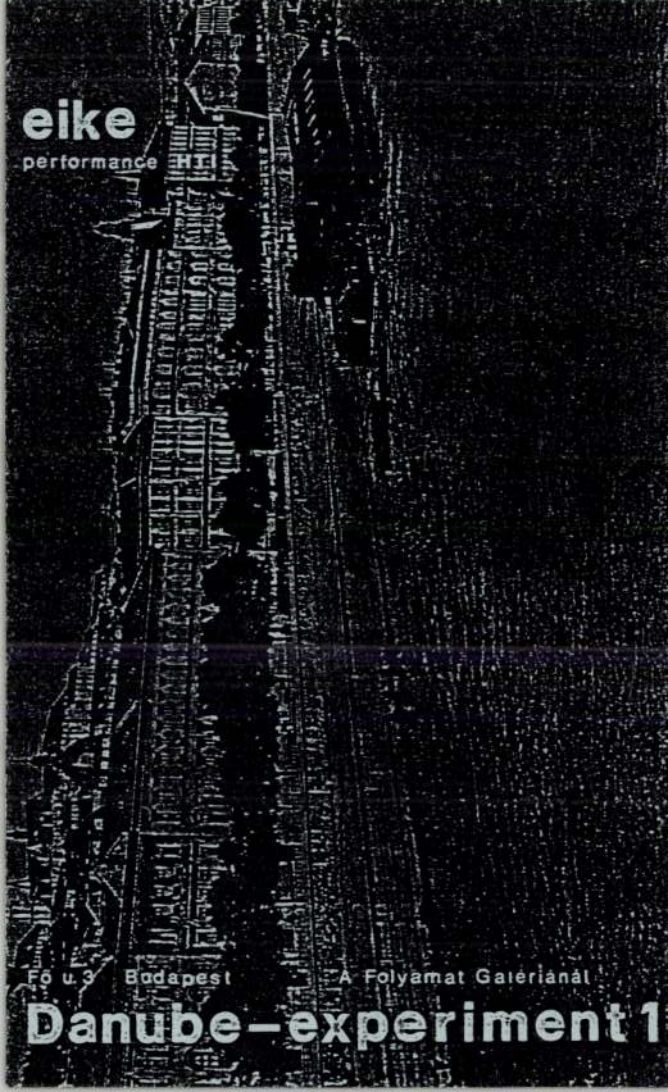
eike
performance HTI
Fő u. 3 Budapest
A Folyamat Galériánál
Danube–experiment 1

eike „Leszállóhely" *térinstalláció*
Liget Galéria 1994 nov. 25 - dec. 9.
megnyitó: nov. 25 - 18 órakor egy *akcióval*
Budapest, Ajtósi Dürer sor 5.
nyitva: kedd kivételével naponta 14-18 óráig

LIGET GALERIA

a ~~HITEC IDENTITY~~ project

@ egy paralel-grafika világszerte lehívható *computer*-modemen keresztül a „digitális szigeten" a 227-9235 telefonszámon
a related image on the "digital island" is accessible worldwide by computer modem, tel. 0036-1-227-9235

Markoja Csilla

Bp. Hevesi György 46.
1156

eike „Leszállóhely" Liget Galéria Budapest

@ modemen keresztül a „digitális sziget" (0036-1)-227-9235 számán

EIKE

Óbudai Pincegaléria
Bp. III. Fő tér 1.

Beöthy Balázs
Eike
Pereszlényi Rolland

Egy estés kiállítás, 1992. október 15én, délután öttől este nyolcig.

(a Fővárosi Képzőművészeti Alap támogatásával)

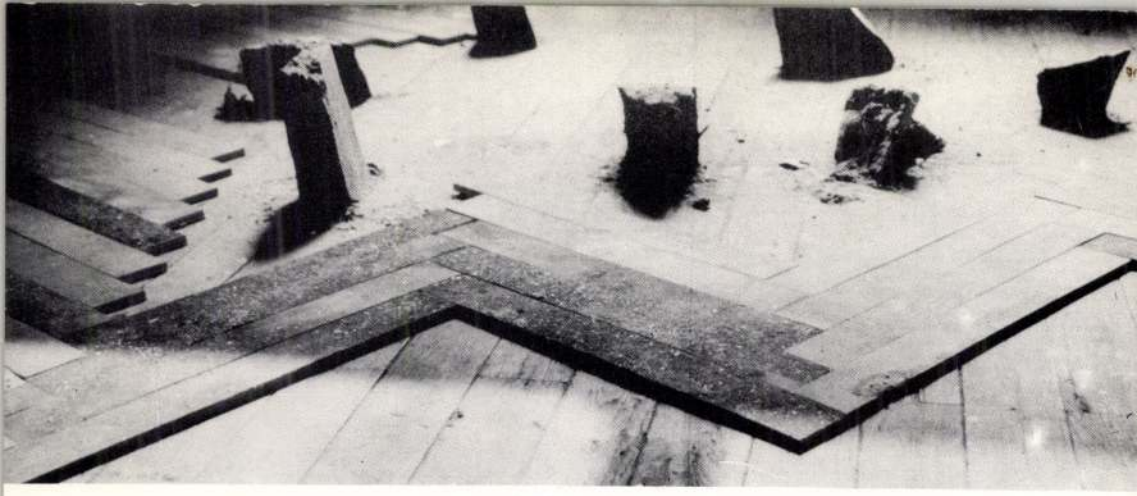

nyiszor. A kalauz végigmegy, és minden kocsiban elkiáltja.
avak a tanulságos tárgyakon, megérkezés, zaklatottság. A

ifékocsi nem áll meg sehol, csak a végállomáson, és le volna
on, még egy rundót. Nem sietnek széjjel zaklatottan, hogy
ni tőle, aztán indulás vissza.
a törvény a mi oldalunkon áll, emitt, talán, a szín változik.
ál, mutat, válik össze, teljesül felébe és jelent külön bármi

[Részlet, Tévedés] Szijj Ferenc

EIKE

EIKE

Idő-eltolódás

installációk

1998. május 12 – június 7.

megnyitó: május 12., 19.00, akció Várnai Gyulával

Óbudai Társaskör Galéria

Budapest, III. Kiskorona u. 7.

hétfő kivételével 14.00-18.00

támogatók: Nemzeti Kulturális Alap, Fővárosi Képzőművészeti Alap

Fotó: „Artificial Intelligence"

eike@samson.aszi.sztaki.hu

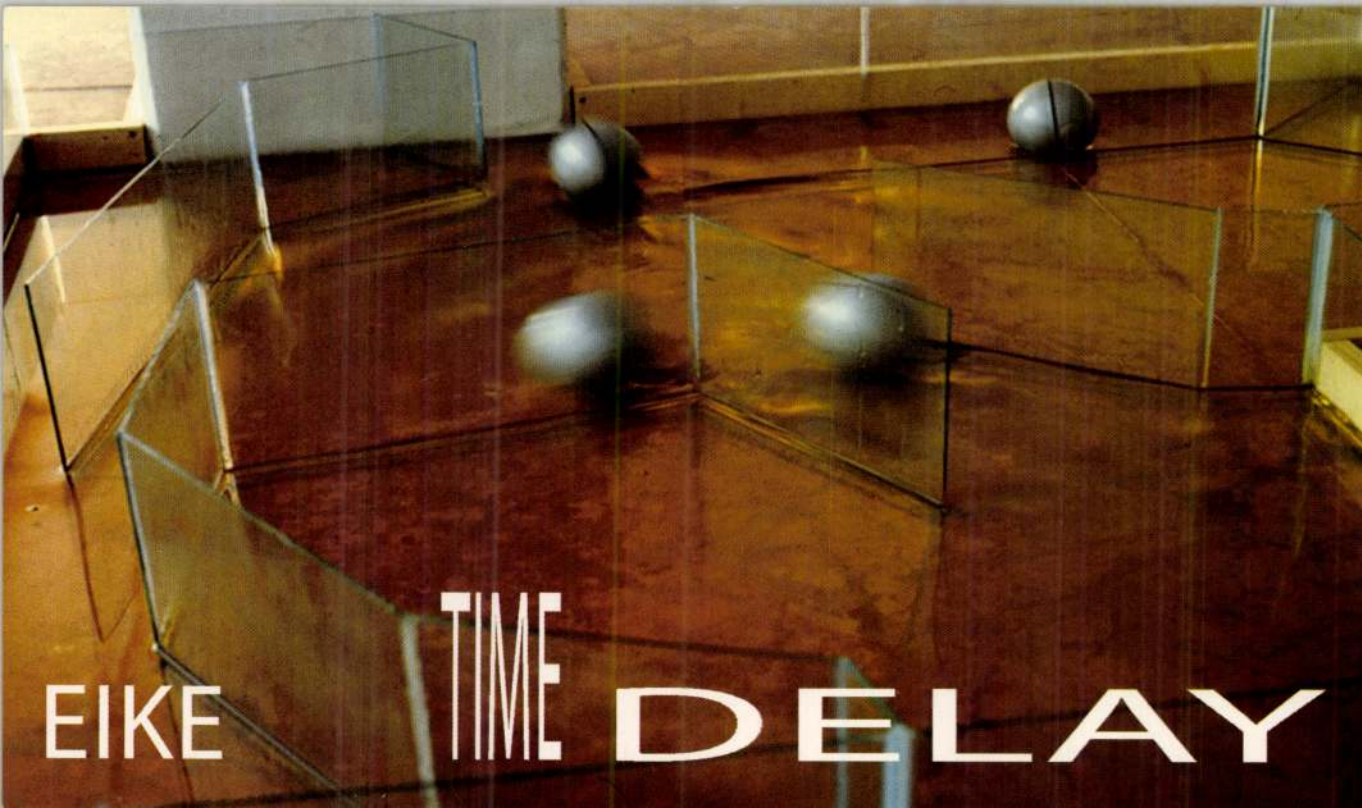
EIKE
TIME
DELAY

EIKE

Köszönetet
mondunk
mindazoknak, akik

HORVÁTH GYULA

búcsúztatásán részt vettek, fájdalmunkban osztoztak.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

(20297/1H)

Hálás szívvel
mondunk köszönetet
a rokonoknak,
barátoknak, ismerősöknek
és mindazoknak, akik felejthetetlen,
drága halottunk

ID. GAVRILETE ANTAL

temetésén részt vettek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, mély fájdalmunkban osztoztak.

GYÁSZOLÓ FELESÉGE ÉS GYERMEKEI

(20438/1H)

Ezúton mondunk
köszönetet
a II-es bel „A" oldal nővéreinek
és orvosainak édesanyánk,

ÖZV. KATONA LÁSZLÓNÉ

lelkiismeretes és odaadó
ápolásáért.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

(20511/1K)

Autós, motoros tanfolyam
indul szeptember 30-án az
AuTÓTh Autósiskolában.
Jelentkezni: Vasmű út 41-ben
Telefon: 312-333/144
(19845/8H)

Kisapostagon, a 6-os főút mellett 180 m2 nyitott csarnok, 1300 m2 területen eladó. Földvédelmi járulék befizetve. *Érdeklődni:* 06 (60) 392-026. (20427/1K)

APRÓHIRDETÉSEK

ALBÉRLET

NAGYVENYIMEN családi ház nagy garázzsal havi 25.000 Ft-ért kiadó. Érdeklődni: 311-845 vagy 311-669. (20483/1K)

BÚTOROZOTT garzon kiadó. Érdeklődni: pénteken, vasárnap 16-18 óráig Korányi u. 3. I/3-ban. (20496/1H)

EGYSZOBÁS lakást bérelnék. Érdeklődni: 400-520-as telefonszámon, 8-18 óráig. (20497/1H)

MEZŐFALVA, Vörösmarty u. 22-ben kétszoba összkomfort és különálló szoba, konyha ALBÉRLETBE kiadó. Érdeklődni: 383-745, Damjanich u. 14-ben. (20524/1K)

ÁLLÁST KÍNÁL

BÖLCSŐDÉK Igazgatósága keres szabni tudó varrónőt. (Nyugdíjas is lehet). Jelentkezni lehet: Dunaújváros, Bartók B. u. 6/b. (20458/2H)

VAGYONVÉDELMI cég kulturált megjelenésű 180 cm feletti, vizsgázott biztonsági őröket felvesz dunaújvárosi munkahelyre. Telefon: (1) 217-4300, 9-16 óráig. (20459/2H)

VIDÉKI acélszerkezet szerelésre és burkolásra fiatal lakatosokat várunk szombaton 8-17-ig. Nagyvenyim, Ady u. 16. (20481/1K)

BT. felvételre keres szobafestő-mázoló, tapétázó szakembert. Jelentkezni: 06 (30) 472-476-os telefonon vagy 18 órától (25) 499-147. (20482/1K)

A DUNATEXT Kft. azonnali belépéssel keres varrodájába termelésvezetőt. Jelentkezni: Arany J. u. 55., 8-15 óra között. (20503/1K)

AZ ME Dunaújvárosi Főiskolai Kar Tanárképző Intézete adminisztratív ügyintézői munkakörbe felvételre keres gyakorlott számítógépismerettel (Word, Excel) és angol nyelvismerettel rendelkező munkatársat (középfokú nyelv vizsga előnyt jelent). Jelentkezés a Főigazgatói Hivatalban lehet, földszint 109-es szoba. (20532/1H)

HÁZTARTÁSI és festék szaküzlet felvételre keres érettségivel rendelkező, szakképzett eladót. Jelentkezni: személyesen az üzletben Dunaújváros, Szabadság út 1. (Átrium üzletsor) (20196/2H)

ÁLLAT / NÖVÉNY

OLCSÓN eladó kárpitos kanapé 2 db fotellal, gyerekszekrénysor, gyerek íróasztal székkel, franciaágy és Lucnik varrógép. Érdeklődni: Mezőfalva, Petőfi u. 2. este. Telefon: 06 (30) 471-540. (20510/1K)

HASZNÁLT, de kitűnő állapotú bútorok és automata mosógép eladó. Együttes elvitel esetén árengedményt adok. Érdeklődni: egész nap Mezőfalva, Damjanich u. 27. (20520/1K)

CSALÁDI HÁZ / NYARALÓ

KULCSON 80 m2 paraszthház, 2700 m2 földdel eladó. Gazdálkodásra, állattartásra alkalmas. Telefon: 06 (30) 487-690. (20321/2K)

CSALÁDI ház eladó Adony, Vasút út 18. Érdeklődni: Zrínyi út 59. (20326/1K)

KULCS Virághegyen belterületi tetőtér-beépítéses hétvégi ház eladó. Fűtés, víz, villany, fűtött garázs, teljes összkomfort. Esetleg városi lakásra cserélném. Érdeklődni: (60) 392-321, (30) 424-441. (20011/4K)

CSALÁDI ház a Jókai utcában eladó. Kétszobás, összkomfortos, 724 m2 saroktelken. Érdeklődni: 06 (60) 392-924-es telefonon. (20436/3K)

RÁCALMÁSON családi ház eladó. Érdeklődni: Martinász u. 26. 340-885. (20463/2K)

ELADNÁM, vagy két belvárosi lakásra cserélném Nagyvenyim, Dózsa Gy. u. 10/1. szám alatti 2+2 félszobás, 7 éves tetőteres házam. Melléképület 40 m2, mely műhelynek, üzletnek, lakásnak kialakítható. Érdeklődni: helyszínen délután. (20464/1K)

ELADÓ háromszobás, ebédlős, összkomfortos családi ház Újtelepen. Irányár: 5.800.000 Ft. Városi lakást beszámítunk. Érdeklődni: Thököly u. 15., egész nap. (20488/1K)

ERCSIBEN négyszoba-összkomfortos, 118 m2-es, telefonos családi ház 1180 m2, gondozott kerttel eladó. Érdeklődni: 06 (1) 111-1379. (20517/1K)

GARÁZS

VOLÁN-telep elején aknás garázs eladó. Érdeklődni: 430-658, (20) 451-149 telefonszámon. (20487/1K)

GÉP / SZERSZÁM

LEHEL hűtőszekrény, 175 literes olcsón eladó. Érdeklődni: 405-123-as

ÚJ-VASMŰ úti kétszobás jó fekvésű, erkélyes lakás eladó Vasmű út 43. IV.2-ben. Érdeklődni: 15 óra után és hét végén egész nap. (20377/2K)

TÉGLAÉPÜLETBEN kétszobás, II. emeleti lakás, uszodával szemben eladó. Irányár: 1.600.000 Ft. Érdeklődni: Rácalmás, Dózsa Gy. u. 38. (20389/3K)

BÉKE térrel szemben földszinti, háromszobás lakás eladó. Érdeklődni: 313-626, 16 óra után. (20397/2K)

ELADÓ 2+3 félszobás, 89 m2-es, földszinti lakás. Kisebb lakást csereként beszámítok. Érdeklődni: 323-902, 18 óra után. (20421/1H)

A VASMŰ úti Óra- és Ékszerbolt fölött kétszobás, felújított, tetőtéri lakás eladó. Telefon: (30) 570-595. (20432/2K)

ELADÓ 1+2 félszobás, 63 m2-es lakás. Dunaújváros, Berkenye köz 2. fszt. 2. (Bagolyvár) (20443/3K)

ÚJ-VASMŰ úti, földszinti, erkélyes, kétszobás lakás azonnali költözéssel, sürgősen eladó. Érdeklődni: Vasmű út 63. fszt. 3. (20286/4K)

ELADÓ másfél szobás, földszinti, 44 m2-es lakás, irodának, üzletnek alkalmas, Dózsa Gy. úton. Telefon: 402-050. (20449/2K)

BATSÁNYI utcai háromszoba-hallos lakás nagy balkonnal, IV. emeleten szép kilátással a Dunára, igényesen átalakítva, a házban lévő fűthető garázzsal vagy anélkül eladó. Ára: 3,4 milló plusz 800 ezer Ft. Érdeklődni: (25) 313-026. (20310/2K)

DUNAÚJVÁROS, Lajos király krt. 8. V. 3. kétszoba-hallos lakás eladó. Érdeklődni: mindennap 17 óra után. (20473/1K)

MÁRCIUS 15. tér 2. VIII. 1. alatti, 59 m2-es lakás azonnal beköltözhetően eladó. Érdeklődni: 06 (60) 392-307, (25) 340-438. (20477/2K)

53 m2-es, kétszoba-hálófülkés, igényesen felújított lakás 1.500.000 Ft-ért eladó vagy 1+3 félszobásra cserélendő ráfizetéssel. Bármilyen megoldás érdekel. Érdeklődni: 06 (60) 394-709 vagy 407-145. (20484/1K)

HÁROMSZOBÁS, igényesen kialakított, földszinti lakás téglaépületben eladó. Technikum városrész. Érdeklődni: 323-619, délután. (20516/1H)

OKTATÁS

BALETT-TANFOLYAM indul október

SZEMÉLYAUTÓ

1984-ES Fiat Uno 1,4 TD eladó. Érdeklődni: 06 (30) 593-186. (20455/2K)

FIAT Uno 75 i.e., 1987-es, ezüstmetál színű, 1465 m3-es, injektoros, katalizátoros, napfénytetős, vonóhoroggal ellátott, megkímélt állapotban eladó. Telefon: (25) 402-067. (20057/5H)

POLSKI Fiat 126-os, 60.000 km-rel, kitűnő állapotban, műszaki 1997. május 31-ig érvényes, első kézből, piaci áron eladó. Telefon: 06 (30) 477-492, (25) 403-229 este. (20470/2K)

1985-ÖS évjáratú Skoda 120 GLS személygépkocsi reális áron eladó. Érdeklődni: (25) 406-601, 19-20 óra között. (20495/1H)

1984-ES, 1600 cm3-es benzines VW Passat sürgősen eladó 290.000 Ft-ért. Mezőfalva, Váci u. 4. (20502/1K)

BARKAS nyolc személyes, 10 éves, jó állapotban, 1997. szeptemberig műszakiztatva eladó. Érdeklődni: 323-430-as telefonon vagy Dunaújváros, Tavasz u. 1. III. 1. (20519/1K)

1988-AS Polski Fiat 126-os 2 év műszakival reális áron eladó. Érdeklődni: 405-170-es telefonon. (20527/1K)

SZOLGÁLTATÁS

ÁLLVÁNY, zsalukölcsönzés és fuvarvállalás 1,5 tonnáig. Telefon: 340-363. (16118/27H)

WAKOND DUGULÁSELHÁRÍTÁS! Garanciával, vidékre is. Telefon: 06 (30) 462-839. (19903/8K)

REDŐNY, reluxa, szalagfüggöny, harmonikaajtó kedvező áron! September 30-ig szállítás és szerelés INGYENES! Telefon: (25) 323-295 (18265/48H)

DUGULÁSELHÁRÍTÁS bontás nélkül. Azonnal, vidéken is. Telefon: 06 (60) 392-394, (25) 432-535. (14911/58K)

AKCIÓ! Redőnyök fából, műanyagból, alumíniumból, reluxák, szalagfüggönyök, térelválasztók, harmonikaajtók, garázskapuk 5% kedvezménnyel. Telefon: (25) 361-162. (19859/20H)

MINDEN típusú **asztalosmunkát** vállalunk. Telefon: (25) 340-530, (25) 340-175. (20408/2K)

KETTŐS könyvelésben jártas vállalkozó könyvelést vállal, teljes ügyintézéssel, visszamenőleges adatfeldolgozással a megye területén. Érdeklődni: (25) 430-658. (20489/1K)

TELEK

KULCSI 200 négyszögöles telek, 30 m2-es gyári faházzal sürgősen eladó. Érdeklődni: 06 (60) 392-307, (25) 340-438. (20478/2K)

ÉPÍTÉSI telek eladó Kulcs belterületén. Nagyméretű, kedvező fekvésű. Telefon: (25) 312-322. (20507/1H)

KULCSON 280 négyszögöles építési telek eladó. Busz, vasút, 6-os főút közel. Telefon: 340-547. (20509/1K)

DUNA-parti hétvégi telek 30 m2 alapterületű blokk épülettel áron alul, sürgősen eladó. Érdeklődni: Vigadó út 16. IV. 1. Telefon: 426-136. (20514/1K)

ELADÓ 280 négyszögöles telek, rajta 28 m2-es faház, alatta ugyanakkora konyha, kamra, spejz, az autós tanya mögötti teleksoron. Irányár: 550.000 Ft. Telefon: (25) 312-785. (20536/1K)

ÜZLET / IRODA

VÁROS központjában telefonos irodahelyiségek kiadók. Érdeklődni: 311-138, 311-225 telefonon. (20388/3H)

ÜZLETHELYISÉGET keresünk Dunaújvárosban, max. 60 m2. Telefon: (25) 383-817, (30) 445-301. (20474/2K)

VEGYES

RENDKÍVÜLI ENGEDMÉ
REDŐNY, reluxa, harmo
szalagfüggöny. Egysz
extráig. Ezt Önnek i
Kérje teljes kollekc
tását udvarias és
menedzserünktő
361-164, (22) 452

WESTU
Holland kilós, valamir
50,- és 100,- Ft/db-os
ruhavásár lesz hétfőn (szepte
30-án) 9-17 óráig az MMK-b
Boltok: Vasmű út 23.
Vörösmarty u. 17. (Technikum)

KÉSZPÉNZÉRT mosógépet, centr
gát, hűtőszekrényt, porszívót, v
rógépet, hangszereket, sports
reket veszek. Dunaújváros, Szó
út 30., Bővíz. (19902/4K)

INGATLANÜGYLETÉT országos **ele**
ronikus adatbank hálózat út
bonyolítja a „Perspektíva" Ing
lanközvetítő Iroda. Címe: Dunc
város, Dózsa Gy. út 25/A. Telefo
fax: (25) 313-058/16 mell
(20339/2K)

JÓ állapotú PEG-PEREGÓ baba

JEGYZET

EGY ANEKDOTÁZÁSRÓL ANEKDOTÁZVA

Most elanekdotázok önöknek valamit valakiről, aki elanekdotázott nekem valamit valakiről. Lámcsak, ilyen áttételesen terjednek a történetek, amelyeket persze önök is továbbadhatnak, hogy a folyamatosság meg ne szakadjon.

Élt Fehérvárott egy könyvtáros, Csukly Alajosnak hívták. Művelt, értelmes, jó ízlésű, sokoldalú ember volt, s ami talán még ennél is fontosabb: kedves, rokonszenves, vonzó fiú, akire most, évtizedek múltán is szeretettel és nagy megbecsüléssel emlékeznek. Lozji nagyon szeretett mesélni, anekdotázni, élvezettel művelte ezt a jellegzetes magyar elbeszélő formát stílust. Legalapvetőbb dotája az ő tatár származt. Mi igaz belőle, mi tudja. Mindenesetre tenni ehhez, hogy nyszőke haja és kék szeme volt, t egyáltalában nem snak. Többször halle hol így, hol úgy e, első ízben egy nyári zás alkalmával. Ketten egy kisvendéglő kertheében, s ő váratlanul beleit, állította: az ő ük-ükapja kly Mehemed volt, egy tös szolgálatban álló tanár főzt, s a török hódoltság vége fez a Mehemed töltötte be Pécs lső beglerbégjének tisztét. hány kalandjának, végvári jatöréseinek története után bizonyára látva rajtam az kdotáknak kijáró hívő-hitetséget — rámreccsentett a d, angyalarcú, kékszemű Gyula is megemlékezett róla egyik regényében.

Nos, a Csukly-anekdota szerint e Simli Mariska kispolgári családban született, elvégezte az elemi, majd a polgári iskolát, s szépecskén pártában maradt, nem lehetett tehát valami nagyon vonzó nőszemély. Bizonyára szülei tartották el egy ideig. Hogy azután miből élt, azt nem tudhatni, mert minden vállalkozásába belebukott. Ismert figurája volt Fehérvárnak — őt nem lehetett fel nem ismerni, mert télen-nyáron reverendában és cilinderben járt; jellegzetes századvégi kékharisnya lévén méltán szolgálhatott és szolgált karikaturisták és élclapszerkesztők számára modellként. Bőven éltek is ezzel a lehetőséggel, különösen már akkor, amikor néhány, hamvába holt újságalapítás után felköltözött Budapestre, s ott próbálkozott tovább. Lojzi szerint az akkori legnevezetesebb élclapnak, a Borsszem Jankónak főszerkesztője, aki hol Porzó, hol Csicseri Bors néven jegyezte írásait, s akinek valódi neve Ágai Adolf volt, nos: még ő is beemelte állandó figurái közé — valóban ott szerepel emlékezetes alakjai: Mokány Berci, Bukovay Absentius, Tojás Dániel és Spitzig Icig között Z. Kotlik Zirzabella, a széplélek vénleány is, aki Lojzi szerint nem volt más, mint Simli Mariska.

Szegény Simli Mariska csak néhány éven át partizánkodhatott a pesti irodalom berkeiben, de ez idő alatt azért kiadót látott egy regénye „Egy budapesti

Az új érzékelés művészete

Öt kísérlet a valódi virtualitásról: Eike tárlata Dunaújvárosban

A fémállványon álló kockákban egyrészt önmagunkat bámulhatjuk, másrészt pulzáló fénypászmákra tekinthetünk — első axióma: az utóbbi az érdekesebb. Olyan fontos szabály ez, hogy a néző magamagát nem is látja a végtelenbe tűnő fényben (amelyben a megszervezett terek szigorú szabályok szerint folynak egymásba), kukkolóként pillant csak a „virtuális űrbe". Viszont minden elmozdulására módosulnak az alakzatok is — csak a végtelenség érzete örök. A mű címe Hálózat.

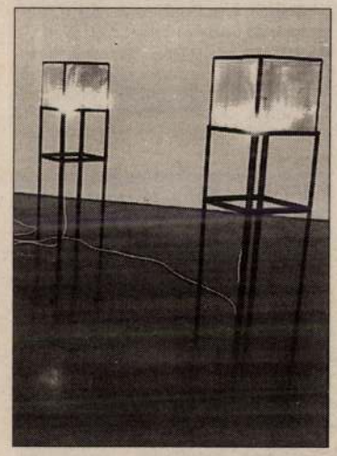

Eike Berg (Eike) hat éve Magyarországon élő német képzőművész öt munkából álló installációját tekinthetik meg az érdeklődők e hetekben a dunaújvárosi Uitz Teremben. A Modern Művészetért Közalapítvány szervezte tárlaton ezúttal az érzékelésről szerezhetnek nem egy új — és szerényen szólva is izgalmas — tapasztalatot a vendégek. Eike ugyanis a számítógépes kultúra egyik jelszavát — „a jövő útja a virtuális valóság": ebben is van valami, mégpedig pénz, sok, gondoljunk csak a terület két uralkodó, ipari méretekben is jelentkező műfajára, a horrorra és a pornóra — nemes egyszerűséggel megfordította. A „valódi virtualitás" nála mégis több, mint szépen csengő szócsere. A művek egyszerre mesélnek az Eikét foglalkoztató ismeretelméleti problémákról — az érzékelés korlátait oldja fel például a „Bővítés", ahol a periszkóp elvén működő szerkezet kismértékben ugyan, de kitágítja a szem számára befogható teret (itt és most a dunaújvárosi utcaképet): többet látunk ugyan, de nincs torzítás, halszemoptika, gigantposzter —, ugyankkor mozgósító felhívásként is felfoghatók. Részletek a tárlathoz mellékelt ismertetőből: „Minták és kísérletek a törvénytelen gondolkodás megkezdésére is. (...) Nem a kísérlet sikere a lényeg, hanem a lehetetlennek tűnő gondolkodás." Eike fontos kérdéseket tesz fel. Létrehozható-e virtuális tér számítógép nélkül? „Hálózat". Túllépheünk-e az érzékelés évmilliós határain? „Bővítés". A számítógép tudatosságával kapcsolatos kérdésre egyszerűnek tűnő játékkal felel — a „Mesterséges intelligencia" ceruzaelemmel működő gömbjei véletlenszerűen járják be olajozott útjukat a labirintusban, kis türelem és némi szerencse segedelmével rájöhetünk: tényleg mindenhová eljutnak. A „Ne bízz a használati utasításokban!" komplexitásával ejt rabul. Itt a kompozíció („hangkép és képhang") egyben a gondolkodási sémák feloldására tett kísérlet. Az Internet dimenzióit és kommunikációs lehetőségeit a „Meztelen szem — kísérlet 2" aknázza ki (http://www.sztaki.hu/sztaki/gallery.html).

Néhány éve, évtizede új, ráadásul *radikálisan más* kultúra körvonalazódik (mit körvonalazódik: itt van!). Eike tárlatán erről, az új érzékelésről és művészetéről kapunk képet... **-nyzs-**

Fotó: *Vohlmann György*

Színház, tánc, komoly- és könnyűzenei koncertek...

A fehérvári színház most is sokféle igénynek akar megfelelni

Évről évre nő a bérletesek

Kulturmix

Agárdi művésztelep

A fehérvári önkormányzat és az Alcoa-Köfém Művelődési Ház közös rendezvényeként október elsején, 16 órakor Székesfehérváron, az Alcoa-Köfém Oktatási és Közművelődési Klubházában nyitják meg a 7. agárdi nemzetközi művésztelep alkotóinak kiállítását.

Az ember tragédiája

Székesfehérváron, az Evangélikus Gyülekezeti Házban (Szekfű Gyula utca 1.) szeptember 27-én, pénteken 19 órakor Román Károly tart előadást Madách Imre: Az ember tragédiája című drámájáról.

Hírszerkesztő kurzus

A Független Médiaközpont által szervezett helyi televíziós hírszerkesztői tanfolyam megnyitóját tartják október elsején, 11 órakor Székesfehérváron, a Malom utca 6. szám alatt, a Táncházban. A tanfolyam október 12-én, 15 órakor ünnepélyes diplomaosztóval zárul — értesíti az érdekelteket a Fehérvár Televízió.

Évadnyitó koncert

A fehérvári Szent István Művelődési Házban szeptember 28-án, szombaton 11 órakor évadnyitó hangversenyt rendeznek. A Werner-kórust Milcsinszky Alajos vezényli. A belépés díjtalan.

Tanulj játékosan!

A fehérvári Öreghegyi Közösség Házban működő Sólyom természetbarát és környezetvédelmi stúdió

DIVER

VIDEÓINSTALLÁCIÓ

BÚVÁR

eike

eike

Budapest

***Mű-Terem** Galéria*

1994. április 2-től 13-ig

Megnyitó 18 óra

Dohány u. 16-18

A PILLANGÓ-HATÁS

NEMZETKÖZI SZIMPOZION

A FELFEDEZÉS ELŐTTI PILLANAT
nemzetközi szimpozion az elfelejtett és előre nem látható médiatechnológiáról és médiaművészetről

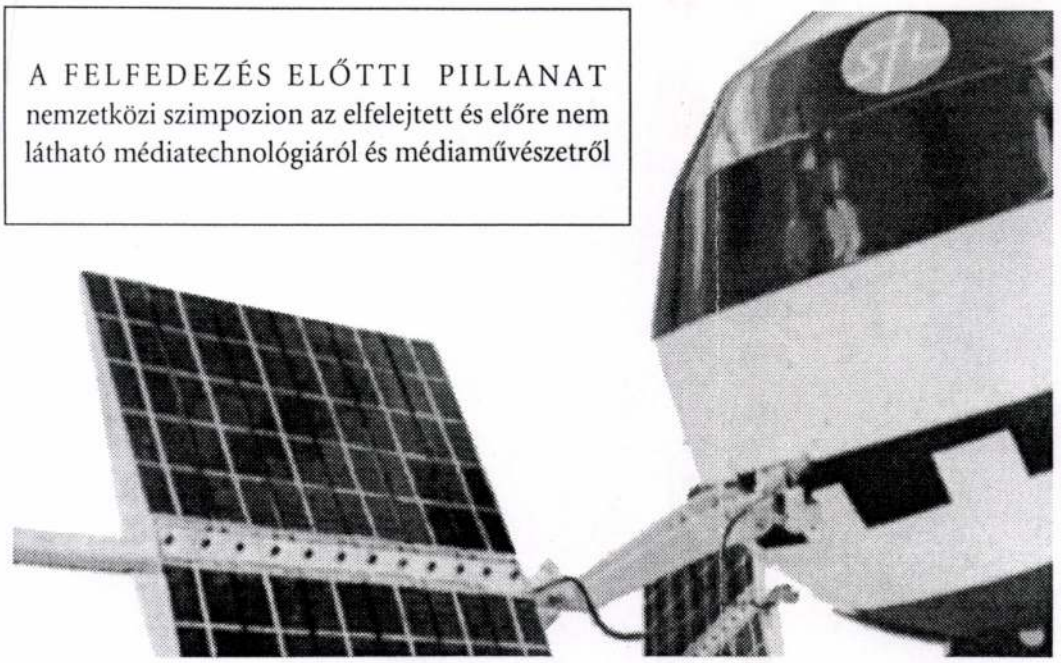

A PILLANGÓ-HATÁS megnyitóját követi A FELFEDEZÉS ELŐTTI PILLANAT című, kétnapos szimpozion, amelyen tizenhét nemzetközi hírű média-teoretikus, kognitív disszidens, író, filozófus, művész, kritikus, kurátor és Internet-szakértő találkozik, hogy megvitassa a média-technológia történetét és szerepét a művészetben, illetve elemezze a média-művészet jelenlegi helyzetét és jövőjét. A gép születésétől az információs környezet létrejöttéig vezető folyamatot áttekintve, a hozzászólók olyan területeket érintenek, mint az ember az elektronikus tájban, kommunikáció a tömegek által használt virtuális világokban és az interface-metaforák az interaktív médiában.

(szinkron tolmácsolással)

JAN. 22., HETFŐ

10.00 *Bevezető*
VÁMOS Tibor, Magyarország
A Magyar Tudományos Akadémia tagja, a Soros Alapítvány kuratóriumi tagja

10.30 Peter WEIBEL, Ausztria
Az intelligens kép

11.15 Victor BURGIN, USA
A darabokra tört kép

12.00 Szünet

12.15 Marina GRZINIC, Szlovénia
Rekonstruált fikció

13.00 EIKE, Németország/Magyarország
A puszta szem - kisérlet
Egy újabb lépés a háromdimenziós televízió felé: performance 30 percben

13.30 Ebéd szünet

14.30 Valentina VALENTINI, Olaszország
Az ember és az elektronikus tájkép

15.15 Richard KRIESCHE, Ausztria
Az információs környezet metafizikája

16.00 Szünet

16.15 John Perry BARLOW, USA
Az újratapasztaltatott információ

17.00 George LEGRADY, Magyarország/USA
Interface-metaforák és új narratívák az interaktív médiában

17.45 Szünet

18.00 Ivan Ladislav GALETA, Horvátország
Humus -> Virág-> Butter Flay (Effect)

JAN. 23., KEDD

10.00 Siegfried ZIELINSKI, Németország
Bevezető a technológiai képalkotás egy más/másik történetéhez

11.15 Tibor VÁMOS, Magyarország
Pillangó és káosz - teremtő és békés értékrend

12.00 Szünet

12.15 Timothy DRUCKREY, USA
Vad természet, avagy a Bukás társadalma (Jegyzet Adilkno-hoz)

13.00 Jochen GERZ, Németország/Franciaország
Az örökké változó anyag és az idő örök visszatérése

13.45 Ebéd szünet

14.45 Werner KÜNZEL, Németország
A gép születése: Raymundus Lullus és találmánya

15.45 Jean-Paul FARGIER, Franciaország
A televízió hatása Duchamp and Co.-ra

16.30 Szünet

16.40 Karel DUDESEK, Németország/Ausztria
Van Gogh Televizió: Világok belülről

17.20 Kathy Rae HUFFMAN, USA/Ausztria
A Szibériai Egyezmény és az orosz kiber-valóságba való utazás művészete

18.00 STEINA VASULKA, Izland/USA
Néhány észrevétel az installációkról
Violin Power (A hegedű hatalma)
interaktív performance

MŰCSARNOK
TÖRLEY TEREM
JAN. 22., HÉTFŐ
JAN. 23., KEDD
1996

Partnerek:

GOETHE-INSTITUT

Osztrák Kulturális Intézet
Francia Intézet

EIKE

EIKE

megírva

Eineder József

1809. ben természet
után festette Tata
látképét. vízf. a szép-
művészeti Múzeumban.
Mondja Siklóssy,
de azért jó lesz utána
nézni.

Sik Kuny 17. l.

Fábry János (nekr.) II. 57.

Énekes

I.

LykaMagyműI800-50
49,377.I.

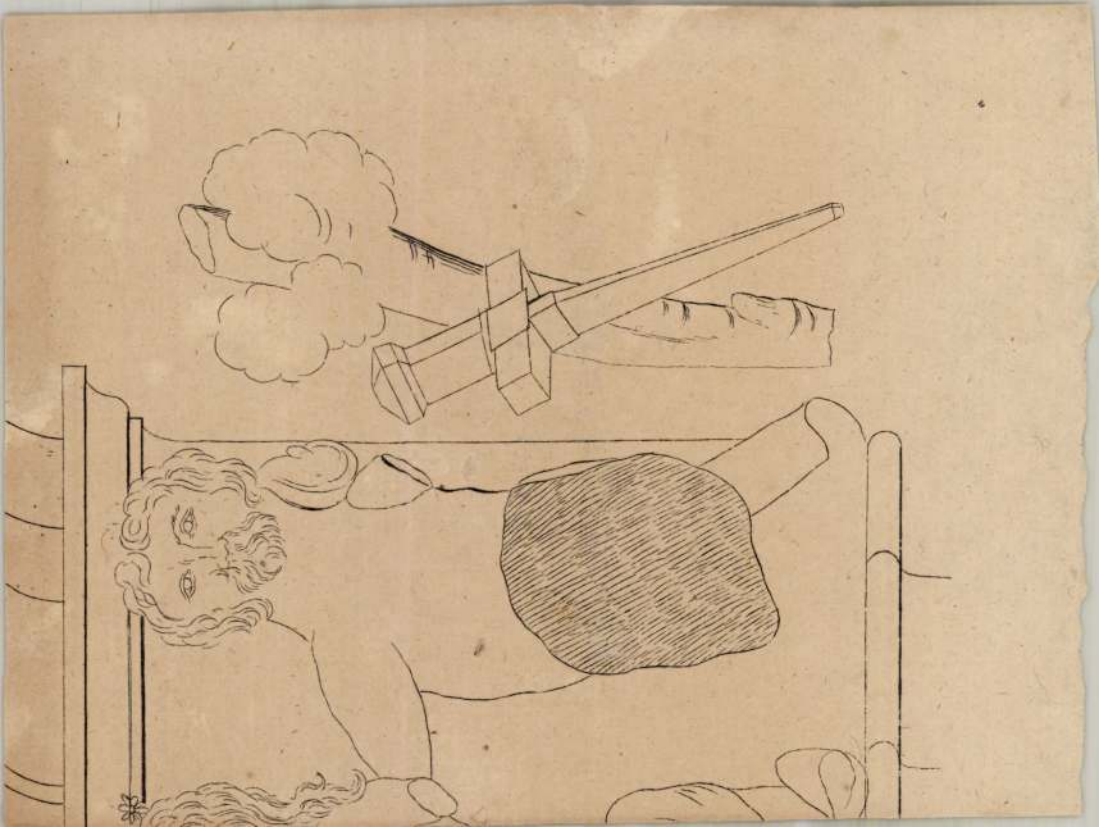

Einer Frigyes

"Részlet a regensburgi székesegyházból" c. müvét megvásárolta a Magyar Müegylet, a részvényesek közötti kisorsolás céljából,-közli a lap Irodalom és Müvészet c. rovatában.

Családi Kör, Bp. 1863. juli. 26.
IV. évf. 3o. sz. 556-557 lap

Eintinhofer Márton, Kőművesegéd,

† 1781. Pozsony

Pressburger Zeitung

1781, 32. sz.

EINLER, Franz, pozsonyi pallér

F. E. Maurerpolier, 2 éves fia meghalt. (1812, 501 l)

Preuburger Zeitung
(Genthon)

EINRINHOFER, Martin, pozsonyi kő-
művesmester

M.E, Mauvergesell, +36 éves korában, 1781
április 6. (1781, 34. szám, 7.l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

K. Einschenk

MDK

1898-ban javította a brenndorfi templom orgonáját.

Das Burzenland. IV. 1. E. Zeidelius kiad. Brassó 1929

eml. h. 223. old.

MDK

Einker Ferenc

Nagyanyó, of.

Arcképfestők. N.Szal. kiáll. 1930. okt.

Eineder Jos.

Tata. T. 6459.

A középtért a város és a vár foglalja el a hozzá tartozó tóval, a háttért hegyek képezik, az előtérben három tehén és két birka legel, mig az uton jobbról két asszony közeledik. Felirata kéziirással:

Allgemeine Ansicht von Dotis (Tata) in Ungarn, Komorner Comitats von der Strasse nach Komorn, oder von der West-Seite gegen Ost aufgenommen.
alól jobbra: Aufgenommen von Jos. Eineder nach der Natur im Jahre 1809.

Aquarell, mér. 35 : 50.5 cm.

Szn. 592-98
112-98-1972.

Eineder

Ltáb I. 56.
III. 122

MDK.

Kiss Ferenc

Kiállitási kritika

Esti Hirlap 19 66 juli.23.

MTA.

Ø Einbeck Adolf

sopron templomfestő

Leszkovszky György

tervei szerint Fun-

cser Móricca együt

kifestette a sopron

ág. ev. templomot

1930-ban.

Ziermann, Ludwig

Von Kirche zu Kirche,

von Predigtstätte zu Pre-

digtstätte ... in unser

Gotteshaus.

Sopron, 1934. 54, 86 l

~~Decurio VI. 211.~~

EINBECK GOTTFRIED, posztósmester

Az 1627-ben kiadott artikulusokat 1724.nov.8-án a céh által kiadott és Danapf Samuel céhmester, Einbeck Gottfried és Millner János mesterek aláírásával ellátott oklevélben 3 articulussal bővitették. 151.old.

DÁVIDHÁZY ISTVÁN: A soproni posztósok legénycéhének társpohara 150.old

Soproni Szemle, Helytört.folyóirat, XXX. 2.sz. Sopron, 1976

GOTTFRID EINBÖCKH, posztósmester

"Erstlichen Nach deme Anno 1708:den 27-ten Juny vor ei
nen ganzen Ehrsahmen Handwerokh erschienen.die Deputier
tealt gesallen Samuel Danapf und Joannes Potter:uns geho
sambst zuunernehmen gegeben,wie das eine Löbl/iche/Bruede
schaft mit genehm Haltung der Herren Beysitz-Maister
alls Zacharias Heinerich und Gottfrid Einböckh einhöllig
beschlossen..." 151.old

DÁVIDHÁZY ISTVÁN: A soproni posztósok legényczéhének
társpohara 150.old

Soproni Szemle, Helytört.rolyóirat, XXX. 2.sz.
Sopron, 1976

Einzeniger Ferenc
festő

Esztergomban Babits barátai
hőseher tartozott.

Kaposi Endre: Ferenczy Béni művésztelepe Esztergomban.
Művészet, 1970.augusztus - 10. lap

Linczinger Ferenc, festő

Esztergomban dolgozott. Műgyüjtő is volt. 1917-18-ban megmentett a beolvasztástól egy Zöch Philipp órát.
366. old. 19. jegyz

Dr. Bartal Arnó: Philipp Zöch egy elfelejtett esztergomi órás a XVIII. században 363. old

Komárom Megyei Múzeumok Közleményei. 1. füzet. 1968

Eimmart (Eimart)

Ø Matthäus

l.

Bpgrafábr 253. ff

Allegoría

Eimart, Matheus
rapoló

Caspar, Jan. Jan
verin

tovább

Budavuraf. 1936

32 l.

nak
sül
ür-
el-
meg-
rsz.
zso-
kságot
yidejü-
m a pa-

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
325 /1917 szám
Érk.: 917 év máj. hó 26. n.

Eimmart (Eimart)

Matthäus

l.

Kel Bpgrafabr

253. r

Eimmart, Matthaeus

civis ratisponensis et pictor

1687-ben folio alakú 13 lapos német és latin versekben írt füzetben dicsőítette Buda bevételét s abban egy metszetet is mellékelt. A hozzá latin nyelvű címlap kerdőszavai: Zodiacum Hunc Bojensem In applausum ob Regiam Hungariae Civitatem Budam, etc

Majláth tört. kiáll

63. l.

des Königl. S
Heft 3

/Eisart/ Eisart, Matheus MDK
/rg/ regensburgi festő

16.o.

Rézkarc: Zodiacvs Bavariae Fortissimo Suo Heroi fausta quaeque et Laeta Intonat.
Sign: Mattheus Eisart C: Ratisb: Pictor inv: et Delin: Jan Caspar Gutwein. Sculp: A./Stattamhof.

A győzelem égi és földi allegoriáinak csoportjait ábrázoló kép. A középtérben a felmentett és visszafoglalt városok: Bécs, Párkány, Esztergom, Buda és Pest, Érsekujvár kis látképei.

78.o. 253. szám.

/Dr. Kelényi B.Ottó/: Buda és Pest grafikus ábrázolásai a visszafoglalás korában. 1683-1718. 86.és XVI.o. Budapest 1937.

Eigenbrod József

etzelő/Festő/ MK

Művészi termékek gyártásában sok érdemes munkás jutott nyomorúságos sorsra a maró savak stb romboló hatására. S c h ö n h o f f Károly"aetzelő" 51 évi szolgálat után /1899-1950/;K r e n t z i n g e r Gyula 52 évi szolgálat után /1873-1925/ vált tehetetlenné. L i p p a y János festékdörzsölő 61 évet szolgált/1878-1939/gyengült szellemi képességel is hasznos munkát végzett. E i g e n b r o d József hasonló sorsra jutott, bár szervezete tovább ellen állt. B r u c k n e r Andrást 1926-ban ötvenöt évi gyári szolgálat után elbocsájtották, mert megtagadta a ládahordást. Két hónap mulva visszavették kisegitőnek a korongosokhoz.

60.o.

NIKELSZKY GÉZA:A Zsolnay-gyár művészete. Pécs.1959.

EIGEN FRIGYES, textilfestőmester

1819. Sok vidéki mestert, kik hosszabb ideje a pozsonyi céhben voltak, a budaiak maguknak igényeltek, mert a Helytartó Tanács 1813-ban nem határozta meg pontosan a budai céh területét. - E mesterek egyike volt:
Eigen Frigyes Jászberényből. 129. old

DOMOKOS OTTÓ Magyarországi festőcéhek I. A Textilfestés első nyomai 101. old

ARRABONA. A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

CARL.FRID. E I G E N , textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Kais: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:.- 268:.- Carl.Frid. E I G E N
Felvétel ideje: 1810. 5. Aug.
Hová vették fel: Jaszbereny. 159.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

MDK

Eigenbrod J.

festőmunkás a Zsolnay-gyárban.

1881-1907-ig.

77.o. 36.jegyzet.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs, 1959.

Eimmart György C.

megh. 1705.

nürnbergi rézm.

Buda ostroma 1684-ben.

Megjelent:

Merian: Ungar. u.

Türck. Chronick.

Nürnberg 1685.

Majláth tört. Kiáll

241. l.

KŐBÁNYÁI:

ERDŐBÉNYE
KIS-KIRVA
MUNKÁCS
KIS-KÖVESD

BECK SÁM

A NAY ÉS MIGLIERINI-FÉLE BUDA

KÖZPONTI IRODA

SÜRGÖNYCZIM:
BECK ERDŐBÉNYE.

Tit:
Műemlékek Országo

Mély tisz
a munkácsi végi vám. Ka
általam szállított kőfara
értékű számlámra a

Eilingsfeld Márton mázolósegéd MDK

Tájkép I-II. olf.

Pécsi képzőm. és Műbarátok Társ. 1933. máj.
Első t hetségkutató kiáll.

MDK

Eillai Ernő épitész

Nagy Tibor: Győzött a párs munka a ifju épitészek és képz.művészek kiállitsán. KU 1952 ? nov.5. 4 1

EIKE (művésznév, mo-on élő német festő)

KURDY Gehér János: Függőség : Eike installációja a Stúdió Galériában. = Magyar Narancs, IV.évf. 5.sz.1992. március 4. 13.p.

Berény Róbert legújabb képei

Katalógus előszó, 1937.március.Fr

Aláírás:Oltványi-Ártinger Imre

A mai lengyel festészet

Magyar Művészet,1938/4.97-113.

Aláírás:Oltványi-Ártinger Imre

1 A Magyar Művészet 1928/3.számán

A régi festőművészet Lengyelors

Treter:A lengyel festőművészet

dr.Feliks Kopera:A szobrászat L

Alfred Lauterbach:A régi lengye

Mieczyslaw Treter:A mai lengyel

Eikler Ferenc

Kőműves. 1799-ben neve szerepel Marosvásárhelyt.

D. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

300 l.

Eiler Gizella, belsőépítész

L.: Dienes Gábor

– Pályázati ... Boríró 3

Mozgó Világ, Bp. 1978. Különszám IV/VII.

Eilers Gizella

Eilers Gizella – Köhler Margit – Romváry László iparművészek az egészségügyi létesítmények korszerű belsőépítészeti berendezésére létrehozott komplex betegrendszer tervezéséért nívódíjat nyertek.

—: A Kulturális Minisztérium képző- művészeti . . . Művészet, 1979. május – 46. lap.

EIKE

TISZTELETTEL MEGHÍVJUK ÖNT

EIKE

JÚLIUS GYULA

KOZÁRI HILDA

VÁRNAI GYULA

KIÁLLÍTÁSÁRA, 1993, JÚNIUS 6-ÁN VASÁRNAP A "TÖRÖK" FÜRDŐBE.

☪

MALOM-TÓ,

BUDAPEST, II. FRANKEL LEO ÚT 48-50.

MEGNYITÓ: DÉLBEN MESKÓ CSABA

FÜRDŐTÖRTÉNETI BEVEZETŐJÉVEL

MEGTEKINTHETŐ: JÚNIUS 6-ÁN

12-22 ÓRÁIG.

FOTO: ROSTA JÓZSEF

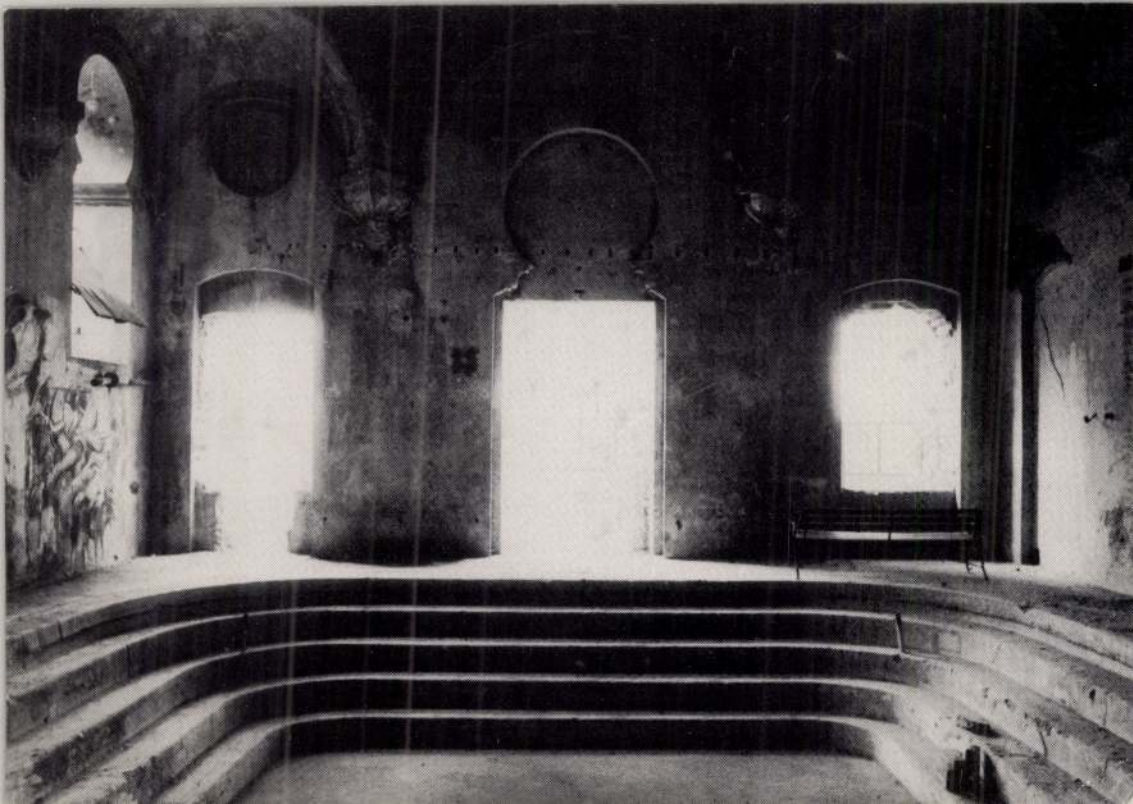

EIKE

Budapest Galéria Kiállítóháza
Bp. III. Lajos u. 158.

Eike
Beöthy Balázs
Pereszlényi Rolland

Egy estés kiállítás, 1992. október 15én, délután öttől este nyolcig.

g vagy meleg, esetleg szellőzés. Írásos büntetés, le kell írniani
dik. Egy hosszú kép az ablakban, semmi sem hiányzik. Üressz

kig ég. Mintha egy büfévonaton utaznák, így, nyáron csupa bü
nyt cserél, feltöltik a készleteket, az utasok kinéznek az ablak
n hagyják ott a vonatot, mint egyébként, ha már nincs mit vár
m - - - Egyik helyről a másikba zárva, hosszú kép, ott közöny,
örvénylő metszetek. A sötétség egyetlen pontja fénylik - - tal

EISENUTH FERENC

Gyurkovich -64.

179.0.

Bp. 2001. – *J. Elekfy*,
gény 1976; *L. Végvári*,
észet 1919–1945, Bp.
nika, Bp. 1991; *J. N.*
)5–1968, [Győr] 1995
. di Venezia. Le espos.
996 (als Kirchner, Eu-
doch nicht auf E.).

É.Hollósi

en geschrieben von Elekfy,
Partezettel, dort ist es aber
r Ztg. ist die Todesnachricht
sdatum annehmbar. // 1. Bei
n haben, können Sie diese
ruppendokumente lauten in
im Feld „Originalname" die
des Nat.-Salon das gleiche
en Artikeln stehen haben?
t der Todesnachricht in der
., was dann logischerweise
zitieren? Sonst haben Sie
udapest erschienen? 4. Im
ugen Kirchner (1865–1938)

ő

enő

VII. 1. ***Buda ostroma 1686-ban.***

Az előtérben az ostromlók lovassága véres harcot vív a törökökkel. Mögöttük a Vérmező és a vár. A háttérben Pest. (Ofen | Die Hauptstadt in Unter = Ungarn.) Fent tintával: «Von den Kaiserlichen mit Sturm erobert, am 2. Sept. 1686.»

Rézkarc. M. 23·5—33 cm. XVII. sz. Lent a jobb sarokban tintával: «G. C. Eimmar.» Ltsz. 98.

— 2. ***Buda látképe a török hódoltság idejéből.***

A várat a Vérmező felőli oldalról látjuk. Jobbra a Gellérthegy, balra a Margitsziget. A háttérben Pest. Fent a középen: «Bvda. — Ofen.» Alul német nyelvű magyarázat.

Egykorú rézkarc. M. 20·5—32·4 cm. Ltsz. 96.

— 3. ***Buda és Pest 1684-ben.***

Az előtérben a középen Ó-Buda. Balra Pest, jobbra Buda, a háttérben a Gellérthegy. (Prospect der Vestung Ofen, wie solche zu sehen von Alt Ofen wehrender Belagerung, Anno 1684.) Balra német nyelvű magyarázat.

Egykorú rézkarc. M. 27·8—40·3 cm. Kettős példány.

VIII. 1. ***Az eszéki híd a XVII. században.***

Az előtérben balra gyalogos és lovas törökök. Mögöttük a kanyargó híd, mely jobbra a háttérben a Dráván át vert hajóhíddal végződik. Írás fent: «de | Essekker | Brugh. — Civitates | Hungariæ | inferioris — Steden | van | Neder — Hongerÿen.» Alul holland nyelvű magyarázat.

Egykorú rézkarc. M. 14—26 cm. Jelzések balra az egy soros magyarázat felett és alatt: «Gasp Bouttats fecit — J. Peeters, Ant.» Ltsz. 1392.

— 2. ***Simontornya, Siklós és Pécs visszavívása 1686-ban.***

Balra két hasábos nyomtatott szöveg. (Abbildung der glücklichē Ero = | berung deren vesten Plätze | Simonthorna | Fünffkirchen vnd Siklos in Nider = Ungarn | mit ausz = | führlichen Bericht | was sich darbey Merckwürdigs zu = | getragen. | Nach deme sich Ihro Durchl. Printz Lovis von | Baaden . . . 9. Neue Thor.) Jobbra négy ábrázolás. Fent balfelől Simontornya ostroma. (Simontorna.) Jobbfelől Siklós ostroma. (Siklos.) A középen Pécs bevétele. (Simonthorna, Fünffkirchen, und Siklos | Durch die Käys. Waf = | fen unter Ihro Durchl | Printzen Louis von Baa = | den glücklich erobert; | im October Aº | 1686.) Alul a Duna középső folyásának térképe.

IV. 3. ***Az eszéki ütközet 1685 aug. 13-án.***

Az előtérben balra a kersztyén seregek, amint megfutamítják a török csapatokat. Az utóbbiak hadállásai mögött Eszék lángokban. Fent a középen mondatszalagon: «Esech e Suo Ponte bruggiato dall' Esercito | Cesareo dal Marescial Lesle li 13. Agosto 1685.» Lent olasz nyelvű magyarázat.

Egykorú rézkarc. M. 19·3—52·2 cm. Ltsz. 5467.

V. 1. ***Eger látképe.***

A középtérben balra a vár, jobbra a város. Fent a középen: «Erla.» Alul német nyelvű magyarázat.

Rézmetszet. M. 19—31·5 cm. XVIII. sz. Jelzése lent a jobb sarokban: «bei Jacob Koppni.» Ltsz. 235.

— 2. ***Eger városa és vára 1687-ben.***

Az előtérben az ostromló keresztyén csapatok. Balra a vezérkar. A háttérben a középen a vár, jobbra a város. Felettük mondatszalagon: «Erla.» Alul a vár és város leírása, története és az 1687. évi visszafoglalás. (Gründliche Vorstellung und Beschreibung | Der Stadt und Vestung Erla | Nebst denen Accords = Puncten welche von Ih. Kays. Maj. eigenhändig unterschrieben worden. | Erla | eine vor diesem nicht uneben erbaute Stadt . . . 6. Der Flusz Agria.)

Rézkarc nyomtatott szöveggel. M. 38·5—31·3 cm. Lent jobbra, a szöveg alatt: «Gedruckt im Jahr 1687». Kettős példány.

VI. 1. ***Buda ostroma 1686-ban.***

Balra a Duna. A középen a vár lángokban. Körülötte az ostromló seregek. (Offen die Königliche Hauptstatt in Ungarn, den $\frac{23 \text{ Aug.}}{2 \text{ Sept.}}$ Aº 1686. in Angesicht | Desz Gros Viziers von Ihro Kayserl : Maÿst : und dero Reichs Völcker mit Sturm erobert.)

Egykorú rézkarc. M. 17·5—28·5 cm. Kettős példány.

— 2. ***Buda ostroma 1686-ban.***

Fent balra az ostromolt vár a Gellérthegy felőli oldalról. (Prospect von der Chur = Baÿrischen saÿthen, sambt dero Attaque.) Jobbra a vár és az ostrom térképe. (Grundrisz van Ofen | und der Attaque.) Alul a vár és a keresztény seregek hadállásai az Ó-Buda felőli oldalról. (Prospect von Offen, sambt der Kayserl, Attaque.) Lent hat hasábos latin és német nyelvű magyarázat.

Egykorú rézkarc nyomtatott szöveggel. M. 47·4—42·2 cm. Ltsz. 1177.

Tört. Képes. graf. kiáll. 1907

Eimart Georg Christoph

Eimmart G. C.

Buda. T. 98.

Az 1686-iki ostromot feltüntető lap előterében török és keresztény lovasság küzd egymással, hátterében pedig Pest városa és a környékbeli hegység az ott lévő falvakkal látszik. Felirata fölül:

OFEN
Die Haubtstadt in Unter-Ungarn.

Rm., mér. a vk. 22.6: 32.4 cm.

metszette G. C. Eimmart.

I. Ferdinánd Ausztria császára,
Magyar- és Csehország Királya.
Mellkép, szinezet könyvm.
rajzolta A. Einsle a 40 és években
22-26 cm.
Kim S. Arch.-jegyz. (32.) 191.

st,vizióját/felső rész/ adja.Az
s belesző,akiknek kompozicionális
ifjut.A felső csoporttal gesztu-
t.Az alsó csoporton nyilvánvalóan
lső rész is nozgalmas és dramai,
tvitel /1517/ /Lo spasimo di Sici-
vészi zsenijének.Sok alakot ad,
nte elvész a kompozicióban.Vannak
a alakja/,amelyek jobbak.A kompo-
io Romanora vall,
okban még több táblakép ismeretes
ljebb csak az ő ervei,vagy váz-
i.Ferenc Madonnaja a Louvreban,
b.

11655

Einsle:

T. Ferencz József.

Térdig, kissé balrafordultan állva s jobbra nézve van ábrázolva. Jobb kezében kesztyűt tart, balját kardjának markolatán nyugtatja. Öltözete: katonai egenruha mellénöt rendjellel, melyeknek szalagjait is hordja. Mellette jobbról függöny lóg s a háttér hegyes vidék. Felirata a kép alatt:

FRANZ JOSEF T.
Kaiser von Oesterreich
etc. etc. etc.

balról: Gem. v. Einsle,
jobbról: Lith. v. Gabriel Decker
középütt: Gedr. b. J. Rauh.

K 15.

legalól balra: Wien, bei L. F. Neumann.
jobbra: Eigenthum des Verlegers gegen Nachdruck.

Könyvmat, mag. 34·5 cm.

Ltn. 13750.
Lakl. 26-914.
91-914-501.

I. Terencz József:

Mellig, hétnyolczad jobbra. Balról elválasztott haját füleinél előre fésüli s sem bajusza, sem szakála nincs. Nyakravalója felett az arany gyapjas rendet szalagon viseli s mellét a Mária Terézia rend díszíti. Kettős elejű kabátjának gallérján a paszománt tölgyleveles. Feliratai a kép alatt két sorban:

Franz Josef I.

Kaiser von Oesterreich

alól balra: „Einsle pinx"

középütt: „Gedr. b. J. Höfelich"

s jobbra: „Stadler lith. n. Kriehuber"

s legalól balra: „Wien, bei L. T. Neumann"

s jobbra: „Eigenth. d. Verlegers m. Vorbehalt gegen Nachdruck."

Könyomat, az alak nagysága 12.3 cm.

Ltha 7611

55/93 N° 1264.

megvéd

Einsle Anton

Erzsébet főhergnő

Derékig, hétnyolczad jobbra, tojásdad medaillonban. Középütt elválasztott s simára lefésült hajába mályvarózsa van tűzve. Ölében kutyát tart. Nyakláncza medaillon lóg, rövid újú ruhája kivágott s vállaira fátyol van vetve. A háttérben fák s korlát tűnnek szemünkbe. Felirata a kép alatt:

„Elisabeth

Erzherzogin von Oesterreich"

alól balra: „Gemalt v. Anton Einsle 1847"

s jobbra: „Stahlst. v. Carl Mahlknecht in Wien".

~~Kon~~ Acélmetszet, méretei a medaillonnak 11.8:9.3 cm.

Metszette: Mahlknecht Károly.

Ltha 7937.

191/93 N° 691.

11656.

R. Hoffmann.

Erzsébet királyné.

Térdig, kissé balra fordultan állva, fejásdad medaillonban és vonalkeretben van ábrázolva. Kezeit egymáson nyugtatja s jobbjával hermelines palástját fogja. Öltözete: gyöngyfüzér nyakék kerekkel, kivágott ruha csipkefodrokkal s kebelre tűzött rózsa. Diadéma. Felirata a kép alatt:

ELISABETH

Kaiserin von Oesterreich etc. etc. etc.

alól balra: Nach A. Eisele lith. v. R. Hoffmann.

középütt: Verlag u. Eigenthum v. F. Paterno in Wien

jobbra: Vervielfältigungsrecht vorbehalten.

legalól középütt: Gedr. b. J. Höfelichs Wwe.

Színes kőnyomat, méretei a vonalkeretnek 39·4 : 31·3 cm.

Ltn. 13751.

Karl. 29-914

91-914-502

Kº 10.

103. Einsle Antal.
Sz. Wiesben 1801-ben. + ugyanott 1871. március 10-én

~~103.~~ Döbrentey Gábor. Át. Képt. 176.

van ábrázolva

Derékig, balra fordul. Rövid haja, szemöldöke és bajusza fekete, szeme barna, arcza leberetvált. Aranycsipkés fekete nyakkendője alatt ingének gallérja látszik, fekete dolmánya aranyzsinórzású, prémgallérú és szegésü mentéjének kötője pedig aranyláncz. Derekát öv szoritja. Jelzése alól balra bekarczolva: Einsle 835.4

573 (TK)

Vászon, méretei 80: 64 cm. — Át Képt. 176. —
~~Festette: Einsle A. 1835.~~
Döbrentey Antal ajándéka 1858: ~~XII.~~ 28. — án.
december
~~Á Nemz. Muz. képtárából.~~
~~Át. Képt. 176.~~
Kifüggesztésére vonatkozó adatok.
A Nemzeti Muzeumban. 1868: I. 31. - 1870: I. 37. - 1871: I. 37. - 1873: I. 5. - 1876: VII. 1. - 1878: VII. 1. ~~- 1876: VII. 1. - 1878: VII. 1.~~ - 1880: VII. 1. - 1881: VII. 1. - 1883: VII. 285.
A Tört. Képcsarnokban. 1884: VII. 106. - 1894: VIII. 343.

904: v. 3.

Át. Képt. 176.

Döbrentey Antal ajánd. 1858. dec. 28.

Grafika.Litográfia.

Litográfia
József nádor Einsle által készitett
olajfestménye után.
Wagner mükereskedönél.

Pesther Handlungszeitung.1840.máj.9.
130.l.

Budapest.

Akad.Értesitö.1903.

Freskók a pécsi cubiculumban. 50.l.
A Kassai Muzeum megnyitása.473.l.

József-nádor:

Mellig, kissé jobbra nézve, tojásdad medaillonban. Haja rovid, bajusza nyirott s szakálla leberetvált. Nyakravalója felett az aranygyapjás rendet s mellén a szt István rend csillagját viseli, melynek szalagja jobb vállától bal csipője felé halad. Atillája s vállra vetett prémes mentéje zsinórzott. Felirata a kép alatt három sorban.

JOSEF
Erzherzog von Österreich
Jubilar = Palatin von Ungarn

ez után aláirásának másaképp: „Josef Nádor Spán" – „Josephus Palatinus"

alól balra: EINSLE PINX
jobbra: L. MÜLLER LITH.

Könyomat, méretei az alányomásnak 17·7 : 14·4 cm.

9871.

A. M. 431/98
112-98 – 411.

11512

Gelb.

István főherczeg.

Derékig, kissé balrafordulva, de szembenézve van ábrázolva. Jobb kezét, a melyben kesztyűt tart, kardján nyugtatja. Az aranygyapjas rendnek jelvényét és egy másik rendnek csillagját viseli. Öltözete: egyenruha vállravetett köpenynyel. Felirata a kép alatt:

Stephan
Erzherzog von Oesterreich ec.ec.ec.

alól balra: Einsle pinx.
jobbra: ~~Trieste lith~~ Linassi e Co.
a bal könyöknél: Gelb ft.

Könyomat alányomással, méretei a keretnek 43.5:35.7 cm.

Szn. 13-911
36-911-6
Át. lelt. 4156.

481. Einsle Antal.
Sz. Beisben 1801-ben + ugandt 1871. márcz. 10-én

Uj lelt. 303

481. Hermina főherczegnő. Magy. Képt. 465.

MK 465
Ujl. 303 TK

398

Mellig, kissé jobbra fordul, de szembe néz. Középütt elválasztott barna hajának fonatait füleire eresztette, ékkövekkel kirakott fejabroncsáról homlokára egy nagy gyöngyszem lóg le, szemöldöke és szeme barna. Kivágott sötétkék ruháját rakott ránczok diszitik, ingének csipkeszegése látszik, török shawlját karjain tartja.

Vászon, méretei 65: 53 cm. — Magy. Képt. 465. — Uj lelt. sz. 303
~~Festette: Einsle Antal.~~
~~Dr. Jankovics Antal hagyatéka 1866.~~
A Nemz. Muzeumtól az 1893. julius 19-iki 26767 sz. rendelet alapján 1893. september 2-án vétetett át, mit 1893. september 29-én a 44939 sz. leirat vett tudomásul (107/93. No 7). — Dr. Jankovich Antal hagyatékából átvétetett 1887. ~~József Magy. Képt. 465.~~ január 17-én.
Kifüggesztésére vonatkozó adatok:
A Nemz. Muzeumban. 1887: VI. 228. — 1888: VI. 228. — 1889: VI. 262. — 1890: VI. 262. — 1891: VI. 269. — 1892: VI. 269. — 1893: VI. 343.
A Tört. Képcsarnokban 1894: VIII. 334.

904: v. 3.

Jankovich Antal hagy. 1887

MDK

Einsle

I. Ferdinánd arcképe, litogr. Einsle festménye után rajzolta Herr.

Pesther Handlungszeitung, 1841, aug.14. 218 l.

MDK

Einsle

István nádor, litogr., Einsle képe után Prinzhofer

Pesther Handlungszeitung 1848. máj.21. XXI. 19./75.

Festészet.

I.Ferdinánd,olajfestmény
festette Einsle festö.

Pesther Handlungszeitung.1841.aug.14.
218.1.

Budapest.

Akad.Értesitö.1884.

Sárospataki várról.145.l.
Budapest müemlékeiről.193.l.

Festészet.

József nádor arcképe, festmény.

festette Einsle A.

Pesther Handlungszeitung. 1840. V. 9.
130. l.
1841. aug. 14.
218. l.

Rinsle pinxt – Torsch lith.

Franciscus Aut Christen. —

Regni Hungariae Ordinis Medicorum ab Anno 1838. Nestor.

Gedr. bei J. Trentsensky et Comp

Pest. — Beöthy R.

480. Einsle Antal.

Sz. Pécsben 1801-ben. + ugyanott 1871. márcz. 10-én.

Ly. l. 305.

480. József nádor

Magy. Képt. 464.

Mellig, kissé jobbra fordul. Az aranygyapjas és a szent István rend jelvényeit viseli. Feje elől kopaszodik, hátrafésült haja őszbevegyült, szemöldöke barna, szeme kék, nyirott bajusza ősz, arcza leberetvált. Körülcsavart nyakkendője és kivágott mellénye fehér, lehajtott gallérú fekete kabátja kettős elejű. Jelzése ~~sárga~~ balra: Ant. Einsle k.k. Hofmaler 840.

397

Vászon, méretei 65: 53 cm. — Történ. Magy. Képt. 464. — Ly. leltár sz. 305.

~~Festette: Einsle Antal.~~

~~Dr. Jankovich Antal hagyatéka 1866.~~

A Nemz. Muzeumtól az 1893. ~~évi~~ julius hó 19-iki 26767 sz. leirat alapján 1893. ~~évi~~ szeptember hó 2-án vétetett át, mit 1893. ~~évi~~ szeptember hó 29-én a 44939 sz. leirat vett tudomásul. (107/93. No. 6). — Dr. Jankovich Antal hagyatékából átvétetett 1887. január 17-én.

~~József Magy. Képt. 464.~~

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

A Nemz. Muzeumban. 1887: VI. 227. — 1888: VI. 227. — 1889: VI. 261. — 1890: VI. 261. — 1891: VI. 268. — 1892: VI. 268. — 1893: VI. 342.

A Történ. Képcsarnokban. 1894: VII. 335.

904: V. 2.

Jankovics Antal hagy. 1887

TK. 480.

II

397.

480. Einsle Antal.

Sz. Wienben 1801-ben. † ugyanott 1871. márczius 10-én.

József nádor.

Mellig, kissé jobbra fordul. Az aranygyapjas- és a Szent István-rend jelvényeit viseli. Feje elől kopaszodik, hátrafésült haja őszbevegyült, szemöldöke barna, szeme kék, nyírott bajusza ősz, arcza leberetvált. Körülcsavart nyakkendője és kivágott mellénye fehér, lehajtott gallérú fekete kabátja kettős elejű. Jelzése balról: »*Ant. Einsle k. k. Hofmaler 840*«.

Vászon, méretei 65 : 53 cm. — Magy. Képt. 464. — Új lelt. sz. 305. — A Nemz. Múzeumtól az 1893. július 19-iki 26767. sz. leirat alapján 1893. szeptember 2-án vétetett át, mit 1893. szeptember 29-én a 44939. sz. leirat vett tudomásul (107/93. No 6.). — Dr. Jankovich Antal hagyatékából átvétetett 1887. január 17-én.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

A Nemz. Múzeumban. 1887: VI. 227. — 1888: VI. 227. — 1889: VI. 261. — 1890: VI. 261. — 1891: VI. 268. — 1892: VI. 268. — 1893: VI. 342.

A Tört. Képcsarnokban. 1894: VIII. 335.

Lyl. 305.
M. 464.

pest.) továbbá egyik legjelesebb művét, István főherczeg nádor arczképét. Művei közül (a már említetteken kívül) a Tört. Képcsarnokban vannak: II. Lipót magyar király, Hermina főherczegnő (aczélba metszette Krepp J.; megjelent: Mailáth, Iris. Pest, 1842.), Mayerffy Ferencz (1835) és Mayerffy Ferenczné (1834) arczképei; a Székesfővárosi Múzeumban József nádor és a nádor harmadik nejének, Mária Dorottya főherczegasszonynak arczképei (1845), mely képek Mária Henriette belga királyné, József nádor leánya végrendeleti hagyományakép szállottak a magyar fővárosra.

Athenaeum. 1840. I. 638. l. — *Barabás Miklós emlékiratai.* Budapest, 1902. 142, 158. l. — *B. J.:* Az első „műkitétel" Pesten 1834-ben. *Művészet.* 1903. 328. l. — *Budapest Székesfővárosi Múzeum katalogusa.* Budapest, 1907. 73. l. — *Évkönyve,* A pesti műegylet —. 1853. Pest, 1854. 12. l. — *Fremden Blatt.* 1871. 72. sz. — *Honderű.* 1844. I. 653. l. — *Hevesi, Ludwig:* Österreichische Kunst des XIX. Jahrhunderts. Leipzig, 1903. 23, 88. l. — *Honművész.* 1834. 429. l. — 1835. 118, 820, 822. l. (Gróf Széchenyi István képe). — 1836. 379. l. — 1840. 438, 445. l. — 1841. 404. l. — *Magyar Nemzeti Múzeum multja és jelene.* Budapest, 1902. 183. l. — *Művészet.* 1902. 149. l. — 1903. 147. l. — 1904. 272. l. — *Nagy Iván:* Magyarországi képzőművészek. *Századok.* 1874. 40. l. — *Novák Dániel:* Nehány szó a pesti műkiállítás fölött. *Honművész.* 1840. 493. l. — *Peregriny János dr.:* A Magyar Történeti Képcsarnok lajstroma. Budapest, 1894. — *U. az:* Az Országos Képtár műtárgyainak leíró lajstroma. Budapest, 1901. 100. l. — *U. az:* A M. N. Múzeum képtárának leíró katalogusa. Budapest, 1900. 478, 490. l. — *Tört. Képcsarnok* műtárgyainak leíró lajstroma. Budapest, 1907. 124, 131. l. — *Tört. Képcsarnok* grafikai kiállításának leíró lajstroma. Budapest, 1907. 92. l. — *Vajda Viktor:* József nádor udvari festőjéről. *Kecskeméti Lapok.* 1888. 20. sz. — *Wurzbach:* Biographisches Lexikon. Wien, 1858. IV. 15—16. l. — 1872. XXIV. 400. l.

Einsle Antal

MDK

Einsle

Vieuxtemps H. arcképét Einsle után lit.
~~Xxxxx~~ Herr F.

Pesther Handlungszeitung, 1841, aug.14. 218.

Einsle , Anton

MK

Repr:

" Döbrentei Gábor"
Olajfestmény. Magy.Tört. Képcsarnok.

Ez az Einsle festmény /1835/ Ehrenreich metszetének/1840/ előképe.
Talán Laccataris Demeter rajza /1835. Szépm. Muz. Graf. Oszt/ ennek másolata.
62.o. 1. kép.

Rózsa György: Ehrenreich Ádám forrásai.

Műv. Ért. 1959. VIII. 4 f. 1. sz.61-67.o.

Einsle Anton

MDK

Einsle Anton "Döbrentei Gábor" arcképéről /1835/ készülhetett a Szépm Muz Grafikai Osztályán lévő azonos beállitásu rajz Laccataris Demetertől /1835/.

63.o.

Rózsy Grörgy: Ei Ehrenreich Ádám forrásai.
Müv. Ért. 1959. VIII. évf. 1. sz. 61-67.o.

MDK

Einsle Antal udvari festő

A műegylet igazgató-választmányának tagja volt 184[illegible]-ben. Kitünő arcképfestő volt. Az udvar, a főnemesség, a hadsereg tisztjei, főemberei állandóan foglalkoztattak.

Ujházy Ferenc: Föv.műv.állapotai a mult sz. közepén.

Nyugat, 1922.márc.16. 376.l.

Einsle Antal

Ród
Z

Ujházy Ferenc: Fővárosunk művészeti állapotai a mult század közepén. Nyugat 1922 márc. 16. 376 l

tobb a kincse! — gondolta a vezér a rendetlen vonulás [illegible]
körülfolyt lován. Mámoros fejében büszkén lüktetett a közel mult: Sára nénjét kipörkölte a luttenbergi kastélyból! A derekas tűz lángja messzire lobogott az éjszakában! Klenovnikot nem adtad, édes vőm uram? Elveszem most erővel! A cseles ostromra lesből lopakodó hadban itt-ott kulacs kortyant, gazokhoz illő tiltott, bűnös dohányzás füstje kacskaringózott kéken. Draskovich is megindult: a had eleje már a falak alá érhetett. Lova botorkázva csuszkorált hegynek, szemébe ág verődött.

Az előhad már üvöltve hajráz az árkok előtt s fölbámulva fegyvereit rázza. Füstgomolyag támad most az egyik lőrés alján, terjengve száll és oszlik, nyomában tompa pukkanás hangja ver visszhangot körül. Szótlanul bukik a leghangosabb az árok vizébe fejjel s piros sáv hullámzik a mocskos lé tetején. Ott újra füst, amott megint! Ordítva esik arcra kettő-három, kínjuk vonaglása beletúr a földbe. A düh rekedt bőgése harsan föl száz torokból: nehéz füst száll a magasba és pattog a golyóbis a várfalon. A lőrések elnémulnak, de kis vártatva csak kilebben aljukon a kis füstfelleg: káromkodva rogy itt térdre az egyik, bömbölve vágódik el amott a más.

Einsle Antal

A nádor udvara, a főhomeséj
Katonatisztek foglalkoztatták

Ujhárý F.: Tová. 10. l.

rosünk mnócsoti állapotai
a mult század közepén.

(Ysm. terj. felolv az Orsz. kép-
tárban 1901 máj. 3) kérizet
a tiépu Mur Kot. 287. sz.

Banffy Pál br. (1834)
Dessewffy Agostonné (1833)

Appomyi, Festetics Zíhy,
Károlyi grófnér

Csáky Béla 1843
~~Szechenyi Irvin (1836)~~
~~Zichy Ödön~~ és Jenő (1844)
~~Splényi József br. (1838)~~
Orczy György (844)
Podmaniczky
Almásy-Berzeviczy Zsófia
Gyürki Amelie
Balogh János
Beöthy
Hegyessy
~~Schedius Lajos~~

lra fordulva van ábrázolva. Haja rövid,
lla leberetvált. Mellét érem díszíti: Fehér
l van csavarva, ingének mellfodra látszik,
gas gallérja lehajtott. Telirata a kép alatt

ISCUS ANT. CHRISTEN, (Civit.
Aurei magni Cæs. Reg. Propr., Primarius Lib. Reg
Incl. Facult. med. ad Reg. Scient. Univ. Pest. collegiatum
. Medicorum Vindobonensium correspond. Membrum.

sle pinx.t
ch lithog.
Regni Hungariae Ordinis Medicorum ab
3. Nestor
ei J. Trentsensky & Comp. Pest.

7 (ch. pap.)

7/98
142.

Einsle

festō

l.

lexikomban

425.l

SI-SI

-202-

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
477/913

Einsle

festö Budán a Királyi

Kastélyban. (1840.)

1840. pesti kiáll.

Archeje, I–IV olajf.

~~t. dik archeje, olajf.~~

Tanulmányfö, olajf.

~~Archeje, olajf.~~

~~[illegible]~~

L. 1840.

~~Római falfestmény töredéke~~

~~IV. 14.~~

Einsle Anton
festő

MDK

"Döbrentei Gábor"

arckép - rézmetszet
1835 - 1840

Einsle Anton - Ehrenreich

63.o.

Rózsa György: Ehrenreich Ádám forrásai.
MÜV.Ért. 1959. VIII. évf. 1. sz. 61-67.o.

Anton Einslet (bécsi) O.F.19.2.

Sok arisztokratánk arcképét. (Lipsia)

Ányakvi sz.: .....

év: .....

akcim: .....

zaktárgyak: .....

vfolyam: ..... Vallás: ..... Szül. év.: .....

zaktárgyain kivül tud .....

.....

anitást vállal: helyben — vidéken.

apott-e már állást a Segitőtől és milyen esetekben: .....

egjegyzések: .....

Anton Rinsle,

Id. Perlasaka D.

D R . G E R E V

egyetemi nyi
urna
a bpesti Pázmány P.Tud.E
az 1932/33.tanáv II.f

Ó K E R E S Z T É N Y

Kézirat gyaná

N a g y Z

miensis. | Perpetuus Albensis Vero Supremus Comes, Regnor. Dalmatiæ Croatiæ & Sclavoniæ | Banus, SS. M. M. Actualis Inti Consiliarius, Camerarius & Generalis Campi Mareschallus | Armis & Fama Clarus Avitis Prognatus Heroibus Anno MDCCLVIII. Die 30. Septem.»

Olajfestmény. Vászon. M. 91·5—65 cm.
XVIII. sz. Ltsz. 859.

27. ***Szvetics Jakab gr., királyi személynök.*** († 1781.)

Derékon alul ábrázolt, kissé balra forduló és szemközt néző alak, borotvált arccal és fehér parókával. Balját övére helyezi; jobb kezében papírlapot tart, a következő felirással: «Magnifico Jacobo Szvetics de Nemes Ságod, | Insignis Ordinis Sancti Stephani Regis Apostolici | Equiti, Personalis Præsentiæ Nostræ Regiæ in Iudiciis | Locum tenenti, et Consiliario nec non Cottuum Pest, Pilis | et Sold articulariter unitorum, officii Supremi Comitis Ad= | ministratori ttc. Fideli Nobis Dilecto | Pestini ex Officio.» Sűrű arany zsinoros vörös dolmányt és vörös mentét visel. Mellén a Sz. István-rend keresztje. Sötét háttér, zöld függönnyel. Fent balra az ábrázolt címere; alatta fehér szalagon: «Constantia Et Fidelitate» jelmondat. A kép hátán a következő felirás: „Jacobus Szvetics de Nemes Ságod Anno 1780. ob in= | gravescentem nimis ætatem prægesio Personalis Præsentiæ | Regiæ in Judiciis Locumtenentis officis cedere coactus, per | Regnantem eorum Imperaticem et Reginam Mariam | Theresiam in Comitem, et actualem intimum Status Consi= | liarium denominatus, a° 1781° die 11° Julÿ Supremum | diem obiit."

Olajfestmény. Vászon. M. 92—74 cm.
XVIII. sz. Ltsz. 73.

28. ***Gr. Fekete György alkancellár.*** († 1788.)

Térden felül ábrázolt ülő alak, szemközt, borotvált arccal és fehér parókával. Fejét kissé jobbra fordítja és szemközt néz. Jobb karját az asztalon nyugtatja. Kezében

toll, mellyel az összehajtott papírosra írni készül. Balját az asztal szélére helyezi, melyen tintatartót és vörös pecsétviaszt látunk. Arannyal szegett barna kabátot és arany zsinoros prémes bekecset visel. Mellén a Sz. István-rend csillagja és ugyanazon rend szalagja. A háttérben függönnyel félig eltakart könyvespolc és balra oszlop látható.

Olajfestmény. Vászon. M. 94—73 cm.
XVIII. sz. Ltsz. 65.

29. ***Hg. Batthyányi Károly fővezér.*** († 1772.)

Félig balra forduló alak, álló helyzetben, borotvált arccal és fehér parókával. Fejét félig jobbra fordítja és szemközt néz. Jobbjában marsalbotot tart, melyet a palástjával borított dombra támaszt; balját csipőjén nyugtatja. Arannyal kivert sötétszürke páncélt visel. Vállán párducbőrrel bélelt és szegett vörös bársonypalást. Nyakában az aranygyapjas rend. A háttérben balra fatörzs, melyhez a sötétzöld brokát visszájú sátorfüggöny van erősítve. Balfelől kilátás egy folyóvíztől átszelt völgyre, melyben ütközetet látunk. Fent a bal sarokban egy táblácskán: «N° 14.»

Olajfestmény. Vászon. M. 213—123 cm.
XVIII. sz. A Lanfranconi gyűjteményből. Ltsz. 559.

30. ***II. Lipót király.*** (1790—1792.)

Mellig ábrázolt, kissé balra forduló alak, borotvált arccal és fehér parókával. Fejét félig jobbra fordítja és balra néz. Arany paszomántos, fehér gyalogsági tábornoki kabátot visel. Nyakában az aranygyapjas rend; mellén a Sz. István- és a Mária Terézia-rend csillagja és keresztje és ugyanazon rendek szalagjai. Barnásszürke háttér.

Olajfestmény. Vászon. M. 60—47 cm.
Festette *Einsle Antal.* A Nemzeti Múzeumból. Dr. Jankovich Antal hagyatéka. Ltsz. 482.

31. ***Halász Péter lovas kapitány.*** († 1792.)

Derékon alul ábrázolt, kissé balra forduló, álló alak, barna bajusszal és fehér parókával. Jobbját derekához támasztja;

Tört. Képcs. Lajstr. 1907

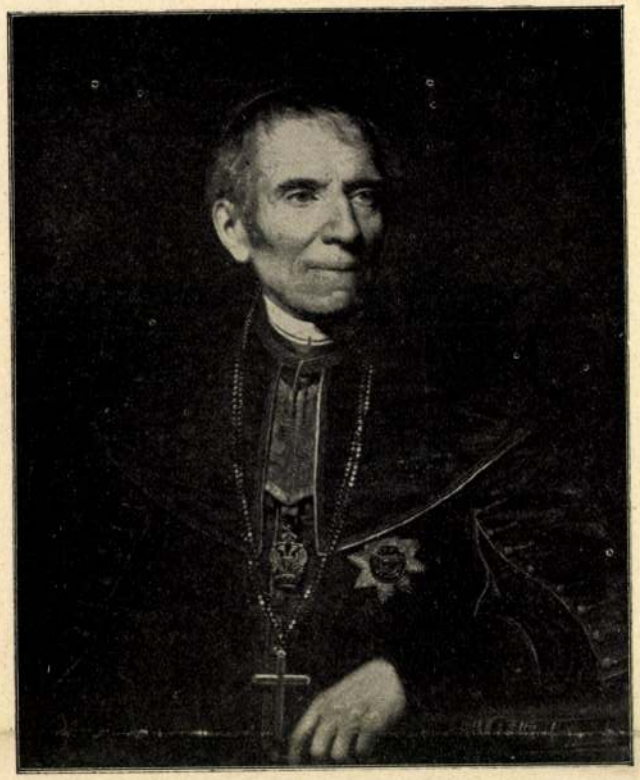

Bartfai-ákke MM

Thieme B. X.

Vayer

Pyrker János László egri érsek, velencei pátriárka. Anton Einsle festménye a Szépművészeti Múzeumban. A nagy főpap emlékét többek között az is maradandóvá teszi, hogy a mult század elején képgyüjteményét a nemzetnek ajándékozta. E képtár a Szépművészeti Múzeum alapja.

dupl

Gerevich – Genthon
A magyar történelem Lépés-könyve. Bp. 1935.

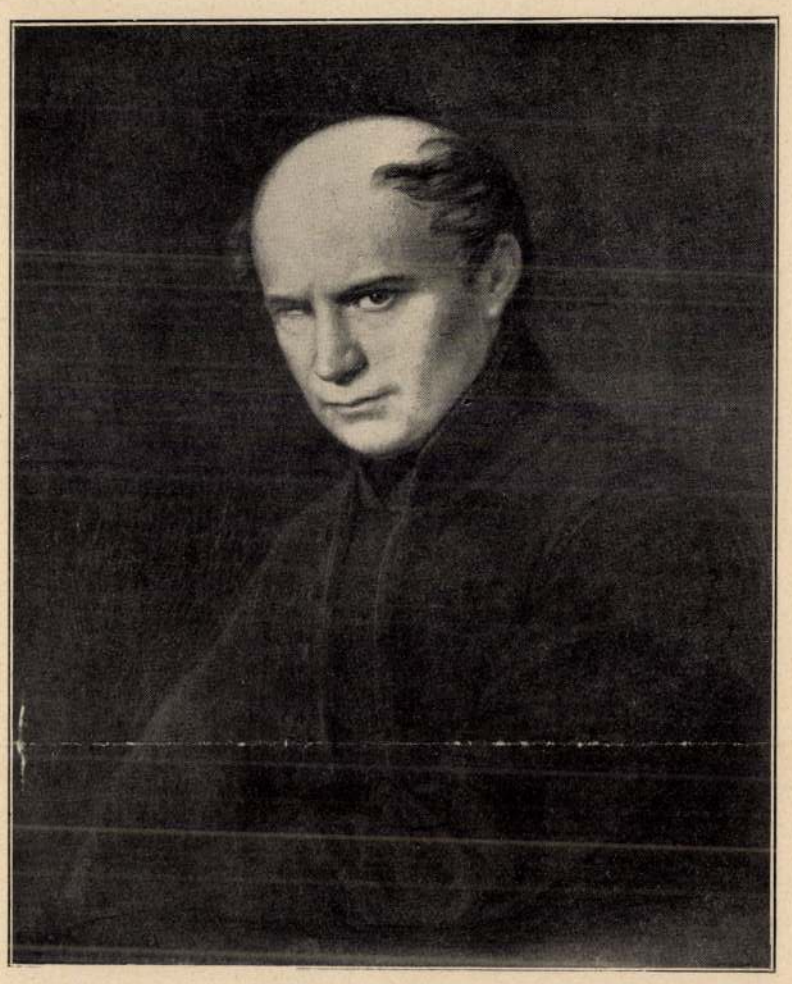

Kölcsey Ferenc arcképe. Barabás Miklós festménye.

1373. Einsle Antal.

Sz. Wienben 1801-ben. † ugyanott 1871 márczius 10-én.

Splényi József báró, koronaőr.

Mellig, kissé jobbrafordultan és szembe nézve van ábrázolva. Rövid göndör haja ősz, szeme kék, bajusza és szakálla leberetvált. Öltözete: ing álló gallérral, fekete nyakkendő, fehér mellény, lehajtott gallérú kabát és vállravetett prémes köpeny, a melybe beleburkolózott. Jelzése alól jobbra: »*Einsle*, *833*.«

Vászon, méretei 66·6 : 53·5 cm. — Lelt. sz. 1373. — Vétetett báró Splényi Árpádtól 1912 szeptember 6-án 250 K-án (1619–912). — Kifizettetett 1912 szeptember 7-én. — Elszámoltatott 1912 október 8-án (2060–912).

~~Ehrenreich L. A.~~

~~verm.~~

Einsle Antal

festo

Schedius Lajos

arckeje fentich-

tol

Szinnyei M. I rok

XII. k 342. h.

SZABAD MŰVÉSZET
SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST, VII., KERTÉSZ-U. 36
TELEFON: 426-139

Budapest, 1952. augusztus 26.

Kedves Gyula bátyám!

Örülök, hogy a hiányzó Szabad Művészettel segitségedre tudtunk lenni. A küldött példány/ tiszteletpéldány, tehát érte nem kell semmit beküldeni. Nem is mellékelünk csekklapot.

Nagyrabecsüléssel üdvözöl:

Einsle Anton

Pyrker János László
arcképe fentitől, repr.

Gerevich Tibor – Genthon
István: A magyar
történelem képeskönyve.
Bpest, 1935. 199. l.

kép

Kath. N.-karácsony
Prot. N.-karácsony

CSÜTÖRT.

26

Kath. Szt. István 1. v.
Prot. István 1. vt.

Izr. 30. Ros Khodes

PÉNTEK

27

Kath. János szps.
Prot. János

Izr. 1. Tebeth R. Kh.

SZOMBAT

28

Kath. Aprószentek
Prot. Kamilla

52

Izr. 2. S. Mikez Khanukkah vége

N. Sral. IV Auhe.

1924.

Nöi hépmár (1840) of

let, Satai VIII. 14.

Festészet, táblakép
Zichy Ödön arcképe, Einsle

Honderü, 1844. I.k. 652-655.

Petrichevich Horváth Lázár: Bécspo-
zsonyi levél...

Festészet.

Vieuxtemps H.arcképe

festette Einsle.

Pesther Handlungszeitung.1841.aug.14.
218.1.

Budapest.

Akad.Értesitö.1873.

Freskók az Akad.nagytermében.8.l.
Kazinczy F.emléképület Széphalmon.10.l

MDK

Einsle Ferenc

képe: Schedius Lajos

Magyar rézmetszetek a XIX. század elején. Művészet 1906. 7o.l.

MDK

Einsle

Széchenyi István arcképe of. Einsle után
festette Grosz

Allgem. Handlungszeitschrift, 1835, nov. 7. 346 l.

101: Einsle Antal:
Sz. Mihályban, 1801-ben † ugyanott 1871-ben.

Pyrker János László.

Py. 191

Derékig, kissé jobbra néz, ül. Balkezével az asztalon lévő PERLEN der h. VORZEIT czimű zöld kötésű könyvre könyökölt. Mellét a vaskorona rend csillagja disziti, a melynek jelvényét cimádájának gallérja alatt szalagon hordja; a nyakába vetett kettős lánczon pedig kereszt lóg. Caputiuma piros, előrefésült rövid haja és szemöldöke őszbe vegyült, szeme szürke, arcza és bajusza leberetvált. Jelzése a bal váll mellett: Ant. Einsle 846.

118

Vászon, méretei 79: 64 cm.—
(Pyrker J.L. ajándéka 1847: III. 31-én.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:
A Történeti Képcsarnokban 1884: VII. 103. — 1894: VIII. 349.
Az Arck. Képtárban. 1904: V — (pag. 101.)

A Pyrker Képcsarnokban 1846: II. 191. — 1857: II. 191.)
A Nemz. Muzeumban (1868: IV. 151. — 1870: T. 36. — 1871: T. 36. — 1873: T. 4. — 1876: VIII. 58. — 1878: VIII. 20. — 1880: VIII. 20. — 1881: VIII. 20. — 1883: VIII. 346.

Rudolf Vincze:

Derékig, kissé balra fordulva. A nyakába vetett szalagon érdemjelt, a láncon pedig keresztet hord. Haját előre fésüli, bajusza s szakálla leberetrált. Öltözete: reverenda s palást, melyen kereszt látszik. Derekát cingulus szorítja. Felirata a kép alatt négy sorban:

VINCENTIUS RUDOLF,

Ord. Milit. Crucig. cum rubea Stella Commendator, Abbas S. Martini de Vaska,

Praepositus S. Sigismundi de Buda, Arcis Regiae Budensis Parochus, atque

S. Dexterae S. Stephani Proto-Regis Custos

a jobb karnál: Einsle pinx:

a balnál: Kriehuber del:

8$\overline{4}$0

s alól: Gedr. bei Joh. Höfelich.

Könyvmat, az alak nagysága 17 cm.

9917 (ch. r.)

Sz. N. 478/98.
112 – 98 – 204.

97. Einsle Antal

Sz. Wienben 1801-ben + ugarott 1871 március 10-én.

Mayerffy Ferencz. Át. Képt. 163.

látható

fordul, de szembe

Derékig, kissé jobbra néz. Rövid haja, barkója és bajusza őszbevegyült, szemöldöke fekete, szeme kék. Körülcsavart fehér nyakkendőjét csomóra kötötte, mellénye és lehajtott magas gallérú kabátja fekete. Jelzése alól jobbra: Einsle 835.

Vászon, méretei 78: 63 cm. — Át. Képt. 163. —

~~Festette: Einsle A. 1835.~~

Mayerffyné, később Hegedüsné ajándéka 1852: ~~XX~~ szeptember 11-én.

~~A Nemz. Muz. képtárából.~~

~~Át. Képt. 163.~~

Kifüggesztésére vonatkozó adatoka

Tört. Képcsarnokban. 1884: VII. 99. - 1894: VIII. 361.

572 (TK)

904: V. 3.

Át. Képt. 163.

Mayerffyné aj. 1852. szeptb. 11.

482. Einsle Antal.
Sz. Béisben 1801-ben. + ugyanott 1871. márc. 10-én.

Ly lelt 304

II. Lipót arczképe. Magy. Képt. 463.

Mk 463
Ly lelt 304

Mellig, ~~jobbra~~ kissé balra fordul, ~~[illegible]~~ de vissza néz. Az aranygyapjas, a Mária Terézia és a szent István rend jelvényeit és vállszalagjait viseli. Parókája egyszer fodritott, szemöldöke barna, szeme kék, arcza és bajusza leberetvált. Nyakravalója fekete, ingének csipke mellfodra látszik, mellényét paszománt szegélyezi, fehér kabátjának paszomántja tölgyleveles.

398

Vászon, méretei 60: 47 cm. — Magy. Képt. 463. — Ly lelt. sz. 304. —
~~Festette: Einsle Antal.~~
~~Dr. Jankovich Antal hagyatéka 1886.~~
A Nemz. Muzeumtól az 1893. ~~VII.~~ julius 19-iki 26767 sz. leirat alapján 1893. ~~III.~~ szeptbr. 2-án vétetett át, mit 1893. ~~III.~~ szeptbr. 29-én a 44939 sz. leirat vett tudomásul. (107/93. No. 8). — Dr. Jankovich Antal hagyatékából átvétetett 1887. ~~József Magy. Képt. 463.~~ jámár 17-én.
Kifüggesztéseri vonatkozó adatok.
A Nemz. Muzeumban. 1887: VI. 222. — 1888: VI. 222. — 1889: VI. 256. — 1890: VI. 256. — 1891: VI. 263. — 1892: VI. 263. — 1893: VI. 337.
A Történeti Képcsarnokban 1894: VIII. 320.

Jankovich Antal hagy. 1887

504: V. 3.

118. Einsle Antal.

Sz. Wienben 1801-ben + ugyanott 1871. márczius 10-én.

~~118.~~ Mayerffy Ferenczné. Át. Képt164.

van ábrázolva,

Derékon alól, balra fordul, de vissza néz. Középütt elválasztott és oldalt fürtözött haja, melynek fonatait kontyba tüzte ~~[illegible]~~ és szemöj fekete, ~~szeme kék~~. Balkezével a vállaira vetett kendőt fogja, fülbevőlója hosszúkás gyöngy és puffasztott rövid ujjú selyem ruhája mélyen kivágott. Jelzése alól jobbra: „Einsle 834.

Jldöke

Vászon, méretei 79: 63 cm. — Át. Képt. 164.

~~Festette: Einsle A. 1834.~~

Mayerffyné később Hegedüsné ajándéka 1852 september 11-én.

~~A Nemz. Muz. képtárából.~~

~~Át. Képt. 164.~~

Kifüggesztésére vonatkozó adatok

~~A Nemzeti Mu~~

~~A~~ Tört. Képcsarnokban. 1884: VII. 121. - 1894: VIII. 363.

575 (TK)

904: v. 3.

Át Képt. 164

Mayerffyné aj. 1852: szeptember 11-én

TK. 118.

II
575

118. Einsle Antal.

Sz. Wienben 1801-ben. † ugyanott 1871. márczius 10-én.

Mayerffy Ferenczné.

Derékon alólig van ábrázolva, balra fordul, de visszanéz. Középütt elválasztott és oldalt fürtözött haja, melynek fonatait kontyba tűzte és szemöldöke fekete. Balkezével a vállaira vetett kék kendőt fogja, fülbevalója hosszúkás gyöngy és puffasztott rövid ujjú selyem ruhája mélyen ki van vágva. Jelzése alól jobbra: »*Einsle 834*«.

Vászon, méretei 79 : 63 cm. — Át. Képt. 164. — Mayerffyné később Hegedüsné ajándéka 1852. szeptember 11-én.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Tört. Képcsarnokban. 1884 : VII. 121. — 1894 : VIII. 363.

MDK

Einsle

Langmann-arckép, Einsle műve a pécsi kiállitáson (1927.márc.13-tól 2o-ig.)

Felvinczi Takács Zoltán: Kiáll. Pécsett

Magy. Művészet, 1927. 165-166.lap

JK. 482.

482. Einsle Antal.

Sz. Wienben 1801-ben. † ugyanott 1871. márczius 10-én.

II. Lipót arczképe.

Mellig, kissé balra fordul, de szembe néz. Az aranygyapjas-, a Mária Terézia- és a Szent István-rend jelvényeit és vállszalagjait viseli. Parókája egyszer fodorított, szemöldöke barna, szeme kék, arcza és bajusza leberetvált. Nyakravalója fekete, ingének csipke mellfodra látszik, mellényét és fehér kabátját tölgyleveles paszománt szegélyezi.

Vászon, méretei 60 : 47 cm. — Magy. Képt. 463. — Új lelt. sz. 304. — A Nemz. Múzeumtól az 1893. július 19-iki 26767. sz. leirat alapján 1893. szeptember 2-án vétetett át, mit 1893. szeptember 29-én a 44939. sz. leirat vett tudomásul (107/93. No 8.). — Dr. Jankovich Antal hagyatékából átvétetett 1887. január 17-én.

II
398

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

A Nemz. Múzeumban. 1887: VI. 222. — 1888: VI. 222. — 1889: VI. 256. — 1890: VI. 256. — 1891: VI. 263. — 1892: VI. 263. — 1893: VI. 337.

A Tört. Képcsarnokban. 1894: VIII. 320.

Ujl. 304.
M. 463.

TK. 97.

II
572

97. Einsle Antal.

Sz. Wienben 1801-ben. † ugyanott 1871. márczius 10-én.

Mayerffy Ferencz.

Derékig látható, kissé jobbra fordult, de szembe néz. Rövid haja, barkója és bajusza őszbevegyült, szemöldöke fekete, szeme kék. Körülcsavart fehér nyakkendőjét csomóra kötötte, mellénye és lehajtott magas gallérú kabátja fekete. Jelzése alól jobbra: »*Einsle 835.*«

Vászon, méretei 78 : 63 cm. — Át. Képt. 163. — Mayerffyné, később Hegedüsné ajándéka 1852. szeptember 11-én.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Tört. Képcsarnokban. 1884: VII. 99. — 1894: VIII. 361.

Einde Antal

festo

József nádor.

M. 33

Csetri-M.
Monarchia
irásban és
képben.
I. k.
1888
257. l.

Einsle Antal festménye után vagrotta
Vastagh György
Om I.

mindebben József főherczeg nádorispánnak, ki II. Lipótnak fia, Ferencz királynak testvéröcscse, Mária Teréziának méltó unokája volt. Alig volt még húsz éves, mikor Pozsonyban (1796 november 12) nádorrá választották. Méltóságát tovább viselte ötven évnél, s ez idő alatt nem volt a nemzet életében jelentékenyebb mozzanat, melyet a legmelegebb érdeklődéssel ne kisért, elő ne mozdított volna. Magyarnak érzé magát és magyar akart lenni külsőleg úgy, mint lelkileg volt. Magyar nyelvtanára a kufsteini és spielbergi rab, Martinovich társa, Verseghy volt; de ha a magyar nyelvet nem bírta is már teljesen elsajátítani, egyet tudott: ismerte és megértette a magyart. S egész életének fő és folytonos s nem sikertelen törekvése volt, hogy a nemzet és a monarchia másik részének hatalmi tényezői szintén megértsék egymást. Erre pedig Mária Teréziának legválságosabb napjai óta nem volt annyira szükség, mint 1809-ben, mikor újra kitört a franczia háború.

Ausztria, 1804 óta önálló császárság, és Magyarország, közel eső szövetséges nélkül, egyedül állottak szemben a nagy imperatorral, kit német, olasz, lengyel, orosz segédhadak támogattak. Nem telt bele egy hónap és Napoleon diadalmas seregével Bécsben állott s magyar kiáltványban felszólítá a magyar nemzetet: válaszsza külön ügyét királyáétól. „Csak az ausztriai császár, — irá, — nem a magyar király izent nekem háborút.“ „Semmit sem kivánok én ti tőletek, egyedül csak azt akarom látni, hogy szabad és független nemzetté legyetek. Vagynak még ti nektek tulajdon nemzeti erkölcseitek, vagyon nemzeti nyelvetek és dicső eredeteteknek régiségével méltán dicsekedhettek. Szerezzétek most vissza lételeteket; legyetek újra, a kik valaha voltatok. Gyülekezzetek össze Rákos mezejére őseitek szokása szerint; tartsatok ott nemzeti gyülést és adjátok tudtomra végzéseiteket.“ Napoleon e felhívása azonban, melyet Bacsányi János, Martinovich egykori fogolytársa fordított magyarra, nyom nélkül hangzott el. Ferencz királyi családjával magyar földön, Budán, Egerben, Komáromban, Tatában talált biztos helyet, s a magyar nemesség, a nádorispán vezérlete alatt, ismét fölkelt a fenyegetett trón védelmére. „Magyarok vagyunk! — mondá a nádor — kik, mennél nagyobb bennünk a bizalom, annál többet teszünk!“ A fölkelő nemesség egy része ott küzdött Karakónál a Marczal vizénél (1809 június 10) és védte János főherczeg visszavonulását, ki Olaszországból jövet Pápa felé hátrált, és ott harczolt a győri csatában (június 14) szerencsétlenül, de nem vitézség nélkül.

VASÁRNAPI UJSÁG

33. SZÁM. 1890. BUDAPEST AUGUSZTUS 17. XXXVII. ÉVFOLYAM.

Előfizetesi feltetelek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: egész évre 12 frt, fél évre 6 •. Csupán VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre 8 frt, félévre 4 •. Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre 6 frt, félévre 3 •. Külföldi előfizetésekhez a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

KÖLCSEY EMLÉKE.

Szatmármegye már többször megmutatta, hogy a hazafi erények, az elszánt s kitartó politikai küzdelem képviselői iránt tisztelettel, hálával viseltetik. Különösen Kölcsey emléke élénken élt a megye szívében, mely fel-feldobogott a lelkesüléstől, ha elismerést, borostyánt kelle nyujtani a halhatatlan költőnek, kritikusnak, egykori követének s híres szónokának. Mindjárt első ízben, mikor Kölcsey halála után először gyültek egybe a megye rendei, 1838 szept. 10-én, közakarattal elhatározták, hogy a súlyos veszteséget körlevélben adják tudtára mind ama megyéknek, a melyek Kölcseyt táblabirájokká választották. Tudják, érzik, hogy «a teremtő lélek fentartja magát műveiben, melyeken az örök életet keresztül fuvalta» ; tudják, hogy Kölcsey neve, «késő századok után is ragyogni fog s emlékezetét maga az örökkévalóság mindenkoron őrzi», de nem tartják feleslegesnek mégis hírül adni, hogy közgyülésükben azt a határozatot hozták, mely szerint Kölcsey *mellképe* tanácskozási termükben «parányi ugyan, de szives jutalmazására az érdemnek s buzdítására a jelen és jövő kornak, felfüggesztessék.» A veszteség feletti fájdalom sokkal nagyobb, semhogy azt megoszthatnák másokkal, nem is keresnek vigasztalást, hisz azt a többi megye rendei velük együtt «egyformán nem találnak», de az atyafiság kötelességét — úgy mond e körlevél — teljesiteniök kell.

Még nem ért e körlevél rendeltetési helyére, mikor a főváros irodalmi körei mintegy megrémültek a gyászos hír hallatára. Pap Endre küldé a leverő hírt először Toldynak, mint az akadémia akkori főtitkárának, de nem e levélből értesültek először a veszteségről. Bártfay László, az elhunyt egyik legbensőbb barátja, nyert arról tudomást Rába ügyvéd leveléből, s hogy mily hatást tett e váratlan halál Kölcsey jó barátaira : azt épen Bártfay naplójegyzetei mutatják legjobban, legélénkebben, úgy hogy azt semmiféle kommentár sem tudná oly élénken festeni. Szabad legyen tehát e papirra vetett jegyzetekből néhány sort idéznünk.

Aug. 29-ikéről ezeket olvassuk Bártfaynak, a M. N. Múzeumban őrzött, eddig még kiadatlan naplójában :

«*Szerda* . . . Menőben valék a játékszinbe, midőn Rába levelét vevém a Kölcsey haláláról. Megdermedtem a hírre. Kalapomat ragadám s futva-futottam a Nagyhíd utcza felé a Fáy-házhoz. Szemere Palira esett első gondolatom. De ő és nője már színházba menének. Oda futottam. Szemere megpillantott s magához szólitott, fogának mellette helyt. Iszonyú kínok közt ülék oldalánál, kivált midőn változást vevén rajtam észre, faggatott, kérdezett, mi bajom. — A történet s pillanat sokszor könnyebben segitik ki az embert, mint a legnagyobb fontolgatás melletti rákészülés. Azt mondám neki : nagy, nagy bajom van, — oly állapotban vagyok, mint az áradás idején. Ez részvétre gerjeszté őt iránтam, igy talán könnyebben fogja elviselhetni a gyászos hír csapását. — Játék után nőjének súgtam meg a dolgot egész testemben remegve, hogy férjét készithesse el. — Itthon közlöttem a tudósitást nőmmel. A mint leverve valánk, képzelhető, milyen éjt töltöttem.»

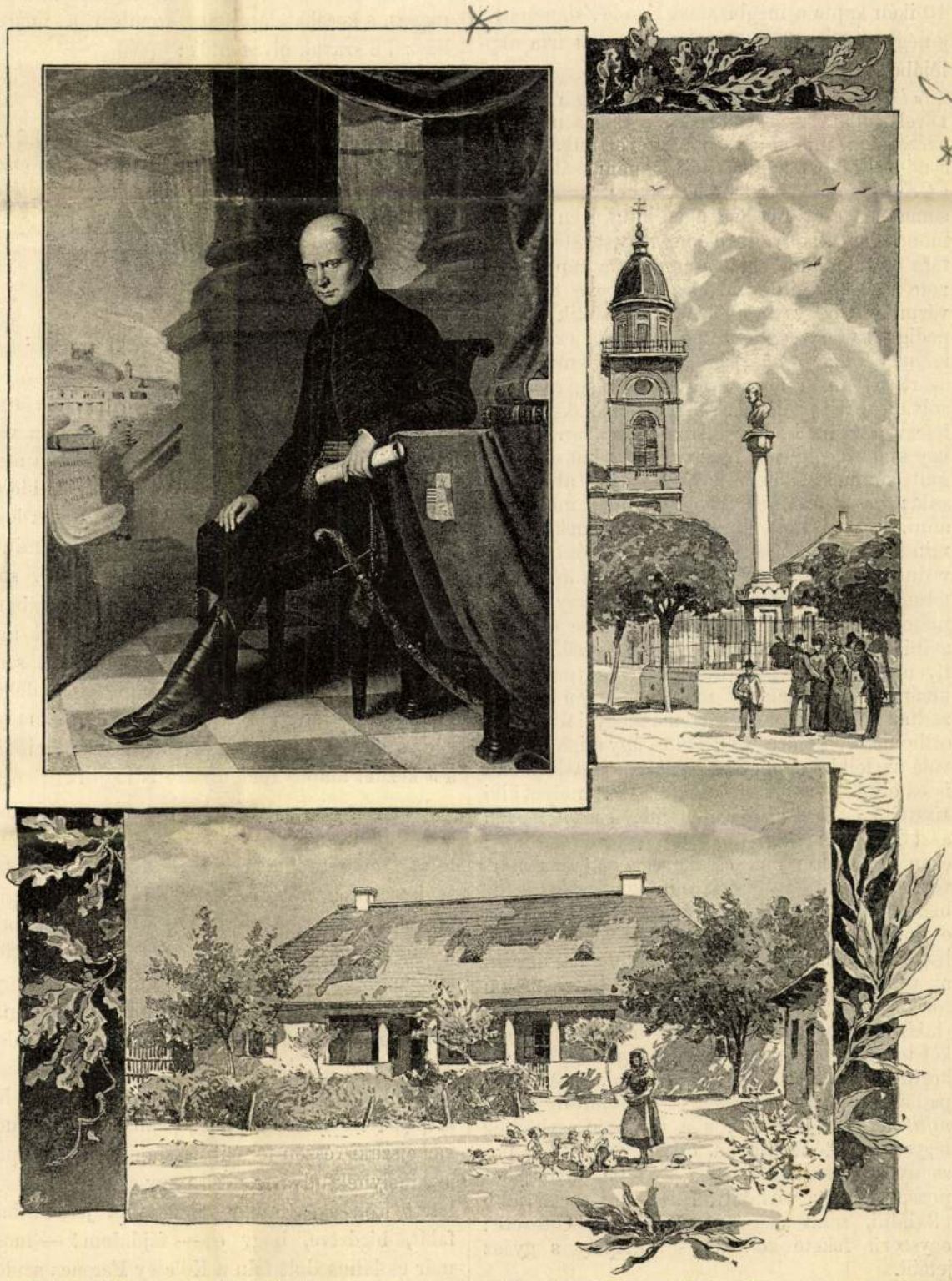

Kölcsey Ferencz arczképe Szatmarmegye nagy-károlyi székházában. — Kölcsey Ferencz emlékszobra Szatmár főterén. — Kölcsey Ferencz születési háza Sző-Demeteren. — Berky Dezső fényképei után.

«*30. csütörtök.* Első gondolatom Kölcsey elhunyta volt. Nincs szóm érzelmi állapotomat kifejezni. Szívszorulást érzek tegnap óta. Jött hozzám Alter... később Szemeréné; tanácskoztunk, mikép adja Palinak a dolgot tudtára... Elmenék b. Wesselényihez, (a Vadászkürtbe, 46. szám alatt) akkor dictálta a folyamodást Gräfenbergbe mehetés végett; közlöttem vele Kölcsey halála hírét, mely őt szintén megrázta. Visszajövén, itthon találám Szemerét, kimélve s vigyázva annyit mondék neki, hogy Kölcsey megmaradásához semmi remény sincs; készen kell lennünk elvesztésére. Minek hallására könyük lepték el szemeit s arczát s mindég némább lett. 5 órakor elkísérém az ülésbe, de magam Helmeczinél vártam fél hétig: ekkor kihivatám az ülésből s színházba menék vele — Isten látja! nem mulatságból, hanem hogy Szemere figyelme elfoglalva legyen. De a halálhír már mindenfelé elterjedt; a ki csak meglátott, kérdé, úgy van-e? Ha Szemere közel volt, hímeztem-hámoztam a dolgot: de ha nem hallá, igenlettem, mert mit is tehettem mást?...»

Ime e néhány sor mindennél hívebben mutatja, mikép fogták fel s mily rendkivüli csapásnak tartották a Kölcsey váratlan kimúltát. Azért a megye fentebbi határozata is az ország közhelyeslésével találkozott s mintegy engesztelő áldozatnak tekintették azt a megye amaz ismeretes eljárásáért, mely Kölcseyt az 1832—36-diki országgyűlésről visszahívta.

A szeptember 10-iki megyei közgyűlés határozatából Kende Zsigmond első alispán bizatott meg a terv kivitelével, a ki Bártfayt kérte föl, hogy festőművészt keressen s adja meg neki a szükséges utasításokat.

Bártfay még abban az évben, deczember 10-ikén kapta a megbizatást Kende Zsigmondtól s négy nap mulva a következő sorokat irta naplójába:

«*Deczember 14. péntek.* — Átmentem Szemerével Budára. A levegő hideg s csipősen metszé arczainkat, midőn a Dunán áteveztünk. Einslét a nádori lakban nem találók, hanem szállásán, a a gr. Sándor házban. Előadám neki megbizatásomat Kölcsey Ferencz képe iránt, Kende Zsigmond első alispán leveléhez képest. Megmondtam egyszersmind saját eszmémet a kép szerkezete felől. Tudniillik mivel az a megye (Szatmár vármegye) nagy teremeben függesztetik föl, és pedig kitünő megtiszteltetés végett: ez okon a képnek illendő nagyságunak kell lenni, kell azért is, mivel azon Kölcsey *ülve* legyen ábrázolva: ülve pedig azért, mert más kép nem létezvén, mint a mely birtokomban van, s azon egy kissé meghajtott nyakkal s fővel ül a boldogult, mi neki éltében is természetes attitudeje vala; ha a festőnek állva kellene őt most már adni, egészen más arczot csinálna neki, s igy minden mesterkélés mellett a hasonlóság szenvedne. Hozzájárul még az is, hogy ha *állva* festetnék, czifrább díszruhában, talán panyókásan, prémes mentében s aranyosan kellene őt ábrázolni — az pedig idegenséget hozna reá, mert ő ilyenekben soha sem ragyogott, ragyogni nem kivánt. — Álljanak ott mások feszesen és duzzadtan: Kölcsey alakja legyen a megyei teremben otthonos, de nemesen otthonos, úgy mint éltében vala az, lelkinyugodalmat mutatva testállásában is és oly felsőbbséget, mely nem sért, melyet kiki tisztelni és becsülni kénytelen. Előtte legyen asztal, zölddel borítva — tanácskozás asztala; ezen zöld takarónak egyik szögében Szatmárvármegye czimere lássék mintegy beszőve vagy behímezve. Az ülőnek háta megett egy vagy két oszlop s azon ízletes függésben kárpit; nem hogy trónnemű mennyezetet képezzen, hanem az országos embert mutassa. A zöld asztalon törvénykönyv s országgyűlési napló, kezében (talán félig nyilt) tekercs, a szónoklat jele. Egy-két tekercs szinte vagy az asztalon vagy másutt körüle, mint iró s költő symbolumai. — A terem padlata márvány-kövezet. — Egyébiránt előtte *nyilt* legyen a terem; s a nyiláson szabad ég legyen látható és szabad táj: nevezetesen a pozsonyi Au-nak nehány fája, a Duna, távolabb a pozsonyi hegy, várfalaival. — Miért ezek? jobb eltalálni, mint magyarázni akarni. Öltözete: egyszerű fekete köntös — ünnepély s gyász jeléül.

«A festő, Einsle, midőn ezeket elmondám neki, nemcsak teljesen megnyugvék rajta s megköszöné a közlést, hanem igéré, hogy e gondolat szerint vázlatot készit előbb. Gondom lesz rá, hogy a kivitel a lehetségig jól sikerüljön. Szemere is egészen javallá a közlötteket, s midőn estve b. Wesselényinek, ki szinte Budára jönni akart, de dolgai miatt nem jöhetett, ugyanezeket elmondám, ő is helyeslé a gondolatot.»

Igy készült el az adott utasításhoz híven nem sokára Kölcsey életnagyságú arczképe, mely a nagy-károlyi megyeház nagytermét diszíti, s a melyet mai számunkban bemutatunk. Ez tehát hű mása a megye föntebbi határozatából keszült díszes képnek, míg a mult számunkban közölt arczkép az ugyancsak az Einsle által festett mellképnek mása, mely Bártfayé volt, s mely jelenleg az akadémia képes termében van felfüggesztve.

Egy negyed század mulva újabb emlékkel adózott Szatmármegye Kölcsey iránti hálájának. A megye közönségének s némely más szomszéd megyék résztvevő lakosságának közadakozásából 1864-ben Szatmár városa főterén egy emlékszobor állíttatott fel, s a leleplezés ünnepélyére a magyar irodalom számos képviselője s a megyei rendek nagy száma jelent meg. Az ünnepély szept. 25-én tartatott, mintegy tizezer ember jelenlétében. A magyar alkotmány visszaküzdésének mintegy hajnalán, úgy tünt föl e kiválóan hazafias ünnepély, mintha ez is hozzájárult volna a nemzet erősödéséhez, a mely ősi jogainkhoz való szilárd ragaszkodásunkat jelképezte.

A tiszta carrarai márványból készült hófehér mellszobor, mely egy fényes, szürke porosz gránit oszlopon áll, Szatmár főterét diszíti, 22 láb magas, s koczkatalapzatán, szemben a megyeházzal e szavak olvashatók:

KÖLCSEY FERENCZNEK.
MDCCCLXIV.

A talapzat keleti oldalán, a székesegyházzal szemben, Kölcseynek ez ötméretű sora van két részre osztva:

HASS, ALKOSS, GYARAPITS,
S A HAZA FÉNYRE DERÜL.

Déli oldalán:

ISTEN ALDD MEG A MAGYART!

S végre a negyedik oldalon, nyugat felől:

A HAZA MINDEN ELŐTT!

A megye, mintha csak visszahangoznék szívébe egykori híres főjegyzőjének e pár szava: «megbünhödte már a multat» — igy újítja meg emlékezetét minden alkalommal, mikor idejét látja, hogy a századunk első felének egyik legmélyebb gondolkodója szellemét fölidézze mintegy s ünnepelje azt a férfiút, a kinek oly sok része volt nemzetiségünk megszilárdításában. A Szatmárott felállított szobor leleplezési ünnepélyének még alig mult el egy negyed százada s íme már újra ünnepet rendezett emlékének a lelkes megye, sőt, mint tudjuk, életnagyságú szobrának terve is megpendült nem régiben, s a kezdet alapos reményekre is jogosít.

De nemcsak Szatmármegye viseli szivén Kölcsey emlékét: Közép-Szolnok megye is megmutatta, hogy tudatával bir annak a nagyjelentőségű ténynek, mikép Kölcsey az ő területén pillantotta meg az első napot. Sző-Demeter ebben a megyében van a Szilágyság szélén. «Itt szült engem, — irja Kazinczynak, — az anyám, nagyanyámnak, Büdöskuti Zsigmondnénak házában.» A ház mostanig több urat cserélt, s jelenleg Toka Samu-féle ház néven ismerik. Különben most is tekintélyes «udvarház», melynek széles ereszű tornácza, tágas kertje van. A ház az udvar éjszaki részén fekszik, vastagfalú, erős épület, melynek udvarra néző nagy szobájában született Kölcsey. Immár emléktábla jelöli a ház falát, hirdetve, hogy e — fájdalom! — most már eloláhosodott falu a Kölcsey Ferencz szülőhelye; hogy itt játszott, mint gyermek, s itt olvasztotta magába az élet első benyomásait. Hajdan e megye az úgynevezett «Részek»-hez tartozott, s a későbbi nagyhírű politikus ezért is foglalkozott egy részt a «Részek» visszacsatolásának kérdésével oly behatóan, s azért képezte ez politikai doctrináinak mintegy első principiumát.

E tény is mutatja, hogy mily szoros hatással van egy-egy emberre a születési hely, környezet s a vidék, melyből a serdülő lélek első táplálékát veszi magába.

DR. VÁCZY JÁNOS.

BALATON PARTJÁN.

(1890.)

Itt állok a parton. Borongó az éjjel...
A lehajló nád-szál bokrétás fejével
Habjai a tónak,
Mint szerelmes párok, zsongva csókolóznak.

Hallgatom, hallgatom a habok zsongását,
És lelkemet édes érzések hatják át;
Az elmult időnek
Kedves emlékei mind, mind elém jőnek.

S mig igy elmerengek, kiderül fönn az ég,
Fejem fölött ezer kis csillag-lámpa ég, —
Ezer kis szövétnek,
S az égi világnál magam körülnézek...

Ki bántotta Bacchus fölszentelt bérczeit?!
Vagy tán eltévedtem, idegen hely ez
Nem, nem, hisz' jól látom
Vén diófáinkat amott a dombháton.

Az öreg diófák ép olyanok, mint rég',
De hol a lugas és a kedvtermő tőkék?
Puszta oldal s tető,
Ezt eke hasgatja, ott árvalányhaj nő.

Elborul a lelkem... s fájdalmas jajára
Megzendül «Tihanynak riadó leánya»;
Olyan bús az ének:
«Sujtó keze jár itt ég s föld Istenének.»

TIHANYI.

A JÓSZÍVŰ EMBER.*

Vigjáték egy felvonásban.

Irta:

JÓKAI MÓR.

Személyek:

A jószívű ember.
Egy 48-diki ismerős.
Egy aspiráns.
Egy menyasszonyi önkéntes.
Egy vőlegényi vállalkozó (pártfogolt).
Egy félreismert lángész.
Egy titkos drámaíró.
Egy legyezős honleány.
Egy régi ideál.
Egy hat személyből álló bukovinai csángó bizottság.
Egy repülőgép-feltaláló.
Egy szerencsés apa.
Egy énekesnő, Egy cziterásnő, Egy gondolatolvasónő } a leányai.
Egy kritikus.
Egy fotográfus.
A szinházigazgató.
Zsuzska: egy derék becsületes tót leány.

Történethely: egy írónak a dolgozó szobája.
Idő: mindennap.

* A színészeti kiállítás alkalmából mutatjuk be koszorús költőnknek e nyilvánosság előtt még meg nem jelent drámai jelenetét, melyet a Jó-szív-egyesület igazgató választmányának fölkérésére 1888 tavaszán irt s mely ugyanazon év május hó 31-én az árvizkárosultak javára a nemzeti szinházban elő is adatott a szinház legkitünőbb erőinek közreműködésével. Ez alkalmi egy felvonásos vigjátékban az iró a jószívü embert adja dramatizálva elő, a kit a sokféle szőrű és kaliberű alkalmatlankodó sem bir kihozni jóindulatú egykedvüségéből. A figyelmes olvasónak azonnal fel fog tünni, hogy e mű irója dús tapasztalatokra tehetett szert az ily alkalmatlankodások tanulmányában, s talán azonnal is sejteni fogja, hogy a kis dramolette fő alakjában Jókai önmagát irja le, a mint hogy a szinterül szolgáló szoba berendezése és butorzata az ő dolgozó szobáját tünteti föl s a fő alak öltözetéhez és a taglejtéshez adott instrukczió is egyenesen ő rá vall. Az említett egyetlen előadáson Ujházi Ede, a ki a főszerepet adta, külsőben, tagjártatásban, hanghordozásban csakugyan Jókait utánozta és pedig nagyon szerencsésen. De, mint említők, a nemzeti szinház csaknem minden nevesebb tagjainak jutott a kis apróságban szerep. A szerző a szinészeti kiállítás alkalmára volt szives e művét lapunknak közlés végett átengedni. — *Szerk.*

Einsle Antal

Beesben

1841. pesti kiáll.

Kölcsey Ferenc archegyes
olájt.

L 1841.

Thracia V. 263.

Einsle Anton M.N.K.

Kölcsey Ferenc ,metszet Barabás Miklós rajza után

repr.

Kerésztury-Vécsey-Falvy:A magyar zenetörténet képeskönyv

Bp. 1960. 2001.

Einsle,A. M.D.K.

Kölcsey Ferencarcképe /festménye után Eybl litográfiája./repr.

Keresztury Dezső:A magyar irodalom képeskönyve Bp. 19[illegible]
150.1.

MDK

Einsle

Költsey arcképe, Einsle red. után lit. Eybl

Pesther Handlungszeitung, 1841.aug.14. 218 l.

Anton Einsle

1 est ménye nyomán készült Franz Eybl litográfiája: „Kölcsey Ferenc." 60. sz. reprodukció.

Rózsa György – Spira György: Negyvennyolc a kortársak szemével. Budapest 1973. 5751

Festmény.

Költsey Ferenc arcképe

festette Einsle festö.

Pesther Handlungszeitung. 1841. aug. 14.
218. l.

Budapest.

Akad. Értesitö. 1876.

Zrinyi emlékszobor. 205. l.

Einsle Antal

Kölcsey Ferenc arczépe
a nagyváradyi vármegye-
ház tanácstermében
Fenti festménye 1839-ből

Repr.

Vértesy Jenő:

Kölcsey Ferenc. Magy.
Tört. Életr. Bp 1906.
80. l. után

Pyzer László arczépe
repr. u. o. 107 l.

megakadályozzon, vagy legalább is any
zésére használhassa fel a nemzet kultu
nak gyarapitására irányuló munkát.

Nem mellőzhető itt a müemléki java
Előre kell bocsájtani, hogy a magyar
gomi, székesfehérvári munkálatok sorá
áldozatokat vállalt, olyanokat amikre
igen van példa. Az utóbbi években is
des ajavadalom cimén
tott a müemlékvédelemre. Ez az összeg
előtt tekintélyes, de ismerve a müeml
voltát, valamint azt a körülményt, ho
visszacsatolása előtt, leszámitva az
rendkiviüli kiadást pengő, teh
vel kevesebb állott rendelkezésre, a
mat senki sem sokalhatja. Tekintetbe
hogy ebből az összegből ~~xxxxx~~ kell fe
mintaszerüen felszerelt köny- és egyre

Einsbe ~~Anton~~ Anton, osztrák festő, sz. 1801. jan. 30. Bécsben, mh. 1871 márc. 10. u. o. A bécsi képzőm. akadémián, majd Prágában tanult s azután az osztrák fővárosban keresett arcképfestő lett. 1832 Budára jött és sikerült József nádor figyelmét felkeltenie aki sokat foglalkoztatta s 1838 udvari festőjévé nevezte ki. A pesti első műkitételen 1834. Schedius Lajos arcképével szerepelt 1835. Széchenyi István ~~festette~~ képmását festette, mely művét Tomala Ferdinánd pesti műárus résznit másolatok, résznit kompomatu műlapok utján sokszorosította. Széchenyi arcképet 1836. Bécsben állitotta ki. 1839. Szatmár megye Kölcsey Ferenc arcképének megfestésével bizta meg. A megye a képért, amely Eybl Ferenc kőrajza utján vált általánosan ismertte,

mintegy a szentek /alsó kép/ extáziá
apostolok csoportjába más alakokat i
szerepük van,mint pl.a nyavalyatörős
sok által köti össze a földön állóka
észrevehető Michelangelo hatása,a fe
de itt több liraiság van.-- A Keresz
lia/ jelenete nem felelt meg az ő mü
változatos geszusokkal,a főalak szi
benne lirai részek /Mária és Magdoln
zició az övé,de a kivitel nyers;Giul

A különböző európai muzeum
Rafael neve alatt,ezek azonban legfe
latai szerint készültek.Ilyen
Madonna del divin amore Nápolyban,st

Festészet.

Költsey, fest. Einsle.

Pesti Hirlap. 1841. 53. sz. 447-48. l.

Dessewffy grófnék Almásy Berzeviczy Zsofia, Gyurki Amelia, Bánffy Pál br. (1834), Csáky Béla gr. (1843), Zichy Ödön és Jenő (1844) Orczy György (1844) Podmaniczky továbbá Beöthy továbbá Balogh János ~~és~~ Hegyessy sok arczépeit.

I C H T I B O R

iv.r.tanár

k

gyetem Bölcsészeti Karán
lében tartott előadása.

M Ü V É S Z E T.

nt kiadja

o l t á n.

125 aranyat fizetett. 1840
ismételten József nádor arc-
képet festette, s ugyanez cé-
ben négy arcképpel vett részt
a Pesti Műegylet első kiállítá-
sán] 1840 juniusban budai mű-
termének berendezését elár-
veztette s visszatért Bécsbe,
ahol az udvar és az osztrák
s az ott élő m. arisztokrácia
elhalmozták megrendeléseik-
kel. Ekkor festette V. Ferdi-
nánd császár arcképét. 1848-
tól az ~~ujuralkodó~~ Ferenc József arcké-
pét számtalan példányban
festette természet után a
több állami hivatalok ré-
szére. A Hofburgban saját
műterme volt, s monarchia
~~ben ő kapott~~ kapott megbízást a
szép Erzsébet császárné
arcképének megfestésére.
A m. arisztokraták kö-
zül festette Apponyi,
Festetics-Zichy, Károlyi

1841. Kölcsey erdélyi vel szerepelt ugyanott.

festői közül az előkkörök volt, aki

Einsle Antal

3 magyar vonat-
kozási Elje

lásd

Iml.

Buzás Elek aj 1874.

Mk 320.
Dep r. 3.
n. 21 b)
Ny l. 539

EINSLE, Anton festő

MASITS László: Kölcsey Ferenc hiteles ábrázolása.
= Debreceni Déri Múzeum Évkönyve 1988 (1990)
316, 320, 322-323. p. 314. p. ill. 317, 319. p.

ANTON EINSLE (1801—1871): Kölcsey Ferenc, 1839. Olaj, vászon. 66×51 cm. (A „Hármashatár"-ban közölt arckép az 1835-ben festett kép másolata. Helye ismeretlen.)

ANTON EINSLE (1801—1871): Kölcsey Ferenc, 1839. Olaj, vászon. 8 láb×5 láb (kb. 2,40×1,50 m. — Bécsben, életnagyságban festett kép. Helye ismeretlen.)

ANTON EINSLE (1801—1871): Kölcsey Ferenc, 1835. Olaj, vászon. 65,8×52,5 cm. J.j.l.: „Einsle 835" Bp. Magyar Tudományos Akadémia. Ltsz.: 85 (MTA—MKCs). Régi sz.: 143—66.

Einsle Antal

Lánd

Éble Gábor művét

A pesti Károlyi palotáról és a nagykárolyi Károlyi – kastélyról

fenti Kölcsey – archépére vonatkozólag

?. hol a könyv ?
pontos cím hellene

, meghalt 1793-ban)

XV. ~~[illegible]~~ századbeli bronz

...arában, hol két ~~[illegible]~~ medencse ~~[illegible]~~ van,
...glielmo Bergamasco által készitett hom-
...en szt Márk templomának kupolái kö-
...bról álló épületbe szobrokkal diszitett lép-
...ut a palota balra eső réfeinek ablakai-
..., hol a látogatók különféle csoportok-
...nek. A égbolt felhős.

...etei 97: 120 %m.
~~...di.~~

43.

Einsle Antal

Kölcsey Ferencet ábrázoló festménye az alábbi vármegye házának dísztermében (1838-ban készült)

Einsle festő még 1835-ben készítette az első arcképét Kölcseyről, amely Bártfay hagyatékából a M. Tud. Akadémiába Került.

Erről készített Einsle egy kisebbet Kende Zsigmondnak és egy nagyobbat a vármegyének (1838), A kisebbik Kende György báró cegényi udvarházában, a nagyobbik jelenleg Mátészalkán van a vármegyeházában, mióta Nagykárolyból (hol azelőtt a vármegyeháza volt) átengedték.

Fábián (S.) Szatmár

Ugocsa és Bereg vm-ek 248 l.

(1924-1938) MVVM. 1939

godnak hivatalomhoz folyó évi május hó

901

965-6-7

100%

Einsle Antal

19. **Kölcsey Ferencz** r. t. költő és író (*1790 †1838). Festette a bécsi Einsle Antal (1801—1871). Mellkép, feketeruhás alak, barna háttérrel. Jelzése: Einsle 1835. Bártfay László l. tag (†1858) özvegyének hagyománya 1860-ból. Kifüggesztését elrendelte az 1843. évi nagygyűlés és újból az 1860 okt. 1-én tartott összes ülés. (L. Akad. Ért. 2. k. 665. l.)

Divald Akad. palotája

57, 89. l.

1917

matian fejlődés régi építészeti művére a legaj
elpusztították.

Ámde legalább a 19. század elejétől és
felvilágosítást nyujt székesfővárosunknak lega

Kövei egyaránt tanuskodnak szűk és
kodás, óvatos egyszerűség s viszont a lendület,
a külszínes cifrálkodás és a túlhajtott spekulá
tervező építőművészei, alkotó építőipara és
tudásáról és törekvéseiről.

A legutóbbi évtized (1920—1930) szinté
pest történetét építkezéseiben.

Nem kell szakavatott historikusnak len
is megállapítson többbrendbeli tényt.

Megállapíthatja, hogy ez a korszak nem
megszakítás nélkül fűződő, folyamatos fejlődé
katasztrófája nyomán bekövetkezett összeropp
állás, a lázálmokból és letargiából való felocsu
való kemény viaskodások korszaka.

Építkezései nem monumentális, büszk
hajlékai a közintézményeknek és méginkább

Építkezései, Budapest fényes és magasa
talán túlságosan egyszerűek, de ezzel szemben
nagy szükségben, gyorsan, gazdaságosan és céls
sel éljek: »tárgyilagosan« — iparkodtak segít
a legkedvezőtlenebb volt.

*

1479. Einsle Antal:
Sz. Wienben 1801-ben. H ugyanott 1871 márczius 10-én.
Pyrker János László mellképe.

Derékig, kissé jobbra néz, ül. Caputiuma vörös, előreésült rövid haja és szemöldöke őszbevegyült, szeme szürke, arcza és bajusza leberetvált. Balkezével az asztalon levő és PERLEN DER H. VORZEIT czimü zöldkötésü müre könyököl. Collaréjának fehér ligulája széles, piros szegésü és bélésü cimádájának gallérja alatt, kék szegésü sárga szalagon, a vaskorona-rendet viseli, melynek csillagja mellét is disziti; a nyakába vetett kettős lánczon pedig e rendnek keresztje lóg. A bal váll mellett, felfelé haladó sorban: Ant. Einsle 846. olvasható.

Vászon, méretei 79: 64.
Pyrker János László ajándéka. (Ltsza 101.)

A Tört. Képcsarnokba helyeztetett át.

2 II: 118.

904: V. 10

Einsle Antal

1839-ben a Pesti Műegylet
választmányába beválasztották.

PMEvk 1853-ra 12. l.

SZ-SZ

Szarvas-agancsba foglalt Kőbalták

VI. 125.

Linsle Antal
festő
Claro F.B. } 1827
rézin.
Sennefelder 1835
litogr.

Széchenyi István
gróf arcképei.

I. Szinnyei XIII
574. l.

Mátyás:

Mellig, hétnyolczad
medaillonban. Rövid haj
bérkoszorú övezi. Ingének rér
az aranygyapjas rend jelvé
A kép alatt tojásdad medail
~~melytől~~ jobbra a jógar, a ka
a hol a nap sívja sugarait.
szavakat szakítja meg. Fe

„Matthias D.G. Ro
Bohem. Dalm. Cro
gond. Stir. Carinth
Fland. Tirol."

Rézmetszet, méretei az a
16.4: 12 c/m

Ltsza 7530.

Einzle Antal

1801 – 1871

l.

L. ifi:

Vayer Széchenyi kepe.

97. l. 98. l. 106. l.

Magarság Indonány

1942. 1. Sz

A.M.N. MÚZEUM KÖNYVTÁRA

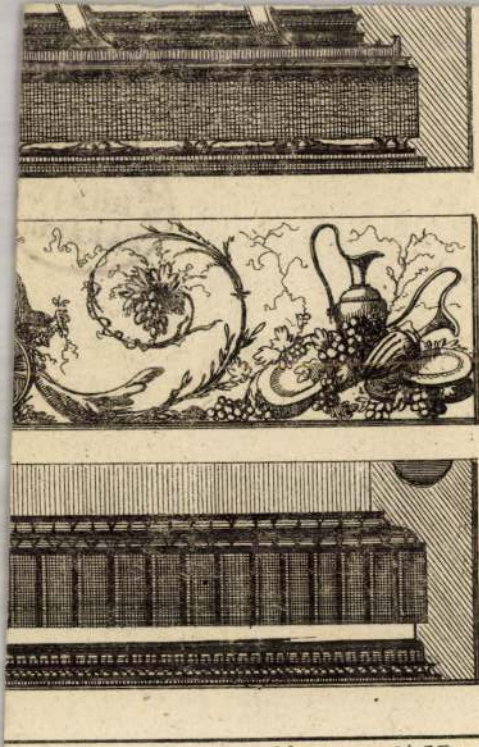

a Paris chez Hauer rue S.t Ursule

MDK

Einsle Antal

A Pesti Műegylet első kiállitását 1840-ben rendezte. Az igazgató-valasztmanyban a művészek közül Einsle Antal és Neefe Hermann foglalt helyet.

Ujházy Ferenc: Föv. művészeti állapotai a mult sz. közepén.

Nyugat, 1922.márc.16. 376.l.

Einsle Antal

1834 k. jött Budára József nádor meghívására. A Sándor palotában lakott, műterme is ott volt. 1840-ben mindenét elárverezteté és visszaköltözött Bécsbe. – Az 1834-es kiállításon (Mü-kitétel) szerepelt m. Schedius Lajos kir. tanácsurk képe.

László M.: A magyar portré-műv. tört.-ből; Műgyűjtő, 1970. 4. sz. 41. l.

Anton Einsle, 1801 – 1871. Wien. –

A 30-as évek elején Pragaba ment, 1832 körül Budapestre jött. 1835-ben elvette Weninger Beatrixot, akit többször megfestett. Wagner Daniel gyógyszerész révén József Nádor felfigyelt rá. Többször megfestette portréját és feleségét, Maria Dorotheát. A 12 éves Esrában meghalt Alexander főhercegbensőséges és élethű portréja szorosan hozzáfűzte a főhercegi családhoz. Az Árvíz alatt a budai főhercegi palotában lakott.

A főurak mellett a társadalmi élet minden rétegét, különösen az irodalomás művészet alakjait festette. A magyar kritika dicsérte portréi hasonlatosságát és nemzeti karakterét, amelyeket a folyóiratok gyakran reprodukáltak. 1838 körül visszatért Bécsbe, de továbbra is sokat

dolgozott magyaroknak.

Stilusa eleinte porcellánnerű, s Lampi klasszicizmusából indul ki. A Daffinger és Amerling által közvetített angol portréfestészet kolorisztikusabb és naturalistább lett az 50-es évek felé. Portréin, a 40-es évekig semleges hátteret ad, többnyire mellképek, később idealizált tájkép elé állítja egin alakjait. A fény visszaadására sok Gondot fordít. Sok portréját Decker, Eybl, Hofmann, Danthange reprodukálta. Több példányban festette meg József tőhg nádort.

Apponyi, Festetich-Zichy, grófnők, Csáky Béla (1843.) Széchenyi I. Zichy Edmund és Engelm, Orczy György Joh. Balogh, Beöthy, Döbrentei G. (1835.) Kölcsey, Schedius, fontosabb magyar portréi.

ThB. X. 423–426.

Festészet.

Költsey Ferenc, fest.Einsle.

Pesti Hirlap.1841.53.sz.448-49.l.

M.D.K.

Einsle Anton, festő

Kölcsey Ferencről készült portréja az Akadémián van. 129.o. 1835-ből

Vayerné Zibolen Ágnes: Az iróportrék gyüjtésének múltjáról. 123.o.

A Petőfi Irod.Múz.Évkönyve.1963.Képzőmüv.Alap Kiadóváll.Bp.1963

Einsle Anton

Életrajza:

Ligeti Antal: A Nemzetei Múzeum Képcsarnokának ismertető lajstroma. Buda. 1870. 16. l.

T. 5445.

rülvett vártól hid vezet a
es háttérben várak látszanak,
i naszád halad. Felirata fölül:

D'// ESSEK.

A. Fortezza di // essek. és
ume Draua.

cm.

Einsle

Festö

lárd

1939 márc

Manszdebskiáll

16. l (4. 4)

Kölcsey Ferenc jérem.

Schwerdgeburth metsz

Einsle Antal

Kölcsey Ferenc arc-
képe fentitól Szatmár-
megye székházában

~~repr.~~

Om III. 295. l.

1893 (Keppel)

ap délután 1/2 5 órakor a **Kerepesi-út melletti temető**
eformátus egyház szertartása szerint.

ik, amíg élünk, élni fog.

sné sz. Both Judith	**Csiky Jancsi és Gyuri**
é sz. Both Magda	**Ráth Karcsi és Vera**
né sz. Both Melitta	**Szlabey Babuci és Györgyi**
okahugai	kisöccsei és kishugai

, Hegedüs, Ráth és Szlabey családok.

ó-u. 5. Tel. 188-555. Buschmann utódai-nyomda. IV., Molnár-u. 37.

Einsle Antal

Erod
2

Hor Szombathely i 50 l.

váltr T.A. - Radnai Rezsö

mnotört-i és kultur tört. kiáll
t.m. tehet 1934

Hagy.

561

1909.

7-ben † Londonban 1855 julius 8-án.

rafordult, szembenéz. Kissé őszbe-
nöldöke, gyér bajusza és körszakálla
ete: egyelejű piros festőkabát. Mögöt-
láthatók.

5:17.7 cm.
festőművész hagyománya 1909-ben (836

Einsle Antal

festő

1801–1871.

l.

Leitich, Ann Tizia:

Wiener Biedermeier.

II. Aufl. Bielefeld u.

Leipzig, 1941. 193. l.

Egy Festetics grófnő

arczépe fentitől.

Szines tábla (XIV. nám)

u.o. 80. l. után

Einsle, rajziskolai növ. MDK

az első "Mü-kitétel-en" /1834 jun.3o - jul.2./

kiállított müve: több mellkép, "szép kivitelök ezen jeles müvész ritka tehetségeit bizonyitják" . Pl. n. Schedius Lajos kir. tanácsnok ur képe.

S.J.: Az első "Mü-kitétel" Pesten 1834-ben. Művészet 1973. 333-33o.l.

Einsle

l.

LykaMagymüI800-56

12, 15-17, 114,
136, 322, 413, 525, l.

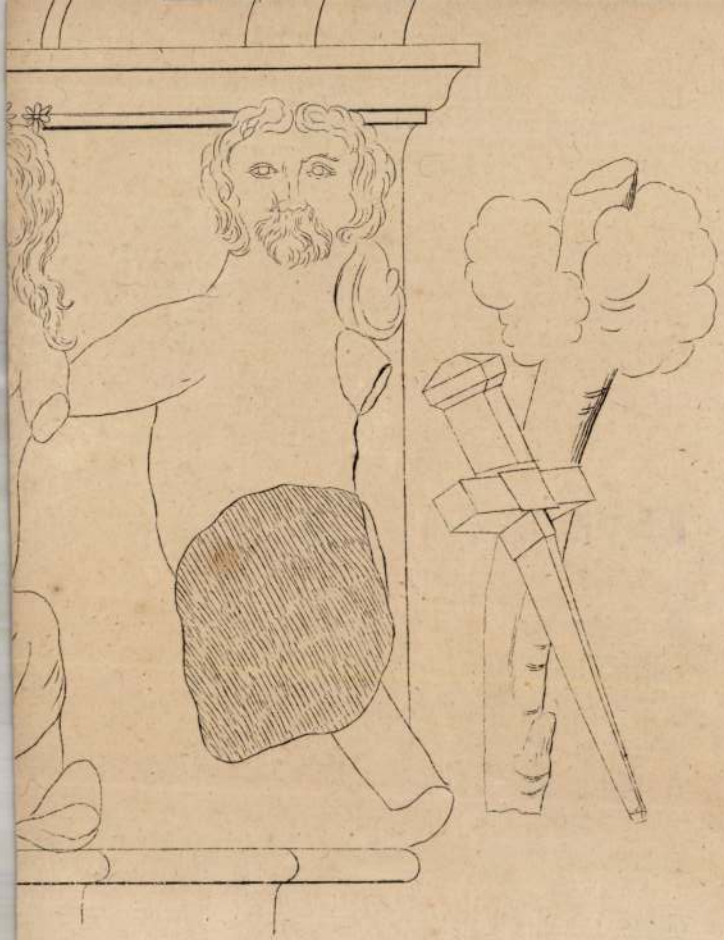

Einsle Antal

MDK

/Ehrenreichnek/ Fáy András képét valószinüleg
/Ei~~s~~/ Einsle Antal festette.

66.o.

Rózsa György: Ehrenreich Ádám Forrásai.
Müv. Ért. 1959. VIII. évf. 1. sz. 61-67.o.

megírva

Einsle Antal

Kölcsey Ferenc
arckepe, szatmár
vm. megjehazi köz-
gyűlési termeben

cród
z

Asztalos György:

Nagykároly rendezett
tanácsú város tör-
ténete 1848-ig.
Nagykároly. 1892
79. 80. l.

Francesco Guardi (született 1712-ben

A Doge-palota belseje:

A gotikus palotának udv
szemközt az óratornyot és a G
lokzatot látjuk, míg a háttérb
tik le figyelmünket. A jobb
cső vezet föl s úgy ennek, mi
ból többen néznek az udvarra
ban járnak-kelnek és beszélgen

Olajfestés vászonra, mér
~~Festette: Francesco Guar~~
Ára 2975 frt
Ltfa: 13

251

Bu. Jta. 170.

246/94

Einsle festmenje

Ender rajza

Schwerdgeburth

metszete

Kölcsey Ferenc arcképe

repr

Szalay-Baróti. A

magyar nemzet tört

IV. k. 382. l.

Onnan repr

Petri Mór. Szilágy

vármegy. tört. I. k.

Bp. 1901. 648. l.

mig

ced

Einsle Antal

Kölcsey Ferenc art'kéje
1835, olyf. M. Tud. Akad.
Anlajd.

Repr

Domanovszky Sándor

Magyar művelődéstört.
V. k. Bp. é. n. 368.

Einsle Anton

L /

MAGYAR MUVESZET

1927. 165 ~~0~~

1930. 598

Báráthy Szabó L:

gr. Fréderi István

művésztársai

és barátai.

duplum

Ferenc József

~~[illegible]~~ szüten

udvari festője

Lett, a fiatal csázár

arcképét L. Hanos

neldonyban festette

L. hivatalok

részére

.....szakosztály

elnöke.

MDK

Einsle

Széchenyi István mellképe, litogr. - Clarot Sándor, Einsle és Schindler után

Széchenyi István mellképe. Hasznos Mulatságok 1835. II. 81.

valamilyen más /megyei, iskolai
és milyen eredménnyel?

ti/ tervei:

.....

.....

im: .....

Einsle Antal

A Honművész kritikusa az ő archép-munkáit minősítette legjelesebbnek az 1834-es első pesti Mű-kitétel darabjai közül.

László M.: A magyar portrémüv. történetéből; Műgyűjtő, 1970. 4. sz. 41. l.

EINSLE, *Anton*, osztrák festő, * Wien 1801, † u. o. 1881 márc. 10. A bécsi akadémián tanult, azután csakhamar keresett arcképfestő lett Bécsben. 1832. József nádor Budára hívta, s udvari festőjévé nevezte ki. Ez időtől sokszor megfordult a magyar fővárosban s számos magyar kiválóság (Széchenyi István gróf, Döbrentei Gábor, Kölcsey Ferenc, Pyrker János László, stb.) arcképét festette. A budapesti Szépművészeti Múzeum, a M. Történelmi Képcsarnok és a Székesfővárosi Múzeum több művét őrzi.

R. G. I. 277 f

Palota.

Az előtért a bástyákkal
vár foglalja el, őrtornyain kat
hegyeken erőd látszik. Felirata

fölül középütt: PALOTT
balra: pag. 114.

Rm., mér. a vk. 6: 11.1

140-95

EINSLE, festő

A Soproni Muz. grafikai gyüjteményében kb. 100. portré, sok Széchenyit ábrázoló.-Ezek jegyzéke:

4./-Gróf Széchenyi István mellképe.
Alegória Schindler J. Profersortól rajzolva. Nyomd. Leycum és Társa. Einsle nagy eredeti olajfestménye után. Litografírozta Clarot J.B. -63.5+52 cm. Előkép: Einsle. 166. old.

DAVIDNÉ ASKERCZ ÉVA: A Soproni Liszt Ferenc Múzeum grafiakai gyüjteményének jegyzéke 157. old

ARRABONA, 14, A Xantus János Múzeum Évkönyve, Győr, 1972

M.D.K.

Einsle, festő

Döbrentei Gábor arcképét festette. A Nemz.Múz.Képtárában.Kubinyi Ágoston lajstromában/1868/.127.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Az iróportrék gyüjtésének múltjáról. 123.o.

A Petőfi Irod.Múz.Évkönyve.1963.Képzőmüv.Alap Kiadóváll.Bp.1963

Einsle

l.

Lykanemzromantika
34,51. l.

Einsle Antal

Hermina főhercegnő arcképe - Fenti festménye után rajzolta Lieder Frigyes Repr.

dupl

Lestyán Sándor: József nádor. Egy alkotó élet írásban és képben. 1776-1847. Bp. 1943

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Einsle Antal

wod
z

Mátrai Gy: A M.

Nem z Muzkorszakai.

Pest 1868 49. l.

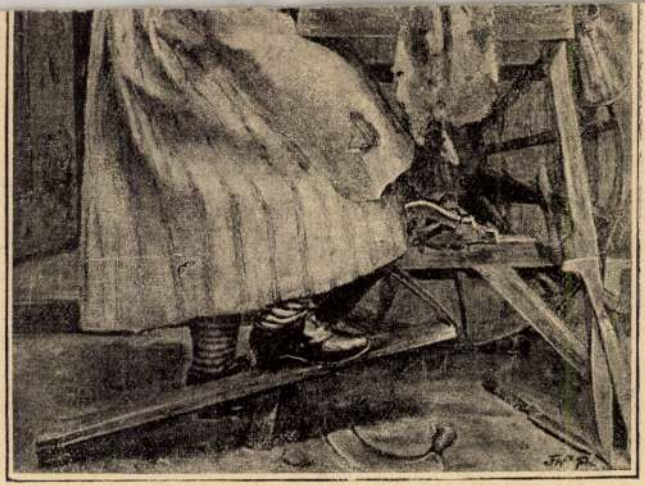

FOULD G. A. KÖSZÖRŰS LEÁNY.

Einsle Anton

festö Béés 1820

l. 7)

Bielz Porthatalog der

Siebenbürger . 899 n.

Sachsen

Hermst. 1936

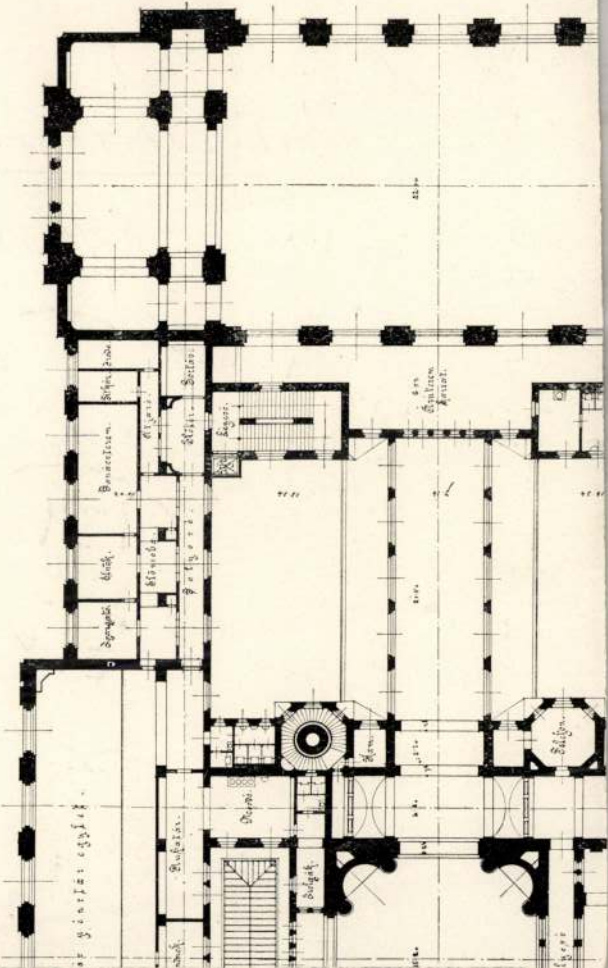

MDK

Einsle, bécsi litogr.-festöm.

Erzsébet királynénk az ötvenes-hatvanas évekből nagyszámu litografián van megörökitve. H.L. ezeket külön kis kollekcióba halmozta fel.

Einsle gyönyörü térdképet festett erzsébet királynéról, rózsával a kezében.

Dr.Kremmer Dezsö:Horányszky Lajos könyvtára.II.
Könyvtári Szemle.1915. ápr.-aug. 111-119.l.

MDK

Einsle

Dervis, Barabás Miklós Einsle után

Honderü, 1843.II.k. 772. Pesti Szalon

Einsle A. MDK

~~rézmetszés~~

Perlaszka Domonkusnak " PETRUS KUBINYI;///..." metszetét "A.Einsle del."

203.o.

Cennerné Wilhelmb Gizella - Rózsa György: A Magyar Történelmi Képcsarnok rézlemezgyüjteménye. FOLIA ARCHAEOLOGICA XI. 1959. 197-199.o.
A publicálatlan rézlemezek jegyzéke. U.O. 199-205.o.

Einsle Antal

Acsó

l.

Vissota Lánchid

101. l.

Gg: A tréchegi-hid tört. az 1836: XXVI. tc. megbozatalais 1935

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

21 /1915 szám

Érk.: 915 év 12 hó n.

EINSLE, Anton, festő Pesten

A. E. Porträtmaler zu Pest. A király a nádor és családja arcképeiért k. k. Hofmalernek nevezte ki (1838, 186 l)

Preuburger Zeitung

(Geuthon)

Einsle Antal

festő

l. A: a pesti

Schoen Deákteri

evang. templom 10. l.

1939

Local-Zeitung.

Szechenyis Portrait. Das wohlgetroffene Bildniß des höchst ausgezeichneten, im In- und Auslande so berühmten Patrioten, des Grafen Stephan Szechenyi ist nun wieder in Tomalas Kunsthandlung zu 4 fl. C. M. zu haben. Das herrliche Gemälde (das Portrait ist nach Einsle und die äußerst sinnige Allegorie von weiland Prof. Schindler) entspricht dem doppelten Zweck, eines Souvenirs an einen großen Mann, bei dessen Name das Herz eines jeden Ungars schlagen muß, und eines Kunstwerkes, das eine sehr elegante Zimmer-Verzierung bietet. Das Ganze bringt einen herrlichen Effekt hervor, und darf sich kühn ähnlichen Werken in Paris und London anreihen. —l.

Ungarisches Theater. Nach einer in ungarischen Blättern erschienenen öffentlichen Bekanntmachung wird das im Bau begriffene ungarische Nationaltheater zu Pesth (in der Kerepeser Straße), wenn nicht früher, längstens im Monat August d. J. eröffnet werden. Dieses Theater dürfte zwar nicht groß, aber eines der schönsten und geschmackvollsten Europas werden. ——l.

Musikalisches. Unsere rühmlich bekannten Virtuosen, die H. H. Szervaßinski und Wagner, Ersterer Tonkünstler auf der Violine, Lezterer auf dem Violoncello, sind so eben auf einer Kunstreise nach Arad, Temesvar, Hermannstadt und Klausenburg begriffen. Wir machen hiemit das dortige resp. Publikum auf die ihm bevorstehenden ganz besonderen Kunstgenüsse aufmerksam, und wir sind überzeugt, daß die wakern Virtuosen auch dort jene reiche Theilnahme finden werden, die ihnen noch überall geworden. M.

Menagerie des Hrn. Polito. Die seit einiger Zeit in Pesth aufgestellte große Menagerie des Hrn. J. Polito aus London, die gegenwärtig die schönste und zahlreichste in Europa sein soll, zieht die Aufmerksamkeit aller Freunde der Natur und Seltenheiten auf sich. Diese Thiersammlung zeichnet sich durch die Mannigfaltigkeit ihrer Artikel, durch die Prezisität mehrerer Thierarten, durch einige besonders ausgewählt schöne Exemplarien, und durch die wunderbare sociale Vereinigung feindlicher Geschlechter vortheilhaft aus. Was wir vorzüglich bemerken, ist der schöne junge Elephant von der Insel Ceylon, der durch seine Klugheit und seine allerhand kleinen Künste, troz seines plumpen Aeußern, das Publikum gewiß überraschen muß. Der majestätische Löwe übertrifft an Pracht und Größe fast Alles, was hier gesehen wurde. Derjenige arme Referent eines Blattes der ihn blind glaubte, muß selbst mit irgend einem Augenübel, vielleicht mit einem bösen Auge, behaftet sein, oder von der Naturgeschichte gar schwache Begriffe haben. Die wunderbare Vereinigung dieses Löwen mit einer wilden Königstigerin in einem und demselben Käfig ist ein außerordentliches, bisher noch nie gesehenes Schauspiel und verdient die Beachtung aller Naturforscher. — Der herrliche Tiger, der schöne Leopard, die furchtbare Hyäne u. s. w. u. s. w. sind Zierden der Menagerie. Von ganz besonderer, hier noch nie gesehener Schönheit sind die beiden Zebras (Männchen und Weibchen), die gewiß eine höchst angenehme, dem Auge wohlthuende Erscheinung sind. Zu den sehr seltenen Thieren gehören auch die 3 Kängurus, die 2 Lamas, die Antilope-Orix, die große lebendige Riesenschlange u. s. w. u. s. w. Außerdem eine Menge anderer Thiere die hier anzuführen der Raum nicht gestattet; aber man wird aus dem Gesagten hinlänglich ersehen, daß die Bude an der Donau nächst dem Brüken-Plaze, gleich der Arche Noas, Viel und Vielerlei in sich faßt. — Die Fütterung geschieht um 4 Uhr Abends. v. F.

Zur Nachricht. Abermals sehen wir uns zu der Erklärung veranlaßt, daß wir keine unfrankirte Briefe annehmen, und anonyme Zuschriften unberüksichtigt lassen.

Red.

Halbjähriger Preis 4 fl., mit freier Postzusendung 5 fl. Auf Velinpapier mit ersten Kupferabdrüken 5 fl. und postfrei 6 fl. C. M. — Man pränumerirt im Kommissionsamt zu Ofen (Festung, außerhalb des Wasserthors), in Ferdinand Tomalas Kunsthandlung zu Pesth und bei allen k. k. Postämtern.

Herausgeber und Verleger Franz Wiesen.

sche Lustspielarmuth! Das Preisstück „die Vormundschaft“ von Prof. Gerle und Uffo Horn wird noch im Laufe dieses Monats, wie es heißt, zur Darstellung kommen. Auch der Affe der Affen, Hr. Klischnigg, wird ehestens auf unserer Bühne herum laufen, springen und kriechen. Meinetwegen!

Er ist und bleibt der Magnetenstein,
Der die Leute zieht ins Theater hinein!

H.

Mignon-Zeitung.

Breslau. Dr. Grattenauer schrieb folgendes Gedicht in das Stammbuch der gefeierten Sängerin Henriette Carl:

Vom Manzanares bis zum Newastrome
Ertönen des Gesanges Zauberklänge!
Es gibt kein Land, wohin die Macht nicht dränge,
Zum Pallast, wie zu Gottes hohem Dome. —
Es gibt kein Herz, des zarteste Atome,
In Lust und Schmerz bewegt, sie nicht bezwänge,
Besänftige, in sel'ge Träume sänge
Mit deiner Stimme süßem Idiome.
Von Südens weichem Lebenshauch durchzittert,
Voll wälscher Glut mit deutschem Sanges Stärke
Erhebt sie sich und senket sanft sich nieder;
Und wenn sie, kunstvoll, bleichen Neid erbittert,
Freut edler Sinn sich anmuthreicher Werke,
Die sie uns beut in jedem deiner Lieder.

Buntes aus Paris. Des berüchtigten Vidocq's Buch: les Voleurs, macht in jeziger Zeit, wo so viel gestohlen wird, gerechtes Aufsehen, und enthüllt die List der Beutelschneider dem großen Publikum, das sich dafür dem Verfasser und Verleger dankbar bezeugt, indem das Buch reißend abgeht. Vidocq war in der That der Mann dazu, diese Aufklärungen zu geben. — Eine andere, wenn gleich von dieser sehr verschiedenartige Erscheinung ist die „Biographie der Schriftstellerinnen“ mit ihren Bildnissen. Viele derselben sind sehr interessant; ich hebe Georges Sand, von Janin's Feder geschildert, vor Allen hervor. — Ueber die herrlichen Gegenstände des Luxus und der Mode in dieser damit reich gesegneten Zeit der Etrennes vermag ich nur im Allgemeinen zu berichten, daß ihre Ausstellungen von Jahr zu Jahr steigen, und daß die Bazars, Gallerien u. s. w. von schöner Welt stets überfüllt sind. Auch die Königin und das königliche Haus haben sie besucht, und sehr bedeutende Einkäufe gemacht. — Während des Jahres 1836 sind in Frankreich 6632 Bücher in französischer und fremden Sprachen, und 1154 Kupferstich- und lithographische Werke erschienen. — V.

München. Am 8. Januar ist hier der königl. Hofschauspieler Vespermann an der Cholera verstorben. Er gehörte den ausgezeichnetsten Künstlern sowohl im tragischen als komischen Fache an, und wird bei der Bühne, die an ihm einen großen Verlust erleidet, noch lange im Andenken fortleben. Seine Gattin, die gefeierte, seit einigen Jahren aber vom Theater zurükgetretene Sängerin Mad. Sigl-Vespermann, lag ebenfalls krank darnieder, ist aber jezt auf dem Wege der Besserung. V.

Koblenz. Bei dem diesjährigen hiesigen Maskenzug wird Hanswurst in einem ungeheuren Ballon, der von der Karnevalsgesellschaft bereits bestellt ist, eine Luftfahrt à la Green unternehmen. S.

Haag. Der Sturm stürzte unlängst einen Theil der Bude des Hrn. Martin ein, und die in ihren Käfigen umgeworfenen wilden Thiere stießen ein fürchterliches Gebrüll aus. Die Garnison griff zu den Waffen, doch kam man mit der Furcht davon. F.

Der Spiegel 1837. I. Jahr.

EINSLE ANTAL magyarországi működéséhez. A mult század negyvenes éveinek elején hosszabb ideig hazánkban tartózkodott a bécsi udvari és főúri körök kedvelt arcképfestője, Einsle Antal. Ott lakott Budán, a nádori palota mellett, mert ide is József nádor felhivására jött. Valószinű tehát, hogy József főherceg budavári palotájában lesznek is tőle festmények. Mi ezúttal egy Kölcsey-képéről akarunk megemlékezni, melynek készítéséről Bártfay László emlékezik meg ama naplójában, a melyet a Nemzeti Múzeum irodalmi levéltárában őriznek. Az első idevágó feljegyzést 1838 dec. 11-éről találjuk, mikor megemlíti, hogy Kende szatmári alispán levélileg megbízta egy Kölcsey-kép festésével. Már dec. 14-én azt írta naplójába, hogy Einsle felkereste és

Művészet, 1903, 147. l.

Gr-Gr

mikor őt a gróf Sándor-házban volt műtermében és lakásán felkereste, precizirozta, miként gondolja e kép festését. „Kölcsey ülve legyen ábrázolva — adta az instrukciót Einslének, naplója szerint — ülve azért, mert más kép nem létezvén, mint a mely birtokomban van s azon egy kissé meghajlott nyakkal, fővel ül a boldogult, mi neki életében is természetes attitüdeje volt... Előtte legyen asztal zölddel borítva, tanácskozás asztala; a zöld takaró egyik sarkában Szatmármegye címere. Háta megett egy-két oszlop és kárpit. Kezében a szónoklat jeléül egy-két félig nyilt tekercs. A padlózata a teremnek márvány kövezet. Egyébiránt a nyilt teremből szabad ég legyen látható és szabad táj: nevezetesen a pozsonyi Au-nak néhány tája és a Duna, távolabb a pozsonyi hegy várfalaival. Öltözete: egyszerű fekete köntös — ünnepély és gyász jeléül". Einsle elfogadta ez eszmét és az 1839. jan. 1. bejegyzés szerint 125 aranyban állapodtak meg honoráriumképen. Ez év májusában már át is vette a képet, melynek rámáját 1840. január 26. Bécsből Sundt szállította. Ez év júliusában már Einsle Bécsbe költözött és műterem berendezését is elárverelte. Mint Bártfay naplójában feljegyzi, ugyanakkor Einsle Wesselényit is festette és e képe sokkal jobb volt, mint Barabásé, mit a báróról Gräfenbergben festett. Lásd még a 22-ik számú adatot is. —48.

szeretetét kritikusi állásával fizette meg, annál fényesebb elégtételt adott neki az általa megprófétált jövő.

Az előttünk fekvő kötet német fordításban adja ezeket az inkriminált cikkeket, hozzáfűzve Zola nagyobb tanulmányát Edouard Manet művészetéről. Ez a tanulmány a legszebb része a kötetnek. Világosabban, meggyőzőbben, alig lehet e nagy mester és újító művészetét fejtegetni. A kritikákban egyúttal megismerkedünk Zola művészeti hitvallásával is. Itt találkozunk azzal a hiressé vált mondásával, hogy a művészet voltaképpen egy darabja a természetnek — egy temperamentumon át nézve. A szalonkritikák természetesen véges-végig támadók és hevesek. De a művészet további fejleményei igazolták, hogy helyes volt ezekért az új eszmékért a legradikálisabb fegyverekkel küzdeni.

Művésze

MŰVÉSZETI IRODALOM

EGYETEMES IRODALOMTÖRTÉNET. Szerkeszti Heinrich Gusztáv. Első kötet. Ó-kori keleti népek és hellének. 40 műmelléklettel és 238 szövegképpel. A vallás- és közoktatásügyi miniszter támogatásával kiadja a Franklin-Társulat. Budapest, 1903. XX. és 742 l. — Közelről érdekel minket is ez a nagyszabású irodalmi vállalat. Mert a legrégibb népek és idők irodalma semmiképpen sem választható el a művészetüktől, sőt például Babilonban, Egyiptomban, Perzsiában úgy a művészet, mint az irodalom legrégibb ereklyéi közösek. Igen sokszor kell az irodalomtörténet-írónak a műtörténet-íróhoz fordulnia a helyes interpretációért és viszont. Oly közös mező az előttünk fekvő gazdag kötet legnagyobb része, a melyen vállvetve kell dolgoznia mindkét doktrina munkásainak. Hogy ez így van, arról meggyőz minket a kötetbe vetett futólagos pillantás is. Az illusztráció-anyagban ugyanis szinte műtörténeti atlaszt kapunk. És bár a képek válogatásában kidomborodik az az elv. hogy a bemutatott emlékek igazán irodalmi vonatkozásúak legyenek (a mi kiválóan sikerült is), mégis a művészet gazdag kertjében képzeljük magunkat, a midőn e lapokat forgatjuk. A nagy képtömeg csupa hiteles emléket mutat s ezek jó része kitünő művészek alkotása. Kivételt talán csak Chipiez két zsidó-

TK. 481

481. Einsle Antal.

Sz. Wienben 1801-ben. † ugyanott 1871. márczius 10-én.

Hermina főherczegnő.

Mellig, kissé jobbra fordul, de szembe néz. Középütt elválasztott barna hajának fonatait füleire eresztette, ékkövekkel kirakott fejabroncsáról homlokára egy nagy gyöngyszem lóg le, szemöldöke és szeme barna. Nyakéke bársonyszalag három hosszúkás gyöngygyel. Kivágott sötétkék ruháját rakott ránczok diszitik, ingének csipkeszegése látszik, török shawlját karjain tartja.

Vászon, méretei 65 : 53 cm. — Magy. Képt. 465. — Új lelt. sz. 303. — A Nemz. Múzeumtól az 1893. július 19-iki 26767. sz. rendelet alapján 1893. szeptember 2-án vétetett át, mit 1893. szeptember 29-én a 44939. sz. leirat vett tudomásul (107/93. No 7.). — Dr. Jankovich Antal hagyatékából átvétetett 1887. január 17-én.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

A Nemz. Múzeumban. 1887: VI. 228. — 1888: VI. 228. — 1889: VI. 262. — 1890: VI. 262. — 1891: VI. 269. — 1892: VI. 269. — 1893: VI. 343.

A Tört. Képcsarnokban. 1894: VIII. 334.

II
398

Ujl. 303.
M. 465.

jó hazafinak, csak megyei választott tisztség volt megegyeztethető a hazafisággal. Az ügyvéd, az orvos szintén belé illett az uri társaságba, ha nem is volt nemes, hiszen honoratior volt minden esetre, mindenkinek szüksege volt reá, ő ismerte a házi kör legbensőbb titkait, de azért még sem tartották egészen egyenlőnek, mert függésben élt, ha nem is az egyestől, mégis a közönségtől... A kereskedő, még ha nemeslevele volt is, csak polgárnak tartatott; ezek s a tanárok, papok s városi házbirtokosok alkották a magasabb polgári társaságot, külön a céhbeli kézművesektől, kik majszter uram cimmel szólittattak meg s ismét külön társaságban éltek egymással. A polgárság s a nemesség közt alig létezett tettleg a jus connubii, megtörtént ugyan néha, hogy a nemes ember fia elvette a gazdag polgár leányát; de azt, hogy birtokos nemes család leánya nemnemeshez menjen férjhez, hallatlan botránynak, családi csapásnak tartották. E részben csak a katonatiszt iránt tettek kivételt, ezeket társadalmilag egyenranguaknak nézték az urakkal... Széchenyi érdeme volt az összeolvasztásnak megkisértése a pesti casino alapitása által, hanem ez is csak a táblabirákat, a mágnásokat s hivatalos köröket hozta mindennapi érintkezésbe, még a pesti nagykereskedők sem érezték magukat jól e társaságban s külön casinót alapitottak, az igazi nyárspolgárok pedig, még a leggazdagabbak is, nem jártak se az egyikbe, se a másikba, hivei maradtak a kávéházaknak.» «A táblabirákat választási mozgalmakon kivül semmi sem hozta ki flegmájukból, minden szabad idejüket a kártyaasztalnál töltötték.» Mindez nem csupán a Felvidékről áll: egy másik egykoru szemlélő, Kis János, ezzel rokon képet fest a dunántuli közrendü nemesekről s mint jellemzőt idézi egy táblabiró véleményét: «Csak dohányoznak, aga-

udvari festője, akit később István főherceg is átvesz és éveken át foglalkoztat schaumburgi (Nassau) birtokán. Látnivaló, hogy csupa idegen művész teljesiti a gyér megrendeléseket.

Az udvaron kivül itt van az egész társadalom s kérdésünk most oda irányul, vajjon ez mennyiben járult hozzá művészetünk kialakulásához?

Mindenek előtt nem szabad felednünk, hogy ez a társadalom nem volt egységes sem vagyonban, sem politikai szerepben, sem műveltségben, sem nemzeti érzületben. A művészettel szemben sem lehettek igényei egységesek. Magának a társadalomnak rétegződéséről és e rétegek kirivó általános jellemvonásairól jó fogalmat adnak egy kortársnak, Pulszky Ferencnek feljegyzései.

«Tisztességes állásnak csak a földbirtokosét tartották — irja a század első három tizedéről, — ki hivatalt nem visel, senkitől nem függ, ez az igazi ur. Különbséget itt nem tett a nagyobb vagy kisebb birtok, hanem legfölebb a család régisége; egyébiránt erre is inkább családi összeköttetéseknél adtak valamit, mint társaságban, mert az egyenlőség érzete áthatotta az összes birtokos nemességet, az ugynevezett táblabirákat, kik ugyanezért kerülték a mágnások társaságát, mint kik akár aranykulcs, akár hivatal s családi összeköttetés következtében az udvartól függnek, különben is jobbaknak tartják magokat a többi nemességnél s kasztot formálnak már azáltal is, hogy egymást tegezik s együtt tartanak... Kormányhivatalnok természetesen szintén urnak tartatott, de a cameralis tisztviselő, még nagyobb fizetés mellett is, kevesebb tiszteletben részesült, mert ezek közt sok volt az idegen s a nem nemes. Egyébiránt azt, aki kormányhivatalt vállalt, nem tekintették többé

ségek, amelyeken a nádori udvar részt vett, ép ily patriarkálisak voltak. Mikor 1828-ban lerakják Hild Lloyd-épületének alapkövét, a nádor is ott van. Egy pár magasrangu katona, meg törökmuzsika — s a programm lezajlott.

A szórakozások is felette mérsékelt igényüek voltak. József nádor nagyon szivesen rándult ki az akkor még csak fejledező, néptelen városligetbe. Hogy odacsalogassa a pestieket, Schwarz halászmestert, a városligeti tó bérlőjét, megbizta, hogy halászatot rendezzen ott s adja hirül, hogy a nádor is ott lesz. 1839 áldozó csütörtökén esett meg ez az «udvari ünnep». Előzőleg egy nagy vizát bocsátottak a tóba. A nádor számára külön emelvény készült a Hattyu-szigeten. Rengeteg ember állta körül a tavacskát. Aztán «nagy tempóval kifogták a vizát, fölszalagozták, kocsin vitték a városon át s ott felmérték.» Az ötlet oly annyira megfelelt a közóhajnak és közizlésnek, hogy többször meg kellett ismételni.

Ilyen volt a budai udvari élet. Semmi, de semmi köze sem volt a művészeti élethez. Még annyi sem, hogy az udvar legalább arcképmegrendelés okából igénybe vegyen egy helyi festőt. Ha ilyesmire nagyritkán sor kerül: Bécsből hozatnak valakit. Ily célból időzött Budán 1832-ben, 1836-ban s még néhányszor Anton Einsle bécsi festő, aki ily alkalmakkor egész sereg mágnás-arcképre is kapott megrendelést. Dorottya nádornét s azonkivül több tucat mágnást festett az ugyancsak bécsi Daffinger, magát a nádort az ugyancsak bécsi Ender és Kreutzinger, az utóbbi a nádor első feleségét, Mária Paulovnát is. A potsdami Friedrich Lieder is részesült ebben a kitüntetésben. A nádor gyermekeit, Istvánt, Herminát, Erzsébetet és Józsefet a 20-as, 30-as években a drezdai Karl Klette tanitja rajzolni, festeni, ő mintegy a nádor

Lab I.

1848-ban, az evang. paplakban száll meg, fia István főherceg a paplak hátsó ajtaján surran be, hogy meglátogassa anyját. A negyvenes évek közepe táján áhitatossági órákat tartott protestáns udvarhölgyeinek és a pest-budai lelkészcsaládok részvételével. «Egy este Forray grófnénál volt Székács, Török, Banhofer és mások jelenlétében egy ily vallásos összejövetel, midőn váratlan gróf Széchenyi István jelentkezett látogatónak. A grófné habozott, mitévő legyen, de a nádorné gyorsan kimenti zavarából: «Csak jöjjön be, mondá, neki sem fog ártani», Uj-Testamentumot nyomtak kezébe, figyelmesen hallgatta a lelkészek irásmagyarázatait, végre letérdelve imádkozott velük ő is.»

Egy udvar, amelyet ily szellem hat át, természetesen nem él-hal a művészetért. A derék, jószivü Mária Dorottya az irodalomra is csak oly stilusban volt befolyással, mint ura, aki az insurrectió történetét iratta meg Kisfaludy Sándorral; ő is áldozott a literaturának azzal, hogy lehetővé tette 1844-ben az első protestáns folyóirat megjelenését.

Hogy az insurrectió és a teológia világán kivül van egy élő, nagy, sokrétü kultura is, arról a nádori udvar nem igen vett tudomást. Ez az udvar nem utazott. Ha fürdőbe, nyaralni kellett menni, Szliácsra mentek a nádorék vagy Balatonfüredre, amely akkor bizony még szörnyen igénytelen volt. Füreden polgári nyaralóember módjára kibéreltek egy házat (a Varga-félét), a kis kis István főherceg pedig együtt játszott a füredi gyerekekkel. Itt esett meg 1821-ben az a nagyon jellemző kis történet, amely azóta átment anekdotakincsünkbe, hogy az utcáról bekiáltoztak a gyerekek a nádorékhoz: «Palatinus Pista, gyere le, nem bántunk.»

Az udvari ünnepek, helyesebben: azok az ünnep-

a bécsi Einsle,graf. MDK

néhány jól megmunkált lappal van képviselve H.L. gyüjtészi [illegible] graf.-gyüjteményében.

Különösen sokat ér :József nádor-a.
/Ennek eredetiját a Szkfv.Muzeum történeti képtára örzi./

Dr. Kremmer Dezsö: Horánszky Lajos könyvtára.II.
Könyvtári Szemle.1915. ápr.-aug. 111-119.l.

Anton

M.D.K.

Einsle, festő

Gyadányi "tábornok és költő" arcképét festette. A Nemz. Múz. Képtárában. Kubinyi Ágoston lajstromában /1868/ 127.o.

Vayerné Zibolen Ágnes: Az iróportrék gyüjtésének múltjáról. 123.o.

A Petőfi Irod. Múz. Évkönyve. 1963. Képzőmüv. Alap Kiadóváll. Bp. 1963

MDK

Einsle Ferenc festő

Schedius Lajos

M. rézmetszőtek a 19. sz. elején. Müvészet, 1906.
7o l.

Einsle, Anton

1801 – 1871.

Erzsébet királyné ifjukori képmása, rajz

Képm. Mur.
Delhaes István
emlékkiállítás kat.
Bp. 1910. 47. sz.

sen, 1745 k. — Kaffee- und Teeservice, grünes Fond- farbige Blumensträusse. Eine grosse Kanne, eine Tee- dose mit Deckel, ein Dessertteller, 9 Schalen mit Unter-

Fondporcellán, két elálló, barokdiszü áttört füllel, négy- zines tájképek alakokkal. Meissen, 1735 k. — Gedeckelte porzellan, darauf zwei wagerecht stehende durchbrochene, Wandung in vierpassige Medaillone Landschaften mit um 1735.

d Fondporcellán, szines medaillonokkal. Hasonló az előb- te Terrine mit Untersatz, grünes Fondporzellan, mit far- . Meissen, um 1735.

orcellán, kockás ezüst és aranyozással. Bécs, 1817. — se, Porzellan, mit gewürfeltem Dekor in Silber und Ver-

án, testén kékpikkelyes alapon négy medaillonban szines — Eiförmige Vase mit Fuss, Porzellan, darauf Land- sburg, E. XVIII. Jh.

z foglalatban, reliefaranydiszü kobáltkék testén páros jele- sz. — Zwei Prunkgefässe, Porzellan in Bronzefassung, s, XIX. Jh.

Einsle Antal

bécsi festő

József nádor hívására jött Budára, ahol a Sándor-palotában lakott. Ott volt a műterme is. 1840-ben kötfőzött vmra Bécsbe.

Les ~~Ebreg~~ tyán S.

Pest-budai regélő

1940

154. l.

IRODALOM

JEGYZET

Felvette: 1940, szept.

PR

Einsle, Anton

Magyar Művészet
1927 165

Dédesi pálos monostor II. 196.

Einsle Anton

archeje Szechenyi
István grofról Hont.
megye veszére

lásd

Bártfai Szabó László

Gróf Szechenyi István
Muvész Kortársai és
barátai.

MAGYAR MUVESZET

1930. 598 l.

kicsik, nagyon vastagfaluak, bo
szobák ellenben tágasak, magasa

Az udvari homlokzato
helyen, itt is befalazták. A tü
ma is meg vannak a lőrések.

A sarok erkély és a
tozott az ülésteremhez, melyet
lette egy kettős ablaku szoba v
lött terül el. Emellett még 3 e
s utána még 3 egyes ablak, a há
Szent György utcára a sarokerké

Einsle Antal

Jestő

Scrocu A:

~~Arfói~~ Kőrhárak és emberbarát intézmények kápolnái.

Tanulmányok Bp.

Multjából. VII.

1939 30. l.

József nádor arcképe a József fiúárvahár-ban

Kat. G. János
Prot. Izabella

29. Pét., Pé

CSÜTÖRTÖK

13

Kat. Anaklét p.
Prot. Jenő

30 12 Apostol

PÉNTEK

14

Kat. Bonaven.
Prot. Eőrs

1 Jul. Kozsa

SZOMBAT

15

Kat. Henrik cs.
Prot. Henrik

29. hét

1944 JULIUS 31 nap

2 B.A. meze

Einstertutal

József nádor gyermekeinek: Erzsébetnek, Józsefnek és Mária Henriette, II. Lipot belgakirály nejének archépei fentitől az alcsuti kastélyban.

Szeghalmy Gyula
Dunántuli vármegyék.
Bp. 1937. 228. l.

A háborúban 1945 elején a kastéllyal együtt elpusztult.

nyugtájára fizessen ki és a vall
lóban kiadáskép számoljon el.

A hivatalos má

Grabowsky

igazgató

Einsle Antal

József nádor az 1840-es években Fenti olajf. után repr.

Lestyán Sándor:

József nádor – Egy alkotó élet írásban és képben. 1776–1847. Bp. 1943

Kép

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Einsle

XXI. aukció
A Gyűjtő 1915. 58. l.

287. EINSLE: I. Ferenc József ifjukori arcképe. Litográfia . . . 25

Tápiószele, ev.

80 145,281,

Einsle, Anton

Hamos archépe az
alcsuti főhercegi kas-
télyban.
Érdemes volna vele
kutom ukkba foglal-
kozni.
Láttam 1938. dec.
és már elötet is

Levélpostai díjtábla belföldre.

Levél		Levelezőlap	Nyomtatvány		Áruminta	
Távolsági forg.		Bérmentesítési díja fillérben	Súly	Díj P	Súly	Díj P
Súly	Díj					
20 g-ig	—·20	A belföldi távolsági forgalomban 10 fillér	10 g-ig	—·02	50 g-ig	—·06
40 „	—·28		50 „	—·04	250 „	—·16
250 „	—·36	A helyi forgalomban 6 fillér	100 „	—·08	350 „	—·24
500 „	—·50		250 „	—·12	500 „	—·30
			500 „	—·20	Súlyhatár 500 gramm	
			1000 „	—·40		
			2000 „	—·70		
			Súlyhatár 2000 gramm			
Ajánlás díja a belföldi távolsági forgalomban 50 f. Az expressdíj a belföldi forgalomban 60 f., a rendeltetési postahiv. külső kézbesitőkerületébe 1 P 60 fillér		Üzleti papír 250 g-ig 16 fill., 500 g-ig 30 fill., 1000 g-ig 60 fill., 2000 g-ig 90 fillér. Súlyhatár 2000 gramm.				

Csomagdíjtábla belföldre.

Nem terjedelmes csomagért

Súlyfokozat Kg	I-II	III	IV	V	VI-VII
	Díjövben a díj pengő				
1	—·30	—·50	—·50	—·50	—·50
1—5	—·40	—·70	—·70	—·70	—·70
5—10	—·50	1·—	1·20	1·40	2·—
10—15	—·60	1·20	1·60	2·—	3·—
15—20	—·70	1·50	2·—	2·80	4·—

Terjedelmes csomagért a fenti díjak másfélszerese, sürgősért kétszerese jár.

Einslectutal

festo

l.

mer D: A m.

Kreuzpräliteratur

virigoskertje

56. l. 57. l.

1925

b) Az Orsz. Képtárban 1871 : XIII. 59. *Paris Bordone:* Női mellkép. — 1873 : XIII. 59. *Nach Paris Bordone:* Brustbild eines Mädchens. — 1876, 1878, 1879 : IX. 280. *Paris Bordone:* Egy leány mellképe. — 1881 : 110. *Paris Bordone:* Nő-arczkép.

Kiállitás, 1840-ben
Pesti müegyesületé
Einsle Antal : arcképek, tanulmányfej

Századok 1874.26-44 o

Nagy Iván: Magyarország képzőművészet

Einsle festö.

Atheneum. 1840. I. 637-40.

Einsle festö.

Atheneum. 1840. I. 785-91.

Einsle festö.

Atheneum. 1840. II. 15/16. 31/32.

igy is vonzóbb, mint sok teljes készségü kortársának lélek nélkül való munkássága.

Ezzel vázlatos képét adtuk a pest-budai festők régibb nemzedéke munkásságának.

*

A pest-budai képirók ujabb nemzedéke némileg más képet mutat. Övék a negyvenes évek munkája, ők az elsők, akik rendszeresen ismétlődő kiállitások révén nem csak egyes műbarátokkal, alkalmi megrendelőkkel, hanem az egész közönséggel lépnek kapcsolatba. Munkálkodásuk nyilvánossága s ezzel hatásuk is összehasonlithatatlanul nagyobb, mint ama két nemzedéké, amelyekről eddig szóltunk. Amit egykor a könyvnyomtatás feltalálása jelentett az irókra nézve, azt jelentették ezeknek a festőknek a kiállitások: nem csak egyesekre, hanem az egész közre hathattak s amit szintén hangsulyoznunk kell: csak most támadt alkalmuk rendszeresen tanulmányozni egymás műveit s okulást meriteni azokból. Az a pár kiállitás, amit a régibb nemzedék rendezett, efemer rögtönzés jellegü volt: ezentul szervezett, hosszabb tartamu, a Pestre nagyszámban felutazó vidékiek számára is hozzáférhető volt. Ha elgondoljuk, mily körülményesen kellett még a huszas években Kazinczynak végigkilincselnie a pest-budai festők műhelyeit, hogy kiszemelje azt az arcképfestőt, aki leginkább kedvére való volt, be fogjuk látni, mily változást jelent a megrendelő szempontjából is a kiállitás, ahol könnyen találhatott izlése szerint való festőt.

Igaz ugyan, hogy a kiállitások rendezése a negyvenes években még meglehetősen gyámolatlanul folyik s a Műegyletnek nagy hibáit nem szüntek meg ostorozni a kortársak. De volt sok jó oldaluk is a már emlitetteken

kivül. Ezek közül csak egyet szeretnénk még kiemelni s ez az, hogy a képirók éppen a kiállitás lehetősége folytán most már többet dolgoznak készletre, mint régebben. Odáig inkább a megrendelő személyes izlése állapitotta meg a kép tárgyát, méretét, sőt olykor még egyéb elemeit is. A festő tehát mintegy kiszolgált egy idegen akaratot. A készletre-festés azonban önkéntelenül arrafelé téritgeti, hogy azt fesse, amihez valóban kedve van, ami figyelmét lekötötte, érzésének megfelel s ezzel meg van adva a lehetőség, hogy a képekbe több egyéni, lirai vonás szürődjék át a művész lelkéből. Ez a vonás itt-ott halkan jelentkezni is kezd, természetesen leginkább a nagyobb tehetségek művein. Hogy a mi korszakunk e legutolsó tiz évében csak éppen félénk és halkhangu jelentkezéséről s nem erőteljes érvényesüléséről számolhatunk be, annak oka az idő rövidsége. Hisz a táblabirói világnak már csak tiz évéről lesz itt szó s e tiz év végén minden szervezkedést, minden fejlődést egyszerre megakaszt egy hatalmas robbanás: a forradalom.

Azonban nem csak ezek a körülmények adnak az ujabb nemzedéknek más, az elődöktől eltérő arculatot. Maga a szinhely s abban az élet is megváltozott. Hild Pestje más, mint az árviz-előtti: viruló, élénk nagyvárossá fejlődött. Buda szinte nem is számit már, az csöndesen éli régi napjait és semmi okunk sincs többé a negyvenes évek képiróit pestiekre és budaiakra osztani. Pest valóban az ország szive, annak a Magyarországnak szive, amely most válik tudatosan magyarrá, mert magyar kulturára vágyik s annak elemeit teremti meg. Pest éppen a művelődésben igyekszik elszakadni Bécstől, amelynek eddig külvárosa volt: Akadémiája, szinháza, uj irodalma segitségével megtette az első nagy lépést. Pest rohamosan magyarosodni kezd: a német cégtáblákat a mindig

kitünő szimatu kereskedők sietve kezdik felcserélni magyarokkal, a Redouteban csárdást és palotást táncolnak, a szabók megkomponálják a magyar viseletet, az ipar Kossuth izgatására kezdi megtenni az első lépést az önállóság felé. Külsőségnek hat, de egyetmást elárul az is, hogy mig a régibb nemzedékben Kohn festő még az olaszosabban hangzó Alconiere-re változtatja nevét, most viszont Czélkuti lesz Züllichből, Körrey Iberallból, Györgyi Gierglből stb. Ez más, megváltozott érzületnek jele és ebből az érzületből sarjad ki az a vágy, amelyet oly következetesen szólaltatott meg Ferenczy István, hogy tudniillik magyar legyen a művészet is.

Ennek a vágynak teljesülése természetesen nem következhetett be máról holnapra. Csak a nekiindulásnak, sőt csak a nekiindulás vágyának vagyunk tanui ebben az utolsó évtizedben s e részben a fejlődésnek csupán első lépcsőfoka elé értünk. Még mindig sok szál füzi ezt a nemzedéket az elmulthoz, amelytől nem választható el mechanikusan. Sokan élnek még az előző nemzedékből, sőt mint láttuk, részt is vesznek az ujmódi kiállitásokon, a fiatalabbakkal együtt. Még mindig jelentékeny szerepü az idegenjárás, sőt a kiállitás még meg is növeli azoknak a képiróknak számát, akik nem pest-budaiak s most mégis a pest-budai közönség elé vihetik műveiket.* Még mindig elég feladat jut idegen képiróknak is, a pest-budaiak rovására. Egyenest Bécsből hozatják például képmások festésére Anton Einsle festőt, aki 1832 és 1846 közt ismételgeti ezeket a jól fizető kirándulásokat, ame-

* Ilyen kiállítók, akik ebben a korszakban egyébként nem vesznek részt Pest vagy Buda művészeti életében, például Borsos József, Buchetmann, Geyling, Glatz, Hemmerlein, Izkowitz, Kratzmann, Lacza Endre, Lavos József, Loos, Püttner J. C. B., Rausch József, Schindler, Swoboda Rudolf, Waltmann, Zobel Mihály stb.

lyeket előkelő magyar klientélája számlájára szaporáz. Már 1832-ben megfestette a nádort és családját, 1833-ben Döbrenteit, 1834-ben Schediust, 1835-ben Széchenyit, Kölcseyt, 1836-ban ujra a nádorékat és egy sor mágnást, 1838-ban Kölcseyt — ezideig Budán lakott s közben Pesten meg is házasodott. 1840-ben megint Pesten van, kiállit arcképeket, festi József főherceget s most végérvényesen visszatér Bécsbe, elárvereztetvén budai műterme berendezését, ám azért nem szünik meg Bécsben magyar számlára festeni (pl. Csáky Béla, Zichy Ödön grófokat, Pyrkert, Orczy György bárót). Egy másik bécsi mester, Leopold Kupelwieser Pestváros előljárósága megrendelésére megfestette a józsefvárosi templom oltárképét, sz. Józsefet, amelyet 1837-ben helyeztek el az oltáron. Egy ideig, 1842, 1843-ban Pesten tartózkodik Johann Rupprecht bécsi festő és leánya Adél, az utóbbi fiatal kora ellenére is keresett arcképfestő lesz, megfestette egyebek közt Batthyány Imre és István, azután Majláth János gr. arcképét s képmást és csendéletet állitott ki 1843-ban. Ugyanezekben az években egészen 1846-ig tartózkodik Pesten a bécsi Georg Raab, kiállit akvarelleket s miniatür-arcképeket fest s aztán visszatelepszik Bécsbe. E hozzánk ellátogató s munkát vállaló idegen festők közt akadnak, akik végleg vagy hoszu időre itt is maradnak. Ilyen a linzi születésü Michael Aumayer, aki a harmincas években költözött Pestre s itt maradt a forradalomig. 1840-ben egy pár igen olcsó festményt állitott ki. A bécs-badeni születésü Canzi Ágost 1846-ban telepedik le Pesten s itt maradt holtáig (1866). Már 1843-ban is kiállitott női tanulmányfejeket s arcképeket oly mennyiségben, hogy életképek festésére alig ért rá, pedig ilyenekkel is foglalkozott (Tót gyermek, Leány a tengeren, Az anya álma, Vadorzók, Olvasó leány, Hagymaárus nő

Pesti müegyesület
Kiállitása 1840-ben
Einsle Antal: arcképek, tanulmányfej

Századok 1874.26-44 o

Nagy Iván: Magyarország képzőművészet

Einsle Antal festő
/pesti munkássága/

Századok 1874. 26-44 o

Nagy Iván: Magyarország képzőművészeti

Pest

Einsle Antal festő pesti munkásságáról

/XIX sz.ef./

Századok 1874.26-44 o

Nagy Iván: Magyarország képzőművészet

Festészet, önálló táblakép, XIX sz.e.f

Einsle Antal: arcképek, tanulmányfej
/Pesti müegyesület kiállitása,1840/

Századok 1874.26-44 o

Nagy Iván: Magyarországi képzőművészek

Festészet, táblakép
Schedius Lajos arcképe, Einsle Anton

Művészet, II., 1903. 328-330.

B.J.: Az első Mü-Kitétel....

M.D.K.

Einsle, festő

Heckenast kiadásában /1863/ 14 iró acélmetszetü képmása. Közöttük Einsle képéről is. 127.o. 18.jegyz.

Vayerné Zibolen Ágnes: Az iróportrék gyüjtésének múltjáról. 123.o.

A Petőfi Irod.Múz.Évkönyve.1963.Képzőmüv.Alap Kiadóváll.Bp.1963

Önálló táblakép - Arckép

E i n z l e Antal:
Széchenyi István arcképe
1835.

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
149.
"Széchenyi...."

MDK

Einsle

Az első "mű-kitétel" Pesten 1834-ben. Művészet 1903. 328.l.

Einsle, Anton (1801-1871)

„Egy hist arcképe" o. v. 66x53 cm

(Restaurált) J. j.: Anton Einsle 838.

Védett.

Vételár: 6000 Ft

BÁV 44.képaukció Budapest,1977.december

Einsle Antal

bécsi (!) festőt évről-évre elhívatja József nádor: ő festi Széchenyi és Döbrentei Gábor arcképét is.

Csatkai Endre: Kozina Sándor, elfeledett magyar biedermeier festő 1808-1873. Művtört.Ért. 1970.1.sz. 24-40. l.

Lg. l.

MDK

Einsle /Pest/

Arc

Arcképek

Tanulmányfő

Arckép

Az első magyar müvészkiállitást a Pesti müegylet 1840-ben rendezte. Müvészet 1909. 405.l.

Einsle Anton
1801–1871
Laib I. 16, 20–22,
112, 135
III. 63
IV. 36, 93, 105, 131
149

Einsle, Anton

festő

Marcus pali

l.

B: ~~[illegible]~~

Biró — Barabás

M. önéletrajze

218. l.

Uvár

1944

134
145
218

VASÁRNAP

10

Kath. A14. T.Miklós
Prot. Erik

HÉTFŐ

11

Kath. Prot., Jác.
Prot. Teodora

Utolsó negyed 22 ó. 30 p.

KEDD

12

Kath. Mária neve
Prot. Guidó

SZERDA

13

Einsle, Anton

hásd okr

J:a
Biró Bonchidai

199, 214. l.

keppel

Dauffy-
kaitel
csalódi
ardiepei
BP 1944

Lyka-
emlkönyv

A fuvarozási érdek bevallása } betükkel

Fuvarlevél-másodpéldányt, feladási vevényt, nyugtakönyvi elismervényt **kívánok**[3])

[3]) A nem kívánt törlendő.

Nyilatkozat
okmányok és mellékle
vagy megengedett nyila

A sulynak
Selypi Cuk

A felvételi elismervény kiszolgáltatását igazoló bélyegző.

A **feladási** állomás bélyegzője.

Méri

Einsle Antal

l. –

Az O.M. 1927

11. l. –

tiépen és Sparin.
Mus. [illegible]
kiállítása
ögy Perlep-
Procopius-
né s.
Werther
Olga
[illegible]

i április hó 20-án.

számv. igazgató.

MDK

Einsle

1833-ban festette Döbrentei Gábor képét

Magyar rézmetszetek a XIX. sz. elején. Müvészet 1906. 70.l.

Einsle festö.

Pesti Hirlap.1841.53.sz.447-48.l.

MDK

Einsle Antal

Tört.Képcs. műtárgyainak lajstroma. Bp.1907.

124, 131, 193 l.

Kőnyomat - Arckép

Einsle Antal:
Széchenyi István arcképe
/Tomala sokszorositasa/

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
149.
"Széchenyi..."

TK. 103.

II
573

103. Einsle Antal.

Sz. Wienben 1801-ben. † ugyanott 1871. márczius 10-én.

Döbrentey Gábor.

Derékig van ábrázolva, balra fordult. Rövid haja, szemöldöke és bajusza fekete, szeme barna, arcza leberetvált. Aranycsipkés fekete nyakkendője alatt ingének gallérja látszik, fekete dolmánya aranyzsinórzású, prémgallérú és szegésű mentéjének kötője pedig aranyláncz. Derekát öv szoritja. Jelzése alól balra bekarczolva: »*Einsle 835.*«

Vászon, méretei 80 : 64 cm. — Át. Képt. 176. — Döbrentey Antal ajándéka 1858. deczember 28-án.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

A Nemz. Múzeumban. ~~1868: I. 31.~~ — ~~1870: I. 37.~~ — ~~1871: I. 37.~~ — ~~1873: I. 5.~~ — 1876: VII. 1. — 1878: VII. 1. — 1880: VII. 1. — 1881: VII. 1. — 1883: VII. 285.

A Tört. Képcsarnokban. 1884: VII. 106. — 1894: VIII. 343.

236. SZINES SZOBROCSKA, ülő nő,

237. SZOBORCSOPOR ... sburgi
burger Porzellan

238. A SZABÓNÉ ... lán,

239. SZINES S ... udwigsb
utolsó ne
M. 34.

240. TÜK ... oborcsoport,

241. K ... NSZOBROCSK

242. ... ORT, modern porc

24 ... és aljjal, bécsi porc

... ÉSZE FEDŐVEL és a

... RTÓ és tálka, herendi p

... BONIÉRE, porcellán.

... ALAPZAT, herendi porcellán. I

... KÉT VÁZA, cseh porcellán XIX

64. **Döbrentei Gábor** (1786—1851). 1833-ban a vármegye rábízza a magyar színház igazgatását. Olajfestmény Anton Einsle-től. 1835. (77×63 cm). Magyar Történelmi Képcsarnok.

Einsle, Anton

16. l.

1937

di porcellán, a csészén Ámor, az alján német felirat.

omott bélyeg. XIX. sz.

, friz alaku tájképpel. Benyomott jegy, 1830 körül.

evelekkel. Benyomott jegy 1834.

as piros disszel. Benyomott jegy. 1828.

levelekkel. Kék jegy 1815.

virágokkal. Benyomott jegy 1827.

rcellán bordás testtel. Benyomott jegy 1834.

sseni porcellán.

Meisseni porcellán.

Meisseni porcellán.

i porcellán, oldalán a reményt ábrázoló szines kép

pompei jelenettel. Benyomott jegy. 1832.

alak, kék alapon arany és ezüst diszitéssel. XIX. sz.

Einsle Antal

Báró Bánffy Pál arch.
Vászon, olajf. Jelére
Einsle 834.

Gróf Dessewffy Ágostonné
báró Bánffy Johanna
arch. Vászon, olajf.
Einsle 833

Bonchida

Báró Bonch

199. l.
átvive

Laboratoriumi-díjmentességben részesült																Ösz
sz mentes			7/8 mentes		háromnegyed mentes			Fél mentes			negyed mentes				Horthy Miklós	
40	30	10	105	26·25	90	30	22·50	7·50	60	20	15	30	10	7·50	2·50	360	200	180	100	400	350	300	260	250	240
pengő																									
	80			8			15				85			6											
	95						36				67			14		6	10						1	1
	4		2	38	16		13		10		69													
	9		14	76	16		30		26		62	3		4		12	23	4	11						
8		6						7					1												
10		32				4		14		20			1		1	8	9	3	1						
		3														16	23	3	2	3	3	8			

Einsle Antal

Perálltörtképes

380, 381.

S1-S2

s Nationalheiligtum der altchristlichen
chen Wüste.I.Leipzig 1910. 109 skk.1.
1907.89.1.
telli bei Ganfanaro. Mitheilungen d.
14. 86-89.1. Gerber William: Altchrist-
almaziens. Dresda 1912. 76.1.
scher Kirchen aus dem Mittelalter.
VIII.1914.Bleiblatt 54.1.
liana. Il Medioevo. Roma 1927.362.1.
G. B.: La basilica di S. Maria in Cosmedin

St. Martin in Zillis. Zeitschrift für
Kunstgeschichte. 1939. Poeschel: Die
bünden. Bd.V.Basel 1943. 223-226.1.
s Kanton Graubünden Bd.V.Basel 1943.

ftkirchen auf der Reichenau. Berlin

chichte der Architecktur und Plastik
g 1916.

Einsle Anton

l.

L./

Hevesi Oesterr. Künst

im 19. Jht.
Leipzig 1903 23,88.1.

S1 - S1

Római fahüvely maradványai

VIII. 126.

EINTZERHOFFER JGNÁC

szobrász

Miskolc

Művelődési központ

TKM 554

16. old.

et Mátyás király udvarában, Bp.

nachweisbar 1637-39 in Tyrnau

rországi festészet a XVII.
1953.
losser, Franziskaner
-41 in Buda.
dai Szt. Anna-templom, Bp.

J.SISA

*1864 Eszék, +1931 Zágráb.]
Johann Ignaz, Maler in Wien,
nd Ungarn.]

15.
.
rországi festészet a XVIII.

A.JÁVOR würde den Artikel
schreiben, wenn Sie noch keinen
Autoren in Österreich haben.
nes Marcus Cynicus), Miniator,

15.
ler, 1.H. 14. Jh. tätig in

Einwiegd (Einvich) Boldizsár M.D.K.

egri kőműves

az egri adóösszeírásokban
1780-90 között, majd 1800-14-ig
fordul elő.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső,
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 321. old.

EINWIGD /Einwich/ Boldizsár egri kőmüves, aki Egerben az 17^{8}o-9o közötti, majd az 1^{8}oo-14 közötti adóösszeirásokban fordul elő.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Negriva

Einstoch Tóbiás

ötvös

1721–22.

Nagydisznód

Schuller Zwei

332, 333 l

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

megirta // Einstvek Sámuel

ötvös

1721–22.

Virakna

Schuller Zwei

408, 409 l.

Festészet, táblakép
Orczy Gröhy arcképe, Einsle

Honderü, 1844. I.k. 652-655.

Petrichevich Horváth Lázár: Bécspo-
zsonyi levél...

Széchenyi István gr. apotheozisa:

A felhők közt gróf Széchényi István mellig látható, ki nyakra valója felett szalagon egy s mellén négy rendjelt visel. A felhők közti hasadékon pedig a vaskapuk s jobbra Budát és Pestet a lánczhiddal pillantjuk meg, hol a Dunán ~~s mindkés helyütt~~ gőzhajók közlekednek. Az előtérben balra a koronás czimer körül, melyet az egyik oldalon babérgaly karol át: ágyú, kard, golyók, könyvek, melyeknek egyikén bagoly ül, zászlók, kosorús szobor, lyra, iraszkeres, globus s korsó áldozati tüzzel láthatók, míg jobbra fűzfák vannak. A „Stadium" czimű munkán fekvő nyitott könyv késlapjának felirata: „EGYESÜLETEK". Feliratai a kép alatt:

„GRÓF SZÉCHENYI ISTVÁN"

s legalól balra: „Allegoria Schindler J. Professortól rajzolva" és „Nyomt. Leycum és Társa";

középütt: „Az Einsle nagy eredeti olajföstménye után" és „(A Kiadó tulajdona)." végre:

jobbra: „Clarot J. B-től lithographirozva." és „Pesten Tomala Ferd. Cs. K. priv lithographiai Intézet-tulajdonos művészeti földleirási, és hangászati boltjában.

Könyomat, méretei 72.5 : 55. cm.

MDK

Einsle

Döbrentey Gábor tudós, a M.Tud.Akad. titkára,olaj

Tört. Képes lajstr. 1907. 131 l.

MDK

Einsle, festö

Döbrentei Gábor. Mellkép.

A Magy.Tud. Akadémia képei és szobrai.
Akadémiai Értesitö. 1913. évf. 8-9. füzet. 537.1.

MDK

Einsle festőm.

Döbrentei Gábor

M.rézmetszetek a 19. sz. elején. Művészet, 1906.
7o l.

Anton Einsle

Szabó Júlia: A XIX n. Gelehrte Mon.
Bp. 1985,

127 (74-a kép)

MDK

Eisenführer József
nyomdász

Alapított egy második nyomdát Temes-
váron, de 1789 ben eladta.

Fvitinger Károly: Uj szaktörténeti munka.

Grafikai Szemle 1900 évf 1 z. 5 l

Eisenberger

Mályás

városi ~~épitésze (?)~~

Magyszebenben

1711-ben

~~vagy~~ épületekre felügyelő

Herbert

396. l.

nem kell épitésszek

lenni

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Eisenburger Emmy

Karakterisztikusan ábrázolt táncosnő képét kiemeli Kun Imre: "Fényképészeti Kiállitás az Iparcsarnokban" cimmel.
A tárlatot Bodor Aladár iparművész rendezte.

A HÉT, Bp. 1921. juli. 21.
XXXII. évf. 17. sz. 285-286. lap.

megrva

Eisenen, Mathis

késmárki farkas

1556.

laid

Bruckner Győző:

A késmárki cehek

jog- és művelődés-

történeti jelentősége.

Miskolc, 1941.

198. l.

Eisener, Joseph, asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztalosleg-
nyek jegyzéke: Eisener, Joseph, Junghaus, Svajc, 1689 .
116.old. 13.jegyz

Batári Ferenc: Asztalosleg nyek Győrött a XVII.szá-
zadban- Adatok Győr város asztalosmüvességének
történetéhez 93.old

Arrabona, 9.-Xantus János Múz. Győr, 1967.-A Győri
Múz. Évkönyve

EDK

Eisenfels

Neve: Az ólomszörről. Uj Idők, 1900. 6.sz. 138-139.l.

Ø Eisenfels Rudolf
nyomdán

l.

Kertén nyomtatott

261 l.

279. kép. *Miseruha, 1460 körül.*

M.D.K.

Eisenfels Rudolf
nyomdája

1848 ban állitott fel nyomdát Pesten, 1850 ben
Emich Gusztáv könykereskedő társulajdonos
lett. Eisenfels 1852 ben állt a nyomdából.

Firbinger Károly: Magyarok könyvnyomtatói.
Grafikai Szemle 1893 évf 3 f. 38 l.

Eisenberger Joseph

györi harangöntő 1747-ben a várpalotai várkastély kápolnájának harangot öntött.

Dercsényi Dezső, Entz Géza, Horassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar művelődéstörténet V. (1907-68) Budapest, 1970. 181

Eisenberger József

harangöntő

L.

Szendrey - Szentiváneyi

428. l.

Marosvásárhely VIII. 228.

Eisenberger József

Győri harangöntő

1762-ben öntötte a

Csesznéki templom

harangját

Fehrentheil Gruppenberg László: Adatok Csegner történetéhez. Évi jelentés a Veszprémvármegyei Múzeum 1927/28-ik évi állapotáról Veszprém, 1928. 41. l.

…neg		aláírása				
			OTBA dij			
		180 6%	10,80	5·40	184·50	
					10·80	
…4	50				173·70	184·50
			OTBA			5·40
…6	50	108·5	5.40	2·70	113·25 221·10	179·10
…3	25				5·40	113·25
					107·85	2·70
						110·55
			5·40	2·70		
…3	25					
…8			4·50	2·20	193·50	99·–
…9	–		72			38·25
…3	50			36·–		60·75
…0			4·50	(2·25)	175·50	

Eisenberger József

harangöntő

Győrben.

1762 ben öntötte a

zirci falni kistemplom

harangját.

Horváth Konstantin

dr. Zirc törbeinete.

Veszprém, 1930. 180 l.

Eisenberger József

győri harangöntő

Fenyőfői templ. Veszprém m. 1738
Pannonhalma fémonostor templ. 1743
Kisbarátfalui templ. Győr megye 1745.
Buczuszentlászlói kápolna Zala m. 1746
Magyarszombathelyi templ. Veszprém m. 1749
Markótabödogi rk templ. Győr m. 1751
Csatkai rk. tpl. Veszprém 1753
Szápári rk tpl. " " kisebbik harang 1754
Peterdi ref. tpl. Veszprém m. 1760
Csesznéki rk tpl. " " 1762
Zirci kisebb tpl. " " 1762
Magyarszombathelyi tpl. " " 1763
Csabrendeki rk tpl. Zala m. 1763

Izul

~~Balta köből, dániai őskori VIII. 151~~

Eisenberger József

1740 Győrök öntötte a nagykónyi rk. templom harangját.

MOB 451/1917

Oszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Eisenberger József

Győrben 1747. öntötte a várpalotai kastély kisebb. harangját

Rómer Flóris hagy. XLVI. c.

1763-ban Győrben öntötte a csabrendeki templom egyik harangját

n. o.

1743. ban Győrben öntötte a pannonhalmi apátsági templom kis harangját

n. o.

1751. öntötte a bödögei rk. templom egyik harangját
1762 " a csesznéki " " "
1760 a péterdi " " "

x Eisenberg Péter rezmetsző XVII. n.

M. Könyvszemle 1901. 233 l. (Czakó)

Eisenberg József

Képzett nyomdász, két elsőrangu plakáttal és igen eredeti egyéb munkákkal szerepel.

"Az Atelier kiállitása" cimmel közli a lap, hogy az Atelier müvészeti tervező és műhelyiskola 1935. juni. 22.-én rendezte meg negyedik kiállitását Illés László kerámikus tanár növendékeinek munkáiból. Grafikusok: Szemes István, Süsz István, Eisenberg József, Katona Béla, Neumayer Sári, Schnábel László és Krecs László, valamennyien "igen tehetséges, nagy jövőre jogositó müvészek.

A HÉT, Bp. 1935. juni. 30.
45. évf. 13-14. sz. 4. lap.

Eisenberg Péter

rézmetsző

L.

Szunyogh-Szathmáry

428.1.

Magyar Minerva VIII. 229

Eisenberger Jeza

Ötvös

1899

Éimisk 1930. 82. l

Eisenberg Jakab

vzr, ékszerész, 1841.

lásd Fleischer Béis 39. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Ø Eisenbarth Károly

veszprémi órás

XIX sz. 1. fele

Hatoszlopos óra

veszprémi múzeum

Inul

Linkóczi?

GYÖNGYÖS

Gr. Bertalan-templom

RMV 12, 100.1.

Eisenbarth József

veszprémi írás

XVIII. n. elsőfele

írod

Pritz 53. l.

megirva

1276. Te

Sz. Baján 1872

Dr. Fayer László.

Nyaktőig, jobbrafordul karimájú, de egyoldalú plaqu fésült haja és bajusza hoss zőnye mélyített kerek meda »FAYER LÁSZLÓ«, fölül balra : »1906«. Jelzése, balról a nya »TELCS«.

Ezüst, méretei 6 : 4·8 cm. 1910-ben dr. Friedmann Ernő út zettetett 1910 április 19-én. — F (775–911). — Az elszámolást 11-iki 22388–910 szvsz. határoz.

Eisenbarth József

Veszprémi óra

XVIII. n. vajó

Z Bekrenyóra, veszpré-
mi múzeum

Jul

GYÖNGYÖS

Barátok temploma

RMV 12, 100 l.

MDK

Eisenbarth Ágoston

Gesztenyefa, vf.

M.Szal. őszi tárl. 1920. szept. 19.

lo. 1.

MDK

Eisenbarth Agoston

Biedermayer baba vizf.

—

A Nemzeti Szalon tavaszi tarlatanak katalogusa. 1920.Majus. 7.1.

Eisenbarth Ágoston

Festő Eisenbarth Ágoston,

1920. Tavaszi tárlat

Biedermayer baba, vizf.

1920. Őszi tárlat

Gesztenyefa, vizf.

Nemzeti Szalon

Eisenbarth Ágoston

1920. máj.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Biedermayer baba, vsf. 2000.—

1920. szept.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Gesztenyefa, vsf. 1000.—

Hamveder V. 31.

Eisenbarth Ágoston

festő

1920.

Éimisk 1930. 82. l.

megírva

Eisenbart Ágost

órás Székesfehérvár

lásd

Pritz 44. l.

6

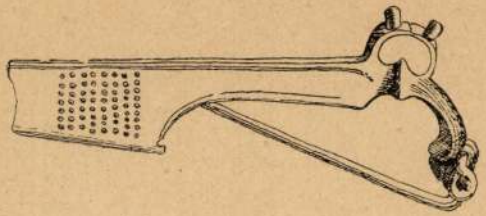

7

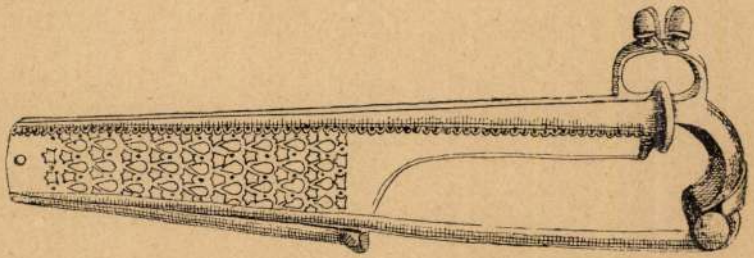

MAGYARORSZÁGI FIBULÁK A RÓMAI KORBÓL.

Lásd 64—65 lapon.

Eisenbart Ágost

öräs

Siekesfehérvár

l.

Pritz 44. l.

A sümegi templom helyreállítása tb.

Melléklet száma: 8

y a sümegi róm. kath. templom tervbe-
i munkáira már fedezet nem áll rendel-
Elnökséget, hogy a jövő költségvetési
ására engedélyezett hitel felhasználási
be olyan összeget, amely a legszüksé-

Eisenbart August

székesfehérvári órás

Biedermeier onlopos álló óra

1830 körül

Pritz

IX. tábla

40. sz

40

venture beyond prose. So long, therefore, as the roots of Hungarian inspiration are in the rich soil of Hungarian life and history, the wise Magyar author will choose his own mother-tongue as the only true medium for expressing his highest experience. An axe cuts with a single edge; and a man, no matter how thoroughly bilingual or even polyglot his nurture may have been, will express himself best in one language. And if, in order to prepare a great spokesman for Hungary in German or French, a potential Magyar genius were brought up from childhood as a German or a Frenchman, the springs of his Magyar inspiration would be flooded with alien waters and would no longer preserve their inimitable flavour. No, let the Magyar be a Magyar still, proud of his nations's past and devoted to his nation's future! True greatness in this world is not a matter of size or numbers. Periclean Athens and Elizabethan London would not be considered large to-day, but their contribution to world-

Eisenbarth Gusztáv

Írás

l.

" Szépművészet
1944. 323. l.
324. l.

Eisenbarth Gustáv

székesfehérvári órás

XIX. sz. elsőfele

irod

Pritz 53. l.

lcs Ede.

május 12-én.

an, arczélben és egy sima
etten van ábrázolva. Hátra-
zú, arcza leberetvált. Me-
illon. Felirata a kép alatt:
»1842« és ugyanitt jobbra:
k közelében, a mezőnyben:

— Lelt. sz. 1276. — Vétetett
án 25 K-án (682–910). — Kifi-
lszámoltatott 1910 május 5-én
jóváhagyta az 1911 márczius
at (540–911).

Eisenbarth Ágost

órás Székesfehérvár

XVIII. sz.

Álló óra, fényezett fekete fatokban, bronz veretekkel és ütőszerkezettel

Árv. Kozl

66. sz. 1933. máj.

lék most megjelenő VI. kö

lékek Orsz. Bizottsága kia

Kiváló tisztelettel

Eisenbart Ágost

nékesfehérvári órás
XVIII. n. második
fele

Arv. Nőzl

72. n. 1934. dec.

Álló óra, ütőnekerettel
diófatokban

v. védve.

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS-
VIZZEL KÉSZÜLT KÉTSZERSÜLT

Budapest, 193 2 V. 2-8.

Szállitó-jegy

T. Dr. Szentiványi úr

		Ár	Pengő	fillér
	drb sütemény reggel			
	„ „ délután			
	„ jour kenyér			
	„ „ sütemény			
13	kg. fehér kenyér		5	72
	„ félbarna kenyér			
	„ rozskenyér			
	„ Graham kenyér			

930 6 - Merkur. Tel. 832-78.

TELEFON: LÁ 17-73.

GROSS MIHÁLY
finom fehér sütödéje
I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 43.

Eisen A. P.

rezmetrō

Schedius Lajos
arcképe

l.

Zimmyei M. Irok

XII. k. 342. h.

/Szegi Pál/

Eisenbach ?

MDK

A szegedi kiállitáson szerepelt

---: Képző- és iparművészeti kiállitás nyilt Szegeden.
Délmagyarország, Szeged. 1956. máj. 31.

M.D.k

Ferenc Eisenbach, ósás

A székesfehérvári "Fekete sas" gyógyszertár egy részlete az ő órájával. Fekete repr. L. tábla

L. Nékám: Die Apotheke "zum schwarzen Adler" von Székesfehérvár. 101.o.

István Király Múz. Közleményei. Alba Regia. István Király Múz. Évkönyve. VI.-VII. 1965-66. Székesfehérvár, 1966

M.D.K.

Ferenc Eisenbach, órás

A székesfehérvári "Fekete sas" gyógyszertár óráján az ő neve szerepel, mint készitőé. 108.o.

L.Nékám: Die Apotheka "zum schwarzen Adler" von Székesfehérvár. 101.o.

István Király Múz.Közleményei.Alba Regia.István Király Múz.Évkönyve.VI.-VII.1965-66.Székesfehérvár, 1966

Eisenbach Jenő Keramikus M.D.K.

Munkáiból kiállitás a Fényes Adolf-teremben

Napi krónika

magyar Nemzet 1964. julius 1. 6.l.

MDK

Eisenbachné Rostás Jolán

porcellán-nippek

Györgyi K: A keleti vásár iparművészete. Magy. Iparművészet. 1921. 35-38 l.

THOMAS EISELER, császári épitész

A győri várnak 1 67-1 7 közötti erődítési munkáinak végrehajtói Thomas Eiseler és Urban Suess császári épitészek voltak. A várépités mellett ekkor történt meg a város első tervszerü rendezése is Suess tervei szerint. 90.old, 29.jegyz

LÉVÁRDY FERENC: A középkori győri székesegyház pusztulása és első barokk átépitése 83.old

ARRABONA, 12. Xantus János Múzeum, Győr. A Győri Múzeum Évkönyve. Győr. 1970

Dr Eisemann Béla

érseki főkertész

Eger

Élet. arckép

l.

Békássy Heverem

100-l.

~~Molinier III. 153.~~

megjelen

Eisen, Anton Paul

német rézmetsző

L.

Szendrey-Szentiványi

428.1.

Rózsa György

Czettler Sámuel.

Magyar Unitárettoit
Mundrakörösvég
Evk. 1952. Bp.
1953. 110, 126. l.

Mihalik József: Famüemlékeink
feltárása VIII. 244 – 247

Eiseler Tamás, épitész

Győri Szemle, III., 1932. 2o4.

Stengl Marianne: Győr müemlékei.

MDK

Eiseler (Eysler) Tamás a bécsi erődítmény felügyelője

1565. ápr.-ában Kölbel kir.épitésszel az omladozó trencséni várat vizsgálta meg.
1567.nov.-ében Pozsonyban a fogoly János Frigyes szász hercegnek a várban lakosztályt készitett.
1567-1568-ig Győr városának és várának rendezését és épitését vezette.

Herzog József: Adatok a hazai épitészet XVI. sz.-i történetéhez.

Magyar Művészet,1927. 2.sz. 114.lap

Eiseler Thomas, építési felügyelő MDK

1567. nov. 22. megbizást kap a fogoly János Frigyes szász herceg számára a pozsonyi várban rendelt lakosztály berendezésére.
190.o. 159. adat.

1567. nov. 24. a győri erődök helyreállitására küldik (superintendens aedificiorum Caesareorum).
190.o.160.adat.
V.ö. 162.165.171. adat.
191.o.175.adat("Aiseler")

Kapossy János: Müvészettörténeti regeszták a királyi határozatokból és rendeletekből. II. XVI.sz. (Közzéteszi Bánrévi György)
Müv. Ért. 1956. V. évf. 2-3.sz. 190-197.

megírva

Eiscler (Eysler) Thomas
a bécsi var főmérnöke
1567.

l.
Hadtört. Közl.
1933. 20. l.

Eiseler Tamás

építész

lásd

Herzog József: Adatok

a hazai építészet XVI. századi

történetéhez.

u. /

MAGYAR MŰVÉSZET

1927. 588. l.

Eiseler Tamás

MAGYAR MŰVÉSZET

1927. 114, 588

jon ebből a nagy munkából.
n ez fokozottan nagy feladatokat ró reánk.
ágod-
hoz, hogy ha csak egy pengővel is, jut-
méltóztassék eldobni az ide mellékelt csekk-
szívesen áldoz a csapat szegény cserkészeinek
sekk-lap felhasználásával hozzánk juttatni.
ok cserkészfiunk áldó hálája fogja kisérni.

Hazafias üdvözlettel:

a 197. sz. Baross cserkész csapat

szervező bizottsága.

Magyar Művészet

1927. 114. l.

Eisler Tamás

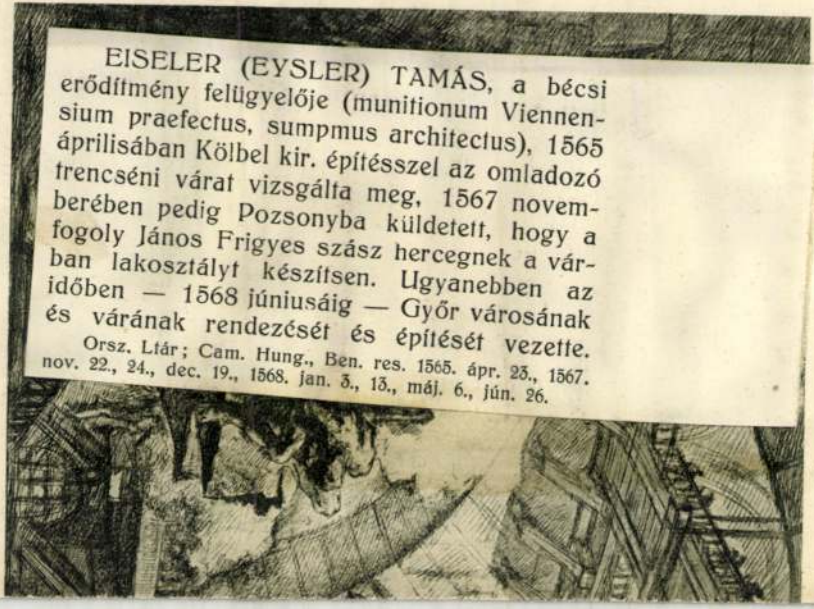

EISELER (EYSLER) TAMÁS, a bécsi erődítmény felügyelője (munitionum Viennensium praefectus, sumpmus architectus), 1565 áprilisában Kölbel kir. építésszel az omladozó trencséni várat vizsgálta meg, 1567 novemberében pedig Pozsonyba küldetett, hogy a fogoly János Frigyes szász hercegnek a várban lakosztályt készítsen. Ugyanebben az időben — 1568 júniusáig — Győr városának és várának rendezését és építését vezette.

Orsz. Ltár; Cam. Hung., Ben. res. 1565. ápr. 23., 1567. nov. 22., 24., dec. 19., 1568. jan. 3., 13., máj. 6., jún. 26.

GIOVANNI BATTISTA
A BÖRTÖNÖK (CARCERI) CÍMŰ

Sohasem is volt igazán klasszicista. Romok, vázák, kandeláberek, — ez csak divat nála. Világámítás. A grafikai vonal itt nem a klasszikusok éles, tiszta, nyugodt körvonala, sohasem is volt az. A finoman hajlékony, a modulált, a lírikusan szaggatott vonal Piranesi igazi reflexe. Azután vadul nekiszabadul ez a vonal, lángot lövel, majd mezzoszoprán hangon esdekel, hogy megint könnyes fátyolt eresszen a mindenség arca fölé. Az archeologia szaktudósai vitatkoznak fölötte, hogy mikor a paestumi ásatások kincseit szórta szét lapjain, akkor a római régiségimádat atmoszférájában élt-e még, vagy az új görög-láz vett-e már rajta erőt? Fölösleges kérdés. Nézzétek meg az öregedő művész időtlen és tárgytalan allegóriáit, címlapjait, hódoló ajánlással írt fantazmagóriáit s egy világ lehelletét érzitek, mely sokkal közelebb áll hozzánk és minden romanticizmushoz, mint az akkori túljózan archeologiai divathoz. Etruszkokra gondolt, azután egyiptomiakra és bolond indiai formákra ... messze sóhajtozott, a groteszkek világába. Egy álmodozó öreg bolond, aki éjjel fölkel és pira-

Eiseler (Eysler)

Tamás

becsi erödítmenyi

felügyelő

XVI. sz

l.

Kem Pors

16. l.

...ti tárgyak

...sz. minden oldal
...nu.

TÁRGYMUTATÓ-CSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB MUTATÓBA VALÓ ADAT

...egyszerűen, ...
...sarkokon négy simaszélű levél
...ust tartják, ...levelek kurcott vírág
...szelés

Eiseler (Eysler)

Tamás

udvari varépítész

XVI. sz.

l. Rem Poks

45. l.

IRODALOM

JEGYZET

Eiseler Tamás

épitész 1567 a győri
vár épitésén ~~[illegible]~~ bolgo-
zik.

Stengyör. C. l.

BAROSS SZ

Kereskedő-, Iparos- és Rokonsz
Budapest, IV. Bástya-utca 5

Igen tisztelt Szakosz

Kedves B.

A Baross szövetség 197. sz. viselő
tályének emelése céljából a nemzetközi v
bíró s itt Budapesten (Gödöllőn) augusz
Jamboree-n szerepeltetni akarjuk. A csapat
sajnos szövetségünk, a mai nehéz viszon
miért is tagjaink szíves áldozatkészségét ke

Tekintettel erre a nemes célra, a
gyen szíves a mellékelt csekk-lap felhaszn
tehetségének megfelelő kegyes adományát

Midőn még szíves áldozatkészségé
Baross testvéri üdvözlettel hívé:

Budapest, 1933. június 15.

a

Ø Eisele József

1877/8. I. esti tanfolyam
szül. 1862 aug. 11. Budapes-
ten. vk. Technikus akar lenni.
4 reált végzett.

Majovszky Pál dr. VI. 177.

Eisele Gyula Észak-Magyarország 1948. III. 26

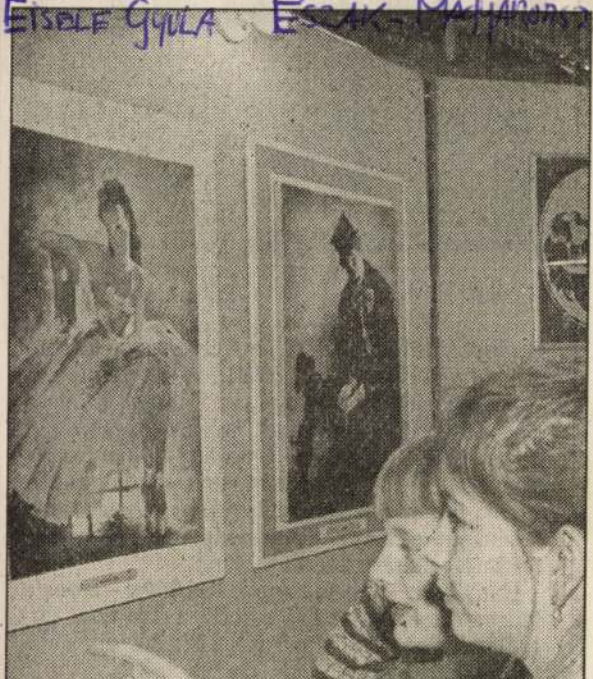

Kiállítás az iskolában. Szendrői Árpád szobrászművész és Eisele Gyula festőművész alkotásaiból nyílt kiállítás tegnap Miskolcon a Szabó Lőrinc Általános Iskolában. A képeket Kuklay Antal plébános művészettörténész ajánlotta az érdeklődők figyelmébe. Fotó: Farkas Maya

Hans Beck Fotó: Bujdos Tibor

Budapest (MTI) – A Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztjével tüntette ki szerdán Göncz Árpád államfő Hans Becket, az Európai Bizottság Budapesti Delegációjának misszióvezetőjét. A nagykövetet – aki nyolc éven át tevékenykedett Budapesten – Magyarország európai uniós csatlakozása érdekében végzett tevékenysége elismeréseként tüntette ki a köztársasági elnök, a miniszterelnök előterjesztésére.

Hans Beck – szolgálati ideje lejártával – éppen a Magyarország és az EU közötti csatlakozási tárgyalások első napján, március 31-én távozik budapesti hivatalából.

A nagykövet elmondta: nyolc év alatt nagyon megszerette az országot és a magyar népet. Úgy vélte, Magyarországon az emberekben ma igen nagy a vállalkozó szellem, s a lakosság energikusan és sikeresen vette kezébe sorsa irányítását.

A távozó nagykövet számára nagy csalódást okozott, hogy nyolcéves ittléte alatt nem valósult meg az Esztergomot Párkánnyal összekötő híd újjáépítése. – Remélem, hogy a két nép közötti béke szimbolizálására alkalmas híd a távozásom után felépülhet – mondta végül Hans Beck.

SIMON EIRENSCHMALTZ, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.Kihirdetve:1716.febr.14-én.-A 6.függelék a Lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.-E mesterek egyike volt:
16.-Simon Eirenschmaltz, zeben. 151.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

Eirker Ferenc
Ősszel

Tavaszi Tárlat. Műcsarnok, 1932. április 13 l.

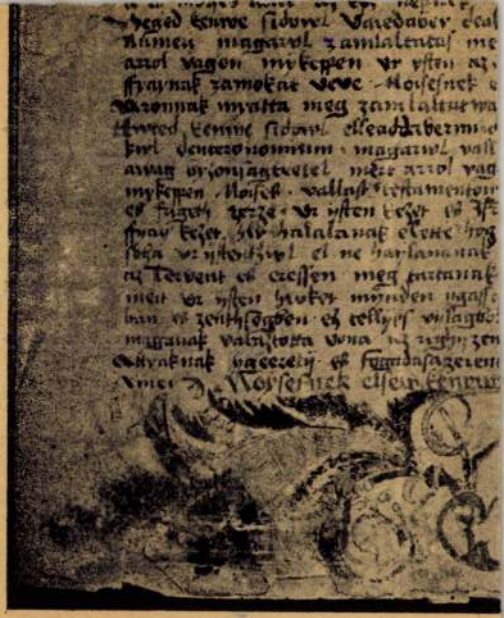

309. kép. 7. *(Mss. II. 1.) Bibliafordí*

MDK.

Eischik Jichhák

zsidó müvész magyarországi tevékenységéről

Uj élet 1965 máj.1.lap -

Eise/Eyse/,Lorentz,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztalosleg-
nyek jegyzéke: Eise/Eyse/,Lorentz,Lahr,Breisgau,1695.
I.18.,AI.22.". 115.old. 13.jegyz

Batári Ferenc: Asztalosleg nyek Győrött a XVII.szá-
zadban- Adatok Győr város asztalosmesters g nek
történetéhez 93.old

Arrabona,9.-Antus János Múz.Győr,1967.-A Győri
Múz.Evkönyve

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Eise/Eyse/ L./Lorentz/,asztaloslegény

Győrben 1674.1699 között megfordált asztaloslegé-
nyek jegyzéke származási hely szerint:"Lahr,Breis-
Gau:Eise/Eyse/ L." 122.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.
században - Adatok Győr város asztalosmüvességé-
nek történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Kantus János Múz.Győr,1967.- A Győri
Múz.Évkönyve

Eise/Eyse/ L./Lorentz/,asztaloslegény
--- ---

lorentz Eise,asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészítő céh legénykönyvéből,October 1692 Jahr után:"Anno 1693 den 18 Januari ist Christianus Dittrich Von Annaberg aus Sachsen frembt gesessen.Und Lorentz Eise von lohr aus breisn auch frembt gesessen. 108.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosművességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Antus János Múz.Győr,1967.- A Győri Múz Évkönyve

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

2/. Eisele Ernö, felsö ép-ip. MDK
isk. tanuló

Dr. Radocz Jenö irányitása mellett végezte az egyes müemlékek felvételezését és megrajzolását.

45. Az unitárius templom alaprajza/1792-1796/
Megrajzolta E.E.

Dr. Radocz Jenö: Kolozsvári müemlékek.
A m. kir. felsö ép-ip. isk. 1941-42. évi szüniei felvételei. Bp. 1943.

MDK

Eisele Ernö, felsö ép-ip.isk.
tanuló

Dr. Raics Jenö ép.-tanár irányitása mellett az egyes müemlékek felvételezését és megrajzolását végezte.

2c. 1541-böl való reneszánsz ajtókeret a Wolphárd-Kovács-házból.
Megrajzolta: E.E.

Dr. Raics Jenö: Kolozsvári müemlékek.
A m.kir. áll. Felsö ép-ip.isk. 1941-42. évi szünidei felvételei. Bp. 1943.

Eipeltauer

Soproni bábsütő

1862 – ben

régi bábsütő formait

megvette Szalay Agos-

ton, mint hagyatéká-

ból azok a Magy Nem-

zeti Muzeumba Egültek.

Szalay Imre: Szalay

Agoston régiség – gyűj-

temányinek ismer-

tetése. Szarvadott

1877. 594. l.

vári szekesyház

részére : Kor. 2000-

nen Kor. 7000

leszámolás köte-

nellett kintalni.

ylbb tiszteletem nyilvá-

maradok

ak

alázatos szolgája

Mönchtvány

Eipeltauer Gottfried
és József
soproni bábsütők

lásd
z
Soproni Hemle
1940. 106. l. 108. l.
111. l. – 112. l.

Csatkai Endre

Sopronvármegye
1939. máj. 21.

SZOMBATHELYI BŐRGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
SZOMBATHELYER LEDERFABRIK A. G.
SZOMBATHELY

GIRÓSZÁMLA
A MAGYAR NEMZETI BANKNÁL
M. K. POSTATAKPT. CSEKKSZÁMLA: 18.291
POSTAFIÓK 125

GIROKONTO
BEI DER UNGARISCHEN NATIONALBANK
UNGARISCHES POSTSCHECKKONTO: 18.291
TELEFON: 108
POSTFACH 125

Igen tisztelt

Indem még posztosan mi
pár nappal előbb értesítem
esetén az Első Pécsi Bőrgyá
értesítést. Engem elkésorban
helnek, de szívesen megne
nagy gyűjtemény[illegible]. Legr
nyiben megtetszik engedu

Sz. B. 76 — 72602 POSNER BUDAPEST

Einwöck Ferenc

Kárlyafestő

l.

Eybeck (Einwöck)

Ferenc alatt

Átutalás megvár

MŰBÍRÓSÁGOS DIZOTTSÁGA
284 1916 szám
Érk.: 917 év 11. hó 25 n.

kir. Minisztertől.

a lehető legrövidebb idő alatt,
éli 10 óráig ide /:a vezetésem
ügyosztálya főnökének kezéhez:/
sziveskedjék azoknak a Cimed hatás-,
gy felügyeleti körébe tartozó tar-
nybeli vagy nyugállományú cs. és
zeti:/ és m. kir. honvéd, továbbá
lölteknek:/ zászlósoknak jegyzékét,
---
olgálat alól fel vannak mentve.-
endő az illet

A Einzig Márton
Kapitanár
Miskolc
lásd
Remete (Einzig)
Márton
alatt.

Párbaj.

a) ha a biztositott személy párbaj folytán hal el; ha azonban a biztositás már legalább **3 hónapon** át érvényben volt, a biztositás érvénye a párbajra és annak következményeire is kiterjed. Amerikai párbaj öngyilkosságnak tekintetik;

Öngyilkosság.

b) ha a biztositott személy akár beszámitható, akár beszámithatatlan állapotban elkövetett öngyilkosság vagy öngyilkossági kisérlet folytán hal el; ha azonban a biztositás már legalább **2 éven át** érvényben volt, a biztositás érvénye az öngyilkosságra, az öngyilkossági kisérlet következményeire is kiterjed;

Eltitkolás.

c) ha kiviláglik, hogy a biztositott vagy a szerződő a bevallásban eltitkolást követett el, vagy egyébként a biztositás elfogadására befolyással biró fontos körülményekre nézve hamis bevallást tett; ha azonban a kötvény már teljes **3 éven át**

Nyereményrészesedéssel kötött biztos

A társaság a szerződőnek, nyereményrészesedéssel kötött biztositások után, ha kötvénye három üzletév folyama alatt érvényben volt, azon kedvezményt nyujtja, hogy az alapszabályszerü tiszta nyereményben őt is részesiti, anélkül, hogy a szerződő a nyeremény helyett netán mutatkozó veszteségért valami utánfizetés teljesitésére volna kötelezve. A társaság életbiztositási nyereménye kitünik a társaságnak a közgyülés által jóváhagyott mérlegéből.

E mérlegszerü nyereménynek az alapszabályszerü levonások után fenmaradó felerésze áttétetik a biztossági alapba, melynek főczélja az, hogy a nyereménynyel biztositott felek biztositásainál netán mutatkozó dijtartalékkülönbség kiegészitésére szolgáljon. Ha erre szükség nincs, ugy a mindig 3 éven át a fentjelzett módon gyüjtött biztossági alap egyharmadrészéből a nyereményre jogosult felek azon arányban részesülnek, a milyenben az összdijbevétel a nyereményes dijak összegéhez áll.

A nyereményrészesedés mindig az évi dij arányában történik.

Einzinger Ferenc festőművész

Magyar Posztimpresszionisták kiállitása Könyves Kálmán Arany János utcai termében - képével vesz részt

Pesti Hirlap 1931.X.

Einzinger Ferenc

Asszony a karosszékben

Könyves Kálmán 103. kiállitás. 1 l.

1+2+1+3+1, oldalhomlokzata 1+2+1+3+4+4.

, majd főszolgabírói lakás, jelenleg

asoros, sátortetővel, a déli oldalon
olyosó hat lábazatos, simatörzsü,
század első fele. (000 kép)

ablakkitmen

, homlokzata: 1+2+1+1+1+1+2 falpil-
kiemelt kosárivek, az ablak, illet-
romantikus izlésü gipszékitmények,
kitott kovácsolt vasrácsok. 186o körüli.

Einzinger Ferenc

festőművész

Harmadik Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás - Műcsarnokban - képével szerepel.

U j s á g
1935.III.25.

Einzinger Ferenc

festőmüvész

KUT Képzőmüvészek Uj Társasága kiállitása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. A kezdő kereső és tehetséges munkája Esztergomi séta c. parztellje.

Nemzeti Ujság
1929.I.6.

Einczinger Ferenc

Festőművész

KUT kidilitása - Fenszeti Szalonban - Kisével szerepel.

Magyarország
1979.I.6.

Ø Eipelhauer Károly

- grógyszertári mo-
zsara 1727 ból

lásd

Bierbjermitár

135. l.

vas, brom
vagy Eöböl?

SZENT ISTVÁN KRT.
Kosztelitz
DOROTTYA-U.
VÁCI-UCCA
SZENT ISTVÁN KRT.
Kosztelitz
DOROTTYA-U.
VÁCI-UCCA
SZENT ISTVÁN KRT.
Kosztelitz
DOROTTYA-U.
VÁCI-UCCA
SZENT ISTVÁN KRT.
Kosztelitz
DOROTTYA-U.
VÁCI-UCCA
SZENT ISTVÁN KRT.
Kosztelitz
DOROTTYA-U.
Kosztelitz
DOROTTYA-U.

Eisen, A. P.

Schedius Lajos:

Derékig, hétnyolczad balra, ülve s keretbe foglalt tojásdad medaillonban. Párókája egyszer fodrított s arcza s bajusza leberetvált. Kezeit egymásra tevé tartja s jobbjában könyv van. Körülcsavart nyakkendője fehér, mellfodra látható s kivágott mellénye s prémes kabátja virághimzésű. Mögötte jobbról a párnázott szék háttamlája tűnik szemünkbe. Feliratai

alól jobbra: „A. P. Eisen sc.",

a kép alatt két sorban: „Ludwig von Schedius
Prof. der Aesth. zu Pest."

~~Rézmetszet~~ punctirozva; méretei 21.6 : 12.8 c/m.

Leltsza: 7769

31/93 No 77.

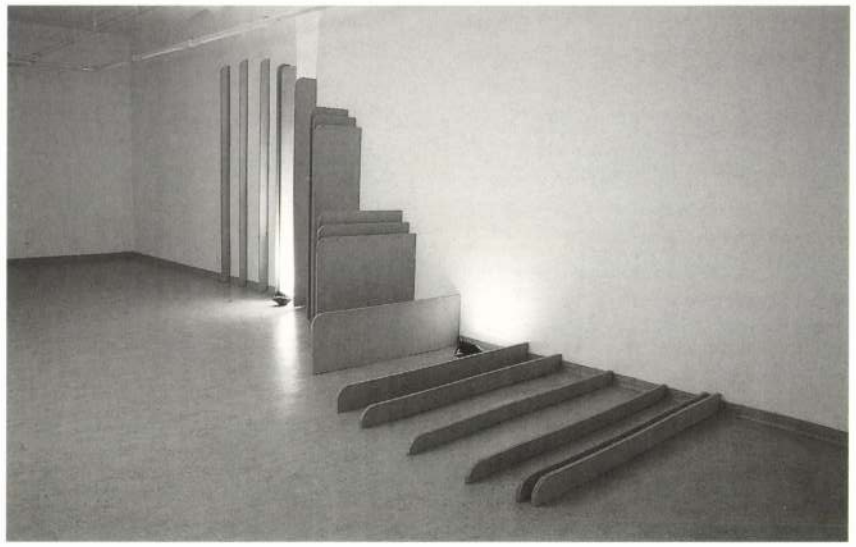

EIKE
H-1068 Budapest, Lövölde tér 3.
tel.: (36-1) 121-6791
eike @ samson.aszi.sztaki.hu

1966-ban született Halle/Saale-ban
1986-87 filozófiai tanulmányok, Braunschweig
1987-93 braunschweigi Képző-művészeti Főiskola;

Egyéni kiállításai:

1992 *Times,* Stúdió Galéria, Budapest
Souls, Budapest Galéria, Budapest
Don't Forget The One Room!, Zentrale Kunst Galerie, Hamburg
1993 *Installationen,* Kunstverein, Wolfenbüttel
Saxoon Foot-Soldiers, Folyamat Galéria, Budapest
The Tunnel, Les Ets. Phonographique de l´Est, Paris
Dream Machines, Kornbrennerei, Hannover
1994 *Diver,* Mű-Terem Galéria, Budapest
Landing Place, Liget Galéria, Budapest
1995 *Resting Place,* Goethe Intézet, Budapest
Run, Museum Abtei Liesborn
Landing Place 2, Galerie KK im *Fisch,* Braunschweig
Small Souls, Ifjúsági Ház, Szeged
September 1., Bartók 32 Galéria, Budapest
1996 *Rudolf-Wilke-Preis,* Brücke Galerie, Braunschweig
Don QuiXote, Windpark in Emden
The Naked Eye–Experiment, http://www.sztaki.hu/gallery
Experiments to the Real Virtuality(E), Uitz-Terem, Dunaújváros

Csoportos kiállítások /*Group shows*

1989 *fischwerk,* Galerie FISCH, Braunschweig *
1990 *76. Niedersächsische Herbstausstellung,* Kunstverein, Hannover *
1991 *VIP,* Eiszeit, Berlin *
Úr, Vajda Pince, Szentendre
1992 *Differenti Sensationi 9,* Stalker Teatro, Torino
Stúdió '92, Ernst Múzeum, Budapest *
1993 *Gallery by Night,* Stúdió Galéria, Budapest *
Ein Treppenhaus für die Kunst 2, Ministerium für Wissenschaft und Kultur, Hannover *
10 Jahre Torhaus – Installationen, Torhaus-Galerie, Braunschweig *
AVE, Galerie De Gele Rijder, Arnhem *
1994 *Epigon,* KX-Kampnagel, Hamburg *
Meisterschüler, Górnoslaska Macierz Kultury, Kattovice *
Aritmia 2, Uitz-Terem, Dunaújváros
Alagút, Magyar Intézet, Praha
Ventilation, Galerie Toit-du-monde, Vevey
The Studio of Young Artists, Galerie Station 3, Wien
1995 *Balzsam,* Ernst Múzeum, Budapest
Összeköltöző Házak, Kunsthaus, Hamburg*
Kortárs Magyar Művészet, Schloß Ottenstein
Helyzetkép, Műcsarnok, Budapest*
A 100 éves Földalatti, Földalatti lépcsői, Budapest
Through Glass, Galeriji Skuc, Ljubljana*
Ostranenie, Bauhaus, Dessau*
1996 Pillangó Hatás, Műcsarnok, Budapest*
15 LUX Maximum, Eighth Floor Gallery, New York

* a kiállításhoz katalógus is megjelent

Bibliográfia:

Wieland: "Sun", katalogus, Niedersächsisches Ministerium für Wissenschaft und Kultur, Hannover 1994
Tatai Erzsébet: "Leszállópálya", Balkon 10/1995, Budapest
Rolf Bier: "Eike-Installationen", katalogus, Kulturamt der Stadt Braunschweig, Braunschweig 1996

fotók:
Eike: 4.,5.,6.
Rosta Jozsef: 2.
Sulyok Miklós: 1.,3.,7.

A katalógus létrejöttét a Nemzeti Kulturális Alap, a XI. kerületi Kulturális Alap és a Pro Helvetia támogatta.

Bartók 32 Galéria

EIKE

SZEPTEMBER 1.

1995. szeptember 1-től 24-ig

SUN (GREEN) ESCAPE

Bartók 32 Galéria H-1111 Budapest, Bartók Béla út 32. Tel./Fax: (36-1) 186-9038

1939. szeptember 1. a második világháború kitörésének napja. 1994. szeptember 1. Eike kiállításának megnyitója a budapesti Bartók 32 Galériában. Szeptember 1. a naptár szerint az őszi hónapok kezdete. (A természettudomány szerint viszont a csillagászati ősz három héttel később kezdődik, melynek hátterében természetesen a Földnek a Naphoz viszonyított relatív helyzete áll.) Ez a dátum azzal, hogy Eike kiállításának a címéül választotta, nemcsak a kiállítás kezdetére, de általában véve az időponttal megragadható történelmi fordulópontok – kezdetek és végek – valódi és mítikus tartalmára is ráirányítja a figyelmünket.

A Szeptember 1. című kiállítás két részből áll: az egyik a Föld, a másik pedig a Nap pólusa. A Föld látszólag komplikáltnak tűnő technikai elemeket (is) felvonultató TV-s munka, ahol egy önmaga tengelye körül forgó monitoron egy körmozgásban lévő kamerával egy folyamatosan körben forgó iskolai földgömb látható. A Nap a modern technika szempontjából nézve roppant egyszerűnek tűnik a Földhöz képest: a különféle méretű de hasonló alakú pozdorja-lemezekből álló installációban észrevesszük, hogy a lapok elhelyezésének van valamiféle rendszere, de értelme előttünk rejtve marad. A két pólus megválasztásával Eike finoman utal a kozmológiai gondolkodás két nagyjelentőségű paradigmájára, a geocentrikus, illetve a heliocentrikus világképre.

A rejtettség a kiállításon több szinten is jelentkezik. A földgömb, a forgását rögzítő videókamera és a monitor folyamatos körmozgásai miatt – amelyet fizikailag képtelenek vagyunk követni – mindig lesznek olyan nézetek, amelyek rejtve maradnak a tekintetünk előtt.

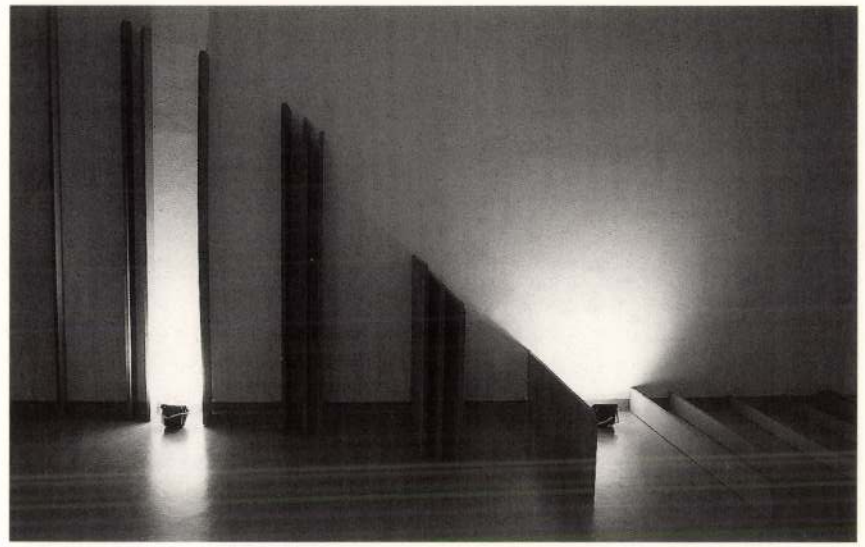

Csakúgy, mint a pozdorja-lemezek esetében, amelyek mintha a földből, illetve a falból nőnének ki és így a felszín alatti részük sohasem látható – az elhelyezkedésüket irányító elvhez hasonlóan. Ez az elv egyébként leginkább egy, a néző által elfoglalhatalan madár-perspektívából, vagy isteni szemszögből válhatna érthetővé, ami utal a természettudomány és a művészet egyik régóta létező kapcsolódási pontjára, a középpontos perspektívára, vagy tágabban véve a különféle geometriai szerkesztéseken alapuló optikai ábrákra (mint például az anamorfikus képek). Valószínűleg nem véletlen, hogy a pozdorjalapok egyrészt a színusz-görbéhez hasonló rajzolatot adnak, sűrűségük pedig a Fraunhofer-féle napszínspektrumot követi, ami a kiállításon belül adalékul szolgál ennek a résznek a Nap pólusaként való értelmezéséhez.

A kiállítás történelem-filozófiai kommentárt is magában rejt, amennyiben a körforgás jelen van nemcsak a konkrét TV-s munkában, hanem azoknak az égitesteknek a mozgásában is, amelyekre a művek vonatkoznak. E mellett a kiállítás címeként szereplő dátum bizonyos szempontból az idő lineáris képzetére, ugyanakkor a történelemre való utalásával a ciklikusságra is utal.

A kiállítás másik fontos eleme az objektív és a szubjektív rétegek keverése. A pozdorja-lapok esetében például szubjektív a lapok rendszerét meghatározó szisztéma kiválasztása, amely ugyanakkor egy technikai eszközzel történt "objektív" mérésen alapul. A TV esetében a mű a – mellesleg ember alkotta – modern technológia segítségével jött létre, de ránk nézőkre gyakorolt hatása, azaz a kép, "a fejünkben keletkezik". Mindezzel Eike ráirányítja figyelmünket az objektív természettudomány /szubjektív művészet napjainkra már a természettudományos paradigma váltás révén tarthatatlanná vált, de egykor nagyon is hangzatos ellentétére. Manapság beszélhetünk posztmodern természettudományról (is), ahol a különféle mérések, illetve tudományos tételek többé nem megdönthetetlen, örökérvényű tényekként kodifikálódnak a tudomány "aranykönyvében", hanem a további kutatók számára szolgálnak mintegy inspirációs forrásul. Mindezek mögött az a belátás húzódik meg, hogy nemcsak a természettudományos kísérletek során felhasznált mérőeszközök, hanem az ezeknek hátterében meghúzódó elméleti rendszerek is ember alkotta konstrukciók és mint ilyenek, megváltoztathatók (és időről időre meg is változtatandók).

Eikét egyébként műveiben pontosan az a kísérleti terepként működő határterület foglalkoztatja, ahol a művészet és a természettudomány közös módszerek szerint kezd el dolgozni és olyan tárgyakat, illetve helyzeteket hoz létre, amelyeknek révén mindkét terület új és fontos információk birtokába juthat. Ez a fajta művészet, azaz maga a művészet nem filozófiai rendszerek, tudományos tételek vagy társadalmi folyamatok illusztrátora, hanem egy speciális szabályrendszer alapján működő nyelven megfogalmazott gondolatok közvetítője. Ez a megállapítás pedig Eike műveire is érvényes.

Timár Katalin

Eike: 1 September

1 September 1939 was the day W.W.II. broke out. 1 September 1994 was the day of Eike's exhibition opening at Bartók 32 Gallery in Budapest. The first autumn day in the calendar. (However, natural scientists hold that the astronomical autumn begins three weeks later, naturally depending on the position of the Earth relative to the Sun.) By Eike's using that date as an exhibition title he not only marks the beginning of his exhibition but also directs our attention to the real and mythical message of historical turning points – beginnings and ends.

The exhibition 1 September consists of two parts: the poles of the Earth and the Sun. The Earth section is a seemingly elaborate television work which uses technical elements – on a screen revolving round its own axis we see, through the eye of a revolving camera, a continuously revolving globe. The Sun side of Eike's work is incredibly simple with regard to modern technology in comparison with the Earth side: it is an installation made of sheets of chipboard in different sizes yet similar shape. Some kind of a system in the positioning of the sheets is apparent but its essence remains concealed. By appointing two poles Eike has made a subtle reference to two major paradigms of cosmological thought, the geocentric and the heliocentric world picture.

That concealed quality of the exhibition occurs on several levels. The continual rotation of the globe, the video camera recording its motion, and the monitor – which we are physically incapable of keeping up with – will always leave viewpoints that remain concealed from our eyes. As does the installation of chipboard sheets which seems to have grown out of the floor or the wall, leaving sections under the surface and the underlying principle of the construction invisible. That principle could, in fact, only be revealed from a bird's-eye perspective unattainable to the viewer, or a divine viewpoint - which refers to one of the ancient contact point between natural sciences and art, namely central perspective, or in a broader sense, optical pictures based on various geometrical constructions (e.g. anamorphic pictures). It is probably not by mere chance that the chipboard sheets constitute a kind of a sine wave, and their frequence is equivalent to the Fraunhofer-lines – which serves as an appendix to the interpretation of this section as the Sun pole.

The exhibition also conceals historical and philosophical commentary, inasmuch as rotation is present not only in the concrete TV work but also in the motion of the celestial bodies which these works apply to. Besides, to some extent the date in the title of the exhibition refers to the linear concept of time, and also, by its historical overtones, to a cyclical character.

Another important element at the exhibition is the intermingling of objective and subjective layers. With the chipboard sheets the choice of the underlying principle of the sheets is subjective, albeit at the same time the installation rests on the "objective" measurement of a technical instrument. The TV work is created with the aid of modern technology (also created by man), but the effect it brings about, i.e. the picture, is "created in our minds". Thus Eike draws our attention to the opposition of objective natural science vs. subjective art, an opposition which was formerly very outspoken but has today become obsolete due to the shift of paradigm in natural science. Today one may even refer to post-modern natural sciences where various tests and scientific laws are no longer codified in the "Golden Book" of science as monuments of eternal truth, but rather, serve as a source of inspiration to other scientists. The underlying recognition here is that not only the instruments used during natural scientific research are man-made devices but also the theoretical systems behind these, and as such they may be (and must be, from time to time) subject to change.

It is precisely the borderland which functions as an experimental ground that Eike is concerned with; where art and natural sciences begin working on the same lines, and create objects or situations which offer both fields the opportunity to gain important information. This kind of art, i.e. art itself, is not, then, the illustrator of philosophical systems of thought, scientific principles or social processes, but rather, a mediator of thoughts conceived in a language that operates according to a special set of rules. And that applies to Eike's works, too.

Katalin Timár

NEM MAGUNKNAK SZÜLETTÜNK

„Egy időben élének ez három nagy magyarok: 1. Bethlen Gábor, 2. Pázmány Péter, 3. Esterházy Miklós, kiknek esméretében voltam, köztök nagy dolgokban forogván nevekedtem." Kemény János, Erdély fejedelme írta ezeket a sorokat önéletírásában, s a remek megfigyelőkészséggel, jó politikai érzékkel s kitűnő írói vénával megáldott kortárs értékítéletében nem kell kétkednünk. Véleménye évszázadok múltával is felkelti az érdeklődésünket, s kíváncsian kérdezzük: véletlen-e, hogy az említett nevek itthon és külföldön 400 év elteltével is tiszteletet ébresztenek? Három nagy hírű diplomatánkról három cikkben emlékezünk meg.

Az 1600-as évek eleje óta nem telt el olyan fél évszázad Magyarország történetében, hogy az Esterházy név ne jelent volna meg az élet legkülönbözőbb területein. Érdemes hát felvázolni a családi vagyon és tekintély megalapozójának portréját, s közben figyelni a korra, a formálódó, új utakat kereső modernizálódó Európára.

„*Tudván azt, hogy nem magonknak születtönk, nagy kivánóia voltam en is annak mindenkor, hogy kegyelmes uraimnak és fejedelmeimnek, s az szerent edes hazanknak s megh kevesedet nemzetönknek, mind szorgalmatosan s mind jó igazsággal szolgaliak, meg vetvén ezarant minden tekéntetet, giülölséget és kárvallásokatis, az minthogi Isten akarattjából negieven esztendotol fogvást negiedik fejedelmonketis szolgálom s az mint en gondolom minden nagy mélto panasz és feddes nélkül, kész lévén mindenkor minden alkalmatossággal ha kivántatot volna, életemetis el fogiatnom az eö Felsége hűsége mellett: s a szerent szegeny edes hazanknak és megh kevesedet nemzetönknekis nagi io indulattal és sereniseggel igiekeztem minden tehetsegem szerent szolgalnom.*" 1642. április 6-án vetette papírra ezeket a gondolatokat *Esterházy Miklós*, aki akkor már tizenhét esztendeje volt Magyarország nádora, a király után az első választott ember az országban. Két nap híján ötvenkilenc éves volt, s maga mögött tudhatta a kora újkori Magyarország egyik legfényesebb karrierjét, olyat, amelyről már életében sokat írtak. Pedig születésekor s ifjúkorában semmi jel nem utalt arra, hogy az általánostól sokban eltérő életpálya áll előtte.

Tisztes szegénység

Galántán, a királyi Magyarország északi-északnyugati részén, a mai Szlovákia területén született 1583. április 8-án, *Esterházy Ferenc* Pozsony vármegyei alispán és *Illésházy Zsófia* gyermekeként. Édesapja legmagasabb tisztsége – az említett alispánság – sem jelentett különösebb előnyöket, a vármegyei szintet semmi esetre sem haladta meg, s országos hivatalnak még csak a közelébe sem jutott. Édesanyja a későbbi magyar nádor, *Illésházy István* húga volt, de a nagybácsi Esterházy Miklós születésekor s még azután jó ideig semmiféle komolyabb hivatalt nem viselt. Neve akkor vált igazán ismertté, amikor már a XVII. század első éveiben felségárulási pert akasztottak a nyakába, majd fej- és jószágvesztésre ítélték. Az ítélet fontosabb része természetesen a jószágvesztés volt, mivel az udvari kamara számára sokkal lényegesebb volt Illésházy tetemes vagyona, mint a feje.

A galántai kúrián azonban nem fenyegetett az a veszély, hogy vagyona miatt bárkit is perbe fogjanak. A tízgyermekes protestáns család éppenséggel anyagi gondokkal küszködött. Ezzel magyarázható, hogy Miklós hétéves korától nagynénjénél, *Kubinyi Lászlóné Esterházy Magdolnánál* nevelkedett. Tízévesen a jezsuiták iskolájába került Sellyére. Amikor 16 évesen úgy döntött, hogy katolizál, valószínűleg már tisztában volt vele, ☞

MUNKÁCS VÁRA

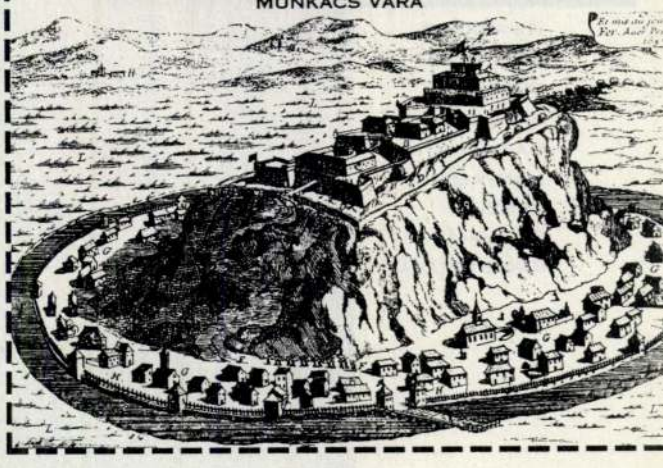

Gróf Esterházy Miklós

Az aranyozott ezüst török zászlócsúcs hadi zsákmányként került Esterházy kincstárába

hogy élete egyik fontos döntését hozta meg, olyan döntést, amelyet a következő évtizedekben sok nemes és arisztokrata hozott meg Magyarországon, de ekkor még igen kevesen.

Egy jövedelmező házasság

A XVI. század végén a nemesség mintegy 85-90 százaléka Magyarországon is protestáns volt. Ez az arány csak a XVII. század első felében kezdett megváltozni, s a század közepére egyenlítődött ki. Esterházy mindenesetre a felnőttkor küszöbét már katolikusként lépte át, s bár több helyen olvasható, hogy felsőbb iskolákat is végzett, erre semmiféle bizonyíték nincs. Sőt, a későbbiekben, már középkorú férfiként érzett erős tudásvágya s szinte lázas önképzése, amellyel gyakran találkozhatunk írásaiban is,

NYÁRY KRISZTINA

inkább azt sejteti, hogy ilyesfajta intézményeket nem látogatott.

Az 1610-es évek legelején *Mágóchy Ferenc* felső-magyarországi főkapitány alatt szolgált hadnagyként. Ez volt katonai pályafutásának első lépcsőfoka. Mágóchy szűkebb környezetéhez tartozhatott, mert gyakran megfordult annak legfőbb birtokán, Munkácson. *Munkács,* a magyar történelemben oly gyakran fő szerepet játszó erősség Esterházy életéhez is szoros szálakkal kapcsolódott.

Mágóchy Ferenc 1611. november 11-én meghalt, s jelentős vagyont, hatalmas birtokokat és stratégiai fontosságú várakat hagyott feleségére, a nem kevésbé tehetős családból származó *Dersffy Orsolyára.* Az özvegy nem sokáig maradt egyedül. Az újabb gyors férjhezmenetel már akkor is, később is számos szóbeszédre adott okot. Ami tényként leszögezhető: 1612. november 12-én Dersffy Orsolya – meg vele a Mágóchy-vagyon – feleségül ment az akkor harmincesztendős Esterházy Miklóshoz. Ebben a tekintetben az emberi természet nem sokat változott, így elképzelhető, mi volt a fő társasági téma Kolozsvártól Pozsonyig hónapokon át. Több más mellett az is vádként fogalmazódott meg, hogy arcátlanul még a gyászév leteltét sem várták meg, habár Esterházy a rá olyannyira jellemző precizitással Mágóchy halála után pontosan egy évvel és egy nappal vezette oltárhoz első feleségét.

Hogy a dolgok hátterében valójában mi állt, nem hiszem, hogy valaha is megtudjuk. Ezen nincs mit csodálkozni, mert ugyan melyikünk írna le ilyesmiről bármit is? (Gyenge pillanatában, persze, bárki megörökíthet olyan dolgokat, amiket legszívesebben megtartott volna magának). Ilyen helyzetbe került 1615-ben *Friedrich Teuffenbach* is. Egy alkalommal, amikor már erősen foglalkoztatta a házasság gondolata, azon törte a fejét, milyen szempontok alapján válasszon magának feleséget, s mivel épp előtte hevert egy levél, annak hátoldalára firkantotta a feltételeket. *„1. Hogy az leany szep; 2. hogy joszága lesz annya utan; 3. a nemességek regi és fő; 4. sok fő emberrel attiafias; 5. az alatai sok jo s baratimot czinalok; 6. annak szerit tehetek az mint regen kivantam; 7. ez moddal bosszut alhatok az en ellensegemen; 8. az jüvedelem megh beövül; 9. az requisitatios credity nagyob lesz; 10. gradatio valami jüvemdö tisztséghöz lesz."*

Annyi bizonyos, hogy Esterházy ezzel a házasságával az ország leggazdagabb köreibe került, még akkor is, ha tekintélye, ismertsége még nem vetekedett a Batthyányak, a Forgáchok, a Thurzók tiszteletével.

Öt királyhűt talált

A politika színpadára 1614-ben lépett, amikor a magyar rendek képviseletében a linzi birodalmi gyűlésen kitűnő szónoklattal, fényes oratióban fejtette ki véleményét. Itt mutatta meg, hogy szándékait jól megszerkesztett beszédekben, nagy meggyőző erővel tudja előadni. Ekkor már báró, 1617-ben pedig Bereg, majd egy évvel később

II. FERDINÁND

Zólyom vármegye főispánja lett. Ebben az évben, 1618-ban megözvegyült. Esterházy nagypolitikai szerepvállalása azonban csak ekkor kezdődött, s furcsa módon ahhoz az emberhez kötődött, akivel nemcsak éles politikai csatákat vívott, hanem – finoman fogalmazva – személy szerint sem kedvelték egymást: *Bethlen Gáborhoz.*

Bethlen 1613 óta volt Erdély fejedelme s kétségkívül korának egyik nemzetközileg is legtehetségesebb politikusa. A harmincéves háború kitörése után 1619-ben hadjáratot indított a Habsburg uralkodó ellen, s rövid idő alatt elfoglalta a királyi Magyarország nagy részét. Sokan támogatták itt is, s amikor Esterházy Miklós megpróbálta összeszámolni, hogy a tekintélyes magyarországi famíliák közül hányan maradtak a választott és megkoronázott magyar király, *II. Ferdinánd* hűségén, magával együtt ötig jutott. Magával együtt, hiszen számára egy pillanatig sem volt kétséges, hogy hű marad a Habsburg uralkodóhoz, s a saját szempontjából igaza is volt. Ezek után Bécs-

BETHLEN GÁBOR

ben soha senki nem kételkedhetett Esterházy Miklós véleményében, politikai hovatartozásában, s ezt a szilárd politikai fundamentumot pályája további éveiben maradéktalanul ki is használta.

Amikor 1621 utolsó napján Bethlen és a Habsburgok *Nikolsburgban* megegyeztek a békekötés feltételeiben, az okmány azt is tartalmazta, hogy *Erdély fejedelme megtarthatja az általa elfoglalt Munkács várát,* vagyis Esterházy legfontosabb birtokát. Rosszul ismerték azonban őt, ha azt gondolták, hogy a dolgot annyiban hagyja.

HILLER ISTVÁN

Következik:
„Tartson kegyelmed Esterházystának!"

A NYUGATI KAPCSOLAT

Hazánk villamosenergia-rendszere október közepétől – az egyéves sikeres kísérleti üzemet követően – a nyugat-európai rendszer részeként működik. Villanyóráink immár az „uniós időt" mutatják.

Századunk elején minden településnek, minden üzemnek volt saját erőműve és villanytelepe, s ott a maga számára maga termelt villamos energiát, csakhogy nagyon rossz hatásfokkal és üzembiztonsággal. A második világháború előtt a nagyobb városok és ipari központok körül már kiterjedt *elosztóhálózatok* épültek, olyanok, amelyek néhány nagy erőműben jobb hatásfokkal termelt villamos energiát osztottak szét. A háború után néhány év múlva nálunk is létrejött egy régóta tervezett *nagyfeszültségű országos hálózat*, s ez minden fontosabb erőművet összekapcsolt egymással meg a fogyasztókkal.

Minél nagyobb, annál jobb

Az ilyen kooperációs rendszert olyan vízműhöz hasonlíthatjuk, amelynek óriási tartályába sok szivattyúból (ezek az erőművek) ömlik be a víz, és azt a fogyasztók ugyancsak sok helyen – a csapokon keresztül – veszik ki belőle (lásd *ábránkat)*. Ilyen rendszerben a fogyasztó már nem tudja, hogy valójában honnan is származik a víz(energia). A folyamatos vízszolgáltatás feltétele viszont az, hogy a tartályban a vízszint mindig körülbelül azonos legyen, mert különben a víznek nem lesz elég nyomása és nem fog folyni a csapból.

Bár a villamos energia elosztása ennél bonyolultabb művelet, a hasonlatból látható, hogy a szolgáltatás annál biztonságosabb, minél nagyobb a rendszer. A villamosenergia-hálózatok összekapcsolása nem is állt meg az országhatárokon. Európában két nagy *nemzetközi villamosenergia-rendszer* alakult ki. Az Olaszország, Ausztria, Nyugat-Németország keleti határaitól nyugatra levő területen 1951-ben létrehozott *UCPTE* rendszer (*Union for the Coordination* of *Production* and *Transmission* of *Electricity)* Nyugat-Európát egyetlen rendszerbe fogta össze. Az erőművekbe beépített gépegységek teljesítőképessége 1990-ben mintegy 300 gigawatt (GW) volt. Az ettől a vonaltól keletre levő országokban és a Szovjetunió európai területén egy másik, 1990-ben mintegy 200 GW teljesítőképességű rendszer (hivatalos magyar neve: *Villamosenergia Rendszer Egyesülés)* alakult ki. Ez utóbbihoz kapcsolódott a magyar villamosenergia-rendszer is a maga mintegy 6 GW teljesítményével.

E két rendszert nem lehetett egymással összekapcsolni: a generátorok nem jártak szinkronban, és a frekvencia sem volt pontosan azonos, ezért közöttük villamos energiát csak egyenáramú betétek útján lehetett átvinni (lásd az ÉT 1988. évi 52. számát – *A szerk.*). Ilyen épült például Ausztriában a Magyarországra menő távvezeték fogadóállomásán.

A Szovjetunió szétesése és a gazdasági problémák miatt a keleti villamosenergia-rendszer is felbomlott, és több kisebb rendszer alakult ki. A *Centrel* nevű közép-európai rendszer Magyarország, Csehország, Lengyelország és Szlovákia hálózatát kapcsolta össze, de ehhez csatlakozott a volt NDK és Ukrajna nyugati részének hálózata is. Ennek a rendszernek az erőműveibe beépített gépek teljesítőképessége körülbelül 47 GW, ami a stabil és biztonságos üzemeltetéshez nem elég nagy.

A Centrel működőképes, de...

Zavartalan üzemi körülmények között a Centrel villamosenergia-rendszer önmagában is működőképes. Tartalékai arra is elegendők, hogy kisebb üzemzavarokat baj nélkül átvészeljen. Szélsőséges esetben azonban az egész rendszer széteshet. Ez pedig több órás vagy – a közismert New York-i nagy „sötétséghez" hasonlóan – több napos zavart okozhat a villamos energia szolgáltatásában. Ez biztonsággal csak a Centrelnél jóval nagyobb rendszerben kerülhető el.

A nyugat-európai hálózathoz való csatlakozás azonban nemcsak elhatározás kérdése, hanem annak *műszaki követelményei* is vannak. Először is mindegyik *helyi hálózatnak* (tehát a magyarnak is) önállóan meg kell állnia a lábán. Ez a mi esetünkben azt jelenti, hogy hazánk villamosenergia-fogyasztását a hazai erőművek termelésének és a nemzetközi szerződések alapján a hálózaton külföldről behozott villamos energiának

MELEG TARTALÉK

Ha üzemzavar miatt egy generátor, netán egy egész erőmű leáll, a fogyasztás nem változik, ezért az üzemben maradó erőművekre nagyobb terhelés zúdul rá. (Nálunk a nagy erőművek teljesítőképessége eléri az 1-2 GW-ot, a legnagyobb egységeké 0,2-0,4 GW, a Centrel rendszerben pedig van 1 GW teljesítőképességű generátor is. Egy ilyen gép kiesésekor a rendszer összteljesítőképessége 2-3 százalékkal, egy erőmű kiesésekor pedig 5 százalékkal is csökkenhet.) A túlterhelés sokáig nem tartható. Ezért például a generátorok egy része nem jár teljes terheléssel, és így ezek – a turbinák gőzszelepének megnyitásával – viszonylag gyorsan növelni tudják a leadott teljesítményt. Ezt nevezik *forgó tartaléknak*. A *„meleg tartalék"* gépei ugyan állnak, de a kazánokat fűtik, és azok akár gőzt is szolgáltatnak. Bár a gépek indítása hosszabb időbe telik, még ezek is felhasználhatók a kiesések pótlására. Ehhez hasonló tartaléknak számítanak a vízerőművek, mert ezek álló gépei viszonylag gyorsan indíthatók. (A hőerőművek hidegen álló egységei csak órák múlva terhelhetők teljes teljesítőképességükig, egy leállított atomreaktor beindítása pedig egy napig is eltarthat.) Az üzemben, illetőleg a tartalékban lévő gépek ésszerű kiválasztásával a villamosenergia-termelés gazdaságossága is javítható. Ezért például a nyári időszakban osztrák vízerőművekben olcsón termelt villamos energiát importálunk, s a tartalékot saját, rossz hatásfokú, régi erőműveink adják. Télen azonban, amikor a vízerőművek teljesítménye a fagy miatt csökken, Ausztria szorul rá a mi hőerőműveinkből származó, drágább villamos energiára.

MAHIR
MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Eisenmayer Tibor,
festő-grafikusművész

ÉLET ÉS IRODALOM

1984 DEC 7

1021

Eisenmayer Tibor metszete

Gala, a rej

Paul Éluard 1912 telén egy svájci tüdőszanatóriumban ismerkedik meg Jelena Dimitrijevna Diakonovával. A fiatalembernek rögtön megtetszik a csinos moszkvai lány, akit Galának nevez el. Csakhamar szerelem szövődik közöttük, amely évtizedekre egymáshoz köti a két embert. 1916-ban összeházasodnak (két esztendőre rá gyereküket is születik), de 1929-től gyakorlatilag külön élnek, 1932-ben pedig törvényesen is elválnak. A válás azonban furcsamód nem oltja ki a költőben az asszony iránt érzett rajongást: bár a harmincas években Éluard Nuschsal, Gala Salvador Dalival köt házasságot, kapcsolatuk ugyanolyan szoros és szenvedélyes, mint azelőtt. Sűrűn találkoznak, és levelezneek is. Gala levelei nem maradtak fenn. Azok viszont, amelyeket Éluard írt, váratlanul előkerültek: Éluard és Gala lánya, Cécile Grindel találta meg őket édesanyja 1982-ben bekövetkezett halála után. A levelezés nemrég jelent meg a párizsi Gallimard kiadó gondozásában.

A kötet, amelyet Pierre Dreyfus rendezett sajtó alá, kétszázhetvenhét levelet tartalmaz. A levelezés huszonnégy esztendőt fog át: az első levél 1924. május 20-án az utolküld Galának és Dalinak. Nagyra tartja a festő véleményét, de politikai hóbortjait (így Hitler-csodálatát) nem hajlandó elfogadni: „Dalí okvetlenül keressen magának valami más bolondériát" — tanácsolja Galának.

A levelek igazi témája azonban a szerelem. Mégpedig a testi szerelem, a másik iránti izzó vágy, amelyet nem enyhít sem az új házasság, sem a távollét, sem az idő. A vágy, amely akkor is ott bujkál a sorok között, amikor egészen másról van szó, hogy azután, minden átmenet nélkül, egyszerre feltörjön, visszafojthatatlanul: „Gyere, gyere, csak téged szeretlek, csak téged tudlak megérteni... Gala, Galocska" — írja Éluard tizenhét évvel megismerkedésük után. A költő szemében Gala a sors, a tökély, a szabadság, az ihlet. Szinte feloldódik, elvész, megsemmisül ebben a szerelemben, amely, meglehet, épp ezért elviselhetetlen a számára.

De vajon ki volt ez az asszony, akitől Éluard egy életen át képtelen volt elszakadni, és akit Dalí is szinte vallásos áhítattal vett körül? A levelezés nem fejti meg a talányt, csupán újakkal váltja fel a régi kérdőjeleket. Meg-

EISELE Josef

A rendszerváltozás útvesztői

A negyedik nemzedék

Időnként az ember nehezen szabadul attól az érzéstől, hogy a magyar közélet és a gazdasági terület szereplői még az iskolapadban *III. Richard* mintájára *„úgy döntöttem, hogy gazember leszek"* életfelfogást vallották magukénak. Mert mi mással is lehetne magyarázni a rendszerváltó elitek ádáz küzdelmét, a politikai, a gazdasági és a szellemi-kulturális vezetőréteg *egymás ellen folytatott kíméletlen harcát* az ország, a közvagyon és a hatalom újrafelosztásáért. A magyar lakosság túlnyomó többsége már egyáltalán nem ismeri ki magát, képtelen megkülönböztetni a még elfogadható politikai eszközöket a már elfogadhatatlan bűnöző módszerektől, a tisztességes üzleti magatartást a csúszópénzes megvesztegetéstől, az anyagi és lelki korrupciótól. Csak azt érzi, hogy egyre több áldozatot kell hoznia, egyre kevesebb a pénze, miközben anyagi okok miatt bezárják a kórházakat, leépítik az iskolákat, megszüntetnek kulturális intézményeket, szétszabdalják az eddig is lyukacsos szociális hálót. Így menetelnénk Európába…

Történészeinktől ma már elvárhatnánk, hogy belefogjanak legalább a *negyedik nemzedék* arculatának, teljesítményeinek és mulasztásainak, közgondolkozásának és közerkölcsiségének megrajzolásához. *Szekfű* Gyula az első világháborút követően megírta a *„Három nemzedék"-et,* arra keresve a választ, hogy a XIX. század húszas évei, vagyis a reformkor óta miért nem sikerült uralkodóvá tenni a nyugati demokrácia szellemiségét és intézményeit, szilárd, korszerű alapra helyezni a nemzeti fejlődést. Arra a következtetésre jutott, hogy 1848 után a nagy reformerek törekvései zátonyra futottak vagy vérszegénnyé halványultak, hanyatló korba léptünk, nem voltunk képesek az első nemzedék hagyományait folytatni. Szekfű 1920-ban adta közre művét, majd szükségét érezte, hogy 1934-ben folytassa a *„Három nemzedék és ami utána következik"* című kötettel, végül pedig felvázolja a negyedik nemzedék, a második világháború és az azt követő első évek generációjának politikai és erkölcsi bukását. Vizsgálódásának középpontjába mindig a nemzet vezető rétegének teljesítményét, illetve kudarcát állította, és az 1948-ban megjelent *„Forradalom után"* című művében lehangoltan állapította meg, hogy amit száz esztendőn át nem tudtunk és vezető osztályunk nem is akart megvalósítani, annak ideje végképp elmúlt és vissza nem hozható többé.

Bár a szekfűi nemzedékbeosztás szerint a negyedik nemzedék munkálkodását az 1960-as évek végéig kellene vizsgálni, a második világháború után olyan *cezúra* ment végbe a társadalmi berendezkedésben, amelynek során a régi vezetőosztály, a hivatalnoki, értelmiségi középosztály eltűnt, és helyét egy merőben más társadalmi képlet, a proletárdiktatúrának, az egypártrendszerre támaszkodó politikai-hatalmi szerkezetnek vezető csoportja vette át. Abból kell tehát kiindulnunk, hogy a jelenlegi, a rendszerváltást elindító és azt végrehajtó *ötödik nemzedéket* a korábbi parancsuralmi vezetőréteg nevelte, a negyedik nemzedék által létrehozott oktatási és nevelési rendszer alakította gondolkozásmódját, erkölcsi felfogását, jellemét éppen a legfogékonyabb életkorában.

A mai helyzet megértéséhez tehát elengedhetetlen annak vizsgálata, milyen tényezők gyakorolták a legmaradandóbb hatást az ötödik nemzedékre. Az első *az ország teljes kisajátításának,* a lakosság könyörtelen kifosztásának szörnyű élménye. Az a tapasztalat, hogy a teljes nemzeti vagyon, a föld, a gyár, a ház, az üzlet a vezető csoport kizárólagos rendelkezése alá tartozott, s mindebből a nép annyit használhatott, amennyit a hatalom engedélyezett. Ha később mód adódott is a szerény, kispolgári javak megszerzésére – kis nyaraló, kis autó, kis utazás – azt

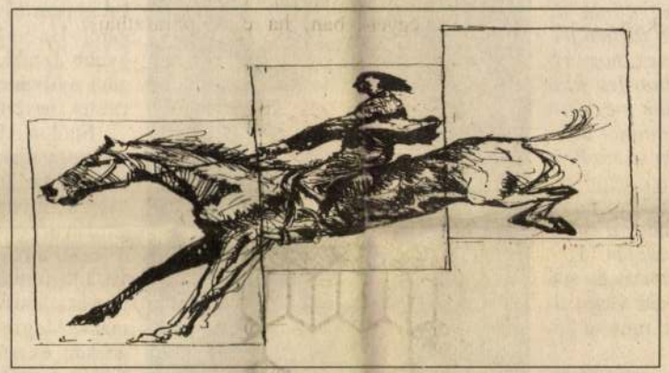

Helényi Tibor rajza

sem védelmezte a jog, bármikor elvehető, megszüntethető maradt. A *korlátlan függőség* életérzése kitörölhetetlen nyomokat hagyott és arra serkentette e fiatal nemzedék tettrekészebb részét, hogy politikai hasonulás, a pártbeli hovatartozás és a társadalmi kapcsolatok segítségével annyit szerezzen magának a közvagyonból, amennyit a vezetés még eltűr, ami fölött még szemet huny. Emellett a közvagyon magáncélú megcsapolását az általános vélekedés egyáltalán nem tartotta bűnnek, sokkal inkább ügyes stiklinek, sőt megideologizálva, ellenállási tettnek.

A második maradandó hatást *az iskola* gyakorolta. Az iskola az 1948-as államosítást követően lezüllött, színvonalcsökkenése elképesztő volt. Az új hatalom sok kitűnő tanártól fosztotta meg az iskolát. Az egymást követő oktatási reformok a marxizmus monopóliumát teremtették meg az iskolarendszerben, az osztályidegen fiatalok előtt bezárultak az egyetemek és főiskolák kapui. Az egykor nagy hírű szellemi iskolák a történelemben, az irodalomban, a jogtudományban, az orvostudományban a „polgári" tudósok eltávolításával megszűntek. A politika közvetlenül beavatkozott, a tanári karban és a diákok között a félelem légköre uralkodott. Az 1972-es oktatáspolitikai határozat ugyan valamit javított a helyzeten, a kádári elgondolásoknak és a népfrontpolitikának megfelelően eltörölték a származási megszorításokat, de továbbra is üldözték és a nemzetköziség alá rendelték a nemzeti szellemű nevelést. Az oktatásban a nemzet iránti elkötelezettség, a hazafiasság természetes érzülete internacionalizálódott a szocialista „tábor" iránti hűségben, a világrendszer általános követelményeiben.

A harmadik hatás *elméleti* síkon jelentkezett. A társadalomelméletben az a felfogás uralkodott, hogy a kiesett korszakokat, így a polgári demokratikus korszakot nem kell bepótolni, a fejlődésnek ez a szakasza végleg kiesett a magyar történelemből, s egy merész ugrással egyenesen el lehet érni a fejlődés következő fokát, a szocialista társadalmat. Bár kötelező tananyag volt a kapitalizmus politikai gazdaságtana csakúgy, mint a polgári filozófia csődje, a diákok édeskeveset tudtak a modern tőkés gazdaságról, a szabályozott piac törvényszerűségeiről, a kereslet és a kínálat, a termelés és a fogyasztás viszonyáról. Mivel a polgári demokratikus rend „kiesett", így annak ismertetése is szükségtelenné, feleslegessé vált. A negyedik nemzedék nem tanította meg az ötödik nemzedéket a polgári erényekre, mert azokat nem tartotta értéknek, hanem csak a burzsoázia bűneit sulykolta, a kizsákmányolást, az önzést, az anyagiasságot. Pedig számolnia kellett volna azzal, hogy Magyarországon már kialakult a polgári középosztály, amely, ha nem is volt nyugati mértékkel mérhető, tehát nem volt hasonlítható az angol, a francia, a német vagy a svájci anyagilag független, magas műveltségű nagy- és középpolgársághoz, de azért fejlettebb volt, mint a tőlünk keletre vagy délre lévő országok középrétege. A valóságban a polgári életforma szeretete az öltözködéstől a könyvekig, a társas érintkezés szabályaitól a kávéházi szokásokig nemcsak a szabadfoglalkozásúak, az állami- és magántisztviselők tulajdona volt, hanem sokkal szélesebb néptömegeké, iparosoké, szakmunkásoké, vasutasoké, postásoké és tehetősebb parasztoké, vagyis a „kisembereké" is. Ez egyértelműen megnyilatkozott az 1945-ös (sőt még az 1947-es) választásokon is, amikor a polgári gyűjtőpárt, a Független Kisgazdapárt elsöprő győzelmet aratott.

Ugyanakkor az oktatás felületességére jellemző, hogy az új társadalmi berendezkedés, a szocializmus alapvető értékei, mint a közösségi gondoskodás, a tisztességes munka, a társadalmi egyenlőség, a férfiak és nők egyenjogúsága, a szociális érzékenység *nem* váltak tananyagból az életfelfogás valóságos részeivé.

Végül a negyedik nemzedék nem tudta átadni az ötödiknek az *államvezetés elvi és gyakorlati tudományát,* felelősségét, és nem segítette elő annak a politikai érzéknek a kifejlődését, amely nélkül nem lehet országot és társadalmat vezetni. Helyette engedelmes szolgákat igyekezett nevelni, akik önkéntesen alávetik magukat az állam, a hatalom parancsainak. De a negyedik nemzedék azért sem adhatta át államvezetési tapasztalatait, mert olyanokkal valójában ő sem rendelkezett. Ilyen gyakorlati tudást éppúgy, mint politikai érzéket csak többé-kevésbé független országvezetés esetében lehet szerezni. Ha a jelentősebb döntések csak egy külső hatalom jóváhagyásával léphettek életbe, akkor önérvényű államvezetői képességekről aligha lehet beszélni. Másrészt az államvezetői művészet a politikai eszköztár gazdagságát és sokszínűségét feltételezi. Márpedig a negyedik nemzedékre aligha volt jellemző a politikai eszközök alkalmazása, sokkal inkább az adminisztratív-hatalmi módszerekkel kezelték a megoldásra váró kérdéseket. Éppen ezért ezt a *modus operandit* hagyták örökül az ötödik nemzedékre, s nem a demokratikus politikai eljárások miként jét.

Az ötödik nemzedék tehát ilyen szellemi „előképzettséggel", ilyen lelki és erkölcsi háttérrel kezdte el a rendszerváltozás történelmi munkáját.

Pethő Tibor

Az elfogultságok kertjéből

(november 4.)

Pető Iván, ha jól látom, egyelőre inkább a bennmaradáshoz gyűjti az érveket.

mindennapjainkat veszedelmesen elárasztó korrupció és a demokrácia viszonyáról elmélkedik egy teljes oldalon a

Eisele, a vasgyáros

Egy pesti self-made man a boldog békeidőkből

„Ezeket a sorokat hatvanéves koromban írom. Az Isten segítsen engem és drága Máriámat továbbra is leghőbb kívánságom teljesülésében, hogy utódaim ne rombolják le, amit én nagy erőfeszítéssel fölépítettem, amit saját erőmből, szorgalommal, munkaszeretettel és takarékossággal elértem. Eredményeim nagy részét – tudom – az én egyetlen drága Máriámnak köszönhetem, akit mindig csodáltam szerény egyszerűségéért, gyermekeink iránti nagy szeretetéért, fáradságot nem ismerő munkájáért. Házi békénket alig s csak ritkán zavarta bármi is: mindketten pontosan tudtuk, mi a dolgunk. Nekem a gyárban, neki a maga gazdaságában. Gyermekeinket rendesen neveltük, egyszerűen, ahogy polgárokhoz illik. Tanítottuk és szigorral szoktattuk őket a munkára és az Isten-félelemre. Így sikerült nekünk saját erényeinket gyermekeinkbe plántálni, Isten segítségével, s most az Ő oltalmába ajánlva őket, nagy megnyugvással zárom soraimat 1893. január 25-én, hatvanadik születésnapomon."

Az emlékiratféle szerzője egy rég elfelejtett iparos, *Eisele* József – a pesti gyáripart a múlt század második felében megteremtő vállalkozók egyike. Írását német nyelven fogalmazta *(„Mikor elmentem – tudniillik mint mesterlegény, európai vándorútra – Pest német volt, s én sihederkoromban csak cseregyerekként, Turán tanultam valamit magyarul")*, de ami az érzéseit illeti, soha egy pillanatig sem gondolt mást magáról, mint hogy mikor önmagát, akkor hazáját is gyarapítja.

Ám amíg élete tanulságait papírra veti, nehéz éveket kell maga mögött hagynia. Alig ötéves, amikor édesapja, a terézvárosi szappanfőző váratlanul elhal, négy árvát hagyva a kétségbeesett özvegyre. Anyja, hogy a műhelyt fenntarthassa, néhány év múlva újra férjhez megy. A kisfiú jól tanul, gyorsan vág az esze, gimnáziumba a piaristákhoz íratják be, úgy látszik, pap lesz belőle. *„Én azonban elhagytam az iskolát, és tizennégy évesen az ipart választottam."* Egy rézműves mellé szegődik inasnak, néhány hónap után egy szobrász műhelyében folytatja, végül újra egy rézművesnél, az öreg *Planer* Antal mesternél köt ki, ahol négy

burg, Lübeck, Rostock. Munka sehol. 1854, Stettin. Itt végre felveszik a Siegert-gyárba. Egy év után első szerelőként kiküldik Alsó-Pomerániába, egy cukorgyár berendezésére, ahol szép pénzt keres. A majdani műhelyalapításra rendszeresen postáz kisebb-nagyobb summákat Pestre. Prága következik, Ringhoffer cége, ahonnan előbb Morvaországba küldik felszerelni egy cukorgyárat, majd 1860-ban Edelénybe. *(„Megvallom, az ajánlat horderejét akkor nem fogtam föl, de ma hálát adok a véletlennek, hogy elfogadtam, mert itt, Borsodban lett újra magyar belőlem. Ott tanultam meg újra anyanyelvemen beszélni. S miután befejeztem a munkát, nem mentem vissza Prágába, hazajöttem Budapestre azon kecsegtető reménnyel, hogy majdan e házában is meg tudok élni munkám s a világban szerzett tapasztalataim alapján.")*

Kerek tízesztendei vándorlás és sok gyötrelmes év van mögötte. De végre elindulhat a saját útján, amire mindig készült.

„Utamon összesen mintegy 1500 forintot takarítottam meg. 400 forint volt az atyai örökségem, ezekre az összegekre építve kívántam önállóságomat megalapozni. Mostohaapám, akire a magam részéről a legnagyobb tisztelettel gondolok, vásárolt egy építési telket számomra, akkor meglehetősen messze a várostól *(a mai Szondy és Eötvös utca sarkán)*, épített rá egy kis házat, ebben a pincét megkaptam, és itt kezdtem meg működésemet. 400 forint évi bért vetett ki rám, s miután maga az ingatlan 9000 forintba került, azt mondta: ha egyszer pénzed lesz, ezt majd ennyiért meg kell venned tőlem.

Mint bizonyos tekintetben idegen kezdtem meg saját műhelyemben a munkát, abban a szilárd meggyőződésben, hogy egy ember, aki valamit alaposan megtanult, ha szorgalmasan dolgozik, egzisztenciát tud teremteni. De megrendelést sehonnan sem kaptam, és úgy látszott, a sors eltapos engem. Szünet nélkül szarvasmarhák takarmányozására szolgáló berendezést konstruáltam, egy fülleszt ő készüléket, amit ki is próbáltam. Jó volt, de most honnan tudnék vevőt szerezni? Megfizettem három drága hirdetést a Pester Lloydnál, bármilyen nehezemre esett is. Nem sok idő múltán megjelent egy úr, s kérte, hogy megnézhesse, amit

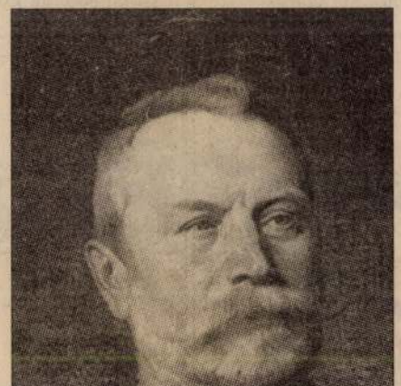

Eisele József olajportréja a hűvösvölgyi családi villa lakásának falán

az újságban ígértem. Amikor a legszörnyűbb németséggel tudomásomra hozta a kívánságát, én magyarul válaszoltam. Ennek igen megörült, s hála a jó hangulatnak, nem volt nehéz az üzletet megkötni. Mégpedig úgy, hogy a készüléket leküldöm Adonyba, Zichy gróf birtokára, ahol magam állítom üzembe, s ha jól működik, az árát készpénzben megkapom. Természetesen elfogadtam az ajánlatot. S miután a próba bevált, a megszerzett pénzen összeszereltem a második silógépet. S azt közül az egyik megkérdezte, hogy olvastam-e a Gazdasági Lapokban a gépemről szóló cikket. Nemmel válaszoltam, és kértem, adják meg az újság számát. Alig voltak kívül az ajtón, máris vettem a kabátomat és nyílegyenesen a Köztelek irodájába rohantam, hogy azt a lapot, az 1863. évi májusit megszerezzem. Ebben olvastam aztán el a Zichy-uradalomtól beküldött, rám nézve felette hízelgő cikket gépem kiválóságáról, használhatóságáról. Ha volt életemben örömöm, nagyobb az akkorinál nem volt soha. Engem nyilvánosan egy újságban megdicsértek, nevemet leírták abban!

Ettől az időtől kezdve nem volt olyan hét, hogy újabb megrendeléseket ne kaptam volna, ami nagyrészt az 1863. évi nagy aszálynak volt tudható, hiszen egy gazdának sem volt elegendő takarmánya, de ezzel a berendezéssel, gőzzel fülleszt ve, a leghitványabb szárat, száraz silót is fogyaszthatóvá tehették az állatok számára. Megfeszített szorgalommal dolgoztam, és nemsokára már 25–30-an dolgoztak a műhelyemben, a szóban forgó gépből pedig nyolcvan darabot gyártottam le és adtam el. Már ismertek mindenütt, érkeztek az újabb és újabb megrendelések. Így 1867-ben kibővítettem az üzememet egy fémöntödével és egy forgácsolóműhellyel. 1869-ben vettem meg mostohaapámtól a házat, mégpedig nem 9000, hanem 10 200 forintért, s önként emeltem meg az összeget. Részben azért, mert a telek ára felment, részben mert húgaimat nem akartam megrövidíteni. 1871-ben kazánkovácsműhelyt rendeztem be, egy évvel később megvettem a szomszédos telket, ahol újabb épülettel bővítettem a gyáramat. Mostantól az üzlet nagyon jól kezdett menni, sok pénzt kerestem, de minden hasznomat új gépekre fordítottam, illetve még egy szomszédos telket vásároltam meg, hogy tovább bővíthessem csarnokaimat. 1880-ban megvettem egy több mint 6000 négyszögöles telket, azzal a szándékkal, hogy adott alkalommal ide helyezzem át és nyilvánvaló volt számomra, hogy akkor cselekszem helyesen, ha mindegyiket az üzemnél tartom, de mindegyiket más szerepkörben. Így sikerült a legidősebből *(Józsefből)* mérnököt, a középsőből *(Ödönből)* gyakorlati szakembert, a harmadikból *(Vilmosból)* üzletembert nevelni. Nevelésük szigorú volt, egyszerű, de meglehetősen szabad: hogy már korán megszokják az önálló gondolkodást.

Addig, míg második fiam haza nem jött hároméves tanulmányútjáról, gyáramat egyedül vezettem. A három üzemrészben volt egy-egy művezetőm, a szállítást, könyvelést, a gyártás ellenőrzését, a külső kapcsolatokat, a levelezést és a tervezést magam végeztem. Ez ugyan túl sok feladat volt egy embernek, de a munkát nagy szeretettel és büszkeséggel végeztem, látván annak gyümölcsét, gyáram töretlen növekedését. Néhány év telvén aztán József fiam, a mérnök is munkába állt, s miután öccseivel együtt jól bedolgozták magukat, rendes társként bevettem őket a cégbe. 1890-ben megérett a terv, s egyesült erővel nekifogtunk az új gyár építésének az Újpesti úton. 1891-ben, pontosan harminc esztendővel azután, hogy cégemet megalapítottam, az új gyárat üzembe helyeztük."

Az emlékirat ezen a pontján visszakanyarodik a kezdetekhez, hogy aztán véget érjen azokkal a sorokkal, amelyekkel Eisele Józsefet írásunk első bekezdésében bemutattuk. A történet persze folytatódik. A Váci út 152. szám alatti nagyüzem már régen nem azokat a kéttized atmoszféra nyomással gőzölő tartályokat s a hozzájuk tartozó aprítószerkezeteket gyártja, amelyekkel a gazdák 1863 óta etetésre alkalmassá tették a száraztakarmányokat. Az első, Magyarországon gyártott vízcsöves gőzkazánok készültek Eisele gépgyárában, amelyek viharos sebességgel hódították meg az országot. 1903-ban már a jubiláns ötszázadikat adták át a megrendelőnek. A fiúk.

Mert az alapító munkás életét 1900-ban bevégezte: mint gazdag, tehetős polgára a már egyesült Budapestnek, saját bérpalotával az Andrássy úton *(a Divatcsarnok mellett áll még az épület)*, jól prosperáló gyárral. Ami pedig Eisele vasgyárát illeti, 1912-ben fuzionál a Magyar Sangerhauseni Gépgyár Rt.-vel Hazai Gépgyár Rt. néven, majd az első világhá-

Az SZDSZ válsága

EISELE GYULA festő

at 30 kilomé-
ződés alapján
luk tervezett
észet közelsé-
mizmusát je-
beszéltek a bi-
k természete-
datok is. Így
tőt mondott a
ból, volt aki a
ról tartott elő-
n kellett üzleti

apata a verse-
ett, egyéniben
oztak el.

az ajándékokat az intézményekbe. A „gideonitak" keresztény üzletemberek. Céljuk, hogy minden embernek legyen bibliája, ezért az iskolákban, kórházakban, börtönökben bibliákat osztanak azok számára, akik elfogadják.

Képek és kerámiák

Cserépfalu (ÉM) – Eisele Gyula festményeiből és Brungelné Kálmán Mária kerámiáiból nyílt kiállítás tegnap délután a cserépfalui Hórvölgye Művelődési Házban. A tárlatot június 9-ig – reggel 9-től délután 4 óráig – láthatják az érdeklődők.

Esti Magyarország 1990. 05. 02.

PETŐFI

4.30 Hírek **4.33** Hajnali dallamok **6.03** Reggeli csúcs **7.45** Sportreggel **8.00** PETŐFI DÉLELŐTT. Sok hűhó – zeneszóval kb.10.38 Gordiusz plusz **11.17** Örökzöld filmmelódiák **11.47** Magán-klinika **12.00** Nótaparádé **12.50**

BARTÓK

6.00 Muzsikáló reggel **9.05** Pódium **10.00** Hírek **10.05** Rádiószínház. Napsugaras éj **11.09** Nikola Nikolov operafelvételeiből **11.40** Országok, tájak zenéje **12.00** Hírek **12.05** Hangverseny délidőben **13.18** Zenekari muzsika **14.00** Hírek **14.05** „Anno..."

● **A HALLGATÓK ÉLETVITELE** – A Miskolci Egyetem hallgatóinak életviteli szokásait vizsgáló kutatási zárójelentés ismertetésére kerül sor, valamint e témához kapcsolódó beszélgetésre nyílik lehetőség május 3-án délelőtt 10 órától az egyetem jogászépületének XX-as előadójában. Bevezetőt mond: Veér András, a mentálhigiéné miniszteri biztosa. Előadók: Gerevich József pszichiáter, Bácskai Erika szociológus, Vass József pszichiáter és Koleszár Lajos kórházigazgató főorvos.

leg, véget v
tatott elit-p
vezetés isr
ság bizalr
időszakba
pártban.

Sajtótájékoz
kozott be ke
választott or
Lehóczki Istv
ves MDF-tag
letben. Bev
hogy a párt
zetlenség, az

Borsod egy l

Miskolc (ÉM – BAL) – **Bár évtizedek óta nem dúl háború, nem zajlanak harcok, fegyveres konfliktusok az ország területén, mégis a mai napig rengeteg fel nem robbant harceszköz lapul a földben, a fűben, az erdőkben. A tűzszerész zászlóalj szakemberei évente mintegy 2400 darabbal**

aknát, bom
borús eszk
Ilyenkor k
szek és ha
ják robb
nánk: éver
előfordul.
lamivel t
2400. A s
lált hát

Itt-Hon

AZ ÉSZAK-MAGYARORSZÁG BORSODI MELLÉKLETE • 1993. május 20. • I. évf. 2. szám

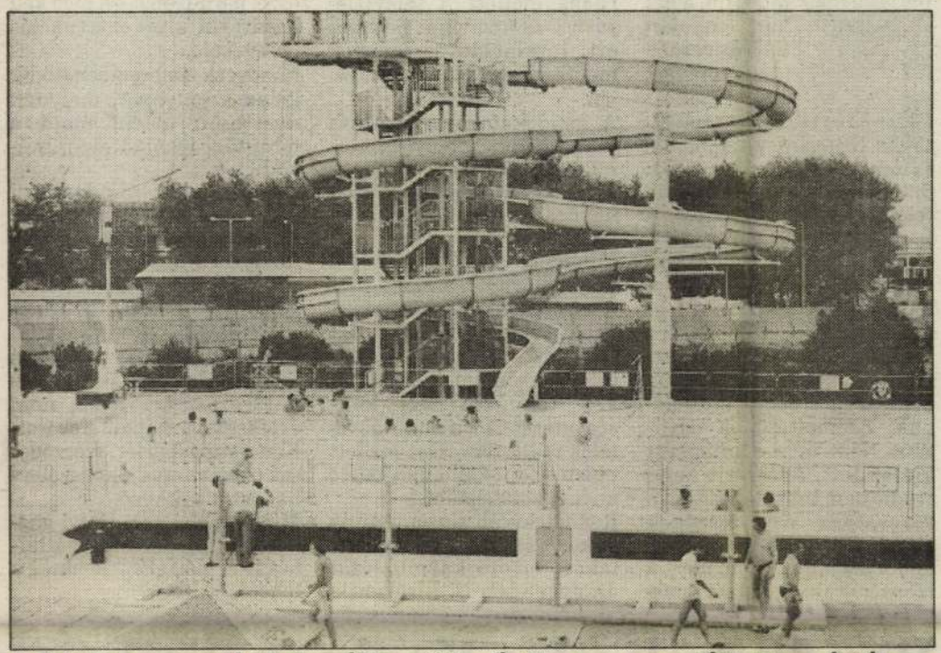

A TVK Rt. országos hírű strandján, műjégpályáján pezseg az élet. Itt az elmúlt esztendőben 86 ezren kerestek felüdülést, szórakozást, pihenést. Az idén sem lesz kevesebb a látogató annak ellenére, hogy a korszerű létesítmény fenntartása egyre több anyagi áldozatot követel a részvénytársaságtól. Fotó: Fekete Béla

A TARTALOMBÓL

Rendet vágnak a dzsungelben

Tiszaújvárosban van helyi televízió, kábelhálózat, rendszeres adásidő, jó műsor, de a másik oldalon annál nagyobbak a gondok, amit rövid időn belül meg kíván oldani a helyi önkormányzat. Miből, ki és hogyan?

(2. oldal)

A buszkáti teszi teljessé életét

Ezúttal egy ózdi tenyésztő mond véleményt a nyúltartásról, s annak előnyeiről. Mindehhez nem előfeltétel, hogy valaki mezőgazdászként kezdje, mert lehet hobbiból is gyönyörű példányokat nevelni.

(3. oldal.)

Harmincéves a csáti gimnázium

Jubileumához érkezett az oktatási intézmény. Az iskola elmúlt harminc esztendejét idézi, s megjeleníti a jelent a gimnázium igazgatója, Juhász Sándor.

(4. oldal).

Tiszalúc kész a gáz fogadására

Tiszalúc (ÉM - FB) — Ezt is megértük! - mondja örömteli mosollyal Nánási Miklós, Tiszalúc polgármestere, akit a nagyközség határában sikerült utolérni, mert éppen annak a gáz gerincvezetéknek műszaki átadásán volt jelen, ami április 30-ra elkészült. - Hibamentes minőségi munkát végzett a miskolci székhelyű Godiva Kft., akik azzal is felhívták magukra a figyelmet, hogy repülőgéppel segítették a helyi önkormányzat műszaki ellenőrének, Tábori Gyulának munkáját, aki a magasból is szemrevételezte a gázvezeték nyomvonalát Bőcstől Tiszalúcig. Az elmúlt év novemberében az önkormányzat által meghirdetett gázprogram pályázatát ők nyerték, s alig öt hónap múltán a közel 7 kilométeres gerincvezeték, a fogadóállomás kész. A 17 milliós beruházás jól sikerült, s várhatóan a Borsodi Sörgyár nagyleállását követően, június 8-án már gázzal lesz feltöltve a rendszer. A következő lépés a település belterületi hálózatának kiépítése. A 27 kilométernyi vezetéken közel 800 becsatlakozás lesz, amit a tiszaújvárosi Alterra Kft. fog elvégezni. Ez már az állampolgárok „zsebére" megy, házanként 50 ezer forintért. Az 5400 lélekszámú nagyközség lakóinak 52 százaléka élt a lehetőséggel, de az önkormányzat kezelésében lévő intézményrendszer, az óvoda, az iskola, az egészségügyi létesítmények, a művelődési ház és a szolgálati lakások bekötésének költségeit az önkormányzat állja. - Nehéz a gazdálkodás, hogy mindenre jusson - folytatja kesernyésen a polgármester. - Nyolcszáz munkanélkülit tartunk nyilván, s közel négyszázan részesülnek jövedelempótló támogatásban. Tavaly az önerős telefonprogramot háromszázan vállalták, vonalanként 45 ezer forintért. Tiszalúc polgárai két év alatt 55 millió forintot préseltek ki magukból, ami nem kis összeg. A nagyközség a nehéz gazdasági körülmények ellenére gyarapodik, fejlődik. Az elmúlt évben átadott mentőállomás mellé az idén rendőrőrs épült, s várhatóan június 30-án megkezdi működését.

„Ígéretünket mindig betartottuk"

Vatta polgármestere a jelenről, a jövőről
(6. oldal)

A szendrői malom

Szendrő (ÉM) — Hosszú idő után újra beindult a szendrői malom, egy magánvállalkozó jóvoltából, aki egy péküzemet is létesített a községben, így a környékbeliek a saját búzájukból készült kenyeret vásárolhatják Szendrőben.

Bódvavölgyi képzőművészek

Szendrő (ÉM) — Öt évvel ezelőtt alakult meg szendrői székhellyel a Bódvavölgyi Képzőművészeti Alkotókör, alapvetően azzal a céllal, hogy a környékbeli festők, grafikusok, fafaragók, szobrászok egy közös otthonra leljenek és munkáikat a térség kistelepüléseire is eljuttassák. A csoporthoz az amatőr képzőművészeken kívül olyan ismert művészek is tartoznak, mint Eisele Gyula, Kriston Béla vagy Zsignár István. Jelenleg Szendrőben várja látogatóit az alkotókör aktkiállítása, amely a tervek szerint a nyáron vándorútra kel, és eljut Izsófalvára, Rudolftelepre valamint Edelénybe.

Leáll a műjég

Tiszaújváros (ÉM) — Korcsolyázni szerető fiatalok és idősebbek nyári Mekkája a Tiszaújvárosi Szabadidő Központ, egészen június elejéig, mert akkor leáll a műjég. Homródi Vilmostól, a Szabadidő Központ igazgatójától megtudtuk, a tervek szerint csak tíz napig fog szünetelni az üzem. A mostani leállásra azért van szükség, mert a műjégpálya fennállásának tizenkét éve alatt még egyszer sem végeztek lényeges karbantartási munkákat. Most is csak a a palánkokat festik le, és a megrepedezett betonpadlót foltozgatják meg, a technológiai berendezésekhez hozzá sem kell nyúlni, mert azok ez idáig kiállták az idő próbáját és most is ugyanúgy szuperálnak mint a kezdetekkor.

Itt-Hon

Az Észak-Magyarország regionális melléklete.
Megjelenik minden csütörtökön.
Felelős szerkesztő: Priska Tibor.
Szerkesztő: Fekete Béla.
A borsodi szerkesztőség címe: Tiszaújváros, Bartók Béla u. 7.

Rendet vágnak a dzsungelben

Tiszaújváros (ÉM - F.L.) — Tíz csatornáért 100 forint alatti üzemeltetési díj, a hét hat napján több-kevesebb ideig műsort adó, emellett folyamatos képújság-szolgáltatást biztosító, a regionális és országos hírműsorokba, magazinokba dolgozó helyi televízió - ez igen.

Igen, ez Tiszaújváros, ahol ennek ellenére senki sem elégedett. Nem, mert a létesítése idején sem a legkorszerűbb kábelrendszer végképp elavult, a toldozott-foldozott hálózat egyre több bosszúságot okoz használónak, üzemeltetőnek egyaránt. Nem, mert a milliókért kialakított, felszerelt helyi stúdió nem tudja teljesíteni a városatyák egy részének elvárásait, képtelen a saját lábán megállni. Nem, mert a televízió költségvetését - még a közalkalmazotti törvényben foglalt bért sem biztosítva - alaposan megnyírbálva fogadta el a képviselő-testület. Nem, mert a labdarúgás mellett a televízióhoz is mindenki (jobban) ért, legalábbis az igények megfogalmazásának szintjén.

A gondokat megalakulása óta érzékeli a helyi önkormányzat, jövőt meghatározó lépésekre azonban csak ez év májusában szánta el magát a testület.

Mindenekelőtt kimondta: a helyi televíziót, a Tisza TV-t közszolgálati jellegű televíziónak tekinti. Ennek tükrében újra kell fogalmazni az intézmény alapfeladatait, át kell tekinteni idei költségvetését is - a saját bevételek reális tervezése mellett - biztosítani kell a megfelelő anyagi kondíciókat.

Rendet kíván teremteni az önkormányzat az ötezer lakást érintő kábelhálózat dzsungelében is. Elsőként a mindmáig zavaros tulajdonjog körül kell tiszta képet teremteni, majd fel kell mérni a rendszer műszaki állapotát, vagyoni értékét, ezzel párhuzamosan meg kell határozni a rekonstrukciós igényeket.

Mindezek ismeretében íródik ki az a pályázat, melynek nyertesére hárul majd a felújítás, üzemeltetés, működtetés.

De nem mint tulajdonosra! Az országos tapasztalatok nyomán Tiszaújváros önkormányzata ugyanis nem kíván lemondani tulajdonosi jogairól (így például az alapszolgáltatásnak minősülő országos és helyi adásokat közvetítő csatornák díjmeghatározásáról), azaz, nem értékesíti a kábelhálózatot. Koncesszió, bérlet, szerződéses üzemeltetés jöhet szóba - ha lesz jelentkező.

Mint hírlik, lesz. Helyi gazdasági társaságok, vállalkozások máris érdeklődnek a lehetőség iránt.

Rendkívüli ülés Kazincbarcikán

Kazincbarcika (ÉM - Cs.L.) — Május 14-én reggel 19 képviselő jelenlétében kezdődött a kazincbarcikai önkormányzat képviselő-testületének rendkívüli ülése.

Napirend előtt Ludányi Attila polgármester bemutatta a közelmúltban elhunyt Juhász István plébános, listás KDNP képviselő helyét átvevő Bolla Gusztávot a testületnek.

Az első napirendi pont a Borsod Távhő örökségének a problémáival, a Borsod megyei Vízmű vagyonátadásával, a VGV felszámolásával és a városi strand működésével foglalkozott zárt ülés keretében, mivel az elhangzó számok és adatok üzleti titkot képeztek. Ezt követően az általános tartalék pótlására máshonnan átcsoportosítható forrásokat kerestek a képviselők, de nem tudtak egyezségre jutni.

Támogatott táborok

Tiszaújváros (ÉM - F.L.) — Az általános iskolai tanulólétszám több mint negyven százaléka, 1129 diák jelentkezett az idei nyári táborokra Tiszaújvárosban. Az egyre emelkedő költségek ellentételezésére az önkormányzat két pénzügyi alapját is mozgósította, támogatást nyújtva az intézményeknek illetve a szülőknek. Pályázati rendszerben 33 álló-, szak- és vándortábor részesült összesen közel 1,5 millió forintos támogatásban. További 400 ezer forintot a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók részvételi költségeinek csökkentésére használhatnak fel az iskolák.

Iskolaszék alakult

Tiszaújváros (ÉM - F.L.) — Szülők, nevelők, gyerekek konzultálhatnak egyenjogú partnerként az iskola fontos, lényeges dolgairól - vallja Bognár Istvánné a tiszaújvárosi Lorántffy Zsuzsanna Általános Iskola közelmúltban megalakult iskolaszékének elnöke.

A tervek szerint negyedévente ülésező iskolaszék tagja minden évfolyamról egy-egy szülő, továbbá az iskolai élet minden fontos területéről hat nevelő, két diáktanács-tag, valamint egy városi önkormányzati képviselő.

Sírkövet a sírkövestől

Sajószentpéter (ÉM) — A piacgazdálkodás egyik jellemzője, hogy mindenki igyekszik kelendőbbé tenni áruját, szolgáltatását a konkurenciánál. Ilyen termék például a sírkő. Aki a 26-os főúton haladva átutazik Sajószentpéteren, annak biztosan feltűnik az egyik fehérre színezett ház homlokzatán látható méretes reklámfelirat, amely cifra betűkkel hirdeti, itt bizony mindenki beszerezheti a sírkövét... A méteres betűk már nem tartoznak a jó ízlés kategóriájába, mivel az emberek, „fogyasztók" viszonya teljesen más a sírkövek vásárlásához, mint a mosópor, üdítő vagy papírpelenka beszerzéséhez. Még szerencse, hogy képet és reklámszlogent nem pingáltak a ház falára.

Miskolcon, a Fazola Henrik u. 7. sz. alatt működő családsegítő szolgálat munkatársai hétfőn és kedden 12 órától 16 óráig, szerdán és csütörtökön egész nap, vagyis reggel 8-tól délután 4-ig, pénteken délelőtt pedig 8-tól délig várják a válságban lévő, bajba jutott családok tagjait.

A Magyar Szív- és Érbetegek B.-A.-Z. Megyei Egyesülete október 7-én délután fél ötkor tartja egyesületi napját és orvosi előadását az egyesület székházában, Miskolc, Bokréta u. 1. sz. alatt (Győri kapui bölcsőde). A további programok a székház előterében elhelyezett hirdetőtáblán olvashatók.

Bővebb felvilágosítás és jelentkezés a székház ügyeletesénél. Nyitvatartási idő: keddtől péntekig 14–18 óráig. Mindenkit szeretettel vár a tagság és a vezetőség.

Festmények a söröző̈ben

A miskolci Levente söröző̈ben a hagyományoknak megfelelően ismét lehetőséget adtak egy festőművésznek a bemutatkozásra. A kiváló minőségű, házi főzésű Rauschberger söréről és pizzáiról híres vendéglátó helyiségben az elkövetkező hetekben *Eisele Gyula* alkotásait állítják ki. 1952 óta él Miskolcon, fiatalkori rajzkészségét autodidakta módon fejlesztette. A képzőművészet jó kedvvel, magas színvonalon űzött hobbiként van jelen életében. Számos egyéni és csoportos kiállításon mutatta be alkotásait. Művészetére a természethű, naturális ábrázolás a jellemző. Eisele Gyula a közelmúltban Kaliforniában járt, és több hónapos útja során jó pár képet festett a vadregényes, napsütötte sivatagi tájakról. A tárlat megtekinthető Miskolcon a Levente vezér 10. szám alatt, a Levente söröző̈ben.

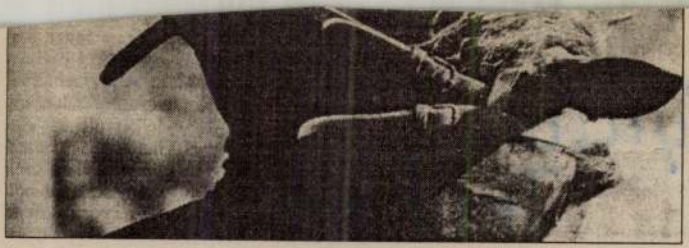

Passzus vagy büntetés?

Ló, marhalevél nélkül

Lótolvajok mindig voltak és lesznek is, ezt rendőrségi jelentések igazolják. Ezért a rendvédelmi szervek fokozottabban ellenőrzik az élő állatok szállítását.

Ha egy autónak nincsen forgalmi engedélye, feltételezhető, hogy a gépjármű lopott. Így van ez az állatokkal is. A közelmúltban Bátorligeten a határőrök megállítottak egy autót, aminek az utánfutóján a gépkocsivezető egy lovat szállított. Ez nem okozott volna problémát, de a lónak nem volt „forgalmija", azaz származási papírja. A járőr a bátorligeti határőrizeti kirendeltségre szállította a férfit.

Kihallgatásakor azt állította, hogy a közelben vásárolta az állatot, csak éppen az orvoshoz nem vitte el, ahol kiállítják a marhalevelet. A határőrök ellenőrizték az elmondottakat. A lovat valóban vásárolták és nem lopták.

A férfi ellen a marhalevél beszerzésének elmulasztása miatt szabálysértési feljelentést tettek. A marhalevélért is fizetni kellett volna, de valószínű kevesebbet, mint amennyibe a pénzbüntetés kerül majd.

(Megjelent az OrszágHatár szeptember 9-i számában.)

HIRDE

A Tokaj Ker
1996. évi szüret
(furmint és há

A felvásárlás kezdési idő
19 cukorfok alatt csak sze

Mustfok	Szerződő Ft/kg (sz
13,0–14,9	25
15,0–15,9	35
16,0–18,9	40
19,0–19,9	45
20,0–20,9	50
21,0–21,9	55
22,0 felett	60

Az árak a kompenzációs
az áfát is ta

A szőlő átvétele az alábbi felv
– Tolcsva felvásárlópince
– Szegi pince (feldolgozás
– Tarcal pince (feldolgozá
– Bodrogolaszi borfeldolg
– Sátoraljaújhely, Varga-tar
– Dorgó-völgyi mérlegház

A vételár kifizetése a termék
átadásához a **hegyközségi**
szerződött termelők esetében

Eiler Gizella

A Fényes Adolf teremben k

kiállitott ki közös tárla

Magyar Hirlap 1981/10/18.

Wagner: Butortalan butor

De tegyük fel, hogy belemegyek a játékba. Elfogadom a tárlat kereteit. A kizárólag függőlegesen vagy vízszintesen csíkozott, az egyenes vagy ferde kockás textíliák gyakorlati alkalmazására sem ártott volna legalább egyetlen konkrét példa. Annál inkább, mert ezúttal túl levegősre sikeredett a tárlat összképe. Legalább egyetlen sarokban bőven elfért volna például az a praktikus bútorgarnitúra, amely a Fényes Adolf terem től egy ugrásnyira, az Iparművészeti Vállalat Kossuth Lajos utcai boltjában látható. Itt — *Eiler Gizella* belsőépítész munkája — megvásárolható az ötdarabos bútorcsalád (polcos szekrényből lenyitható asztallappal, összecsukható négy székkel), amelynek huzata rendkívül dekoratív, drapp-barna csíkos anyag.